

ספר הזוהר

שחבר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקדש מנגד

לש"ס דף היומי מסכת ברכות

והוא: זוהר המחולק לשבע שנים
לכבוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

זוהר ספר בראשית כרך א'
לפי ספר הזוהר 10 פרקים (70 פרקים) עמיתים א-כז
[הקדמת זוהר דף א. עד פרשת בראשית דף כג.]

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס ללמוד
דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויזמין כי כל דברי הז"ר
הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהר"ח: לעץ חיים), ובזה יזכה להכנס
לגן עדן העליון (זוהר ה'דש שיר השירים - כי בלי למוד הזוהר הו"ר בגלגל [זוהר, תרמ"ק,
והאר"י]). וכך יוכל לשמוע תורה מפי הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס
בעו"ם הבא (פסבאר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שיר
הסוד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרומה), וכך ישראל ילמדו ש"ס עם זוהר
ובזה יכנסו בתבת נח להנצל מדור המבול ומפצצת אטום. וזוהי חובה על
כל מגידי השיעורים בדף היומי, לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי
זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובזה יקראו מצדיקי הרבים פמוכים לעו"ם
ועד (תפיני זוהר הקדמה, זוהר נשא כ"ד).

יו"ר ע"י מפעל הזוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב
רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר וש"ס בנחד הם מחריבים את העולם,
כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה
ובספוריה לבדם היא לובשות בגדי אלמנותה ושק הושת פסותה
וכל האמות יאמרו לישראל "מה דודך מדוד", מה תורתכם
מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהכלי העולם. אין עלבון
תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגרות מעלבונה של תורה ואינם
עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם
מאריכים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יקרבת את הגאולה במהרה, בעת שהתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים וחפצים מאוד עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית היא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי ש"ס דף היומי זוהר בשתים שלוש דקות, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, ודאי שיעשה נחת רוח לה' במאוד מאוד, ובזכות הלימוד הקדוש יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור

פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמנו הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה..

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלימוד הש"ס בצירוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, מנסה להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, נפלה ההחלטה והיא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לערוך סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה,

ואז נעשה כולנו סיום ענק על הגמרא ועל הזוהר יחד, כולנו כאחד יחד נשמח בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן

קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמגרה את השטן, והוא מנסה בכל כוחו למעט את לימוד הזוהר, כמו שהכל יודעים, והוא מלביש זאת באיצטלא דרבנן, ומביא ראיות שונות ומשונות, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא ממציא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזור לשני, וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם התוכנית היחודית וכל הכלול בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על לימודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכור לתמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, ואם מתעוררים מקטע מסוים בזוהר ואחר מכן שוכחים, חבל על דאבדין, ולמה שלא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכלתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתכם ממצרים אראנו נפלאות ויקויים

בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף במסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם חינם.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר יחד עם ש"ס חינם.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק היכן ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים להשקיע הרבה ממון. לכן כל אחד יחשב לעצמו כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב - המוציאים לאור

הקדמת ספר הזוהר

(דף א ע"א)

רבי חזקיה (נ"א רבי אלעזר) פתח, כתיב (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים. מי השושנה? זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (משום שיש שושנה ויש שושנה). מה השושנה שהיא בין החוחים יש בה אדם ולכן - אף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יש בה דין ורחמים. מה שושנה יש בה שלשה עשר עלים - אף בכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יש שלש עשרה מדות רחמים שמקיפות אותה מכל צדדיה. אף אלהים של פאן, משעה שנזכר, הוציא שלש עשרה תבות להקיף את כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל ולשמר אותה. ואחר כך נזכר פעם אחרת. למה נזכר בפעם אחרת? כדי להוציא חמשה עלים חזקים שסובבים את השושנה. ואותם החמשה נקראים ישועות, והם [חמשה] [חמשים] שערים. ועל זה הסוד כתוב (תהלים קטז) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. הַכּוֹס אֲשֶׁר שֶׁל בְּרָכָה צְרִיכָה לְהִיטֵל עַל חֵמֶשׁ אֲצַבְעוֹת וְלֹא יִתֵּר, כְּמוֹ שֶׁהַשׁוֹשְׁנָה שִׁישׁוּבְכָת עַל חֵמֶשׁ עֲלִים חֲזָקִים בְּדִגְמָא שֶׁל חֵמֶשׁ אֲצַבְעוֹת. וְהַשׁוֹשְׁנָה הַזֹּאת הִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. מִ"אֱלֹהִים" הַשְּׁנִי עַד "אֱלֹהִים" הַשְּׁלִישִׁי - חֵמֶשׁ תְּבוּת. מִכָּאן וְהַלָּא הָאוֹר שֶׁנִּבְרָא וְנִגְנָז וְנִכְלָל בְּבְרִית הַהוּא שֶׁנִּכְנַס בְּשׁוֹשְׁנָה [ס"א ז] וְהוֹצִיא בָּהּ זָרַע, וְזֶה נִקְרָא עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ. וְאוֹתוֹ הַזָּרַע קִיַּם בְּאוֹת הַבְּרִית מִמֶּשׁ. וְכִמוֹ שֶׁדְמוֹת הַבְּרִית נִזְרַע בְּאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם זְרוּעִים [שֶׁל אוֹתוֹ] הַזָּרַע הַהוּא, כִּי נִזְרַע הַשֵּׁם הַחֲקוּק מִפְּרֶשׁ בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

בְּרֵאשִׁית. רְבִי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, (שיר ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ. הַנְּצַנִּים - זֶה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. מִתִּי נִרְאוּ בְּאַרְץ? בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי,

וְלִבְתֵּר אֲדַפֵּר זְמַנָּא אַחְרָא. אֲמַאי אֲדַפֵּר זְמַנָּא אַחְרָא. בְּגִין לְאַפְקָא חֵמֶשׁ עֲלִין תְּקִיפִין דְּסַחְרִין לְשׁוֹשְׁנָה. וְאֲנוּן חֵמֶשׁ אֲקָרוּן יְשׁוּעוֹת. וְאֲנוּן חֵמֶשׁ תְּרַעִין. וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב (תהלים קטז) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֲשֶׁר דָּא כּוֹס חֵמֶשׁ אֲצַבְעָאן וְלֹא יִתֵּר. כְּגוֹוְנָא דְּשׁוֹשְׁנָה דִּיתְבָּא עַל חֵמֶשׁ עֲלִין תְּקִיפִין דְּהוֹגְמָא דְּחֵמֶשׁ אֲצַבְעָאן. וְשׁוֹשְׁנָה דָּא אִיהִי כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. מִאֱלֹהִים תְּנִינָא עַד אֱלֹהִים תְּלִיתָא חֵמֶשׁ תִּיבִין. מִכָּאן וְהַלָּא הָאוֹר דְּאֲתַבְּרִי וְאֲתַגְנִיז וְאֲתַפְּלִיל בְּבְרִית הַהוּא דְּעָאֵל בְּשׁוֹשְׁנָה (ס"א דא) וְאֲפִיק בָּהּ זָרַעָא. וְדָא אֲקָרִי עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ. וְהַהוּא זָרַע קִיַּמָּא בְּאוֹת בְּרִית מִמֶּשׁ. וְכִמָּה דְּדִיוֹקְנָא דְּבְרִית אֲזִדְרַע בְּאַרְבָּעִין וְתִרִין זְרוּעִין הַהוּא (נ"א דהווא) זָרַעָא, כִּי אֲזִדְרַע שְׁמָא גְּלִיפָא מִפְּרֶשׁ בְּאַרְבָּעִין וְתִרִין אֲתוֹן דְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית.

בְּרֵאשִׁית, רְבִי שְׁמַעוֹן פִּתַּח (שיר השירים ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ. הַנְּצַנִּים, דָּא עוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית, נִרְאוּ בְּאַרְץ אִימְתִי, בְּיוֹם

שְׁפִתוֹב וּתּוֹצֵא הָאָרֶץ, אִזְ נִרְאוּ
בְּאָרֶץ. עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ - זֶה
הַיּוֹם הַרְבִּיעִי שֶׁהָיָה בּוֹ זְמִיר
עָרִיצִים, מְאֹדֶת חֶסֶר. וְקוֹל הַתּוֹר,
- זֶה הַיּוֹם הַחֲמִישִׁי, שְׁפִתוֹב
יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם וְגוֹ', לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת. נִשְׁמַע - זֶה הַיּוֹם
הַשְּׁשִׁי, שְׁפִתוֹב נַעֲשֶׂה אָדָם,
שֶׁהָיָה עֲתִיד לְהִקְדָּם עֲשִׂיהָ
לְשִׁמְיעָה, שְׁפִתוֹב כְּאֵן נַעֲשֶׂה
אָדָם, וְכִתּוֹב שֵׁם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע.
בְּאָרְצָנוּ - זֶה יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא
דְּגַמַּת אָרֶץ הַחַיִּים (שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא,

עוֹלָם הַנְּשֻׁמוֹת, עוֹלָם הַנְּחֻמוֹת).

[נ"א דְּבַר אַחֵר] הַנְּצַנִּים - אֵלוּ הֵם
הָאֲבוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בַּמַּחְשָׁבָה וְנִכְנְסוּ
לְעוֹלָם הַבָּא וְנִגְנְזוּ שָׁם, וּמִשָּׁם
יֵצְאוּ בַּגְּזִיזוֹת וְנִסְתָּרוּ בַּתּוֹךְ
נְבִיאֵי הָאָמֶת. נוֹלַד יוֹסֵף וְנִטְמְנוּ
בוֹ. נִכְנַס יוֹסֵף לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה
וְהִצִּיב אוֹתָם שָׁם, וְאִזְ נִרְאוּ
בְּאָרֶץ וְנִגְלוּ שָׁם. וּמִתִּי הֵם נִרְאוּ?
בְּשַׁעַת שֶׁהִתְגַּלְתָּה הַקִּשְׁת
בְּעוֹלָם. שֶׁהָרִי בְּשַׁעַת שִׁנְרֵאִית
הַקִּשְׁת, אִזְ הֵם מִתְגַּלִּים, וּבְשַׁעַת
הַהִיא עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ לְקַצֵּץ אֶת
הַרְשָׁעִים מִן הָעוֹלָם. לְמָה נִצְלוּ?
מִשׁוּם שֶׁהַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאָרֶץ,
וְאֵלְמָלָא שִׁנְרֵאוּ, לֹא הָיוּ נִשְׁאָרִים
בְּעוֹלָם, וְהָעוֹלָם לֹא הָיָה מִתְקַיֵּם.
וּמִי מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם וְגוֹרֵם
לְאֲבוֹת לְהִתְגַּלּוֹת? קוֹל
הַתִּינוּקוֹת שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.
וּבְגַלְל אוֹתָם הַתִּינוּקוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם, הָעוֹלָם נִצָּל. כְּנִגְדָם (שִׁיר
א) תּוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ, אֵלוּ הֵם
תִּינוּקוֹת יְלָדִים עֲלָמִים, שְׁפִתוֹב
(שְׁמוֹת בַּה) וְעֲשִׂית שְׁנַיִם כְּרַבִּים
זָהָב.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח,
(ישעיה מ) שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ
מִי בְּרָא אֱלֹהֵי. שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם,
לְאִיזָה מְקוֹם? לְמְקוֹם שְׁכַל
הָעֵינַיִם תְּלוּיִים בּוֹ, וּמִי הוּא?

הַשְּׁלִישִׁי, דְּכִתִּיב וּתּוֹצֵא הָאָרֶץ כְּדִין נִרְאוּ
בְּאָרֶץ. עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ, דָּא יוֹם רְבִיעִי דְהָיָה
בֵּיה זְמִיר עָרִיצִים, מְאֹדֶת חֶסֶר. וְקוֹל הַתּוֹר,
דָּא יוֹם חֲמִישִׁי, דְּכִתִּיב יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם וְגוֹ'
לְמַעַבְד תּוֹלְדוֹת. נִשְׁמַע, דָּא יוֹם שְׁשִׁי דְכִתִּיב
נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּהָיָה עֲתִיד לְמִקְדָּם עֲשִׂיהָ
לְשִׁמְיעָה, דְּכִתִּיב (דף א ע"ב) הָכֵא נַעֲשֶׂה אָדָם,
וְכִתִּיב הָתָם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. בְּאָרְצָנוּ, דָּא יוֹם
שַׁבָּת דְּאִיהוּ דוּגְמַת אָרֶץ הַחַיִּים. (שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא.
עוֹלָם הַנְּשֻׁמוֹת עוֹלָם הַנְּחֻמוֹת).

(נ"א דְּבַר אַחֵר) הַנְּצַנִּים אֵלִין אַנוּן אַבְהֵן דְּעֵאלוּ
בַּמַּחְשָׁבָה וְעֵאלוּ בְּעֵלְמָא דְאִתִּי וְאִתְגַּנְיָזוּ
תַּמָּן. וּמִתַּמָּן נִפְקוּ בַּגְּזִיזוֹ וְאִטְמִירוּ גוֹ (נ"א בַּה)
נְבִיאֵי קְשׁוּט. אִתְגַּלְיָד יוֹסֵף וְאִטְמִירוּ בֵּיה,
עֵאל יוֹסֵף בְּאָרְעָא קְדִישָׁא וְנִצִּיב לוֹן תַּמָּן,
וְכִדִּין נִרְאוּ בְּאָרֶץ וְאִתְגַּלוּ תַּמָּן. וְאִימְתִי
אִתְחַזוּן, בְּשַׁעַתָּא דְאִתְגַּלִּי קִשְׁת בְּעֵלְמָא. דְּהָא
בְּשַׁעַתָּא דְקִשְׁת אִתְחַזִּי כְּדִין אִתְגַּלְיָן אַנוּן,
וּבֵהִיא שַׁעַתָּא עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ עֲדָן לְקַצֵּץ
חִיבִין מְעֵלְמָא. אַמְאִי אִשְׁתְּזִיבוּ, בְּגִין
דְּהַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאָרֶץ, וְאֵלְמָלָא דְנִרְאוּ לֹא
אִשְׁתְּאַרוּן בְּעֵלְמָא, וְעֵלְמָא לֹא אִתְקַיֵּם.

וּמֵאֵן מְקַיֵּם עֵלְמָא וְגַרִים לְאֲבְהֵן דְאִתְגַּלְיָן,
קַל יְנוּקֵי דְלַעֲאֵן בְּאוֹרִיתָא, וּבְגִין אַנוּן
רַבִּיין דְּעֵלְמָא, עֵלְמָא אִשְׁתְּזִיב. לְקַבְּלִיהוּן,
(שִׁיר הַשִּׁירִים א) תּוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ, אֵלִין אַנוּן
יְנוּקֵי רַבִּיין עוֹלָמִין דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת כ"ה) וְעֲשִׂית
שְׁנַיִם כְּרַבִּים זָהָב.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (ישעיה מ) שְׁאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהֵי. שְׁאוּ
מְרוֹם עֵינֵיכֶם לְאֵן אִתְר, לְאִתְר דְּכָל עֵינִין
תְּלִיָאֵן לִיה. וּמֵאֵן אִיהוּ, פֶּתַח עֵינַיִם. וְתַמָּן
תִּנְדְּעוּן דְּהֵאִי סְתִים עֲתִיקָא דְקִימָא לְשִׁאלָה.

פּתַח עֵינַיִם, וְשֵׁם תִּדְעוּ שֶׁהַסְּתוּם הַעֲתִיק הַזֶּה שְׁעוּמַד לְשֵׁאלָה בְּרֵא אֱלֹהִים. וּמִי הוּא? "מִי", הַהוּא שֶׁנִּקְרָא מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה, שֶׁהַכֹּל עוֹמֵד בְּרֵשוֹתָיו. וְעַל שֶׁהוּא עוֹמֵד לְשֵׁאלָה וְהוּא בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר וְלֹא גִלּוּי נִקְרָא "מִי", שֶׁהָרִי לְמַעְלָה אֵין שֵׁם שֵׁאלָה. וְקִצֵּה הַשָּׁמַיִם הַזֶּה נִקְרָא "מִי".

וְיֵשׁ אַחַר לְמִטָּה שֶׁנִּקְרָא "מִה". מִה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֹא הִרְאִישׁוֹן הַנִּסְתָּר שֶׁנִּקְרָא "מִי" עוֹמֵד לְשֵׁאלָה. בֵּין שְׁשׂוֹאֵל אָדָם וּמִפְשָׁפֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל וְלִדְעוּת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה עַד סוּף כֹּל הַדְּרָגוֹת, בֵּין שְׁמַגִּיעַ לְשָׁם - "מִה". מִה יִדְעֶתָ? מִה הַסְתַּכְּלֶתָ? מִה פִּשְׁפִּשְׁתָּ? הָרִי הַכֹּל נִסְתָּר כְּבִרְאשׁוֹנָה.

וְעַל הַסּוּד הַזֶּה כְּתוּב (איכה ב) מִה אֲעִידֶךָ מִה אֲדַמָּה לָךְ. כְּשֶׁנִּתְחַרַּב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, יֵצֵא קוֹל וְאָמַר, מִה אֲעִידֶךָ (נ"א) וּמִה אֲדַמָּה לָךְ, בְּאוֹתוֹ מִ"ה אֲעִידֶךָ [בְּכָל יוֹם וְיוֹם, [נִמְרָ] הַעֲדִיתִי בָּךְ מֵיָמִים רִאשׁוֹנִים, שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ל) הַעֲדִיתִי בָּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וּמִה אֲדַמָּה לָךְ, בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן מִמֶּשׁ עֲטָרְתִי אוֹתָךְ בְּעֲטָרוֹת קְדוּשׁוֹת, עֲשִׂיתִי לָךְ שֵׁלְטוֹן עַל הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב (איכה ב) הַזֹּאת" הָעִיר" שִׁיאֲמָרוּ" כְּלִילַת" יִפִּי" וְגו'. קְרֵאתִי לָךְ (תְּהִלִּים קכ"ב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחֻבְרָה לָהּ.

(איכה ב) מִה אֲשׁוּה לָךְ - כְּמוֹ שֶׁאֵת יוֹשְׁבֵי כָּךְ, כָּךְ הוּא כְּכֹכָב לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁלֹּא נִכְנָסִים בָּךְ עֲכָשׁוּ הָעַם הַקְּדוֹשׁ בְּסִדְרִים קְדוּשִׁים, כָּךְ נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ שֶׁאֵינִי נִכְנָס לְמַעְלָה עַד שֶׁיִּפְגְּסוּ בָּךְ אוּכְלוּסִיף לְמִטָּה. וְזוֹהֵי נִחְמַתְךָ, הוֹאִיל שֶׁהַדְּרָגָה הַזֹּאת אֲשׁוּה לָךְ לָךְ קִיּוֹם וּרְפוּאָה - מִ"י יִרְפָּא לָךְ.

בְּרֵא אֱלֹהִים. וּמֵאֵן אִיהוּ. מִ"י. הַהוּא דְאֶקְרִי מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם לְעֵילָא. דְּכֹלֵא קִימָא בְּרֵשוֹתֵיהּ. וְעַל דְּקִימָא לְשֵׁאלָה וְאִיהוּ בְּאַרְחַ סְתִימִים וְלֹא אֲתַגְלֵא, אֶקְרִי מִ"י, דְּהָא לְעֵילָא לִית תַּמָּן שֵׁאלָה. וְהָאִי קִצֵּה הַשָּׁמַיִם אֶקְרִי מִ"י.

וְאִית אַחְרָא לְתַתָּא וְאֶקְרִי מִ"ה. מִה בֵּין הָאִי לְהָאִי, אֵלֹא קְדַמָּה סְתִימָא דְאֶקְרִי מִ"י קִימָא לְשֵׁאלָה, כִּיּוֹן דְּשֵׁאל בְּרֵשׁ וּמִפְשָׁפֵשׁ לְאַסְתַּכְּלָא וּלְמַנְדַּע מִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַד סוּף כֹּל דְּרָגִין, כִּיּוֹן דְּמִטִּי תַמָּן, מִ"ה. מִה יִדְעֶתָ, מִה אֲסַתְּפִלְתָא, מִה פִּשְׁפִּשְׁתָא, הָא כֹּלֵא סְתִימִים כְּדִקְדַמִּיתָא.

וְעַל רִזָּא דְנָא כְּתִיב, (איכה ב) מִה אֲעִידֶךָ מִה אֲדַמָּה לָךְ. כִּד אֲתַחְרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא נִפְקֵי קָלָא וְאָמַר מִה אֲעִידֶךָ (נ"א) וּמִה אֲדַמָּה לָךְ, בְּהוּא מִ"ה אֲעִידֶךָ) בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, [וְהָא] אֲסַהִידַת בָּךְ מִיּוֹמִין קְדַמָּיִן דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ל) הַעֲדִיתִי בָּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וּמִה אֲדַמָּה לָךְ בְּהוּא גִזּוֹן מִמֶּשׁ עֲטָרִית לָךְ בְּעֲטָרִין קְדִישִׁין עֲבָדִית לָךְ שֵׁלְטָנוּ עַל עֲלָמָא דְכְתִיב, (איכה ב) הַזֹּאת" הָעִיר" שִׁיאֲמָרוּ" כְּלִילַת" יִפִּי" וְגו'. קְרֵינָא לָךְ (תְּהִלִּים קכ"ב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחֻבְרָה לָהּ.

מִה אֲשׁוּה לָךְ. (איכה ב) כְּגוֹוֵנָא דְאַנְתָּ יִתְבָּה, הַכִּי הוּא כְּכֹכָב לְעֵילָא. כְּגוֹוֵנָא דְלֹא עָאֲלִין הַשְׁתָּא בָּךְ עֲמָא קְדִישָׁא בְּסִדְרִין קְדִישִׁין, הַכִּי אוּמִינָא לָךְ דְּלֹא אִיעוּל אָנָא לְעֵילָא עַד דִּיעֲלוּן בָּךְ אֲכֹלוּסִף לְתַתָּא. וְדָא אִיהוּ נִחְמָה דִּילָךְ הוֹאִיל דְּדְרָגָא דָא אֲשׁוּה לָךְ בְּכֹלֵא. וְהַשְׁתָּא דְאַנְתָּ הַכָּא גְדוּל כְּפִים שְׁבָרָךְ. וְאִי תִימָא דְלִית לָךְ קִימָא וְאַסוּתָא, מִ"י יִרְפָּא בְּכָל. וְעֲכָשׁוּ שֵׁאתָ כָּאן, גְדוּל כְּפִים שְׁבָרָךְ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁאֵין לָךְ קִיּוֹם וּרְפוּאָה - מִ"י יִרְפָּא לָךְ.

וְדַאי שְׂאוֹתָהּ הַדְרָגָה הַנְּסַתְרָת
הַעֲלִינָה שֶׁהַכֹּל עֹמֵד בָּהּ, תִּרְפָּא
לָךְ וְתִקִּים אוֹתְךָ.

מ"י - קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה, מ"ה
- וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה וְקִצָּה
הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה. וְזֶה יִרְשׁ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא
מְבָרִיחַ מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה.
מִהַקִּצָּה הַרְאֵשׁוֹן שֶׁהוּא מ"י, אֶל
הַקִּצָּה הַאַחֲרוֹן שֶׁהוּא מ"ה, מִשּׁוּם
שֶׁעֹמֵד בְּאֲמֻצָּע. וְעַל זֶה מִי בָרָא
אֵלֶּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר [בנין] פֶּסֶק
דְּבִרְיָךְ וַיִּתְגַּלֶּה הַסֵּתֵר שֶׁל הַסּוּד
הַעֲלִיּוֹן שְׂאִין בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים. שֶׁתֵּק
רַבִּי אֲלַעְזֹר. בְּכֹה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְעֹמֵד
רַגְעַ [ג"א שְׁעִתָּא] אֶחָד.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר, מֶה זֶה
"אֵלֶּה"? אִם תֹּאמַר כּוֹכְבִים
וּמַזְלוֹת - הֲרֵי הֵם תָּמִיד נִרְאִים שָׁם,
וּכְמ"ה נִכְרָאוּ כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים א) ^א
בְּדַבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אִם עַל
דְּבָרִים נְסֻתִים, שְׁלֵא יִכְתֹּב אֵלֶּה,
שֶׁהֲרֵי הוּא גְלוּי! אֲלֹא זֶה הַסּוּד
לֹא הִתְגַּלֶּה רַק יוֹם אֶחָד שֶׁהֵייתִי
עַל חוֹף הַיָּם, וּבָא אֵלַיְהוּ וְאָמַר לִי,
רַבִּי, יִדְעַתָּה מֶה זֶה "מִי בָרָא
אֵלֶּה"? אֲמַרְתִּי לוֹ, אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְצַבָּאוֹתָם, הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא שֵׁיֵשׁ לְאָדָם לְהַסְתִּיב
בְּהֵם וּלְבָרְךָ אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב (שם) כִּי
אֶרְאֶה שְׁמִיךְ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ
וְגו', ה' אֲדַנְּנוּ מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכֹל
הָאָרֶץ.

אָמַר לִי, רַבִּי, דְּבַר נִסְתָּר הִזְיָה
לְפָנַי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְגִלָּה
בְּיָשִׁיבָה הַעֲלִינָה, וְזֶה הוּא.
בְּשַׁעֲהָ שֶׁנִּסְתָּר כֹּל הַנְּסֻתִים רָצָה
לְהַתְגַּלּוֹת, עָשָׂה בְּרֵאשׁ נִקְד"ה
אֲחַת, וְזוֹ עֲלָתָהּ לִהְיוֹת מַחֲשָׁבָה.
צִיַּר בָּהּ אֶת כָּל הַצִּיּוּרִים, חֶקֶק בָּהּ
כָּל הַחֻקִּים.

וְחֶקֶק בַּתּוֹךְ הַמְּאוּר הַקְּדוּשׁ

לָךְ, וְדַאי הֵהוּא דְרַגְא סְתִימָאָה עַלְאָה דְכָלָא
קִיִּימָא בֵּיה יִרְפָּא לָךְ וְיִוְקִים לָךְ.

מ"י קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְעִילָא, מ"ה וְעַד קִצָּה
הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא (קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא). וְדַאי יִרִית
יַעֲקֹב דְּאִיהוּ מְבָרִיחַ מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה, מִן
הַקִּצָּה קְדָמָאָה דְּאִיהוּ מ"י, אֶל הַקִּצָּה
בְּתַרְאָה דְּאִיהוּ מ"ה, בְּגִין דְּקִיאִים
בְּאֲמֻצָּעִיתָא. וְעַל דָּא מִי בָרָא אֵלֶּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר בְּנֵי פֶסֶק מִילָךְ
וַיִּתְגַּלִּי סְתִימָא דְרַזָּא עַלְאָה דְבְנֵי
עַלְמָא לֹא יִדְעִין. שֶׁתִּיק רַבִּי אֲלַעְזֹר. בְּכֹה
רַבִּי שְׁמַעוֹן וְקִיאִים רַגְעָא [ג"א שְׁעִתָּא] חָדָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר מֵאֵי אֵלֶּה. אֵי
תִימָא כְּכַבֵּיא וּמַזְלֵי, הָא אֲתַחְזֹאן תַּמָּן
תְּדִיר. וּבְמ"ה אֲתַבְּרִיאוּ פְּמָה דְאֵת אָמַר,
(תהלים א) בְּדַבְרֵי יי שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אֵי עַל מְלִין
סְתִימִין לֹא לְכַתּוּב אֵלֶּה דְהָא אִיתְגַּלְיָא
אִיהוּ. אֲלֹא רַזָּא דָא לֹא אִיתְגַּלְיָא בְּרִ יוֹמָא חַד
דְּהוּינָא עַל פִּיָּה יִמָּא, וְאֵתָא אֵלַיְהוּ וְאָמַר לִי
רַבִּי, יִדְעַתָּה מֶה הוּא, מִי בָרָא אֵלֶּה. אָמִינָא
לִיָּה אֵלִין שְׁמִיָּא וְחִילָהוֹן עוּבְדָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְאִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאִסְתַּפְּלָא בְּהוּ
וּלְבָרְכָא לִיָּה דְכַתִּיב, (תהלים ח) כִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךְ
מַעֲשֵׂה (דף ב ע"א) אֲצַבְעוֹתֶיךָ וְגו' יי אֲדוּגִינּוּ
מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכֹל הָאָרֶץ.

אָמַר לִי רַבִּי מְלָה סְתִימָא הָוָה קָמִי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְגִלִּי בְּמַתִּיבְתָא עַלְאָה וְדַאי
הוּא. בְּשַׁעֲתָא דְסְתִימָא דְכָל סְתִימִין בְּעָא
לְאִתְגַּלְיָא, עֵבֵד בְּרִישָׁא נְקוּד"ה חָדָא, וְדַאי
סְלִיק לְמַהוּי מַחֲשָׁבָה. צִיַּיר בָּהּ כָּל צִיּוּרִין.
חֶקֶק בָּהּ כָּל גְּלִיפִין.

וְאִנְגְּלִיךָ גּוּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא סְתִימָא גְּלִיפּוּ דְחַד צִיּוּרָא סְתִימָאָה קְדָשׁ

הנסתר חקיקה של ציור אהד
נסתר, קדש קדשים, בנזן עמק
שיצא מתוך המחשבה ונקראת
מ"י תחלה [נ"א ראשית] לבנזן. עומד
ולא עומד. עמק ונסתר בשם. לא
נקרא אלא מ"י. רצה להתגלות
ולהקרא בשם [הזה], והתלבש
בלבוש יקר שפאיר וברא אלה,
ועלה אלה בשם. התחברו
האותיות אלו באלו, ונשלמו
בשם אלהים (מ"מ+אלה). וטרם
שברא אלה, לא עלה בשם
אלהים, והם שחטאו בעגל [נ"א
בעולם], ועל סוד זה אמרו (שמות לב)
אלה אלהיך ישראל.

ובכו שמשפתך מ"י באלה, כף
הוא השם שמשפתך תמיד,
ובסוד הזה התקיים העולם. ופרח
אליהו ולא ראיתי אותו, וממנו
ידעתי הדבר [הזה] [שהעמדת] על
הסוד והסתר שלה. בא רבי
אלעזר וכל החברים והשתטחו
לפניו. בכו ואמרו, אלמלא לא
באנו לעולם אלא לשמע את זה
די -

אמר רבי שמעון, על זה השמים
וצבאם נבראו במ"ה, שכתוב
(תהלים ח) פי אראה שמך מעשה
אצבעתיך וגו'. וכתוב (שם) מ"ה
אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים. על
השמים הוא לעלות בשם, משום
שברא אור לאורו והתלבש זה
בזה ועלה בשם עליון. ועל פן
בראשית ברא אלהים - זה
אלהים העליון, שהרי מ"ה לא
היה כף ולא נבנה.

אל"ה, בשעה שנמשכו האותיות
הללו [מאלו] אל"ה מלמעלה
למטה. והאם הלותה לבת בגדיה
וקשטה אותה בתכשיטה. ומתי
קשטה אותה בתכשיטה פראוי?
בשעה שנראו לפניו כל זכר,
שכתוב (שמות כג) אל פני האדון

קדישין בנינא עמיקא דנפק מגו מחשבה
ואקרי מ"י שירותא (נ"א ראשית) לבנינא. קיימא
ולא קיימא. עמיק וסתים בשמא. לא אקרי
אלא מ"י. בעא לאתגלייא ולא תקרי בשמא
(דא) ואתלבש בלבוש יקר דנהיר וברא אלה,
וסליק אל"ה בשמא. אתחברון אתון אלין
באלין ואשתלים בשמא אלהים. ועד לא ברא
אלה לא סליק בשמא אלהים. ואנון דחבו
בעגלא (נ"א בעלמא). על רזא דנא אמרו (שמות לב)
אלה אלהיך ישראל.

ובמה דאשתתף מ"י באלה, הכי הוא שמא
דאשתתף תדיר. וברזא דא אתקיים
עלמא. ופרח אליהו ולא חמינא ליה. ומניה
ידענא מלה דאוקימנא על רזא וסתרא דילה.
אתא רבי אלעזר וכלהו חברייה ואשתטחו
קמיה. בכו ואמרו אלמלא לא אתינא לעלמא
אלא למשמע דא די.

אמר רבי שמעון על דא שמיא וחיליהון
במ"ה אתבריאו, דכתיב (תהלים ח) פי
אראה שמך מעשה אצבעתיך וגו' וכתוב,
(תהלים ח) מ"ה אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים, על השמים
איהו לסלקא בשמא. בגין דברא נהורא
לנהוריה ואתלבש דא בדא וסליק בשמא
עלאה. ועל דא בראשית ברא אלהים, דא
אלהים עלאה, דהא מ"ה לא הוי הכי ולא
אתבני.

אל"ה בשעתא דאתמשכן אתון אלין (פאלין)
אל"ה מלעילא לתתא. ואמא אוזיפת
לברתא מאנהא וקשיטא לה בקישוטהא.
ואימתי קשיטא לה בקישוטהא כדקא חזי.
בשעתא דאתחזון קמה כל דכורא, דכתיב,
אל פני האדון יי, ודא אקרי אדון כמה
(שמות כג)

ה'. וְזֶה נִקְרָא אֲדוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(יהושע א) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ. וְאִזּוּ יֵצֵאֵה ה' וְנִכְנְסֶהָ י',
וְהִתְקַשְׁטָהּ בְּכִלִּים שֶׁל זָכָר
כְּנִגְדָם שֶׁל כָּל זָכָר בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאוֹתוֹת אַחֲרוֹת מוֹשְׁכִים אוֹתָם
יִשְׂרָאֵל מִלְמַעְלָה לְמָקוֹם הַזֶּה.
(תהלים מב) אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה. אֲזַכְּרֶה בְּפִי

וְאֶשְׁפָּף דַּמְעוֹתַי [כְּרַצוֹן נֶפֶשׁ כִּי לְהַמְשִׁיךְ
הַאוֹתוֹת הַלְלוּ], וְאִזּוּ אֲדַדִּם מִלְמַעְלָה
עַד בֵּית אֱלֹהִים, שִׁיְהִיֶּה אֱלֹהִים
כְּמוֹ שֶׁהוּא. וּבִמְהָ? (שם) בְּקוֹל
רְנָה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַשְּׁתִּיקָה שְׁלִי
בְּנֵתָה מִקְדָּשׁ לְמַעְלָה וּבְנֵתָה
מִקְדָּשׁ לְמַטָּה, וּבּוֹדָאֵי דְבוּר
בְּסַלְעַ וּשְׁתִּיקָה בְּשִׁפְתַיִם. מְלָה
בְּסַלְעַ - מֵה שְׁאֲמַרְתִּי וְהִתְעוֹרַרְתִּי
בוֹ, שְׁתִּיקָה בְּשִׁפְתַיִם - מֵה
שֶׁשְׁתַּקְתִּי שֶׁנִּכְרָאוּ וְנִכְנְוּ שְׁנֵי
עוֹלָמוֹת יַחַד.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִכָּאן וְהִלָּאָה
שְׁלֵמוֹת הַכְּתוּב, שְׁפָתוֹב (ישעיה מ)
הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם. שְׁתִּי
דְרַגּוֹת הֵן שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת רְשׁוּמָה
כָּל אַחַת מֵהֶן. אַחַת זֶה שֶׁנֶּאֱמַר
מ"ה, וְאַחַת מ"י. זוֹ עֲלִיּוֹנָה זוֹ
תַּחְתּוֹנָה. זוֹ הַעֲלִיּוֹנָה רְשׁוּמָה,
וְאוֹמֵר הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם.
הַמוֹצִיא - אוֹתוֹ הַנּוֹדֵעַ וְאִין
כְּמוֹתוֹ. כְּמוֹ זֶה הַמוֹצִיא לְחֵם מִן
הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא - הַהוּא שְׁנוֹדֵעַ.
זוֹ הַדְּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְהַכֹּל אַחַד.
בְּמִסְפָּר - שְׁשִׁים רְבוּאָה הֵם
שְׁעוֹמְדִים יַחַד, וְהוֹצִיאוּ צְבָאוֹת
לְמִינֵיהֶם שְׁאִין לָהֶם חֲשׁוּבוֹן.

[ג"א כְּמוֹ זֶה]. לְכֹלֶם - בֵּין אוֹתָם
הַשְּׁשִׁים, בֵּין כָּל צְבָאוֹתָם - בְּשֵׁם
קָרָא. מֵה זֶה בְּשֵׁם קָרָא? אִם
תֹּאמַר שֶׁקָּרָא לָהֶם בְּשֵׁמוֹתֵיהֶם -
זֶה אֵינוֹ כָּף, שְׁאִם כָּף, הִיָּה צָרִיף
לְהִיּוֹת בְּשֵׁמוֹ. אֵלֶּה בְּזִמְנָן
שֶׁהַדְּרָגָה הַזֹּאת לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם

דְּאֵת אָמַר, (יהושע ג) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ. כְּדִין נִפְקַת ה' וְאֶעֱלִית י', וְאֶתְקַשְׁטִיטָה
בְּמֵאֵנִי דְכוּרָא לְקַבְּלִיהוּן דְּכָל דְּכָר בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאֶתְוֹן אַחֲרֵינִין מְשַׁכְּן לּוֹן יִשְׂרָאֵל מְעִילָא
לְגַבֵּי אֶתֶר דָּא (תהלים מב) אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה.

אֲדַכְּרֵנָא בְּפוֹמָאֵי וְשְׁפִיכְנָא דְּמַעָאֵי (כְּרַעוֹת נֶפֶשִׁי בְּיַד
לְאִמְשָׁבָא אֶתְוֹן אֵלִי) וּכְדִין אֲדַדִּם מְעִילָא עַד בֵּית
אֱלֹהִים, לְמַהוּי אֱלֹהִים כְּגוֹוֹנָא דִּילֵיהּ. וּבְמֵאֵי,
(תהלים מב) בְּקוֹל רְנָה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁתִּיקָא דִּילִי בְּנָא מִקְדָּשָׁא
לְעִילָא וּבְנָא מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא. וּבּוֹדָאֵי
מְלָה בְּסַלְעַ מִשְׁתּוֹקָא בְּתַרִּין. מְלָה בְּסַלְעַ מֵה
דְּאִמְרֵנָא וְאֶתְעַרְנָא בֵּיהּ, מִשְׁתּוֹקָא בְּשִׁפְתַיִם מֵה
דְּשְׁתִּיקְנָא דְּאִבְרוּ וְאִיבְנוּ תַרִּין עֲלִמִין כְּחָדָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִכָּאן וְלִהְלָאָה שְׁלִימוֹ
דְּקָרָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר

צְבָאָם, תַרִּין דְּרַגִּין אֲנוּן דְּאִיצְטְרִיף לְמַהוּי
רְשִׁים כָּל חַד מִיַּנְיֵיהוּ. חַד דָּא דְּאֶתְמַר מ"ה.
וְחַד מ"י. דָּא עֲלָאָה וְדָא תַתָּאָה. דָּא עֲלָאָה
רְשִׁים וְאִמַר הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, הַמוֹצִיא
הַהוּא דְּאֶשְׁתַּמּוּדַע וְלִית כְּוֹתִיָּהּ. כְּגוֹוֹנָא דָּא
הַמוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא הַהוּא
דְּאֶשְׁתַּמּוּדַע דָּא דְּרַגָּא תַתָּאָה, וְכֹלָא חַד.
בְּמִסְפָּר שְׁתִּין רְבוּאָה אֲנוּן דְּקִיַּיְמִין כְּחָדָא,
וְאֶפִּיקוּ חִילִין לְזִינְיֵיהוּ דְּלִית לּוֹן חֲשָׁבָנָא.

(ג"א כְּגוֹוֹנָא דָּא) לְכֹלֶם, בֵּין אֲנוּן שְׁתִּין, בֵּין כָּל
חִילִין דִּילָהוּן, בְּשֵׁם יְקָרָא. מֵאֵי בְּשֵׁם
יְקָרָא. אִי תִימָא דְּקָרָא לּוֹן בְּשֵׁמֵהֶתְהוּן, לָאוּ
הִכִּי הוּא, דָּאִם כְּן בְּשֵׁמוֹ מִיבְעֵי לֵיהּ. אֵלֶּה
בְּזִמְנָא דְּדַרְגָּא דָּא לָא סָלִיק בְּשֵׁמָא (לְעִילָא)
וְאִקְרִי מ"י, לָא אוֹלִיד וְלָא אֶפִּיק טְמִירִין
לְזִינְיָה אֶף עַל גַּב דְּכִלְהוּ הוּוּ טְמִירִין בֵּיהּ.
כְּיַד דְּבָרָא אֵל"ה וְאֶסְתַּלַּק בְּשֵׁמִיָּה וְאִקְרִי

[למעלה] ונקראת מ"י, לא מולידה ולא מוציאה נספרים למינה, אף על גב שפלים היו טמונים בה. כיון שברא אלה והתעלה בשמו ונקרא אלהים, אז בכח השם הזה הוציא אותם בשלמות. וזה הוא בשם יקרא, באותו השם שלו קרא והוציא כל מין ומין שיתקמו בשלמותו. כמו זה (שמות לא) ראה קראתי בשם הזכרתי שמי שיתקיים בצלאל על קיום שלמותו.

(ישעיה נב) מרב אונים. מה זה מרב אונים? זה ראש הדרגות, שעולים בו כל הדרגות ועליהם בו בדרך נסתר. ואמין כח - זה סוד העולם העליון שהתעלה בשם אלהים כמו שאמרנו. איש לא נעדר - מאותם ששים רבוא שהוציא בכח השם. ומשום שאיש לא נעדר, בכל מקום שמתו ישראל ונענשו בחטאייהם, נמנו ולא נעדר מאותם ששים רבוא אפלו אחד כדי להיות הכל צורה אחת. כמו שאיש לא נעדר למעלה, אף כף לא נעדר למטה.

בראשית. רב המנונא הזקן אמר, מצאנו אותיות בהפוך. בי"ת בהתחלה ואחר כף. ב' בהתחלה - הינו בראשית. ברא לאחר מכן. אל"ף בהתחלה ואחר כף. אל"ף בהתחלה - הינו אלהים, את לאחר מכן. אלא פשרצה הקדוש-ברוך-הוא לעשות את העולם, כל האותיות היו נספרות. ואלפים שנה טרם שברא את העולם היה מסתכל הקדוש-ברוך-הוא ומשתעשע בהם.

בשרצה לברא את העולם, באו לפניו כל האותיות מסופם לראשם. התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך [אמת] להתחיל באות

אלהים, כדין בחילא דשמא דא אפיק לון בשלימו, ודא הוא בשם יקרא, בההוא שם דיליה קרא ואפיק כל זינא וזינא לאתקיימא בשלימותיה. כגוונא דא (שמות לא) ראה קראתי בשם. אדפרנא שמי לאתקיימא בצלאל על קיום אשלמותיה.

מרב אונים, (ישעיה נב) מאי מרב אונים, דא ריש דרגין, דסליקו ביה כל רעותין ואסתלקו ביה (דף ב ע"ב) בארז סתים. ואמין כח דא רזא דעלמא עלאה דאסתלק בשם אלהים כדקאמרן. איש לא נעדר מאנון שתין רבוא דאפיק בחילא דשמא. ובגין דאיש לא נעדר, בכל אתר דמיתו ישראל ואתענשו בחוביהו אתמנון ולא אעדר מאנון שתין רבוא אפילו חד. בגין למהוי כלל דיוקנא חדא. כמה דאיש לא נעדר לעילא, אוף הכי לא נעדר לתתא.

בראשית, רב המנונא סבא אמר, אשכחן אתון בהפוכא. בי"ת בקדמיתא ולבתר. ב' בקדמיתא היינו בראשית. ברא לבתר. אל"ף בקדמיתא ולבתר. אל"ף בקדמיתא היינו אלהים. את לבתר. אלא כד בעא קדשא ברין הוא למעבד עלמא, כל אתון הוו סתימין, ותריז אלפין שנין עד דלא ברא עלמא הוה מסתכל קדשא ברין הוא ואשתעשע בהו.

כד בעא למברי עלמא, אתו כל אתון קמיה מסופא ארישייהו. שריאת את אל למיעל ברישא, אמרה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא, דאנא חותמא דגושפנא דילך אמ"ת, ואת אתקריאת אמ"ת, יאות

התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך [אמת] להתחיל באות

לְמַלְפָּא (אמת) לְמַשְׁרֵי בָאוֹת אֲמַ"ת וּלְמַבְרֵי בִי
עֲלָמָא. אָמַר לָהּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, יָאוֹת אַנְתָּ
וְזַפְאָה אַנְתָּ, אֶלָּא לִית אַנְתָּ פְדָאֵי לְמַבְרֵי בְךָ
עֲלָמָא, הוּאִיל וְאַנְתָּ זְמִינָא לְמַהוּי רְשִׁים עַל
מַצְחִין דְּגוּבְרִין מְהִימְנִין דְּקִימּוּ אֹרִיתָא
מַאֲל"ף וְעַד תִּי"ו, וּבְרַשִׁימוּ דִּילָךְ יְמוֹתוֹן.
וְעוֹד דְּאַנְתָּ חוֹתְמָא דְמוֹת. הוּאִיל וְאַנְתָּ כְּךָ,
לִית אַנְתָּ פְדָאֵי לְמַבְרֵי בְךָ עֲלָמָא. מִיַּד נְפַקַת.
עֲאֲלַת אֵת ש' קַמִּיה, אָמְרָה קַמִּיה, רַבּוֹן
עֲלָמִין, נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלָמָא,
דְּבִי אֲתִקְרִי שְׁמֵךְ שְׁד"י, וְיָאוֹת לְמַבְרֵי עֲלָמָא
בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. אָמַר לָהּ, יָאוֹת אַנְתָּ, וְטַב אַנְתָּ
וְקָשׁוּט אַנְתָּ, אֶבְל הוּאִיל וְאַתּוּן דְּזִיוֹפָא
נְטָלִין לָךְ לְמַהוּי עֲמַהוֹן, לָא כְּעִינָא לְמַבְרֵי
בְךָ עֲלָמָא, דְּבַגִּין דְּלָא יִתְקַיִים שְׁקָרָא, אֶלָּא
אֵי יִטְלוּן לָךְ ק ר .

מִכָּאֵן מָאן דְּבַעֵי לְמִימַר שְׁקָרָא יִטּוּל יִסּוּדָא
דְּקָשׁוּט בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתֵּר יוֹקִים לִיה
שְׁקָרָא, דְּהָא אֵת ש' אֵת קָשׁוּט אִיהוּ, אֵת
קָשׁוּט דְּאַבְהֶתֶן דְּאַתִּיחֲדוּ בַּה. ק ר אֲתוּן
דְּאַתְחֲזִיאוּ עַל סְטְרָא בִישָׂא אַנוּן וּבַגִּין
לְאַתְקִימָא נְטָלִי אֵת ש' בְּגוּוִייהוּ וְהוּי קָשֶׁר.
כִּיּוֹן דְּחַמַּת הַכִּי נְפַקַת מִקַּמִּיה.

עֲאֲלַת אֵת צ' אָמְרָה קַמִּיה, רַבּוֹן עֲלָמָא
נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלָמָא דְאַנָּא (ס"א)
דְּבִי חֲתִימִין צְדִיקִים, וְאַנְתָּ דְּאַתְקִרִיאַת
צְדִיק, בִּי רְשִׁים דְּכַתִּיב, (תהלים יא) פִּי צְדִיק יִי
צְדָקוֹת אָהֵב, וּבִי יָאוֹת לְמַבְרֵי עֲלָמָא. אָמַר
לָהּ צְדִי, צְדִי אַנְתָּ, וְצְדִיק אַנְתָּ, אֶבְל אַנְתָּ
צְרִיךְ לְמַהוּי טְמִירָא, לִית אַנְתָּ צְרִיךְ לְאַתְגְּלִיא
כָּל כְּךָ בַּגִּין דְּלָא לְמִיחָב פִּתְחוּן פֶּה לְעֲלָמָא.
מֵאֵי טַעְמָא אִיהִי, אַתְיָא י' דְּשֵׁמָא דְּבֵרִית
קְדִישָׁא וְרַכִּיב עֲלָהּ וְאַתְאַחַד בְּהֶדֶה. וְרָזָא דָּא

אֲמַ"ת וּלְבָרָא בִי אֵת הָעוֹלָם.
אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
רְאוּיָה אַתְּ וּזְפַאִית אַתְּ, אֶלָּא
שְׂאִינְךָ פְדָאִית לְבָרָא כְּךָ אַתְּ
הָעוֹלָם, הוּאִיל וְאַתְּ עֲתִידָה
לְהִיּוֹת רְשׁוּמָה עַל מַצְחֵי
הָאֲנָשִׁים הַנְּאָמְנִים שְׁקִימוּ אֵת
הַתּוֹרָה מֵאֲל"ף וְעַד תִּי"ו,
וּבְרַשְׁם שְׁלָךְ יְמוֹתוֹ. וְעוֹד, שְׂאֵת
חוֹתֶם הַמּוֹת. וְהוּאִיל וְאַתְּ כְּךָ,
אִינְךָ פְדָאִית לְבָרָא כְּךָ אַתְּ
הָעוֹלָם. מִיַּד יִצְאָה.

נְכַנְסָה הָאוֹת ש' לְפָנָיו. אָמְרָה
לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, נוֹחַ
לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֵת הָעוֹלָם, שְׂבִי
נְקַרְאֵת שְׁמֵךְ שְׁדִי, וְרְאוּי לְבָרָא
אֵת הָעוֹלָם בְּשֵׁם קְדוֹשׁ. אָמַר
לָהּ: רְאוּיָה אַתְּ וְטוֹבָה אַתְּ וְאַמַּת
אַתְּ, אֶבְל הוּאִיל וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
הַזִּיוֹף נוֹטְלִים אוֹתְךָ לְהִיּוֹת
עֲמָהֶם, אִינִי רוֹצֵה לְבָרָא כְּךָ אֵת
הָעוֹלָם, שְׂכַדִּי שְׁלָא יִתְקַיִם
הַשְּׁקָר אֶלָּא אִם יִטְלוּ אוֹתְךָ ק ר .
מִכָּאֵן, שְׂמִי שְׂרוּצָה לוֹמַר שְׁקָר,
יִטַּל יִסּוּד שֶׁל אֲמַת בְּהַתְחִלָּה
וְאַחַר כֵּן יִקִּים אֵת הַשְּׁקָר. שְׂהִרִי
הָאוֹת ש' הִיא אוֹת אֲמַת, אוֹת
הָאֲמַת שְׂהִתְיַחֲדוּ בַּה הָאֲבוֹת. ק'
ר' הָאוֹתִיּוֹת שְׁנָרְאוּ עַל הַצַּד הַרַע
הַם, וּכְדִי לְהַתְקִים נְטָלוּ אֵת
הָאוֹת ש' בְּתוֹכָן וְנִהְיָה קָשֶׁר.
כִּיּוֹן שְׂרָאֲתָה כְּךָ, יִצְאָה מִלְּפָנָיו.
נְכַנְסָה הָאוֹת צ'. אָמְרָה לְפָנָיו:
רַבּוֹן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי
אֵת הָעוֹלָם, שְׂאִנִּי [נִיא שְׂבִי]
חֲתוּמִים הַצְּדִיקִים, וְאַתְּ
שְׁנַקְרָאֵת צְדִיק רְשׁוּם בִּי, שְׂכַתוּב
(תהלים יא) פִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת
אָהֵב, וּבִי רְאוּי לְבָרָא אֵת הָעוֹלָם.
אָמַר לָהּ: צְדִי, צְדִי אַתְּ וְצְדִיק אַתְּ,
אֶבְל אַתְּ צְרִיכָה לְהִיּוֹת טְמוּנָה,
אִינְךָ צְרִיכָה לְהַתְגַּלּוֹת כָּל כְּךָ כְּדִי
שְׁלָא לְתַת פִּתְחוּן פֶּה לְעוֹלָם.

מהו הטעם? נ' היא. באה ה' של השם של הברית הקדוש ורוכב עליה ונאחז עמה. וזה הסוד, כשברא הקדוש-ברוך-הוא את אדם הראשון, ברא אותו דו פרצופים, ומשום כך הפנים של יו"ד חוזר לאחור כמו זה: (ציור למעלה) ולא חוזרים פנים בפנים כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למעלה כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למטה כמו זה: (ציור למעלה) אמר לה הקדוש-ברוך-הוא עוד, שאני עתיד לנסר אותך ולעשות אותך פנים בפנים, אבל במקום אחר תתעלי. יצאה מלפניו והלכה.

בנבסכה האות פ'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפדות שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי, וזו היא פדות, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: ראוייה את, אבל כך רשום פשע בסתור. כמו שהנחש שמכה ומכניס ראשו בין גופו, כך מי שחוטא, כופף ראשו ומוציא ידיו. וכן ע' עון, אף על גב שאמרה שיש בה ענוה, אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: לא אברא כך את העולם. יצאה מלפניו.

בנבסכה האות ס'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לך לברא בי את העולם, שיש בי סמיכה לנופלים, שכתוב (תהלים קמח) סומך ה' לכל הנופלים. אמר לה: על פן את צריכה את מקומך ואל תזונו ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים עליך? מיד יצאה מלפניו.

בנבסכה האות נ'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי כתוב נורא תהלת מיד תבת לאתרה ונפקת

כד ברא קדשא בריך הוא לאדם הראשון דו פרצופין בראו. ובגין כך אנפוי דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא דא ז' ולא אתהדרו אנפין באנפין כגוונא דא ז', אסתפל לעילא כגוונא דא ז', אסתפלת לתתא כגוונא דא ז', אמר לה קדשא בריך הוא תוב, דאנא זמין לנסרא לך ולמעבד לך אפין באפין אבל באתרא אחרא תסתלק. נפקת מקמיה ואזלת.

עאלת את פ, אמרה קמיה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דהא פורקנא דאנת זמין למעבד בעלמא בי רשים, ודא הוא פדות. ובי יאות למברי עלמא. אמר לה יאות אנת, אבל כך אתרשים פשע בטמירו, כגוונא דחיויא דמחי ואעיל רישיה בין גופיה, הכי מאן דחב כפיף רישיה ואפיק ידוי. וכן ע' עון, אף על גב דאמרה דאית ביה ענוה, אמר לה קדשא בריך הוא, לא איברי כך עלמא. נפקת מקמיה.

עאלת את ס אמרה קמיה, רבון (דף ג ע"א) עלמין, ניחא קמך למברי בי עלמא, דאית בי סמיכא לנפלין דכתיב, (תהלים קמה) סומך יי לכל הנופלים. אמר לה, על דא אנת צריך לאתרוך ולא תזונו מניה, אי את נפיק מאתרוך מה תהא עליהו דאנון נפילין הואיל ואנון סמיכין עליך. מיד נפקת מקמיה.

עאלת את נ אמרה קמיה, רבון עלמא, ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי כתיב נורא תהלות ותהלה דצדיקים נאנה תהלה. אמר לה, ניו"ן תוב לאתרוך, דהא בגינך תבת סמך לאתרה והוי סמך עליה.

מקמיה.

ותהלה לצדיקים נאנה תהלה.
אמר לה: נו"ן שובי למקומך,
שהרי בשבילך שבה סמ"ך
למקומה ותהיי סמוכה עליה.
מיד שבה למקומה ויצאה
מלפניו.

נבנכה האות מ'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שבי נקראת מלך.
אמר לה: כף הוא ודאי, אבל לא
אברא בך את העולם, משום
שהעולם צריך מלך. שובי
למקומך את ול' וך', שהרי לא
ראוי לעולם לעמד בלי מלך.

באותה שעה ירדה מלפניו
האות כ' מעל פסא כבודו. הודעו
ואמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם,
שאני פכודך. וכשירדה כ' מעל
פסא כבודו, הודעו מאתים
אלך עולמות, והודעו הפסא,
וכל העולמות הודעו לפל.
אמר לה הקדוש-ברוך-הוא:
כ"ף כ"ף, מה את עושה כאן?
שלא אברא בך את העולם. שובי
למקומך, שהרי בך פליה, פלה
ונחרצה (ישעיה') נשמע. שובי
לכסאך ותהיי שם. באותה שעה
יצאה מלפניו ושבה למקומה.

נבנכה האות י'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שאני ראשית השם
הקדוש, וראוי לך לברא בי את
העולם. אמר לה: די לך שאת
חקוקה בי ואת רשומה בי, וכל
רצוני עולה בך. אינך ראויה
להעקר משמי.

נבנכה האות ט'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שאתה נקראת בי
טוב וישר. אמר לה: לא אברא
בך את העולם, שהרי טובך
נסתר בתוכך וצפון בתוכך, זהו
שפתוב (תהלים לא) מה רב טובך

עאלת את בו אמרה קמיה רבון עלמא,
ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי
אתקריאת מלך. אמר לה הכי הוא ודאי, אבל
לא אברי בך עלמא בגין דעלמא אצטריך
למלך טוב לאתרוך, אנת וך וך דהא לא
יאות לעלמא למיקם בלא מלך.

בהתחיל שעתא נחתא מן קדמוהי את כ
מעל פרסי יקריה אזדעזע ואתמרה
קמיה, רבון עלמא, ניחא קמך למברי בי
עלמא דאנא כבודך. וכד נחתת כ מעל פרסי
יקריה אזדעזעו מאתן אלך עלמין ואזדעזעו
פרסייא וכלהו עלמין אזדעזעו למנפל. אמר
לה קדשא בריך הוא כ"ף כ"ף, מה את עביד
הכא, דלא אברי בך עלמא. טוב לאתרוך דהא
בך פליה (ישעיה') פלה ונחרצה אשתמע, טוב
לכרסייך והוי תמן. בהתחיל שעתא נפקת
מקמיה ותבת לדוכתה.

עאלת את י אמרה קמיה, רבון עלמא, ניחא
קמך למברי בי עלמא דאנא שירותא
דשמא קדישא ויאות לך למברי בי עלמא.
אמר לה, די לך דאנת חקיק בי, ואנת רשים
בי, וכל רעותא דילי בך סליק, לית אנת יאות
לאתעקרא מן שמי.

עאלת את ט אמרה קמיה רבון עלמא ניחא
קמך למברי בי עלמא דאנת בי
אתקריאת טוב וישר. אמר לה לא אברי בך
עלמא דהא טובך סתים בגוון, וצפון בגוון,
הדא הוא דכתיב, (תהלים לא) מה רב טובך אשר
צפנת ליראיך הואיל וגניז בגוון לית ביה
חולקא לעלמא דא דאנא בעי למברי, אלא
בעלמא דאתי. ותו דעל דטובך גניז בגוון
יטבעון תרעי דהיכלא. הדא הוא דכתיב, (איכה

אֲשֶׁר צִפְנַנְתָּ לִירְאִיקָהּ. הוֹאִיל וְגַנּוּז
בְּתוֹכָהּ, אֵין בּוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַזֶּה
שְׁאֵנִי רוֹצֵה לְבְרָא, אֵלָא בְּעוֹלָם
הַבָּא. וְעוֹד, שְׁעַל שְׁטוּבָה גַנּוּז
בְּתוֹכָהּ, יִטְבְּעוּ שְׁעָרֵי הַהֵיכָל, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (איכה ב) טְבְּעוּ בְּאֶרֶץ
שְׁעָרֶיהָ. וְעוֹד, שְׁח' פְּנִינָה,
וּכְשֶׁתִּתְחַבְּרוּ יַחַד הַנְּהַח"ט, וְעַל
כֵּן הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ לֹא רְשׁוּמוֹת
בְּשִׁבְטִים הַקְּדוּשִׁים. מִיָּד יִצְאֶה
מִלְּפָנָיו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ז'. אֲמַרְהָ לוֹ: רְבוּן
הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי אֶת
הָעוֹלָם, שְׁבִי שׁוֹמְרִים בְּנִיךָ אֶת
הַשְּׁבֵת, שְׁפָתוֹב (שמות ב) זְכוֹר אֶת
יוֹם הַשְּׁבֵת לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ: לֹא
אֲבְרָא בְּךָ אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִיךָ יֵשׁ
קָרֵב, וְחָרֵב שְׁנוּנָה, וְרַמַּח שֶׁל
קָרֵב כְּמוֹ שְׁלֹנּוֹן. מִיָּד יִצְאֶה
מִלְּפָנָיו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ו'. אֲמַרְהָ לְפָנָיו:
רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שְׁאֵנִי אוֹת מְשֻׁמָּה.
אֲמַר לָהּ: וְאִ"ו, אֶתְּ וְה' דִּי לְכֶם
שְׁאַתָּן אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמִי, שְׁאַתָּן
בְּסוּד שֶׁל שְׁמִי וְחֻקוֹת וּגְלוּפּוֹת
בְּשְׁמִי, וְלֹא אֲבְרָא בְּכֵן אֶת
הָעוֹלָם.

נְכַנְסָה הָאוֹת ד'. וְהָאוֹת ג', אֲמַרְוּ
אֶף בְּךָ. אֲמַר אֶף לְהֵן: דִּי לְכֵן
לְהִיּוֹת זו עִם זו, שְׁהָרֵי הָעֵנִיִּים
לֹא יִתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם, וְצָרִיכִים
לְגַמֵּל עִמָּהֶם חֶסֶד. דְּל"ת הוּא
הָעֵנִי (דל), גִּימֵל גּוֹמְלֵת לָהּ חֶסֶד.
אֵל תְּפָרְדוּ זו מִזו, וְדִי לְכֵן לְזוֹן זו
אֶת זו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ב'. אֲמַרְהָ לוֹ:
רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי מְבָרְכִים אוֹתְךָ
לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה. אֲמַר לָהּ

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הָרִי וְדָאֵי שְׁבִיךָ אֲבְרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הָרֵאשִׁית לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
עֲמָרְהָ הָאוֹת א' וְלֹא נְכַנְסָה. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה אֵינְךָ נְכַנְסֵת לְפָנַי
כְּשֶׁאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת? אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מְשׁוּם שְׁרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יִצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי

ב) טְבְּעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ. וְתוֹ ד'ז לְקַבְּלָךְ וְכֵד
תִּתְחַבְּרוּן פְּחָדָא הָא ז' ט, וְעַל דָּא אֲתוּוֹן
אֵלִין לָא רְשִׁימִין בְּשִׁבְטֵין קְדִישִׁין. מִיָּד נִפְקַת
מִקְמֵיהָ.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ לִּיהָ, רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא, דְּבִי נְטָרִין
בְּנִיךָ שְׁבֵת דְּכְתִיב, (שמות כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשְּׁבֵת
לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ לֹא אֲבְרֵי בְּךָ עֲלֵמָא דְּאַנְתָּ
אֵית בְּךָ קָרְבָא וְחָרְבָא דְּשִׁנְנָא וְרוּמְחָא דְּקָרְבָא
כְּגוֹוֹנָא דְּנוּ"ן. מִיָּד נִפְקַת מִקְמֵיהָ.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ קַמֵּיהָ רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא, דְּאַנָא אֶת
מְשֻׁמָּה. אֲמַר לָהּ וְאוֹ אֲנִתְ וְד', דִּי לְכוּן דְּאַתוּן
אֲתוּוֹן דְּשְׁמִי דְּאַתוּן בְּרִזָּא דְּשְׁמִי וְחֻקִּיקִין
וּגְלִיפִין בְּשְׁמִי וְלֹא אֲבְרֵי בְּכוֹ עֲלֵמָא.

עֲאֲלֵת אֶת ד' וְאֶת ג' אֲמַרְוּ אוֹף הָכִי. אֲמַר
אוֹף לוֹן דִּי לְכוּן לְמַהֲוִי דָּא עִם דָּא
דְּהָא מְסַפְנִין לָא יִתְבַּטְּלוּן מִן עֲלֵמָא וְצָרִיכִין
לְגַמּוֹל עִמָּהוֹן טִיבוּ. דְּל"ת אִיהוּ מְסַפְנָא,
גִּימ"ל גְּמוֹל לָהּ טִיבוּ, לֹא תִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן
דָּא וְדִי לְכוּן לְמִיזוֹן דָּא לְדִין.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ לִּיהָ, רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא, דְּבִי מְבָרְכָאן
לְךָ לְעִילָא וְתַתָּא. אֲמַר לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
הָא וְדָאֵי בְּךָ אֲבְרֵי עֲלֵמָא וְאֶת תְּהָא שִׁירוּתָא
לְמַבְרֵי עֲלֵמָא.

קְרִימָא אֶת א' לֹא עֲאֲלֵת. אֲמַר לָהּ קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶל"ף אֶל"ף לְמָה לִּית אֲנִתְ
עֲאֲלֵת קַמֵּי כְּשֶׁאֵר כָּל אֲתוּוֹן. אֲמַרְהָ קַמֵּיהָ

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הָרִי וְדָאֵי שְׁבִיךָ אֲבְרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הָרֵאשִׁית לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
עֲמָרְהָ הָאוֹת א' וְלֹא נְכַנְסָה. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה אֵינְךָ נְכַנְסֵת לְפָנַי
כְּשֶׁאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת? אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מְשׁוּם שְׁרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יִצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי

תועלת, מה אני אעשה שם?
ועוד, שהרי נתת לאות ב' אוצר
גדול זה, ולא ראוי למלך עליון
להעביר אוצר שנתן לעבדו
ולתת לאחר. אמר לה הקדוש-
ברוך-הוא: אל"ף אל"ף, אף על
גב שאברא את העולם באות
בי"ת, את תהיי הראש לכל
האותיות. אין בי יחוד אלא בך.
בך יתחילו כל החשבונות וכל
מעשי העולם, וכל יחוד לא יהיה
אלא באות אל"ף.

ועשה הקדוש-ברוך-הוא
אותיות עליונות גדולות,
ואותיות תחתונות קטנות.
ומשום בך בי"ת בי"ת - בראשית
ברא. אל"ף אל"ף - אלהים את.
אותיות מלמעלה ואותיות
מלמטה, וכלן יחד הם מהעולם
העליון ומהעולם התחתון.

בראשית. רבי יודאי אמר, מה
זה בראשית? בחכמ"ה. זו
החכמ"ה שהעולם עומד עליה,
להפגס לתוף סודות נסתרים
עליונים. וכאן נחקקו ששה
צדדים גדולים עליונים שמהם
הכל יוצא, שמהם נעשו ששה
מקורות ונחלים להפגס לתוף
הים הגדול. והינו בראשית
מכאן נבראו. מי ברא אותם?
הוא שלא נזכר, שהוא הנסתר
שאינו ידוע.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים
בדרך. כשהגיעו לשדה אחד,
אמר רבי חייא לרבי יוסי, זה
שאמתם בראשית - ודאי זה
בך, משום שששה ימים עליונים
אצל התורה ולא יותר. האחרים
הם נסתרים.

אבר ראינו בתוף צדדי בראשית
שאמר בך. חקיקות חקק אותו
הנסתר הקדוש בתוף מעיו של
סתר אחד שנקוד בנקודה שנעץ.
הוא חקק חקיקים ונסתר בו,

רבוץ עלמא בגין דחמינא דכל אתון נפקו מן
קמד בלא תועלתא מה אנא אעביד תמן. ותו
דהא (דף ג ע"ב) יהיבתא לאת בי"ת נבזבזא
רבבא דא, ולא יאות למלפא עלאה
לאעברא נבזבזא דיהב לעבדו ולמיהב
לאחרא. אמר לה קדשא בריך הוא אל"ף
אל"ף אף על גב דאת בי"ת ביה אברי עלמא,
את תהא ריש לכל אתון, לית בי יחודא אלא
בך. בך ישרון כל חושבנין וכל עובדי
דעלמא, וכל יחודא לא הוי אלא באת אל"ף.
ועבר קדשא בריך הוא אתון עלאין רברבן,
ואתון תפתאין זעירין. ובגין בך בי"ת
בי"ת בראשית ברא. אל"ף אל"ף אלהים
את. אתון מלעילא ואתון מתתא, וכלהו
כחדא הו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה.

בראשית רבי יודאי אמר מאי בראשית,
בחכמ"ה, דא חכמ"ה, דעלמא
קיימא עליה, לאעלא גו רזין סתימין עלאין.
והכא אגליפו שית סטרין רברבין עלאין
דמנהון נפיק בלא, דמנהון אתעבידו שית
מקורין ונחלין, לאעלא גו ימא רבא. והיינו
ברא שית מהכא אתבריאו. מאן ברא לון,
ההוא דלא אדבר ההוא סתים דלא ידיע.

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא, בד
מטו לחד בי חקל, אמר ליה רבי חייא
לרבי יוסי הא דאמריתו בראשית ודאי הכי
הוא, בגין דשית יומין עלאין גבי אורייתא
ולא יתיר. אחרנין סתימין אינון.

אבר חמינן גו סטרי בראשית דאמר הכי.
גליפי אגליף ההוא סתימא קדישא
גו מעוי דחד טמירו דנקיט בנקודה דנעין.
ההוא גליפי אגליף וטמיר ביה כמאן דגניז
בלא תחות מפתחא חדא. וההוא מפתחא

כמי שגונז הכל תחת מפתח אחד, ואותו המפתח גונז הכל בהיכל אחד. ואף על גב שהכל גנוז בהיכל ההוא - העקר של הכל הוא באותו המפתח. אותו המפתח סוגר ופותח.

באותו ההיכל יש גנוזים נסתרים רבים אלו על אלו. באותו ההיכל יש שערים מעשה סתר, והם חמשים. נחקקו לארבעה צדדים והיו לארבעים [ס"א ותשעה]. לשער אחד אין צד, לא ידוע אם הוא למעלה אם הוא למטה [ס"א הוא למעלה הוא למטה]. ומשום כך אותו השער סתום.

בתוך אותם השערים יש מנעול אחד, ומקום אחד קטן להכניס אותו המפתח בו, ואינו נרשם אלא ברשם של המפתח. אין יודעים בו אלא אותו המפתח [ס"א של המפתח] לבדו. ועל זה הסוד בראשית ברא אלהים.

בראשית זה המפתח שהכל נסתר בו, והוא סוגר ופותח, וששה שערים פלולים בו באותו המפתח שסוגר ופותח. כשסוגר את אותם השערים וכולל אותם בתוכו [נ"א וכולא בתוכו], אז ודאי כתוב בראשית, דבר גלוי בכלל דבר נסתר. ובכל מקום ברא - זה דבר נסתר. סוגר ולא פותח. אמר רבי יוסי, ודאי זה כך, ושמעתי את המאור הקדוש (רשב"י) שאומר כך, שדבר נסתר הוא ברא, סוגר ולא פותח. ובעוד שהיה סוגר במלת ברא, לא היה העולם ולא התקנים, והיה מכסה על הכל תה"ו. וכשולט התה"ו הנה, אין עולם ולא מתקנים.

מתי אותו המפתח פותח שערים ומזדמן לשמוש ולעשות תולדות? כשכא אברהם, שכתוב אלה תולדות השמים והארץ

גניז פלא בהיכלא חדא, ואף על גב דכלא גניז בההוא היכלא, עקרא דכלא בההוא מפתחא הוי. ההוא מפתחא סגיר ופתח.

בההוא היכלא אית ביה גניזין סתימין סגיאיין אלין על אלין. בההוא

היכלא אית תרעין עובד סתימו ואנון חמשין. אגליפו לארבע סטרין והוו ארבעין (ס"א ותשע).

חד תרעא לית ליה סטרא, לא ידיע אי הוא לעילא, אי הוא לתתא (ס"א איהו לעילא איהו לתתא).

ובגין כך ההוא תרעא סתים.

גו אינון תרעין אית מנעולא חדא, וחד אתר דקיק לאעלא ההוא מפתחא ביה, ולא

אתרשים אלא ברשימו דמפתחא, לא ידיעין ביה אלא ההוא מפתחא (ס"א דפתחא) בלחודוי.

ועל רזא דנא בראשית ברא אלהים.

בראשית דא מפתחא דכלא סתים ביה, והוא סגיר ופתח, ושית תרעין

פלילין ביה. בההוא מפתחא דסגיר ופתח. פד סגיר אנון תרעין וכליל לון בגויה (נ"א וכלה בגויה)

פדין ודאי כתיב בראשית מלה גליא בכלל מלה סתימאה. ובכל אתר ברא מלא

סתימאה איהו, סגיר ולא פתח.

אמר רבי יוסי ודאי הכי הוא, ושמענא לבוצינא קדישא דאמר הכי, דמלה

סתימאה איהו ברא סגיר ולא פתח. ובעוד דהוה סגיר במלה דברא, עלמא לא הוי ולא

אתקיים, והוה חפי על פלא תה"ו, וכד שלטא האי תה"ו, עלמא לא הוה, ולא

אתקיים.

אימתי ההוא מפתחא פתח תרעין ואזדמן לשמושא ולמעבד תולדין פד אתא

אברהם דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותנינן באברהם. ומה דהוה כלא

בַּהֲבִרָאָם, וְשָׁנִינוּ בְּאַבְרָהָם. וְמָה שֶׁהַכֹּל הָיָה סְתוּם בְּמִלַת בְּרָא - חִזְרוּ הָאוֹתוּתוֹת לְשִׁמְשׁ, וְיָצָא עֲמוּד שֶׁעָשָׂה תוֹלְדוֹת, אָבֵר הַיְסוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו.

בְּשֶׁהָאָבֵר הַזֶּה נִרְשַׁם בְּמִלַת בְּרָא, אִזְ רֵשֶׁם הַנִּסְתָּר הַעֲלִיּוֹן [ג"א הקדוש לנלות] רֵשֶׁם אַחֵר לְשִׁמּוֹ וְלִכְבוֹדוֹ. וְזֶה הוּא מ"י. בְּרָא אֱלֹהִים, וְגַם בֵּין הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁמִּתְבַּרְךְ שֶׁהוּא מ"ה שֶׁנִּרְשַׁם. וְהוֹצִיא מִן בְּרָא אָבֵר, וְהוּא רְשׁוּם בְּאֱלֹהִים מִצַּד זֶה וְאָבֵר מִצַּד זֶה. הַנִּסְתָּר הַקְּדוֹשׁ. אֱלֹהִים עוֹמֵד. אָבֵר עוֹמֵד. כְּשֶׁנִּשְׁלַם זֶה - נִשְׁלַם זֶה. חוֹקֵק לְאָבֵר הַזֶּה ה', וְחוֹקֵק לְ"אֱלֹהִים" הַזֶּה י'.

מִתְעוֹרְרוֹת הָאוֹתוּתוֹת לְהַשְׁלִים אֶת הַצַּד הַזֶּה וְאֶת הַצַּד הַזֶּה, וְאִז מוֹצִיא מ"ם. נוֹטֵל אֶחָד לְצַד הַזֶּה וְאֶחָד לְצַד הַזֶּה. נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְנִעְשָׂה אֱלֹהִים גַּם בֵּין הַשֵּׁם שֶׁל אַבְרָהָם. כְּשֶׁנִּשְׁלַם זֶה - נִשְׁלַם זֶה.

וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁנֹּטֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מ"י וְזָרַק בְּאֱלֹהִים וְנִעְשָׂה אֱלֹהִים. וְנֹטֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מ"ה וְזָרַק בְּאָבֵר וְנִעְשָׂה אַבְרָהָם. (ומלת מ"י רומזת לחמשים שערי בינה, ויש בה יו"ד, האות הראשונה של השם הקדוש. ומלת מ"ה רומזת למנן השם הקדוש, ויש בה האות השנייה של השם הקדוש יח"ה, כמו שנאמר (תהלים קמד) אֲשֶׁר־יִהְיֶה עַל בְּלִי מִיָּהּ. וְאִז הַתְּקִימוּ שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. בְּיַד הַעוֹלָם הַבָּא, וְבַה"א הַעוֹלָם הַזֶּה. כְּלוֹמַר בְּמִי בְּרָא אֶת הַעוֹלָם הַבָּא, וְבַה"א בְּרָא אֶת הַעוֹלָם הַזֶּה. וְהוּא רָמַז מַעֲלָה וּמִסְחָה).

וְאִז עָשָׂה תוֹלְדוֹת וְיָצָא שֵׁם שְׁלֹם מִה שְׁלֹא הָיָה מִקֶּדֶם לְכַן. זֶהוּ שְׁכַתוּב (בראשית ב) אֱלֹהִים תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם. כְּלָם הָיוּ תְלוּיִם עַד שֶׁנִּבְרָא שְׁמוֹ שֶׁל אַבְרָהָם. נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁל אַבְרָהָם, נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב

סְתוּם בְּמִלַת בְּרָא, אֶתְהַדְרוּ אֶתְוֹן לְשִׁמּוֹשָׁא, וְנִפְקַ עֲמוּדָא דְעֵבֵד תוֹלְדִין, אָבֵר יְסוּדָא קַדִּישָׁא דְעֵלְמָא קַיִמָא עֲלֵיהּ.

כֵּן הָאֵי אָבֵר אֶתְרֵשִׁים בְּמִלַת בְּרָא כְּדִין רֵשִׁים סְתִימָאָה עֲלָאָה (ג"א קדישא לנלאה) רְשִׁימוֹ אֶתְרָא לְשִׁמְיָה וְלִיקְרִיָה. וְדָא אִיהוּ מ"י בְּרָא אֱלֹהִים. וְגַם בֵּין שְׁמָא קַדִּישָׁא דְאֶתְבְּרָכָא דְאִיהוּ מ"ה אֶתְרֵשִׁים. וְאֶפִּיק מִן בְּרָא אָבֵר. וְהוּא רֵשִׁים בְּאֱלֹהִים מְסֻטְרָא דָא וְאָבֵר מְסֻטְרָא דָא. סְתִימָאָה קַדִּישָׁא. אֱלֹהִים קַיִמָא. אָבֵר קַיִמָא. כֵּן אֶשְׁתְּלִים דָא אֶשְׁתְּלִים דָא. גְּלִיף לְהָאֵי אָבֵר ה'. גְּלִיף לְהָאֵי אֱלֹהִים י'.

אֶתְעָרוּ אֶתְוֹן לְאֶשְׁלָמָא לְהָאֵי סְטָרָא וְלְהָאֵי סְטָרָא, כְּדִין אֶפִּיק מ"ם. נֹטֵל חַד לְהָאֵי סְטָרָא וְחַד לְהָאֵי סְטָרָא, אֶשְׁתְּלִים שְׁמָא קַדִּישָׁא וְאֶתְעֵבֵד אֱלֹהִים גַּם בֵּין שְׁמָא (דף ט"ו ע"א) דְאַבְרָהָם. כֵּן אֶשְׁתְּלִים דָא אֶשְׁתְּלִים דָא.

וַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְנֹטֵל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִי וְשַׁדִּי בְּאֱלֹהִים וְאֶתְעֵבֵד אֱלֹהִים. וְנֹטֵל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִה וְשַׁדִּי בְּאָבֵר וְאֶתְעֵבֵד אַבְרָהָם. (ומלת מ"י רומז לחמשים שערי בינה ואית בה יו"ד אות קדמאה דשמא קדישא. ומלת מ"ה רומז למננא דשמא קדישא, ואית ביה אות תננינא דשמא קדישא יהוה. כמה דאת אמר, (תהלים קמד) אֲשֶׁר־יִהְיֶה עַל בְּלִי מִיָּהּ. וְגו' (איוב כו) תוֹלַה אֶרֶץ עַל בְּלִי מִיָּהּ. וְכֵן אֶתְקַיְמוּ תְרִין עֲלָמִין. בְּיַד עֲלָמָא דְאַתְנִי, וְבַה"א עֲלָמָא דָא. כְּלוֹמַר בְּמִי בְּרָא עוֹלָם הַבָּא וּבַה"א בְּרָא עוֹלָם הַזֶּה. וְכֵן הוּא רָמַז עֵילָא וְתַמָּא).

וְכֵן עֵבֵד תוֹלְדוֹת וְנִפְקַ שְׁמָא שְׁלִים מִה דְלֹא הָיָה קֶדֶם דְנָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב אֱלֹהִים תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, כְּלָהוּ הוּוּ תְלוּיִן עַד דְאֶתְבְּרִי שְׁמִיָה דְאַבְרָהָם. כֵּן דְאֶשְׁתְּלִים שְׁמָא דָא דְאַבְרָהָם, שְׁמָא קַדִּישָׁא שֶׁל אַבְרָהָם. כֵּן שֶׁנִּשְׁלַם הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁל אַבְרָהָם, נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב

ביום עשות ה' אלהים ארץ
ושמים.

השתטח רבי חייא בארץ ונשק
את העפר, וככה ואמר: עפר,
עפר, כמה אתה קשה ערף, כמה
אתה בחצפה, שכל מחמדי העין
ירקבו בך, כל עמודי אורות
העולם תאכל ותשחק. כמה אתה
חצוף, המאור הקדוש (רשב"י)
שהיה מאיר את העולם, השליט
הגדול שממנה, שזכותו מעמידה
את העולם, ירקב בך. רבי
שמעון, אור המאור, אור
העולמות, אתה נרקב בעפר
ואתה מקים ומנהיג את העולם.
השתומם וגע אחד, ואמר: עפר,
עפר, אל תתגאה, שלא ימסרו
בך עמודי העולם, שהרי רבי
שמעון לא ירקב בך.

קם רבי חייא והיה בוכה. הלך
ורבי יוסי עמו. מאותו היום
התענה ארבעים ימים לראות את
רבי שמעון. אמרו לו, אינך
רשאי לראות אותו. ככה
והתענה ארבעים ימים אחרים,
הראו לו במחזה את רבי שמעון
ורבי אלעזר בנו שהיו עוסקים
בדבר הזה שאמר רבי יוסי, והיו
כמה אלפים שומעים לדבורו.
בינתיים ראה כמה כנפים גדולות
עליונות, ומעלים עליהם את רבי
שמעון ואת רבי אלעזר בנו,
ועולים לשיבת הרקיע, וכל אלו
הכנפים היו מחכות להם. ראה
שחוזרים ומתחדשים ומאירים
יותר מהאור של זיו השמש.

פתח רבי שמעון ואמר, יכנס
רבי חייא ויראה כמה שעתיד
הקדוש-ברוך-הוא לחדש את
פני הצדיקים לעתיד לבא. אשרי
הוא מי שנקנס לכאן בלי בושה,
ואשרי מי שעומד באותו העולם
כעמוד חזק בכל. וראה שהיה
נקנס ועומד רבי אלעזר, ושאר
העמודים שיושבים שם. והוא

אשתלים. הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יי
אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.

אשתטח רבי חייא בארעא ונשק לעפרא,
ובכה ואמר עפרא עפרא כמה את
קשי קדל, כמה את בחציפו. דכל מחמדי
עינא יתבלון בך, כל עמודי נהורין דעלמא
תיכול ותידוק. כמה את חציפא, בוצינא
קדישא דהנה נהיר עלמא, שליטא רברבא
ממנא דזכותיה מקיים עלמא אתבלי בך. רבי
שמעון נהירו דבוצינא נהירו דעלמין אנת
בלי בעפרא ואנת קיים ונהג עלמא. אשתומם
רגעא חדא, ואמר עפרא עפרא לא תתגאי
דלא יתמסרון בך עמודין דעלמא דהא רבי
שמעון לא אתבלי בך.

קם רבי חייא והיה בכי. אזל ורבי יוסי
עמיה. מההוא יומא אתעני ארבעין
יומין למחמי לרבי שמעון. אמרו ליה לית
אנת רשאי למחמי ליה. בכה ואתעני ארבעין
יומין אחרנין. אחזיאו ליה בחזווא לרבי
שמעון ורבי אלעזר בריה, דהוו לעאן במלה
דא דאמר רבי יוסי, והוו כמה אלפין צייתין
למלוליה. אדהכי חמא כמה גדפין רברבין
עלאין וסליקו עלייהו רבי שמעון ורבי
אלעזר בריה וסליקו למתיבתא דרקיעא, וכל
אלין גדפין הוו מחפאן להו. חמא דמתהדרן
ומתחדשן בזיוון ונהירו יתיר מנהורא דזיוא
דשמשא.

פתח רבי שמעון ואמר ייעול רבי חייא
וליהמי בכמה דזמין קדשא בריך
הוא לחדתא אנפי צדיקייא לזמנא דאתי.
זפאה איהו מאן דעאל הכא בלא כסופא,
וזפאה מאן דקאים בההוא עלמא כעמודא

היה מתביש, והשמיט את עצמו, ונכנס וישב לרגלי רבי שמעון. יצא קול ואמר: הנמך עיניך ואל תרים ראשך ואל תסתפל. הנמך עיניו וראה אור שמאיר למרחוק. חזר הקול כמקדם ואמר: עליונים טמונים נסתרים, פקוחי העין, אותם שמשוטטים בכל העולם, הסתפלו וראו! תחתונים (נ"א תנאים) לשנים נסתרים בחוריהם התעוררו!

מי מכם שהופכים חשך לאור וטועמים מר למתוק טרם בואם לכאן? מי מכם שמחפים בכל יום לאור שמאיר בשעה שהמלך פוקד את האילה, ומתכבד ונקרא מלך מפל מלכי העולם? מי שלא מצפה לזה בכל יום באותו העולם - אין לו כאן חלק!

ביתנים ראה פמה מן החברים סביבו, כל אותם העמודים שקיימים, וראה שמעלים אותם לשיבת הרקיע. אלו עולים ואלו יורדים. ומעל כלם ראה בעל הכנפים שהיה בא, והוא נשבע שבועה ששמע מאחורי הפרגוד, שהמלך פוקד בכל יום וזוכר את האילה ששוכנת לעפר, ובעט בעיטות באותה שעה בשלש מאות ותשעים רקיעים, וכלם מפחדים ורועדים לפניו. ומוריד על זה דמעות, ונופלות אותן הדמעות הרותחות כאש לתוך הים הגדול, ומאותן הדמעות עומד אותו הממנה של הים, ומתקיים ומקדש את שמו של המלך הקדוש, ומקבל עליו לבלע את כל מימי בראשית וכונס אותם לתוכו בשעה שיתקבצו כל העמים על העם הקדוש, ויתיבשו המים, ויעברו ביבש.

תקיף בכלא. וחמא דהוה עאל, והוה קם רבי אלעזר ושאר עמודין דיתבין תמן. והוא הוה כסיף ואשמיט גרמיה ועאל ויתיב לרגלוי דרבי שמעון.

קלא נפק ואמר מאיך עינך. לא תזקוף רישך, ולא תסתפל. מאיך עינוי וחמא נהורא דהוה נהיר למרחוק. קלא אהדר כמלקדמין ואמר עלאין טמירין סתימין פקיחי עינא אנון דמשטטין בכל עלמא אסתפלו וחמו. תתאין (נ"א תנאים) דמיכין סתימין בחוריהון אתערו.

מאן מנכוז די חשוכא מהפכן לנהורא וטעמין מרירא למתקא עד לא ייתון הכא. מאן מנכוז דמחפאן בכל יומא לנהורא דנהיר בשעתא דמלכא פקיד לאילתא ואתיקר ואתקרי מלכא מפל מלכין דעלמא. מאן דלא מצפה דא בכל יומא בההוא עלמא, לית ליה חולקא הכא.

אדהכי חמא כמה מן חבריאי סחרגיה כל אנון עמודין דקיימין. וחמא דסליקו לון למתיבתא דרקיעא. אלין סלקין ואלין נחתין, ועילא דכולהו חמא מארי דגדפי דהוה אתי והוא אומי אומאה דשמע מאחורי פרגודא דמלכא מפקד בכל יומא ודכיר לאילתא די שכיבת לעפרא, ובעט בעיטין בההוא שעתא בתלת מאה ותשעין רקיעין, וכלהו מרתתין וזעין (דף ט"ב) קמיה. ואוריד דמעין על דא, ונפלי אנון דמעין רתיחין פאשא לגו ימא רבא, ומאנון דמעין קאים ההוא ממנא דימא ואתקיים וקדיש שמייה דמלכא קדישא וקביל עליה למבלע כל מימוי דבראשית ויכנוש להו לגויה בשעתא דיתכנשוין כל עממיא על עמא קדישא, וינגבוין מיא, ויעברוין בנגיבו.

בין כף שמע קול שאומר: פנו מקום, פנו מקום, שהנה המלך המשיח בא לישיבת רבי שמעון, היות שכל הצדיקים ששם וראשי הישיבה, ואותן ישיבות ששם הן רשומות, וכל אותם חברים שבכל ישיבה עולים מהישיבה של פאן לישיבת הרקיע, והמשיח בא בכל אותן הישיבות וחזתם תורה מפי החכמים. ובאותה השעה בא המשיח מתעטר ^[נ"א מראש] מריחות הישיבות בעטרות עליונות.

באותה שעה קמו כל אותם החברים, וקם רבי שמעון, והיה עולה אורו עד רום ^[הרקיע]. אמר לו, רבי, אשריך שתורתך עולה בשלש מאות ושבעים אורות, וכל אור ואור נפרד לשש מאות ושלושה עשר טעמים שעולים ורוחצים בנהרות אפרסמון טהור. והקדוש ברוך הוא מאשר תורה מלישבתך, ומישיבתו של חזקיהו מלך יהודה, ומתוך ישיבתו של אחיה השילוני. ואני לא באתי לאשר מישיבתך, אלא בעל הנפנים בא לכאן, שהרי ידעתי שלא יבנס לתוך הישיבות האחרות אלא לישיבתך.

באותה שעה ספר לו רבי שמעון אותה השבועה שנשבע בעל הנפנים. אז הודעו המשיח והרים קולו, והודעו הרקיעים, והודעו הים הגדול, והודעו הלוחות, וחשב העולם להתהפף. בין כף ראה את רבי חייא לרגלי רבי שמעון. אמר, מי נתן פאן אדם שלבוש מדי אותו העולם? אמר לו רבי שמעון, זה הוא רבי חייא, האור של מאור התורה. אמר לו, יתכנס הוא ובניו ויהיו מהישיבה שלך. אמר

אדהבי שמע קלא דאמר פנון אתר, פנון אתר דהא מלכא משיחא אתי למתיבתא דרבי שמעון בגין דכל צדיקיא דתמן רישי מתיבתא ואנון מתיבתא דתמן רשימין אנון. וכל אנון חברין די בכל מתיבתא סלקי ממתבתא דהכא למתיבתא דרקיעא. ומשיח אתי בכל אנון מתיבתא וחתים אורייתא מפומייהו דרבנן. ובההיא שעתא אתי משיח מתעטר מן ^[נ"א רישי] ריחי מתיבתא בעטרין עלאין.

בההוא שעתא קמו כל אנון חבריא וקם רבי שמעון והיה סליק נהוריה עד רום רקיע, אמר ליה רבי זפאה אנת דאורייתך סלקא בתלת מאה ושבעין נהורין, וכל נהורא ונהורא אתפרשת לשית מאה ותליסר טעמין סלקין ואסתחין בנהרי אפרסמונא דכיא. וקודשא בריך הוא איהו חתים אורייתא ממתבתך וממתבתא דחזקיה מלך יהודה ומגו מתיבתא דאחיה השילוני. ואנא לא אתינא למחתם ממתבתך, אלא מארי דגדפין אתי הכא, דהא ידענא דלא ייעול גו מתיבתא אחריתי אלא במתיבתך.

בההוא שעתא סח ליה רבי שמעון ההוא אומאה דאומי מארי דגדפין. כדין אודעו משיח וארים קליה ואודעו רקיעין ואודעו ימא רבא ואודעו לוחותן וחשיב עלמא לאתהפכא. אדהכי חמא לרבי חייא לרגלוי דרבי שמעון. אמר מאן יהיב הכא בר נש לביש מדא דההוא עלמא. אמר רבי שמעון דא איהו רבי חייא נהירו דבוצינא דאורייתא. אמר ליה יתכנש הוא ובנוי וליהוון ממתבתא דילך. אמר רבי שמעון

רבי שמעון, זמן ינתן לו. נתנו לו זמן, ויצא משם מזעזע ועינוי זולגות דמעות. הודעזע רבי חייא ובכה, ואמר, אשרי חלקם של הצדיקים באותו העולם, ואשרי חלקו של בר יוחאי שזכה לכהן. עליו כתוב (משלי ח) להנחיל אהבי יש ואצרותיהם אמלא.

בראשית. רבי שמעון פתח, (ישעיה נא) ואשם דברי בפיה. כמה יש לאדם להשתדל בתורה יומם ולילה, משום שהקדוש-ברוך הוא מקשיב לקולות אותם שמתעסקים בתורה. ובכל דבר שמתחדש בתורה על ידי אותו שמתדל בתורה, עושה רקיע אחד.

שנינו, בפעם ההיא שדבר תורה מתחדש מפי אדם, הדבר ההוא עולה ומזדמן לפני הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא נוטל את אותו הדבר (תורה) ומנשק אותו, ומעטר אותו בשבעים עטרות גלופות ומחקקות. ודבר חכמה שהתחדש, עולה ויושב על ראש הצדיק חי העולמים, וטס משם ומשוטט בשבעים אלף עולמות ועולה אל עתיק הימים. וכל הדברים של עתיק הימים, דברי חכמה הם בסודות נסתרים עליונים.

ואותו הדבר הנסתר של חכמה שהתחדש פאן, כשהוא עולה, מתחבר עם אותם הדברים של עתיק הימים, ועולה ויורד עמהם ונכנס בשמונה עשר עולמות גנוזים שעין לא ראתה אלהים זולתך (שם סד). יוצאים משם ומשוטטים והולכים מלאים ושלאים ומזדמנים לפני עתיק הימים.

באותה השעה מריח עתיק הימים את הדבר הזה, ונה נוח לפניו מן הכל. נוטל את אותו

זמנא יתיהיב ליה. יהבו ליה זמנא ונפק מתמן מזדעזע וזלגין עינוי דמעין. אזדעזע רבי חייא ובכה ואמר ופאה חולקהון דצדיקייא בההוא עלמא, וזפאה חולקהיה דבר יוחאי דזכה לכהן. עליה פתיב, (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא.

בראשית רבי שמעון פתח (ישעיה נא) ואשים דברי בפיה. כמה אית ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא ולייליא, בגין דקדשא בריך הוא ציית לקלהון דאנון דמתעסקי באורייתא, ובכל מלה דאתחדש באורייתא על ידא דההוא דאשתדל באורייתא, עביד רקיעא חדא.

תנן בההיא שעתא דמלה דאורייתא אתחדשת מפומיה דבר נש, ההיא מלה סלקא ואתעתדת קמיה דקדשא בריך הוא. וקדשא בריך הוא נטיל לההיא מלה ונשיק לה ועטר לה בשבעין עטרין גליפין ומחקקן. ומלה דחכמתא דאתחדשא, סלקא ויתבא על רישא דצדיק חי עלמין. וטסא מתמן ושטא בשבעין אלף עלמין וסליקת לגבי עתיק יומין. וכל מלין דעתיק יומין מלין דחכמתא אנון ברזין סתימין עלאין.

וההיא מלה סתימא דחכמתא דאתחדשת הכא כד סלקא אתחברת באנון מלין דעתיק יומין וסלקא ונחתא בהדייהו ועאלת בתמניסר עלמין גניזין (ישעיה סד) דעין לא ראתה אלהים זולתך. נפקי מתמן ושטאן ואתיין מליאן ושלמין ואתעתדו קמי עתיק יומין.

בההיא שעתא ארח עתיק יומין בהאי מלה וניחא קמיה מפלא. נטיל לההיא מלה ואעטר לה בתלת מאה ושבעין אלף

הימים את הדבר הזה, ונה נוח לפניו מן הכל. נוטל את אותו

וְשִׁבְעִים אֶלֶף עֶטְרוֹת. אוֹתוֹ
הַדְּבָר טָס וְעוֹלָה וְיוֹרֵד, וְנַעֲשֶׂה
רְקִיעַ אֶחָד. וְכֵן כָּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁל
חֲכָמָה (ס"א נְעֻשִׁים) (ס"א רְקִיעִים)
עוֹמְדִים בְּקִיּוּם שְׁלָם לִפְנֵי עֲתִיק
הַיָּמִים. וְהוּא קוֹרָא לָהֶם שְׁמַיִם
חֲדָשִׁים, שְׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים,
נִסְתָּרִים שֶׁל סוּדוֹת שֶׁל חֲכָמָה
עֲלִיוֹנָה. וְכָל אוֹתָם שָׂאָר דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה שֶׁמִּתְחַדָּשִׁים, עוֹמְדִים
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹלִים
וְנַעֲשִׂים אַרְצוֹת הַחַיִּים, וְיוֹרְדִים
וּמִתְעַטְרִים לְאַרְץ אַחַת,
וּמִתְחַדָּשׁ וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל אֶרֶץ
חֲדָשָׁה מֵאוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁהִתְחַדָּשׁ
בַּתּוֹרָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר
הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים
לִפְנֵי וָגו'. עֲשִׂיתִי לֹא כְּתוּב, אֲלָא
עוֹשֶׂה. שְׁעוֹשֶׂה תָמִיד מֵאוֹתָם
הַחֲדוּשִׁים וְהַסּוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.
וְעַל זֶה כְּתוּב (שם נא) וְאִשָּׁם דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע
שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ. לֹא כְּתוּב
הַשָּׁמַיִם, אֲלָא שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה זֶה וּבְצֶל
יָדֶי כְּסִיתִיךָ? אָמַר לוֹ, בְּשַׁעֲה
שֶׁנִּמְסְרָה הַתּוֹרָה לְמֹשֶׁה, בָּאוּ
כַּמָּה רַבּוֹאוֹת שֶׁל מַלְאָכִים
עֲלִיוֹנִים לְשַׂרְף אוֹתוֹ בְּשִׁלְהֶבֶת
פִּיהֶם, עַד שֶׁכִּפְּסָה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא. וְכַעַת שֶׁהִדְּבָר הַזֶּה
עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר וְעוֹמֵד לִפְנֵי
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְכַסֶּה
עַל אוֹתוֹ הַדְּבָר, וּמְכַסֶּה עַל אוֹתוֹ
הָאָדָם שֶׁלֹּא יִכַּר אֶלִיָּהֶם אֲלָא
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא יִקְנָאוּ
לוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מִהַדְּבָר (תוֹרָה)
הַהוּא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאֶרֶץ
חֲדָשָׁה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבְצֶל יָדֶי
כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ.
מִכַּאֲן שֶׁכָּל דְּבָר שֶׁנִּסְתָּר מִן הַעֵינַן,
נַעֲלָם וּמִתְכַפֶּסֶה מִן הַעֵינַן? בְּשִׁבְלִי

עֶטְרִין. הֵיחָא מְלָה טָסַת וְסִלְקָא וְנִחְתָּא
וְאִתְעַבִּידָא רְקִיעָא חֲדָא. וְכֵן כָּל מְלָה וּמְלָה
דְּחֲכָמְתָא (ס"א אִתְעַבִּידִין) (ס"א רְקִיעִין) קִיִּימִין בְּקִיּוּמָא
שְׁלִים קָמֵי עֲתִיק יוֹמִין. וְהוּא קָרִי לֹון שְׁמַיִם
חֲדָשִׁים, שְׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים, סְתִימִין דְּרִזִּין
דְּחֲכָמְתָא עֲלָאָה. וְכָל אֲנוּן שָׂאָר מְלִין
דְּאוּרִייתָא דְּמִתְחַדָּשִׁין קִיִּימִין קָמֵי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְסִלְקִין וְאִתְעַבִּידוּ אַרְצוֹת הַחַיִּים.
וְנִחְתִּין וּמִתְעַטְרִין לְגַבֵּי אֶרֶץ חַד, וְאִתְחַדָּשׁ
וְאִתְעַבִּיד כֹּלָא אֶרֶץ חֲדָשָׁה מֵהֵיחָא מְלָה
דְּאִתְחַדָּשׁ בְּאוּרִייתָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי
עוֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי וָגו'. עֲשִׂיתִי לֹא כְּתִיב
אֲלָא עוֹשֶׂה, דְּעַבִּיד תְּדִיר מֵאֲנוּן חֲדוּשִׁין וְרִזִּין
דְּאוּרִייתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נא) וְאִשָּׁם
דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם
וְלִיסוּד אֶרֶץ. הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתִיב אֲלָא שָׁמַיִם.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵהוּ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ.
אָמַר לִיהַ בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְמָסַר אוּרִייתָא
לְמֹשֶׁה, אָתוּ כַּמָּה רַבּוֹא דְּמַלְאָכֵי עֲלִיאִין
לְאוּקְדָא לִיהַ בְּשִׁלְהוּבָא דְּפּוּמָהוּן, עַד דְּחָפָא
עָלֵיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהִשְׁתָּא דְּהֵאִי מְלָה
סִלְקָא וְאִתְעַטְרַת וְקִיִּימָא קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אִיהוּ חָפִי עַל הֵיחָא מְלָה וְכִסִּי עַל הֵיחָא
בַּר נָשׁ דְּלֹא יִשְׁתַּמּוּדַע לְגַבֵּייהוּ אֲלָא קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְלֹא יִקְנָאוּן לְגַבֵּייהוּ עַד דְּאִתְעַבִּיד
מֵהֵיחָא מְלָה שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאֶרֶץ חֲדָשָׁה
הָדָא הוּא דְּכְתִיב וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע
שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ. מִכַּאֲן דְּכָל מְלָה דְּסִתִּים
מְעִינָא סִלְקָא לְתוֹעֲלָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה נא) וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְאִמָּי

עוֹלָה לְתוֹעֲלַת עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְלָמָּה

אֲתַחֲפִי וְאֲתַכְּסִי מֵעֵינַי, בְּגִין לְתוֹעֵלְתָּא
עֲלֵאָהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב לְנִטּוּעַ שָׁמַיִם וְלִיסוּד
אַרְץ כְּמָה דְאַתְמַר.

וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אַתָּה. וְלֵאמֹר לְאַנּוּן
תְּרַעִין וּמַלְיִן דְּמִצּוּיֵינִין אֵלִין עַל
אֵלִין עֲמִי אַתָּה. אַל תִּקְרִי עֲמִי אַתָּה, אֲלֵא
עֲמִי אַתָּה לְמַהוּי שׁוֹתֵפָא עֲמִי, מָה אָנָּא
בְּמִלּוּלָא דִּילִי עֲבָדִית שָׁמַיִם וְאַרְץ כְּמָא דְאַתְּ
אָמַר, (תהלים לג) בְּדָבָר יְיָ שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ, אוֹף הָכִי
אַתְּ. זַכָּאִין אָנּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא. וְאִי
תִּימָא דְמִלָּה דְכָל בַּר נֶשׁ דִּלָּא יַדַּע עֲבִיד דָּא.
תָּא חֲזִי, הֵהוּא דְלָאו אֲרַחֲיָה בְּרִזִין
דְּאוּרֵייתָא וְחֲדַשׁ מַלְיִן דִּלָּא יַדַּע עַל
בּוּרֵייהוֹן כְּדָקָא יְאוּת, הֵהִיא מִלָּה סְלָקָא
וְנִפְיָק לְגַבֵּי הֵהִיא מִלָּה (משלי טו) אִישׁ תִּהְפּוּכוֹת
לְשׁוֹן שָׂקֵר, מְגוּ נּוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא וְדַלִּיג
חֲמֵשׁ מָאָה פְּרָסִי לְקַבְלָא לְהֵהִיא מִלָּה וְנִטִּיל
לָהּ וְאִזִּיל בְּהֵהִיא מִלָּה לְגוּ נּוֹקְבִיָּה וְעֲבִיד בָּהּ
רְקִיעָא דְשׁוּא דְאַקְרִי תַהוּ. וְטַס בְּהֵהוּא
רְקִיעָא הֵהוּא אִישׁ תִּהְפּוּכוֹת שִׁיתָא אֲלִפֵּי
פְּרָסִי בְּזַמְנָא חָדָא. פִּיּוֹן דְּהֵאִי רְקִיעָא דְשׁוּא
קָאִים נִפְקַת מִיַּד אֲשֶׁת זְנוּנִים וְאַתְקִיף בְּהֵהוּא
רְקִיעָא דְשׁוּא (נ"א היא) (נ"א ואיש תהפוכות) וְאַשְׁתַּתְּפַת
בִּיהּ וּמִתְמַן נִפְקַת וְקַטְלַת כְּמָה אֲלִפִּין וְרַבּוּוֹן,
בְּגִין דְּכַד קִיִּימַת בְּהֵהוּא רְקִיעָא אִית לָהּ רִשׁוּ
וּיְכַלְתָּא לְמַהוּי טַס כָּל עֲלָמָא בְּרַגְעָא חָדָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן
בְּחַבְלֵי הַשּׁוּא. הָעוֹן דָּא דְכוּרָא. וְכַעֲבוֹת
הָעֲגֵלָה חֲטָאָה. מָאן חֲטָאָה, דָּא נּוֹקְבָא
דְּאַקְרִי חֲטָאָה. אִיהוּ מְשִׁיף הֵהוּא דְאַקְרִי עוֹן
בְּאָנּוּן חַבְלֵי הַשּׁוּא. וּלְכַתֵּר כַּעֲבוֹת הָעֲגֵלָה
חֲטָאָה, לְהֵהִיא נּוֹקְבָא דְאַקְרִי חֲטָאָה, דְתַמָּן
וְאַחַר כֶּף כַּעֲבוֹת הָעֲגֵלָה חֲטָאָה, אֶת אוֹתָהּ הִנְקַבָּה שְׁנַקְרָאת חֲטָאָה, שְׁשֵׁם הַתְּגַבְרָה לְהִיּוֹת טַסָּה

תוֹעֵלַת עֲלִיוְנָהּ. זְהוּ שְׁכַתּוּב
לְנִטּוּעַ שָׁמַיִם וְלִיסוּד אַרְץ, כְּמוֹ
שְׁאַמְרֵנוּ.

וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אַתָּה. וְלֵאמֹר
- לְאוֹתָם הַשְּׁעָרִים וְהַדְּבָרִים
הַמְצִינִים אֵלָיו עַל אֵלָיו - עֲמִי
אַתָּה. אַל תִּקְרִי עֲמִי אֲלֵא עֲמִי
אַתָּה, לְהִיּוֹת שְׁתָּף עֲמִי. מָה אָנִי
בְּדַבּוּר שְׁלִי עֲשִׂיתִי שָׁמַיִם וְאַרְץ,
כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (תהלים לג) בְּדָבָר ה' ^{ה'}
שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ - אַף כֶּף אַתָּה. אֲשֶׁרִי
אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה. וְאִם
תֹּאמַר שְׁדַבּוּר שֶׁל כָּל אָדָם שְׁלֵא
יודַע עוֹשֶׂה כֵּזֶה.

בֵּא רָאָה, אוֹתוֹ שְׁאִין דְרַפּוֹ
בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה וּמְחַדְּשׁ דְבָרִים
שְׁאִינוּ יודַע עַל בְּרִים כְּרֵאוּי,
אוֹתוֹ הַדְּבָר עוֹלָה וְיוֹצֵא לְאוֹתוֹ
הַדְּבָר אִישׁ תִּהְפּוּכוֹת לְשׁוֹן שָׂקֵר
מִתּוֹף נֶקֶב הַתְּהוּם הַגְּדוֹל, וּמִדַּלַּג
חֲמֵשׁ מָאוֹת פְּרָסָאוֹת לְקַבֵּל אֶת
אוֹתוֹ הַדְּבָר. וְנוֹטֵל אוֹתוֹ, וְהוֹלֵף
עִם אוֹתוֹ הַדְּבָר לְתוֹף הַנֶּקֶב שְׁלוֹ,
וְעוֹשֶׂה בּוֹ רְקִיעַ שֶׁל שׁוּא שְׁנַקְרָא
תַהוּ. וְטַס בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ אוֹתוֹ
אִישׁ תִּהְפּוּכוֹת שִׁשֵּׁת אֲלִפִּים
פְּרָסָאוֹת בְּפַעַם אַחַת. וְכִיּוֹן
שְׁהַרְקִיעַ הַזֶּה שֶׁל שׁוּא עוֹמֵד,
מִיַּד יוֹצֵאת אֲשֶׁת זְנוּנִים
וּמִתְחַזְּקַת בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֶׁל
שׁוּא [נ"א היא] [נ"א ואיש תהפוכות]
וּמִשְׁתַּתְּפַת עִמּוֹ, וּמִשֵּׁם יוֹצֵאת
וְהוֹרְגַת כְּמָה אֲלִפִּים וְרַבּוּכּוֹת.
מִשׁוּם שְׁכַפְאֶשֶׁר הִיא עוֹמֵדַת
בְּרַקִּיעַ הַהוּא, יֵשׁ לָהּ רִשׁוֹת
וּיְכַלַּת לְהִיּוֹת טַסָּה אֶת כָּל הָעוֹלָם
בְּרַגְעַת אַחַד.

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה ה) הוּי מְשֻׁכֵי
הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשּׁוּא. הָעוֹן זֶה
הַזְכָּר. וְכַעֲבוֹת הָעֲגֵלָה חֲטָאָה, מִי
הַחֲטָאָה? זֶה הַנְּקַבָּה שְׁנַקְרָאת
חֲטָאָה. הוּא מוֹשֵׁף אֶת אוֹתוֹ
שְׁנַקְרָא עוֹן בְּאוֹתָם חַבְלֵי הַשּׁוּא.
שְׁשֵׁם הַתְּגַבְרָה לְהִיּוֹת טַסָּה

לְהַרְג בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה (משלי ז) פִּי רַבִּים חֲלָלִים הַפִּילָה. מִי הַפִּילָה? זו אוֹתָהּ הַחֲטָאָה שֶׁהוֹרְגַת בְּנֵי אָדָם. מִי גָרַם אֶת זֶה? תְּלַמֵּיד הַחֲכָם שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרְאָה וּמוֹרָה. הִרְחַמֵּן יִצְיָלְנוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרִים, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם שֶׁלֹּא תוֹצִיאוּ מִפִּיכֶם דְּבַר תּוֹרָה שֶׁלֹּא יִדְעַתֶּם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם מֵעַץ גְּדוֹל כְּרֹאוּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִהְיוּ גוֹרְמִים לְאוֹתָהּ הַחֲטָאָה לְהַרְג הַמוֹנִי בְּנֵי אָדָם לְחַנּוּם. פְּתַחוּ כָלֶם וְאִמְרוּ, הִרְחַמֵּן יִצְיָלְנוּ, הִרְחַמֵּן יִצְיָלְנוּ.

בֵּא רֵאָה, בַּתּוֹרָה כְּרֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהִנֵּה בְּאֵרוֹה שְׁכָתוֹב (שם ח) וְאֶהְיָ אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיָ שַׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְהוּא הַסִּתְפַּל בָּהּ פַּעַם וּשְׁתִּים וְשָׁלֹשׁ וְאַרְבַּע פַּעַמִּים, וְאַחַר כֵּן אָמַר אוֹתָם, וְאַחַר כֵּן עָשָׂה בָּהּ מַעֲשֶׂה, לְלַמֵּד אֶת בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יִבְאוּ לְטַעוֹת בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כח) אֲזִי רֵאָה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם חֲקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וַיִּכְנַד אַרְבַּע פַּעַמִּים הָהֵם שְׁכָתוֹב, אֲזִי רֵאָה, וַיִּסְפְּרָה, הַכִּינָה, וְגַם חֲקְרָה - כְּרֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת מַה שֶׁכָּרָא. וְטָרַם שֶׁהוֹצִיא אֶת הַמַּעֲשֶׂה שְׁלוֹ, הַכְּנִיס כְּרֹא שׁוֹנָה אַרְבַּע תְּבוּת, שְׁכָתוֹב בְּרֹאשִׁית כְּרֹא אֱלֹהִים אִתּוֹ. הִנֵּה אַרְבַּע. וְאַחַר כֵּן הִשְׁמִים - הֵם כְּנִגְדֵי אַרְבַּע הַפַּעַמִּים שֶׁהַסִּתְפַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה טָרַם יוֹצִיא אֶת מַעֲשֶׂהוּ לְמַלְאכְתּוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הִזִּיה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמִיו, וְרַבִּי אַבָּא עָמוּ, וְהִזִּיה מִחֲמַר אִישׁ אַחַד אַחֲרֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִפְתַּח פְּתָחַי שֶׁל

אֶתְתַּקַּפְתָּ לְמַהוּי טָס לְקַטְלָא בְּנֵי נַשָּׂא. וְעַל דָּא (משלי י) פִּי רַבִּים חֲלָלִים הַפִּילָה, מֵאֵן הַפִּילָה, דָּא הֵהִיא חֲטָאָה דְקַטְלִית בְּנֵי נַשָּׂא. מֵאֵן גָּרִים דָּא, תְּלַמֵּיד חֲכָם דְלֹא מָטִי לְהוֹרְאָה וּמוֹרָה, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרֵיָא בְּמַטוֹתָא מַנְיִיכוּ דְלֹא תַפְקוֹן מְפוּמִּיכוּ מְלָה דְאוּרִייתָא דְלֹא יִדְעָתוּן וְלֹא שְׁמַעָתוּן מְאִילָנָא רַבְרָבָא כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְלֹא תִהוּוֹן גָּרְמִין לְהֵהוּא חֲטָאָה לְקַטְלָא אַכְלוּסִין דְּבַר נֶשׁ לְמַגְנָא. פְּתַחוּ כְלֵהוּן וְאִמְרוּ רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

תָּא חֲזִי, בְּאוּרִייתָא כְּרֹא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, וְהָא אוּקְמוּהָ דְכְּתִיב,

(משלי ח) וְאֶהְיָ אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיָ שַׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם וְאִיהוּ אֶסְתַּפַּל בָּהּ זְמַנָּא וַתְּרִין וַתִּלְתָּא וְאַרְבַּע זְמַנִּין, וְלִבְתַּר אָמַר לוֹן, וְלִבְתַּר עֲבִיד בָּהּ עֲבִידְתָּא. לְאוּלְפָּא לְבְנֵי נַשָּׂא דְלֹא יִיתוֹן לְמַטְעֵי בָּהּ.

כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (איוב כח) אֲזִי רֵאָה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם חֲקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְלִקְבִיל אַרְבַּע זְמַנִּין אֲנוּן דְכְּתִיב, אֲזִי רֵאָה, וַיִּסְפְּרָה, הַכִּינָה, וְגַם חֲקְרָה, כְּרֹא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה דְכָרָא. וְעַד לָא אִפִּיק עֲבִידְתִּיהָ, אֶעֱיֵל אַרְבַּע תְּבִין בְּקַדְמִיתָא דְכְּתִיב בְּרֹאשִׁית כְּרֹא אֱלֹהִים אִתּוֹ, הָא אַרְבַּע. וְלִבְתַּר הַשְּׁמִים. אֲנוּן לְקַבִּיל אַרְבַּע זְמַנִּין דְאַסְתַּפַּל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוּרִייתָא עַד לָא יִפִּיק עֲבִידְתִּיהָ לְאוּמְנוּתִיהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי (דף ה ע"ב)

וְרַבִּי אַבָּא בְּהַדִּיָּה, וְהוּוּ טַעִין חַד גַּבְרָא

אַבְתְּרִיָּהוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא נִפְתַּח פְּתָחַי דְאוּרִייתָא דְהָא שַׁעְתָּא וְעַדְנָא

הוא לאתפקנא בארְחון.

תורה, שהרי השעה והזמן הוא להתתקן (להסתדר) בדרךפנו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ויקרא ט) את שבתתי תשמרו. בא ראה, בששה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את העולם. וכל יום ביום גלה את מעשהו, ונתן כחו ביום ההוא. מתי גלה את מעשהו ונתן כחו? ביום הרביעי, משום שאותם שלשת הימים הראשונים, כלם היו נסתרים ולא התגלו. פיון שבא היום הרביעי, הוציא את המעשה והכח של כלם. שהרי אש ומים ורוח, אף על גב שהם שלשה יסודות עליונים, כלם תלויים, ולא התגלה המעשה שלהם עד שהארץ גלתה אותם, ואז נודעה האמנות של כל אחד מהם.

ואם תאמר, הרי ביום השלישי זה היה, שכתוב תדשא הארץ דשא, וכתוב ותוצא הארץ! אלא זה, אף על גב שכתוב ביום השלישי, זה היה רביעי, ונקלל ביום השלישי שיהיו אחד בלי פרוד. ואחר כך היום הרביעי התגלה מעשהו להוציא אמן לאמנותו של כל אחד ואחד. משום שהיום הרביעי הוא הרגל הרביעי של הפסא העליון.

וכך מעשיהם של כלם, בין הימים הראשונים ובין הימים האחרונים, היו תלויים ביום השבת. זהו שכתוב (בראשית ב) ויכל אלהים ביום השביעי. זו השבת, וזו היא הרגל הרביעית של הפסא. ואם תאמר, אם כך, מה זה את שבתתי תשמרו, פעמים? אלא שבת של ערב שבת והשבת של היום ממש אין להם פרוד.

אמר [להם] אותו סוחר שהיה מחמר אחריהם, ומה זה ומקדשי תיראו? אמר לו, זה קדוש של

פתח רבי אלעזר ואמר (ויקרא ט) את שבתתי תשמרו. תא חזי, בשית יומין ברא קדשא בריך הוא עלמא. וכל יומא ויומא גלי עבידתיה ויהב חיליה בההוא יומא. אימתי גלי עבידתיה ויהב חיליה. ביומא רביעאה. בגין דאנון תלת יומין קדמאין פולהו הוו סתימין ולא אתגלו, פיון דאתא יומא רביעאה אפיק עבידתא וחילא דכולהו. דהא אשא ומיא ורוחא אף על גב דאנון תלת יסודין עלאין, פלהו תליין, ולא אתגלי עבידתא דלהון, עד דארעא גלי לון, פדין אתידע אומנותא דכל חד מנייהו.

ואי תימא הא ביומא תליתאה הוה דכתיב תדשא הארץ דשא וכתוב ותוצא הארץ (דשא). אלא האי אף על גב דכתיב ביומא תליתאה, רביעאה הוה ואתפליל ביומא תליתאה למהוי חד בלא פירודא. ולבתר יומא רביעאה אתגלי עבידתיה לאפקא אומנא לאומנותיה דכל חד וחד. בגין דיומא רביעאה איהו רגלא רביעאה דפרסטיא עלאה.

וכך עבידתייהו דכלהו בין יומין קדמאין ובין יומין בתראין הוו תליין ביומא דשבתא הדא הוא דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי, דא שבת, ודא הוא רגלא רביעאה דפרסטיא. ואי תימא אי הכי, מהו את שבתתי תשמרו תריין. אלא שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא ממש לית לון פירודא. אמר ההוא טייעא דהוה טעין בתרייהו, ומהו ומקדשי תיראו. אמר ליה דא קדושא דשבת. אמר ליה ומהו קדושא

שבת. אָמַר לוֹ, וּמָה זֶה קָדוֹשׁ שֶׁל שַׁבָּת? אָמַר לוֹ, זֶה הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, עֲשִׂיתָ שֶׁהַשַּׁבָּת אֵינָה קָדֹשׁ, אֲלֹא קָדוֹשׁ שְׁשׁוּרָה עָלָיו מִלְּמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, וְכֵן זֶה, (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לַקָּדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד. הַזְכִּיר שַׁבָּת לְחֹדֶד וּקְדוֹשׁ ה' לְחֹדֶד. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, מִי זֶה קָדוֹשׁ ה'? אָמַר לוֹ, הַקָּדוֹשׁ שֶׁיּוֹרְדֵת מִלְּמַעְלָה וְשׁוּרָה עָלָיו. אָמַר לוֹ, אִם הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה נִקְרָאת מְכַבֵּד, נִרְאֶה שֶׁשַּׁבָּת אֵינֶנּוּ מְכַבֵּד, וְכֹתוּב וְכַבְּדוּהָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אַבְבָּא, הַנַּח לוֹ לְאִישׁ הַזֶּה, שֶׁדָּבַר שֶׁל חֻכְמָה יֵשׁ בּוֹ שֶׁאֵינָנוּ יוֹדְעִים בּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, אָמַר אַתָּה. פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) אֵת שַׁבְּתוֹתֵי, אֵת - לְרַבּוֹת תַּחֲוֹם שַׁבָּת שֶׁהוּא אֶלְפִים אֲמוֹת לְכָל צֶדֶד, וּמִשׁוֹם כֵּן רַבָּה אֵת. שַׁבְּתוֹתֵי - [נ"א] שַׁבָּת הַעֲלִיּוֹנָה וְשַׁבָּת הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן שְׁתֵּים כְּלוּלוֹת יַחַד וְנִסְתָּרוֹת יַחַד.

נִשְׁאַרָה שַׁבָּת אַחֲרַת שְׁלֹא נִזְכְּרָה וְהִיטָה בְּבוֹשָׁה. אָמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִיּוֹם שֶׁעֲשִׂיתָ אוֹתִי נִקְרָאתִי שַׁבָּת, וְהַיּוֹם אֵינֶנּוּ בְּלִי לַיְלָה. אָמַר לָהּ, בְּתִי, אֵת שַׁבָּת, וְשַׁבָּת קָרָאתִי לָךְ, אָבֵל הַרִינִי מֵעֵטֶר אוֹתָךְ בְּעֵטְרָה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה. הַעֲבִיר כְּרוּז וְאָמַר מִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ. וְזוֹ שַׁבָּת שֶׁל עָרֹב שַׁבָּת שֶׁהִיא יְרָאָה, וְשׁוּרָה בָּהּ יְרָאָה. וּמִי הוּא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּלִיל וְאָמַר אֲנִי ה'? וְאֲנִי שֶׁמְעֲתִי מֵאַבְבָּא שֶׁאָמַר כֵּן, וְדִיֵּק אֵת - לְרַבּוֹת תַּחֲוֹם שַׁבָּת. שַׁבְּתוֹתֵי - זֶה הַעֲגוּל וְהַרְבוּעַ שְׁבַפְּנִים, וְהֵם שְׁנַיִם. וְכַנְגֵּד אוֹתָם הַשְּׁנַיִם יֵשׁ שְׁתֵּי

תְּרִין אֵית תְּרִי קְדוֹשְׁתֵי

דְּשַׁבָּת. אָמַר לִיָּה דָא קְדוֹשָׁא דְאַתְמִשְׁכָּא מְלַעֲיָלָא. אָמַר לִיָּה אִי הָכִי עֲבִידַת לְשַׁבָּת דְּלָאו אִיהוּ קָדֹשׁ, אֲלֹא קְדוֹשָׁא דְשְׂרִיא עָלָיו מְלַעֲיָלָא.

אָמַר רַבִּי אַבְבָּא וְהָכִי הוּא (ישעיה נח)

וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲוֵנָה לַקָּדוֹשׁ יי מְכַוֵּב, אֲדַכְּרָ שַׁבָּת לְחֹדֶד וּקְדוֹשׁ יי לְחֹדֶד. אָמַר לִיָּה אִי הָכִי מָאֵן קְדוֹשׁ יי. אָמַר לִיָּה קְדוֹשָׁא דִּנְחִתָּא מְלַעֲיָלָא וְשְׂרִיא עָלֶיהָ. אָמַר לִיָּה אִי קְדוֹשָׁא דְאַתְמִשְׁכָּא מְלַעֲיָלָא אֲקָרִי מְכַוֵּב אֲתַחְזִי דְשַׁבָּת לָאו אִיהוּ מְכַוֵּב וְכַתִּיב וְכַבְּדוּהָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אַבְבָּא אַנְחָ לְהֵאִי גְבָרָא דְמָלְהָ (סוֹדָתָא) דְחֻכְמָתָא אֵית בֵּיה דְאַנָּן לָא יִדְעָנָא בָּהּ. אָמְרוּ לִיָּה אִימָא אַנְתָּ. פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) אֵת שַׁבְּתוֹתֵי. אֵת לְאַסְגָּאָה תַּחֲוֹם שַׁבָּת דְּאִיהוּ תְּרִין אֶלְפִין אֲמִין לְכָל סֵטְרָא. וּבְגִין כֵּן אֲסַגִּי אֵת. שַׁבְּתוֹתֵי (נ"א דא) שַׁבָּת עֲלָאָה וְשַׁבָּת תַּתָּאָה דְאַנּוֹן תְּרִין כְּלִילָן כַּחְדָּא וְסִתִּימִין כַּחְדָּא.

אֲשֶׁתָּאֵר שַׁבָּת אַחֲרָא דְלָא אֲדַכְּרָ וְהוּא בְּכַסּוּפָא. אָמְרָה קָמִיהָ מְאָרִי דְעֲלָמָא מִיּוֹמָא דְעַבְדַּת לִי שַׁבָּת אֲתַקְרִינָא וְיּוֹמָא לָאו אִיהוּ בְּלָא לִילִיא. אָמַר לָהּ בְּרַתִּי שַׁבָּת אַנְתָּ וְשַׁבָּת קְרִינָא לָךְ, אָבֵל הָא אַנָּא מֵעֵטֶר לָךְ בְּעֵטְרָא עֲלָאָה יִתִּיר. אַעְבֵּר כְּרוּזָא וְאָמַר מִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ.

וְדָא שַׁבָּת דִּמְעָלִי שַׁבְּתָא דְאִיהִי יְרָאָה, וְשְׂרִיא בָּהּ יְרָאָה. וּמָאֵן אִיהוּ. דְקָדֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲכֻלִּיל וְאָמַר אֲנִי יי. וְאַנָּא שֶׁמְעָנָא מֵאַבְבָּא דְאָמַר הָכִי. וְדִיֵּיק אֵת לְאַסְגָּאָה תַּחֲוֹם שַׁבָּת. שַׁבְּתוֹתֵי דָא עֲגוּלָא וְרְבוּעַ דְלָגוּ, וְאַנּוֹן תְּרִין. וְלִקְבִיל אַנּוֹן

דְּאִית לָנוּ לְאֲדַפְרָא, חַד וַיְכַלּוּ, וְחַד קְדוּשׁ.
 וַיְכַלּוּ אִית בֵּיה תְּלַתִּין וַחֲמֵשׁ תֵּיבִין.
 וּבְקְדוּשָׁה (וּבְקְדוּשָׁא) דְּאַנָּן מְקַדְּשִׁין
 תְּלַתִּין וַחֲמֵשׁ תֵּיבִין. וְסָלִיק כֻּלָּא לְשַׁבְּעִין
 שְׁמֵהּ דְּקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל
 אֲתַעֲטֹר בֵּהּ. וּבְגִין דְּעֵגוּלָא וְרַבּוּעָא דָּא אַנּוּן
 שְׁבַתוֹתֵי, כְּלִילָן תְּרוּוּיָהּ בְּשִׁמּוֹר דְּכַתִּיב
 תְּשִׁמּוּרוּ. דְּהָא שְׁבַת עֲלָאָה הָכָא לֹא אֲתַכְּלִיל
 בְּשִׁמּוֹר אֶלָּא בְּזָכוֹר, דְּהָא מְלַפָּא עֲלָאָה בְּזָכוֹר
 אֲסַתְיָים. וְעַל דָּא אַקְרִי מְלַפָּא דְּשִׁלְמָא דִּילֵיהּ,
 וְשִׁלְמָא דִּילֵיהּ זָכוֹר אִיהּ. וְעַל דָּא לִית
 מַחְלֻקַת לְעֵילָא.

בְּגִין דְּתֵרִין שְׁלוֹמוֹת לְתַתָּא חַד יַעֲקֹב וְחַד
 יוֹסֵף. וּבְגִין כְּף כְּתִיב תֵּרִי זְמַנִּי (יִשְׁעִיה נז)
 שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב. לְרַחוּק דָּא
 יַעֲקֹב, (ד' טו' ע"א) וְלִקְרוֹב דָּא יוֹסֵף. לְרַחוּק כְּמָה
 דְּאֵת אָמֵר, (יִרְמִיָּה לא) מְרַחוּק יִי נִרְאָה לִי (שְׁמוֹת ב)
 וְתַתְּצַב אַחֲוֹתוֹ מְרַחוּק. וְלִקְרוֹב כְּמָה דְּאֵת
 אָמֵר, (דְּבָרִים לב) חֲדָשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ. מְרַחוּק דָּא
 נְקוּדָה עֲלָאָה דְּקִיּוּמָא בְּהִיכְלֵיהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב תְּשִׁמּוּרוֹ אֲתַכְּלִיל בְּשִׁמּוֹר.
 וּמְקַדְּשֵׁי תִירָאוּ דָּא נְקוּדָה דְּקִיּוּמָא
 בְּאַמְצַעִיתָא דְּאִית לְדַחֲלָא מְנַה יְתִיר מְכַלָּא
 דְּעֻנְשִׁיהּ מִיְתָה. וְהֵינּוּ דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת לא)
 מְחַלְלֵיהּ מוֹת יוּמַת. מָאן מְחַלְלֵיהּ. מָאן
 דְּעָאֵל לְגוֹ חָלָל דְּעֵגוּלָא וְרַבּוּעָא לְאַתֵּר
 דְּהֵהוּא דְּנְקוּדָה שְׁרִיָּא וּפְגִים בֵּיה מוֹת יוּמַת.
 וְעַל דָּא כְּתִיב תִּירָאוּ. וְהֵיכִיא נְקוּדָה אַקְרִי
 אָנִי, וְעַלָּה שְׁרִיָּא הֵהוּא דְּסֵתִים עֲלָאָה דְּלֹא
 אֲתַגְּלִיא וְהֵינּוּ יִי וְכֻלָּא חַד.

נְחֹתוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְבָּא וּנְשַׁקוּהוּ.
 אָמְרוּ וּמָה כָּל חֲכָמְתָא דָּא אִית
 תַּחוּת יָדָךְ וְאֵת טַעֲיִן אַבְתְּרִין. אָמְרוּ לֵיהּ

קְדוּשׁוֹת שִׁישׁ לָנוּ לְהַזְכִּיר, אַחַד
 וַיְכַלּוּ, וְאַחַד קְדוּשׁ.
 תְּבוּת, וּבְקְדוּשׁ שְׁאֲנוּ מְקַדְּשִׁים
 יֵשׁ שְׁלִשִׁים וַחֲמֵשׁ תְּבוּת, וְהַכֵּל
 עוֹלָה לְשַׁבְּעִים שְׁמוֹת שְׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל
 מִתְעַטְרִים בָּהֶם. וּמִשּׁוּם שְׁהַעְגוּל
 וְהַרְבוּעַ הַזֶּה הֵם שְׁבַתֵי, שְׁנֵיהֶם
 כְּלוּלִים בְּשִׁמּוֹר, שְׁכַתוּב תְּשִׁמּוּרוּ.
 שְׁהֵרִי הַשְּׁבַת הַעֲלִיּוֹנָה כָּאֵן לֹא
 נִכְלָלָה בְּשִׁמּוֹר, אֶלָּא בְּזָכוֹר,
 שְׁהֵרִי הַמְּלָךְ הַעֲלִיּוֹן מְסַתֵּים
 בְּזָכוֹר, וְעַל זֶה נִקְרָא מְלָךְ
 שְׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. וְהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ
 הוּא זָכוֹר, וְעַל כֵּן אֵין מַחְלָקַת
 לְמַעְלָה.

מִשּׁוּם שְׁשֵׁנֵי שְׁלוֹמוֹת לְמִטָּה -
 אַחַד יַעֲקֹב, וְאַחַד יוֹסֵף.
 וּמִשּׁוּם כְּף כְּתוּב פְּעַמִּים (יִשְׁעִיה נז)
 שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב.
 לְרַחוּק - זֶה יַעֲקֹב, וְלִקְרוֹב - זֶה
 יוֹסֵף. לְרַחוּק, כְּמוֹ שְׁנֵאָמֵר (יִרְמִיָּה
 לא) מְרַחוּק הִי נִרְאָה לִי, (שְׁמוֹת ב)
 וְתַתְּצַב אַחֲוֹתוֹ מְרַחוּק. וְלִקְרוֹב,
 כְּמוֹ שְׁנֵאָמֵר (דְּבָרִים לב) חֲדָשִׁים
 מְקָרוֹב בָּאוּ. מְרַחוּק - זֶה הַנְּקוּדָה
 הַעֲלִיּוֹנָה שְׁעוּמַדַת בְּהִיכְלָא.

וְעַל זֶה כְּתוּב תְּשִׁמּוּרוֹ, נִכְלָל
 בְּשִׁמּוֹר. וּמְקַדְּשֵׁי תִירָאוּ - זֶה
 הַנְּקוּדָה שְׁעוּמַדַת בְּאַמְצַעַ שִׁישׁ
 לִירָא מְנַה יוֹתֵר מִן הַכֵּל שְׁעֻנְשׁוֹ
 מִיְתָה. וְהֵינּוּ מָה שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת לא)
 מְחַלְלֵיהּ מוֹת יוּמַת. מִי הֵם
 מְחַלְלֵיהּ? מִי שְׁנִכְנַס לְתוֹךְ הַחֲלָל
 שֶׁל הַעֵגוּל וְהַרְבוּעַ לְמִקּוּם
 שְׁאוּמַת הַנְּקוּדָה שׁוֹרָה וּפּוֹגֵם בּוֹ -
 מוֹת יוּמַת. וְעַל זֶה כְּתוּב תִּירָאוּ.
 וְהַנְּקוּדָה הַהִיא נִקְרָאת אָנִי, וְעַלֶּיהָ
 שׁוֹרָה אוֹתוֹ הַנְּסַתֵּר הַעֲלִיּוֹן שְׁלֹא
 תִּתְגַּלֶּה. וְהֵינּוּ הִי, וְהַכֵּל אַחַד.

יָרְדוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְבָּא
 וּנְשַׁקוּ אוֹתוֹ. אָמְרוּ, וּמָה כָּל
 הַחֲכָמָה הַזֶּה יֵשׁ תַּחַת יָדָךְ וְאֵתָה

מחמר אחרינו? אמרו לו, מי אפה? אמר להם, אל תשאלו מי אני, אלא אני ואתם גלף ונתעסק בתורה, וכל אחד יאמר דברי חכמה להאיר את הדרך. אמרו לו, מי נתן לך ללכת פאן ולהיות מחמר בחמורים? אמר להם, יו"ד עשתה קרב עם שתי אותיות, עם פ"ף וסמ"ך, להקשר עמי [נ"א יחד]. פ"ף לא רצתה להסתלק ולהקשר מאחר [נ"א במקום] שלא יכלה להיות רגע אחד אלא עמו. סמ"ך לא רצתה להסתלק, פדי לעזר לאותם הנופלים, שהרי בלי סמ"ך לא יכולים להיות.

יו"ד באה אלי יחידה, נשקה לי וחבקה אותי, בכתה עמי ואמרה לי: בני, מה אעשה לך? אבל הרי אני מסתלקת, ואני מתמלאת מפמה טובות ואותיות נסתרות עליונות ונכבדות. לאחר מכן אבא אליך ואסעד אותך, ואתן לך נחלה של שתי אותיות עליונות יותר מאלו שהסתלקו, שהם י"ש, יו"ד עליונה ושי"ן עליונה, שיהיו לך אוצרות מלאים מכל. ומשום כך, בני, לך ותהיה מחמר חמורים, ועל כן אני הולך בך.

שגחו רבי אלעזר ורבי אבא, ובכו ואמרו, לך רכב, ואנו נחמר אחרך. אמר להם, ולא אמרתי לכם שמצות המלך היא עד שיבא אותו מחמר על החמורים? אמרו לו, הרי שמך לא אמרת לנו, מקום בית מושבך מה הוא? אמר להם, מקום בית מושבי הוא טוב ומעלה אצלי, והוא מגדל אחד שפורח באויר, גדול ונכבד. ואתם הדרים בו במגדל הזה - הקדוש ברוך הוא ועני אחד, וזה הוא מקום בית מושבי. וגליתי

מאן אנת. אמר לון לא תשא לון מאן אנא, אלא אנא ואתון גיזל ונתעסק באורייתא וכל חד יימא מלין דחכמתא לאנהרא אורחא. אמרו ליה מאן יהב לך למיזל הקא ולמהוי טעון בחמרי, אמר לון יו"ד עבד קרבא בתרין אתוון בכ"ף וסמ"ך לאתקשרא בהדאי (נ"א בחדא). פ"ף לא בעא לאסתלקא ולאסתקשרא בתר (נ"א באתר) דלא יכלא למהוי רגעא חדא אלא ביה. סמ"ך לא בעא לאסתלקא בגין לסעדא לאנון דנפלין דהא בלי סמ"ך לא יכלין למהוי.

יו"ד אתא לגבאי יחידאה נשיק לי וגפיף לי בכה עמי ואמר לי ברי מה אעביד לך, אבל הא אנא אסתלק ואנא אתמלי מפמה טבין ואתוון טמירין עלאין וקירין, בתר כן איתי לגבך ואנא אהוי סעיד לך ואתן לך אחסנתא דתרין אתוון עלאין יתיר מאלין דאסתלקו דאנון י"ש יו"ד עלאה ושי"ן עלאה למהוי לך אוצרין מלייא מכל. ובגין כך ברי זיל והוי טעין חמרי. ועל דא אנא אזיל בך.

חדו רבי אלעזר ורבי אבא ובכו ואמרו זיל רכיב ואנן נטעין אבתרך. אמר לון ולא אמרית לכון דפיקודא דמלכא איהו עד דיייתי ההוא דטען חמרי. אמרו ליה הא שמך לא אמרת לן, אתר בית מותבך מאי הוא. אמר לון אתר בית מותבי איהו טב ועיילא לגבאי, ואיהו מגדל חד דפרח באוירא רב ויקירא. ואנון דדיירין ביה בהאי מגדלא, קדשא בריך הוא וחד מספנא. ודא הוא אתר בית מותבי וגלינא (נ"א ועלינא) מתמן ואנא טעין חמרי. אשגחו רבי אבא ורבי אלעזר ביה ואטעים

לון מלוי דהו מתיקין פּמנא ודובשא. אָמרו ליה שְמא דאבוך אי תימא ננשיק עפרא דרגלך. אָמר לון ואמאי, לאו אורח דילי בכך לאתגאה באורייתא.

אבֿר אבא דילי הוה דיוריה בימא רבא ואיהו הוה חד נונא דהוה אסחר ימא רבא מסטרא דא לסטרא דא, והוה רב ויקירא ועתיק יומין, עד דהוה בלע פל שאר נונין דימא, ולבתר אפיק לון חייין וקיימין מליין מפל טבין דעלמא. ושאט ימא ברגעא חדא בתוקפיה, ואפיק לי כגירא בידי דגבר תקיף, וטמיר לי בההוא אתר דאמרית לכו. והוא תב לאתריה ואגניז בההוא ימא.

אשגח רבי אלעזר במלוי. אָמר ליה אנת הוה ברין דבוצינא קדישא, אנת הוה ברין דרב המנונא סבא, אנת הוה ברין דנהירו דאורייתא ואנת טעין אבתרן. בכו כחדא ונשקוהו ואזלו. אָמרו ליה אי ניחא קמי מארנא לאודעא לן שמייה.

פתח ואמר (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע. האי קרא אוקמוה ושפיר איהו. אָבל האי קרא לאחזאה רזין עלאין דאורייתא הוה דאתא. ובניהו בן יהוידע, על רזא דחכמתא קא אתא מלה סתימא איהו, ושמא גרים. בן איש חי דא צדיק חי עלמין.

רב פעלים, מארי דכל עובדין וכל חילין עלאין, בגין דכלהו נפקין מגיה. יי צבאות איהו, אות הוא בכל חילין דידיה רשים הוא ורב מפלא. רב פעלים איהו מקבצאל האי אילנא רב ויקירא, רב מפלא. מאן אתר נפק, מאן דרגא אתא, אהדר קרא

[גיא עליתי] משם, ואני מחמר על חמורים. הסתכלו בו רבי אבא ורבי אלעזר, והטעים להם את דבריו, שהיו מתוקים כמו מן ודבש. אמרו לו, שם אביך אם תאמר, ננשק את עפר רגליך. אמר להם, ולמה? אין דרכי בכך להתגאות בתורה

אבֿר אבי היתה דירתו בים הגדול, והוא היה דג אחד שהיה טובב את הים הגדול מצד זה לצד זה, והיה גדול ונכבד ועתיק ימים, עד שהיה בולע את כל שאר הדגים של הים, ואחר כך מוציא אותם חיים וקיימים ומלאים מפל הטובות של העולם. ושט את הים ברגע אחד בכחו, והוציא אותי פחץ ביד איש גבור, והטמין אותי באותו מקום שאמרתי לכם, והוא שב למקומו ונגנז באותו הים.

הבחין רבי אלעזר בדבריו. אמר לו, אתה הוא בנו של המאור הקדוש, אתה הוא בנו של רב המנונא הזקן, אתה הוא בנו של אור התורה, ואתה מחמר אחרינו?! בכו יחד ונשקו לו והלכו. אמרו לו, האם נוח לפני מורנו להודיע לנו את שמו?

פתח ואמר, (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע. הפסוק הזה בארוהו, והוא יפה. אָבל הפסוק הזה בא להראות סודות עליונים של התורה. ובניהו בן יהוידע - על סוד החכמה בא הדבר הנסתר ההוא, והשם גורם. בן איש חי - זה צדיק חי העולמים.

רב פעלים - רבון כל המעשים וכל הפחות העליונים, משום שכלם יוצאים ממנו, הוא ה' צבאות, אות הוא בכל צבאיו, רשום הוא וגדול מן הכל. רב פעלים - הוא מקבצאל, האילן הגדול והנכבד גדול מהכל. מאיזה מקום יצא? מאיזה דרגה בא? חזר הפתוב ואמר, מקבצאל. הדרגה העליונה הנסתרת שעין לא ראתה וגו'. הדרגה שהכל בה,

וְכֹנֶסֶת לְתוֹכָהּ מִתּוֹךְ הָאוֹר
הַעֲלִיזוֹן, וּמִמֶּנָּה יוֹצֵא הַכֹּל. וְהוּא
הַיֵּכֶל קְדוֹשׁ נִסְתָּר שְׁכַל הַדְּרָגוֹת
מִקְבָּצוֹת וְנִסְתָּרוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְגוֹף
הַהֵיכֶל הַזֶּה קִיּוּמִים כֹּל הָעוֹלָמוֹת,
וְכָל הַצְּבָאוֹת הַקְּדוּשִׁים מִמֶּנּוּ
נִזְוָנִים וְעוֹמְדִים עַל קִיּוּמָם.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרָאֵל מוֹאֵב.
שְׁנֵי מַקְדָּשִׁים הָיוּ עוֹמְדִים בְּגִלּוֹ
וְנִזְוָנוּ מִמֶּנּוּ, מַקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן
וּמַקְדָּשׁ שֵׁנִי. בֵּינָם שֶׁהוּא הַסְּתַלְק,
נִקְנַע הַשְּׁפַע שֶׁהִיָּה שׁוֹפֵעַ
מִלְמַעְלָה. כְּבִיכּוֹל הוּא הִכָּה
אוֹתָם וְהַחְרִיב אוֹתָם וְהַשְׁמִיד
אוֹתָם, וְהַפְּסֵא הַגְּדוֹל נִפְל. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (יחזקאל א) וְאָנִי בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה. הַדְּרָגָה הַהִיא שְׁנִקְרָאת
אָנִי, הִיא בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה. לָמָּה? עַל
נְהַר כְּבָר. עַל נְהַר שְׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
שֶׁהַפְּסִיק מִימִיּוֹ וּמַעֲיִנוֹתָיו וְלֹא
מִשְׁפִּיעַ כְּבָרָאשׁוֹנָה.

זֶהוּ שְׁכַתוֹב (איוב יד) וְנְהַר יַחֲרֵב
וְיִבֵּשׁ. יַחֲרֵב - בְּבֵית רֵאשׁוֹן,
וְיִבֵּשׁ - בְּבֵית שֵׁנִי. וּמִשׁוּם כֶּף
הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרָאֵל מוֹאֵב.
(ס"א שְׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה) מוֹאֵב, שֶׁהָיוּ מֵאֵב
שֶׁבְּשָׁמַיִם, וְנִחְרְבוּ וְהַשְׁמִדוּ
בְּגִלּוֹ, וְכָל הָאוֹרוֹת שֶׁהָיוּ
מְאִירִים לְיִשְׂרָאֵל, כֻּלָּם נִחְשְׁכוּ.
וְעוֹד, הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרֶץ.
בְּזִמְנֵים הָרֵאשׁוֹנִים כִּשְׁהִנְהָר הַזֶּה
הָיָה מוֹשֵׁף אֶת מִימִיּוֹ לְמַטָּה, הָיוּ
יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים בְּשַׁלְמוֹת,
שׁוֹבְחִים וְזֹכְרִים וְקֹרְבָנוֹת לְכַפֵּר
עַל נַפְשָׁם, וְאָז הָיָה יוֹרֵד
מִלְמַעְלָה דְמוֹת שֶׁל אֲרִיָּה אַחַד,
וְהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ
רוֹבֵץ עַל טְרָפוֹ, אוֹכֵל קֹרְבָנוֹת,
כְּמוֹ גֶבֶר חֲזָק, וְכָל הַפְּלָבִים הָיוּ
מִתְחַבְּאִים מִלְּפָנָיו וְלֹא יוֹצְאִים
הַחוּצָה.

וְאָמַר מִקְבָּצֵי אֵל דְּרָגָא עֲלָאָה סְתִימָאָה (דף ר'
ע"ב) דְּעִינָן לֹא רָאֲתָהּ וְגו' דְּרָגָא דְּכּוֹלָא בֵּיה,
וְכִנְיֵשׁ בְּגִינְיָה מְגוֹ נְהוֹרָא עֲלָאָה, וּמִנְיָה נְפִיק
כֹּלָא. וְאִיהוּ הַיֵּכֶלָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְּכָל
דְּרָגִין כְּנִישִׁין וְסְתִימִין בְּגִינְיָה. וּבְגוֹפָא דְּהָאִי
הַיֵּכֶלָא (אֵילָנָא) קְנִימִין, כֹּל עֲלָמִין וְכָל חֵילִין
קְדִישִׁין מִינְיָה אֲתָזְנוּ וְקִימִי עַל קִיּוּמֵיהוֹן.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאֵל מוֹאֵב. תְּרִין
מַקְדָּשִׁין הָיוּ קְנִימִין בְּגִינְיָה וְאֲתָזְנוּ
מִנְיָה מַקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וּמַקְדָּשׁ שֵׁנִי, בֵּינָם
דְּאִיהוּ אֲסַתְלַק, נְגִידוֹ דְּהוּא נְגִיד מְלַעֲלָא
אֲתִמְנַע, כְּבִיכּוֹל הוּא הִכָּה לוֹן וְחָרִיב לוֹן
וְשַׁצִּי לוֹן. וְכַרְסִיָּא קְדִישָׁא נְפִלַת הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב (יחזקאל א) וְאָנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה.

הַהוּא דְּרָגָא דְּאֲקָרִי אָנִי, הוּא בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה. אֲמַאי. עַל נְהַר כְּבָר. עַל נְהַר
דְּנְגִיד וְנְפִיק דְּפְסִיק מִימִיּוֹ וּמַבּוּעוּי וְלֹא
אֲנְגִיד כֹּד בְּקְדָמִיתָא.

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב יד) וְנְהַר יַחֲרֵב וְיִבֵּשׁ.
יַחֲרֵב בְּבֵית רֵאשׁוֹן וְיִבֵּשׁ בְּבֵית שֵׁנִי.
וּבְגִין כֶּף הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאֵל, מוֹאֵב.
(ס"א דְּהָא בְּקְדָמִיתָא) מוֹאֵב דְּהוּוּ מֵאֵב דְּבְשָׁמִיא
וְאֲתִחְרְבוּ וְאֲשַׁתְּצִיאוּ בְּגִינְיָה, וְכָל נְהוֹרִין
דְּהוּוּ נְהִירִין לְיִשְׂרָאֵל כֻּלָּהוּ אֲתִחְשְׁכוּ.

וְתוֹ הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרֶץ. בְּזִמְנִין
קְדָמָיִן כֹּד הָאִי נְהַר הָוָה מְשִׁיף מִימִיּוֹ
לְתַתָּא, הָיוּ קְנִימִין יִשְׂרָאֵל בְּשַׁלְמוֹ, דְּדַבְּחִין
דְּבַחִין וְקֹרְבָנִין לְכַפֵּרָא עַל נַפְשֵׁיהוּ, וְכַדִּין
הָוָה נַחִית מְלַעֲלָא דִּיוֹקְנָא דְּחַד אֲרִיָּה וְהוּוּ
חֲמָאן לִיהָ עַל גְּבֵי מְדַבְּחָא רְבִיץ עַל טְרַפֵּיהָ,
אֲכִיל קֹרְבָנִין כְּגַבְרַת תְּקִיפָה. וְכָל כֻּלְּבִין הָיוּ
מִתְטַמְּרִין מִקְמִיָּה וְלֹא נִפְקִי לְבַר.

בין שגֵרמו חובֵין אִיהו נְחִית לְגוּ דְרַגִין
 דְלִתְתָא וְקָטִיל לְהֵהוּא אַרְיָה, דְלֵא בְעָא
 לְמִיָּהב לִיָּה טְרַפְיָה כְּדִבְקָדְמִיתָא, כְּבִיכּוּל
 קָטִיל לִיָּה. הוּא הִכָּה אֶת הָאֲרִי וְדָאֵי. לְתוּף
 הַבּוּר לְעִינָהָ דְסִטְרָא אַחְרָא בִישָׂא. כִּיּוּן
 דְחִמָּתָא הִכִּי הֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא אַתְתַּקְפַּת
 וְשִׁדְרַת לְחַד פְּלָבָא לְמִיכַל קְרַבְנִין. וּמָה
 שְׁמִיָּה דִּהֵהוּא אַרְיָ"ה אֹרִיא"ל דְאַנְפּוּי אַנְפִּי
 אַרְיָה. וּמָה שְׁמִיָּה דִּהֵהוּא פְּלָבָא בְּלֵאדָן
 שְׁמִיָּה. דְלָאו אִיהוּ בְּכָלֵל אָדָם, אֶלָּא כְּלָבָא
 וְאַנְפִּי כְּלָבָא.

בְּיוֹם הַשְּׁלֵג - בְּיוֹם שְׁגֵרְמוּ
 הַחֲטָאִים וְהַדִּין נִדוֹן לְמַעְלָה
 מֵעַם בֵּית הַדִּין הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה
 כָּתוּב לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג. זֶה
 הַדִּין הָעֲלִיּוֹן. לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁכָּל
 בֵּיתָהּ לְבֹשׁ שְׁנַיִם, וְיִכּוּל לְסַבֵּל
 אֵשׁ חֲזָקָה. עַד כָּאן סוּד הַפְּתוּב.

מָה כָּתוּב אַחֲרָיו? (שְׁמוּאֵל ב' כג)
 וְהוּא הִכָּה אֶת אִישׁ מִצְרֵי אִישׁ
 מִרְאָה. כָּאן סוּד הַפְּתוּב בָּא
 לְהוֹדִיעַ, שֶׁכָּכֵל פֻּעַם שִׁישְׁרָאֵל
 חֲטָאוּ, הוּא הִסְתַּלַּק וּמִנַּע מֵהֶם
 כָּל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאוּרוֹת שֶׁהָיוּ
 מְאִירִים לָהֶם. הוּא הִכָּה אֶת אִישׁ
 מִצְרֵי - זֶה הָאוּר שֶׁל הָאוּר הַהוּא
 שֶׁהָיָה מְאִיר לְיִשְׂרָאֵל. וּמִי הוּא?
 מֹשֶׁה, שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ב') וַתֹּאמְרָנָה
 אִישׁ מִצְרֵי הֲצִילֵנוּ וְגו'. וְשֵׁם
 נוֹלַד, וְשֵׁם הַתְּגַדֵּל, וְשֵׁם הַתְּעַלָּה
 לְאוּר עֲלִיּוֹן.

אִישׁ מִרְאָה - כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בְּמִדְבָר
 יב') וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידוֹת. אִישׁ -
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים לב') אִישׁ
 הָאֱלֹהִים. כְּבִיכּוּל בְּעֵלָה שֶׁל
 אוֹתוֹ מִרְאָה כְּבוֹד ה', שְׂזִכָּה
 לְהִנְהִיג אֶת הַדְּרָגָה הַזֹּאת כְּכֹל
 רְצוֹנוֹ בְּאֶרֶץ מָה שֶׁלֹּא זָכָה אִישׁ
 אַחֵר.

וְכִיִּד הַמִּצְרֵי חֲנִית - זֶה מִטָּה

בְּיוֹם הַשְּׁלֵג בְּיוֹמָא דְגֵרְמוּ חוֹבֵין וְדִינָא אַתְדָן
 לְעִילָא מֵעַם בֵּי דִינָא עֲלֵאָה. וְעַל דָּא
 כָּתִיב לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג דָּא דִינָא עֲלֵאָה.
 אַמַּאי בְּגִין דְכָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שְׁנַיִם וְיִכִּיל
 לְמִסְבֵּל אִשָּׁא תְקִיפָא. עַד כָּאן רִזָּא דְקָרָא.
 מָה כָּתִיב בְּתִרְיָה (שְׁמוּאֵל ב' כג) וְהוּא הִכָּה אֶת אִישׁ
 מִצְרֵי אִישׁ מִרְאָה. הִכָּא רִזָּא דְקָרָא אַתָּא
 לְאוֹדְעָא, דִּי בְּכָל זְמַנָּא דִישְׁרָאֵל חָבוּ אִיהוּ
 אֶסְתַּלַּק וּמִנַּע מִנְיֵיהוּ כָּל טְבִינֵין וְכָל נְהוּרִין דִּהְיוּ
 נְהִירִין לוֹן. הוּא הִכָּה אֶת אִישׁ מִצְרֵי דָא נְהוּרָא
 דִּהֵהוּא נְהוּרָא דִּהְוָה נְהִיר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. וּמֵאֵן
 אִיהוּ מֹשֶׁה. דְכָתִיב, וַתֹּאמְרָנָה אִישׁ מִצְרֵי
 הֲצִילֵנוּ וְגו'. וְתַמָּן אַתִּילִיד וְתַמָּן אַתְרַבִּי וְתַמָּן
 אֶסְתַּלִּיק לְנְהוּרָא עֲלֵאָה.

אִישׁ מִרְאָה כְּמָה דְאֵת אַמֵּר (בְּמִדְבָר יב') וּמִרְאָה
 וְלֹא בְּחִידוֹת. אִישׁ כְּמָה דְאֵת אַמֵּר, (דְּבָרִים
 לב') אִישׁ הָאֱלֹהִים. כְּבִיכּוּל בְּעֵלָה דִּהֵהוּא מִרְאָה
 כְּבוֹד יי'. דְזָכָה לְאַנְהֵגָא דְרַגָּא דָּא בְּכָל רְעוּתִיָּה
 בְּאַרְעָא מָה דְלֵא זְכִי בַר נָשׁ אַחְרָא.
 וְכִיִּד הַמִּצְרֵי חֲנִית. דָּא מִטָּה הָאֱלֹהִים דִּהוּא
 אַתְמַסַּר בִּידֵיהּ כְּמָה דְאֵת אַמֵּר, (שְׁמוֹת יז')

אִישׁ מִרְאָה כְּמָה דְאֵת אַמֵּר (בְּמִדְבָר יב') וּמִרְאָה
 וְלֹא בְּחִידוֹת. אִישׁ כְּמָה דְאֵת אַמֵּר, (דְּבָרִים
 לב') אִישׁ הָאֱלֹהִים. כְּבִיכּוּל בְּעֵלָה דִּהֵהוּא מִרְאָה
 כְּבוֹד יי'. דְזָכָה לְאַנְהֵגָא דְרַגָּא דָּא בְּכָל רְעוּתִיָּה
 בְּאַרְעָא מָה דְלֵא זְכִי בַר נָשׁ אַחְרָא.
 וְכִיִּד הַמִּצְרֵי חֲנִית. דָּא מִטָּה הָאֱלֹהִים דִּהוּא
 אַתְמַסַּר בִּידֵיהּ כְּמָה דְאֵת אַמֵּר, (שְׁמוֹת יז')

הַאֱלֹהִים שְׁנַמְסֵר בְּיָדוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות יז) וּמָטָה הַאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְזֶה הַמָּטָה שְׁנִכְבְּרָא עָרַב שִׁבְתָּ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת וְחִקּוּק בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַחִקּוּק הַקְּדוֹשׁ, וּבְזֶה חֲטָא בְּסַלַע, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלַע בְּמָטָהוּ פְעַמִּים. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, לֹא לָזֶה נִתְּתִי לָךְ אֶת הַמָּטָה שְׁלִי, חֲיִיךָ לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

מִיד - וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשִׁבְטֵי (שמואל א-ב כב), בְּדִין הַקְּשָׁה, וַיְגֹזֵל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי. שְׁמֵהּ שְׁעָה הִיא נִמְנַע מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ לְעוֹלָמִים. וַיִּהְרַגְהוּ בַחֲנִיתוֹ - עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהִכָּה בְּמָטָה הִיא מֵת וְלֹא נִכְנַס לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וְנִמְנַע הָאוֹר הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל.

(שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים - הַכִּי נִכְבְּד, אֵלּוֹ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִיוֹנִים שְׁנִטַּל מֵהֶם וְהִשְׁפִּיעַ לְמָטָה, וּמֵהֶם הוּא הָיָה לֹקַח וּמִתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא - הֵם הָיוּ בָּאִים אֵלָיו וְנוֹתְנִים לוֹ בְּרִצּוֹן הַלֵּב, וְהוּא לֹא הָיָה בָּא אֲלֵיהֶם. וְאֵף עַל גַּב שְׁלֹא נִכְנַס בְּמִנְיָן וְהַחֲשׁוֹן שְׁלֵהֶם, (שם) וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. שְׁלֹא נִפְרַד מֵלוֹחַ לְבוֹ לְעוֹלָמִים. אֵין לָהֶם פְּרוּד לְעוֹלָמִים. דוֹד שֵׁם לְבוֹ אֵלָיו, וְהוּא לֹא לְדוֹד, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּשַׁבְּחוֹת וְהַשִּׁירִים וְהַאֲהָבִים שֶׁהַלְבָּנָה עוֹשָׂה לְשִׁמְשׁ, הִיא מוֹשַׁכֶּת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ שִׁיְהִיָּה דִּירוֹ עִמָּהּ, וְזֶהוּ וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא לְפָנָיו. בֵּין כֶּף וְכֶף לֹא רָאוּ אוֹתוֹ. קָמוּ וְהִסְתַּפְּלוּ לְכָל הַצְּדָדִים וְלֹא רָאוּ אוֹתוֹ. יָשְׁבוּ וּבָכוּ וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה. אַחַר שְׁעָה אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי זֶה שְׁשַׁנִּינוּ, שְׁצַדִּיקִים הוֹלְכִים וְדַכְרֵי תוֹרָה

וּמָטָה הַאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְדָא אִיהוּ מָטָה דְאַתְבְּרִי עָרַב שִׁבְתָּ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת וְחִקּוּק בֵּיהּ שְׁמָא קְדִישָׁא גְּלִיפָא קְדִישָׁא וּבִהָאִי חָב בְּסַלַע כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלַע בְּמָטָהוּ פְעַמִּים. אָמַר לִיהּ קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה לָא יִהְיִית לָךְ מָטָה דִּילִי לְהָאִי, חֲיִיךָ לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

מִיד וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשִׁבְטֵי בְּדִינָא קְשָׁא (שמואל ב כג) וַיְגֹזֵל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי. דְמָהּ הִיא שְׁעָתָא אֲתַמְנַע מִנִּיהּ וְלֹא הָוָה בְּיָדֶיהָ לְעֹלָמִין. וַיִּהְרַגְהוּ בַחֲנִיתוֹ. עַל הֵהוּא חוּבָא דְמִחָא בְּהָוָא מָטָה, מֵת וְלֹא עָאֵל לְאַרְעָא קְדִישָׁא וְאַתְמְנַע נְהוּרָא דָא מִיִּשְׂרָאֵל. (שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים הַכִּי נִכְבְּד, אֵלִין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִאִין דְאִיהוּ נְטִיל מְנַהוֹן וְאַנְגִיד לְתַתָּא, וּמִנִּיְהוּ אִיהוּ הָוָה נְטִיל וְאַתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא, אֲנוּן הוּוּ אֲתִיאַן לְגַבִּיהּ וַיִּהְבִּי לִיהּ בְּרַעוּתָא דְלִבָּא, וְאִיהוּ לֹא הוּי אֲתִי לְגַבִּיהוֹן. וְאֵף עַל גַּב דְלָא עָאֵל בְּמִנִּינָא וְחוּשְׁבִּנָא דְלַהוֹן, (שמואל ב כג) וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. דְלָא אֲתַפְּרַשׁ מְלוּחָא דְלִבִּיהּ (דף ע"א) לְעֹלָמִין. לִית פִּירוּדָא לְהוֹן לְעֹלָמִין. דוֹד שֵׁם לִיהּ לִבִּיהּ וְאִיהוּ לָאוּ לְדוֹד. בְּגִין דְתוֹשְׁבַחְוֹן וְשִׁירִין וְרַחֲמִין דְסִיְהִירָא עֲבִיד לְשִׁמְשָׁא, אִיהִי מְשִׁיכַת לִיהּ לְגַבִּיהּ לְמַהוּי דִּירוּיָהּ בְּהַדָּה. וְדָא אִיהוּ וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא קָמִיהּ. אַדְהָכִי וְהָכִי לֹא חָמוּ לִיהּ. קָמוּ וְאַסְתַּפְּלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חָמוּ לִיהּ. יִתְּבוּ וּבָכוּ וְלֹא יָכְלוּ לְמַלְלָא דָא לְדָא. לְבַתָּר שְׁעָתָא אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדַאי הָא דְתַנְיָנָן דְבְּכָל אַרְחָא דְצַדִּיקָיָא אֲזִלִּין וּמִילִי דְאוּרִייתָא בִּינִיְהוּ,

דַּאֲנוּן זַפְאִין דְּהֵהוּא עֲלָמָא אֲתִיבָאן לְגַבִּיהוּן .
 וְדַאי דָּא הוּא רַב הַמְנוּנָא סָבָא דְאַתָּא לְגַבְּן
 מֵהֵהוּא עֲלָמָא לְגַלְאָה לֶן מַלִּין אֵלִין, וְעַד
 לָא נִשְׁתַּמּוּדַע בֵּיה אָזַל לִיה וְאַתְפְּסִי מִינָן .
 קָמוּ וְהוּוּ בָּעוּ לְמַטְעֵן לְחַמְרִי וְלֹא אָזְלוּ,
 בָּעוּ לְמַטְעֵן וְלֹא אָזְלוּ. דְּחִילוּ וְאַנְחוּ לוֹן
 לְחַמְרִי. וְעַד יוּמָא הוּוּ קָרָאן לְהֵהוּא אֲתֵר,
 דּוּף דְּחַמְרִי.

ביניהם, שאותם צדיקים של
 אותו העולם באים אליהם. ודאי
 זה הוא רב המנונא הזקן שבא
 אלינו מן העולם ההוא לגלות
 לנו את הדברים הללו, וטרם
 הפרנוהו, הלך לו והתכסה
 מעמנו. קמו, והיו רוצים לרכב
 על החמורים ולא הלכו. רצו
 לרכב ולא הלכו. פחדו והניחו
 את החמורים. ועד היום היו
 קוראים לאותו המקום מקום
 החמורים.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ
 אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאִיךָ וְגו' כְּמָה הוּא טָבָא
 עֲלָאָה וַיִּקְרָא דְזַמִּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד
 גַּבִּי בְּנֵי נִשְׂא לְאֲנוּן זַפְאִין עֲלָאִין דְּחִלִּי חֲטָאָה
 דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא כַּד עֲאֵלִין לְהֵהוּא
 עֲלָמָא. טוֹבָךְ לָא כְּתִיב אֱלֹא רַב טוֹבָךְ. וּמָאן
 אִיהוּ (תהלים קמה) זְכַר רַב טוֹבָךְ יַבִּיעוּ. וְדָא אִיהוּ
 עֲנוּגָא דְחִיין דְּנִגְדִין מֵעֲלָמָא דְאַתִּי לְגַבִּי חִי
 עֲלָמִין דְּאִיהוּ זְכַר רַב טוֹבָךְ. וְדַאי אִיהוּ (ישעיה
 ס"ג) וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְגו'.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים
 לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנַתָּ
 לִירְאִיךָ וְגו'. כְּמָה הוּא הַטּוֹב
 הָעֲלִיּוֹן וְהַנִּכְבָּד שֶׁעָתִיד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְבְנֵי אָדָם
 לְאוֹתָם צְדִיקִים עֲלִיוֹנִים יְרָאִי
 חֲטָא שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
 כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. לֹא
 כְּתוּב טוֹבָךְ, אֱלֹא רַב טוֹבָךְ. וּמִי
 הוּא? (שם קמה) זְכַר רַב טוֹבָךְ
 יַבִּיעוּ. וְזֵהוּ עֲנֵג הַחַיִּים
 שֶׁשׁוֹפְעִים מִהָעוֹלָם הַבָּא לְחֵי
 הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא זְכַר רַב טוֹבָךְ.
 וְדַאי הוּא (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבֵית
 יִשְׂרָאֵל וְגו'.

הוּ מָה רַב טוֹבָךְ, הָכָא אַגְלִיף רְזָא דְחַכְמָתָא
 וְכַל רְזִין אֲתַפְּלִילוּ הָכָא, מ"ה, כְּמָה
 דְּאַתְמַר. רַב דָּא אֵילָנָא ר"ב וְתַקִּיף. בְּגִין
 דְּאִית אֵילָנָא אַחְרָא זוּטָא מַנִּיה, וְדָא הוּא רַב
 וְאַעִיל לִיה בְּרוּם רְקִיעִין. טוֹב"ף דָּא אוּר
 דְּאַתְבְּרִי בְיוּמָא קַדְמָאָה. אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאִיךָ
 בְּגִין דְּגַנִּיזוּ לִיה לְצְדִיקֵיָא בְּהֵהוּא עֲלָמָא.

עוֹד מָה רַב טוֹבָךְ, כָּאן נַחֲקַק
 סוּד הַחֲכָמָה, וְכַל הַסּוּדוֹת נִכְלָלוּ
 כָּאן. מ"ה - כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. רַב -
 זֶה הָעֵץ גְּדוֹל וְחֲזָק, מִשׁוּם שֶׁישׁ
 אֵילָן אַחַר קֶטַן מִמֶּנּוּ, וְזֵה הוּא
 גְּדוֹל וּמְכַנִּיסוֹ לְרוּם הַרְקִיעִים.
 טוֹב"ף - זֶה הָאוּר שֶׁנִּבְרָא בְיוֹם
 הַרְאִשׁוֹן. אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאִיךָ -
 מִשׁוּם שֶׁגַּנְזוּ אוֹתוֹ לְצְדִיקִים
 בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

פְּעֻלְתָּ דָּא גַן עֵדֵן עֲלָאָה. דְּכְתִיב, (שמות טו)
 מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ יי, וְדָא הוּא
 פְּעֻלְתָּ לְחוּסִים בְּךָ. (בראשית מו ע"ב) נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם
 דָּא גַן עֵדֵן דִּלְתַתָּא דְכָל צְדִיקֵיָא תַּמָּן קִיָּמִי
 בְּרוּחָא, דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּלָבוּשׁ יָקָר, כְּגוֹנָא
 וְדִיּוֹקְנָא דְהָאִי עֲלָמָא, וְדָא אִיהוּ נִגְדַּד בְּנֵי
 אָדָם, בְּהֵהוּא דִּיּוֹקְנָא דְבְּנֵי אָדָם דְּהָאִי עֲלָמָא,

פְּעֻלְתָּ - זֶה גַן הָעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן,
 שֶׁכְּתוּב (שמות טו) מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ
 פְּעֻלְתָּ ה'. וְזֵהוּ פְּעֻלְתָּ לְחוּסִים
 בְּךָ. נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם - זֶה גַן הָעֵדֵן
 שֶׁלְמַטָּה שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים
 שָׁם בְּרוּחַ, שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה בְּלָבוּשׁ
 צוּרָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה,

יָקָר כְּצוּרָה וְדִיּוֹקְנָן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֵהוּ נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם, בְּאוֹתָהּ

ונמצאים שם ופורחים באור ועולים לתוף ישיבת הרקיע באותו גן העדן שלמעלה. ופורחים ורוחצים בטלי נהרות אפרסמון טהור, ויורדים ושורים למטה. ולפעמים נראים נגד בני אדם לעשות להם נסים כמו מלאכים עליונים, כמו שראינו עכשו את אור המאור העליון, ולא זכינו להסתפל ולדעת בסודות של חכמה יותר.

פתח רבי אבא ואמר, (שופטים יג) ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות פי אלהים ראינו. אף על גב שמנוח לא היה יודע מה מעשהו - אמר, הואיל וכתוב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ודאי אנו ראינו, ומשום כך מות נמות. ואנו ראינו וזכינו לאור הגה שהיה הולך עמנו ונתקיים בעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא שלח אותו אלינו להודיענו סודות של החכמה שגלה, אשרי חלקנו.

הרבו. הגיעו להר אחד והיתה השמש נוטה. התחילו ענפי האילן של ההר להקיש זה עם זה ואמרו שירה. בעודם הולכים, שמעו קול אחד חזק שהיה אומר: בני אלהים קדושים, אותם שהתפזרו בין החיים של העולם הזה, אותם מאורות בני הישיבה, התקבצו למקומם להשתעשע עם רבונכם בתורה. פחדו אלו ועמדו במקומם וישבו. בינתיים יצא קול כמו מקדם ואמר: סלעים חזקים פטישים רמים, הנה בעל הגונים מרקם בצוירים עומד על כסא השלטון, הפנסו והתקבצו.

בשעה ההיא שמעו את קול ענפי האילנות חזק ומקרה, והיו אומרים, (תהלים קט) קול ה' שובר ארזים. נפלו על פניהם רבי

וקימי תמן, ופרחי באורא וסלקי לגו מתיבתא דרקייעא בההוא גן עדן דלעילא. ופרחי ואסתחין בטלי נהרי אפרסמונא דכיא ונחתו ושראן לתתא. ולזמנין אתחזון נגד בני אדם למעבד לון נסין כמלאכין עלאין, כגוונא דחזינא השתא נהירו דבוצינא עלאה ולא זכינא לאסתפלא ולמנדע רזין דחכמתא יתיר.

פתח רבי אבא ואמר (שופטים יג) ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות פי אלהים ראינו, אף על גב דמנוח לא היה יודע מאי עבידתיה, אמר הואיל וכתוב, (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ודאי אנו חזינן וכגין כך מות נמות. ואנו חמינן וזכינן לנהורא דא דהוה אזיל בהדן ונתקיים בעלמא. דהא קדשא בריך הוא שהיה לגבן לאודעא לן רזין דחכמתא דגלי, זכאה חולקנא.

אזלו, מטי לחד טורא והוה נטי שמשא. שרו ענפין דאילנא דטורא לאקשא דא בדא ואמרי שירתא. עד דהוו אזלי, שמעו חד קלא תקיפא דהוה אמר בני אלהין קדישין אנון דאתבדרו ביני חייא דהאי עלמא, אנון בוציני בני מתיבתא, אתכפנשו לדוכתייהו לאשתעשעא במאריכוון באורייתא. דחילו אלין וקאימו בדוכתייהו ויתבי. אדהכי נפיק קלא כמלקדמין ואמר טגרין תקיפין פטישין רמאין הא מארי דגוונין מרקמא בצוירין קאים על אצטוונא, עולו ואתכפשו.

בההיא שעתא שמעו קל ענפי דאילנין רב ותקיף והוה אמרי (תהלים כט) קול יי שובר ארזים. נפלו על אנפיהו רבי אלעזר ורבי אבא ודחילו סגיא נפל עליהו, קאמו

בְּהִילּוֹ וְאֶזְלוֹ וְלֹא שָׁמְעוּ מִיָּדִי. נִפְקוּ מִן טוֹרָא וְאֶזְלוּ.

בְּדַ מְטוּ לְבֵי רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חֲמוֹ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי תַמָּן. חָדוּ, (דף י"ב) חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לוֹן וְדַאִי אֲרַחָא דְנִסְיִן וְאֲתִין עֲלֵאִין קָא עֲבַרְתוּן, דְּאֲנָא דְמִיכְנָא הַשְׁתָּא וְחֲמִינָא לְכוּ וְלִבְנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע דְקָא מְשַׁדֵּר לְכוּ תֵרִין עֲטָרִין עַל יְדָא דְחַד סָבָא לְאַעֲטָרָא לְכוּ. וְדַאִי בְּאֲרַחָא דָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוָה. תּוּ דְחֲמִינָא אֲנַפְיִכוּ מְשַׁנְיִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי יְאוּת אֲמַרְתוּן דְחַכְמֵי עֲדִיף מִנְבִיא.

אֲתָא רַבִּי אֶלְעָזָר וְשׁוּי רִישֵׁי בֵין בְּרַכּוּי דְאַבּוּי וְסָח (לִיה) עוֹבְדָא. דְחִיל רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכָה אָמַר (חֲבִיקוּ א) יִי שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֲתִי. הַאִי קָרָא חֲבִיקוּק אָמְרוּ בְּשַׁעֲתָא דְחַמָּא מִיתְתִּיָה וְאֲתַקְיָם עַל יְדָא דְאַלִישֵׁעַ. אֲמַאי אֲקָרִי חֲבִיקוּק. בְּגִין דְכָתִיב, (מַלְכִים ב ד) לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חִיָּה אֶת חוֹבְקֵת בֶּן. וְדָא בְרִיה (בְּרַח) דְשׁוֹנְמִית הָוָה. וְתֵרִין חֲבוּקִין הָווּ, חַד דְאִימִיָה וְחַד דְאַלִישֵׁעַ. דְכָתִיב, (מַלְכִים ב ד) וַיִּשָׁם פִּיּוֹ עַל פִּיּוֹ.

אֲשַׁבְּחָנָא בְּסַפְרָא דְשַׁלְמָה מְלָפָא, שְׁמָא גְלִיפָא דְשַׁבְעִין וְתֵרִין שְׁמָהֶן אֲגְלִיף עֲלוּי בְתַבִּין. בְּגִין דְאֲתוּן דְאַלְפָא בֵיתָא דְאַגְלִיף בֵּיה אָבּוּי בְּקַדְמִיתָא פֶּד מִית פָּרְחוּ מִנִּיה. וְהַשְׁתָּא דְאַלִישֵׁעַ חֲבַק לִיה אֲגְלִיף בֵּיה פֶּל אַנוּן אֲתוּן דְשַׁבְעִין וְתֵרִין שְׁמָהֶן. וְאֲתוּן דְאִילִין שַׁבְעִין וְתֵרִין שְׁמָהֶן גְלִיפֵן אַנוּן מְאֵתָן וְשִׁיתְסַר אֲתוּן. וְכִלְהוּ אֲתוּן אֲגְלִיף בְּרוּחִיה (נ"א בְּרִיפּוּרָא) אֲלִישֵׁעַ, בְּגִין לְקַיְמָא לִיה בְּאֲתוּן דְשַׁבְעִין וְתֵרִין שְׁמָהֶן. וְקָרָא לִיה חֲבִיקוּק. שְׁמָא דְאַשְׁלִים לְכָל

אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וּפְחַד רַב נָפֵל עֲלֵיהֶם. קָמוּ בְּחַפְזוֹן וְהִלְכוּ, וְלֹא שְׁמַעוּ דְבַר. יֵצְאוּ מִן הָהָר וְהִלְכוּ. בְּשִׁהֲגִיעוּ לְבֵית רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא, רָאוּ שָׁם אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. שְׁמַחוּ. שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר לְהֶם, וְדַאִי דִרְךָ שֶׁל נְסִים וְאוֹתוֹת עֲלִיוֹנִים עֲבַרְתֶּם, שְׁאֲנִי יִשְׁנַתִּי כְּאֵן, וְרֵאִיתִי אֶתְכֶם וְאֶת בְּנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע שֶׁשּׁוֹלַח לְכֶם שְׁתִּי עֲטָרוֹת עַל יְדֵי זְקֵן אֶחָד לְעֲטָרְכֶם. וְדַאִי שֶׁבְּדִרְךָ הַזֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה. וְעוֹד, שְׁרֵאִיתִי אֶת פְּנֵיכֶם מִשְׁנוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יִפֶּה אֲמַרְתֶּם, שְׁחַכְמֵי עֲדִיף מִנְבִיא.

בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְשָׁם אֶת רֵאשׁוּ בֵין בְּרַכּוּי אָבּוּי וְסַפְרָא (לִי) הַמְּעַשָּׂה. פְּחַד רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכָה. אָמַר (חֲבִיקוּ א) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֲתִי. אֶת חֲבִיקוּק הַזֶּה אָמַר חֲבִיקוּק בְּשַׁעֲתָא שְׁרָאָה מִיתְתוּ וְהַתְקִים עַל יְדֵי אֲלִישֵׁעַ. לְמָה נִקְרָא חֲבִיקוּק? מִשּׁוֹם שְׁכַתוּב (מַלְכִים-ב ד) לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חִיָּה אֶת חוֹבְקֵת בֶּן. וְזֶה הָיָה בְּנֵה שֶׁל הַשׁוֹנְמִית. וְשׁוּי חֲבוּקִים הָיוּ - אֶחָד שֶׁל אֲמוּ, וְאֶחָד שֶׁל אֲלִישֵׁעַ, שְׁכַתוּב (שם) וַיִּשָׁם פִּיּוֹ עַל פִּיּוֹ.

מִצְאָנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שַׁלְמָה הַמְּלִיךְ שָׁם חֲבִיקוּק שֶׁשַׁבְעִים וְשָׁנִים שְׁמוֹת חֲבִיקוּקִים עֲלוּי בְּתַבּוֹת, מִשּׁוֹם שְׁאוֹתִיּוֹת הָא"ב שֶׁחֲקַק בּוֹ אָבּוּי בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּשִׁמְתָּ, פָּרְחוּ מִמֶּנּוּ. וְכָעֵת כְּשֶׁאֲלִישֵׁעַ חֲבַק אוֹתוֹ, חֲקַק בּוֹ כָּל אוֹתֵן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁבְעִים וְשָׁנִים הַשְׁמוֹת, וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁבְעִים וְשָׁנִים הַשְׁמוֹת הִלְלוּ הַחֲבִיקוּקִים הֵם מְאֵתִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת. וְאֶת כָּל הָאוֹתִיּוֹת חֲקַק בְּרוּחוֹ (נ"א בְּרוּחַ) אֲלִישֵׁעַ, כְּדֵי לְהַעֲמִידוֹ בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁבְעִים וְשָׁנִים

שמות. וקרא לו חֲבֻקִיק, השם שמשלים את כל הצדדים, משלים את החבוקים, כמבאר. והשלים לסוד של מאתים ושש עשרה האותיות של השם הקדוש. בכתובות התקנים להחזיר את רוחו, ובאותיות התקנים כל גופו על קיומו, ועל כן נקרא חֲבֻקִיק.

והוא אמר (חבוקי א) ה' שִׁמְעָתִי שִׁמְעָךְ יְרֵאתִי. שִׁמְעָתִי מֵהַשְׁהִיָּה לִי שִׁטְעָמְתִי מֵהָעוֹלָם הַהוּא וּפְחַדְתִּי. הַתְּחִיל לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל נַפְשׁוֹ וְאָמַר, ה', פִּעֲלֶךָ שִׁעֲשִׂית לִי, בְּקָרֵב שָׁנִים יְהִיו חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מִי שֶׁנִּקְשָׁר בְּאוֹתָן הַשָּׁנִים הַקְּדָמוֹנִיּוֹת, הַחַיִּים נִקְשָׁרִים בּוֹ. בְּקָרֵב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְאוֹתָהּ הַדְּרָגָה שֶׁאֵין בָּהּ חַיִּים כָּלֵל.

בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אֶף אֲנִי מִמֶּה שִׁשְׁמַעְתִּי פְּחַדְתִּי מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַרִים יְדוֹ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמַר, וּמָה רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן, אֹרֹר הַתּוֹרָה, אַתָּם זְכִיתֶם לְרֵאוֹת פְּנִים בְּפָנִים, וְלֹא זְכִיתִי בּוֹ. נִפְלַע עַל פְּנָיו וְרָאָה אוֹתוֹ עוֹקֵר הַרִים מְאִיר גְּרוֹת בְּהִיכַל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם תְּהִיּוּ שְׂכָנִים בְּעַלֵּי הוֹרָאָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵהִיּוֹם הַהוּא הָיָה קוֹרָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי חִיָּיא פְּתַח, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאת ה' שְׂכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֹמְדָת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכָמָה, פְּסוּק זֶה כֵּף צְרִיף לְכַתֵּב: סוֹף חֲכָמָה יֵרָאת ה', בְּגִלְל שִׁירָאת ה' הִיא סוֹף חֲכָמָה. (נ"א אֵלָּא הִיא רֵאשִׁית) לְהַכְּנִס לְתוֹךְ הַדְּרָגָה שֶׁל חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שם קיח)

סְטָרִין. אֲשָׁלִים לְחַבּוּקִין כְּדֹאֲתָמַר. וְאֲשָׁלִים לְרֵזָא דְמֵאֲתָן וְשִׁיתְסַר אֲתוּוֹן דְשָׁמָא קְדִישָׁא. בְּתַבִּין אֲתַקְיִים לְאַהֲרָא רּוּחִיָּה, וּבְאַתּוּוֹן אֲתַקְיִים כָּל גּוּפִיָּה עַל קִיּוּמִיָּה. וְעַל דָּא אֲקָרִי חֲבֻקִיק.

וְאִיהוּ אָמַר (חבוקי א) יִי שִׁמְעָתִי שִׁמְעָךְ יְרֵאתִי, שִׁמְעָנָא מֵהַ דְּהוּה לִי דְאַטְעִימָנָא מֵהֵוּא עֲלָמָא וְדְחִילָנָא. שָׁרָא לְמַתְבַּע רַחֲמִין עַל נַפְשִׁיָּה וְאָמַר יִי פִּעֲלֶךָ דְעַבְדְּתָ לִי בְּקָרֵב שָׁנִים יְהוֹן חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מָאן דְאַתְקָשֶׁר בְּאַנּוּן שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת חַיִּין אֲתַקְשְׁרוּ בִּיָּה. בְּקָרֵב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְהֵוּא דְרָגָא דְלִית (ב) חַיִּין כָּלֵל.

בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר אוֹף אֲנָא מִמֶּה דְשִׁמְעָנָא דְחִילָנָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זְקִיף יְדוּי עַל רִישִׁיָּה וְאָמַר וּמָה רַב הַמְּנוּנָא סְבָא נְהִירוֹ דְאוּרִייתָא זְכִיתוֹן אֲתוּוֹן לְמַחְמִי אֲפִין בְּאַפִּין וְלֹא זְכִינָא בִּיָּה. נִפְלַע עַל אֲנַפּוּי וְחָמָא לִיָּה מְעַקֵּר טוּרִין מִנְהִיר שְׁרָגִין בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא מְשִׁיחָא. אָמַר לִיָּה רַבִּי בְּהֵוּא עֲלָמָא תְּהוֹן שְׂבָבִין מְאַרִי אוּלְפָּנִין קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵהֵוּא יוֹמָא הוּהוּ קָרִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי חִיָּיא פְּתַח (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאת יִי שְׂכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֹמְדָת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכָמָה, הָאִי קָרָא הָכִי מִיבְעִי לִיָּה, סוֹף חֲכָמָה יֵרָאת יִי, בְּגִין דְיֵרָאת יִי סוֹף חֲכָמָה אִיְהִי. (נ"א אֵלָּא אִיְהִי רֵאשִׁית) לְעֵאֱלָא לְגוֹ דְרָגָא דְחֲכָמָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיח) פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק. זֶה הַשַּׁעַר לִי וְדָאִי,

דאי לא ייעול בהאי תרעא לא ייעול לעלמין. למלכא עלאה דאיהו עלאה וטמיר וגניז ועביד ליה תרעין אלין על אלין ולסוף כל תרעין עבד תרעא חד בכמה מנעולין בכמה פתחין בכמה היכלין אלין על אלין. אמר כל מאן דבעי למיעל לגבאי תרעא דא יהא קדמאה לגבאי, מאן דיעול בהאי תרעא יעול. אוף הכי תרעא קדמאה לחכמה עלאה יראת ה' איהי. ודא איהי ראשית

פתחו לי שערי צדק. זה השער לה, ודאי. שאם לא יפנס בשער זה, לא יפנס לעולמים. (משל) למלך עליון שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה שער אחד בכמה מנעולים, בכמה פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה, ואמר: כל מי שרוצה להפנס אלי - שער זה יהיה ראשון לגבי. מי שיפנס בשער זה - יפנס גם כן שער ראשון לחכמה עליונה, יראת ה' היא. וזהי ראשית.

ב, שנים הם שמתחברים כאחד, ואלה שתי נקודות - אחד גנוז ונסתר, ואחד עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוד נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי שנוטל זה נוטל זה, והכל אחד. שהרי הוא ושמו אחד, שכתוב (שם 28) וידעו כי אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת ה'? בגלל שהוא עץ של טוב ורע. זכה בן האדם - הנה טוב. ואם לא זכה - הנה רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה שער להפנס לכל טוב שבועלם. שכל טוב - אלה שני שערים שהם כאחד.

רבי יוסי אמר, שכל טוב - זה עץ החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל. ועל שלא שורה בו רע הוא שכל טוב בלא רע. לכל עשיהם - אלו חסדי דוד הנאמנים, תומכי התורה. ואותם תומכי התורה פביכול הם עושים. כל אלו שעוסקים בתורה אין בהם עשיה בעוד שעוסקים בה. אותם שתומכים בהם יש בהם עשיה, ובכח זה כתוב תהלתו עמדת לעד, ועומד הפסא על עמדו כראוי.

רבי שמעון היה יושב ועוסק

ב, תרין אנון דמתחברין פחדא, ואנון תרין נקודין, חד גניזא וטמירא וחד קיימא באתגליא. ובגין דלית להו פירוודא אקרון ראשית. חד ולא תרין. מאן דנטיל האי נטיל האי. וכלא חד דהא הוא (שמיה) ושמיה חד דכתיב, (תהלים 85) וידעו כי אתה שמך יי לבדך. אמאי אקרי יראת יי, בגין דאיהו אילנא דטוב ורע, זכי בר נש הא טוב ואי לא זכי הא רע. (דף פ"ב א') ועל דא שרי בהאי אתר יראה. ודא תרעא לעאלא לכל טובא דעלמא. שכל טוב אלין תרין תרעין דאנון פחדא.

רבי יוסי אמר שכל טוב דא אילנא דחיי דאיהו שכל טוב בלא רע כלל. ועל דלא שריא ביה רע איהו שכל טוב בלא רע. לכל עושיהם, אלין חסדי דוד הנאמנים תמכין אורייתא. ואנון דתמכין אורייתא פביכול אנון עבדין. כל אנון דלעאן באורייתא לית בהו עשיה בעוד דלעאן בה. אנון דתמכין לון אית בהו עשיה. ובחילא דא כתיב תהלתו עומדת לעד וקיימא פורסייא על קיומיה פדקא יאות.

רבי שמעון הנה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלה אתחברת בבועלה. דתנינן

בתורה בלילה שהפלה מתחברת
בבעלה. ששנינו, כל אותם
החברים בני היכל הפלה,
הצטרכו באותו לילה שהפלה
עתידה להיות למחרת בתוך
החפה עם בעלה להיות עמה כל
אותו הלילה, ולשמח עמה
בתקונייה שהיא מתפקנת לעסק
בתורה, מתורה לנביאים,
ומנביאים לכתובים, ובדרשות
הפסוקים ובסודות החכמה,
בגלל שאלו הם תקונייה
ותכשיטיה, והיא ועלמותיה
נכנסת ועומדת על ראשיהם
ומתפקנת בהם, ושמחה בהם כל
אותו הלילה, ולמחרת לא נכנסת
לחפה אלא יחד אתם. ואלה
נקראים בני החפה. וכיון
שנכנסת לחפה, הקדוש ברוך
הוא שואל עליהם ומברך אותם,
ומעטר אותם בעטרת הפלה.
אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים
מרוננים ברנת התורה ומחדשים
דברי תורה כל אחד ואחד מהם,
והיה שמח רבי שמעון וכל שאר
החברים. אמר להם רבי שמעון,
בני, אשרי חלקכם, בגלל שמחר
לא תכנס הפלה לחפה אלא יחד
אתכם. בגלל שכלם שמתקנים
תקונייה בלילה הזה ושמחים בה,
כלם יהיו רשומים וכתובים
בספר הזכרונות, והקדוש ברוך
הוא מברכם בשבעים ברכות
ועטרות של עולם העליון.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים יט)
השמים מספרים כבוד אל וכו'.
פסוק זה הרי העמדנוהו. אבל
בזמן זה שהפלה מתעוררת
להכנס לחפה, למחרת מתפקנת
ומאירה בקשויטה יחד עם
החברים ששמחו עמה כל אותו
הלילה, והיא שמחה אתם.
ולמחרת כמה אוכלוסים, צבאות ומרכבות חילות ומחנות אמה, והיא וכלם מחפים לכל אחד

כל אנון חבריא דבני היכלא דכלה אצטריכו
בהיא ליליא דכלה אודמנת למהוי ליומא
אחרא גו חופה בבעלה למהוי עמה כל ההוא
ליליא, ולמחדי עמה בתקונהא דאיהי
אתפקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים
ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי וברזי
דחכמתא. בגין דאלין אנון תיקונין דילה
ותכשיטהא. ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת
על רישיהון ואתפקנת בהו וחדת בהו כל
ההוא ליליא. וליומא אחרא לא עאלת
לחופה אלא בהדייהו. ואלין אקרון בני
חופתא. וכיון דעאלת לחופתא קדשא בריך
הוא שאיל עליהו ומברך לון ומעטר לון
בעטרהא דכלה. זפאה חולקהון.

והיה רבי שמעון וכלהו חבריא מרוננין
ברנה דאורייתא ומחדשין מלין
דאורייתא כל חד וחד מנייהו. והיה חדי רבי
שמעון וכל שאר חבריא. אמר לון רבי
שמעון, בני זפאה חולקכון בגין דלמחר לא
תיעול פלה לחופה אלא בהדייכו. בגין
דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא וחדאן
בה פלה יהון רשימין וכתובין בספרא
דדכרניא וקדשא בריך הוא מברך לון
בשבעין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה.

פתח רבי שמעון ואמר (תהלים יט) השמים
מספרים כבוד אל וגו' קרא דא הא
אוקימנא ליה. אבל בזמנא דא דכלה אתערא
למיעל לחופה ביומא דמחר אתפקנת
ואתנהירת בקישוטהא בהדי חבריא דחדאן
עמה כל ההיא ליליא ואיהי חדאת עמהון.
וביומא דמחר כמה אוכלוסין חילין
ומשריין מתפנשין בהדה. ואיהי וכלהו
ולמחרת כמה אוכלוסים, צבאות ומרכבות חילות ומחנות אמה, והיא וכלם מחפים לכל אחד

מחפאן לכל חד וחד דתקיננו לה בהאי ליליא. כיון דמתחברין כחדא ואיהי חמאת לבעלה מה כתיב השמים מספרים כבוד אל. השמים דא חתן דעאל לחופה. מספרים, מנהרין כזוהרא דספיר, דנהיר וזהיר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא.

כבוד אל, דא כבוד פלה דאקרי אל, דכתיב, (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל יומי שתא אקרי אל, והשתא דהא עאלת לחופה אקרי כבוד, ואקרי אל. יקר על יקר. נהירו על נהירו. ושלטנו על שלטנו. פדין בההיא שעתא דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה, פל אנון חבריאי דאתקיננו לה פלהו אתפראשי בשמקן תמן הדא הוא דכתיב, (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו, אליו אנון מארי קיימא דברית בהדי כלה, ואנון מארי קיימא דברית אקרון מעשה ידיו, כמה דאת אמר, (תהלים ז) ומעשה ידינו כוננהו דא ברית קיימא דחתים בבשרא דבר נש.

רב המנונא סבא אמר הכי (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא בישא, ויהא גרים למחטי לההיא בשר קדש דחתים ביה ברית קדישא. דאילו עביד פן משכין ליה לגיהנם. וההוא דממונה על גיהנם דומ"ה שמיה. וכמה רבוא דמלאכי חבלה בהדיה. וקאים על פתחא דגיהנם, וכל אנון דנטרו ברית קדישא בהאי עלמא, לית ליה רשו למקרב בהו.

דוד מלפא בשעתא דאירע ליה ההוא עובדא דחיל. בההיא שעתא סליק דומ"ה קמי קדשא בריך הוא ואמר ליה מארי דעלמא (דף פ"ב ע"ב) כתיב בתורה (ויקרא כ)

ואחד שתקנו אותה בלילה הזה. כיון שמתחברים כאחד והיא רואה את בעלה, מה כתוב? השמים מספרים כבוד אל. השמים - זה החתן שנכנס לחפה. מספרים - מאירים כזה הספיר שמאיר וזהו מסוף העולם ועד סוף העולם.

כבוד אל - זה כבוד פלה שנקרא אל, שכתוב (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל ימי השנה נקרא אל, וכעת כשהרי נכנסת לחפה, נקרא כבוד ונקרא אל. כבוד על כבוד. אור על אור. שלטון על שלטון. ואז באותה שעה שהשמים נכנס לחפה ובא ומאיר לה, כל אותם החברים שהתקינו אותה, כלם מתפארים בשמותם שם, וזהו שכתוב ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו - אלה אותם בעלי קיום הברית יחד עם הפלה. ואותם בעלי קיום הברית נקראים מעשה ידיו, כמו שנאמר ומעשה ידינו כוננהו, זו ברית הקיימת שחתומה בבשר בן האדם.

רב המנונא הנקן אמר כף, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרום להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש, שאם עושה כף, מושכים אותו לגיהנם. ואותו ממנה על הגיהנם דומ"ה שמו, וכמה רבואות של מלאכי חבלה יחד אתו, ועומד על פתח הגיהנם, וכל אותם ששמרו ברית הקדש בעולם הזה אין לו רשות לקרב אליהם.

דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם,

כתוב בתורה (ויקרא ב) ואיש אשר
 ינאף את אשת איש, וכתוב (סם יח)
 ואל אשת עמיתך וכו'. דוד
 שקלקל ברית בערוה מהו (מה
 דינו)? אמר לו הקדוש ברוך הוא:
 דוד צדיק הוא, וברית הקדש על
 תקונו עומד, שהרי לפני גלוי
 שמזמנת לו בת שבע מיום
 שנברא העולם.

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו
 לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתר
 היה מה שהיה, שהרי כל אלו
 שעולים לקרב, לא עולה אחד
 מהם עד שפוטר אשתו בגט.
 אמר לו: אם כן, היה לו לחפות
 שלשה חדשים, ולא חפה. אמר
 לו: במה עומד הדבר? במקום
 שחוששים שהיא מעברת, וגלוי
 לפני שאוריה לא קרב אליה
 מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו
 לעדות. כתוב אוריה, וכתוב
 אוריהו. שמי חתום עמו, שלא
 שמש בה לעולמים. אמר לו:
 רבון העולם, זה מה שאמרת -
 אם לפניך גלוי שאוריה לא שכב
 עמה, לפניו האם גלוי? היה לו
 לחפות לה שלשה חדשים. ועוד,
 אם ידע שמעולם לא שכב עמה,
 אז למה שלח לו דוד וצוה עליו
 לשמש עם אשתו, שכתוב
 (שמואל-ב יא) רד לביתך ורחץ

רגליך?

אמר לו: ודאי לא ידע, אבל
 חפה יותר משלשה חדשים,
 שהרי ארבעה חדשים היו, שפך
 למדנו, בעשרים וחמשה בניסן
 העביר דוד פרוזא בכל ישראל,
 והיו עם יואב בשבעה ימים
 שפסיון, והלכו והשחיתו ארץ
 בני עמון. שהו שם סיון תמוז אב
 ואלול, ובעשרים וארבעה
 באלול היה מה שהיה עם בת
 שבע, וביום הפורים מחל לו

ואיש אשר ינאף את אשת איש. וכתוב ואל
 אשת עמיתך וגו'. דוד דקלקל ברית בערוה
 מהו. אמר ליה קדשא בריך הוא דוד זכאה
 הוא, וברית קדישא על תקוניה קיימא, דהא
 גלי קדמי דאזמנת ליה בת שבע מיומא
 דאתברי עלמא.

אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא גלי. אמר
 ליה ותו בהתירא הוה מה דהוה. דהא
 כל אנון דעאלו לקרבא לא עאל חד מנייהו
 עד דאפטר בגט לאנתתיה. אמר ליה אי הכי
 הוה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריך. אמר
 ליה במאי אוקים מלה באתר דחיישינן דהיא
 מעוברת, וגלי קדמי דאוריה לא קריב בה
 לעלמין דהא שמי חתים בגייה לסהדותא.
 פתיב אוריה וכתוב אוריהו שמי חתום בהדיה
 דלא שמש בה לעלמין. אמר ליה, מארי
 דעלמא הא מה דאמרית אי קמך גלי דלא
 שכיב בהדה אוריה, קמיה מי גלי, הוה ליה
 לאורכא לה תלת ירחי. ותו אי ידע דלא
 שכיב בהדה לעלמין אמאי שדר לה דוד
 ופקיד עליה לשמשא באנתתיה דכתוב, (שמואל

ב יא) רד לביתך ורחץ רגליך.

אמר ליה ודאי לא ידע, אבל יתיר מתלת
 ירחי אוריך דהא ארבע ירחי הוו.
 דהכי תנינן בחמשה ועשרים דניסן אעבר
 דוד פרוזא בכל ישראל, והוה עם יואב
 בשבעה יומין דסיון ואזלו וחבלו ארעא דבני
 עמון. סיון ותמוז ואב ואלול אשתהו שם.
 ובארבעה ועשרים באלול הוה מה דהוה
 מפת שבע. וביומא דכפורי מחל ליה קדשא
 בריך הוא, ההוא חובה. ואית דאמרי בשבעה
 באדר אעבר פרוזא ואתפנשו בחמיסר דאייר,
 הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר פרוזא, והתפנסו בחמשה עשר

בְּאֵיֶר, וּבְחַמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאֵלוֹל
הָיָה מֵה שֶׁהָיָה עִם בֵּת שֶׁבַע,
וּבְיָוִם הַכַּפּוּרִים הִתְבַּשֵּׁר (שם יב)
גַּם ה' הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת.
מֵה זֶה לֹא תָמוּת? לֹא תָמוּת בְּיַד
דְּוִמָּה.

אָמַר דְּוִמָּה: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי
דְּבַר אֶחָד יֵשׁ לִי אֱלֹיו, שֶׁהוּא
פָּתַח פִּי וְאָמַר (שם) חִי ה' פִּי בֶן
מְוֵת הָאִישׁ הַעֲשֵׂה זֹאת, וְהוּא דָן
אֶת נַפְשׁוֹ. טְרוּנְיָא יֵשׁ לִי עֲלִיו.
אָמַר לוֹ: אֵין לָךְ רְשׁוּת, שְׁהָרִי
הוֹדָה לְפָנַי וְאָמַר חֲטָאתִי לָהּ,
אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא חָטָא. אָבֵל בְּמָה
שֶׁחָטָא בְּאוּרֵיהּ, עֲנֵשׁ כְּתַבְתִּי
עֲלָיו וְקָבַל. מִיָּד חֹזֵר דְּוִמָּה
לְמַקּוּמוֹ בְּפָחִי נַפְשׁוֹ. וְעַל זֶה אָמַר
דְּוִד, (תהלים צד) לֹוִלִי ה' עֲזָרְתָה לִי
כַּמְעַט שֶׁכָּנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לֹוִלִי
ה' עֲזָרְתָה לִי שֶׁהָיָה אֶפְסוּטְרוֹפּוֹס
שְׁלִי, כַּמְעַט שֶׁכָּנָה וְכוּ'. מֵה זֶה
כַּמְעַט? כִּמוֹ חוּט דֶּק כִּמוֹ הַשְּׁעוּר
שִׁישׁ בִּינִי וּבֵין הַצַּד הָאֲחֵר,
כְּאוֹתוֹ שְׁעוּר הָיָה שֶׁלֹּא שֶׁכָּנָה
דְּוִמָּה נַפְשִׁי.

וְכֵן צְרִיךְ בֶּן אָדָם לְהַשְׁמֵר שֶׁלֹּא
יֵאמַר דְּבַר בְּדוּד, בְּגִלְל שֶׁלֹּא
יֻכַּל לֹאמַר לְדְוִמָּה (קהלת ה) פִּי
שֶׁגָּגָה הִיא, כִּמוֹ שֶׁהָיָה לְדְוִד
וְנִצַּח אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדִין. לְמָה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל
קוֹלְךָ - עַל אוֹתוֹ קוֹל שֶׁהוּא אָמַר,
וְחָבַל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִידךָ - זֶה בְּשֵׁר
קִדְשׁ בְּרִית הַקְּדוֹשׁ שֶׁפָּגַם וְנִמְשַׁף
בְּגִיָּהנָם עַל יְדֵי דְּוִמָּה. וּבְגִלְל זֶה
(תהלים ט) וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד
הַרְקִיעַ. אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
שֶׁהִתְחַבְּרוּ עִם הַכֹּהֵל הַזֶּה וּבְעֲלֵי
בְרִיתָהּ, מְגִיד וְרוֹשֵׁם כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ? זֶהוּ הַרְקִיעַ
שֶׁבּו חֲמָה וּלְכָנָה וְכוּכְבִּים
וּמְזֻלוֹת, וְזֶהוּ סֵפֶר זְכָרוֹן, הוּא
מְגִיד וְרוֹשֵׁם אוֹתָם וְכוֹתֵב אוֹתָם לְהִיּוֹת
בְּנֵי הַהִיכָל וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנָם תָּמִיד.

וּבְחַמְסִיר בְּאֵלוֹל הָיָה מֵה דְּהוּה מִבֵּת שֶׁבַע,
וּבְיָוִם דְּכַפּוּרָא אֲתַבְּשֵׁר (שמואל ב יב) גַּם יִי
הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת. מֵאי לֹא תָמוּת, לֹא
תָמוּת בְּיַד דְּדְוִמָּה.

אָמַר דְּוִמָּה מְאֵרִי דְּעֲלָמָא הָא מְלָה חָדָא
אֵית לִי גְבִיָּה דְּאִיהוּ אֲפָתַח פּוּמִיָּה
וְאָמַר (שמואל ב יב) חִי יִי פִי בֶן מְוֵת הָאִישׁ הַעֲוֹשֵׂה
זֹאת וְאִיהוּ דָן לְנַפְשִׁיהּ טְרוּנְיָא אֵית לִי עֲלִיהּ.
אָמַר לִיָּהּ, לֵית לָךְ רְשׁוּת דְּהָא אוּדִי לְגַבְּאִי
וְאָמַר חֲטָאתִי לִי וְאֵף עַל גַּב דְּלֹא חָב. אָבֵל
בְּמָה דְּחָטָא בְּאוּרֵיהּ עוֹנֶשָׁא כְּתַבִּית עֲלִיהּ
וְקָבַל. מִיָּד אֲהַדֵּר דְּוִמָּה לְאֲתַרִּיהּ בְּפָחִי
נַפְשׁוֹ. וְעַל דָּא אָמַר דְּוִד (תהלים צד) לֹוִלִי יִי
עֲזָרְתָה לִי כַּמְעַט שֶׁכָּנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לֹוִלִי ה'
עֲזָרְתָה לִי דְּהוּה אֶפְסוּטְרוֹפָא דִּילִי. כַּמְעַט
שֶׁכָּנָה וְגו'. מֵהוּ כַּמְעַט, כְּחוּטָא דְּקִיק
כְּשִׁיעוּרָא דְּאֵית בֵּינֵי וּבֵין סְטָרָא אֲחֵרָא,
כְּהוּוּא שְׁעוּרָא הוֹת דְּלֹא שֶׁכָּנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי.
וּבְגִין כֶּף, בְּעֵי לְאִסְתְּמָרָא בַר נֶשׁ דְּלֹא יִימָא
מְלָה כְּדוּד. בְּגִין דְּלֹא יִכִּיל לְמִימַר
לְדְוִמָּה (קהלת ה) פִּי שֶׁגָּגָה הִיא, כְּמָה דְּהוּה לְדְוִד
וְנִצַּח לִיָּהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִינָא. לְמָה
יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלְךָ עַל הַהוּוּא קוֹל
דְּאִיהוּ אָמַר. וְחָבַל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִידךָ דָּא בְּשֵׁר
קִדְשׁ בְּרִית קִדְשָׁא דְּפָגִים וְאֲתַמְשַׁף בְּגִיָּהנָם
עַל יְדֵי דְּדְוִמָּה. וּבְגִין כֶּף (תהלים ט) וּמַעֲשֵׂה יְדִיו
מְגִיד הַרְקִיעַ אֵלִין אֲנוּן חֲבָרִיָּא דְּאֲתַחְבְּרוּ
בְּכֹלָה דָּא וּמְאֵרִי קִימָא דִּילָהּ. מְגִיד וְרָשִׁים
כֹּל חַד וְחַד. מָאן הַרְקִיעַ. דָּא אִיהוּ הַרְקִיעַ
דְּבִיָּה חֲמָה וּלְכָנָה וְכוּכְבִּיא וּמְזֻלִי, וְדָא אִיהוּ
סֵפֶר זְכָרוֹן. אִיהוּ מְגִיד וְרָשִׁים לְהוּ וְכַתִּיב לְהוּ
לְמַהוּי בְּנֵי הַיִּכְלָא וּלְמַעַבְד רְעוּתָהוּן תְּדִיר.

מְגִיד וְרוֹשֵׁם אוֹתָם וְכוֹתֵב אוֹתָם לְהִיּוֹת בְּנֵי הַהִיכָל וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנָם תָּמִיד.

(סו) יום ליום יביע אמר - יום קדוש מאותם ימים עליונים של המלך, משבחים אותם החברים ואומרים אותו דבר שאמר כל אחד לחברו. יום ליום יביע אותו אמר ומשבחו, ולילה ללילה - כל דרגה שמשלמת [נ"א ששולמת] בלילה משבח זה לזה אותו דעת של כל אחד מחברו, ובשלמות [ס"א ובאהבה] רבה נעשים להם חברים ואוהבים.

אין אמר ואין דברים - בשאר דברי העולם, שלא נשמעים לפני המלך הקדוש ולא צריך לשמעם. אבל הדברים הללו, בכל הארץ יצא קום. עושים מדידה, אותם דברים מדורים עליונים ומדורים תחתונים, מאלה נעשים רקיעים, ומאלה הארץ, מאותו השבת. ואם תאמר שאותם דברים במקום אחד משוטטים בעולם - בקצה תבל מליהם. וכיון שנעשים מהם רקיעים, מי שורה בהם? חזר ואמר, לשמש שם אהל בהם. אותו שמש, קדוש שם מדורו ומשכנו בהם ומתעטר בהם.

בין ששורה באותם רקיעים ומתעטר בהם, אזי - והוא פתח יצא מחפתו. שמת ורץ באותם רקיעים. יוצא מהם ורץ לתוך מגדל אחד אחר במקום אחר. מקצה השמים מוצאו - ודאי מעולם עליון יוצא ובה, שהוא קצה השמים למעלה. ותקופתו - מי זה תקופתו? זה קצה השמים למטה, שהיא תקופת השנה שסובבת את כל האיברים, ומתקשרת מן השמים עד רקיע זה. ואין נסתר מחמתו - שאותה תקופה זו ותקופת השמש שמשוכב בכל צד.

ואין נסתר - אין מי שמתכסה

יום ליום יביע אמר, (תהלים ט) יומא קדישא מאנון יומין עלאין דמלכא משבחין לון לחבריא ואמרין ההיא מלה דאמר כל חד לחבריה. יומא ליומא יביע ההוא אמר ומשבח ליה. ולילה ללילה כל דרגא דאשלים (נ"א דשלים) בליליא משבח דא לדא ההוא דעת דכל חד מחבריה, ובשלימו (ס"א ובחיימו) סגי אתעבידו לון חברין ורחימין.

אין אמר ואין דברים בשאר מילין דעלמא. דלא אשתמעו קמי מלכא קדישא ולא בעי למשמע לון. אבל הגי מילי בכל הארץ יצא קום. עבדי (דף ט ט"ו א) משיחא אנון מלין מדורי עלאי ומדורי תתאי, מאלין אתעבידו רקיעין ומאלין ארץ מההיא תושבחתא. ואי תימא דאנון מלין באתר חד. משטטא בעלמא בקצה תבל מליהם. וכיון דאתעבידא רקיעין מנהון, מאן שריא בהון. הדר ואמר לשמש שם אהל בהם. ההוא שמשא קדישא שוי מדוריה ומשפניה בהו ואתעטר בהו.

בין דשרי באנון רקיעין ואתעטר בהו, כדין והוא כחתן יוצא מחפתו. חדי ורהיט באנון רקיעין. נפק מנייהו ועאל ורהיט גו מגדלא חדא אחרא באתר אחרא. מקצה השמים מוצאו, ודאי מעלמא עלאה נפיק ואתיא דאיהו קצה השמים לעילא. ותקופתו, מאן תקופתו, דא קצה השמים לתתא דאיהי תקופת השנה דאסחרא לכל שייפין. ואתקשרת מן השמים עד רקיעא דא. ואין נסתר מחמתו דההיא תקופה דא ותקופה דשמשא דאסחר בכל סטרא.

ואין נסתר לית דאתפסי מגיה מפל דרגין עלאין דהו פלהו מסחרן ואתיין לגביה

ממנו מכל הדרגות העליונות שהיו כלם מקיפות ובאות אליו, וכל אחד ואחד אין מי שמתכסה ממנו. מחמתו - בשעה שמתחמם ושב (ומשתוקק) לגביהם בתשובה (בתשוקה) שלמה, כל השבח הזה וכל העלוי הזה בגלל התורה הוא, שכתוב תורת ה' תמימה. שש פעמים כתוב כאן ה', וששה פסוקים מן "השמים מספרים" עד "תורת ה' תמימה". ועל סוד זה כתוב בראשית - הרי שש אותיות. ברא אלהים את השמים ואת הארץ - הרי שש תבות. פסוקים אחרים כנגד שש פעמים ה'. ששה פסוקים בגלל שש אותיות של כאן. ששה שמות בגלל שש תבות של כאן.

בעודם יושבים, נכנסו רבי אלעזר בנו ורבי אבא. אמר להם, ודאי פני השכינה באו, ולכן קראנו לכם פניא"ל, שהרי ראיתם את השכינה פנים בפנים. ועכשו שידעתם וגלה לכם הפתוח של "ובניהו בן יהודע" - ודאי שדבר עתיק קדוש הוא והפסוק שלאחריו. ואותו הסתום מהכל אמרו.

ופסוק זה הוא במקום אחר כגון זה. פתח ואמר, (דברי הימים א-יא) והוא הפה את האיש המצרי איש מדה חמש באמה. והכל סוד אחד הוא. מי המצרי? אותו הידוע, (שמות יא) גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי וגו', גדול ונכבד כמו שגלה אותו זקן (רב המנוח).

ופסוק זה מתבאר בישיבה העליונה. איש מדה הפל אחד. (שמואל ב-בג) איש מראה ואיש מדה הכל אחד. בגלל שהוא שבת ותחום, שכתוב (במדבר לה)

וְכָל חַד וְחַד יָחַד לִית מָאן דִּיתְפְּסֵי מִינֵיהּ. מִחֲמַתּוּ בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְחַמֵּם וְתַב (וְתַאֲבִי) לְגַבֵּייהוּ בְּתִיבְתָּא (בְּתִיבְתָּא) שְׁלִים. כָּל שְׁבַחָא דָּא וְכָל עֲלוּיָא דָּא בְּגִין אֲוִרִיתָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים ט) תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה. שִׁית זְמַנִּין כְּתִיב הֶכָּא יְיָ וְשִׁית קְרָאֵי מִן הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים עַד תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב בְּרֵאשִׁית הָא שִׁית אֲתוּוֹן. בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, הָא שִׁית תְּבִין. קְרָאֵי אַחֲרֵינִין לְקַבֵּל שִׁית זְמַנִּין ה' שִׁית קְרָאֵי בְּגִין שִׁית אֲתוּוֹן דְּהֶכָּא. שִׁית שְׁמַהֲן בְּגִין שִׁית תְּבִין דְּהֶכָּא.

עַד דְּהוּוּ יְתִבֵי עָאלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ וְרַבִּי אַבָּא. אָמַר לֹוֹן וְדָאֵי אֲנִפִּי שְׁכִינְתָּא אֲתִינִין, וְעַל דָּא פְּנִי"אַל קְרִינָא לְכוּ, דְּהָא חֲמִיתוֹן אֲנִפִּי שְׁכִינְתָּא אֲפִין בְּאַפִּין. וְהַשְׁתָּא דְּקָא יִדְעַתוֹן וְגַלִּי לְכוּ קְרָא דּוּבְנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע, וְדָאֵי דְּמִלָּה דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא אִיהוּ וְקָרָא דְּאַבְתְּרִיהּ. וְהָהוּא דְּסִתִּים מְפֻלָּא אָמְרוּ. וְהָאֵי קְרָא אִיהוּ בְּאַתְרַּא אַחֲרָא כְּגוּוֹנָא דָּא. פִּתְחָ וְאָמַר (דְּבִרֵי הַיָּמִים א יא) וְהוּא הֶכָּה אֶת הָאִישׁ הַמְצָרִי אִישׁ מְדָה חֲמֵשׁ בְּאַמָּה, וְכֹלָא רְזָא חָדָא אִיהוּ, מְהָאֵי (ס"א ה"א) מְצָרִי, הֵהוּא דְּאַשְׁתְּמוּדָע, (שמות יא) גְּדוֹל מְאֹד בְּאַרְץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי וְגו' רַב וַיִּקְרָא כְּמָה דְּגַלִּי הֵהוּא סְבָא.

וְהָאֵי קְרָא בְּמִתִּבְתָּא עֲלָאָה אֲתָמְרוּ. אִישׁ מְדָה כֹּלָא חַד. (שמואל ב בג) אִישׁ מְרָאָה וְאִישׁ מְדָה כֹּלָא חַד. בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁבַת וְתַחוּמָא דְכְתִיב, (במדבר לה) וּמִדּוֹתֶם מַחוּץ לְעִיר, וְכְתִיב, (ויקרא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט בְּמִדָּה. וְעַל דָּא אִישׁ מְדָה אִיהוּ. וְאִיהוּ מִמֶּשׁ וּמִדָּתֶם מַחוּץ לְעִיר, וְכְתוּב (ויקרא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט בְּמִדָּה. וְעַל זֶה אִישׁ מְדָה הוּא, וְהוּא

ממש איש מדה הוא, ארכו מסוף העולם ועד סוף העולם. אדם הראשון כף היתה. ואם תאמר, הרי כתוב חמש באמה? אותם חמש באמה היו מסוף העולם ועד סוף העולם.

(דברי הימים א יא) ובניד המצרי חנית, כמו שנאמר כמנור ארגים - זה מטה האלהים שהיה בידו חקוק בשם גלוף מפרש באור של צרופי אותיות שהיה חוקק בצלאל וישיבתו, שנקרא אורג, שפנתוב (שמות לה) מלא אתם וגו' חרש וחשב ורקם וגו'. והוא מטה היה מאיר שם חקוק בכל הצדדים באור שהחכמים שהיו חוקקים שם המפרש בארבעים ושנים אפנים. והפסוק מכאן והלאה כמו שאמר. אשרי חלקו. שבו נכבדים, שבו ונחדש תקון הפלה בלילה הנה. שכל מי שמשפתף יחד אתה בלילה הנה, יהיה שמור למעלה ולמטה כל השנה ההיא ויוציא שנתו בשלום. עליהם פתוב (תהלים לד) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב ה'. פתח רבי שמעון ואמר, בראשית ברא אלהים. בפסוק זה יש להסתכל, שכל מי שאומר יש אלוה אחר, משמד מהעולמות, כמו שנאמר (ירמיה י) כף תאמרו להם: אלהי השמים וארקא לא עשו, יאבדו מהארץ ומתחת השמים אלה. בגלל שאין אלוה אחר חוץ מן הקדוש ברוך הוא בלבדו.

ופסוק זה הוא תרגום, חוץ ממלת סוף הפסוק (אלה). אם תאמר בגלל שמלאכים קדושים לא נזקקים לתרגום ולא מכירים אותו, אז מלה זו ראויה היא להאמר בלשון הקדש כדי שישמעו מלאכים קדושים ויהיו

איש מדה איהו ארפיה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. אדם הראשון הכי הנה. ואי תימא הא כתיב חמש באמה. אנון חמש באמה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא הנה.

ובניד המצרי חנית (דברי הימים א יא) כמה דאת אמר כמנור אורגים, דא מטה האלהים דהנה בידיה חקיק בשמא גליפא מפרש בנהירו דצרופי אתוון דהנה גליף בצלאל ומתיבתא דיליה דאקרי אורג דכתיב, (שמות לה) מלא אותם וגו' חרש וחשב ורקם וגו'. והוא מטה הנה נהיר שמא גליפא בכל סטרין בנהירו דחכימין דהוה מגלפין שמא מפרש בארבעין ותריין גוונני. וקרא מפאן ולהלאה כמה דאמר זכאה חולקיה. תיבו יקרין תיבו ונחדש תקון דכלה בהאי ליליא. דכל מאן דאשפתף בהדה בהאי ליליא יהא נטיר עילא ותתא כל ההיא שתא ויפיק שתא בשלם. עליהו כתיב (תהלים לד) חונה מלאך יי סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב יי:

פתח רבי שמעון ואמר בראשית ברא אלהים. האי קרא אית לאסתפלא ביה. דכל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתצי מעלמין. כמה דאתמר (ירמיה י) פדנה תמרון להום אלהא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה. בגין דלית אלהא אחרא בר קדשא בריך הוא בלחודווי.

והאי (דף ט ע"ב) קרא איהו תרגום בר ממלה דסוף קרא. אי תימא בגין דמלאכין קדישין לא נזקקין לתרגום ולא אשתמודען ביה, מלה דא יאות היא למימר בלישנא קדישא בגין דישמעון מלאכין קדישין ויהון נזקקין לאודאה על דא. אלא ודאי

זְקוּקִים לַהֲדוּת עַל זֶה, אֵלֶּא
וְדַאי מִשׁוּם כִּף פְּתוּב תְּרַגּוּם,
שֶׁלֹּא נִזְקָקִים לוֹ הַמְּלָאכִים
הַקְּדוּשִׁים וְלֹא יִקְנְאוּ בְּבֶן אָדָם
לְהִזִּיק לוֹ, בְּגִלְל שֶׁבִפְסוּק זֶה
בְּכֻלָּל הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים,
שֶׁהָרִי הֵם נִקְרָאִים אֱלֹהִים, וְהֵם
בְּכֻלָּל שֶׁל אֱלֹהִים, וְהֵם לֹא עָשׂוּ
שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְאַרְקָא, הִנֵּה צְרִיף
לְכַתֵּב וְאַרְעָא (ארץ) אֵלֶּא בְּגִלְל
שֶׁאַרְקָא הִיא אַחַת מֵאוֹתָן שֶׁבַע
אַרְצוֹת שֶׁלִּמְטָה, וּבִאוֹתוֹ מְקוּם
יִשְׁנֵם בְּנֵי בְנֵי שֶׁל קִין. לְאַחַר
שֶׁגֵּרַשׁ מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ, יָרַד שָׁם
וַעֲשֵׂה תוֹלְדוֹת, וְהִשְׁתַּבֵּשׁ שָׁם,
שֶׁלֹּא יָדַע כְּלוּם. וְהִיא אָרֶץ
כְּפוּלָה שֶׁנִּכְפְּלָה מִחֻשֶׁף וָאוֹר.

וְשֵׁם שְׁנֵי מְמַנִּים שְׁלִיטִים
שֶׁשׁוֹלְטִים - זֶה בַּחֻשֶׁף וְזֶה בָּאוֹר.
וְשֵׁם קְטְרוּג זֶה בְּזֶה. וּבִשְׁעָה
שֶׁיָרַד לְשֵׁם קִין, הִשְׁתַּתְּפוּ זֶה עִם
זֶה וְהִשְׁלִימוּ כְּאַחַד, וְהַכֵּל רוֹאִים
שֶׁהֵם תוֹלְדוֹת קִין. וְעַל זֶה הֵם
בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים כְּמוֹ שְׁתֵּי חַיּוֹת,
פֶּרֶט שֶׁכְּשֹׂאוֹתוֹ אוֹר שׁוֹלֵט -
מִנְצַח שְׁלוֹ וּמִנְצַח עַל הָאֲחֵר.
וְעַל זֶה נִכְלְלוּ שֶׁבַחֻשֶׁף בָּאוֹר
וְנִהְיִים אֶחָד. הֵם שְׁנֵי מְמַנִּים,
עֶפְרַיִם וְקַסְטִימוֹן, וְדַמוּתָם
כְּדַמוּת מְלָאכִים קְדוּשִׁים בְּשֵׁשׁ
כְּנָפִים, אֶחָד דְּמוּתוֹ כְּמוֹ שׁוֹר,
וְאֶחָד דְּמוּתוֹ כְּמוֹ נֶשֶׁר,
וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים נַעֲשִׂים דְּמוּת
אָדָם.

בְּשֵׁהֶם בַּחֻשֶׁף, מִתְּהַפְּכִים
לְדַמוּת שֶׁל נֶחֶשׁ בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים,
וְהוֹלְכִים כְּנֶחֶשׁ, וְטָסִים לְתוֹף
הַתְּהוּם וְרוֹחֲצִים בֵּינָם הַגְּדוּל.
כְּשֶׁמִּגִּיעִים לְשֶׁלְשֶׁלֶת עֲזוּ"א
וְעֲזוּ"ל, מְרַגְּזִים אוֹתָם
וּמְעוֹרְרִים אוֹתָם, וְהֵם מְדַלְּגִים
לְתוֹף הָרִי הַחֻשֶׁף, וְחוֹשְׁבִים
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא רוֹצֵה לְתַבַּע
לָהֶם דִּין. וְשְׁנֵי מְמַנִּים אֵלּוּ שְׁטִים בֵּינָם הַגְּדוּל, וּפּוֹרְחִים מִשָּׁם, וְהוֹלְכִים בְּלִילָה לְנַעֲמָה, אִם

בְּגִין כִּף פְּתוּב תְּרַגּוּם דְּלֹא נִזְקָקִין בִּיה
מְלָאכִין קְדִישִׁין לָא יִקְנְאוּן בְּבֶר נֶשׁ
לְאַבְאָשָׁא לִיה, בְּגִין דְּבַהֲאִי קָרָא בְּכֻלָּלָא
אַנוּן מְלָאכִין קְדִישִׁין, דְּהָא אַנוּן אֱלֹהִים
אַקְרוּן וּבְכֻלָּלָא דְּאֱלֹהִים הוּוּ, וְאַנוּן לֹא
עֲבָדוּ שְׁמַיָּא וְאַרְקָא. וְאַרְקָא, וְאַרְעָא מִיבְעִי
לִיה. אֵלֶּא בְּגִין דְּאַרְקָא אִיהִי חֲדָא מֵאַנוּן
שֶׁבַע אַרְעִין דְּלִתְתָא. וּבַהֲהוּא אֲתֵר אִית בְּנֵי
בְּנוֹי דְּקִין. לְבָתֵר דְּאַתְתֵּרָךְ מֵעַל אִפִּי אַרְעָא
נְחִית לְתַמָּן וְעֲבִיד תוֹלְדוֹת וְאַשְׁתַּבֵּשׁ תַּמָּן
דְּלֹא יָדַע כְּלוּם. וְאִיהוּ אַרְעָא כְּפִילָא
דְּאַתְכְּפַל מִחֻשׁוּכָא וּנְהוּרָא.

וְאִית תַּמָּן תְּרִין מְמַנִּין שְׁלִיטִין דִּי שְׁלִטִין דָּא
בַּחֻשׁוּכָא וְדָא בְּנְהוּרָא. וְתַמָּן קְטְרוּגָא
דָּא בְּדָא. וְשַׁעֲתָא דְּנְחִית לְתַמָּן קִין, אֲשַׁתְּתַּפוּ
דָּא בְּדָא וְאַשְׁתַּלִּימוּ כְּחֲדָא. וְכֻלָּא חֲזִי דְּאַנוּן
תוֹלְדוֹת דְּקִין. וְעַל דָּא אַנוּן בְּתִרִין רֵאשִׁין
כְּתִרִין חִיוּן, בֶּר דְּכַד הִהוּא נְהוּרָא שְׁלִיט
נִצַּח דִּילִיה וְנִצַּח עַל אַחְרָא. וְעַל דָּא אֲתַכְּלִילוּ
דִּי בַּחֻשׁוּכָא בְּנְהוּרָא וְהוּוּ חַד. אַנוּן תְּרִין
מְמַנִּין עֶפְרַיִם וְקַסְטִימוֹן. וְדִיוקְנָא דְּלַהוּן
כְּדִיוקְנָא דְּמְלָאכִין קְדִישִׁין בְּשִׁית גְּדַפִּין. חַד
דִּיוקְנָא כְּתוּר"א, וְחַד דִּיוקְנָא כְּנֶשֶׁר"א. וְכַד
מִתְּחַבְּרָן אֲתַעֲבִידוּ דִּיוקְנָא דְּאָדָם.

כַּד אַנוּן בַּחֻשׁוּכָא מִתְּהַפְּכִין לְדִיוקְנָא דְּנֶחֶשׁ
בְּתִרִין רֵאשִׁין וְאַזְלִין כְּחוּיָא וְטָאסִין גּו
תְּהוּמָא וְאַסְתַּחֲיִין בִּימָא רַבָּא. כַּד מְטָאן
לְשֶׁלְשֶׁלָּה דְּעֲזוּ"א וְעֲזוּ"ל מְרַגְּזִין לוּן
וּמִתְעַרֵּי לוּן. וְאַנוּן מְדַלְּגִין גּו טוּרֵי חֻשׁוּכָן
וְחֻשְׁבֵי דְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעִי לְמִתְבַּע לוּן
דִּינָא. וְאַלִין תְּרִין מְמַנִּין שְׁאֲטִין בִּימָא רַבָּא
וּפְרַחֲיִין מִתַּמָּן וְאַזְלִין בְּלִילָא לְגַבִּי נַעֲמָה
לָהֶם דִּין. וְשְׁנֵי מְמַנִּים אֵלּוּ שְׁטִים בֵּינָם הַגְּדוּל, וּפּוֹרְחִים מִשָּׁם, וְהוֹלְכִים בְּלִילָה לְנַעֲמָה, אִם

השדים, שטעו אחריה יראים ראשונים וחשבו להתקרב אליה. והיא מדלגת ששים אלף פרסאות, ונעשית בכמה ציורים לגבי בני אדם כדי שישטעו אחריה בני אדם.

ושני ממנים אלה פורחים ומשוטטים בכל העולם וחוזרים למקומם, והם מעוזרים לאותם בני בניו של קצין ברוח של יצרים רעים לעשות תולדות. השמים ששם הם שולטים אינם כאלה, והארץ לא מולידה בכחם שלהם זרע וקציר כמו אלה, ולא חוזרים אלא בכמה שנים וזמנים. והם אלהי השמים וארקא לא עשו. יאבדו מארץ עליונה של תבל, שלא ישלטו בה ולא ישוטטו בה, ולא יגרמו לבני אדם להטמא ממקרה לילה. ועל זה יאבדו מהארץ ומפתח השמים, שנעשו בשם של אלה, כמו שנתבאר. ולכן פסוק זה הוא תרגום, שלא יחשבו מלאכים עליונים שעליהם אומרים, ולא יקטרגו לנו. ועל זה הסוד של "אלה" כמו שנתבאר, הוא דבר קדוש שלא מתחלף בתרגום.

אמר לו רבי אלעזר, פסוק זה שכתוב (ירמיה') מי לא יראך מלך הגוים פי לך יאתה, איזה שבח הוא? אמר לו, אלעזר בני, פסוק זה נאמר בכמה מקומות, אבל ודאי הוא לא (ירמיה'), שכתוב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם. שחרי בא לפתח פה הרשעים שחושבים שהקדוש ברוך הוא לא יודע הרהוריהם ומחשבותיהם, ולכן יש להודיע את שטותם. שפעם אחת בא אלי פילוסוף אחד מאמות העולם, אמר לי: אתם אומרים

אמהון דשדין דטעו אבתרהא דחלין קדמאין וחשבין למקרב לגבה. ואיהי דליגת שתין אלפין פרסין ואתעבדת בכמה ציורין לגבי בני נשא בגין דיטעון בני נשא אבתרה.

ואלין תרין ממנן פרחין ומשטטן בכל עלמא ואהדרן לאתרייהו. ואנון מתערין לאנון בני בנוי דקין ברוחא דיצרין בישין למעבד תולדות. שמיא דשלטין תמן לאו כהני. ולא אולידת ארעא בחילא דלהון זרועא וחצדא כהני. ולא אהדרן אלא בכמה שנין וזמנין. ואנון אלהא די שמיא וארקא לא עבדו. יאבדו מארעא עילאה דתבל, דלא ישלטון בה ולא ישטטון בה ולא יהון גרמין לבני נשא לאסתאבא ממקרה ליליא. ועל דא יאבדו מארעא ומן תחות שמיא דאתעבידו בשמא דאלה כמה דאתמר. ועל דא האי קרא תרגום דלא יחשבון מלאכי עלאי דעלייהו אמרין, ולא יקטרגו לן. ועל דא רזא דאלה כמה דאתמר איהו מלה קדישא דלא אתחלף בתרגום.

אמר ליה רבי אלעזר, האי קרא דכתיב, (ירמיה') מי לא יראך מלך הגוים פי לך יאתה, מאי שבחא איהו. אמר ליה אלעזר ברי, האי קרא בכמה דוכתי אתמר, אבל ודאי לאו איהו (נ"א תכ"י) דכתיב, (ירמיה') פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם דהא אתא למפתח פומא דחייבין דחשבין דקדשא בריה הוא לא ידע הרהורין ומחשבין דילהון. ובגין כן אית לאודעא שטותא דלהון. דזמנא חדא אתא פילוסופא חדא דאומות העולם לגבאי, אמר לי אתון אמרין דאלהכון שליט בכל רומי שמיא. כלהון חילין ומשריין לא אדבקן שאליהם שולט בכל רומי השמים? כל הצבאות והמרפבות לא משיגים ולא יודעים את מקומו.

פסוק זה לא מגדיל את כבודו כל כך, שכתוב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוך. מה שקול זה לבני אדם שאין להם קיום?

ועוד, שאתם אומרים (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם - אבל באמות העולם קם. גם כך אני אומר, בכל חכמי הגוים אין פמוהו - אבל בחכמי ישראל יש. אם כך, אלוה שיש בחכמי ישראל פמוהו, אינו האלוה השליט. עין בפסוק ותמצא שדיקתי פראוי. אמרתי לו: ודאי יפה אמרת.

מי מחיה מתים? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אליהו ואלישע והחיו מתים. מי מוריד גשמים? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אליהו ומנע אותם, והורידם בתפלתו. מי עשה שמים וארץ? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אברהם והתקיימו בעמדם בגללו. מי מנהיג את השמש? אלא הקדוש ברוך הוא. בא יהושע והשתיקו וצוהו שיעמד על עמדו ושקט, וכתוב (יהושע י) וידם השמש וירח עמד. הקדוש ברוך הוא גזר גזר דין - גם כך משה גזר דין והתקיים. ועוד, שהקדוש ברוך הוא גזר גזרות - וצדיקי ישראל מבטלים אותם, שכתוב (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. ועוד, שהוא מצוה אותם ללכת בדרךיו ממש להתדמות לו בכל. הלך אותו פילוסוף והתגזר בכפר שחלים, וקראו לו יוסי קטינאה, ולמד תורה הרבה, והוא בין חכמי וצדיקי אותו מקום.

בעת יש להסתכל בפסוק, והרי

ולא ידעי אתר דיליה. האי קרא לא אסגי יקריה כל כך. דכתיב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוך. מאי שיקולא דא לבני נשא די לית (דף י"ע"א) לון קיומא.

ותו דאתון אמרין (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם. אוף הכי אנא אימא בכל חכמי הגוים אין פמוהו, אבל בחכמי ישראל אית. אי הכי אלהא דאית בחכמי ישראל פוותיה לאו איהו עלאה שליטא. אסתפל בקרא ותשפח דידיקנא כדקא יאות. אמינא ליה ודאי שפיר קא אמרת.

מאן מחיה מתים אלא קדשא בריך הוא בלחודו, אתא אליהו ואלישע ואחיו מתיא. מאן מוריד גשמים אלא קדשא בריך הוא בלחודו אתא אליהו ומנע לון ונחית לון בצלותיה. מאן עבד שמיא וארעא אלא קדשא בריך הוא בלחודו, אתא אברהם אתקיימו בקיומוהי בגיניה. מאן מנהיג שמשא אלא קדשא בריך הוא, אתא יהושע ושכיף ליה ופקיד ליה דיקום על קיומיה ואשתכך וכתיב, (יהושע י) וידם השמש וירח עמד. קדשא בריך הוא גזר גזר דין אוף הכי משה גזיר גזר דין ואתקיימו. ותו דקדשא בריך הוא גזר גזרין וצדיקנא דישראל מבטלין לו דכתיב, (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. ותו דאיהו פקיד לון למהך באורחוי ממש לאתדמא ליה בכלא. אזל ההוא פילוסופא ואתגזיר בכפר שחלים וקרין ליה יוסי קטינאה. ואוליך אורייתא סגיא. ואיהו בין חפמיין וזפאין דההוא אתר.

השתא אית לאסתפלא בקרא והא כתיב, (ישעיה מ) כל הגוים פאין נגדו.

כְּתוּב (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ, מַה הַרְבּוּי פֶּאֵן? אֲלֵא, מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם, וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם הוּא, וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל? אֲלֵא בְּכָל מְקוֹם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהַשְׁתַּבַּח בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִקְרָא - רַק עַל יִשְׂרָאֵל לְבָדֶם, שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים. וְכַתִּיב, כֹּה אָמַר יי' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. אָמְרוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם פְּטָרוֹן אַחֲרָן אֵית לָן בְּשִׁמְיָא דְהָא מְלַכְיִכוֹן לֹא שְׁלִיט אֲלֵא עַלְיִיכוֹ בְּלַחוּדִיכוֹן וְעַלְנָא לֹא שְׁלִיט.

בְּא הַפְּסוּק וְאָמַר, מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם [נ"א הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְדוֹת בְּהִם וְלַחֲלֻקֹתָם וְלַעֲשׂוֹת בְּהִם רְצוֹנוֹ. כִּי לֹד יִאֲתָה, לְרֵא מִקּוֹד לְמַעְלָה וְלַמַּסּוּת. כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם] - אֲלֵא שְׁלִיטִים גְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם. וּבְכָל מְלַכּוֹתָם - בְּמְלַכּוֹת הַיָּהּ שְׁלַמְעֵלָה, שְׁהַרִי אַרְבַּע מְלַכּוֹת שׁוֹלְטוֹת יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה, וְשׁוֹלְטוֹת בְּרְצוֹנוֹ עַל כָּל שְׂאָר הָעַמִּים, וְעַם כָּל זֶה אֵין בְּהִם שְׁיַעֲשֶׂה אֶפְלוֹ דְּבַר קְטָן אֲלֵא כְּמוֹ שְׂצוּהָ אוֹתָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דניאל ד) וְכְרְצוֹנוֹ עוֹשֶׂה בְּצַבָּא הַשְּׁמַיִם וּבְדַרְיָי הָאֲרִץ. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם - אוֹתָם הַמְּמַנִּים וְהַגְּדוֹלִים שְׁלַמְעֵלָה שְׁחַכְמָתָם הִיא מֵהֶם. וּבְכָל מְלַכּוֹתָם - הַמְּלַכּוֹת הַשְּׁלֵטָה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר. וְזֶה הַמְּקָרָא כְּפִשׁוּטוֹ.

אֲבָר בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מְלַכּוֹתָם - אֵת זֶה מְצִאנוּ בְּסִפְרֵי הַרְאִשׁוֹנִים, שְׁאוֹתָן מְרַפְּבוֹת וּבְצַבָּאוֹת, אֲפֵי עַל גַּב שְׁנֵתְמַנּוּ עַל דְּבָרֵי הָעוֹלָם וּמִנְהָ לְכָל אֶחָד לְעֲשׂוֹת פְּעֻלָּתוֹ, מִיָּהוּ [נִסְתַּר קְדוּשׁ וְלֹא בְּרְצוֹנוֹ] שְׁיַעֲשֶׂה שׁוּם אֶחָד מֵהֶם כְּמוֹךְ? בְּגַלְל שְׁאֲתָה רְשׁוּם בְּעַלְוֵי, וְאֲתָה רְשׁוּם בְּמַעֲשֶׂה מְכָלָם. וְזֶהוּ מֵאֵין כְּמוֹךְ ה'. מִיָּהוּ נִסְתַּר קְדוּשׁ שְׁיַעֲשֶׂה וְיִהְיֶה כְּמוֹךְ

מֵאֵי רְבוּיָא הַכָּא. אֲלֵא מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. אֲלֵא בְּכָל אֲתַר קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאִשְׁתַּבַּח בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲתַקְרִי אֲלֵא עַל יִשְׂרָאֵל בְּלַחוּדוּי. דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים, וְכַתִּיב, (ישעיה מד) כֹּה אָמַר יי' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. אָמְרוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם פְּטָרוֹן אַחֲרָן אֵית לָן בְּשִׁמְיָא דְהָא מְלַכְיִכוֹן לֹא שְׁלִיט אֲלֵא עַלְיִיכוֹ בְּלַחוּדִיכוֹן וְעַלְנָא לֹא שְׁלִיט.

אֲתָא קָרָא וְאָמַר מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם (נ"א מְלַכָּא עֲלִיָּא לְרֵבָאָה לִזְוֹן וְלִמְלַכָּאָה לִזְוֹן וְלַמְעַבַּד בְּהוֹן רְעוּתִיָּה.

כִּי לֹד יִאֲתָה לְרֵבָאָה מִנְהָ לְעִילָא וּמִתָּא. כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם) אֲלִין שְׁלִיטִין רְבִרְבָן דִּי מְמַנֵּן עַלְיֵיהוּ. וּבְכָל מְלַכּוֹתָם בְּהוּא מְלַכּוֹ דְלְעִילָא. דְּהָא אַרְבַּע מְלַכּוֹן שְׁלִיטִין אֵית לְעִילָא וְשְׁלִטִין בְּרְעוּתִיָּה עַל כָּל שְׂאָר עַמִּין. וְעַם כָּל דָּא לִית בְּהוּ דִּיעְבִּיד אֶפְלוֹ מְלָה זַעִירָא אֲלֵא כְּמָה דְּפָקִיד לִזְוֹן דְּכַתִּיב, (דניאל ד) וְכַמְצַבִּיָּה עֶבֶד בְּחִיל שְׁמִיָּא וְדִיָּרֵי אַרְעָא. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם אֲנוּן מְמַנֵּן וּרְבִרְבָן דְלְעִילָא דְחַכְמָתָא דְלַהוֹן מְנִיָּיָהוּ הוּא. בְּכָל מְלַכּוֹתָם מְלַכּוֹתָא דְשְׁלִיט כְּמָה דְאֲתַמָּר. וְדָא הוּא קָרָא כְּפִשְׁטִיָּה.

אֲבָר בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מְלַכּוֹתָם. הֵאֵי אֲשַׁכְּחָנָא בְּסִפְרֵי קְדָמָי, דְאֲנוּן מְשַׁרְיִין וְחַיִּילִין אֲפֵי עַל גַּב דְאֲתַפְקִדָן עַל מְלִין דְעֵלְמָא וּפְקִיד לְכָל חַד לְמַעַבַּד עֲבִידְתָּא, מָאן הוּא (סְתִיבָא קְרִישָׁא וְלֹא בְרְעוּתִיָּה) דִּיעְבִּיד שׁוּם חַד מְנִיָּיָהוּ כְּמוֹךְ. בְּגִין דְאֲנֵת רְשִׁים בְּעִילוּיָא, וְאֲתָ רְשִׁים בְּעוֹבְדָךְ מְפִלְהוּ. וְדָא הוּא מֵאֵין כְּמוֹךְ יי', מָאן הוּא סְתִימָאָה

בְּעַלְוֵי, וְאֲתָה רְשׁוּם בְּמַעֲשֶׂה מְכָלָם. וְזֶהוּ מֵאֵין כְּמוֹךְ ה'. מִיָּהוּ נִסְתַּר קְדוּשׁ שְׁיַעֲשֶׂה וְיִהְיֶה כְּמוֹךְ

למעלה ולמטה ויהיה דומה לך
 בכל? מעשה המלך הקדוש,
 שמים וארץ. אבל הם (ישעיה
 מד) תהו וחמודיהם כל יועילו.
 בקדוש-ברוך-הוא פתוב בראשית
 ברא אלהים וכו', במלכותם פתוב
 והארץ היתה תהו ובהו.

אמר רבי שמעון לחברים, בני
 הלולא זו, כל אחד מכם יקשט
 קשוט אחד לפלה. אמר לרבי
 אלעזר בנו, אלעזר, תן מתנה אחת
 לפלה, שהרי מחר יסתפל (הקדוש
 ברוך הוא) [נ"א ב] כשיכנס לחפה
 באותם שירים ושבתים (אצטרות
 וצמידים) שנותנים לה בני ההיכל
 לעמד לפניו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (שיר א) מי
 זאת עלה מן המדבר וגו'. מי זאת
 - הכלל של שני קדושים של שני
 עולמות בחבור אחד וקשר אחד
 - עלה ממש להיות קדש קדשים.
 שהרי קדש קדשים מ", ומתחבר
 עם זא"ת כדי להיות עולה, שהיא
 קדש קדשים. מן המדבר - שהרי
 מן המדבר ירשה להיות כלה
 ולהכנס לחפה. ועוד, מן המדבר
 היא עולה, כמו שנאמר (שיר ד)
 ומדברך נאוה. באותו מדבר של
 לחש בשפתים היא עולה.

ושנינו, מהו שכתוב (שמואל א-
 ד) האלהים האלה אלה הם
 האלהים המפים את מצרים בכל
 מפה במדבר, וכי כל מה שעשה
 להם הקדוש ברוך הוא במדבר
 היה? והרי בישוב זה היה! אלא
 במדבר - בדבור, כמו שנאמר
 (שיר ד) ומדברך נאוה, וכתוב
 (תהלים עז) ממדבר הרים. גם כן
 עלה מן המדבר - מן המדבר
 ודאי. באותו דבר של הפה היא
 עולה ונכנסת בין פנפי האמא,
 ואחר כן בדבור יורדת ושורה

קדישא דיעביד ולהוי כמוך עילא ותתא.
 ויהא דמי לך בכל, עובדא דמלכא קדישא
 שמים וארץ, אבל אנון (ישעיה מד) תהו
 וחמודיהם כל יועילו. בקודשא בריך הוא
 כתיב בראשית ברא אלהים וגו', במלכותם
 פתיב והארץ היתה תהו ובהו.

אמר רבי שמעון לחברייא בני הלולא
 דא, כל חד מנכון יקשט קשוטא
 חד לפלה. אמר לרבי אלעזר בריה.
 אלעזר הב נבזבזא חד לפלה דהא למחר
 אסתפל (קדשא ברוך הוא) (נ"א ב) פד יעול
 לחופה באנון שירין ושבתין דיהבו לה
 בני היכלא לקיימא קמיה.

פתח רבי אלעזר ואמר (שיר השירים ג) מי זאת
 עולה מן המדבר וגו', מי זאת,
 כללאת דתרין קדושין דתרין עלמין
 בחבורא חדא וקשורא חדא. עולה
 ממש למהוי קדש קדשין. דהא
 קדש קדשין מ". ואתחברא בזא"ת.
 בגין למהוי עולה דאיהי קדש קדשין.
 מן המדבר דהא מן המדבר ירתא
 למהוי כלה ולמעיל לחפה. תו מן
 המדבר איהי עולה כמה דאת אמר,
 (שיר השירים ד) ומדברך נאוה
 בהוא מדבר (דף י"ב) דלחישו בשפון
 איהי עולה.

ותנינן מאי דכתיב, (שמואל א ד) האלהים
 האדירים האלה אלה הם האלהים
 המפים את מצרים בכל מפה במדבר. וכי
 כל דעבד לון קדשא בריך הוא במדבר הוה,
 והא בישובא הוה. אלא במדבר, בדבורא,
 כמא דאת אמר, (שיר השירים ד) ומדברך נאוה.
 וכתיב, (תהלים עז) ממדבר הרים. אוף הכי
 עולה מן המדבר, מן המדבר ודאי. בההיא
 מלה דפומא איהי סלקא ואעלת בין גדפי דאמא
 בדבורא

על ראשי העם הקדוש.
 איך עולה בדבור? שהרי
 בהתחלה, כשפן אדם קם בבקר,
 יש לו לברך לרבנונו בשעה
 שפקח עיניו. איך מברך? כך היו
 עושים חסידים ראשונים: נטלה
 של מים היו נותנים לפניהם,
 ובזמן שמתעוררים בלילה,
 רוחצים ידיהם, ועומדים
 ועוסקים בתורה ומברכים על
 קריאתה. וכשהתרגול קורא, אז
 חצות הלילה ממש, ואז הקדוש
 ברוך הוא נמצא עם הצדיקים
 בגן עדן. ואסור לברך בידים
 טמאות ומזהמות, (ומברכים), וכך
 כל שעה.

בגלל שבשעה שפן אדם ישן,
 רוחו פורחת ממנו. ובשעה
 שרוחו פורחת ממנו, רוח טמאה
 מזמנת ושורה על ידיו ומטמאת
 אותם, ואסור לברך בהם ללא
 נטילה. ואם תאמר, אם כך, הרי
 ביום כשאנינו ישן ורוחו לא
 פורחת ממנו ולא שורה עליו
 רוח טמאה, וכשנכנס לבית
 הפסא לא לברך ולא לקרא בתורה
 אפלו דבר אחד עד שירחץ ידיו!
 ואם תאמר בגלל שהם מלכלכים
 - לא כך הוא, במה התלכלכו?
 אלא אוי לבני העולם שלא
 משגיחים ולא יודעים על כבוד
 רבונם ולא יודעים על מה עומד
 העולם. יש רוח אחד בכל בית
 פסא שבעולם ששם שורה ונהנה
 מאותו לכלוף וטנפת, ומיד
 שורה על אותן אצבעות ידי הנן
 אדם.

פתח רבי שמעון ואמר, כל מי
 ששמח באותם המועדים ולא
 נותן חלק לקדוש-ברוך-הוא,
 אותו רע עין, שטן שונא אותו
 ומקטרט עליו ומסלקו מהעולם,
 וכמה צרות על צרות מסובב לו.
 חלק הקדוש ברוך הוא לשמח

נחתא ושריא על רישיהו דעמא קדישא.
 הוה סלקא בדבורא. דהא בשירותא כד בר
 נש קאים בצפרא אית ליה לברכא
 למאריה. בשעתא דפקח עינוי הוה מברך.
 הכי הוה עבדי חסידי קדמאי, נטלא דמייא
 הוה יהבי קמייהו, ובזמנא דאתערו בליליא
 אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא
 ומברכי על קריאתה. וכד תרנגולא קרי וכדין
 פלגות ליליא ממש, וכדין קדשא בריך הוא
 אשתפח עם צדיקייא בגנתא דעדן, ואסיר
 לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכיין).
 וכן כל שעתא.

בגין דבשעתא דבר נש נאים, רוחיה פרחא
 מניה. ובשעתא דרוחיה פרחא מניה,
 רוחא מסאבא זמין ושריא על ידוי ומסאב
 לון ואסיר לברכא בהו בלא נטילה. ואי
 תימא אי הכי הא ביממא דלא נאים ולא פרח
 רוחיה מניה ולא שריא עליה רוחא מסאבא
 וכד עאל לבית הפסא לא יברך ולא יקרא
 בתורה אפלו מלה חדא עד דיסחי ידוי. ואי
 תימא בגין דמלוכלכים אנון, לאו הכי הוא,
 במה אתלכלכו. אלא ווי לבני עלמא דלא
 משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא
 ידעי על מה קיימא עלמא. רוחא חדא אית
 בכל בית הפסא דעלמא דשריא תמן ואתהני
 מההוא לכלוכא וטנופא ומיד שרי על אנון
 אצבעאן ידי דבר נש.

פתח רבי שמעון ואמר כל מאן דחדי באנון
 מועדיא ולא יהיב חולקיה לקדשא
 בריך הוא, ההוא רע עין שטן שונא אותו
 וקא מקטרט ליה וסליק ליה מעלמא וכמה
 עקו על עקו מסבב ליה. חולקיה דקודשא
 בריך הוא, למחדי למסכני כפום מה דיכיל

לְמַעַבְד. בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמֵיִא
אֵלִין אֲתֵי לְמַחְמֵי לְאַנוּן מְאַנִּין תְּבִירִין דִּילֵיה,
וְעָאֵל עֲלֵייהוּ וְחָמֵי דְלֹא אֵית לְהוּן לְמַחְדֵי,
וּבְכֵי עֲלֵייהוּ. סְלִיק לְעֵילָא לְחַרְבָּא עֲלֵמָא.

אַתָּאן בְּנֵי מְתִיבְתָא קָמִיה וְאַמְרֵי רַבּוֹן
עֲלֵמָא, רַחוּם וְחַנוּן אַתְקְרִיאַת
יְתַגְלַגְלוּן רַחֲמֶךָ עַל בְּנֶךָ. אָמַר לוֹן וְכִי עֲלֵמָא
לֹא עֲבָדִית לִיה אֲלֵא עַל חֶסֶד דְּכֹתִיב, (תהלים
ט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְעֲלֵמָא עַל דָּא
קִיימָא. אָמְרֵי קָמִיה מְלֵאכֵי עֲלֵאֵי, רַבּוֹן
עֲלֵמָא הָא פְּלַנְיָא דְאַכִּיל וְרוּי וְיָכִיל לְמַעַבְד
טִיבּוּ עִם מְסַפְנֵי וְלֹא יְהִיב לוֹן מִיְדֵי. אֲתֵי
הֵהוּא מְקַטְרְגָא וְתַבַּע רְשׁוֹ וְרַדְף אֲבַתְרִיָּה
דִּיהוּא בַר נָשׁ.

מָאן לָן בְּעֲלֵמָא גְדוֹל מְאַבְרָהָם דְּעַבְד
טִיבּוּ לְכָל בְּרִיָּין. בְּיוֹמָא דְּעַבְד
מִשְׁתַּיָּיא, מַה כְּתִיב, (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד
וַיִּגְמַל, וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם
הַגְּמִל אֶת יִצְחָק. עַבְד אַבְרָהָם מִשְׁתַּיָּיא
וְקָרָא לְכָל רַבְרָבֵי דְרָא לְהֵיא סְעוּדָתָא.
וְתַנִּין בְּכָל סְעוּדָתָא דְחָדוּה, הֵהוּא
מְקַטְרְגָא אֲזִיל וְחָמֵי אֵי הֵהוּא בַר נָשׁ
אַקְדִים טִיבּוּ לְמַסְפְּנֵי, וּמְסַפְּנֵי בְּבֵיתָא,
הֵהוּא מְקַטְרְגָא אַתְפָּרֵשׁ מֵהֵהוּא בֵּיתָא וְלֹא
עָאֵל תַּפְּזִין, וְאֵי לָאו עָאֵל תַּפְּזִין. וְחָמֵי
עַרְבוּבָיָא דְחָדוּה בְּלֵא מְסַפְּנֵי וּבְלֵא טִיבּוּ
דְאַקְדִים לְמַסְפְּנֵי, סְלִיק לְעֵילָא וּמְקַטְרְגָא
עֲלֵיה.

אַבְרָהָם פִּיּוֹן דְזַמִּין לְרַבְרָבֵי דְרָא, נַחַת
מְקַטְרְגָא וְקָם עַל פְּתַחַא כְּגוּוֹנָא
דְמַסְפְּנָא וְלֹא הָוֵה מָאן דְאַשְׁגַּח בֵּיה. אַבְרָהָם
הָוֵה מְשַׁמֵּשׁ לְאַנוּן מְלָכִין וְרַבְרָבִין. שְׂרָה
אוּנִיקַת בְּנִין לְכֻלְהוּ, דְלֹא הוּוּ מֵהַמְנִין פַּד

עֲנִיִּים כְּפִי מַה שְׂיָכוֹל לַעֲשׂוֹת.
בְּגַלְל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים
אֵלוּ בָּא לְרֵאוֹת אוֹתָם כְּלַיִם
שְׁבוּרִים שְׁלוֹ, וְנִכְנַס עֲלֵיהֶם,
וְרוּאָה שְׂאִין לְהֶם לְשִׁמְחָה, וּבּוֹכָה
עֲלֵיהֶם. עוֹלָה לְמַעְלָה וְרוּצָה
לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם,

בְּאִים בְּנֵי הַשִּׁיבָה לְפָנָיו
וְאוֹמְרִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, רַחוּם
וְחַנוּן נִקְרֵאתָ, יְתַגְלַגְלוּ רַחֲמֶיךָ
עַל בְּנֶיךָ! אָמַר לְהֶם: וְכִי הָעוֹלָם
לֹא עֲשִׂיתִיהוּ אֲלֵא עַל חֶסֶד,
שְׁפָתוֹב (תהלים ט) אָמַרְתִּי עוֹלָם
חֶסֶד יִבְנֶה, וְהָעוֹלָם עַל זֶה קִים.
אוֹמְרִים לְפָנָיו הַמְלָאכִים
הָעֲלִיּוֹנִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי
פְּלוּנֵי שְׂאֵכֵל וְשִׁתָּה וְיָכוֹל לַעֲשׂוֹת
חֶסֶד עִם הָעֲנִיִּים וְלֹא נָתַן לְהֶם
דְּבַר. בָּא אוֹתוֹ מְקַטְרְגָא וּמְבַקֵּשׁ
רְשׁוֹת, וְרוּדְף אַחַר אוֹתוֹ אִישׁ.

מִי לָנוּ בְּעוֹלָם גְדוֹל מְאַבְרָהָם
שְׁעֲשֵׂה חֶסֶד לְכָל הַבְּרִיּוֹת. בְּיוֹם
שְׁעֲשֵׂה מִשְׁתָּה מַה כְּתוּב? (בראשית
כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ
אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל
אֶת יִצְחָק. עֲשֵׂה אַבְרָהָם מִשְׁתָּה
וְקָרָא לְכָל גְּדוּלֵי הַדּוֹר לְאוֹתָהּ
סְעוּדָה. וְלְמַדְנּוּ, בְּכָל סְעוּדַת
שְׂמַחָה אוֹתוֹ מְקַטְרְגָא הוֹלֵף
וְרוּאָה. אִם אוֹתוֹ אָדָם הַקָּדִים
חֶסֶד לְעֲנִיִּים וְהָעֲנִיִּים בְּבֵית -
אוֹתוֹ מְקַטְרְגָא נְפָרַד מְאוֹתוֹ בֵּית
וְלֹא נִכְנַס שָׁם. וְאִם לֹא - נִכְנַס
לְשֵׁם וְרוּאָה עַרְבוּבָיָה שֶׁל שְׂמַחָה
כְּלֵי עֲנִיִּים וּבְכֵי חֶסֶד שְׁהַקָּדִים
לְעֲנִיִּים, עוֹלָה לְמַעְלָה וּמְקַטְרְגָא
עֲלֵיו.

בִּיּוֹן שְׁהַזְמִין אַבְרָהָם אֶת גְּדוּלֵי
הַדּוֹר, יָרַד הַמְקַטְרְגָא וְעָמַד עַל
הַפְּתַח כְּמוֹ עֲנִי, וְלֹא הָיָה מִי
שְׁיִשְׁגִּיחַ בּוֹ. אַבְרָהָם הָיָה מְשַׁמֵּשׁ
אֶת אוֹתָם הַמְלָכִים וְהַגְּדוּלִים.
שְׂרָה הִינִיקָה בָּנִים לְכֻלָּם, שְׁלֹא
הָיוּ מְאַמְנִים כְּשֶׁהוֹלִידָה, אֲלֵא

אָמְרוּ, אָסוּפִי הוּא, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ מִן הַשּׁוּק. מִשּׁוּם כִּךְ הִבִּיאוּ אֶת בְּנֵיהֶם עִמָּם, וְנִטְלָה אוֹתָם שָׂרָה וְהִינִיקָה אוֹתָם לְפָנֶיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) מִי מִלָּל לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה. בָּנִים וּדְאִי. וְהִמְקַטְרֵג הֵהוּא עַל הַפֶּתַח. אָמְרָה שָׂרָה, צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד עָלָה הִמְקַטְרֵג הֵהוּא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִתָּהּ אָמַרְתָּ אַבְרָהָם אוֹהֵבִי, עָשָׂה סְעוּדָה וְלֹא נָתַן לָךְ דָּבָר וְלֹא לְעַנְיִים, וְלֹא הִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶפְלוֹ יוֹנָה אַחַת. וְעוֹד, אָמְרָה שָׂרָה שְׁצַחֲקֶתָ בִּהּ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי בַּעֲלָם כְּאַבְרָהָם? וְלֹא זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁבִלְבָּל כָּל אוֹתָהּ שִׁמְחָה, וְצוּהָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְרִיב אֶת יִצְחָק קָרְבָּן, וְנִגְזַר עַל שָׂרָה שְׁתַּמּוֹת עַל צַעַר בְּנָהּ. כָּל אוֹתוֹ הִצְעַר גָּרַם שְׁלֹא נָתַן דָּבָר לְעַנְיִים. פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, מֵהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה' - בֹּא תִרְאֶה כִּמְהָ הוּא הִפָּח הַחֹזֶק שֶׁל הַתּוֹרָה וְכִמְהָ הוּא עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מֵעֲלִיוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים, וְלֹא פוֹחַד מִחֲלָאִים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָחִזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְלוֹמַד מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם.

שְׁחָרֵי הַתּוֹרָה מְלַמְּדֵת אָדָם לְלַכֵּת בְּדַרְךָ אֱמֶת, תִּלְמַד אוֹתוֹ עֲצָה אִיךָ יָשׁוּב לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ לְבַטֵּל אֶת אוֹתָהּ הַגְּזֵרָה. שְׁאֶפְלוֹ אִם נִגְזַר עָלָיו שְׁלֹא תִבְטַל הַגְּזֵרָה הַזֶּה - מִיָּד מִתְבַּטְּלֵת וּמִסְתַּלְקֵת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה עַל הָאָדָם בַּעֲוֹלָם הַזֶּה. וּמִשּׁוּם כִּךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלֹת וְלֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (יהושע א) וְהִגִּיתָ

אִיהִי אוֹלֵידָת אֶלָּא אָמְרוּ אָסוּפִי הוּא וּמִן שׁוּקָא אִיִּתִּיאוּ לִיהּ. בְּגִין כִּךְ אִתְיִין בְּנֵיהִיּוּ בְּהִדְיִיהוּ וְנִטְלַת לוֹן שָׂרָה וְאוֹנִיקַת לוֹן קְמִיִּיהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית כא) מִי מִלָּל (דף יא ע"א) לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה, בָּנִים וּדְאִי. וְהֵהוּא מְקַטְרֵגָא עַל פֶּתַחֵא. אָמְרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד סָלִיק הֵהוּא מְקַטְרֵגָא קְמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר לִיהּ רַבּוֹן עֲלֵמָא אִתָּהּ אָמַרְתָּ אַבְרָהָם אוֹהֵבִי, עֲבַד סְעוּדָתָא וְלֹא יָהֵב לָךְ מִיָּדִי, וְלֹא לְמַסְפְּנִי, וְלֹא קָרִיב קְדָמָךְ אֶפְלוֹ יוֹנָה חַד. וְתוֹ אָמַרְתָּ שָׂרָה דְחִיִּיכַת בִּהּ. אָמַר לִיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָאן בַּעֲלָמָא כְּאַבְרָהָם. וְלֹא זֶה מִתְמָן, עַד דְּבִלְבָּל כָּל הֵהוּא חֲדוּהּ, וּפְקִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַקְרַב לְיִצְחָק קָרְבָּנָא, וְאַתְגַּזַּר עַל שָׂרָה דְתַמּוֹת עַל צַעֲרָא דְבָרָה. כָּל הֵהוּא צַעֲרָא גָרִים, דְּלֹא יָהֵב מִיָּדִי לְמַסְפְּנִי.

פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר מָאִי דְכַתִּיב, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יי'. תָּא חֲזִי, כִּמְהָ הוּא חִילָא תְקִיפָא דְאוּרִייתָא, וְכִמְהָ הוּא עֲלָאָה עַל כָּלֵא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא לֹא דְחִיל מֵעִילָאִי וּמִתְתַּאֲרִי. וְלֹא דְחִיל מִמְרַעִין בִּישִׁין דְּעֲלָמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אָחִיד בְּאִילָנָא דְחַיִּי וְיִלִּיף מִיָּנִיָּה בְּכָל יוֹמָא.

דְּהָא אוּרִייתָא תּוֹלִיף לְבַר נֶשׁ לְמִיזַל בְּאַרְחָ קְשׁוּט. תּוֹלִיף לִיהּ עֵיטָא הִיף יָתוּב קְמִי מְאָרִיָּה לְבַטְלָא הֵהוּא גְזֵרָה. דְּאֶפְלוֹ אִתְגַּזַּר עָלֶיהָ דְּלֹא יִתְבַּטַּל הָאִי גְזֵרָה, מִיָּד אִתְבַּטַּל וְאִסְתַּלַּק מִיָּנִיָּה וְלֹא שְׂרִיא עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ בְּהָאִי עֲלָמָא. וּבְגִין כִּךְ בְּעֵי לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּאוּרִייתָא יִמְמָא וְלִילִי וְלֹא יִתְעַדִּי

(א) והגית בו יומם ולילה. ואי אתעדי מינה דאורייתא או אתפרש מינה כאלו אתפרש מאילנא דחיי.

תא חזי, עיטא לבר נש, פד איהו סליק בליליא על ערסיה בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלים ולאקדמא לממסר קמיה פקדונא דנפשיה ומיד אשתזיב מפל מרעין בישין ומפל רוחין בישין ולא שלטין עליה. ובצפרא קם מערסיה בעי לברכא למאריה ולמייעל לביתיה ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא, ובתר פן יצלי צלותיה ויסב עיטא מאנון אבהן קדישין דכתיב, (תהלים ה) ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתוה אל היכל קדשך ביראתך.

הכי אוקמוה לא לבעי ליה לבר נש לעאלא לבי כנישתא אלא אי אמליך בקדמיתא באברהם יצחק ויעקב, בגין דאנון תקינו צלותא לקמי קדשא בריך הוא. הדיא הוא דכתיב ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, דא אברהם. אשתתוה אל היכל קדשך, דא יצחק. ביראתך, דא יעקב. ובעי לאכללא לון ברישא, ובתר פן ייעול לבי כנישתא ויצלי צלותיה. כדין כתיב, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

רבי פינחס הוה שכיח קמי דרבי רחומאי בכיף ימא דגנוסר. ובר נש רב וקשישא דיומין הוה ועינוי אסתלקו מלמחמי. אמר לרבי פינחס ודאי שמענא דיוחאי חברנא אית ליה מרגלית אבן טבא, ואסתפלית בנהורא דהיא מרגלית נפקא כנהירו דשמשא מנרתקה ונהרא כל עלמא. והוה נהורא

בו יומם ולילה. ואם סר מן התורה או נפרד ממנה, כאלו נפרד מעץ החיים.

בא ראה עצה לאדם - כשהוא עולה בלילה על מטתו, צריך לקבל עליו את המלכות שלמעלה בלב שלם ולהקדים למסור לפניו את פקדון נפשו, ומיד נצול מפל המחלות הרעות ומפל הרוחות הרעות ולא שולטים עליו. ובבקר, כשקם ממטתו, צריך לברך לרבנו, ולהפגס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה ובה, ואחר כך יתפלל תפלתו. ויקח עצה מאותם האבות הקדושים, שכתוב (תהלים ה) ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתוה אל היכל קדשך ביראתך.

כך פרושה, שלא צריך לאדם להפגס לבית הפגסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב, משום שהם תקנו התפלה לפני הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ואני ברב חסדך אבוא ביתך - זה אברהם. אשתתוה אל היכל קדשך - זה יצחק. ביראתך - זה יעקב. וצריך להכלילם בראש, ואחר כך יפגס לבית הפגסת ויתפלל תפלתו. אז כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

רבי פינחס היה מצוי לפני רבי רחומאי בחוף ים כנרת, ואדם גדול וקשיש ימים היה, ועינוי פסקו מלראות. אמר לרבי פינחס, ודאי שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה, והסתפלתי באור המרגלית ההיא שיוצא באור השמש מנרתיקה והאירה את כל העולם, ואותו האור עמד מן השמים לארץ והאיר את כל העולם עד שישב עתיק הימים

כל עלמא. והוה נהורא

וְיָשֵׁב עַל הַפֶּסֶס פְּרָאוּי. וְהָאוֹר
הַהוּא כָּלֵל הַכֹּל בְּבֵיתְךָ, וּמִהָאוֹר
שֶׁנִּכְלָל בְּבֵיתְךָ יֵצֵא אוֹר דֶּק וְקָטָן,
וְיֵצֵא הַחוּצָה וְהָאִיר אֶת כָּל
הָעוֹלָם. אֲשֶׁר יִחְלַקְךָ. צֵא, בְּנִי,
צֵא, וְלֶךְ אַחֲרַי הַמְּרַגְלִית הַהִיא
שֶׁמְאַיְרָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי
הַשָּׁעָה עוֹמְדָת לָךְ.

יֵצֵא מִלְּפָנָיו וְעַמֵּד לְהַפְנִס לְאַנְיָה
הַהִיא, וְשָׁנִי גְבָרִים עִמּוֹ. רָאָה שְׁתֵּי
צַפְרִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹת וְטֹסוֹת עַל
הַיָּם. הָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר:
צַפְרִים צַפְרִים, שְׂאֲתָן טֹסוֹת עַל
הַיָּם, הֲרֵאִיתֶם אֶת הַמְּקוֹם שֶׁשָּׁם
בַּר יוֹחָאי? הַשְּׁתֵּהּ מֵעַט, אָמַר:
צַפְרִים צַפְרִים, לָכוּ וְהִשִּׁיבוּ אוֹתִי.
פָּרְחוּ וְהִלְכוּ. נִכְנְסוּ לַיָּם וְהִלְכוּ
לָהֶן. עַד שֶׁיֵּצֵא, הִנֵּה אוֹתָן צַפְרִים
בְּאוֹת, וּבְכַפֵּי אַחַת מֵהֶן פְּתֻקָּה
אַחַת, וְכַתוּב בְּתוֹכָהּ שֶׁהִנֵּה בַר
יוֹחָאי יֵצֵא מִן הַמַּעְרָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנֵי. הֲלֶךְ אֵלָיו, וּמֵצֵא אוֹתוֹ
מִשְׁנֵה, וְגוֹפּוֹ מֵלֵא חֲלָדִים. בְּכֹה
עִמּוֹ וְאָמַר: וַיִּשְׂרָאֵתִיךָ בְּכָף.
אָמַר: אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שְׂרָאִית אוֹתִי
בְּכָף. שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא רֵאִיתִי אוֹתִי
בְּכָף, לֹא הֵייתִי בְּכָף.

בֵּא רָאָה, הָהָר הַזֶּה, לְשׁוֹן קֶשֶׁה
הוּא. אוֹתָם הָרִים לְמַעְלָה,
וְצַדִּיקִים הָאֵלוֹ שְׂאֲחֻזִּים בְּכַנְסֵת
יִשְׂרָאֵל, וְנִקְרָאִים הֵר צִיּוֹן אוֹתָם
הָרִים שְׁסָבִיב יְרוּשָׁלַיִם, בְּגִלְל
שֶׁהֵם מְצַיְנִים וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה
בְּצַד הַיְחֻד (עוֹבְדִיָּה א) לְשֶׁפֶט אֶת הֵר
עֵשׂוֹ, שֶׁקְטָרוֹג הַמְּקָטָרֵג מֵצַד
הַשְּׂמָאל. בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְהִתְהַלְּךְ
הַמְּלוּכָה. בְּהַתְחַלָּה נִקְרָאת
מִמְלָכָה, מִשּׁוּם שֶׁמִּינִיקָה לְשָׁנֵי
צַדִּדִּים - לְיָמִין וְלְשְׂמָאל. וְעַכְשָׁו
נִקְרָאת מְלוּכָה, בְּגִלְל שֶׁמִּינִיקָה
לְיָמִין. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (הוֹשֵׁעַ ב)
וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם. וּבְגִלְל

מְלוּכָה אֶקְרִי בְּגִין דִּינִקָּא

קָאִים מְשֻׁמְיָא לְאַרְעָא וְנִהִיר כָּל עֲלָמָא
עַד דִּי תִּיב עֲתִיק יוֹמִין וְיִתִּיב עַל כְּרִסְיָא
כְּדָקָא יְאוּת. וְהָהוּא נִהוּרָא כְּלִיל כְּלָא
בְּבֵיתְךָ. וּמִנִּהוּרָא דְאַתְּכְּלִיל בְּבֵיתְךָ. נִפְק
נִהִירוֹ דְקִיק וְזֵעִיר וְנִפְיק לְבַר וְנִהִיר כָּל
עֲלָמָא, זְכָאָה חוּלְקָךְ. פּוּק בְּרִי, פּוּק, זִיל
אַבְתְּרִיה דִּהִיא מְרַגְלִית דִּנְהִיר עֲלָמָא,
דִּהָא שְׁעָתָא קִיִּמָּא לָךְ.

נִפְק מְקַמִּיה וְקָאִים לְמֵיעַל בִּהִיא אַרְבָּא
וְתָרִין גּוֹבְרִין בִּהִדִּיה. חֲמָא תָרִין צַפְרִין
דִּהוּוֹ אֲתִיִּין וְטֹסִין עַל יָמָא, רָמָא לֹוֹן קָלָא
וְאָמַר צַפְרִין צַפְרִין דְאַתּוֹן טֹאסִין עַל יָמָא,
חֲמִיתוֹן דוּף דְבַר יוֹחָאי תַּמָּן, אֲשֶׁתְּהִי פּוֹרְתָא
אָמַר, צַפְרִין צַפְרִין זִילוּ וְאַתִּיבוּ לִי. פָּרְחוּ
וְאַזִּילוּ, עֲאֵלוּ בְּיָמָא וְאַזְלִי לְהוֹן. עַד דִּנְפַק,
הָא אֲנוּן צַפְרִין אֲתִיִּין וּבְפּוּמָא דְחָדָא מְנִיִּיהוּ
פְּתַקָּא חָדָא וְכַתִּיב בְּגוֹוָה דִּהָא בַר יוֹחָאי נִפְק
מִן מַעְרְתָא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה. אֲזַל לְגַבִּיָּה
וְאַשְׁפַּח לִיה מְשֻׁנְיָא וְגוֹפִיָּה מְלִיא חֲלוּדִין.
בְּכֹה (דף יא ע"ב) בִּהִדִּיה וְאָמַר וַיִּדְחִי מִיָּד
בְּכָף. אָמַר זְכָאָה חוּלְקִי דְחֲמִית לִי בְּכָף
דְאַלְמֵלֵא לֹא חֲמִיתָא לִי בְּכָף לֹא הוֹינָא בְּכָף

השלמה מהחשמטות (סימן כג)

תָּא חֲזִי הָאִי הֵר לִישְׁנָא דְתַקִּיפוּ הוּא.
אִינוּן הָרִים לְעֵילָא וְאַלִין צַדִּיקִים
דְאַחִידָן בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְאַקְרוּן הֵר צִיּוֹן
הָרִים דְסַחְרָנִי יְרוּשָׁלַיִם בְּגִין דְאַינוּן
מְצוּיְיִנִין וְאַמְרִין הָאִי לְהָאִי בְּסַטְרָא
דִּיחֻדָּא (עוֹבְדִיָּה א) לְשֶׁפּוּט אֶת הֵר עֵשׂוֹ
דְקְטָרִיגוּ מְקָטָרֵגָא מְסַטְרָא דְשְׂמָאלָא
בִּהִיא זְמָנָא (עוֹבְדִיָּה א) וְהִתְהַלְּךְ לִיִּי הַמְּלוּכָה.
בְּקַדְמִיתָא אֶקְרִי מְמִלְכָה בְּגִין דִּינִקָּא
לְתָרִין סַטְרִין לִימִנָא וְלְשְׂמָאלָא. וְהִשְׁתָּא

לִימִינָא. הָדָא הוּא דְכִתְיב (הושע ב') וְאַרְשְׁתִּיף לִי לְעוֹלָם. וּבְגִין דְגִלוּתָא לָאוּ לְעוֹלָם הוּא דְהָא יִתְבָּא בְגִלוּתָא.

תָּא חֲזִי, דְסַמֵּיף לִיה (זכריה י"ד) וְהִיָּה יִי לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד בְּגִין דְעַד הַשְׁתָּא כַּד יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא שְׂכִינְתָּא עִמָּהוֹן וּמַלְכָּא בְלֹא מְטְרוּנִיתָא לָאוּ מַלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל הַהוּא זְמַנָּא וְהִיָּה יִי לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. כַּד אֲתַדְבַּקַת שְׂכִינְתָּא בְּצַדִּיק הוּא יְחוּדָא.

דְהַכִּי אֹולִיפְנָא בְרִזָּא דְקֶרִית שְׁמַע דְבַעֵי בַר נֶשׁ לְיַחְדָּא לְמֵאֲרִיָּה וְלִקְשָׁרָא קְשָׁרִין דְמֵהִימְנוּתָא בְרַעוּתָא דְלָבָא. וְכַד מְטִי לְאֶחָד אֲבַעֵי לִיה לְכוּנָא בְּא' סְתִימָא עֲתִיקָא (ס"א עמיקא) דְכִלָּא וְח' תְּמַנָּא דְרַגִין עֲלָאִין מִחֲכֻמָּה עֲלָאָה עַד צַדִּיק. וְד' רַבְתָּא אֲתַדְבַּקוּתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְאִיהִי חוּלְקִיָּה דְדוּד דְאֶקְרִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן כַּד אֲתַדְבַּקַת לְאִינוּן דְרַגִין דְלַעֲיָלָא דְרַמִּיזִין בְּא"ח. כַּדִּין אִיהִי רַבְתָּא וְעֲלָמָא כּוּלִיָּה יְנִיק מִינָהּ וְאִינוּן שְׂדִים דְאִינוּן כַּמְגַדְלוֹת (ח' שיר השירים ח') אֲזִי הִיִּיתִי בְעֵינָיו כַּמוּצָאֵת שְׁלוֹם.

תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַמַּר כַּד אִיהִי בְגִלוּתָא עִם בְּנֵהָא בֵּין אוּמִין דְעֲלָמָא אֶקְרִי זַעֲרָא הָדָא הוּא דְכִתְיב (שם) אַחֲוֹת לְנוּ קִטְנָה וְעַד יִשְׂרָאֵל אֲתַדְבְּרוּ בְּאוּרֵייתָא וְאֲזִלִּין בְּאַרְחָא קְשׁוּט כַּדִּין אֲתַמְלִיָּיא וְשְׁלוֹם אֲתַחֲבַר בְּהוּ. אֲתִיבַת אִיהִי וְאֲמַרְתָּ אֲנִי חוּמָה וְשְׂדִי כַּמְגַדְלוֹת.

כְּהוּא זְמַנָּא דְאֲתַחֲבַר עִמִּי אָ"ז וְשְׁלוֹ"ם. א' רְזָא דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא דְכִלָּא, ז' שְׁבַע דְרַגִין וְשְׁלוֹ"ם דְאֶקְרִי צַדִּיק בֵּינוּן

שְׁהַגְלוֹת לֹא לְעוֹלָם הִיא, שְׁהֲרִי יוֹשְׁבַת בְּגִלוּת.

בֹּא רְאָה, שְׁסַמּוּף לּוּ (זכריה יד) וְהִיָּה ה' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. בְּגִלְלָ שְׁעַד עַכְשָׁו, כְּשִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת - שְׂכִינָה עִמָּהֶם, וּמַלְךְ בְּלִי גְבִירָה אִינוּ מַלְךְ, אֲבָל אוֹתוֹ זְמַן, וְהִיָּה ה' מַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. כְּשִׁנְדְבַקַת הַשְׂכִּינָה בְּצַדִּיק, אֲזִי הוּא יְחִיּוּד.

שְׂכַךְ לְמַדְנוּ בְּסוּד שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁצַרִּיף אָדָם לִיַּחַד לְאֹדוּנוֹ וְלִקְשָׁר קְשָׁרֵי הַאֲמוּנָה בְּרִצּוֹן הַלֵּב. וְכַשְׁמַגִּיעַ לְ"אֶחָד", צַרִּיף לּוֹ לְכוּן בְּא' נִסְתָּרַת עֲתִיקָה [עֲמִיקָה] שֶׁל הַכֵּל, וְח' - שְׁמוּנָה דְרַגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת מִחֲכֻמָּה עֲלִיוֹנָה עַד צַדִּיק. וְד' גְּדוּלָּה - הַתְּדַבְּקוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא חֲלָקוֹ שֶׁל דוּד שְׁנַקְרָא (תהלים 99) עֲנִי וְאֲבִיוֹן, כְּשִׁנְדְבַקַת לְאוֹתָן דְרַגּוֹת שְׁלֻמְעֵלָה שְׁרַמּוּזוֹת בְּא"ח. אֲזִי הִיא גְּדוּלָּה וְכָל הָעוֹלָם יוֹנֵק מִמֶּנָּה, וְאוֹתָם שְׂדִים שְׁהֶם כַּמְגַדְלוֹת, (שיר ח) אֲזִי הִיִּיתִי בְעֵינָיו כַּמוּצָאֵת שְׁלוֹם.

בֹּא רְאָה, פְּסוּק זֶה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל נִתְבָּאָר. כְּשִׁהִיא בְּגִלוּת עִם בְּנֵיהָ בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם נִקְרָאֵת קִטְנָה, זֶהוּ שְׂכַתוּב (שם) אַחֲוֹת לְנוּ קִטְנָה. וְכַשִּׁישְׂרָאֵל נִדְבָקִים בְּתוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדַרְךְ אֲמֵת, אֲזִי מִתְמַלֵּאת, וְשְׁלוֹם מִתְחַבֵּר בְּהֶם. מְשִׁיבָה הִיא וְאוֹמַרְתָּ, אֲנִי חוּמָה וְשְׂדִי כַּמְגַדְלוֹת.

כְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהִתְחַבַּר עִמִּי, אֲזִי וְשְׁלוֹם. א' סוּד הָעֲתִיק הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַכֵּל. ז' שְׁבַע דְרַגּוֹת, וְשְׁלוֹם שְׁנַקְרָא צַדִּיק. בֵּינוּן שְׁהַדְרַגּוֹת הַלְלוּ מִתְחַבְּרוֹת, אֲזִי הִיִּיתִי

בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וְאִיזָה עֵינָיו? אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁנִקְרָאוֹת עֵינֵי ה', פְּנֵי ה', וְאִז שְׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זְכָר וְנִקְבָּה, וְלִכְּן צִוָּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקַשֵּׁר אֶת כָּל קִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד, מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו. מַה הַטַּעַם? בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא מָקוֹם שֶׁכָּל יָמֵי וְשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְלוּיִים בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שְׁרָמוּזוֹת בְּאֶחָד, וְהֵם עֲשָׂרָה, וְכֻלָּם אֶחָד. וְהַתְּעוּרָרָו בּוֹ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלְ"ת וְיָפָה, בְּגִלּוֹל שֶׁמָּקוֹם זֶה שֶׁל דִּלְ"ת הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר מִשְׁלָה, וְצָרִיף אָדָם לְהֶאָרִיף בָּהּ וְלִמְשֹׁף לָהּ בְּרֻכּוֹת מֵאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים, שֶׁשֶׁה בְּנִים עֲלִיוֹנִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק, וְאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים רְמוּזִים בַּח', בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה. שֶׁשֶׁת אֵלֶּה, וְשְׁנַיִם לְמַעְלָה -

חֲכָמָה וּבִינָה, אֵב וְאֵם - לְהוֹסִיף וְלְהַכְלִילִם לְמַעְלָה וְלַתַּת לָהֶם בְּרֻכּוֹת מֵאֵב וְאֵם הָעֲלִיוֹנִים, שְׁתֵּרֵי אֵין שׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק אֵלֶּה בְּמָקוֹם שְׁלוֹם, בְּמָקוֹם שְׁנִמְצָאִים זְכָר וְנִקְבָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר א) צְאִינָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ דּוֹקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יַחֲטֹף בַּחֲיִ"ת, אֵלֶּה צָרִיף לְמִשְׁפַּח בְּרֻכּוֹת מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁל הַכֹּל, וְלְהַרְיֵק בְּאוֹתָם שֶׁשֶׁה בְּנִים. אַחַר כֵּן לִבַּת הַזֹּאת שְׂאִין לָהּ יִרְשָׁה בְּבֵית אֲבִיהָ וְאִמָּהּ, אֵלֶּה רַק הַבֵּן הַזֶּה. וּמִכָּאֵן לְמַדְּנֵוּ שְׁבֵן יוֹרֵשׁ אֵב וְאֵם, וּבַת לֹא, אֵלֶּה שֵׁשׁ לָהּ מְזוֹנוֹת מִן הַבֵּן, אֵלֶּה צָרִיף לְהֶאָרִיף בְּדִלְ"ת הַזֹּאת.

דְּהַנִּי דְרָגִין מִתְחַבְּרִין פְּדִין א"ז הַיִּתִּי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וּמֵאֵן עֵינָיו. אֵינּוֹן שְׁבַע דְּרָגִין דְּאֶקְרוּן עֵינֵי יי, פְּנֵי יי, וְכַדִּין שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשְׂרִיָא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא בְּאַתְרֵי דְדְכָר וְנוֹקְבָא וּבְגִין כֵּן פְּקִד מֹשֶׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקַשֵּׁר כּוֹלְהוֹ קִשְׁרִין דְּמַהִימְנוּתָא.

תָּא חַזִּי, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אַתְרֵי דְכָל יוֹמִין וְשְׁנִין דְּעֵלְמָא בִּיהַ תְלוּיִן בְּרָזָא דְאֵינּוֹן דְרָגִין דְרַמִּיזִין בְּאֶחָד וְאֵינּוֹן עֲשָׂרָה וְכַלְהוֹ חַד, וְאַתְעָרוּ בִּיהַ חֲבָרֵיָא וְאָמְרוּ בְּדִלְ"ת וְשְׁפִיר. בְּגִין דְּהָאֵי אַתְרָא דְדִלְ"ת הִיא וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילֵיהַ. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ וְלֹא מִשְׁכָּא לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּנִין עֲלֵאִין עַל יְדֵי דְצְדִיק וְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין רְמִיזִין בַּח' בְּרָזָא דְתַמְנֵיָא.

שִׁית אֵלִין וְתֵרִין לְעֵילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִימָא לְאוֹסְפָא וְלֹא כְלָלָא לָהּ לְעֵילָא, וְלִמְיָהּ לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאַבָּא וְאִימָא עֲלָאָה. דְּהָא לָא שְׂרִיָא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא אֵלֶּה בְּאַתְרֵי דְשְׁלִים, בְּאַתְרֵי דְאַשְׁתַּפַּח דְכָר וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה וְגוֹ' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגוֹ'. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דִּיִּיקָא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבִלְבָד שְׁלֹא יַחֲטוּף בַּחֲיִ"ת אֵלֶּה בְּעֵי לְאַמְשַׁכָּא בְּרַכָּאָן מֵאַתְרֵי עֲלָאָה דְכוּלָּא. וְלֹא אֶרְקָא בְּאֵינּוֹן שִׁית בְּנִין. לְבַתָּר לְהָאֵי בַת דְלִית לָהּ אַחְסָנָא בְּבֵית אָבוּהָ וְאִימָא אֵלֶּה הָאֵי בְרָא. וּמִכָּאֵן אוֹלִיפְנָא דְבְרָא יִרִית לְאַבָּא וְלֹאִימָא וּבְרַתָּא לָא, אֵלֶּה דְאִית לָהּ מְזוּנֵי מִן בְּרָא אֵלֶּה בְּעֵי לְאַרְכָּא בְּהָאֵי דִלְ"ת.

וְתָמַן אֲמַרִי כְמָה בְעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ, כְּשִׁיעוּרָא דִימְלִיךְ יְתָה לְעִילָא וּלְתַתָּא וּלְאַרְבַּע זְווּיִין דְעֶלְמָא, רְזָא דְשִׁית סְטָרִין עֲלָאִין דְכֻלְהוּ יִתְחַבְרוּן עִמָּה וְלֹא יִתְפָּרְשׁוּן לְעֶלְמִין. וְכַד בַּר נֶשׁ מְאַרִיךְ בְּהַאי כָּל אֵינוּן יוֹמִין וְשָׁנִין עֲלָאִין מוֹסְרִין בְּרַכָּאן עַל רִישֵׁיהּ וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְרִי לֵיהּ (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

תָּא חֲזִי, כְּלָלָא דְאורֵייתָא בְּהַאי קָרָא רְמִיזִין וְכְלָלָא דְכָל אֵינוּן אֲמִירָן דְאַתְבְּרִי בְּהוּן עֶלְמָא בְּאַחַד רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איוב כ"ג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וּנְפָשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבַהוּן אַתְבְּרִי עֶלְמָא וְעַל דָּא תְּגִינָן בְּעֶשְׂרָה מְאַמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ' וְאוּקִימְנָא דְכוּלְהוּ עֶשְׂרָה וְכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּקָרָא קְדַמְאָה דְאורֵייתָא: (עד כאן מוההשמטות)

השלמה מוההשמטות (סימן כד)

בְּרַאשִׁית רְזָא דְחֻכְמָ"ה. בְּרָא. עֲלָאָה סְתִימָא דְלֹא אֲתִיידַע אֱלֹהִים בִּינָ"ה. אִ"ת כְּלָלָא דְחֻסָּד וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם תְּפָאֲרָת וְאִ"ת כְּלָלָא דְנִצְח וְהוּ"ד. וְא"ו דוֹאֲת לְאַכְלָלָא צְדִיק. הָאָרֶץ כְּלָלָא דְכְּנַסְת יִשְׂרָאֵל אָרֶץ הַחַיִּים וּבְתַר פְּרֻטָא דְאורֵייתָא בְּרָזָא דְאֵינוּן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרַאשִׁית מְאַמְר הוּא לְקַבַּל דְרֻגָא דְחֻכְמָ"ה וְאַקְרִי רַאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וְלִקְבַל דְרֻגָא דְחֻסָּד דְאִיהוּ לִימִינָא. דְהָא מִתְמָן נִפְּיק נְהוּרָא לְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּרָזָא דְיוֹם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם וְלִקְבַּלֶּיהָ לְתַתָּא אֲבָרְהָם דְאַחִיד בְּהַאי חוּלְקָא. וּבְגִין כֶּף פְּתִיב הָכָא יוֹם אַחַד, וְהָכָא (יחזקאל לג) אַחַד הָיָה אֲבָרְהָם וּבֵיהּ פְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר מִמְזַרְחָ בְּרָזָא דְאֹר דְנִפְּיק מִמְזַרְחָ.

וְשֵׁם אֲוֹמְרִים כְּמָה צְרִיךְ אָדָם לְהֶאָרִיךְ בַּהּ, כְּשִׁיעוּר שִׁמְלִיךְ אֹתָהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּע זְווּיֹת הָעוֹלָם, סוּד שֶׁל שֵׁשׁ צְדָדִים עֲלִיוֹנִים שְׂכָלָם יִתְחַבְרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים, וּכְשֶׁאֲדָם מְאַרִיךְ בָּזָה, כָּל אֹתָם יָמִים וְשָׁנִים עֲלִיוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרַכָּה עַל רִאשׁוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לוֹ (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

בָּא רָאָה, כָּלֵל הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק הַזֶּה רְמוּזִים, וְכָלֵל שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם רְמוּזִים בְּאַחַד. זֶהוּ שְׂכַתוּב (איוב כב) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וּנְפָשׁוּ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, בְּעֶשְׂרָה מְאַמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרָשְׁנוּ שְׂכָלָם עֶשְׂרָה, וְכָלָם כְּלוּלִים בְּפִסּוּק הַרְאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּרַאשִׁית - סוּד הַחֻכְמָה. בְּרָא - הָעֲלִיּוֹן הַנְּסֻתָר שֶׁלֹּא נוֹדַע. אֱלֹהִים - בִּינָה. אֶת - כָּלֵל שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה. הַשְּׁמַיִם - תְּפָאֲרָת. וְאֶת - כְּלָלוֹת שֶׁל נִצְח וְהוּד. וְא"ו שֶׁל "וְאֶת" - לְהַכְלִיל הַצְּדִיק. הָאָרֶץ - כְּלָלוֹת שֶׁל כְּנַסְת יִשְׂרָאֵל, אָרֶץ הַחַיִּים, וְאַחַר כֶּף פְּרֻטָא שֶׁל תּוֹרָה בְּסוּד אוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים. בְּרַאשִׁית הוּא מְאַמְר, כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֻכְמָה, וְנֻקְרָא רַאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר - כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֶסֶד שֶׁהִיא לִימִין, שֶׁהִיא מִשְׁם יוֹצֵא אֹר לְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל יוֹם, זֶהוּ שְׂכַתוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְנֻגַדוֹ לְמַטָּה, אֲבָרְהָם שְׂאוֹמֵז בַּחֲלֹק הַזֶּה, וְלִכְּנַ פְּתוּב כָּאֵן יוֹם אַחַד, וְכָאֵן - אַחַד הָיָה אֲבָרְהָם, וְכוּ כְּתוּב (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְזַרְחָ, בְּסוּד שֶׁל אֹר שִׁוְצָא מִמְזַרְחָ.

ובא ראה, לא תמצא בכל שבעת הצדיקים שאחוזים למעלה בסוד של שמותיהם בתחלה אף, אלא אברהם ואהרן שאחוזים בחסד הזה, שהרי כהנים מצד החסד באים. אף על גב שאהרן אחוז בהוד, גם בחסד הוא אחוז. ומשה, אף על גב שאחוז בנצח, גם בתפארת אחוז הוא, להראות שהכל אחד. ואברהם ראש לכל הצדיקים, וממנו נפרדו למטה, שהוא לימין הקדוש ברוך הוא, ונקרא כהן, זהו שכתוב (תהלים ק) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. ואהרן אחוז בזה בגלל שהוא כהן, אבל דרגתו הוא הוד.

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו' - פנגד הדרגה של גבורה ששם אחוז יצחק, וכנגדו תפארת. המים הולידו אש, בגלל כך יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, ובגלל כך למטה (בראשית כה) אברהם הוליד את יצחק, ובאותו יום נברא גיהנם, שיצא מאותה אש חזקה באותה מחלקת, ולכן אותו יום הוא יום הדין.

ויאמר אלהים יקוו המים - פנגד דרגת תפארת שנקרא קו האמצעי, וכנגד יעקב שהוא שלישי, ונוטל שני חלקים באותו של אש ומים (של אש השמים) משמים, וכנגדו יום שלישי, ועל זה נקרא יעקב (שם) איש תם ישב אהלים. שלם בכל. שלם בחסד. שלם בדין. שלם במים. שלם באש. ישב אהלים - שנים, חסד וגבורה, ונוטל הכל, ונעשה בידיו רחמים.

ויאמר אלהים תדשא הארץ תדשא עשב פרי וגומר. הדרגה של צדיק שנקרא

ותא חזי לא תשפח בכלהו שבעה זפאין דאחידן לעילא ברזא דשמהתהון בשירותא אלה אלא אברהם ואהרן דאחידן בהאי חס"ד דהא כהנים מסטרא דחס"ד אתו. ואף על גב דאחיד אהרן בהוד, בחס"ד נמי אחיד ומשה אף על גב דאחיד בנצח, בתפארת נמי אחיד. לאחזאה דכולא חד ואברהם רישא לכלהו זפאין ומניה אתפרשו לתתא דאיהו לימינא דקדשא ברוך הוא ואקרי כהן הדא הוא דכתיב (תהלים ק) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. ואהרן בגין דאיהו כהן אחיד בהאי, אבל דרגא דיליה הו"ד איהו:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו' לקבל דרגא דגבורה דאחיד תמן יצחק ולקבליה תפארת מיא אולידו אשא בגין כך יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. ובגין כך לתתא אברהם הוליד את יצחק וביומא ההוא אתברי גיהנם דנפיק מההוא אשא תקיפא בההוא מחלוקת ובגין כך ההוא יומא, יומא דדינא:

ויאמר אלהים יקוו המים לקבל דא דרגא דתפארת דאקרי קו האמצעי ולקבליה דיעקב דאיהו תליתאי ונטיל תרין חולקין בההוא דאש ומים (דאש השמים) משמים ולקבליה יום תליתאי ועל דא דאקרי יעקב (בראשית כ"ה) איש תם יושב אהלים. שלים בכלא. שלים בחסד. שלים בדינא. שלים במיא שלים באשא. יושב אהלים תרין, חס"ד וגבורה ונטיל פלא ואתעביד בידיה רחמין:

ויאמר אלהים תדשא הארץ תדשא עשב מזריע זרע עץ פרי וגו'. דרגא דצדיק

דַּאֲקָרִי עֵץ הַחַיִּים וְאִיהוּ עוֹשֶׂה פְּרִי, דְּהָא לִית
בְּכֻלְהוּ דִּיעֵבִיד פְּרִי בְּרֵי אִיהוּ. זֶרְעוּ בּוּ עַל
הָאָרֶץ וַיִּיקָא. וְלִקְבִלִיהּ לְתַתָּא (בראשית מט) בֵּן
פּוֹרְתַת יוֹסֵף בֵּן פּוֹרְתַת עֲלֵי עֵין. וְאֲקָרִי בְּרִית
שְׁלָמָא. וּבְגִין כֶּף תְּרִי זְמַנִּי בְּהַאי יוֹמָא כִּי
טוֹב, חַד לִקְבֵּל דְּרִגָא דְּתַפְאָרְתָּת וְחַד לִקְבֵּל
דְּרִגָא דְּצַדִּיק דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא דְּלַעֲיִלָא
וְעֵבִידְתָּא אַחְרָא לִית בֵּיהּ אֱלָא זּוּגָא לְאַפְקָא
פְּרִי נְשַׁמְתִּין לְעֵלְמָא, פְּרִי עוֹבְדוּי דְּקִדְשָׁא
בְּרִיף הוּא. הֵכִי נָמִי לְתַתָּא דְּזוּגָא שְׂרִי בֵּיהּ
מְשַׁבְּתַת לְשַׁבְּתַת.

תָּא חֲזִי, רְזָא עֲלָאָה דְּאוּרִייתָא, מְאִי עֵין פְּרִי
עוֹשֶׂה פְּרִי, לִקְבֵּל יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא אִיהוּ.
וּמְאִי טַעְמָא אַתְּכִלִּיל בְּיוֹם תְּלִיתָאִי, רְזָא
עֲלָאָה אִיהוּ. בְּגִין דְּתַגְּיִנן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן
יֹחָאִי אוֹמֵר מְאִי טַעְמָא כְּתִיב בְּאוּרִייתָא (דברים
כד) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וְלֹא כִּי תִלְקַח אִשָּׁה
לְאִישׁ בְּגִין דְּאַרְחִיּהּ דְּבַר נֶשׁ לְאַהֲדָרָא
וְלִמְתַּבַּע אַנְתּוּ. מְתַל לְבַר נֶשׁ דְּאַתְּאֲבִיד לִיהּ
אַבְדְתָּא מְאִרִי דְּאַבְדְתָּא מְחִזְר לְמְתַבַּע
אַבְדְתָּא דִּילִיּהּ, וְהַאי צַדִּיק אִישׁ אֲקָרִי. הָדָא
הוּא דְּכְתִיב (בראשית מ"ג) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה
כְּדַאוּקִימָנָא.

וּבְנִסְתָּת יִשְׂרָאֵל דְּרַמִּיזָא בְּיוֹם רַבִּיעֵאִי בְּרִזָּא
דְּמֵאֲרַת חֶסֶר סְמָכָא רַבִּיעֵאָה
מְלֻכּוּתָא דְּדוּד. בְּגִין כֶּף אָף עַל גַּב דְּאַתְרִיּהּ
דְּהַאי צַדִּיק יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא אַתְּכִלִּיל וְאַתְרַמִּיז
בְּיוֹמָא תְּלִיתָאִי לְמַהוּי סְמִיךְ לְיוֹם רַבִּיעֵאִי
וְאִיהוּ אַנְתּוּ דִּילִיּהּ בְּגִין כֶּף מְאִרִיּהּ דְּאַבְדְתָּא
מְחִזְר עַל אַבְדְתּוּ וּבְגִין כֶּף פְּתִיב לְתַתָּא (בראשית
מ"ב) וַיּוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אַבְרָם בְּזַמְנָא דְּאַתִּי דְּאִיהוּ בְּאַחְרִית הַיָּמִים
בְּיוֹם שְׁתִּיתָאִי דְּאִיהוּ אֶלְפָּא שְׁתִּיתָאָה

עֵץ הַחַיִּים, וְהוּא עוֹשֶׂה פְּרִי,
שְׁתֵּרִי אִין בְּכֻלָּם שְׁיַעֲשֶׂה פְּרִי
פְּרִט לוּ. זֶרְעוּ בּוּ עַל הָאָרֶץ,
דְּוָקָא, וּכְנַגְדוּ לְמַטָּה (שם מט) בֵּן
פּוֹרְתַת יוֹסֵף בֵּן פּוֹרְתַת עֲלֵי עֵין,
וְנִקְרָא בְּרִית שְׁלוֹם. וְלִכְּן פְּעַמִּים
בְּיוֹם הַזֶּה כִּי טוֹב, אַחַד כְּנַגְד
דְּרַגְתַּת תַּפְאָרְתָּת, וְאַחַד כְּנַגְד דְּרַגְתַּת
צַדִּיק, שְׁהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת
שְׁלַמְעֵלָה, וּמַעֲשֶׂה אַחַר אִין בּוּ
אַלָּא זּוּגָא לְהוֹצִיא פְּרִי נְשַׁמּוֹת
לְעוֹלָם, פְּרִי מַעֲשִׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. כֶּף גַּם לְמַטָּה, שְׁזוּגָא
מְתַר בּוּ מְשַׁבְּתַת לְשַׁבְּתַת.

בֵּא רְאָה סוּד עֲלִיּוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה,
מֵה זֶה עֵץ פְּרִי עֲשֶׂה פְּרִי, הוּא
כְּנַגְד יוֹם הַשַּׁבָּת, מֵה הַטַּעַם
נִכְלָל בְּיוֹם שְׁלִישִׁי? סוּד עֲלִיּוֹן
הוּא, בְּגִלְל שְׁשִׁנְיָנוּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֵּן יֹחָאִי אוֹמֵר, מֵה הַטַּעַם כְּתוּב
בְּתוֹרָה (דברים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ
אִשָּׁה, וְלֹא כִּי תִלְקַח אִשָּׁה
לְאִישׁ? בְּגִלְל שְׁדַרְךָ הָאִישׁ לְחִזְר
וְלִבְקַשׁ אִשָּׁה. מְשַׁל לְאָדָם
שְׁאַבְדָּה לוֹ אַבְדָּה, בְּעַל הָאֲבָדָה
מְחִזְר אַחַר אַבְדְתּוּ. וְצַדִּיק (סוד)
זֶה נִקְרָא אִישׁ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
(בראשית מט) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה,
כְּפִי שְׁבַאֲרָנוּ.

וּבְנִסְתָּת יִשְׂרָאֵל שְׁרַמִּיזָא בְּיוֹם
רַבִּיעֵי בְּסוּד שֶׁל מְאֲרַת חֶסֶר,
הַעֲמוּד הַרַבִּיעֵי מְלֻכּוּת שֶׁל דְּוּד,
לִכְּן אָף עַל גַּב שְׁמִקּוּמוֹ שֶׁל צַדִּיק
זֶה יוֹם הַשַּׁבָּת, נִכְלָל וְנִרְמַז בְּיוֹם
הַשְּׁלִישִׁי, לְהֵיוֹת סְמוּךְ לְיוֹם
רַבִּיעֵי, וְהִיא אַשְׁתּוּ, לִכְּן בְּעַל
הָאֲבָדָה מְחִזְר עַל אַבְדְתּוּ, וְלִכְּן
כְּתוּב לְמַטָּה (שם מט) וַיּוֹסֵף הוּא
הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אַבְרָם לְעֵתִיד לְבֵא, שְׁהוּא
בְּאַחְרִית הַיָּמִים, בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי
שְׁהוּא הָאֶלְף הַשְּׁשִׁי, כְּשִׁבְאַ
הַמְּשִׁיחַ, שְׁיוּמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶלְף שְׁנָה, אָף עַל גַּב

שחלקה של פנסת ישראל הוא יום הרביעי, הלכה ונרמזה ביום הששי להיות סמוכה לבעלה שנקרא צדיק, יום השבת, לתקן לו שלחן. וזהו שכתוב (ירמיה לא) פי ברא ה' חדשה בארץ נקבה תסובב גבר. זהו בזמן המשיח שהוא ביום הששי, ולכן כתוב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. מה הטעם נוסף ה', מה שלא היה כן בשאר הימים? אבל בכל מקום ה' זו פנסת ישראל, שבאה להזדווג עם בעלה ביום שבת, כשיבא בעלה להקימה מן העפר. ובגלל כך כתוב (ישעיה כו) ובאו האבדים בארץ אשור, זה צדיק וכנסת ישראל.

דבר אחר, מה הטעם נכלל היום השלישי הסוד של צדיק? בגלל ששלוש דרגות מימין ושלש משמאל, והוא היה באמצע הגוף להשקות לכל כפי להשפיע השפעתו ליום רביעי שהוא פנסת ישראל, שאין לה אור מעצמה סמוך לצדיק הזה. ובא תראה, יום השבת הזה אסור לעשות בו מלאכה, משום כך נכללו בו שני ויאמר, כנגד שתי דרגות, והכפל בו כי טוב. ויאמר אלהים יהי מארת - כנגד דרגה של צדק, מלכות שלמעלה שאין לה אור משלה אלא מה שנותן לה על ידי צדיק, ולכן דוד למטה עני ואביון אחוזי בה, והצטרף להוסיף לו ימים ושנים, והרי בארנו דוקא שבעים שנה, ונקרא יום רביעי.

ויאמר אלהים ישראל ישרצו המים - כנגד דרגה של נצח, שהוא עמוד ימין של התורה, וכנגדו משה

כד ייתי משיחא, דיומא דקדשא ברין הוא אלה שנין אף על גב דפנסת ישראל חולקא דידה יומא רביעאה, אזלא ואתרמיזא ביומא שתיתאה למהוי סמיכא לבעלה דאקרי צדיק יומא דשבתא לתקנא ליה פתורא והאי דכתיב (ירמיה לא) פי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר דא איהו בזמנא דמשיחא דאיהי ביומא שתיתאה ובגין כך פתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. ומאי טעמא אתוסף ה' מה דלא הוה כן בשאר יומי. אבל בכל אתרא ה' דא כנסת ישראל דאתייה לאזדווגא בבעלה יומא דשבתא, כד ייתי לבעלה (ס"א לה בעלה) לאקמא לה מעפרא. ובגין כך פתיב (ישעיה כ"ו) ובאו האובדים בארץ אשור. דא צדיק וכנסת ישראל.

דבר אחר מאי טעמא אתכליל ביום תליתאי רזא דצדיק בגין דתלת דרגין מימינא ותלתא משמאלא ואיהו הוה אמצעייתא דגופא לאשקאה לכולא בגין למנגד שקיותיה ליום רביעאי דאיהי כנסת ישראל דלית לה נהורא מגרמה, סמיה להאי צדיק. ותא חזי האי יומא דשבתא אסיר למעבד עבידתא בגין כך אתכלילו ביה תרין ויאמר, לקבל תרין דרגין והוכפל ביה פי טוב.

ויאמר אלהים יהי מארת לקבל דרגא דצד"ק, מלכו"ת דלעילא דלית לה נהורא מדילה אלא מה דאתייהיב לה על ידי צדיק ובגין כך דוד לתתא עני ואביון אחיד בה ואצטרין לאוספא ליה יומין ושנין והא אוקימנא שבעים שנה דייקא ואקרי יום רביעאי:

ויאמר אלהים ישראל ישרצו המים. לקבל דרגא דנצ"ח דאיהו סמיכא מינא דאורייתא ולקבליה משה לתתא סמיה לעלמא באורייתא דא

הוא דְּכָתִיב (ירמיה ל"ג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגו' :

למטה סומך לעולם בתורה. זהו שפֿתוב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגוֹמֵר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תוֹצֵא הָאָרֶץ - כְּנֶגֶד דְּרָגָה שֶׁל הוֹד שְׂאוּחֹז אֶהְרֹן, וְנִקְרָאת יוֹם שְׁשִׁי. בֹּא רָאָה, אֶהְרֹן לְמִטָּה אָף עַל גֵּב שֶׁבֶא מַחְסֵד, אֶחָזוּ לְמִטָּה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁנִּקְרָא הוֹד, וְעוֹשֶׂה קְרֻבָנוֹת בְּאוֹתָם מִיְּמֵי בְּהֵמוֹת טְהוֹרוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּיוֹם שְׁלוֹ, לְקַרֵּב אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּרְמְזָה בְּצַדִּיק, לְקֶשֶׁר דְּרָגוֹת הָאֱמוּנָה וְלִהְיוֹרֵיד רַחֲמִים לְעוֹלָם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאֱמִירָה הַזֹּאת כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַכֹּל נִסְתָּרֵת הַנִּסְתָּרִים, רְצָה לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְדַמּוּתוֹ בְּסוּד שֶׁל אָדָם, וּבְכָל הַדְּרָגוֹת לְמִטָּה נִתֵּן פֶּחַ לְהוֹצִיא, כֹּל אֶחָד פְּרָאוּי לוֹ, וְעֲשֶׂה אָדָם שְׁשׁוּלֵט בְּכָל, בְּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְבֹא רָאָה, עַד שֶׁלֹּא הִשְׁתַּלְּמוּ אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שֶׁל יָמִים עֲלִיוֹנִים, לֹא הִשְׁתַּלְּמוּ אָדָם לְמַעְלָה. בְּיוֹן שֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ לְמַעְלָה אָדָם הָעֲלִיּוֹן, הִשְׁתַּלְּמוּ לְמִטָּה אָדָם הַתַּחְתּוֹן וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשַׁלְּמוֹת. לְכֵן הִשְׁלִיט אֶת הָאָדָם הַתַּחְתּוֹן עַל כָּל מֵה שֶׁנִּבְרָא בְּעוֹלָם, בְּגַלְל שְׁאָדָם הָעֲלִיּוֹן שׁוּלֵט עַל הַכֹּל. וְלִכֵּן רָמַז בְּפִסְוִיק זֶה שְׁבַע דְּרָגוֹת, שִׁישׁ בּוֹ שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁנִּקְרָא בְּהֵם אָדָם שֶׁלְּמַעְלָה וְהִשְׁתַּלְּמוּ בְּהֵם. בְּגַלְל כְּפֹךְ, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, לְתַת לוֹ שְׁפַע מְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֶסֶד.

בֹּא רָאָה, מִי שֶׁצִּלְמֵנוּ זֶה עֲלִינוּ, חֶסֶד אֵל לֹא זֶה מִמֶּנּוּ וְיוֹשֵׁב עַל רֵאשׁוֹ, וּמִתְחַבֵּרֵת בּוֹ שְׁכִינָה בְּסוּף יְמֵינוּ, בְּגַלְל שֶׁחֶסֶד זֶה הוּא שֶׁבֶא לוֹ מִמֶּנּוּ לֹא מִסְתַּלֵּק, עַד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תוֹצֵא הָאָרֶץ לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּהו"ד דְּאֶחָיד אֶהְרֹן וְאֶקְרִי יוֹם שְׁתִּיתָאִי. תָּא חֲזִי אֶהְרֹן לְתַתָּא אָף עַל גֵּב דְּאֶתִּי מַחְסֵ"ד אֶחָיד לְתַתָּא בְּיוֹם שְׁתִּיתָאִי דְּאֶקְרִי הו"ד וְעָבִיד קְרֻבָנִין בְּאִינוֹן מִיְּמֵי בְּעִירָן דְּכִיָּין וְאֶתְבְּרִיאוּ בְּיוֹמָא דִּילִיָּה (לְקַרְבָּא) לְאֶקְרָבֵא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאֶתְרַמְיָא בִּיהַ בְּצַדִּיק לְקֶשֶׁר דְּרָגִין דְּמַהִימְנוּתָא וְלִנְחֵתָא רַחֲמֵי לְעַלְמָא :

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאִי אֱמִירָא לְקַבֵּל דְּרָגָא עַלְאָה דְּכָלֵא סְתִימָאָה דְּסְתִימִין. בְּעָא לְמַעְבַּד יְקָרָא לְדִיוֹקְנָא בְּרִזָּא דְּאָדָם וּבְכֻלְהוּ דְּרָגִין לְתַתָּא יְהִיב חִילָא לְאֶפְקָא כָּל חַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהַ וְעָבַד אָדָם דְּשִׁלִּיט בְּכָלֵא בְּעַלְאֵי וְתַתָּאֵי.

וְתָא חֲזִי עַד לֹא אֲשַׁלִּימוּ אִינוֹן שְׁבַע דְּרָגִין יוֹמִין עַלְאִין לֹא אֲשַׁתְּלִים אָדָם לְעִילָא. בְּיוֹן דְּאֲשַׁתְּלִים לְעִילָא אָדָם עַלְאָה, אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא אָדָם תַּתָּאָה. וְכֻלְהוּ עַלְמִין בְּשַׁלִּימוּ. בְּגִין כְּוֹ שְׁלִטִּיה לְאָדָם תַּתָּאָה עַל כָּל דְּאֶתְבְּרִי בְּעַלְמָא בְּגִין דְּאָדָם עַלְאָה שְׁלִיט עַל כָּלֵא. וּבְגִין כְּוֹ רָמַז בְּהַאי קָרָא שְׁבַע דְּרָגִין. דְּאִית בִּיהַ שְׁבַע דְּרָגִין עַלְאִין דְּאֶקְרִי בְּהוּ אָדָם דְּלְעִילָא וְאֲשַׁתְּלִים בְּהוּ. בְּגִין כְּוֹ נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, לְמִיָּהֵב לִיהַ שְׁפַע מַהִהוּא אֶתְרָא דְּאֶקְרִי חֶסֶד.

תָּא חֲזִי, מָאן דְּהַאי צוֹלְמָא עֲלִיָּה, חֶסֶד אֵל לֹא אַעֲדֵי מִנְיָה וְיִתְבָּא עַל רִישִׁיָּה וְאֶתְחַבֵּרֵת בִּיהַ שְׁכִינְתָּא בְּסוּפָא דִּיוֹמוֹי בְּגִין יוֹם רֵאשׁוֹן, וְהוּא רֵאשׁ שֶׁל כָּל הַיָּמִים שֶׁלְּמַעְלָה. וְצִלְמֵנוּ

שנשלמים ימיו באותה הדרגה
שנקראת אחרית הימים. והיא
הדרגה של צד"ק, והיא שביעית,
שנת השמטה. ובאותה הדרגה
נשלמים ימי האדם, כשנשלמו
שבעים שנה פנגד שבע דרגות,
עשר לכל הדרגה. זהו שכתוב (תהלים
צ) ימי שנתינו בהם שבעים שנה.
מה זה בהם? באותם ימים ושנים
שלמעלה, ואם בגבורת שמונים.
בא ראה, בנים חיים ומזונות לא
בזכות תלויים הדברים, הסוד של
אותן שבע דרגות שבהן זכות
וחוכה בסוד חסד וגבורה, שאם
כף לא היה לו לאדם להיות חי
פרט לשבעים, אלא שבמזל
העליון העתיק של הכל תלויים,
בגלל כף הוא מוסיף על כל ימי
האדם כרצונו.

ובא ראה, כף למדנו בספרו של
שלמה המלך, שבלילה האחרון
של חג, אם יסתפל אדם בצלמו
ויראה אותו שלם, לא נגזרה עליו
מיתה. ומה הטעם בלילה הזו?
בגלל ששבעת ימי החג פנגד
שבעה ימים עליונים הם, שכל
הימים והשנים של העולם תלויים
בהם, והם רמוזים בכתוב של (דברי
הימים-א כט) לך ה' הגדלה וגומר.
ראשיתם חסד וסיומם ממלכה.
פנסת ישראל. אחרית הימים
שנמצאת שביעית אחרית.

ובשבא ליל השביעי הזה, נראה
אם השתלמו הימים באחרית
הזאת. ואם הצלם העליון הזה
נראה עליו, אז חסד אל כל היום
יחזר עליו כבתחלה, ולא פוחד
מהדין הזה של צדק, והיא עמו
בשלמות בחדוה ומחזירה לו
פנים. ולכן הזהיר הקדוש ברוך
הוא את ישראל להנצל מדיני
הצדק הזו, ולכסות סכת שלום

דהאי חס"ד יום ראשון ואיהו רישא דכל
יומין דלעילא והאי צולמא דאתנא ליה
מניה לא אסתלק עד דאשתלימו יומוי
בההוא דרגא דאקרי אחרית הימים והוא
דרגא דצדק ואיהו שביעאה, שנת השמיטה
בההוא דרגא אשלימו יומוי דבר נש פד
אשתלימו שבעין שנין לקבל שבע דרגין,
עשרה לכל דרגא. הדא הוא דכתיב (תהלים צ)
ימי שנתינו בהם שבעים שנה. מאן בהם,
באינון יומין ושנין דלעילא. ואם בגבורת
שמונים.

תא חזי, פני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא
מלתא. רזא דאינון שב בדרגין (לדעתי צ"ל
שבע דרגין) דבהון זכות וחוכא ברזא דחס"ד
וגבורה. דאי הכי לא הוה ליה לבר נש
למהוי חי בר משבעין. אלא במזלא עלאה
עתיקא דכלא תליין. בגין כף איהו מוסיף
על כל יומוי דכל בר נש פרעוניה.

ותא חזי הכי אוליפנא בספרא דשלמה
מלכא, דביליא בתרא דחגא, אי
יסתפל בר נש בצולמא דיליה וחזי ליה
שלים, לא אתגזר עלוי מיתה. ומאי טעמא
בהאי ליליא, בגין דשבעא יומין דחגא
לקבל שבעא יומין עלאין אינון. דכל יומין
ושנין דעלמא בהו תליין, ואינון רמיזין
בקרא (דברי הימים א כט) דלך יי' הגדולה וגו'
שירותא דלהון חס"ד וסיומא דלהון
ממ"לכה, פנסת ישראל, אחרית הימים.
אשתכח שביעאה אחרית.

וכר אתנא האי ליליא דשביעי אתחזי אי
אשתלימו יומוי בהאי אחרית. ואי האי
צולמא עלאה חזי עליה, חס"ד אל יתהדר
עליה פדבקדמיתא ולא מסתפי מהאי דינא דצד"ק ואיהי בהדיה

בשלימו בחדוותא ואהדרת ליה אנפין.
 ובגין כך אזהר לון קדשא בריך הוא
 לישראל לאשתזבא מדינוי דהאי צד"ק,
 ולחפאה ספת שלמא עלייהו ולמיתב בצלא
 דמהימנותא. ^(ויקרא כ"ג) הָדָא הוּא דְכְתִיב
 בספות תשובו שבעת ימים לאכללא להאי
 דרגא דלעילא ולאוספא ביה ברכה ממין
 עלאין, בגין דהאי יומא שביעאה איהו
 כנסת ישראל אגן מקיפין להאי מזבח עלאה
 באינון תרין למודים דאינון ערבי נחל
 ועבדין בה נסוף המים ויהיב צדי"ק באינון
 שתין דאינון מששת ימי בראשית פלא ברזא
 דחכמתא.

עליהם, ולשבת בצל האמונה. זהו
 שכתוב ^(ויקרא כג) בספת תשובו
 שבעת ימים, להכליל את הדרגה
 הזו למעלה ולהוסיף בה ברכה
 ממים העליונים, בגלל שיום זה
 הוא שביעי הוא כנסת ישראל. אנו
 מקיפים את המזבח הזה העליון
 באותם שני למודים שהם ערבי
 נחל, ועושים בה נסוף המים,
 ונותן צדיק באותם שתין שהם
 מששת ימי בראשית, הכל בסוד
 החכמה.

ולאחר מכן ^(במדבר כט) ביום
 השמיני עצרת תהיה לכם, תעשו
 כנוס לאותם שבועה ימים עליונים,
 ועשו יום טוב בגלל שנצלתם
 מדינו של אותו יום שביעי. בגלל
 כך כתוב בצלמנו כדמותנו, כנגד
 יום שני גבורה, חלקו של יצחק,
 ואז יש לאדם לשים את 'דמותנו'
 הזאת ולהדמות במעשיו לאותם
 העליונים. וכל זה למה? בגלל
 שהקדוש ברוך הוא נתן בידי
 האיש, אם רוצה האיש לדמות
 עצמו לאותם שלמעלה, משתלם
 בהם, ולא פוחד ממדת הדין
 העליונה.

וירדו בדת הים - כנגד הדרגה
 של נצח שאחוז בה משה, שדת
 הים נבראו באותה דרגה ^(ספירה),
 ונתן להם נסתר הנסתרים כח
 לשלט עליהם אם דומה אדם
 לעליונים, ואם לא דומה לעליונים
 - ירדו, ודגי הים שולטים בהם
 בכני אדם, ולכן הזהירה אותם
 התורה שנתנה על ידי משה, ^{(דברים}

ו) ובחרת בחיים.
 בא ראה, משה, כשנזרק לים, לא
 שלטו עליו דגי הים ולא פחד

ולבחר ^(במדבר כ"ט) ביום השמיני עצרת תהיה
 לכם. עבדו פנישתא לאינון שבע
 יומין עלאין ועבדו יומא טבא, בגין
 דאשתזבתון מדינוי דההוא יומא שביעאה.
 בגין כך פתיב בצלמנו כדמותנו לקבל יומא
 תנינא גבורה, חולקיה דיצחק. כדין אית
 לבר נש למשווי להאי דמותנו ולא תדמי
 בעובדוי לאינון עלאין. וכל דא למה בגין
 דקדשא בריך הוא יהב בידי דבר נש, דאי
 בעי בר נש למדמי גרמיה לאינון דלעילא
 אשתלים בהו ולא מסתפי מהאי מדת דינא
 עלאה.

וירדו בדת הים לקבל דרגא דנצ"ח
 דאחיד ביה משה דגת הים בההוא
 דרגא אתפריאו ויהיב לון סתימא דסתימין
 חילא למשלט עלייהו, אי דמי בר נש
 לעלאין, ואי לא דמי לעלאין ירדו. ונוגי
 ימא שלטין בהו בכני נשא. ובגין כך אזהירת לון אורייתא
 דאתיהיבת על ידי דמשה ^(דברים ל') ובחרת בחיים.

תא חזי, משה כד אתרמי לימא לא שלטו עליה נוגי ימא ולא אסתפי

מֵהֶם, בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא הִיָּה עִתִּיד
לְהִתְקַרֵּב לְמַעֲלָה וּלְדַבֵּק
בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֵאחֹר
שֶׁנִּדְבַק, שָׁלַט עַל דְּגֵי הַיָּם, וְרָמַז
לְאַהֲרֹן אָחִיו שִׂיפָה אֶת הַיָּם
וְיָמוּתוּ הַדְּגִים, וְהוּא לֹא עָשָׂה
כֵּן, בְּגִלּוֹל שְׂאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלוֹ
שׁוֹלְטָת עֲלֵיהֶם וְכֵה נִכְרָאוּ, וְלֹא
רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׂיפָה
הוּא בְּשִׁבִיל לְהִתְהַפֵּךְ לָהֶם
לְאוֹיֵב. וְכִשְׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב עֲלָיו
(ישעיה מג) כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֲתָךְ אֲנִי
וְגוֹמֵר. שֶׁזֶה וְיִרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם
וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם לְקַבֵּל דְרָגָא דְשָׁמַיִם. דְּבַהּ הוּא
שָׁמַיִם, שְׂבֻאוֹתָהּ דְרָגָה שׁוֹלְטָת
עֲלֵיהֶם, וְזוֹ תְּפָאֵרָת.

וְאִךְ עַל גַּב שְׂבֻדְרָגַת הַנִּצְחָה נַעֲשׂוּ
כָּל דְּגֵי הַיָּם וְהַעוֹפוֹת, לֹא כְּתוּב
שֵׁם אֱלֹא עוֹף כְּנָף, אֲכַל עֲכָשׁוּ
קָרָא לָהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם, בְּגִלּוֹל
שֶׁבֶן אָדָם לֹא שׁוֹלְט עֲלֵיהֶם אֱלֹא
מִצַּד שֶׁל שָׁמַיִם. וּבַבְּהֵמָה -
שׁוֹלְט עֲלֵיהֶם בְּסוּד שֶׁל הוֹד
שְׁנוֹתָן לוֹ סִיּוּעַ, שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ יוֹם
נִכְרָאוּ הַבְּהֵמוֹת. וּבְכָל הָאָרֶץ -
שׁוֹלְט בְּסוּד שֶׁל צְדִיק שֶׁנִּקְרָא
כָּל, וְהוּא שׁוֹלְט עַל הָאָרֶץ, אָרֶץ
הָעֲלִיּוֹנָה. כֵּן גַּם אָדָם לְמִטָּה
שׁוֹלְט עַל אָרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה, מִשׁוּם
שֶׁהִפֵּל בּוֹ. וּבְכָל הָרִמְשׁ הָרִמְשׁ
עַל הָאָרֶץ - שׁוֹלְט עֲלֵיהֶם אָדָם
מִסִּיּוּעַ שְׁנַתָּן לוֹ מֵאָרֶץ הַחַיִּים,
הַמְּלָכוֹת הָעֲלִיּוֹנָה: (ע"כ מִהַשְׁמָטוֹת)
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמַצּוֹת
הַתּוֹרָה וְאָמַר, מַצּוֹת הַתּוֹרָה
שְׁנַתָּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל, כְּלֵן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה
בְּדֶרֶךְ כָּלֵל.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. זוֹהִי
הַמַּצּוּה הַרְאשׁוֹנָה שֶׁל הַכָּל.
וְנִקְרָאת מַצּוּה זוֹ יִרְאֵת ה',
שֶׁנִּקְרָאת רֵאשִׁית, שְׁכַתוּב (תהלים
קיא) רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת ה'.

מִנְיֵיהוּ בְּגִין דְּאִיהוּ הָוָה זְמִין לְקַרְבָּא לְעֵילָא
וְלֹא תִדְבַקָא בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְבַתָּר כַּד
אֲתִדְבַק שְׁלִיט עַל נוּגֵי יַמָּא. וְרָמַז לְאַהֲרֹן
אָחִיו דִּימְחֵי יַת יַמָּא וְיָמוּתוּן נוּגֵי וְאִיהוּ לֹא
עֲבִיד הַכִּי, בְּגִין דְּהֵיִא דְרָגָא דִּילֵיהּ שְׁלִיט
עֲלֵייהוּ וּבִיהּ אֲתַבְּרִיאוּ וְלֹא כְּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דִּימְחֵי אִיהוּ, בְּגִין לְאַתְהַפְּכָא לְהוּ
לְאוֹיֵב. וְכַד בַּר נֶשׁ אֲזִיל בְּאַרְחוּי דְקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּתוּב עֲלֵיהּ (ישעיה מ"ג) כִּי תַעֲבֹר
בְּמִים אֲתָךְ אֲנִי וְגוֹ'. דְּהָא וְיִרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם
וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם לְקַבֵּל דְרָגָא דְשָׁמַיִם. דְּבַהּ הוּא
דְרָגָא שְׁלִיט עֲלֵייהוּ וְדָא תְּפָאֵרָת.

וְאִךְ עַל גַּב דְּבִדְרָגָא דְנִצְ"ח אֲתַעֲבִידוּ כָּל
נוּגֵי יַמָּא וְעוֹפֵי, לֹא כְּתוּב תְּמִן אֱלֹא עוֹף
כְּנָף אֲכַל הַשְׂתָּא קָרִי לְהוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּגִין
דְּבַר נֶשׁ לֹא שְׁלִיט עֲלֵייהוּ אֱלֹא מִסְטָרָא
דְשָׁמַיִם. וּבַבְּהֵמָה שְׁלִיט עֲלֵייהוּ בְּרִזָּא דְהוּ"ד
דִּיהִיב לֵיהּ סִיּוּעָא דְהָא בְּהֵוּא יוֹמָא
אֲתַבְּרִיאוּ בְּעִירָן. וּבְכָל הָאָרֶץ שְׁלִיט בְּרִזָּא
דְצְדִיק דְאֶקְרִי כ"ל וְאִיהוּ שְׁלִיט עַל הָאָרֶץ
אַרְעָא עֲלֵאָה. הַכִּי נִמְי בַּר נֶשׁ לְתַתָּא שְׁלִיט
עַל אַרְעָא תְּתָאָה בְּגִין דְכוּלָּא בִּיהּ. וּבְכָל
הָרִמְשׁ הָרִמְשׁ עַל הָאָרֶץ שְׁלִיט עֲלֵייהוּ בַּר
נֶשׁ מִסִּיּוּעָא דְאֲתִיְהִיב לֵיהּ מֵאָרֶץ הַחַיִּים
מְלָכוֹת עֲלֵאָה: (ע"כ כַּאן מִהַשְׁמָטוֹת)

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּפִקּוּדֵי אוּרִייתָא. וְאָמַר
פִּקּוּדֵי אוּרִייתָא דִּיהֵב קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל כְּלֵהוּ בְּאוּרִייתָא בְּאַרְחָה כָּלֵל כְּתוּבֵי:
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. הָדָא הִיא פִּקּוּדָא
קִדְמָא"ה דְכָלָּא. וְאֶקְרִי פִּקּוּדָא דָּא
יִרְאֵת יְיָ דְאֶקְרִי רֵאשִׁית. דְּכְתוּב, (תהלים קיא)
רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת יְיָ. (משלי א) יִרְאֵת יְיָ
רֵאשִׁית דַּעַת. בְּגִין דְּמִלָּה דָּא רֵאשִׁית אֶקְרִי.

וְדָא אִיהִי תְרַעָא לְאַעְלָא גּוּ מְהִימְנוּתָא. וְעַל פְּקוּדָא דָּא אַתְקִימִים כָּל עַלְמָא.

יִרְאָה אַתְפָּרֵשׁ לְתַלְתַּת סְטָרִין. תְּרִין מְנַיִיהוּ לֵית בְּהוּ עֵיקְרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְחַד

עֵיקְרָא דִּירְאָה. אֵית בַּר נֶשׁ דְּדַחִיל מְקַדְּשָׁא בְּרִיף הוּא בְּגִין דִּיִּיחּוּן בְּנוּהִי וְלֹא יְמוּתוּן. אוּ

דְּחִיל מְעוּנָשָׁא דְּגוּפִיהּ אוּ דְּמְמוּנִיהּ. וְעַל דָּא דְּחִיל לִיהּ תְּדִיר. אֲשַׁתְּכַח יִרְאָה דְּאִיהוּ דְּחִיל

לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא שְׂוִי לְעֵקְרָא. אֵית בַּר נֶשׁ דְּדַחִיל מִן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּגִין דְּדַחִיל

מְעוּנָשָׁא דְּהוּא עַלְמָא וְעוּנָשָׁא דְּגִיהֶנָם. תְּרִין אֲלִין לָאוּ עֵיקְרָא דִּירְאָה אֲנוּן וְשִׂרְשָׁא דִּילִיהּ.

יִרְאָה דְּאִיהִי עֵקְרָא, לְמַדְחַל בַּר נֶשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט

עֵקְרָא וְשִׂרְשָׁא דְּכָל עַלְמִין וְכָלָא קַמִּיהּ כְּלָא חֲשִׁיבִין. כְּמָה דְּאַתְמָר (דְּנִיאל ד) וְכָל דִּיִּירִי אֲרַעָא

כְּלָא חֲשִׁיבִין. וְלִשְׂוָאָה רְעוּתִיהּ בְּהוּא אַתְר דְּאַקְרִי (נ"א ב) יִרְאָה.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאַמְר וּוִי אִי אִימָא וּוִי אִי לֹא אִימָא. אִי אִימָא יִנְדַעוּן חֲיִיבִין הִיף

יִפְלַחוּן לְמֵאֲרִיָּהוּן. אִי לֹא אִימָא יֵאבְדוּן חֲבֵרִיָּא מְלָה דָּא. בְּאַתְר דִּירְאָה קְדִישָׁא שְׂרִי,

מְלַרְע אֵית יִרְאָה רְעָה דְּלָקִי וּמְחִי וּמְקַטְרַג וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חֲיִיבִיא. וּמָאן דְּדַחִיל

בְּגִין עוּנָשׁ דְּמְלִקְיוּתָא וְקַטְרוּגָא כְּמָה דְּאַתְמָר. לֹא שְׂרִיא עֲלִיהּ הֵהִיא יִרְאָת יִי

דְּאִיקְרִי יִרְאָת יִי לְחַיִּים. אֲלֹא מָאן שְׂרִיא עֲלִיהּ הֵהִיא יִרְאָה רְעָה. וְאַשְׁתְּכַח דְּשְׂרִיא

עֲלִיהּ הֵהִיא רְצוּעָה יִרְאָה רְעָה וְלֹא יִרְאָת יִי. וּבְגִין כִּף אַתְר דְּאַקְרִי יִרְאָת יִי רֵאשִׁית דְּעֵת

(א) יִרְאָת ה' רֵאשִׁית דְּעֵת. מִשּׁוּם שְׂדֵבֵר זֶה נִקְרָא רֵאשִׁית, וְזֶה הַשְּׂעִר לְהַכְנִס לְתוֹף הָאֲמוּנָה, וְעַל הַמְצָוָה הַזֶּה מִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם.

הִירְאָה נִפְרְדַת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, שְׁנַיִם מֵהֶם אֵין בְּהֶם עֵקֶר כְּרֵאוּי, וְאַחַד עֵקֶר שֶׁל יִרְאָה. יֵשׁ אָדָם שִׂירָא מִהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא כְּדִי שְׂיִחְיוּ בְּנֵיו וְלֹא יְמוּתוּ, אוּ שִׂירָא מְעַנֵּשׁ שֶׁל גּוּפוֹ אוּ שֶׁל מְמוֹנוֹ, וְעַל כֵּן יִרָא מְמוֹנוֹ תְּמִיד. נִמְצְאָת הִירְאָה שֶׁהוּא יִרָא מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לֹא שֵׁם אוֹתָהּ לְעֵקֶר. יֵשׁ אָדָם שֶׁפּוֹחַד מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא מִשּׁוּם שֶׁפּוֹחַד מְעַנֵּשׁ אוֹתוֹ הָעוֹלָם וּמְעַנֵּשׁ הַגִּיהֶנָם. שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא עֵקֶר שֶׁל יִרְאָה הֵם וְהַשְּׂרֵשׁ שֶׁלּוֹ.

הִירְאָה שֶׁהִיא עֵקֶר, שְׂאָדָם יִירָא מְרַבּוּנוֹ מִשּׁוּם שֶׁהוּא גְדוֹל וְשְׁלִיט, עֵקֶר וְשִׂרְשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכָּל לְפָנָיו כְּלָא חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (דְּנִיאל ד) וְכָל דִּיִּירִי הָאָרֶץ כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְלִשְׁמֵי אֵת רְצוּנוֹ בְּאוֹתוֹ הַמְקוּם שֶׁנִּקְרָא יִרְאָה.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאַמְר, אוּי אִם אִמְר, וְאוּי אִם לֹא אִמְר. אִם אִמְר - יִדְעוּ הַרְשָׁעִים אִיף יַעֲבְדוּ אֵת רַבּוֹנָם. אִם לֹא אִמְר - יֵאבְדוּ הַחֲכָרִים אֵת הַדְּבָר הַזֶּה. בְּמְקוּם שֶׁשׁוֹרָה יִרְאָה קְדוּשָׁה, מְלַפְנֵיהּ יֵשׁ יִרְאָה רְעָה שְׁמֵלְקָה וּמְכָה וּמְקַטְרַגָּת, וְהִיא הַרְצוּעָה לְהַלְקוֹת אֵת הַרְשָׁעִים, וּמִי שֶׁפּוֹחַד בְּגַלְל עֲנֵשׁ הַמְלָקוֹת וְהַקְטְרוּג כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאֵר, לֹא שׁוֹרָה עֲלָיו אוֹתָהּ יִרְאָת ה' שֶׁנִּקְרָאת יִרְאָת ה' לְחַיִּים. אֲלֹא מִי שׁוֹרָה עֲלָיו? הִירְאָה הַרְעָה הֵהִיא. וְנִמְצָא שֶׁשׁוֹרָה עֲלָיו הַרְצוּעָה הֵהִיא, יִרְאָה רְעָה וְלֹא יִרְאָת ה'. וְכִּשְׁמוֹם כִּף הַמְקוּם שֶׁנִּקְרָא יִרְאָת ה' נִקְרָא רֵאשִׁית דְּעֵת, וְעַל כֵּן נִכְלַלְתָּ כָּאן הַמְצָוָה הַזֶּה, וְזֶה

העקר והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי ששומר היראה זהו - שומר הכל. לא שומר יראה - לא שומר את מצוות התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. שמי שעובר על זה, עובר על מצוות התורה. וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הנה אלו ארבעה ענשים להעניש בהם את הרשעים.

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לד) קו תהו, (זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה, אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ח) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ד) והקר בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסיף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הפלל של הכל. מפאן והלאה שאר מצוות התורה.

מצוה שניה - זוהי מצוה שמצוה של יראה נאחזה בה ולא יוצאת ממנה לעולמים, והיא אהב"ה. שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה. ומה היא אהבה שלמה? זו אהבה רבה, שכתוב (שם יז) התהלך לפני והיה תמים, שלם באהבה. וזהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור. זו אהבה שלמה שנקראת אהבה רבה.

אקרי. ועל דא אתפליל הכא פקודא דא. ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאורייתא. מאן דנטיר יראה (דא) נטיר כלא. לא נטיר יראה לא נטיר פקודי אורייתא, דהא דא תרעא דכלא. ובגין כך פתיב בראשית דאיהי יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. דמאן דעבר על דא עבר על פקודי דאורייתא. ועונשא דמאן דעבר על דא האי רצועה רעה אלקי ליה. והיינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הא אלין ארבע עונשין לאענשא בהון חייביא.

תהו דא חנק, דכתיב, (ישעיה לד) קו תהו (זכריה ב) חבל מדה. בהו דא סקילה, אבנין דמשוקעין גו תהומא רבא לעונשא דחייביא. וחשך דא שריפה, דכתיב, (דברים ח) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך (דברים ד) והקר בוער באש עד לב השמים חשך כו'. ודא אשא תקיפא דעל רישיהון דחייביא שרי לאוקדא לון. ורוח דא הרג בסיף. רוח סערה חרבא משננא היא מלהטא ביה. כמא דאת אמר, (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת ואקרי רוח. האי עונשא למאן דעבר על פקודי אורייתא. וכתיב לבתר יראה, ראשית, דאיהי כללא דכלא. מפאן והלאה שאר פקודין דאורייתא.

פקודא תננינא דא איהי פקודא. דפקודא דיראה אתאחדת בה ולא נפקא מינה לעלמין. ואיהי אהב"ה. למרחם בר נש למאריה רחימו שלים. ומאן איהו רחימו שלים. דא אהבה רבה דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים שלים ברחימותא. ודא הוא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור דא

וכאן היא המצנה שאדם יאהב את רבונו כראוי.

אמר רבי אלעזר, אבא, אהבה בשלמות אני שמעתי בזה. אמר לו, אמר, בני, לפני רבי פינחס, שהרי הוא עומד בדרגה הזו. אמר רבי אלעזר, אהבה רבה הינו אהבה שלמה בשלמות של שני צדדים, ואם אין נכללת בשני צדדים - אינה אהבה כראוי בשלמות.

ועל פן שנינו, לשני צדדים נפרדת האהבה, אהבת הקדוש ברוך הוא. יש מי שאוהב אותו מתוך שיש לו עשר, ארץ ימים, בנים סביבו, שולט על שונאיו, דרכיו מתקנות לו, ומתוך כך אוהב אותו. ואם לזה יתהפך ויחזיר עליו הקדוש ברוך הוא גלגול של דין קשה - ישנא אותו ולא יאהב אותו כלל, ובגלל כך אהבה זו אינה אהבה שיש לה עקר.

אהבה שנקראת שלמה, ההוא שהיה בשני הצדדים - בין בדין בין בחסד. ותקון דרכו שאוהב את רבונו, כמו ששנינו, אפלו שנוטל את נשמתו ממך. זו היא אהבה שלמה בשני צדדים. ועל כן האור של מעשה בראשית יצא ואחר כך נגזר. כשנגזר, יצא דין קשה, ונכללו שני הצדדים יחד, שתהיה שלמות האהבה כראוי.

נטלו רבי שמעון ונשקו. בא רבי פינחס ונשקו וברכו, ואמר, בודאי הקדוש ברוך הוא שלחני לכאן. זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם. אמר רבי אלעזר, בודאי לא צריך לשפח ירא'ה בכל המצוות, כל שפן במצנה הזו צריך ירא'ה להתדבק בנה. איך מתדבק? האהבה היא בצד אחד

רחימו שלימותא דאקרי אהבה רבה. והכא איהו פקודא למרחם בר נש למאריה כדקא יאות.

אמר רבי אלעזר, אבא, רחימתא בשלימו אנא שמענא ביה. אמר ליה אימא ברי קמי דרבי פינחס דהא איהו בהאי דרגא קאים. אמר רבי אלעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימתא בשלימו דתרין סטרין, ואי לא אתפליל בתרין סטרין לאו (דף יב ע"א) איהו אהבה כדקא יאות בשלימו.

ועל דא תנינן בתרין סטרין אתפרש אהבה רחימו דקדשא בריה הוא. אית מאן דרחים ליה מגו דאית ליה עותרא, אורכא דיומין, בנין סחרגיה, שליט על שנאוי, ארחוי מתתקנן ליה, ומגו כך רחים ליה. ואי להאי יהא בהפוכא ויהדר עליה קדשא בריה הוא גלגולא דדינא קשיא, יהא שניא ליה ולא ירחם ליה כלל. ובגין כך רחימו דא לאו איהו אהבה דאית ליה עקרא.

רחימו דאקרי שלים ההוא דהוי בתרין סטרין בין בדינא בין בטיבו. ותקונא דארחוי דרחים ליה למאריה כמה דתנינן אפלו הוא נטיל נשמתו מינה. דא איהו רחימו שלים דהוי בתרין סטרין. ועל דא אור דמעשה בראשית נפק ולבתר אגניז. כד אגניז נפק דינא קשיא ואתפלילו תרין סטרין כחדא למיהוי שלימו דא אהבה כדקא יאות.

נטליה רבי שמעון ונשקיה. אתא רבי פינחס ונשקיה וברכיה ואמר בודאי קדשא בריה הוא שדרני הכא. דא הוא נהירו דקיק דאמרו לי דאתפליל בביתאי ולבתר נהיר כל עלמא. אמר רבי אלעזר ודאי לא איצטריך לאתנשי

ואתנשי

טוב, כמו שנתבאר שנותן עשר וטוב, אך של חיים, בנים ומזונות, אז צריך לעורר יראה ולפחד שלא יגרם החטא. ועל זה כתוב (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, משום שזה כולל ירא"ה באהב"ה.

וכך צריך בצד האחר של הדין הקשה לעורר בו יראה. כשואה שיהיה הקשה שורה עליו, אז יעורר יראה ויפחד מרבונו כראוי ולא יקשה לבו. ועל זה כתוב (שם) ומקשה לבו יפול ברעה, באותו הצד האחר שנקרא רעה. נמצאת שיראה שנאחזה בשני צדדים ונכללת מהם, וזוהי אהבה שלמה כראוי.

מצוה שלישית - לדעת שיש אלוה גדול ושליט בעולם, וליחד אותו בכל יום יחוד כראוי באותם ששת הצדדים העליונים, ולעשות אותם יחוד אחד בשש התבות של שמע ישראל ולכוון רצון למעלה עמהם. ועל פן צריך "אחד" להאריך אותו (נ"א בשש) בשש תבות, וזהו שכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתכנסו הדרגות שמתחת השמים שתאחז בהן יראה להיות בשלמות לששה צדדים כראוי. ועם כל זה, באותו היחוד צריך לקשר בו יראה, שצריך להאריך בדל"ת של אחד, שדל"ת של אחד גדולה. והיננו שכתוב ותראה היבשה, שתראה ותתקשר דל"ת, שהיא יבשה, באותו היחוד.

ואחר שנקשרה שם למעלה, צריך לקשר אותה למטה עם

ירא"ה בכל פקודין, כל שפן בפקודא דא אצטריך יראה לאתדבקה בהאי. היך אתדבקה. אהבה איהי בסטרא חד טב כמה דאתמר דיהב עותרא וטב אורכא דחיי בני מזוני, פדין איצטריך לאתערא יראה ולמדחל דלא יגרם חובא. ועל דא כתיב, (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, בגין דהא כליל ירא"ה באהב"ה.

והכי אצטריך בסטרא אחרא דדינא קשיא לאתערא ביה יראה. פד חמי דדינא קשיא שריא עלוי, פדין יתער יראה וידחל למאריה פדקא יאות ולא יקשה לביה. ועל דא כתיב, (משלי כח) ומקשה לבו יפול ברעה. ביהווא סטרא אחרא דאקרי רעה. אשתכח יראה דאתאחדת בתרין סטרין ואתפלילת מנייהו. ודא איהו אהבה שלימתא כדקא יאות.

פקודא תליתאה למנדע דאית אלהא רברבא ושליטאה בעלמא.

ולייחדא ליה בכל יומא יחודא כדקא יאות באנון שית סטרין עלאין. ולמעבד לון יחודא חדא בשית תבין דשמע ישראל ולכוונא רעותא לעילא בהדייהו. ועל דא אחד אצטריך לארכא ליה (נ"א בשית) בשית תבין. ודא הוא דכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתכנסון דרגין דתחות שמיא לאתאחדא ביה (יראה) למיהוי בשלימו לשית סטרין פדקא יאות. ועם כל

דא ביהווא יחודא אצטריך לקשרא ביה יראה דאצטריך לארכא בדל"ת דאחד. דדל"ת דאחד גדולה. והיננו דכתיב ותראה היבשה דתתחזי ותתקשר דל"ת דאיהו יבשה ביהווא יחודא.

ולבתר דאתקשר תמן לעילא איצטריך לקשרא לה לתתא באכלוסהא

אוכלוסיה בששה צדדים האחרים שלמטה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שיש בו שש תבות אחרות של היחוד. ואז, מה שהיתה יבשה, נעשתה ארץ לעשות פרות ואבים ולנטע אילנות. והינו מה שכתוב ויקרא אלהים ליבשה ארץ, באותו היחוד שלמטה ארץ, רצון שלם פראוי. ועל פן פי טוב כי טוב פעמים. יחוד אחד עליון ויחוד אחד תחתון. פיון שנאחו בשני צדדים, מפאן והלאה תדשא הארץ דשא. התפקנה לעשות פרות ואבים פראוי.

מצוה רביעית - לדעת שה' הוא האלהים, כמו שנאמר (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך פי ה' הוא האלהים. ושיפלל השם של אלהים בשם של יי, לדעת שהם אחד ואין בהם פרוי. והינו סוד הכתוב יהי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ, שיהיו שני השמות אחד בלי פרוי כלל, ושיפלל מארת חסר בשם של שמים (ג"א שרשום) שהם אחד ואין בהם פרוי. אור שחר באור לבן אין בהם פרוי, והפל (דבר) אחד. וזה הוא ענן הלכן של היום וענן של אש בלילה, מדת יום ומדת לילה, ויתקנו זה עם זה להאיר, כמו שנאמר להאיר על הארץ.

וזהו החטא של הנחש הקדמוני שהוא - חבר למטה והפריד למעלה, ומשום כך גרם מה שגרם לעולם, משום שצריך להפריד למטה ולחבר למעלה. ואור שחר צריך להאחו למעלה בחבור אחד, ולהאחו אחר כך באוכלוסיה ביחודה ולהפריד אותה מן הצד הרע. ועם כל זה צריך לדעת שאלהים ה' הפל אחד בלי פרוי.

בשית סטרין אחרנין דלתתא, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דאית ביה שית תבין אחרנין דיחודא. פדין מה דהות יבשה אתעבידת ארץ למעבד פירין ואיבין ולנטעא אילנין. והינו דכתיב ויקרא אלהים ליבשה ארץ בההוא יחודא דלתתא ארעא רעוא שלים פדקא יאות. ועל דא כי טוב, פי טוב תרי זמני. חד יחודא עלאה וחד יחודא תתאה. פיון דאתאחיד בתרין סטרין מפאן ולהלאה תדשא הארץ דשא. אתתקנת למעבד פירין ואיבין פדקא יאות.

פקודא רביעאה למנדע דיי הוא האלהים, כמה דאת אמר, (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבבך פי יי הוא האלהים. ולא תפללא שמא דאלהים בשמא דיי. למנדע דאנון חד ולית בהו פרוי. והינו רזא דכתיב יהי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ. למהוי תרין שמיהן חד בלא פרוי כלל. לאתפללא מארת חסר בשמא דשמים (ג"א דרשום) דאנון חד ולית בהו פרוי. נהורא אוכמא בנהורא חיוורא לית בהו פרוי וכלא חד. (דף יב ע"ב) ודא הוא עננא חיוורא דיממא ועננא דאשתא בליליא. מדת יום ומדת לילה. ולא תפקן דא בדא לאנהרא כמה דאתמר להאיר על הארץ.

ודא חובה דההוא נחש קדמאה חבר לתתא ואתפרש לעילא. ובגין כך גרם מה גרם לעלמא. בגין דאצטריך לאפרשא לתתא ולחברא לעילא. ונהורא אוכמא אצטריך לאתאחדא לעילא בחבורא חדא. ולא תאחדא לבתר באוכלוסיה ביחודה ולאפרשא לה מסטרא בישא. ועם כל דא אצטריך למנדע דאלהים יי כלא חד בלא פרוי. ויי הוא האלהים. וכד

ה' הוא האלהים. וכשידע אדם ששכל אחד ולא ישים פרוז, אפלו אותו הצד האחר יסתלק מן העולם ולא ימשך למטה.

והינו סוד הפתוב והיו למארות. שהנה הקלפה עולה אחר המח. המח אור. הצד האחר מות. אור בחבור של אותיות. מות בפרווד. וכשהאור הזה מסתלק משם, מתחבר באותיות מות של פרווד. מהאותיות הללו התחילה חנה וגרמה רע על העולם, פכתוב (בראשית א) ותרא האשה כי טוב החזירה האותיות למפרע ונשאר מ"ו, והם הלכו ונטלו האות תי"ו עצם, וגרמה מות על העולם, כמו שכתוב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הרי למדנו מ"ם נשארה יחידה. וא"ו שהיא חיים, תמיד מתהפכת והולכת ונוטלת תי"ו, שכתוב ותקח ותתן. ונשלמה התכה הזו והתחברו האותיות. אמר לו, ברוך אתה בני, והרי בארנו הדבר הזה.

מצוה חמישית - פתוב ישרצו המים שרץ נפש חיה. בפסוק הזה יש שלש מצוות: אחת לעסק בתורה, ואחת להתעסק בפרה ורביה, ואחת למול לשמונה ימים ולהעביר משם הערלה. לעסק בתורה ולהשתדל בה ולהגדילה בכל יום לתקן את נפשו ורוחו.

שבין שאדם מתעסק בתורה, הוא נתקן בנשמה אחרת קדושה, שכתוב שרץ נפש חיה. הנפש של החיה הקדושה היא. שפאשר אין אדם מתעסק בתורה, אין לו נפש קדושה, והקדושה שלמעלה אינה שורה עליו. וכאשר משתדל בתורה, באותו הדבור שהוא מברר בה, הוא זוכה לנפש החיה היא

ינדע בר נש דכלא חד ולא ישוי פירוודא, אפילו ההיא סטרא אחרא יסתלק מעל עלמא ולא אתמשך לתתא.

והיינו רזא דכתיב והיו למארות. הא קליפה בתר מוחא סלקא. מוחא אור. סטרא אחרא מות. אור בחבור דאתוון. מות בפירוודא. וכד האי אור אסתלק מתמן, מתחברא באתוון מות דפירוודא. מאלין אתוון שריאת חוה וגרמת בישא על עלמא. כמה דכתיב, (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב אהדרת אתוון למפרע אשתאר מ"ו ואנון אזלו ונטלו אות תי"ו בהדיהו וגרמת מותא על עלמא כמה דכתיב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הא אוליפנא מ"ם אשתארת יחידאה, וא"ו דאיהו חייך תדיר אתהפכת ואזלת ונטלת תי"ו דכתיב ותקח ותתן ואשתלים תיבה דא ואתחברו אתוון. אמר ליה בריך אנת ברי והא אוקימנא מלה דא.

פקודא חמישאה כתיב, ישרצו המים שרץ נפש חיה. בהאי קרא אית תלת פקודין. חד למלעי באורייתא. וחד לאתעסקא בפרה ורביה. וחד למגזר לתמנייא יומין ולאעברא מתמן ערלתא. למלעי באורייתא ולאשתדלא בה ולאפשא לה בכל יומא לתקנא נפשיה ורוחיה.

דביון דבר נש אתעסק באורייתא אתתקן בנשמתא אחרא קדישא. דכתיב שרץ נפש חיה. נפש דהיא חיה קדישא. דכד בר נש לא אתעסק באורייתא לית ליה נפשא קדישא. קדושא דלעילא לא שריא עלוי. וכד אשתדל באורייתא, בההוא רחישו דרחיש בה זכי להיא נפש חיה, ולמהדר כמלאכין קדישין. דכתיב, (תהלים קג)

וְלִהְיוֹת כְּמוֹ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים,
שְׁפָתוֹב (תהלים ק) בְּרָכוּ ה'
מְלֹאכִיו. אֵלֹו הֵם שְׁמַתְעִסְקִים
בַּתּוֹרָה שְׁנִקְרָאִים מְלֹאכִיו בְּאַרְץ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאָרֶץ. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם שְׁנִינּוּ, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם כְּנַפִּים
כְּנִשְׂרִים וְשִׁשְׁשׁוּטוֹ בְּכָל הָעוֹלָם,
שְׁפָתוֹב (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ
כַח יַעֲלוּ אֶבֶר כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ מֵה
שְׁפָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ -
זוֹ הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת מִים, יִשְׂרָצוּ
וְיִוָּצִיאוּ שְׂרָץ שֶׁל נֶפֶשׁ חַיָּה
מִהַמְּקוֹם שֶׁל הַחַיָּה הַהִיא יִמָּשְׁכוּ
אוֹתָהּ לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר. וְעַל
כֵּן אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר
בְּרָא לִי אֱלֹהִים, לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה,
וְאוֹ - וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

מִצְוָה שְׁשִׁית - לְהַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה. שְׁכַל מִי שְׁמַתְעִסְק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה, גּוֹרֵם לְנִהַר הַהוּא לְהִיּוֹת
נוֹבֵעַ תָּמִיד וְלֹא יִפְסְקוּ מִיָּמִיו.
וְהֵם מִתְמַלֵּא בְּכָל הַצְּדִידִים.
וּנְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת
וְיִוָּצִיאוֹת מְאוֹתוֹ הָאֵילָן, וְצִבְאוֹת
רַבִּים מִתְגַּדְּלִים לְמַעְלָה עִם
אוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(בראשית א) יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ
חַיָּה. זֶה בְּרִית הַקְּדָשׁ, הַנִּהַר
שְׁשׁוֹפֵעַ וְיִוָּצֵא, וְהַמִּים שֶׁלוֹ
מִתְרַבִּים וְשׁוֹרְצִים שְׂרָץ
וְהַתְּרַבּוֹת שֶׁל נִשְׁמָתוֹ לַחַיָּה
הַהִיא.

וּבְאוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שְׁנִכְנְסוֹת
לַחַיָּה הַהִיא, יִוָּצֵאִים כְּמֵה עוֹפּוֹת
שְׁפוֹרְחִים וְטָסִים בְּכָל הָעוֹלָם.
וּכְאֲשֶׁר הַנְּשָׁמָה יִוָּצֵאת אֶל
הָעוֹלָם הַזֶּה, הָעוֹף הַהוּא שְׁפוֹרֵחַ
וְיִוָּצֵא עִם הַנְּשָׁמָה הַזֶּה, מְאוֹתוֹ
הָעֵץ יִוָּצֵא עִמוֹ. כְּמֵה יִוָּצֵאִים עִם
כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה? שְׁנַיִם, אֶחָד
מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. אִם הוּא
זוֹכֵה - הֵם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ,

בְּרָכוּ יְיָ מְלֹאכִיו, אֵלֵינוּ אֲנוּן דְּמַתְעַסְקִין
בְּאוֹרֵייתָא דְּאִקְרוּן מְלֹאכִיו בְּאַרְעָא.

וְדָא הוּא דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ.
הַאי בְּהַאי עֲלָמָא. בְּהַהוּא עֲלָמָא
תְּנִינָן דְּזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד לוֹן
גְּדַפִּין כְּנִשְׂרִין וְלֹא שְׂטָא בְּכָל עֲלָמָא דְּכַתִּיב,
(ישעיה מ) וְקוֹי יְיָ יַחְלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר
כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאָרֶץ דָּא אוֹרֵייתָא דְּאִקְרִי מִים יִשְׂרָצוֹן
וְיִפְקוֹן רַחֲשָׁא דְּנֶפֶשׁ חַיָּה מְאַתֵּר דֵּהֵהִיא
חַיָּה יִמָּשְׁכוֹן לָהּ לְתַתָּא כְּמֵה דְּאִתְמַר. וְעַל
דָּא אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי
אֱלֹהִים, לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְכַדִּין וְרוּחַ נְכוֹן
חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי:

בְּקוֹדָא שְׁתִּיתָאָה לְאַתְעַסְקָא בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.
דְּכָל מָאן דְּאַתְעַסְק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה,
גָּרִים לְהַהוּא נִהַר לְמַהוּי נְבִיעַ תְּדִיר וְלֹא
יִפְסְקוֹן מִיָּמוּי. וְיִמָּא אֶתְמַלְיָא בְּכָל סְטָרִין.
וְנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין מִתְחַדְּשֵׁן וְנִפְקִין מֵהַהוּא
אֵילָנָא. וְחִילִין סְגִיָּאִין אֶתְרַבִּיאוּ לְעֵילָא בְּהַדִּי
אֲנוּן נִשְׁמַתִּין. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית א)
יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא בְּרִית קְיִימָא
קְדִישָׁא נִהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיָק, וְיִמָּא דִּילִיָּה
אֶתְרַבִּיאוּ וְרַחֲשִׁין רַחֲשָׁא וְרַבּוּיָא דְּנִשְׁמַתִּיהָ
לְהַהִיא חַיָּה.

וּבְאֲנוּן נִשְׁמַתִּין דְּעֵאלִין בְּהַהִיא חַיָּה נִפְקִי
כְּמֵה עוֹפֵי דְּפִרְחוּן וְטָאָסֵן כָּל עֲלָמָא.
וְכַד נִשְׁמַתָּא נִפְקָא לְהַאי עֲלָמָא הַהוּא עוֹפָא
דְּפִרַח וְנִפְקַב בְּהַדִּי הַאי נִשְׁמַתָּא מֵהַהוּא אֵילָנָא
נִפְקַב עִמִּיהָ. כְּמֵה נִפְקֵן בְּכָל נִשְׁמַתָּא וְנִשְׁמַתָּא.
תְּרִין, חֵד מִיָּמִינָא וְחֵד מִשְּׂמָאלָא. אִי זְכִי אֲנוּן
נְטָרִין לִיָּה דְּכַתִּיב, (תהלים צא) פִּי מְלֹאכִיו יַצְוֶה
לָהּ. וְאִי לֹא אֲנוּן מְקַטְרְגִי עֲלֵיָּה.

שפכתוב (תהלים צא) פי מלאכי
יצוה לך. ואם לא - הם מקטרגים
עליו.

אמר רבי פינחס, שלשה הם
שעומדים אפוטרופוסים על
האדם כשהוא זוכה, שפכתוב (איוב
5) אם יש עליו מלאך מליץ אחד
מני אלה להגיד לאדם ישרו. אם
יש עליו מלאך הנה אחד. מליץ
- שנים. אחד מני אלה להגיד
לאדם ישרו - הנה שלשה. אמר
רבי שמעון חמשה, שפכתוב
יותר, ויחננו ויאמר. ויחננו -
אחד. ויאמר - שנים. אמר לו, לא
פכה, אלא ויחננו זה הקדוש
ברוך הוא לבדו, שהרי אין רשות
לאחר אלא לו.

אמר לו, יפה אמרת, ומי שנמנע
מפריה ורביה, כככול ממעיט
את הדמות שפוללת את כל
הדמיות, וגורם לאותו הנהר
שאין שופעים מימיו, ופוגם את
הברית הקדוש בכל הצדדים,
ועליו פתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו
בפגרי האנשים הפושעים בי. בי
ודאי זה לגוף, ואין נשמתו
נכנסת לפרגוד כלל, והוא נטרד
מאותו העולם.

מצוה שביעית - למול לשמנה
ימים ולהעביר את זממת
הערלה, משום שהחיה היא
היא הדרגה השמינית לכל
הדרגות, והנפש היא שפורחת
ממנה צריכה להראות לפני
לשמנה ימים כמו שהיא דרגה
שמינית, ואז ודאי נראה שהיא
נפש חיה. הנפש של החיה היא
הקדושה, ולא מן הצד האחר.
וזהו ישרו המים. בספרו של
חנוף גרשמו המים של זרע קדש
רשם של נפש חיה. וזה הרשם
של האות יו"ד שגרשם בכשר
מכל שאר הרשומים של העולם.

הקדש מכל שאר הרשומים של העולם באותה המילה

אמר רבי פינחס (דף יג ע"א) תלתא אנון דקיימי
אפוטרופסין עליה דבר נש בד זכי.

דכתיב, (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד
מני אלה להגיד לאדם ישרו. אם יש עליו
מלאך האחד. מליץ תרי. אחד מני אלה
להגיד לאדם ישרו הא תלת. אמר רבי
שמעון, חמש, דכתיב יתיר, ויחננו ויאמר.
ויחננו חד. ויאמר תרין. אמר ליה לאו הכי,
אלא ויחננו דא קדשא בריך הוא בלחודוי,
דהא לית רשו לאחרא אלא ליה.

אמר ליה שפיר קא אמרת. ומאן דאתמנע
מפריה ורביה כביכול אזעיר דיוקנא
דכליל כל דיוקנין. וגרים לההוא נהר דלא
נגדין מימיו ופגים קיימא קדישא בכל
סטרין. ועליה כתיב, (ישעיה 10) ויצאו וראו
בפגרי האנשים הפושעים בי. בי ודאי דא
לגופא. ונשמתיה לא עייל לפרגודא כלל
ואטרוד מההוא עלמא.

פקודא שביעאה למגזר לתמניא יומין
ולאעברא זוהמא דערלתא, בגין
דההיא חיה איהי דרגא תמינאה לכל
דרגין, וההיא נפש דפרחא מינה אצטריכא
לאתחזאה קמה לתמניא יומין פמה דאיהי
דרגא תמינאה. וכדין אתחזי ודאי דאיהי
נפש חיה. נפש דההיא חיה קדישא ולא
מסטרא אחרא. ודא איהו ישרו המים.
בספרא דחנוף יתרשמון מיא דזרעא
קדישא רשימו דנפש חיה. ודא רשימו
דאת יו"ד דאתרשים בבשרא קדישא מכל
שאר רשומין דעלמא.

ועוף יעופף על הארץ. דא אליהו דטאס כל

ועוף יעופף על הארץ - זה אליהו שטס את כל העולם בארבע

שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ. וְצִרִיף לְסֹדֵר לוֹ
כֶּסֶף, וְלֹהֲזַכִּיר בְּפִי: זֶה הַכֶּסֶף שֶׁל
אֱלֹהֵינוּ. וְאִם לֹא - אֵינּוּ שׁוֹרֵה שָׁם.
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים
- שְׁנֵי אֵלֶּה עָרְלָה וּפְרִיעָה. הַמִּלְּהָ
שֶׁל הָעָרְלָה, וְאַחַר כֵּן הַפְּרִיעָה.
וְהֵם זָכַר וְנִקְבָּה. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ
הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת - זֶה הַרְשָׁם שֶׁל
אוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ
חַיָּה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. אֲשֶׁר
שָׂרְצוּ הַמַּיִם - הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים
שֶׁנִּמְשְׁכוּ אֵלֶיהָ שֶׁל אוֹת הַרְשָׁם
הַזֶּה.

וּבִגְדֵי זֶה נִרְשָׁמוּ יִשְׂרָאֵל בְּרֵשֶׁם
קְדוֹשׁ וְטָהוֹר לְמַטָּה. כְּדִגְמַת אוֹתָם
רְשׁוּמִים קְדוּשִׁים, לְהַכִּיר בֵּין צַד
הַקְּדוּשָׁה לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמֵאָה,
אֲף יִשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים לְהַכִּיר בֵּין צַד
הַקְּדוּשָׁה לְעַצְמֵם עַכְשָׁם, שְׁבָאִים
מִצַּד הָאֲחֵר שֶׁל טְמֵאָה, כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאָר. וַיְכַמּוּ שְׂרוּשָׁם אוֹתָם, כֵּן
רוּשָׁם הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת שֶׁלָּהֶם
לְבַהֲמוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל הָעַצְמִים
עַכְשָׁם. אֲשֶׁרֵי חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
מִצְוָה שְׂמִינִית - לְאַהֵב אֶת הַגֵּר
שֶׁנִּכְנָס לְמוֹל אֶת עַצְמוֹ וְלֹהֲכַנְס
תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה. וְהִיא מְכַנְּסָה
אוֹתָם תַּחַת כַּנְּפֵיהָ לְאוֹתָם
שֶׁנִּפְרָדִים מִצַּד הַטְּמֵאָה הָאֲחֵר
וּמִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ, שְׂכַתוֹב תּוֹצֵא
הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִם
תֹּאמַר שֶׁנֶּפֶשׁ הַחַיָּה הַזֹּאת שְׂכַלּוּלָהּ
בְּיִשְׂרָאֵל הִיא מְזַמְנָת לְכָל - חֲזוֹר
וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַכְסְדְּרָאוֹת
וְחֲדָרִים זֶה לְפָנִים מִזֶּה יֵשׁ לְאָרֶץ
הַזֹּאת שֶׁהִיא חַיָּה. תַּחַת כַּנְּפֵיהָ.

כִּנְף זְמִין, יֵשׁ לָהּ שְׂתֵי
אַכְסְדְּרָאוֹת. וּמִהַכֵּן הִיא נִפְרָדִים
לְשְׂתֵי אַמּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן קְרוֹבוֹת
בְּיַחַד לְיִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיסָם לְתוֹךְ
הָאַכְסְדְּרָאוֹת הַלָּלוּ. וְתַחַת כַּנְּף
שְׂמָאל יֵשׁ שְׂתֵי אַכְסְדְּרָאוֹת

עֲלֵמָא בְּאַרְבַּע טְאָסִין לְמַהוּי תַּמָּן בְּהֵוֹא
גְזִירוֹ דְקִימָא קְדִישָׁא. וְאַצְטְרִיף לְתַקְנָא לִיה
כּוֹרְסִיָּא וְלֹאֲדַכְרָא בְּפּוֹמִיָּה דָּא כּוֹרְסִיָּא
דְּאֵלִיָּהּ. וְאִי לָאו לָא שְׂאֲרֵי תַּמָּן. וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים. תְּרִין אֵלִין
עָרְלָה וּפְרִיעָה. גְזִירוֹ דְעָרְלָה וּפְרִיעָה לְבַתֵּר.
וְאַנּוּן דְכָר וְנוֹקְבָא. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הַרוֹמֵשֶׁת, דָּא רְשִׁימוֹ דְּאִ"ת קִימָא קְדִישָׁא
דְּאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה קְדִישָׁא כְּדַקְאֲמַרְן. אֲשֶׁר
שָׂרְצוּ הַמַּיִם מִיִּין עֲלָאִין דְּאִתְמַשְׁכוּ לְגַבְהָ
דְּאֵת רְשִׁימוֹ דָּא.

וּבְגִין דָּא אִתְרְשִׁימוּ יִשְׂרָאֵל בְּרְשִׁימוֹ
קְדִישָׁא וְדַכְּיוֹ לְתַתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְאַנּוּן
רְשִׁימִין קְדִישִׁין, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין סֵטֵר
קְדִישָׁא לְסֵטֵרָא אַחְרָא דְמִסְאָבוּ. אוּף
יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין קְדוּשָׁא,
לְעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְּאִתְרִין
מִסֵּטֵרָא אַחְרָא דְמִסְאָבָא כְּמָה דְּאִתְמַר.
וְכִמְהָ דְרְשִׁים לּוֹן הַכִּי רְשִׁים בְּעִירֵי וְעוֹפֵי
דְּלֵהוֹן לְבְעִירֵי וְעוֹפֵי דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. זַכָּאָה חוֹלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל:
כְּפִקּוּדָא תְּמִינָאָה לְמַרְחָם גִּיּוֹרָא (על) דְּעָאֵל
לְמַגְזֵר גְּרַמִּיָּה וְלֹאֲעֲלָא תַּחוֹת גְּדַפּוּי
דְשְׂכִינְתָּא. וְאִיהִי אֲעִילָא לּוֹן תַּחוֹת גְּדַפּוּיָּא
לְאַנּוּן דְּמִתְפָּרְשֵׁן מִסֵּטֵרָא אַחְרָא מִסְאָבָא
וּמִתְקַרְבִּין לְגַבְהָ. דְכַתִּיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ
חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִי תִימָא דְהִיא נֶפֶשׁ חַיָּה
דְּכַלִּילָא בְּיִשְׂרָאֵל לְכֹלָא הִיא אֲזַדְמְנָת. הַדֵּר
וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַפְסְדְּרִין וְאֲדִרִין דָּא לְגוּ
מִן דָּא אִית לָהּ לְהִיא אָרֶץ דְּאִיהִי חַיָּה תַּחוֹת
גְּדַפּוּיָּא.

גְּרַפָּא יְמִינָא אִית לָהּ תְּרִין אַפְסְדְּרִין. וּמִהִיא

גְּדַפּוּיָּא אִתְפָּרְשֵׁן לְתְּרִין אוּמִין אַחְרָנִין דְּאַנּוּן קְרִיבִין בְּיַחַדָּא

אחרות, ונפרדים לשתי אמות
אחרות, שהם עמוז ומואב. וכלם
נקראים נפש חיה. וכמה חדרים
סתומים אחרים והיכלות אחרים
בכל כנף וכנף, ומהם יוצאות
רוחות להפריד לכל אותם הגרים
שמתגירים, ונקראים נפש חיה,
אבל למינה. וכלם נכנסים תחת
כנפי השכינה ולא יותר.

אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך
הגוף של האילן ההוא, ומשם
פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו
לתוך מעיה לפני ולפנים, והסוד -
(מלאכי א) כי תהיו אתם ארץ חפץ.

ועל זה ישראל בן יקיר שהמו
מעיה עליו, ונקראים (ישעיה מז)
העמוסים מני בטן, ולא מהפנפים
החוצה. ועוד, לגרים אין חלק
באילן העליון, וכל שפן בגוף
שלו. אבל החלק שלהם הוא
בכנפים ולא יותר, והגר תחת כנפי
השכינה ולא יותר. גרי הצדק הם
ששורים שם ונאחזים, ולא לפנים,
כמו שנתבאר. ומשום כך תוצא
הארץ נפש חיה למינה. ולמי?
בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה.
כלם שואבים נפש מהחיה ההיא,
אבל כל אחד למינה פראוי לה.

מצוה תשיעית - לחן את העניים
ולתת להם טרף, שפתיב נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה
אדם - משתף, כלל של זכר
ונקבה. בצלמנו - עשירים.
כדמותנו - עניים. שהרי מצד הזכר
עשירים, ומצד הנקבה עניים. כמו
שהם בשתפנות אחת וזה חס על
זה, וזה נותן לזה וגומל לו חסד,
כך צריך אדם למטה שיהיו עשיר
ועני בחבור אחד, ולתת זה לזה
ולגמל חסד זה לזה.

לְיִשְׂרָאֵל לְאַעֲלֵא לֹוֹן לְגוֹ אֶפְסֹדְרִין אֵלֶיךָ.
וּתְחֹות גְּדָפָא שְׁמַאלָא אֵית תְּרִין אֶפְסֹדְרִין
אַחְרַנִין וּמִתְפְּרָשָׁן לְתִרִין אֹמִין אַחְרַנִין
דְּאַנּוֹן עֲמוֹן וּמוֹאֵב. וְכִלְהוֹן אֶקְרוּן נֶפֶשׁ
חַיָּה. וְכִמְה אֲדִרִין סְתִימִין אַחְרַנִין וְהִיכְלִין
אַחְרַנִין בְּכָל גְּדָפָא וְגְדָפָא. וּמִנִּייהוּ נִפְקוּ
רוּחִין לְאַפְרָשָׁא לְכָל אַנּוֹן גִּיּוּרִין דְּמִתְגִּיּוּרִין.
וְאַקְרוּן נֶפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וְכִלְהוּ
עֲאֵלִין תְּחֹות גְּדָפּוּי דְשְׁכִינְתָּא וְלֹא יִתִיר.

אבל נשמתא דישראל נפקא מגו גופא
דהווא אילנא, ומתפן פרחין נשמתין

לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי

א) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישראל

בן יקיר דהמו מעהא עליה ואקרוון (ישעיה מז)

העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר. ותו

(דף יג ע"ב) גיורין לית לון חולקא באילנא

עלאה כל שפן בגופא דיליה. אבל חולקא

דלהון בגדפין איהו ולא יתיר. וגיורא

תחות גדפי שכינתא ולא יתיר גירי הצדק

אנון דתמן שראן ואתאחדן ולא לגו כמה

דאתמר. ובגין כך תוצא הארץ נפש חיה

למינה. ולמאן, בהמה ורמש וחיתו ארץ

למינה כלהו שאבין נפש מההיא חיה,

אבל כל חד למינה פדקא חזי לה:

פקודא תשיעאה למיחן למספני ולמיהב

לון טרפא. דכתיב נעשה אדם

בצלמנו כדמותנו. נעשה אדם, משותפא

כלל דכר ונוקבא. בצלמנו, עתירי.

כדמותנו, מספני. דהא מסטרא דדכורא

עתירי, ומסטרא דנוקבא מספני. כמה דאנון

בשותפא חדא. וחס דא על דא, ויהיב דא

לדא וגמיל ליה טיבו, הכי אצטריך בר נש לתתא למהוי עתירא ומספנא

בחבורא חדא, ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא.

וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' רָזָא דְנֵן חֲמִינָן
בְּסַפְרָא דְשִׁלְמָה מְלָכָא, דְכָל מָאן
דְחָס עַל מְסַפְנֵי בְרַעוּתָא דְלָבָא, לָא מִשְׁתַּנֵּי
דְיוֹקְנֵיהּ לְעֵלָם מְדְיוֹקְנָא דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן.
וְכִיּוֹן דְדְיוֹקְנָא דְאָדָם אֲתַרְשִׁים בֵּיהּ,
שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן דְעֵלְמָא בְּהֵוּא
דְיוֹקְנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ
וְגו' כִּלְהוּ זַעֲיִן וְדַחְלִין מֵהֵוּא דְיוֹקְנָא
דְאֲתַרְשִׁים בֵּיהּ, בְּגִין דְדָא הוּא פְקוּדָא
מְעֵלְיָא לְאִסְתְּלָקָא בְרֵי נֶשׁ בְּדְיוֹקְנֵיהּ דְאָדָם
עַל כָּל שְׂאֵר פְקוּדֵינָן.

מִנָּא לָן מְנַבּוּכְדִנְצַר. אַף עַל גַּב דְחָלָם הֵוּא
חֵלְמָא, כָּל זְמָנָא דְהוּא מִיחֵן לְמְסַפְנֵי
לָא שְׂרָא עֲלֵיהּ חֵלְמִיהּ. פִּיּוֹן דְאֵטִיל עֵינָא
בִישָׂא דְלָא לְמִיחֵן לְמְסַפְנֵי, מַה כְּתִיב, (דניאל ד)
עוֹד מְלִתָּא בְפּוּם מְלָכָא וְגו', מִיַּד אֲשַׁתְּנִי
דְיוֹקְנֵיהּ וְאֵטְרִיד מִן בְּנֵי נֶשָׂא. וּבְגִין כֶּף נַעֲשָׂה
אָדָם. כְּתִיב הֲכֵא עֲשִׂיהּ, וְכְתִיב הֲתֵם (רות ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעֵז.
פְקוּדָא עֲשִׂירָאָה לְאַנְחָא תְּפִלִּין וְלֵאשְׁלָמָא
גְרַמִּיהּ בְּדְיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פְּתַח וְאָמַר (שיר השירים ז) רֵאשֶׁן עֲלִיךְ כְּפַרְמֶל
הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֲתַמַּר. אֲבָל רֵאשֶׁן עֲלִיךְ
כְּפַרְמֶל, דָּא רִישָׂא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרִישָׂא,
שְׂמָא דְמְלָכָא עֲלָאָה קְדִישָׂא יְהוָה בְּאַתְוּוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֵת וְאֵת פְּרִשְׁתָּא חָדָא, שְׂמָא
קְדִישָׂא גְלִיפָא כְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹן כְּדָקָא יְאוּת.
וְתַנּוּן (דברים כח) כִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ,
אֵלֶיךָ תְּפִלִּין דְרִישָׂא, דְאַנּוּן שְׂמָא קְדִישָׂא
כְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוִי.

וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' - הַסּוּד
שְׁלָנוּ רְאִינוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָס עַל הָעֵינַיִם
בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לֹא מִשְׁתַּנֵּה דְמוּתוֹ
לְעוֹלָם מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
הָרֵאשׁוֹן. וְכִיּוֹן שֶׁדְמוּתוֹ שֶׁל
אָדָם נְרַשְׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל
כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ
הַדְמוּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל
חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זַעֲיִם
וּפְוִחִדִּים מְאוֹתָהּ הַדְמוּת
שֶׁנְרַשְׁמָה בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזוֹ הִיא
מִצְוָה מְעֵלָה שְׁתֵּעֲלֶה בֶן אָדָם
בְּדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שְׂאֵר
הַמִּצְוּוֹת.

מִנָּא לָנוּ? מְנַבּוּכְדִנְצַר (הַרְשֵׁעוּ). אַף
עַל גַּב שְׁחָלָם אֶת הַחֵלּוּם הֵוּא
- כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְרַחֵם עַל
הָעֵינַיִם, לֹא שָׂרָה עֲלֵיו חֵלּוּמוֹ.
כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שְׁלֹא לְרַחֵם
עַל עֵינַיִים, מַה כְּתוּב? (דניאל ד) עוֹד
הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְגו'. מִיַּד
הַשְׁתַּנְתָּה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשּׁוּם כֶּף נַעֲשָׂה אָדָם.
כְּתוּב כֵּאֵן עֲשִׂיהּ, וְכְתוּב שֵׁם (רות
ב) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם בּוֹעֵז.

הַיּוֹם בּוֹעֵז.
מִצְוָה עֲשִׂירִית - לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
וְלִהְיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּדְמוּת
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָתוּב (בראשית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פְּתַח וְאָמַר, (שיר ז) רֵאשֶׁן עֲלִיךְ
כְּפַרְמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הָעֲמֻדָּה
וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל רֵאשֶׁן עֲלִיךְ
כְּפַרְמֶל - זֶה הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן,
תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ
הַקְדוֹשׁ יְהוָה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרִשָׁה אַחַת, הַשֵּׁם
הַקְדוֹשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוּי. וְשִׁנּוּ, (דברים כח)
כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ
- אֵלוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קְדוֹשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתָיו.

פְּרָשָׁה קְדָמָה (שמות יג) - פְּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה - (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, זֶה י' שֶׁהִיא קִדְשׁ, הַבְּכוֹר שֶׁל כָּל הַקְּדוּשִׁים הַעֲלִיּוֹנִים. פֶּטֶר כָּל רַחֵם - בְּשִׁבִיל הַדָּק הַהוּא שִׁינְדֵּד מִיּוֹד, שֶׁהוּא פּוֹתַח אֶת רַחֲמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאֵבִים כְּרֵאוּי, וְהוּא קִדְשׁ עֲלִיּוֹן.

פְּרָשָׁה תְּנִינָא (שמות יג) וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ. דָּא אֵל הַיִּכְלָא. דְּאִתְפַּתַּח רַחֲמָא דִּילָהּ מִגּוּ יוֹד בְּחַמְשִׁין פִּתְחִין אֶפְסֵדְרָאִין וְאִדְרִין סְתִימִין דְּבִיָּה. דְּהַהוּא פֶּטֶר דְּעֵבִיד יוֹד בְּהַאי הַיִּכְלָא לְמִשְׁמַע בְּהַ קָלָא דִּי נִפְקָא מִגּוּ שׁוֹפֵר דָּא. בְּגִין דְּשׁוֹפֵר דָּא הוּא סְתִים בְּכָל סְטֵרִין, וְאִתָּא יוֹד וּפְתַח לִיה לְאַפְקָא מִינֵיהּ קָלָא. וְכִיּוֹן דְּאִפְתַּח לִיה תְּקַע לִיה וְאִפִּיק מִנֵּיהּ קָלָא לְאַפְקָא עֲבָדִין לְחִירוֹ. וּבִתְקִיעוֹ דְּשׁוֹפְרָא דָּא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְכֵן זְמַן זִמְנָא אַחְרָא לְסוּף יוֹמִיא. וְכָל פּוֹרְקָנָא מֵהַאי שׁוֹפֵר אִתָּא. וּבְגִין כֵּן אִית בְּהַ יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּפְרָשָׁתָא דָּא. דְּהָא מֵהַאי שׁוֹפֵר אִתִּי בְּחִילָא דִּיּוֹד דְּפִתַּח רַחֲמָא דִּילָהּ וְאִפִּיק קָלִיה לְפּוֹרְקָנָא דְּעֲבָדִין. וְדָא הַ אֶת תְּנִינָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא.

פְּרָשָׁה תְּלִיתָא רְזָא דִּיחֻדָּא (דברים ו) דְּשָׁמַע יִשְׂרָאֵל. דָּא וְא"ו דְּכָלִיל כְּלָא, וּבִיָּה יחֻדָּא דְּכָלָא. וּבִיָּה אִתְּיַחֲדֵן וְהוּא נְטִיל כְּלָא. פְּרָשָׁתָא רְבִיעָא (דברים ה) וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ, כְּלִילוֹ דְּתֵרִין סְטֵרִין (דף יד ע"א) דְּאִתְאַחֲדַת בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל גְּבוּרָה דְּלִתְתָּא. וְדָא אֵל בְּתֵרָא דְּנְטָלָא לֹוֹן וְאִתְכְּלִילַת מְנַהוּן. וְתִפְלִין אִתְּוֹן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא אֲנוּן מִמֶּשׁ. וְעַל דָּא רֵאשֵׁן עֲלִיָּן כְּפִרְמָל אֵלִין תִּפְלִין דְּרִישָׁא. (שיר השירים ו) וְדַלַת רֵאשֵׁן הִיא תִּפְלָה שֶׁל יָד

פְּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה - (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר. זֶה י' שֶׁהִיא קִדְשׁ, הַבְּכוֹר שֶׁל כָּל הַקְּדוּשִׁים הַעֲלִיּוֹנִים. פֶּטֶר כָּל רַחֵם - בְּשִׁבִיל הַדָּק הַהוּא שִׁינְדֵּד מִיּוֹד, שֶׁהוּא פּוֹתַח אֶת רַחֲמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאֵבִים כְּרֵאוּי, וְהוּא קִדְשׁ עֲלִיּוֹן.

פְּרָשָׁה תְּנִינָא (שמות יג) וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ. דָּא אֵל הַיִּכְלָא. דְּאִתְפַּתַּח רַחֲמָא דִּילָהּ מִגּוּ יוֹד בְּחַמְשִׁין פִּתְחִין אֶפְסֵדְרָאִין וְאִדְרִין סְתִימִין דְּבִיָּה. דְּהַהוּא פֶּטֶר דְּעֵבִיד יוֹד בְּהַאי הַיִּכְלָא לְמִשְׁמַע בְּהַ קָלָא דִּי נִפְקָא מִגּוּ שׁוֹפֵר דָּא. בְּגִין דְּשׁוֹפֵר דָּא הוּא סְתִים בְּכָל סְטֵרִין, וְאִתָּא יוֹד וּפְתַח לִיה לְאַפְקָא מִינֵיהּ קָלָא. וְכִיּוֹן דְּאִפְתַּח לִיה תְּקַע לִיה וְאִפִּיק מִנֵּיהּ קָלָא לְאַפְקָא עֲבָדִין לְחִירוֹ. וּבִתְקִיעוֹ דְּשׁוֹפְרָא דָּא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְכֵן זְמַן זִמְנָא אַחְרָא לְסוּף יוֹמִיא. וְכָל פּוֹרְקָנָא מֵהַאי שׁוֹפֵר אִתָּא. וּבְגִין כֵּן אִית בְּהַ יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּפְרָשָׁתָא דָּא. דְּהָא מֵהַאי שׁוֹפֵר אִתִּי בְּחִילָא דִּיּוֹד דְּפִתַּח רַחֲמָא דִּילָהּ וְאִפִּיק קָלִיה לְפּוֹרְקָנָא דְּעֲבָדִין. וְדָא הַ אֶת תְּנִינָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא.

פְּרָשָׁה תְּלִיתָא רְזָא דִּיחֻדָּא (דברים ו) דְּשָׁמַע יִשְׂרָאֵל. דָּא וְא"ו דְּכָלִיל כְּלָא, וּבִיָּה יחֻדָּא דְּכָלָא. וּבִיָּה אִתְּיַחֲדֵן וְהוּא נְטִיל כְּלָא. פְּרָשָׁתָא רְבִיעָא (דברים ה) וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ, כְּלִילוֹ דְּתֵרִין סְטֵרִין (דף יד ע"א) דְּאִתְאַחֲדַת בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל גְּבוּרָה דְּלִתְתָּא. וְדָא אֵל בְּתֵרָא דְּנְטָלָא לֹוֹן וְאִתְכְּלִילַת מְנַהוּן. וְתִפְלִין אִתְּוֹן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא אֲנוּן מִמֶּשׁ. וְעַל דָּא רֵאשֵׁן עֲלִיָּן כְּפִרְמָל אֵלִין תִּפְלִין דְּרִישָׁא. (שיר השירים ו) וְדַלַת רֵאשֵׁן הִיא תִּפְלָה שֶׁל יָד

דַּאִיְהִי מִסְכָּנָא לְגַבֵּי עֵילָא אוֹף הָכִי שְׁלִימוּ
אֵית לָהּ כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא.

מִלְךְ אָסוּר בְּרִהָטִים (שיר השירים ז) קָשִׁיר אִיהוּ
וְאֶחִיד בְּאֲנוּן בְּתֵי לְאִתְאַחַדָּא בְּהֵוּא
שְׂמָא קְדִישָׁא כְדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא מָאן
דְּאִתְתַּקֵּן בְּהוּ אִיהוּ הוּי בְּצֻלָם אֱלֹהִים. מָה
אֱלֹהִים אִתְיַחַד בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא, אָף הוּא
אִתְיַחַד בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא כְדָקָא יְאוּת. זָכַר
וְנִקְבָּה בְּרָא אוֹתָם. תְּפִלִּין דְּרִישָׁא וְתַפְלָה שְׁל
יָד וְכָלָא חַד.

בְּקוּדָא חֲדָסָר לְעֶשְׂרָא מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא.
הָכָא אֵית תְּרִין פְּקוּדִין. חַד לְעֶשְׂרָא
מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא. וְחַד בְּפוּרֵי דְפִירֵי אֵילָנָא.
דְּכְתִיב (בראשית א) הִנֵּה נִתְתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב
זֹרַע זֹרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. כְּתִיב הָכָא
הִנֵּה נִתְתִּי. וְכְתִיב הָתָם (במדבר יח) וְלִבְנֵי לְוִי
הִנֵּה נִתְתִּי אֶת כָּל מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל. וְכְתִיב,
(ויקרא כז) וְכָל מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרֵי
הָעֵץ לֵיי הוּא.

בְּקוּדָא תְּרִיסָר לְאַיִתְאַה בְּפוּרֵי דְאַיִלָנָא
דְּכְתִיב, (בראשית א) וְאֵת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר
בּו פְּרֵי עֵץ זֹרַע זֹרַע. כָּל מָאן דְּאִתְחַזֵּי לִי,
לְכוּן אָסִירָא לְמִיכָל. אִתִּיר לוֹן וְיֵהב לוֹן כָּל
מַעֲשָׂרָא דִּילִיהּ וּבְפוּרִין דְּאַיִלָנִין. נִתְתִּי לָכֶם,
לָכֶם וְלֹא לְדָרִין דְּבִתְרִיכוּן.

בְּקוּדָא תְּלִיסָר. לְמַעַבַּד פּוּרְקָנָא לְבְרִיה
לְקֶשְׂרָא לִיה בְּחֵיין. דְּתִרִין מְמַנָּן
נִינְהוּ חַד דְּחֵיין וְחַד דְּמוֹתָא וְקִיִּימִין עֲלִיהּ
דְּבַר נָשׁ, וְכַד יְפָרוּק בַּר נָשׁ לְבְרִיה, מִידָא
דְּהֵוּא מוֹתָא פְּרִיק לִיה, וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה
עֲלִיהּ. וְרָזָא דָא וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה בְּכָלֵל. וְהִנֵּה טוֹב דָּא מְלֶאךְ חַיִּים.

מָאד דָּא מְלֶאךְ הַמּוֹת. וְעַל דָּא בְּהֵוּא פּוּרְקָנָא אֲתַקִּיִּים דָּא דְּחַיִּים

הֵהִיא שֶׁל יָד, שֶׁהִיא עֲנִיָה כְּלַפֵּי
מַעְלָה, אָף כִּף שְׁלֵמוֹת יֵשׁ לָהּ כְּמוֹ
שְׁלִמְעֵלָה.

מִלְךְ אָסוּר בְּרִהָטִים - הוּא קָשׁוּר
וְאֶחִיד בְּאֲנוּתָם הַבְּתִים לְהֶאָחֵז
בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ הַהוּא כְּרָאוּי. וְעַל כֵּן
מִי שֶׁמִּתְתַּקֵּן בָּהֶם הוּא בְּצֻלָם
אֱלֹהִים. מָה בְּאֱלֹהִים מִתְיַחַד בּוֹ
הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, אָף הוּא מִתְיַחַד בּוֹ
הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ כְּרָאוּי. זָכַר וְנִקְבָּה
כְּרָא אֲתָם. תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתַפְלָה
שֶׁל יָד, וְהִכַּל אֶחָד.

מִצְוָה אַחַת עֶשְׂרֵה - לְעֶשֶׂר מַעֲשֵׂר
הָאָרֶץ. כָּאֵן יֵשׁ שְׁתֵּי מִצְוֹת - אַחַת
לְעֶשֶׂר מַעֲשֵׂר שֶׁל הָאָרֶץ, וְאַחַת
בְּפוּרִים שֶׁל פְּרוֹת הָאֵילָן, שְׁכַתוּב
(בראשית א) הִנֵּה נִתְתִּי לָכֶם אֶת כָּל
עֵשֶׂב זֹרַע זֹרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל
הָאָרֶץ. כְּתוּב כָּאֵן הִנֵּה נִתְתִּי,
וְכַתוּב שָׁם (במדבר יח) וְלִבְנֵי לְוִי הִנֵּה
נִתְתִּי כָּל מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל, וְכַתוּב
(ויקרא כז) וְכָל מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע
הָאָרֶץ מִפְּרֵי הָעֵץ לֵהּ הוּא.

מִצְוָה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה - לְהִבְיָא
בְּפוּרֵי הָאֵילָן, שְׁכַתוּב (בראשית א)
וְאֵת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְּרֵי עֵץ זֹרַע
זֹרַע. כָּל מָה שְׂרָאוּי לִי, לָכֶם אָסוּר
לְמַאֲכָל. הַתִּיר לָהֶם וְנָתַן לָהֶם כָּל
הַמַּעֲשֵׂר שְׁלוֹ וּבְכּוּרֵי הָאֵילָנוֹת.
נִתְתִּי לָכֶם - לָכֶם וְלֹא לְדוֹרוֹת
שְׂאֲחֲרִיכָם.

מִצְוָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה - לְעִשׂוֹת
פְּדִיּוֹן לְבָנוֹ לְקֶשֶׁר אוֹתוֹ בְּחַיִּים.
שְׁשׁוּי מְמַנִּים הֵם, אֶחָד שֶׁל חַיִּים
וְאֶחָד שֶׁל מוֹת, וְעוֹמְדִים עַל
הָאָדָם. וְכִשְׁיִפְדָּה הָאִישׁ אֶת בְּנוֹ,
מִיַּד הַמּוֹת הַהוּא הוּא פּוֹדֶה אוֹתוֹ,
וְלֹא יְכוּל לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְזֶה סוּד שֶׁל
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה,
בְּכָלֵל, וְהִנֵּה טוֹב - זֶה מְלֶאךְ חַיִּים,
מָאד - זֶה מְלֶאךְ הַמּוֹת. וְעַל כֵּן
בְּפְדִיּוֹן הַהוּא מִתְקַיֵּם זֶה שֶׁל חַיִּים,

מָאד דָּא מְלֶאךְ הַמּוֹת. וְעַל דָּא בְּהֵוּא פּוּרְקָנָא אֲתַקִּיִּים דָּא דְּחַיִּים

ונחלש אותו של המות. בפדיון
הזה קונה לו חיים, כמו שנתבאר.
ואותו הצד הרע עוזב אותו ולא
אוחז בו.

מצוה ארבע עשרה - לשמר את
יום השבת, שהוא יום המנוחה
מכל מעשה בראשית. פאן פלולות
שתי מצוות - אחת שמירת יום
השבת, ואחת לקדש אותו היום
בקדושו. לשמר את יום השבת,
כמו שהזכרנו והערנו עליו, שהוא
יום של מנוחה לעולמות, וכל
המעשים נשתכללו בו ונעשו עד
שהתקדש היום. בין שהתקדש
היום, נשארה בריאה של רוחות
שלא נבראו להם גופות. וכי לא
ידע הקדוש ברוך הוא לעכב
לקדש את היום עד שיבראו גופות
לרוחות הללו? אלא עץ הדעת
טוב ורע עורר את אותו הצד
האחר של הרע ורצה להתחזק
בעולם, ונפרדו כמה רוחות בכמה
מינים להתחזק בעולם בגופות.

בין שראה הקדוש ברוך הוא כף,
נתעורר מתוך עץ החיים נשיבת
רוח והפה באילן אחר, והתעורר
צד אחר של טוב והתקדש היום.
שהרי בריאת גופות והתעוררות
רוחות בצד הטוב היא בלילה
הזה, ולא בצד האחר. ואלמלא
הקדים הצד האחר בלילה הזה
טרם שיקדים צד הטוב, לא יכול
העולם לעמד לפנייהם אפלו רגע
אחד. אבל הקדוש ברוך הוא
הקדים רפואה - שדלג לפניו
קדוש היום, והקדים לפני הצד
האחר, והתקים העולם. ומה
שחשב הצד האחר להפנות
בעולם להתחזק, נבנה בלילה הזה
צד הטוב והתחזק, ונכנו גופות
ורוחות קדושות בלילה הזה מצד

ואתחלש ההוא דמות. בפורקנא דא קני ליה
חיים כמה דאתמר. וההוא סטרא בישא
שבק ליה ולא אחיד ביה:

פקודא ארביסר לנטרא יומא דשבתא,
דאיהו יומא דנייחא מכל עובדי
בראשית. הכא כלילן תרין פקודין. חד
נטרא דיום השבת. וחד לקדשא ההוא
יומא בקדושיה. לנטרא יומא דשבתא כמה
דאדברנא ואתערנא עלייהו דאיהו יומא
דנייחא לעלמין. וכל עבידן ביה אשתכללו
ואתעבידו עד דאתקדש יומא. בין
דאתקדש יומא אשתאר בריאה דרוחין דלא
אתברי לון גופא. וכי לא הוה ידע קדשא
ברוך הוא לאעכבא לקדשא יומא עד
דיתברון גופין להגי רוחין. אלא אילנא
דדעת טוב ורע אתער ההוא סטרא אחרא
דרע ובצעא לאתתקפא בעלמא ואתפרשו
כמה רוחין בכמה זיינין לאתתקפא בעלמא
בגופין.

בין דחמא קדשא בריך הוא כף, אתער
מגו אילנא דחיי נשיבא דרוחא ובטש
באילנא אחרא ואתער סטרא אחרא דטוב
ואתקדש יומא. דהא בריאו דגופין ואתערון
דרוחין בסטרא דטוב איהו בהאי ליליא,
ולא בסטרא אחרא. ואלמלא אקדים סטרא
אחרא בהאי ליליא עד דלא יקדים סטרא
דטוב, לא יכול עלמא למיקם קמייהו אפילו
רגעא חדא. אבל אסוותא אקדים קדשא
ברוך הוא דדלג קמיה קדושא דיומא
ואקדים קמי סטרא אחרא ואתקיים עלמא.
ומה דחשיב סטרא אחרא לאתבני בעלמא
לאתתקפא, אתבני בהאי ליליא סטרא דטוב
ואתתקף ואתבנון גופין ורוחין קדישין בהאי

ליליא מסטרא דטוב. ובגין

הטוב. ומשום כך עונתן של חכמים שיודעים את זה משבת לשבת.

שהרי אז רואה את זה הצד האחר, שכמו שהיא חשבה לעשות - עשתה צד של הקדשה. הולכת ומשוטטת בכמה צבאות והצדדים שלה, ורואה את כל אותם שמשמים את מטתם בגלוי של גופם לאור הנר, וכל אותם הבנים שיוצאים משם הם נכפים, שהיו שרויים עליהם רוחות מהצד האחר ההוא. ואותם הרוחות הערטילאיות של הרשעים שנקראים מזיקים, ושורה בהם לילית והורגת אותם.

בין שהתקדש היום והקדשה שולטת על העולם, אותו הצד האחר מקטין עצמו ונטמן כל ליל שבת ויום השבת, פרט לאסימון, וכל הכת שלו שהולכים על הנרות בסתר לראות את הגלויים של התשמישים, ואחר כך נטמנים בתוך נקב התהום הגדול. בין שיצאה השבת, כמה צבאות ומחנות פורחים ומשוטטים בעולם, ועל כן תקן שיר של פגעים שלא ישלטו על העם הקדוש. לאיזה מקום משוטטים בלילה ההוא? פשיזאים בחפזון וחושבים לשלט בעולם על העם הקדוש, ורואים אותם בתפלה ואומרים את השירה הזו, ובראשית מבדילים בתפלה ומבדילים על הכוס, פורחים משם והולכים ומשוטטים ומגיעים לתוף המדבר. הרחמן יצילנו מהם ומהצדדים הרעים. אמרו רבותינו זכרונם לברכה, שלשה הם שגורמים רעה

לעצמם: אחד - מי שמקלל את עצמו. השני - מי שזורק לחם או פרוורים שיש בהם פזית. השלישי - מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמגיעים ישראל לקדשה דסדרא, שגורם לאש

כך עונתן דחפמיין דידיעי דא משבת (דף יד ע"ב) לשבת.

דהא פדין חמאת דא סטרא אחרא דכמה דאיהי חשיבת למעבד, עבידי סטרא דקדושה. אזלא ומשטטא בכמה חילין וסטריין דילה וחמאת כל אנון דקא משמשי ערסייהו בגלויא דגופיהון לנהורא דבוצינא, וכל אנון בנין דנפקין מתמן הוו נכפין דשרו עלייהו רוחין מההוא סטרא אחרא. ואנון רוחין ערטילאין דחייביא דאקרון מזיקין ושריאת בהו לילית וקטילת לון.

בין דאתקדש יומא ושלטא קדושה על עלמא, ההוא סטרא אחרא אזעירת גרמה ואטמרת כל ליליא דשבתא ויומא דשבתא, בר מן אסימו"ן וכל פת דיליה דאזלי על שרגי בטמירו למחמי על גלויי דשמושא, ולבתר אטמרון גו נוקבא דתהומא רבא. בין דנפק שבתא, כמה חילין ומשריין פרחין ומשטטין בעלמא, ועל דא אתקן שיר של פגעים דלא ישלטון על עמא קדישא. לאן אתר משטטי בההוא ליליא. פד נפקי בבחילו וחשבין לשלטאה בעלמא על עמא קדישא וחמאן לון בצלותא ואמרין שירתא דא, ובשירותא מבדלי בצלותא ומבדלי על הפוס, פרחי מתמן ואזלי ומשטטי ומטאן לגו מדברא. רחמנא לשיזבן מנייהו ומסטרן בישא.

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, תלתא אנון גרמין בישא לגרמייהו. חד מאן דלייט גרמיה. תנינא מאן דזרק נהמא או פרוורין דאית בהו כזית. תליתאה מאן

לעצמם: אחד - מי שמקלל את עצמו. השני - מי שזורק לחם או פרוורים שיש בהם פזית. השלישי - מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמגיעים ישראל לקדשה דסדרא, שגורם לאש

הגיהנםם להדלק באש הזו טרם שהגיע זמנם. שמקום אחד יש בגיהנםם לאותם שמחללים שבתות, ואותם שענושים בגיהנםם מקללים את אותו שהדליק נר טרם שהגיע זמנו, ואומרים לו: (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר וגו', (שם) צנוף יצנפה צנפה כדור אל ארץ רחבת ידיים.

משום שאין ראוי הוא להדליק אש כשיצאת שבת עד שישאל מבדילים בתפלה ומבדילים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבדילים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החל, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

משום שכשנכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאל אומרים ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החל מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א] שמפור עמוד האש] ומיסוד האש באים כלם ושולטים על העולם הפתוח. וכל זה כשאדם מדליק נר טרם השלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

אבר אי איהו ממתין עד שישלימו קדשה דסדרא, אותם

דאוקיד שרגא במפקא דשבתא עד לא מטי ישראל לקדושא דסדרא דגרים לנורא דגיהנםם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמנייהו. דחד דוכתא אית בגיהנםם לאנון דקא מחללי שבתות, ואנון דענושין בגיהנםם לייטין ליה להווא דאוקיד שרגא עד לא מטא זמניה, ואמרי ליה (ישעיה כב) הנה יי מטלטלך טלטלה גבר וגו' (ישעיה כב) צנוף יצנפה צנפה כדור אל ארץ רחבת ידיים.

בגין דלאו יאות הוא לאדלקא נורא כד נפיק שבתא עד דמבדלי ישראל בצלותא ומבדלי על פסא. בגין דעד ההוא זמנא שבת הוא, וקדושה דשבת שליט עלנא. ובשעתא דמבדילין על פסא כל אנון חיילין וכל אנון משריין דאתמנן על יומי דחול, כל חד וחד יתיב לאתריה ופולחניה דאתמני עליה.

בגין דכד עאל שבתא ואתקדש יומא, קדש אתער ושלטי בעלמא, וחול אתעדי משולטנותא דיליה, עד שעתא דנפיק שבתא לא תיבין לאתרייהו. ואף על גב דנפיק שבתא לא תיבין לאתרייהו עד זמנא דאמרי ישראל ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחול. כדין קדש אסתלק, ומשריין דאתמניאו על יומי דחול מתערין ותיבין לאתרייהו כל חד וחד על מטריה דאתפקד עליה. ועם כל דא לא שלטין עד דיהון נהורין מרזא דשרגא. וכלהון אקרון מאורי האש בגין (דמנהורא דנורא דנורא) (נ"א דמרוא דעמודא דנורא)

ומיסודא דנורא אתיאן פלהו ושלטין על עלמא תתאה. וכל דא כד בר נש אדליק שרגא עד לא שלימו ישראל קדושא דסדרא. אבר אי איהו ממתין עד דישלימו קדושא דסדרא, אנון חיילין דגיהנםם מצדיקין

עלייהו דינא דקדשא ברין הוא, ואנון
 מקיימי על ההוא בר נש כל ברכאן דקא
 אמרי צבורא (בראשית כז) ויתן לה האלהים מטל
 השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה
 בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל
 ביום רעה ימלטהו יי. ביום רע מיבעי ליה,
 מאי ביום רעה. יומא דשלטא ההיא רעה
 למיסב נשמתייה. אשרי משפיל אל דל דא
 הוא שכיב מרע לאסאה ליה מחובוי גבי
 קדשא ברין הוא. דבר אחר דא יומא דדינא
 שריא על עלמא אשתזיב מניה כמה דאתמר
 ביום רעה ימלטהו יי. יומא דאתמסר דינא
 לההוא רעה לשלטאה על עלמא (ספר): (דף טו
 ע"א).

פרשת בראשית

בריש (נ"א בראשית בחקמתא דמלכא גליף וכו') הורמנותא
 דמלכא, גליף גלופי (נ"א גליפין)
 בטהירו עלאה בוצינא דקרדינותא, ונפיק גו
 סתים דסתימו מרישא (נ"א מרוא) דאי"ן סו"ף
 קוטרא (פירוש עשין) בגולמא, נעיץ בעזקא לא
 חנור ולא אוכם ולא סומק ולא ירוק ולא גוון
 פלל, פד (נ"א פדר) מדיד משיחא עביד גוונין
 לאנהרא, לגו בגו בוצינא נפיק (נ"א נפיק) חד
 נביעו דמניה אצטבעו גוונין לתתא. סתים גו
 סתימין דרזא דאי"ן סו"ף בקע ולא בקע
 אוירא דיליה לא אתיידע פלל, עד דמגו
 דחיקו דבקיעותיה נהיר נקודה חדא סתימא
 עלאה, בתר ההיא נקודה לא אתיידע פלל,
 ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמאה דכלא.

השלמה מהשממות (סימן א)

בראשית ברא אלהים את השמים ואת
 הארץ ראשי תיבין אהו"ה דביה
 אתבריאו שמיא וארעא א"ה ביה אתבריאו

הרשעים שבגיהנם מצדיקים
 עליהם את דינו של הקדוש ברוך
 הוא, והם מקימים על אותו
 האיש כל הברכות שאומרים
 הצבור (בראשית כז) ויתן לה
 האלהים מטל השמים (דברים כח)
 ברוך אתה בעיר וברוך אתה
 בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי
 משפיל אל דל ביום רעה
 ימלטהו ה'. ביום רע היה צריך
 להיות, מה זה ביום רעה? היום
 ששולטת הרעה ההיא לקחת את
 נשמתו. אשרי משפיל אל דל -
 זהו שכיב מרע לרפאו מחטאו
 אצל הקדוש ברוך הוא. דבר
 אחר - זה היום שהדין שורה על
 העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר
 ביום רעה ימלטהו ה'. היום
 שנמסר הדין לאותה רעה לשלט
 על העולם.

בראשית

בראש [נ"א בראשית בחקמת המלך חקק]
 רצון המלך חקק חקיקות באור
 עליון ניצוץ חזק, ויצא תוף
 נסתר הנספחים מראש [נ"א מסוד]
 האי"ן סו"ף עשן בגלם נעוץ
 בטבעת, לא לבן ולא שחר ולא
 אדם ולא ירק ולא גוון פלל.
 כשמדד מדידה, עשה צורות
 להאיר. לפנים בתוף המאור יצא
 מעין אחד שממנו נצבעו
 הצורות למטה. נסתר תוף
 הנספחים של סוד האי"ן סו"ף
 בקע ולא בקע את האויר שלו
 לא נודע פלל, עד שמתוף דחק
 הבקיעה שלו מאירה נקדה אחת
 נסתרת עליונה אחר אותה נקדה
 לא נודע פלל, ולכן נקראת
 ראשית, המאמר הראשון של
 הכל.

בראשית ברא אלהים את
 השמים ואת הארץ, ראשי
 תבות אהו"ה, שבו נבראו שמים
 וארץ. א"ה - בו נבראו השמים.

ו"ה - בו נבראה הארץ וכל מה שיש בה. והוא נתן תשוקה בכל האילנות והעשבים שבארץ, שהוא מה שאמרו, אין לה כל עשב ועשב מלמטה שאין ממנה עליו מלמעלה ושומר אותו, שמפה אותו ואומר לו גדל שגאמר (איוב ל"ח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ:

(דניאל יב) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד. הזהר הנסתר של הנסתרים הפה באויר שלו ושהגיע ולא הגיע [הארץ] בנקדה זו [אור], ואז התפשטה הראשית הזאת, ועשה לו היכל לכבודו ולתשבחתו, [כבוד להיכל ולשבחו] [נ"א ולכבודו ולהיכלו ולתשבחתו], שם זרע זרע קדש להוליד לתועלת העולם, וזה סוד (ישעיהו ו) זרע קדש מצבתי. זהר שזרע זרע לכבודו, כמו זרע המשי הזה של ארנמן טוב שמתפסה לפנים ועושה לו היכל שהיא תשבחתו ותועלת לכל. בראשית הזו ברא אותו נסתר שלא נודע את ההיכל הזה. היכל זה נקרא אלהים, וסוד זה - בראשית ברא אלהים.

הזהר שממנו כל המאורות נבראו בסוד התפשטות של הנקדה של הזהר הנסתר הזה. אם בזה כתוב ברא, אין תמיהה, שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. זהר זה סוד בראשית, הראשון של הכל, שמו אהיה, שם קדוש חקוק בצדו [נ"א מאיר בחקוקה מאיר] אלהים, חקוק בעצמה [נ"א בחקוקת העצמה] אש"ר היכל נסתר ונגזר, הראשית של סוד של ראשית אש"ר ראש שיוצא מראשית.

ובשבתתמן לאחר הנקדה וההיכל [כסדר] פאחד, אז בראשית כולל ראשית, ראשית עליונה

שמיא ו"ה ביה אתבריאת ארעא וכל מה דאית בה והוא יהיב תיאובתא בכל אילנין ועשבין די בארעא והוא מה שאמרו אין לה כל עשב ועשב מלמטה שאין ממנה עליו מלמעלה ושומר אותו שמפה אותו ואומר לו גדל שגאמר (איוב ל"ח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ: (עד כאן מההשמטות):

והמשבילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד.

(דניאל יב) זהר סתימא דסתימין, בטש אוירא דיליה (דמטי ולא מטי) [נ"א ונאחיה] ביהאי נקודה (ס"א נהורא) וכדין אתפשט האי ראשית ועביד ליה היכלא ליקריה ולתושבחתיה (נקרא להיכליה ולתושבחתא). [נ"א וליקרניה ולהיכליה ולתושבחתיה]. תמן זרע זרעא דקודשא לאולדא לתועלתא דעלמא, ורזא דא (ישעיהו ו) זרע קדש מצבתי. זהר דזרע זרעא ליקריה, פהאי זרעא דמשי דארגוון טב דאתחפי לגו ועביד ליה היכלא דאיהו תושבחתא דיליה ותועלתא דכלא. פהאי ראשית ברא ההוא סתימא דלא אתיידע להיכלא דא. היכלא דא אקרי אלהים, ורזא דא בראשית ברא אלהים.

זהר דמניה פלהו מאורות אתבריאוו ברזא דאתפשטותא דנקודה דזהר סתים דא. אי בהאי פתיב ברא, לית תוהא דכתיב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו, זהר רזא דא בראשית קדמאה דכלא שמיה אחיה שמא קדישא גליפא בסטרוי [נ"א נהיר ונ"א בגליפא נהיר] אלהים. גליפא בעיטרא [נ"א בגליפא דעיטרא] אש"ר היכלא טמיר וגניז, שריאותא דרזא דראשית. אש"ר רא"ש דנפיק מראשית.

ובר (דף טו ע"ב) אתתמן לבתר נקודה והיכלא (כסדרא) פחדא, פדין בראשית כליל

רַאשִׁיתָּא עֲלָאָה בְּחֻמְתָּא. לְבַתָּר
 אֲתַחֲלַף גְּוִוִן הֵהוּא הִיכְלָא וְאַקְרִי בֵּית. (נ"א
 וּמִינֵיהּ אֲתַחֲדַשׁ הִיכְלָא) נְקוּדָה עֲלָאָה אַקְרִי רַא"ש.
 כְּלִיל דָּא בְּדָא בְּרָזָא בְּרַאשִׁית, כַּד אִיהוּ
 כְּלָא כְּחָדָא בְּכֻלָּא חָדָא עַד לָא הָוִי
 יִשׁוּבָא בְּבֵיתָא, כִּיּוֹן דְּאִזְדַּרְע לְתַקוּנָא
 דְּיִשׁוּבָא כְּדִין אַקְרִי אֱלֹהִים טְמִירָא
 סְתִימָא :

זַהר סְתִים וְגַנִּיז כַּד בְּנִין (ס"א עַד דְּבָנִין) בְּגִינֵיהּ
 לְאוּלְדָא וּבֵיתָא קִיּוּמָא בְּפִשְׁטוּ
 דְּתַקוּנָא דְּאֲנֹן זַרְע קִדְשׁ. וְעַד לָא
 אֲתַעֲדִיאת וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ דְּיִשׁוּבָא
 לָא אַקְרִי אֱלֹהִים, אֲלָא כְּלָא בְּכֻלָּא
 בְּרַאשִׁית, לְבַתָּר דְּאֲתַתְּקֵן בְּשִׁמָּא דְּאֱלֹהִים
 אֲפִיק אֲנֹן תּוּלְדִין מֵהֵהוּא זַרְעָא דְּאִזְדַּרְע
 בֵּיהּ. מָאן הֵהוּא זַרְעָא, אֲנֹן אֲתָוִן גְּלִיפִין
 רְזָא דְּאוּרִייתָא דְּנַפְקוּ מֵהֵהוּא נְקוּדָה.

הֵהוּא נְקוּדָה זַרְע בְּגוּ הֵהוּא הִיכְלָא רְזָא (נ"א
 זַרְעָא) דְּתַלַּת נְקוּדִין חַל"ם, שׁוּר"ק,
 חִיר"ק. וְאֲתַפְּלִילוּ דָּא בְּדָא וְאֲתַעֲבִידוּ רְזָא
 חָדָא. קו"ל דְּנַפִּיק בְּחַבּוּרָא חָדָא. בְּשַׁעֲתָא
 דְּנַפִּיק, נַפְקַת בַּת זּוּגִיָּה בַּהֲדִיָּה דְּכֻלִּיל כַּל
 אֲתָוִן. דְּכַתִּיב א"ת הַשְּׁמַיִם, קוּל וּבַת זּוּגוּ.
 הַאי קוּל דְּאִיהוּ שְׁמַיִם אִיהוּ אֶהְיֶה בְּתַרְאָה.
 זַהר דְּכֻלִּיל כַּל אֲתָוִן וְגוּוֹנִין, כְּגוּוֹנָא (נ"א זַרְעָא)
 דָּא.

עַד הֲבָא יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה, אֲלִין תַּלְתָּא
 דְּרִגִין לְקַבֵּל רְזָא דָּא עֲלָאָה בְּרַאשִׁית
 בְּרַא אֱלֹהִים. בְּרַאשִׁית רְזָא קַדְמָאָה. בְּרַא
 רְזָא סְתִימָא לְאֲתַפְּשֵׁטָא מִתְּמָן כְּלָא. אֱלֹהִים
 רְזָא לְקִיּוּמָא כְּלָא לְתַתָּא. אֵת הַשְּׁמַיִם, דְּלָא
 לְאֲפְרָשָׂא לֹוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא.

א"ת כַּד נְטִיל אֲתָוִן כְּלָא דְּכֻלֵּהוּ

בְּחֻמְתָּא. אַחַר כַּד הֲתַחֲלַף גוּוֹן
 אוֹתוּ הִיכְלָא וְנִקְרָא בֵּית. (נ"א וּמִינֵיהּ
 הֲתַחֲדַשׁ הִיכְלָא) נְקוּדָה עֲלִיּוּנָה נְקִרָא
 רַא"ש, כּוּלָּל זֶה בְּזָה בְּזָה בְּסוּד
 בְּרַאשִׁית, כְּשֶׁהִכַּל הוּא יַחַד, בְּכֻלָּל
 אַחַד, כְּשֶׁטָרַם הִיָּה יְשׁוּב בְּבֵית.
 כִּיּוֹן שְׁזַרְע לְתַקוּן הַיְשׁוּב, אִז
 נִקְרָא אֱלֹהִים טְמִיר נִסְתָּר.

זַהר נִסְתָּר וְגַנִּיז כְּשֶׁבָנִים (ס"א עַד
 שְׁבָנִים) בְּתוּכוּ לְהוּלִיד, וְהַבֵּית קָיָם
 בְּפִשְׁטוּת שֶׁל תַּקוּן שֶׁל אוֹתָם זַרְע
 קִדְשׁ, וְעַד שֶׁלֹּא הוֹסְרָה וְלֹא
 הִתְפַּשְׁטָה הִתְפַּשְׁטוּת הַיְשׁוּב, לֹא
 נִקְרָא אֱלֹהִים, אֲלָא הַכֹּל בְּכֻלָּל שֶׁל
 בְּרַאשִׁית. אַחַר שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּשֵׁם שֶׁל
 אֱלֹהִים, הוֹצִיא אוֹתָם תּוּלְדוֹת
 מֵאוֹתוֹ זַרְע שְׁזַרְע בּוֹ. מִי הוּא
 אוֹתוֹ זַרְע? אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת חֻקוֹקוֹת
 סוּד שֶׁל הַתּוֹרָה שִׁיִּצְאוּ מֵאוֹתָהּ
 נְקִדָּה.

אוֹתָהּ הִנְקִדָּה זַרְעָה בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
 הִיכַל סוּד (זַרְע) שֶׁל שְׁלֹשָׁה נְקִדּוֹת:
 חַל"ם, שׁוּר"ק, חִיר"ק. וְנִכְלְלוּ זֶה
 בְּזָה וְנַעֲשׂוּ סוּד אַחַד. קו"ל שִׁיּוּצָא
 בְּחַבּוּר אַחַד, בְּשַׁעֲה שִׁיּוּצָא,
 יוּצָאת עִמּוֹ בַת זּוּגוּ שְׁכוּלְלַת כַּל
 הָאוֹתִיּוֹת, שְׁכַתִּיב א"ת הַשְּׁמַיִם,
 קוּל וּבַת זּוּגוּ. הַקוּל הַזֶּה שֶׁהוּא
 שְׁמַיִם (תַּפְּאֶרֶת), הוּא אֶהְיֶה אַחֲרוֹן.
 הַזֶּהר שְׁכוּלְלַת כַּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַגְּוִנִים
 כְּמוֹ (נ"א זַרְע) זֶה.

עַד כָּאן, יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה, אֵלּוֹ
 שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת כְּנִגְדַּת הַסּוּד הַזֶּה
 הַעֲלִיּוֹן בְּרַאשִׁית בְּרַא אֱלֹהִים.
 בְּרַאשִׁית - סוּד רַאשׁוֹן. בְּרַא -
 סוּד נִסְתָּר לְהִתְפַּשֵּׁט מִשֵּׁם הַכֹּל.
 אֱלֹהִיִּים - סוּד לְקַיָּם הַכֹּל לְמַטָּה.
 אֵת הַשְּׁמַיִם - שֶׁלֹּא לְהַפְרִידֵם זְכַר
 וְנוֹקְבָה כְּאַחַד.

א"ת - כְּשֶׁלּוֹקַח הָאוֹתִיּוֹת כְּלָם,
 הַכֻּלָּל שֶׁל כַּל הָאוֹתִיּוֹת הֵם רַאשׁ
 וְסוּף. אַחַר כַּד מִתּוֹסֵף ה"א

אֲתָוִן אֲנֹן רִישָׁא וְסוּפָא.

לְהַתְּחַבֵּר כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִם ה"א,
וְנִקְרָא אִתָּהּ, וְעַל זֶה (נחמיה ט)
וְאִתָּהּ מְחִיָּה אֶת כָּלֶם. אֵת - סוּד
אֲדָנִי וְכִךְ נִקְרָא. הַשָּׁמַיִם - זֶה
יְהו"ה סוּד עֲלִיּוֹן.

וְא"ת - תִּקְוֵן זָכַר וְנִקְבָּה. וְא"ת
- סוּד וַיהו"ה, וְהַכֵּל אֶחָד. הָאָרֶץ
- זֶה אֱלֹהִים כְּדָגְמַת עֲלִיּוֹן,
לְעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאִבִּים. שֵׁם זֶה
כָּלוּל בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת, וּמִשֵּׁם
נִפְרָד שֵׁם זֶה לְכַמָּה צְדָדִים. עַד
כָּאֵן סוּד שֶׁל סֵתֵר הַסִּתְרִים
שֶׁחֻקָּק וּבִנָּה וְהַעֲמִיד בְּדַרְךְ נִסְתָּר
בְּסִתְרֵי שֶׁל פְּסוּק אֶחָד. מִכָּאֵן
וְהִלָּאָה:

מִשְׁנָה. קְשָׁרִים רַמִּים, שָׁרִים
מוֹשְׁלִים בְּמִשְׁשָׁלָה, קָרְבו
וְשִׁמְעוּ. מִי מִכֶּם שֶׁעָלָה וַיְרֵד, מִי
כִּנְס רֹחַ בְּיָדוֹ, יָקוּם וַיַּדַּע, בְּשַׁעַה
שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן שֶׁל הָרֹאשׁ הַלְבָן
לְעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְכַבוֹדוֹ, עָלָה אֹר
אֶחָד נִסְתָּר בְּרֹאשׁ שֶׁל הַכֵּל, נִשְׁב
בָּהּ וְהוֹצִיא קְלָפוֹת מְאִירוֹת
מִתְחַבְּרוֹת הַכֵּל כְּאֶחָד, וְעָלוּ
וַיְרֵדוּ וְנַעֲשֶׂה הַכֵּל אֶחָד, וְאוֹתוֹ
אֹר נִסְתָּר כְּשֶׁנִּשְׁבַּב בָּהּ וְהָאִיר
נִקְרָא אֱהִי"ה. אוֹתוֹ אֹר עָלָה
וַיְרֵד וַיִּזְרַק נִיצוּצוֹת וְנִשְׁבַּב בָּהּ,
וְהוֹצִיא כַח טְמִיר אֶחָד, וְנִקְרָא
שְׁמוֹ אֲשֶׁר אֱהִי"ה. בְּחֻקֵּי
טְמִירָה וְנִסְתָּרָתָּ, אוֹתָם קְלָפוֹת
מְאִירוֹת שֶׁהִתְחַבְּרוּ מִתּוֹךְ סֵלַע
אֶחָד נִסְתָּר, יֵצְאוּ בְּחֻקֵּי כַח
שֶׁל אוֹתוֹ אוֹת עֲלִיּוֹן, וְנִקְרָא
יְהו"ה.

עוֹד נִשְׁבַּב בָּהּ וְהוֹצִיא זִיקִים
נוֹצְצִים זוֹרְקִים לְכָל עֵבֶר,
וְהוֹצִיא כַח אֶחָד טְמִיר שְׁנוּצֵץ
לְכָל צֶד וְנִקְרָא א"ל. עוֹד אוֹתוֹ
אֹר טְמִיר נִסְתָּר נִשְׁבַּב בָּהּ, וְעָלָה
וַיְרֵד וְעָלָה בְּאֶלֶף וּמֵאֵתִים
קְשׁוּרִים שֶׁל אֵשׁ, וְהוֹצִיא כַח
אֶחָד טְמִיר וְנִקְרָא אֱלֹהִים, וְזוֹ
הַגְּבוּרָה. מִזֶּה מִתְפַּשְׁטִים כַּחוֹת

לְבַתֵּר אֶתּוֹסֶף ה"א לְאֶתְחַבְּרָא כְּלֵהוּ אֶתּוֹן
בֵּה"א וְאֶתְקַרִי אִתָּהּ. וְעַל דָּא (נחמיה ט) וְאִתָּהּ
מְחִיָּה אֶת כָּלֶם. אֶת רְזָא אֲדָנִי וְהַכִּי אֶקְרִי.
הַשָּׁמַיִם דָּא יְהו"ה רְזָא עֲלָאָה.

וְא"ת תִּקְוֵנָא דְכַר וְנִוְקְבָא. וְא"ת רְזָא
וַיהו"ה, וְכִלָּא חַד. הָאָרֶץ דָּא אֱלֹהִים
כְּגוֹוֵנָא עֲלָאָה לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין. שְׁמָא דָּא
כְּלִילָא בְתִלְת דְּוִכְתִּי, וּמִתְמָן אֶתְפָּרֵשׁ שְׁמָא דָּא
לְכַמָּה סְטָרִין. עַד הָכָא רְזָא דְסִתְרָא דְסִתְרִין
דְּגָלִיד וּבְנֵי וְקִיִּים בְּאַרְח סְתִים בְּסִתְרָא דְחַד
קָרָא. מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה.

השלמה מההשמות (סימן ב)

מִתְנִיתִין קְטוּרֵי רַמָּאי הוֹרְמַנִי דְבוּרֵינִי
קָרִיבוּ שְׁמַעוּ מָאן מִנְכוּן דְסָלִיק
וְנַחֲתִית מָאן פְּנֵשׁ רוּחָא בִידוּי יָקוּם וַיַּנְדַּע
בְּשַׁעַתָּא דְסָלִיק בְּרַעוּתָא דְרִישָׁא חִיּוּרָא
לְמַעַבְד יִקְרָא לִיקְרִיָּה סָלִיק חַד טְהִירוֹ סְתִימוֹ
בְּרִישָׁא דְכִלָּא נִשְׁבַּב בָּהּ וְאַפִּיק קוּמְרִין טְהִירִין
מִתְחַבְּרִין פְּחָדָא כִלָּא וְסָלִיקוּ וְנַחֲתוּ וְאַתְעַבִּיד
כִלָּא חַד וְהָהוּא טְהִירוֹ סְתִימוֹ כַד נִשְׁיב בָּהּ
וְאַנְהִיר אֶקְרִי אֱהִי"ה הָהוּא טְהִירוֹ סִלְקָא
וְנַחֲתָא וְזָרִיק זִיקִין נְצִיצִין וְאַנְשִׁיב בָּהּ וְאַפִּיק
חַד חִילָא טְמִירָא וְאִיקְרִי שְׁמִיָּה אֲשֶׁר אֱהִי"ה
בְּגָלִיפוֹ טְמִיר וְסְתִים אֵינוֹן קוּמְרִין טְהִירִין
דְּאֶתְחַבְּרוּ מִגּוֹ חַד טְיִנְרָא סְתִים נְפָקִי בְּגִלוּפָא
בְּחִילָא דְהָהוּא טְהִירוֹ עֲלָאָה וְאִיקְרִי יְהו"ה.

תוֹ נִשְׁיב בָּהּ וְאַפִּיק זִיקִין נְצִיצִין זִרְקִין לְכָל
עֵיבֶר וְאַפִּיק חַד חִילָא טְמִירָא נְצִיץ
לְכָל סְטֵר וְאִיקְרִי א"ל. תוֹ הָהוּא טְמִירָא
טְהִירוֹ סְתִים נִשְׁבַּב בָּהּ וְסִלְקָא וְנַחֲתָא וְסָלִיק
בְּאֶלֶף וּמֵאֵתֵן קִיטוּרִין דְנוּרָא וְאַפִּיק חַד חִילָא
טְמִירָא וְאִיקְרִי אֱלֹהִים וְדָא גְבוּרָה. מִהָאִי
מִתְפַּשְׁטֵן חִילִין טְמִירִין לְהִטִּין לְכָל סְטֵר

מנהון די מתקנן בתיקוני גאות ומנהון די מתקנן בתיקוני אחרא.

הו נשיב בה ואפיק חד חילא טמירא דאיתקרי יהו"ה מדת רחמים ואקרי שמים, וקיימא בין תרין חילין דאיקרון צבאו"ת מהאי נפקן (נפקו) כל חילין וכל משיריין עילאין כל חד וחד לזניה לקיימא ולהנהגא עלמין עליה פתיב (תהלים פ"ד) יי צבאות אשרי אדם בוטח בך: (ער כאן מההשמעות) בראשית, ברא שי"ת, מקצה השמים ועד קצה השמים, שית סטרין דמתפשטן מרזא עלאה באתפשטותא (נ"א משלש נקודות) דברא מגו נקודה קדמאה. ברא אתפשטותא דחד (נ"א מנו) נקודה דלעילא. והכא אגליף רזא שמא דארבעין ותריין אתנוון:

והמשבילים זזהירו, (דניאל יב) פגוונא דתנוועי (נ"א דטעמי) דמנגני, ובנגוונא דילהון אזלין אבתייהו אתוון ונקודי, ומתנענען אבתייהו כחילין בתר מלכיהון. גופא אתוון, ורוחא נקודי. פלהו נטלו במטלניהון בתר תנוועי (נ"א טעמי) וקיימי בקיומיהו. פד נגוונא דטעמי נטיל, נטלי אתוון ונקודי אבתייהו. פד איהו פסיק אנון לא נטלין וקיימי בקיומיהו.

והמשבילים זזהירו, אתוון ונקודי. פזהר נגוונא דטעמי. הרקיע אתפשטותא דנגוונא כגון אנון דמתפשטי בפשיטו ואזלו בנגוונא. ומצדיקי הרבים אנון פסוקי דטעמי דפסקי במטלניהון דבגין כך אשתמע מלה. זזהירו אתוון ונקודי ונהרין פחדא במטלנין ברזא דסתימו במטלנותא (נ"א כאנון) כאנון שבילין סתימין. מהאי אתפשט

טמירים לזוהטים לכל צד, מהם שמתקנים בתקונים יפים, ומהם שמתקנים בתקונים אחרים.

עוד נשב בה והוציא כח טמיר אחד שנקרא יהו"ה, מדת רחמים, ונקרא שמים. ועומד בין שני חילות שנקראים צבאות. מזה יצאו כל החילות וכל המחנות העליונים, כל אחד ואחד למינו לקים ולהנהיג את העולמות, עליו כתוב (תהלים פד) ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך: בראשית, ברא שי"ת, מקצה השמים ועד קצה השמים, ששה צדדים שמתפשטים מסוד עליון בהתפשטות (נ"א משלש נקודות) שברא מתוך נקדה ראשונה. ברא התפשטות של נקדה אחת שלמעלה. וכאן נחקק סוד השם של ארבעים ושנים אותיות.

(דניאל יב) והמשבילים זזהרו, כדגמת תנועות (נ"א טעמים) שמנגנות, ובנגון שלהם הולכים אחריהם אותיות ונקודות ומתנענעים אחריהם, כמו חילים אחרי מלכם. הגוף אותיות, והרוח נקודות. כלם נוסעים במסעותיהם אחר התנועות ועומדים במקומם. כשנגוון הטעמים נוסע, נוסעות האותיות והנקודות אחריהם. כשהוא פוסק, הם אינם נוסעים ועומדים במקומם.

והמשבילים זזהרו - אותיות ונקודות. פזהר - נגון הטעמים. הרקיע - התפשטות הנגון כמו אלה שמתפשטים בהתפשטות והולכים בנגון. ומצדיקי הרבים - אותם פסוקי הטעמים שפוסקים במסעותיהם, שבגלל כך נשמע הדבר. זזהירו אותיות ונקודות, ומאירים כאחד במסעות בסוד של סתר במסע כאותם שבילים נסתרים. מזה

מתפשט הכל. והמשפלים יזהרו
 כזהר הרקיע - אותם עמודים
 ואדנים של אותו אפריון.
 המשפלים - אותם עמודים
 ואדנים עליונים שהם מסתפלים
 בהשפל בכל מה שצריך אותו
 אפריון ואדנים שלו. הסתר הזה
 כמו שנאמר (תהלים מא) אשרי
 משפיל אל דל. יזהרו - שאם לא
 יזהירו ולא מאירים, לא יכולים
 לעיין ולהסתפל באותו אפריון
 בכל מה שצריך.

כזהר הרקיע - אותו שעומד על
 גבי אותם המשפלים, שכתוב
 בו (יחזקאל א) ודמות על ראשי
 החיה רקיע כעין הקרח הנורא.
 זהר שמאיר לתורה, זהר שמאיר
 לאותם ראשים של אותה חיה,
 ואותם ראשים הם משפלים
 שמאירים תמיד ומסתפלים
 לאותו רקיע לאותו האור שיוצא
 משם, וזהו אור התורה שמאיר
 תמיד ולא פוסק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה, מה זה שכתוב
 והארץ היתה תהו? מה משמיע
 היתה? שפכר היתה, ומה זה
 תהו? דבר המתהה את בני אדם.
 ומה זה בהו? דבר שיש בו
 ממש, שכתוב בהו - בו הוא, על
 שם מה שכתוב (קהלת ז) גם את זה
 לעמת זה עשה האלהים. ברא
 בהו ושם מקומו בשלום. ברא
 תהו ושם מקומו ברע. בהו
 בשלום, שכתוב (איוב כה) עשה
 שלום במרומיו. מלמד שמיכאל
 שר מינו של הקדוש ברוך הוא
 - מים וברד, וגבריאל שר
 שמאלו - אש. ושם שלום
 ביניהם מכריע, והינו שכתוב
 עשה שלום במרומיו. ומנין לנו
 שבהו שלום? שכתוב (ישעיה מה)
 עשה שלום ובורא רע, הא

כלא. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע אנון
 קיימין וסמכין דההוא אפריון. המשפלים
 אנון קיימין וסמכין עלאין דאנון מסתפלי
 בסכלתנו בכל מה דאצטריך ההוא אפריון
 וסמכין (ג"א דביה) דיליה. סתרא דא כמה דאת
 אמר, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהירו,
 דאי לא יזהירו ולא נהרין לא יכלין לעיינא
 ולאסתפלא בההוא אפריון בכל מה
 דאצטריך.

כזהר הרקיע ההוא דקיימא (דף טו ע"א) על גבי
 אנון משפלים דכתיב ביה (יחזקאל א)
 ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח
 הנורא. זהר דההוא נהיר לאורייתא. זהר
 דנהיר לאנון ראשי דההיא חיה, ואנון ראשי
 אנון משפלים דנהרין תדיר ומסתפלן
 לההוא רקיע לההוא נהירו דנפיק מתפמן, ודא
 איהו נהירו דאורייתא דנהיר תדיר ולא פסיק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה מאי דכתיב והארץ היתה
 תהו, מאי משמע היתה, שפכר היתה.
 ומאי תהו, דבר המתהה את בני אדם. ומאי
 בהו, דבר שיש בו ממש, דכתיב בהו, בו
 הוא. על שם מאי דכתיב (קהלת ז) גם את זה
 לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם
 מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע.
 בהו בשלום דכתיב (איוב כה) עושה שלום
 במרומיו. מלמד שמכאל שר מינו של
 הקדוש ברוך הוא, מים וברד. וגבריאל שר
 שמאלו, אש. ושר שלום ביניהם מכריע
 והיינו דכתיב עושה שלום במרומיו. ומנין
 דבהו שלום, דכתיב (ישעיה מה) עושה שלום
 ובורא רע, הא כיצד רע מתהו ושלום מבהו,

כי צד? רע מתהו, ושלום מבהו. ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא בהו ושם מקומו בשלום, שנאמר עשה שלום במרומי:

והארץ היתה תהו ובהו וגו', היתה דוקא מקדם לזה, שלג בתוך המים. יצאה ממנה זקמה באותו פח של שלג במים, והפה בה אש חזקה והיתה בה פסלות, והוסרה ונעשתה תהו ממקום [מחר] הזקמה, קן הפסלות. ובהו ברור שהתברר מתוך פסלות והתישב בה החשף, הסוד של אש חזקה. ואותו חשף פסה על אותו תהו על גבי אותה פסלות והתתקנה ממנו.

ורוח אלהים - רוח הקדש שיצאה מאלהים חיים, וזו מרחפת על פני המים. אחר שרוח זו נשבה, נבררה דקיקות אחת מתוך אותה פסלות כמו שביב הזקמה. כשנבררה ונצנפה ונצרפה פעם ופעמים, עד שנשארה אותה זקמה שאין בה כלל זקמה, כשהתהו הזה נברר ונצרף, יצא ממנו רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים, אותו שראה אליהו. נברר בהם ונצרף, ויצא ממנו רעש, שפתיוב (שם) ואחר הרוח רעש. ונברר החשף ונכלל בסוד שלו אש, שפתיוב ואחר הרעש אש. נברר הרוח ונכלל בסוד שלו קול דקמה דקה.

תהו - מקום שאין בו גוון ולא דמות ולא נכלל בסוד הדמות, עכשו הוא בדמות, כשמתפללים בו אין לו דמות כלל. לכל יש לבוש להתלבש פרט לזה [שנראה בו] ואינו כלל ולא תהו.

בהו - לזה יש ציור ודמות אבנים שקועות בתוך החקיקה [גא קלפה] של תהו יוצאים מתוך

ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא בהו ושם מקומו בשלום שנאמר עשה שלום במרומי. ע"כ:

(עד כאן מזהה שממות)

והארץ היתה תהו ובהו וגו', היתה דייקא מקדמת דנא, תלגא גו מייא. נפקא מנה זוהמא בההוא חילא דתלגא במייא, ואקיש בה אשא תקיפא והוה בה פסולת, ואתעדיאת ואתעבידת תהו מאתר (גא מדורא) דזוהמא. קינא דפסולת. ובהו ברירו דאתבריר מגו פסולת ואתיישב בה חשף, רזא דאשא תקיפא. וההוא חשף דחפי על גבי ההוא תהו על גבי ההוא פסולת ואתתקנת

מיניה. (דף טז ע"א).

ורוח אלהים, רוח קדשא דנפיק מאלהים חיים ודא מרחפת על פני המים. בתר דהאי רוח נשיב אבריר דקיקו חד מגו ההוא פסולת פטיסא דזוהמא. פד אבריר ואצניף ואצריף זמנא ותרין עד דישתאר ההוא זוהמא דלית ביה זוהמא כלל, פד האי תהו אבריר ואצריף נפק מיניה (מלכים א יט) רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים ההוא דחמא אליהו. אבריר בהו ואצריף ונפק מניה רעש דכתיב, (מלכים א יט) ואחר הרוח רעש. ואבריר חשף ואכליל ברזא דיליה אש דכתיב ואחר הרעש אש. אבריר רוח ואתפליל ברזא דיליה קול דקמה דקה.

תהו אתר דלית ביה גוון ולא דיוקנא ולא אתפליל ברזא דדיוקנא. השתא איהו בדיוקנא כד מסתפלן ביה לית ליה דיוקנא כלל. לכלא אית לבושא לאתלבשא בר האי.

(דאתחזי ביה וליתיה כלל ולא תהו).

בהו להאי אית ליה ציורא ודיוקנא אבנין

חֲקִיקָה הַשְּׁקוּעָה שָׁם, וּמִשָּׁם מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת לְעוֹלָם בְּצִיּוֹר שֶׁל לְבוּשׁ, מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, וְעוֹלָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הֵם נְקוּבִים וּמְפֻלְמִים, [מלוות] אֵלֶּה תְלוּיִים בְּאֵוִיר. לְפַעֲמִים תְלוּיִים בְּאֵוִיר שְׁעוֹלִים מִשָּׁם לְמַעְלָה, וְלַפְעָמִים הֵם מִתְחַבְּאִים בַּיּוֹם הַמְעַנָּן, וּמוֹצִיאִים מִיָּם מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם לְהַזִּין אֶת הַתַּה"ו מִשָּׁם, שֶׁהָרִי אֵז חֲדוּה וְשִׁטוֹת [נ"א וְשָׁעָה] [שָׁאִין] שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט הַתְּהוֹ בְּעוֹלָם.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ שְׁחוּרָה חֲזָקָה בְּגוֹן. אֵשׁ אֲדָמָה חֲזָקָה בְּמֵרָאָה. אֵשׁ יִרְקָה חֲזָקָה בְּצִיּוֹר. אֵשׁ לְבָנָה, הַגָּוֶן שְׂכוּלָל הַכֹּל. חֲשֶׁךְ חֲזָק בְּכָל הָאֲשִׁים, וְזֶה מִחֻזַּק אֶת הַתַּה"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ חֲשׂוּבָה, פָּרַט לְמַתִּי שֶׁמִּחֻזַּק אֶת הַתְּהוֹ, וְזֶה סוּד (בְּרֵאשִׁית כו) וְתַכְהִינָה עֵינָיו מֵרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פָּנֵי רַע שֶׁמְסַבֵּיר פָּנִים לְרַע, וְאֵז נִקְרָא חֲשֶׁךְ שְׁשׂוּרָה עָלָיו לְחֻזַּק אוֹתוֹ, וְזֶה סוּד וְחֲשֶׁךְ עַל פָּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל שְׁשׂוּרָה עַל בְּהוּ, וּמִחֻזַּק אוֹתוֹ וּמְנַהֵג אוֹתוֹ בְּכָל מַה שְּׁצָרִיךְ, וְזֶה סוּד (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת שְׁמָהֶם יוֹצְאִים מִיָּם, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ מְנַהֵגָה וּמִחֻזַּקת לְאוֹתָם פְּנִים, פְּנֵי תְהוֹם, זֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ לוֹ וְזֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ לוֹ. תַּה"ו, עָלָיו שׂוּרָה שָׁם שְׁד"י. בְּה"ו, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ, עָלֶיהָ שְׂרוּי שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָא לֹא הוּי בִּיה, דְּהָא שְׁד"י

מִשְׁקַעֲיָן גּוֹ גְּלִיפָא (נ"א קְלִיפָה) דְּתַהוּ נְפָקִי גּוֹ גְּלִיפָא דְּמִשְׁקַעֲנָן תַּמָּן. וּמִתַּמָּן מִשְׁכִּי תוֹעֲלֹתָא לְעוֹלָמָא בְּצִיּוֹרָא דְּלְבוּשָׂא, מִשְׁכִּי תוֹעֲלֹתָא מְעִילָא לְתַתָּא וְסִלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא נְקוּבִין וּמְפּוֹלְמִין, הֵנִי תְלוּיִן בְּאֵוִירָא. לְזַמְנִין תְלוּיִן בְּאֵוִירָא דְּסִלְקֵי מִתַּמָּן לְעִילָא. לְזַמְנִין מִטְמָרִין בַּיּוֹמָא דְּעֵיבָא וּמְפִיקֵי מִיּוֹן מִגּוֹ תְהוֹמָא לְאַתְזָנָא תַּה"ו מִתַּמָּן דְּהָא כְּדִין חֲדוּה וְשִׁטוֹתָא (נ"א וְשָׁעָה) דְּקָא (נ"א דְּלָא) אֶתְפַּשֵּׁט תַּהוּ בְּעוֹלָמָא.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ אוֹכְמָא תְקִיף בְּגוֹן. אֵשׁ סוּמְקָא תְקִיף בְּחִיזוֹ. אֵשׁ יְרוּקָא תְקִיף בְּצִיּוֹר. אֵשׁ חִיּוּרָא גּוֹן דְּכָלִיל כָּלָא. חֲשֶׁךְ תְקִיף בְּכָל אֲשִׁין וְדָא אֶתְקִיף לְתַה"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ וְלֹא אֵהוּ אֵשׁ חֲשׂוּבָא בְּרַב אֶתְקִיף לְתַהוּ, וְרָזָא דָא (בְּרֵאשִׁית כו) וְתַכְהִינָה עֵינָיו מֵרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פָּנֵי רַע דְּאֶסְפֵּר אֲנִפִּין לְרַע, וּכְדִין אֶקְרִי חֲשֶׁךְ דְּשָׂרֵי עֲלִיָּה לְאַתְקַפָּא לִיָּה. וְרָזָא דָא וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשָׂאֲרֵי עַל בְּהוּ וְאַתְקִיף לִיָּה וְאַנְהִיג לִיָּה בְּכָל מַה דְּאֶצְטְרִיךְ. וְרָזָא דָא (תְּהִלִּים כט) קוֹל יי עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִין מִשְׁקַעֲנָן גּוֹ תְהוֹמֵי דְּנְפָקֵי מִיָּא מְנַהֵן. וְעַל דָּא אֶקְרוּן פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ אֲנַהֵיג וְאַתְקִיף לְאַנוּן פְּנִים פְּנֵי תְהוֹם, דָּא פְּמָה דְּאֶצְטְרִיךְ לִיָּה וְדָא כְּמָה דְּאֶצְטְרִיךְ לִיָּה. תַּה"ו עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם שְׁד"י. בְּה"ו עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָא לֹא הוּי בִּיה, דְּהָא שְׁד"י

שולט עליו בסוד [של סתר] היתהו.
ואחר הרוח רעש לא ברעש ה',
שהרי שם צבאות שולט בו בסוד
הבהו, ועל כף נקרא הבהו רעש,
שאינו בלא רעש. ואחר הרעש
אש לא באש ה', שהרי שם
אלהים שולט בו מצד החשף.
ואחר האש קול דממה דקה. כאן
נמצא שם יהו"ה. אך בעצה פרקים
כאן, שהם פרקי הגוף ואיברים
ידועים של אותם אך בעצה, והם
שנים עשר, וכאן שם חקוק של
שתיים עשרה אותיות שנמסר
לאליהו במערה.

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב
שם בן י"ב אותיות יה יה יה יה זה
זה יה: תה"ו במספר קטן עם ג'
אותיות גימטריא ש' ש"ד שד"י.
בהו במספר קטן גימטריא
צבאות כזה ב' ב"ה בהו. חשף
במספר קטן עם הפולל גימטריא
אלהים. רוח במספר קטן עם
הפולל בגימטריא יהו"ה במספר
קטן. רעש במספר קטן עם
הפולל גימטריא בהו. קול דממה
דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב
הנמסר לאליהו במערה. וכן דקה
במספר קטן עם השלשה אותיות
גימטריא יב"ק. נלעד"ן:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור.
מכאן היא הראשית למצא גנזים
איך נברא העולם בפרט. שעד
כאן היה בכלל, ואחר כך חזר
להיות פלל, להיות פלל ופרט
וכלל. עד כאן היה הכל תלוי
באור מסוד אין סוף. פיון
שהתפשט הפח בהיכל העליון
הסוד של אלהים, כתוב בו
אמירה, ויאמר אלהים. שהרי
למעלה לא כתוב בו אמירה
בפרט, ואף על גב שבראשית

שְׁלֹטָא עֲלֵיהּ בְּרָזָא (דסתרא) דיתהו.

ואחר הרוח רעש לא ברעש יי דהא שם
צבאות שלטא ביה ברזא דבהו. ועל
דא אקרי בהו רעש דלאו איהו בלא רעש.
ואחר הרעש אש לא באש יי. דהא שמא
דאלהים שלטא ביה מסטרא דחשף. ואחר
האש קול דממה דקה הכא אשתכח שם
יהו"ה. ארבע פרקין הכא דאנון פרקי גופא
ואברין ידיען דאנון ארבעה ואנון תריסר
והכא שמא גליפא. דתריסר אתוון דאתמסר
לאליהו במערה.

השלמה מההשממות (סימן כו)

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב שם בן י"ב
אותיות יה יה זה זה זה זה יה: תה"ו
במספר קטן עם ג' אותיות גימטריא ש' ש"ד
שד"י. בהו במספר קטן גימטריא צבאות
כזה ב' ב"ה בהו. חשף במספר קטן עם
הפולל גימטריא אלהים. רוח במספר קטן
עם הפולל בגימטריא יהו"ה במספר קטן.
רעש במספר קטן עם הפולל גימטריא בהו.
קול דממה דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב הנמסר
לאליהו במערה. וכן דקה במספר קטן עם
השלשה אותיות גימטריא יב"ק. נלעד"ן: (עד כאן

מההשממות) (דף טז ע"ב).

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. (בראשית א)
מהכא איהו שירותא לאשפחא גניזין
היך אתברי עלמא בפרט. דעד הכא הוה
בכלל. ובתר אתהדר כלל. למהוי כלל ופרט
וכלל. עד הכא הוה כלל תליא באוירא
מרזא דאין סוף, פיון דאתפשט חילא
בהיכלא עלאה רזא דאלהים, פתיב ביה
אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים.

הוא מאמר, אבל לא כתוב בו ויאמר.

ויאמר הנה הוא עומד לשאל ולדעת. ויאמר, כח שהתרום והקמתו בחדשי מסוד אין סוף בסוד [נ"א בראש] המחשבה. ויאמר אלהים. עכשו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קדש והוליד בחדשי. והוא שמתילד, נשמע בחוץ מי שהוליד אותו. הוליד בחדשי שלא נשמע כלל. כיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנסמע בחוץ.

יהי אור - כל מה שיצא בסוד זה יצא. יהי - על סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה. אחר כך חזר לנקדה הראשונה להיות ראשית להתפשט לדבר אחר אור. ויהי אור - אור שפכר הנה. אור זה סוד נסתר, התפשטות שהתפשטה ונקבעה מסוד של סתר האויר העליון הנסתר. בקע בתחלה והוציא נקדה נסתרת אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאויר שלו וגלה נקדה זו י. כיון שי' זו התפשטה, מה שנסאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אויר נסתר.

בשנמצאה ממנו נקדה ראשונה, י התגלגלה אחר כך עליו, הגיע ולא הגיע. כיון שהתפשט, יצא, והוא הוא האור שנסאר מאויר, והינו אור שפכר הנה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגזז, ונשארה נקדה אחת ממנו שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקדה, מגיע ולא מגיע. מאיר בו בדרך נקדה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הפל אחוז זה בזה, מאיר בזה וכוה. בשעורה, הפל עולים ונאחזים בו, והוא מגיע ונגזז במקום אי"ן סוף, והכל נעשה אחד. אותה

גב דבראשית מאמר הוא, אבל לא כתוב ביה ויאמר.

דא ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע. ויאמר חילא דאתרם וארמותא בחדשי מרזא דאין סוף ברזא (נ"א בראש) דמחשבה. ויאמר אלהים השתא אוליד ההוא היכלא ממה דאתעדיאת מזרעא דקדש, ואוליד בחדשי. והוא דאתילד (דאתיליד) אשתמע לבר. מאן דאוליד ליה אוליד בחדשי דלא אשתמע כלל, כיון דנפק מניה, מאן דנפק, אתעביד קול דאשתמע לבר.

יהי אור. כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואמא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה, למהוי שירותא לאתפשטא למלה אתרא אור. ויהי אור, אור דכבר הנה. אור דא רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאויר עלאה סתימא. בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה. דהא אין סוף בקע מאוירא דיליה וגלי האי נקודה י. כיון דהאי י אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אויר סתימאה.

בר אשתכח מניה נקודה קדמאה י, אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. כיון דאתפשט נפק ואיהו הוא אור דאשתאר מאויר. והינו אור דכבר הנה, והא קיימא. נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למהוי מטי תדיר באורח גניזו בההיא נקודה מטי ולא מטי. נהיר ביה באורח נקודה קדמאה דנפק מניה. ובגין כך פלא אחיד דא בדא. נהיר בהאי ובהאי.

בר סליק פלא סלקין ואתאחדן ביה ואיהו מטי ואגניז באתר דאי"ן סוף וכלא חד

נְקִדַת אֹר, הִיא אֹר, וּמִתְפַשֵּׁט וּמְאִירִים בּוֹ שֶׁבַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל א"ב וְלֹא קָרְשׁוּ, וְלַחִים הֵיוּ. יֵצֵא חֹשֶׁךְ אַחַר כָּף, וְיֵצְאוּ בּוֹ שֶׁבַע אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הָא"ב וְלֹא נִקְרְשׁוּ, נִקְרְשׁוּ וְעוֹמְדִים לַחִים. יֵצֵא רְקִיעַ שֶׁהַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל שְׁנֵי צַדִּים, וְיֵצְאוּ בּוֹ שְׁמוֹנֶה אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת. אַז כ"ב. דְּלָגוּ שֶׁבַע אוֹתִיּוֹת שֶׁל צַד זֶה וְשֶׁבַע שֶׁל צַד זֶה, וְנִחְקְקוּ כֻלָּם בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ, וְהֵיוּ עוֹמְדִים לַחִים. נִקְרַשׁ אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְנִקְרְשׁוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְהִתְגַּלְמוּ וְהִצְטִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶם, וְנִחְקְקָה שֵׁם הַתּוֹרָה לְהָאִיר הַחוּצָה.

יְהִי אֹר - שֶׁהוּא אֶל גְּדוֹל סוּד שִׁינְעָא מְאִיר רֵאשׁוֹן. וְיִהִי - סוּד שֶׁל חֹשֶׁךְ שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, אֹר שֶׁנִּכְלָל שְׂמַאל בְּיָמִין. וְאִז מְסוּד שֶׁל אֶל יֵשׁ אֱלֹהִים, נִכְלָל יָמִין בְּשְׂמַאל וּשְׂמַאל בְּיָמִין.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב - זֶה עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. כִּי טוֹב - הָאִיר מְעֵלָה וּמְטָה וְלִכְלֹל שְׂאֵר הַצְּדִידִים בְּסוּד יְהו"ה, הַשֵּׁם שְׂאוֹחַז אֶת כָּל הַצְּדִידִים. וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים וְגו' - הַפְּרִיד מִחֻלְקַת לְהִיּוֹת הַכֹּל שְׁלֵם.

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם, וְכֵתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. בֹּא רָאָה, אֹר זֶה שְׁלֵמְטָה, כְּשִׂמְאִיר מִכַּח שְׁנִתָּן לוֹ מִהַטּוֹב שֶׁלְמֵעֵלָה, וְלִכְן מִזֵּן יָמוֹת הַחֲמָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה, אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁבוּעוֹת. מִהֶם כְּנֶגֶד דְּרֻגָה זוֹ שֶׁל צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא טוֹב, וְהוּא שְׁבִיעִי, וַיּוֹנֵק מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם זֶה שְׁלֵמְטָה. שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת שֶׁבַע פְּעָמִים, כְּנֶגֶד שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת שֶׁבַע פְּעָמִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מִהָאֵם הַעֲלִיוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת יוֹבֵל, וְכֶנֶגֶד שְׁנֹת יוֹבֵל שְׁלֵמְטָה. נִשְׂאָרוֹ

אֲתַעְבִּיד. הֵהוּא נְקוּדָה דְאֹר, אֹר אִיהוּ. וְאֲתַפְשֵׁט וְנִהִירוּ בֵּיה שֶׁבַע אֲתוּוֹן דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְלַחִים הָיוּ. נָפַק חֹשֶׁךְ לְבִתְרָא וְנָפְקוּ בֵּיה שֶׁבַע אֲתוּוֹן אֲחֲרָן דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְקִיִּימוּ לַחִים. נָפַק רְקִיעַ דְּאֶפְרִישׁ מִחֻלְקַת דְּתָרִין סְטָרִין וְנָפְקוּ בֵּיה תְּמַנְיָא אֲתוּוֹן אַחֲרָנִין. כְּדִין כ"ב. דְּלָגוּ שֶׁבַע אֲתוּוֹן דְּהָאִי סְטָרָא וְשֶׁבַע דְּהָאִי סְטָרָא, וְאֲתַגְלִיפוּ כְּלָהוּ בְּהָהוּא רְקִיעַ וְהָיוּ קִיִּימֵי לַחִים. אֶקְרִישׁ הֵהוּא רְקִיעַ וְאֶקְרִישׁוּ אֲתוּוֹן וְאֶגְלִימוּ וְאֲתַצְיִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶוּ. וְאֶגְלִיף תַּמָּן אֹרִיִיתָא לְאַנְהָרָא לְבָר.

יְהִי אֹר דְּהוּא אֶל גְּדוֹל רְזָא דְנִפְיָא מְאִוִיר קְדָמָאָה. וְיִהִי רְזָא דְחֹשֶׁךְ דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים אֹר דְּאֲתַכְּלִיל שְׂמַאלָא בְּיָמִינָא. וְכִדִּין מְרֻזָּא דְאֶל הָיוּ אֱלֹהִים, אֲתַכְּלִיל יָמִינָא בְּשְׂמַאלָא וּשְׂמַאלָא בְּיָמִינָא.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא כִּי טוֹב אֲנֵהִיר עֵילָא וְתַתָּא וְלִכְלֹל שְׂאֵר סְטָרִין בְּרֻזָּא יְהו"ה שְׂמַא דְאֲחִיד לְכָל סְטָרִין. וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים וְגו' אֶפְרִישׁ מִחֻלְקַת לְמַהְיִי כֻלָּא שְׁלֵים.

השלמה מההשמות (סימן ג)

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְכֵתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. תָּא חֲזִי הָאִי אֹר דְּלִתְתָּא כַּד נִהִיר מִחֵילָא דְאֲתִיִּיהִיב לִיה מְטוֹב דְּלַעֲיִלָא וּבְגִין כָּף מִנְיָן יָמוֹת הַחֲמָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשָׁשִׁים. תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין שְׁבוּעִים, מִנְהוֹן לְקַבֵּל הָאִי דְרֻגָּא דְצַדִּיק דְאִיקְרִי טוֹב וְאִיהוּ שְׁבִיעִי, וַיּוֹנֵק מִנֶּיהָ הָאִי שְׂמַא דְלִתְתָּא. שְׁבַעָה שְׁבוּעִים שְׁבַעָה זְמַנִּין לְקַבֵּל שְׁבַעָה שְׁבוּעִין שְׁבַעָה זְמַנִּין דְאִיהוּ יוֹנֵק מֵאִימָא עֲלָאָה

דַּאֲקָרִי יוֹבְלָא, וְלִקְבֹּלָה שְׁנֵי יוֹבֵל דִּלְתַתָּא אֲשַׁתָּארוּ מִשְׁלַשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים עֶשְׂרִין וַתְּרִין יוֹמִין לְקַבֵּל עֶשְׂרִין וַתְּרִין אֲתוּוֹן דְּאוּרִיתָא דְעַלְמָא תַתָּאָה אֲתַקְיִים עַלְיֵיהּ.

דְּהָא צְדִיק דְלַעֲיֵלָא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב אֲקָרִי וְכֵד אֲשַׁתְּלִימוּ אֵינוֹן שְׁלַשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים יוֹמִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מַהֲאֵי דְרָגָא דְטוֹב דְּהָאֵי דְרָגָא וְכָל אֵינוֹן שְׁבַע דְרָגִין עַלְאִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מַאיֵמָא עַלְאָה וְהָאֵי דְרָגָא דְסִיְהָרָא דְשְׁלֵטָא בְּלִילְיָא יִנְקָא מַהֲאֵי דְרָגָא דְאֲקָרִי שְׁכִינְתָּא תַתָּאָה דִּינְקָא מַהֲהוּא צְדִיק וּבְגִין דְּהוּא צְדִיק אֲמַלִּי לָהּ מַהֲנָהוּ תַפְנוּקִין עֵילְאִין וְיִנְקָא מַגְיָה (אקרי) סִיְהָרָא.

דְּבַמָּה דְּהָאֵי סִיְהָרָא תַתָּאָה לִית לָהּ נְהוּרָא מְגַרְמָה אֶלָּא מָאֵי דְאֲתִיְהִיב לָהּ מִן שְׁמַשָּׁא, הַכִּי נָמִי הוּא דְרָגָא דְלַעֲיֵלָא וְהָאֵי דְרָגָא אֲקָרִי יֵמָא דְחֲכַמְתָּא לַעֲיֵלָא וְקִיִּימִי תְרִיסָר שְׁבַטִין עַלְאִין קְדִישִׁין תְּלַתָּא לְצַפּוֹנָא וְתְלַתָּא לְדְרוֹמָא וְתְלַתָּא לְמַעְרָבָא וְתְלַתָּא לְמַדִּינְתָּא, וְהָאֵי יֵמָא דְחֲכַמְתָּא עַלְיֵיהּ.

וְלִקְבֹּלְיָהוֹן לְתַתָּא י"ב שְׁבַטִין קִיִּימִין סַחְרֵי מְדַבְחָא פְּהָאֵי גּוֹוֹנָא. וְלִקְבֹּל הָאֵי דְרָגָא עֶבֶד שְׁלֵמָה יֵמָא לְתַתָּא עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי בְּקָר. וְהָאֵי יֵמָא לַעֲיֵלָא אֲקָרִי י"ם מָאֵי טַעְמָא אֲקָרִי יָם אֶלָּא בְּגִין הוּא דְרָגָא דְצְדִיק דְאֲמַלִּי לְהָאֵי יָם אֲקָרִי יוֹם דְכַתִּיב (בְּרַאשִׁית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּכְתִיב (תְּהִלִּים צ"ז) אוֹר זְרוּעַ לְצְדִיק, וְהָאֵי נְהִיר בְּרוּזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא דְבֵיהּ אֲמַלִּי לְהָאֵי יָם דְאֲקָרִי ה"א תַתָּאָה (בְּתַרְחָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא). הָדָא הוּא דְכַתִּיב (קְהֵלֵת א') כָּל הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶל הַיָּם כָּ"ל דָּא דְרָגָא דְצְדִיק דְאִיקָרִי כָּל בְּגִין דְכָל תַפְנוּקִין נְפִיקִין

מִשְׁלַשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרִים וְשָׁנִים יָמִים, כְּנֶגֶד עֶשְׂרִים וְשִׁשִּׁים אוֹתוּיֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן עוֹמֵד עֲלֵיהֶם.

שְׁחַרְי צְדִיק שְׁלַמְעֵלָה נִקְרָא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְכִשְׁהַשְׁתַּלְמוּ אוֹתָם שֶׁלשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה יָמִים, שְׁבַע שְׁנֵי לְקַבֵּל מִדְרָגָה זוֹ שֶׁל טוֹב, שְׁדַרְגָּה זוֹ וְכָל אוֹתָן שְׁבַע דְרָגוֹת עַלְיוֹנוֹת שְׁבוֹת שְׁנֵי לְקַבֵּל מִן הָאֵם הָעַלְיוֹנָה, וְהַדְרָגָה הַזֹּה שֶׁהִלְבְּנָה שְׁשׁוֹלְטַת בְּלִילָה יוֹנְקַת מִהַדְרָגָה הַזֹּה שְׁנִקְרָאת שְׁכִינָה תַחְתּוֹנָה, שְׁיוֹנְקַת מֵאוֹתוֹ צְדִיק. וּבְגִלְל שְׁאוֹתוֹ צְדִיק מְמַלֵּא אוֹתָהּ מֵאוֹתָם תַפְנוּקִים עַלְיוֹנִים וְיוֹנְקַת מִמֶּנּוּ, (נִקְרָאת) לְבָנָה.

שְׁכַמוּ שֶׁהִלְבְּנָה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּה אֵין לָהּ אוֹר מַעֲצָמָה אֶלָּא רַק מֵה שְׁנִתָּן לָהּ מִהַשֶּׁמֶשׁ, כִּדְ גַם אוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלַמְעֵלָה, וְדַרְגָּה זוֹ נִקְרָאת יָם הַחֲכָמָה לְמַעְלָה. וְעוֹמְדִים שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁבַטִים עַלְיוֹנִים קְדוּשִׁים, שְׁלִשָּׁה לְצַפּוֹן וְשְׁלִשָּׁה לְדְרוֹם, וְשְׁלִשָּׁה לְמַעְרָב וְשְׁלִשָּׁה לְמִזְרָח, וְיָם הַחֲכָמָה הַזֹּה עַלְיֵיהֶם. וּבְנִגְדָם לְמַטָּה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁבַטִים עוֹמְדִים סְבִיב הַמְזוּבַח כְּדַגְמָה הַזֹּאת. וּכְנֶגֶד הַדְרָגָה הַזֹּה עֹשֶׂה שְׁלֵמָה הַיָּם שְׁלַמְטָה עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי בְּקָר, וְהַיָּם הַזֹּה לְמַעְלָה נִקְרָא י"ם. מַה הַטַּעַם נִקְרָא יָם? אֶלָּא מִשּׁוֹם אוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל צְדִיק שְׁמַמְלֵאת הַיָּם הַזֹּה נִקְרָא יוֹם, שְׁכַתּוּב (בְּרַאשִׁית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכַתּוּב (תְּהִלִּים צז) אוֹר זְרוּעַ לְצְדִיק, וְזֶה מֵאִיר בְּסוּד שֶׁל הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ, שְׁבוּ מְמַלֵּא לַיָּם הַזֹּה שְׁנִקְרָא ה"א תַחְתּוֹנָה (אֲחַרְוֹנָה שֶׁל הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ). זֶהוּ שְׁכַתּוּב (קְהֵלֵת א') כָּל הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶת הַיָּם, וְכָל זֶה

מִנִּיה הַנֶּחָלִים אֵלַיִן חֲמֵשׁ דְּרָגִין דְּעַמִּיה
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְאִמְלִי (למלל) לָהּ וְהֵאֵי דְרָגָא
 אֶקְרִי בַת שְׁבַע וְכַד נְהִיר הָאֵי צַדִּיק לְהָאֵי
 דְרָגָא בְרָזָא דְשִׁבְעָה שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין
 שְׁמָשָׂא תַתָּא נְהִיר בְרָזָא דְשִׁבְעַ שְׁבוּעִין
 שְׁבַע זְמַנִּין לְסִיְהָרָא.

בְּגִין כְּף שְׁנַת הַלְבָנָה שְׁנ"ה יוֹמִין, תַּשְׁעָה
 וְאַרְבַּעִין שְׁבוּעִין מְנַהוּן לְקַבֵּל הָאֵי
 דְרָגָא שְׁבִיעָאָה יַמָּא עֲלָאָה דְנַהָרָא מְצַדִּיק
 בְּמ"ט שְׁבוּעִין נְהוּרִין עֲלָאִין אֲשַׁתָּאָרו
 תְּרִיסַר יוֹמִין לְחוּשְׁפָן שְׁנ"ה לְקַבֵּל י"ב
 שְׁבֻטִין דְּסַתְרָנִי הָאֵי יַמָּא לְמִיטַר מְטַרַת
 מְשַׁכְנָא בְּתִרִיסַר תַּרְעִין עֲלָאִין דְאִית
 בִּירוּשְׁלַיִם עֲלָאָה (וּמְאֹרְחָא) וְאוּרְחָא דְאִינוּן
 תַּרְעִין עֲלָאִין יִנְקִין אִינוּן שְׁבֻטִין מְאִימָא
 תַתָּאָה כָּל חַד לְסַטְרִיָּה כְּדָקָא חֲזִי לִיהַּ הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב (יחזקאל מ"ח) שְׁעַר יְהוּדָה אֶחָד וְעַל
 דָּא כְּתִיב (שְׁעֵיחַ מ"ג) כָּל הַנֶּקְרָא בְּשְׁמֵי דָא
 דְרָגָא דְצַדִּיק דְנְהִיר בְּחִילָא דְשְׁמֵי וְלְכַבּוּדֵי
 בְּרָאתֵי לְאַנְהָרָא לְהַהוּא אַתְר דְאֶקְרִי כְּבוּדֵי
 בְּרָאתֵי, וְדָא יַמָּא דְחַכְמַתָּא דְאֶקְרִי כְּבוּד
 ה' דְאַתְגְּלִי בְּמִשְׁכָּנָא.

יְצַרְתִּי דָא רְזָא דְיוֹם דְלַתְתָּא דְאִיהוּ לְקַבֵּל
 כָּ"ל דְלַעֲיִלָּא וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה מ"ה)
 יוֹצֵר אוֹר וְהֵאֵי צַדִּיק דְלַעֲיִלָּא לָא כְּתִיב בִּיהַּ
 יְצִירָה עַד דִּיתְגְּלִי עֲבִידְתִּיהַּ לְתַתָּא וְנְהִיר
 עֲלִמָּא תַתָּאָה מְנִיהַּ. אַף עֲשִׂיתִי דָא סִיְהָרָא
 לְתַתָּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּבוֹרָא חֲשָׁן כַּד
 אַתְחַבְּרוּ כַּדִּין עוֹשֶׂה שְׁלוֹם שְׁלָמָא לְעֲלִמָּא,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרָאשִׁית א') וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר
 יוֹם אֶחָד. כְּדִין יְהוּדָא לַעֲיִלָּא

לְמַטָּה, זֶהוּ שְׁכַתּוּב וּבוֹרָא חֲשָׁן. כְּשֶׁהַתְּחַבְּרוּ, אַז עוֹשֶׂה שְׁלוֹם,

דְּרַגְתַּ הַצַּדִּיק שְׁנִקְרָאת כָּל, מִשּׁוּם
 שְׁכָל הַתְּפִנּוּקִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ.
 הַנֶּחָלִים אֵלוּ חֲמֵשׁ הַדְּרָגוֹת
 שְׁעֵמוּ, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְמֵלָא
 אוֹתָהּ, וְזוֹ הַדְּרָגָה נִקְרָאת בַת
 שְׁבַע. וּכְשֶׁמְאִיר הַצַּדִּיק הַזֶּה
 לְדְרָגָה הַזֹּאת בְּסוּד שֶׁל שְׁבַע
 שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים הַשְּׁמֵשׁ
 הַתְּחַתּוֹנָה מְאִירָה בְּסוּד שֶׁל
 שְׁבַע שְׁבוּעוֹת, שְׁבַע פְּעָמִים
 לְלִבְנָה.

מִשּׁוּם כְּף שְׁנַת הַלְבָנָה שֶׁלֹּשׁ
 מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשָּׁה יָמִים,
 אַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה שְׁבוּעוֹת, מֵהֵם
 כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּאת הַיָּם
 הָעֲלִיּוֹן, שְׁמֵאִירָה מֵהַצַּדִּיק
 בַּתְשַׁעָּה וְאַרְבָּעִים שְׁבוּעוֹת
 אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. נִשְׁאָרוּ תְּרִיסַר
 יָמִים לְחֻשְׁבוֹן שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת
 וְחֲמִשָּׁה וְחֲמִשִּׁים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
 עֶשֶׂר שְׁבֻטִים שְׁסָבִיב הַיָּם הַזֶּה
 לְשִׁמּוּר מִשְׁמַרְתַּ הַמְשַׁכֵּן בְּתִרִיסַר
 שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים שֵׁשׁ בִּירוּשְׁלַיִם
 הָעֲלִיּוֹנָה, (בַּמְדַּרְךָ) וְדַרְךָ אוֹתָם
 שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים יוֹנְקִים אוֹתָם
 שְׁבֻטִים מְאִמָּא תַתְּחוֹנָה, כָּל אֶחָד
 לְצַדּוֹ כְּרָאוּי לוֹ, זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 (יחזקאל מח) שְׁעַר יְהוּדָה אֶחָד, וְעַל
 זֶה כְּתוּב (ישעיה מג) כָּל הַנֶּקְרָא
 בְּשְׁמֵי, זוֹ דְרַגְתַּ צַּדִּיק שְׁמֵאִיר
 בְּכַח שֶׁל שְׁמֵי. וְלְכַבּוּדֵי בְּרָאתֵי
 - לְהֵאִיר לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
 כְּבוּדֵי בְּרָאתֵי, וְזֶהוּ יָם הַחֲכָמָה
 שְׁנִקְרָא כְּבוּד ה' שְׁנַתְגְּלָה
 בְּמִשְׁכָּן.

יְצַרְתִּי - זֶה סוּד הַיּוֹם שֶׁלְמַטָּה
 שְׁהוּא כְּנֶגֶד כָּל שְׁלִמְעָלָה, וְעַל
 כְּף כְּתוּב (שֵׁם מ"ה) יוֹצֵר אוֹר.
 וּבְצַדִּיק הַזֶּה שְׁלִמְעָלָה לֹא כְּתוּב
 בּוֹ יְצִירָה, עַד שִׁיתְגְּלָה מַעֲשֵׂהוּ
 לְמַטָּה וּמְאִיר לְעוֹלָם שְׁלִמְטָה
 מִמֶּנּוּ. אַף עֲשִׂיתִי - זוֹ הַלְבָנָה
 שְׁלוֹם לְעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בְּרָאשִׁית

(א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
וְאֵז יַחֲדוּ לְמַעַלָּה יַחֲדוּ לְמַטָּה,
שְׁלוֹם לְמַעַלָּה שְׁלוֹם לְמַטָּה.
כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמַטָּה, שֶׁהָרִי אַחֲזוּ
בְּצַדִּיק שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשִׁמְשֵׁתְלָם
לְמַטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים. כְּתוּב כָּאֵן (שם ט) וַיְהִי
כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכְתוּב
שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם
יַעֲמֹס לָנוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע
לְאַשֶׁת פּוֹטִיפֶר יוֹם יוֹם, אֵז יָמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּשְׁלוֹם וּבְרֻכּוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שֶׁם שְׁנִינוּ,
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה זֶה שְׁכַתוּב
(שיר ד) כִּלְכֵּן יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ
כָּךְ?

בֵּא רֵא, כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂא מְאוֹתוֹ
הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעַלָּה, וּבְרָא
אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רַקִּיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּבְרָאוּ בְּתַחֲלָה, וְאוֹתוֹ
הַרַקִּיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׂאֵר הַרַקִּיעִים
שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ
הַרַקִּיעַ הוֹלִיד כֹּל הַמְּאֹרוֹת
מְאוֹתוֹ הָאוֹר שְׁמַקְבֵּל מִלְּמַעַלָּה,
וּכְשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רַקִּיעַ, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמְּאֹרוֹת וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ
הַנֶּקְרָא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רַקִּיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הַרַקִּיעַ
הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת
הַרַקִּיעַ הַזֶּה, וְנִקְרְאוּ רַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וּנְתַנֵּם בּוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וְהִנִּיחָם בְּזֶה הַרַקִּיעַ לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל

יַחֲדוּדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעִילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.
בְּגוֹזְנָא דָּא יוֹסֵף לְתַתָּא דְּהָא אַחִיד בְּצַדִּיק
דְּלְעִילָא, וְכַד אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא
אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עַלְמִין וּבְכָל יוֹמִין
עַלְאִין. כְּתִיב הָכָא וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם וְכְתִיב הַתָּם (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם
יַעֲמוֹס לָנוּ בְּגִין דְּלֹא שָׁמַע לָהּ לְאַשֶׁת פּוֹטִיפֶר
יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עַלְאִין בְּשְׁלָמָא וּבְרֻכְתָּא
בְּכֻלְהוּ עַלְמִין.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרוֹת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם תִּפְּזוּ תְּנִינָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק מְאִי
דְּכְתִיב (שיר השירים ד') כִּלְכֵּן יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
כָּךְ.

הָא חֲזִי, כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ עֲשָׂא מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל
לְמַעַלָּה וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רַקִּיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ
בְּתַחֲלָה וְאוֹתוֹ הַרַקִּיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׂאֵר
הַשָּׁמַיִם (נ"א הרקיעים) שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אוֹתוֹ הַרַקִּיעַ הוֹלִיד
כֹּל הַמְּאֹרוֹת מְאוֹתוֹ הָאוֹר שְׁמַקְבֵּל
לְמַעַלָּה וּכְשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רַקִּיעַ נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאֹרוֹת
וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ הַנֶּקְרָא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְאוֹתוֹ רַקִּיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם דְּאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר רַב הַרַקִּיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאִי
רַקִּיעַ וְנִקְרְאוּ רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הִנִּי מְאֹרוֹת וּנְתַנֵּם בּוֹ. הָדָא הוּא דְּכְתִיב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִנִּי

הָאָרֶץ וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת,
וּשְׂגִיחֵם נָתַנוּ אוֹרֶם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה
הַלְּבָנָה, אֵין נָאָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
וּלְהַתְּנַהֵג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׂוּהָ. מָה
עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַמְּעִיט
אוֹתָהּ, וְהֵינּוּ הַפְּפָרָה שֶׁל שְׁעִיר
רֹאשׁ חֲדָשׁ שְׁנָאֲמַר בּוֹ (במדבר כח)
חֲטָאת לָהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת
שְׂגִינּוּ אֶת זֶה, וְלֹא הִתְיַשְׁבּ בְּלִבִּי
הַעֲנִין. כְּשָׁבָא רַב נַחֲמָן, בָּאוּ
וּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ. אָמַר כְּמִשְׁמַעוֹ. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, כְּלוּם אִתָּהּ
רוּצָה לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ?
שְׂתַק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא
בָּא לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר חֲתַנּוּ.
יָצְאָה בְּתוּ וּלְקַחְתָּ יָדָיו לְנִשְׁק
אוֹתָם. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמְךָ
מִלְּפָנַי בַּעֲלֶיךָ, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ. שְׁמַע
רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, עַכְשָׁו יָדַעְתִּי,
אֲנִי נֹזֵר בְּדַבָּר אַחַד, שֶׁהִיא
מְרַגְלִית יִקְרָה שְׁנָאֲמַר עַל הַלְּבָנָה,
כְּמוֹ שְׂשִׁינּוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אָמַר לְלְבָנָה לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ,
שֶׁחֲשָׁבָה הַלְּבָנָה שְׁלֹא נָתַן לָהּ
שְׁלִטוֹן. אָמַר לוֹ חֲמִיו, כִּף אֲנִי
שְׁמַעְתִּי וְכִף הִיָּה מְסֻדָּר בְּלִבִּי,
וְכִדִּי שְׁלֹא לְעַבֵּר עַל דַּעַת חֲבֵרֵי
שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים א)
אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע
בְּה' מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי גְאוֹתֶם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא? לֹא כִּף! שְׁהִרִי
הַחָרַב נִתְּנָה לַעֲשׂוֹ, שְׂכַתוּב (בראשית
כ) וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיָהּ. אֲלֹא כִּף
שְׁמַעְתִּי מֵאֲבִי, שְׁאַלוּ תַלְמִידֵי
חֲכָמִים, שְׂכַפְאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים דְּבָר
וְלֹא מְתִישְׁבּ בְּלִבָּם, וְהֵם עוֹרְכִים
קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי
קְרֻבוֹת בְּחָרַב, וְרוּצִים לְהַרְגַּ זֶה

דִּין עִם דִּין כְּאִינוֹן מְגִיחֵי

מְאוּרוֹת וְהַנִּיחָם בְּיַד (ג"א בְּיָה) הָרְקִיעַ לְהִיּוֹת
מְמַשְׁלָה עַל הָאָרֶץ וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת
וּשְׂגִיחֵם נָתַנוּ אוֹרֶם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה הַלְּבָנָה
אֵין נָאָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ וּלְהַתְּנַהֵג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים
בְּשׂוּהָ. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּעִיט
אוֹתָהּ וְהֵינּוּ הַפְּפָרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֲדָשׁ
שְׁנָאֲמַר בּוֹ (במדבר כ"ח) חֲטָאת לִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב וּבְכַמָּה אֶתְר תְּנִינָן דָּא וְלֹא
אֲתִישְׁבָא בְּלִבָּאֵי עֲנִינָא, כִּד אֲתָא רַב
נַחֲמָן אֲתוּ וּשְׁיִילוּהוּ, מְשַׁמְעָן אָמַר (ג"א
כְּמִשְׁמַעוֹ). אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב כְּלוּם
אִתָּהּ רוּצָה לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ,
אֲשְׂתִּיק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא אֲתָא
לְמַחְמֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר חֲתַנִּיה נִפְקַת
בְּרַתִּיה וְשַׁקְלַת יְדוּהֵי לְנִשְׁקָא לְהוֹן, וְאָמַר
לָהּ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ מִקְּמִיָּה בַּעֲלֶיךָ
דְּאִיהוּ קְדִישָׁא. שְׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר, כִּפְעֵן
יָדַעְנָא אֲנָא מִדְּכַרְנָא מְלָה חַד דְּאִיהִי מְרַגְלָא
יִקְרָא דְּאֲתָמַר עַל סִיְהָרָא כְּדִתְנִינָן דְּקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אָמַר לְסִיְהָרָא לְכִי וּמַעֲטִי אֶת
עֲצָמְךָ דְּחֲשָׁבָה סִיְהָרָא דְּלֹא אֲתִיְהִיב
שׁוּלְטָנָא לָהּ, אָמַר לִיה חֲמוּהִי, אֲנָא כִּף
שְׁמַעְנָא וְכִף הוּהּ מְסוּדָּר בְּלִבָּאֵי וּבְגִין דְּלֹא
אֲעַבְרָ עַל דַּעַתוּהִי דְּחֲבָרָאֵי שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (דברים ל"ג) אֲשֶׁרֶיךָ
יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּיַי מִגֵּן
עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
וְכִי גְאוֹתֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא, לָאוּ הִכִּי,
דְּהָא חָרַב לַעֲשׂוֹ אֲתִיְהִיבַת דְּכַתִּיב (בראשית כ"ז)
וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיָהּ אֲלֹא הִכִּי שְׁמַעְנָא מֵאֲבִי
דְּאֵלִין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּכִד שְׁמַעִין מְלָה
וְלֹא אֲתִישְׁבָא בְּלִבָּהוֹן וְאִינוֹן מְגִיחֵי קְרָבָא

את זה עליה, ודבר זה שאמר
חברינו כף היא, וכף גזרנו בסוד
משנתנו.

שבאשר ברא הקדוש ברוך הוא
את השמש ואת הלבנה, גזר על
השמש להיות שלטון של עשו,
ועל הלבנה להיות בעולם הזה
שלטון של יעקב, ומנה עליהם
גדולים ותקופים עד שיבאו שתי
האמות הללו, ואותו גדול
שהתמנה על הלבנה בשביל
האמה של יעקב, רצה מן
הקדוש ברוך הוא שינתן שלטון
ללבנה בעולם הזה, כלומר
לאמה של יעקב. אמר הקדוש
ברוך הוא, וכי מה אני צריך
אמה של יעקב (חסר כאן). אלא
בעולם הבא, ולשלט בהם על כל
האמות, אבל בעולם הזה לכי
ומעטי את עצמך והשתעבדי
בגלות לזכות אותך לעולם הבא.
ובשבאו אמה של יעקב
והתרעמו לפני הקדוש ברוך הוא
על שנטל מהם השלטון ונתן
לעשו, אמר להם הקדוש ברוך
הוא: וכי מה אתם רוצים שלטון
בעולם הזה? שהרי אני ערב
להשליט אתכם לעולם הבא על
כל האמות, ולכן הביאו כפרה
עלי. כלומר, על אותה הבטחה
שאני ערב. לכו והביאו כפרה
והתעסקו בתורה, ועלי לתת לכם
שכר טוב, ועלי להשליט אתכם
על כל העמים, שעל מנת פן
מעטתי את הירח בעולם. בא
רבי יוסי ונשקו בראשו, וקרא
לבתו ואמר לה, כלי הגדול של
האור והמנורה שגחלקה
בטובות יש לך. אשריך ואשרי
חלקך, ואשרי חלקי שזכיתי
לראות כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל
שהאיר להם הקדוש ברוך הוא
ואינם צריכים למאור אחר,

קרבא בחרבא ובעיין לקטלא דין לדין עליה.
ומלה דא דקא אמרי חברנא כף היא וכף
גזרנא ברזא דמתניתין דילן.

דבר ברא קדשא בריך הוא לשמשא
ולסיהרא גזר על שמשא למהוי
שולטנא דעשו ועל סיהרא למהוי בעלמא
דין שולטנא דיעקב ומני עליהון תקיפין
רבובין עד דיותון תרין אומיאי אלין והוא
רבובא דאתמני על סיהרא בגין אומה דיעקב
בעא מן קדשא בריך הוא דיתייב שולטנא
לסיהרא בעלמא דין כלומר אומה דיעקב.
אמר קדשא בריך הוא, וכי מה אנא בעי
אומה דיעקב (חסר כאן). אלא בעלמא דאתי
לשלטאה בהו על כל אומיאי אבל בעלמא
דין לכי ומעטי את עצמך והשתעבדי בגלותא
למזפי לך בעלמא דאתי.

ובר אתו אומה דיעקב ואתרעמו קמיה
דקודשא בריך הוא, על דאתנטל מנהון
שולטנא ואתייהיב לעשו. אמר לון קדשא
ברוך הוא, וכי מה אתון בעאן שולטנא
בעלמא דין דהא אנא ערבנא לשלטאה לכו
לעלמא דאתי על כל אומיאי ובגין כף הביאו
כפרה עלי כלומר על אותה הבטחה שאני
ערב לכו והביאו כפרה והתעסקו בתורה
ועלי לתת לכם שכר טוב ועלי להשליט
אתכם על כל העמים שעל מנת פן מיעטתי
את הירח בעולם אתא רבי יוסי ונשקיה
ברישיה וקרא לברתיה ואמר לה קוטפיזא
דנהוריתא ובוצינא דאתפרשא בטבוון אית
גבך, זכאה אנת וזכאה חולקיך וזכאה חולקי
דזכינא למחמי כך.

רבי יוחנן אמר זכו ישראל דנהיר לון
קדשא בריך הוא ולית אנן צריכים

שכתוב (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור עולם. אמר רבי אבהו, פיון שנתחלף להם השלטון, מונים חשבון ללבנה שבה מנהגת נהג פצאן יוסף. ומום אין בך - שלא נמצא בה חסרון בשביל מועדים וזמנים:

ויקרא אלהים וגו'. מהו ויקרא? קרא והזמין להוציא מהאור השלם הזה שעומד באמצע אור אחד שהוא יסוד העולם שעליו עומדים העולמות. ומאותו אור שלם, עמוד האמצעי, התפשט יסוד חי העולמים, שהוא יום מצד הימין. ולחשף קרא לילה - קרא והזמין והוציא מצד החשף נקבה אחת, הלבנה ששולטת בלילה ונקראת לילה, הסוד של אדני", אדון כל הארץ. נכנס הימין באותו העמוד השלם שבאמצע כלול בסוד השמאל, ועלה למעלה עד נקדה ראשונה, ולקח ואוחז שם דבר [נ"א כח] של שלש נקודות: חול"ם שור"ק חיר"ק זרע קדש. שהרי אין זרע שנזרע מלבד בסוד הזה, והתחבר הכל בעמוד האמצעי והוציא יסוד העולם, ולכן נקרא כל, שאוחז את הכל באור ההשתוקקות.

השמואל לזהט בכח ומריח, בכל הדרגות מריח ריח. ומאותו להט של אש הוציאה אותה נקבה הסהר, ואותו הלהט היה חשף, בגלל שהיה מחשף. ושני הצדדים הללו הוציאו שתי הדרגות הללו, אחד זכר ואחד נקבה. היסוד אחוז בעמוד האמצעי מאותה תוספת אור שהיתה בו. שפיון שאותו עמוד האמצעי השתלם ועשה שלום לכל הצדדים, אז נוסף בו אור מלמעלה ומכל הצדדים בחזרה שהכל בו, ומאותה תוספת

לבוצינא אחרא דכתיב (ישעיה ס) והיה לך יי לאור עולם. אמר רבי אבהו, פיון שנתחלף להו שולטנא אינון מונין חשבנא לסיהרא דבה מנהגת נהג פצאן יוסף ומום אין בך דלא אשתכח בה גרעונא בגין מועדין וזמנין. (עד כאן מההשממות)

ויקרא אלהים וגו', מהו ויקרא, קרא וזמין לאפקא מהאי אור שלים דקיימא באמצעיתא, חד נהירו דאיהו יסודא דעלמא דעליה קיימין עלמין. ומההוא אור שלים עמודא דאמצעיתא אתפשט יסודא חי עלמין דאיהו יום מסטרא דימינא. ולחשף קרא לילה, קרא וזמין ואפיק מסטרא דחשף חד נוקבא סיהרא דשולטא בליליא ואקרי לילה וזא דאדני" אדון כל הארץ. עאל ימינא כההוא עמודא שלים דבאמצעיתא כליל ברזא דשמאלא, וסליק לעילא עד נקודה קדמאה ונטיל ואחיד (ד' י"ב א) תמן מלה (נ"א חלא) דתלת נקודין חל"ם שור"ק חיר"ק זרע קדש. דהא לית זרעא דאזדרע בר ברזא דא, ואתחבר פלא בעמודא דאמצעיתא. ואפיק יסודא דעלמא, ובגין כך אקרי כל דאחיד לכלא בנהירו דתיאובתא.

שמואלא להיט בתוקפא וארח, בכולהו דרגין ארח ריחא. ומההוא להיטו דאשא אפיק ההיא נוקבא סיהרא. וההוא להיטו הוה חשף בגין דהוה מחשף. ותרין סטרין אלין אפיקו תרין דרגין אלין חד דבר וחד נוקבא. יסודא אחיד בעמודא דאמצעיתא מההוא תוספת נהורא דהוה ביה, דכיון דההוא עמודא דאמצעיתא אשתלים ועביד שלם לכל סטרין, כדין אתוסף ביה נהירו מעילא ומכל

אשתלים ועביד שלם לכל סטרין, כדין אתוסף ביה נהירו מעילא ומכל

שֶׁל חֲדוּהָ יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת לְמִטָּה וְרוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵצַד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ חֲשֵׁף. וּבְגִלְלַת שְׂפָאוֹת אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּיָמִין וּנְחַלֵּשׁ כְּחוֹ, הַתְּפַשֵּׁט מִמֶּנּוּ הַלְּיָלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַשֵּׁט הַלְּיָלָה הַזֶּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּים, אוֹתוֹ חֲשֵׁף נִכְנָס וְנִכְלָל בְּיָמִין, וְהַיָּמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וּנִשְׁאָר בַּחֲסָרוֹן הַלְּיָלָה הַזֶּה. וְכִמוֹ שְׂפָאוֹת הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּאוֹר, כִּף הַלְּיָלָה תִּפְאוֹתוֹ לְהַתְּכַלֵּל בְּיוֹם. הַחֲשֵׁף גֹרֵעַ אוֹרוֹ, וְלִכְּן הוֹצִיא דְרָגָה בַּחֲסָרוֹן וְלֹא בְּאוֹר. הַחֲשֵׁף לֹא מְאִיר, אֲלֹא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שְׂיִוְצֵא מִמֶּנּוּ לֹא מְאִיר אֲלֹא כְּאִשֶׁר נִכְלָל בְּיוֹם. חֲסָרוֹן הַלְּיָלָה לֹא מְשַׁתְּלֵם אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה שְׂנוֹסֵף כָּאֵן - נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסֵף הֵיךְ בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְסוּד שֶׁל עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי כְּכֹל הַצְּדָדִים, וְלִכְּן נוֹסְפוֹ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בְּלַיְלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי אֵלֶּה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְנִגְרַע מִמֶּנּוּ וַי"ו, וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל פֶּתֶר עֲלִיוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. כָּאֵן בְּפֶרֶט הַסּוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א]

וְנִגְרַע [נ"א] כָּאֵן מִחֲלֻקַּת בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. שְׂעָד כָּאֵן סוּד הַיָּמִין הוּא, וְכָאֵן הוּא סוּד הַשָּׁמַיִם, וְלִכְּן הִרְבּוּ מִחֲלֻקַּת [נ"א] בְּגִלְלַת זֶה לַיָּמִין. הַיָּמִין הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְלִכְּן בְּיָמִין כְּתוּב הַכֹּל, שְׁתַּרְי בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל

סְטָרִין בְּחֲדוּהָ דְכָלָא בִּיהַ. וַיְמַהְיֶה תוֹסֵפֶת דְּחֲדוּהָ נְפִיק יְסוּדָא דְעֲלָמִין וְאִקְרִי מוֹסֵף. מִהֵכָּא נִפְקִין כָּל חַיִּילִין לְתַתָּא וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין בְּרִזָּא יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, מִסְטָרָא דְשָׁמַיִלָא מֵהוּא חֲשֵׁף. וּבְגִין דְּהוּא חֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלֵּלָא בְּיָמִינָא וְחֲלַשׁ תּוֹקְפִיָּה, אִתְּפַשֵּׁט מִנִּיהַ הַאי לַיְלָה. כִּד שְׂאִרֵי לְהַתְּפַשֵּׁטָא הַאי לַיְלָה עַד לֹא אִסְתִּים, הוּא חֲשֵׁף עָאֵל וְאִתְּכַלֵּיל בְּיָמִינָא וַיְמִינָא אַחִיד לִיהַ, וְאִשְׁתָּאר בְּגִרְעוֹ הַאי לַיְלָה. וְכִמָּה דְחֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלֵּלָא בְּאוֹר הַכִּי לַיְלָה תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלֵּלָא בְּיוֹם. חֲשֵׁף גֹרֵעַ נְהוּרִיָּה, וּבְגִין כִּף אִפִּיק דְרָגָא בְּגִרְעוֹ וְלֹא בְּנְהִירוֹ. חֲשֵׁף לֹא נְהִיר אֲלֹא כִּד אִתְּכַלֵּיל בְּאוֹר. לַיְלָה דְנִפְק מִנִּיהַ לֹא נְהִיר אֲלֹא כִּד אִתְּכַלֵּיל בְּיוֹם. גִּרְעוֹ דְלַיְלָה לֹא אִשְׁתְּלִים אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה דְאִתּוֹסֵף הֵכָּא גֹרֵעַ הֵכָּא.

בְּמוֹסֵף הוּא בִּיהַ רִזָּא דְנִקְוֵדָה עֲלָאָה וְרִזָּא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא כְּכֹל סְטָרִין, וּבְגִין כִּף אִתּוֹסֵף בִּיהַ תְּרִין אֲתוּוֹן. בְּלַיְלָא גִרְעוֹ בִּיהַ אֲלִין תְּרִין. כִּדִּין קָרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא וְנִגְרַע מִנִּיהַ וַי"ו וְכְתִיב קָרָא לַיְלָה. הֵכָּא רִזָּא דְשָׁמָא דְשְׁבַעִין וְתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפָא דְכְתָרָא עֲלָאָה:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו', הֵכָּא בְּפֶרֶט רִזָּא לְאִפְרָשָׁא (ב"י) מִיִּין עֲלָאִין לְתַתָּאִי (לְתַתָּאִין) בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. (נ"א) וְאִתְּבַר) הֵכָּא מִחֲלוּקַת בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. דְעַד הֵכָּא רִזָּא דְיָמִינָא הוּא, וְהֵכָּא הוּא רִזָּא דְשָׁמַיִלָא, וּבְגִין כִּף אִסְגִּיאוֹ מִחֲלוּקַת (נ"א ב"י) בְּגִין דָּא לְיָמִינָא. יָמִינָא

השלמות. כשמתעורר שמאל, מתעוררת מחלקת, ובאותה מחלקת מתחזקת אש הרגז, ויוצא ממנה מאותה מחלקת גיהנם. וגיהנם מתעורר בשמאל ונדבק. חכמתו של משה, בזה הסתפל ובמעשה בראשית השגיח התבונן. במעשה בראשית היתה מחלקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו. העמוד האמצעי שהוא יום שלישי, נכנס ביניהם והפריד המחלקת והספים לשני צדדים. וגיהנם ירד למטה. ושמאל נכלל בימין, והיה שלום בכל.

כמו זה מחלקת קרח באהרן, שמאל בימין. הסתפל משה במעשה בראשית. אמר לי, ראוי להפריד מחלקת בין ימין ושמאל. השתפל להספים ביניהם. ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בחזקו. אמר, ודאי גיהנם בפת של המחלקת שמאל צריך להתדבק [למעלה ולהכלל בימין] הוא לא רצה להתדבק למעלה ולהכלל בימין, ודאי ירד למטה בכח הרגז שלו. ועל זה לא רצה קרח להספים מחלקת זו ביד משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא חשש לכבוד שלמעלה והכחיש מעשה בראשית. כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית ונדחה הוא החוצה, אז ויחר למשה מאד. ויחר למשה - על שהכחישו אותו שלא הספים לאותה מחלקת. מאד - על שהכחישו מעשה בראשית. ובכל הכחיש קרח - במעלה ובמטה, שפתוב (במדבר כו) בהצותם

איהו שלימא דכלא, ובגין כך בימינא כתיב כלא דהא ביה תלייא כל שלימו. כד אתער שמאלא אתער מחלוקת. ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא ונפיק מניה מההוא מחלוקת גיהנם. וגיהנם בשמאלא אתער ואתדבק.

חכמתא דמשה בהא אסתפל ובעובדא דבראשית אשגח. בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא, ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גיהנם ואתדבק ביה. עמודא דאמצעיתא דאיהו יום תלייתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואספים לתרין סטרין. וגיהנם נחית לתתא. ושמאלא אתפליל בימינא והוה שלמא בכלא.

בגוונא דא מחלוקת קרח באהרן שמאלא בימינא. אסתפל משה בעובדא דבראשית. אמר לי אתחזי לאפרשא מחלוקת בין ימינא לשמאלא. אשתדל לאספמא בינייהו. ולא בעי שמאלא ואתקף קרח בתוקפיה. אמר ודאי גיהנם בתוקפא דמחלוקת שמאלא אצטריו להתדבקא (ס"א לעילא ולאסתפללא בימינא) הוא לא בעי להתדבקא לעילא ולאסתפללא בימינא, ודאי יחות לתתא בתוקפא דרוגזא דיליה.

ועל דא לא בעי קרח לאספמא האי מחלוקת בינא דמשה בגין דלא הוה לשם שמים ולא חייש ליקרא דלעילא ואפחיש עובדא דבראשית. כיון דחמא משה דהוה מפחיש עובדא דבראשית ואתדחא איהו לבר, כדיון ויחר למשה מאד.

ויחר למשה על דאפחישו ליה דלא אספים ההוא מחלוקת. מאד על דאפחישו עובדא דבראשית. ובכלא אפחיש (דף פ"ב ע"א) קרח בעילא

על ה'. הרי למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה] שראוי לו.

מחלקת שהתמנה כמו שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקיימת בדרך ישר - זו מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והספיק להם, וזו היתה מחלקת לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה התקיים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וסוד זה בספרו של אדם. כשחשף מתעורר, מתעורר בכחו וברא בו גיהנם ונדבק אתו באותה מחלקת. פיון ששוכף הרגז והפח, מתעוררת מחלקת בגון אחר, מחלקת של אהבה. ושתי מחלוקות היו, אחת ראשית ואחת סיום. וזוהי דרך הצדיקים - ראשית שלהם בקשי, וסוף שלהם במנוחה. קרח היה ראשית המחלקת כפי רגז וכח ונדבק בגיהנם. שמאי הסוף של המחלקת. כשרגז שכף, צריך לעורר מחלקת של אהבה ולהספמה על ידי השמים.

וזה סוד יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. זו מחלקת ראשונה, התעוררות של רגז וכח רצה להפריד, והתעורר גיהנם עד שרגז והפח הצטננו. ואז ויעש אלהים את הרקיע וגו', התעוררה מחלקת של אהבה וחביבות וקיום העולם, ובסוד זה המחלקת של שמאי והלל, שתורה שבעל פה נכנסה באהבה לתורה שבכתב והיו בקיום שלם.

ובתפא. דכתיב, (במדבר כו) בהצותם על יי, הא תפא ועילא. ועל דא אתדבק כמה (במה) דאתחזי ליה.

מחלוקת דאתמקן כגוונא דלעילא וסליק ולא נחית ואתקיים בארץ מישר, דא מחלוקת דשמאי והלל. וקדשא בריך הוא אפריש בינייהו ואספיק לון. ודא הוה מחלוקת לשם שמים. ושמים אפריש מחלוקת. ועל דא אתקיים. ודא הוה כגוונא דעובדא דבראשית. וקרח בעובדא דבראשית אפחיש בכלא. ופלוגתא דשמים הוה. ובעא לאפחשא מלי דאורייתא. ודאי באתדבקותא דגיהנם הוה. ועל דא אתדבק בהדיה.

ורזא דא בספרא דאדם. חשף פד אתער אתער בתוקפיה וברא ביה גיהנם ואתדבק בהדיה בהווא מחלוקת. פיון דשכיף רוגזא ותוקפא, אתער מחלוקת כגוונא אחרא, מחלוקת דרחימו. ותרין מחלוקת הוו. חד שירותא וחד סיומא. ודא איהו ארחיון דצדיקיא שירותא דלהון בקשיו וסופא דלהון בנייחא. קרח הוה שירותא דמחלוקת כפום רוגזא ותוקפא ואתדבק בגיהנם. שמאי סופא דמחלוקת כד רוגזא בנייחא אצטריך לאתער מחלוקת דרחימו ולאספמא על ידא דשמים.

ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, דא מחלוקת קדמאה אתערו דרוגזא ותוקפא בעא לאפרישא ואתער גיהנם עד דרוגזא ותוקפא אצטנן. וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו' אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא דעלמא. וברזא דא מחלוקת שמאי והלל. דתורה שבעל פה עאלת ברחימו גפי תורה שבכתב והווי בקיומא שלים.

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֵלָא. כְּתִיב הַכָּא
הַבְּדִלָּה, וְיֵהִי מִבְּדִיל וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל,
וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל, וְכְתִיב שֵׁם (שם טו)
הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו',
וְכְתִיב (דברים ו) בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל
ה' אֶת שִׁבְט הַלְוִי. שֶׁהָרִי וְדָאֵי
אֵין הַבְּדִלָּה אֵלָא בְּשֵׁנִי בְּמִקּוּם
שִׁמְאֵל. וְאִם תֹּאמַר הַבְּדִלָּה הִיא
בְּשֵׁנִי וְדָאֵי, לְמַה הַבְּדִלָּה בְּלוֹי
שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדִלָּה צָרִיף
בְּשִׁמְעוֹן שֶׁהוּא שְׁנַי! אֵלָא, אָף
עַל גַּב שְׁלוֹי הוּא שְׁלִישִׁי, לְדַעְתָּ
יַעֲקֹב הָיָה שְׁנַי, וְלַעֲוֹלָם בְּשֵׁנִי
הָיָה, וְהַכֵּל בְּדָרְךָ יֵשֶׁר בְּדָרְךָ שֶׁלֹּם
כְּרִאוּי.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת בֵּין
אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים בְּיָמֵי הַחֹל
לְשַׁבַּת. וְכִשְׁיֹוצֵאת הַשַּׁבַּת, עוֹלָה
מִגִּיהֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה וּפ"א
מִשְׁחֵית מִמֶּנָּה רַע) שְׁרוּצָה לְשִׁלֵּט
בְּשִׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז)
וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ, וְיוֹצֵא
מֵאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁנִקְרָאת שִׁמְאֵל
[שְׁאוּל], וְרוּצָה לְהַתְּעַרֵב בְּזֵרַע שֶׁל
יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֵט עַל יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהֵדָס
וְיִזֵּן וְאוֹמְרִים הַבְּדִלָּה, וְנִפְרָד
מֵהֶם, וּמָךְ אוֹתוֹ צַד וְנִכְנָס
לְמִקּוּמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמִקּוּם שֶׁקָּרַח
וַעֲדָתוֹ שָׁם, שֶׁכְּתוּב (במדבר ט)
וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם עַד
שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מֵהֶם,
שֶׁכְּתוּב (שם) הַבְּדִלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה
וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי דְאִיהוּ שִׁמְאֵלָא
בְּשִׁירוֹתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאִתְעַר
שִׁמְאֵלָא בְּמַחְלוֹקֵת עַד לָא שְׁכִיף בְּנִיחָא
וְאִתְפְּרִי בֵיה גִּיהֵנָם. כְּדִין אִתְפְּרִיאוּ כָּל אֲנוּן
מִלְּאָכִים דְקִטְרָגִי לְמֵאֲרִיהוּן לְעֵילָא וְאָכִיל
לוֹן נוֹרָא וְאִתּוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׂאֵר אֲנוּן
דְּמִתְבַּטְּלִי וְלִית לוֹן קִיּוּמָא וְאִתְאָכְלוּ בְּנוֹרָא.

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֵלָא. כְּתִיב הַכָּא
הַבְּדִלָּה, וְיֵהִי מִבְּדִיל וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל,
וְכְתִיב הָתָם (במדבר טו) הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל
וְגו', וְכְתִיב (דברים ו) בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל יְי אֶת
שִׁבְט הַלְוִי. דְּהָא וְדָאֵי לִית הַבְּדִלָּה אֵלָא בְּשֵׁנִי
בְּאַתְר שִׁמְאֵלָא. וְאִי תִימָא הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי אִיהוּ
וְדָאֵי אִמְאֵי הַבְּדִלָּה בְּלוֹי דְאִיהוּ תְּלִיתָאָה.
הַבְּדִלָּה בְּשִׁמְעוֹן אֶצְטְרִיף דְאִיהוּ שְׁנַי. אֵלָא,
אָף עַל גַּב דְּלוֹי אִיהוּ תְּלִיתָאָה. לְדַעְתָּ
דִּיעֲקֹב שְׁנַי הָוָה. וְלַעֲוֹלָם בְּשֵׁנִי הָוָה, וְכָלָא
בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל בְּאַרְח שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת בֵּין אֲנוּן דְּשְׁלִיטִין
בְּיוֹמֵי חוּל לְשַׁבַּת. וְכַד נְפִיק שַׁבַּת
סְלָקָא מִגִּיהֵנָם חַד סְטְרָא מְעִינָא בִישָׂא (ס"א
טְסִירָא מִמֶּנָּה בִישָׂא) דְּבַעָא לְשִׁלְטָאָה בְּשַׁעֲתָא
דְּאִמְרִין יִשְׂרָאֵל (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה
עֲלֵינוּ וְנִפִּיק מֵהָהוּא דְרָגָא דְאִקְרִי שִׁמְאֵלָא (נ"א
שְׁאוּלָה) וְבַעֲי לְאִתְעַרְבָא בְּזֵרַע דְּיִשְׂרָאֵל
וְלִשְׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי עוֹבְדָא בְּהֵדָס וּבִיזֵין וְאִמְרִי
הַבְּדִלָּה, וְאִתְפְּרִשׁ מִנִּיחָהוּ, וּמְאִיף
הָהוּא סְטְרָא וְעָאֵל לְדוֹכְתִּיה בְּשְׁאוּל אֶתְר
דְּקָרַח וְסִיעֲתִיה תַּמָּן דְּכְתִיב, (במדבר ט) וַיִּרְדּוּ הֵם
וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה. וְאֲנוּן לָא נִחְתִּי
תַּמָּן עַד דְּעֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מִנְהוּן דְּכְתִיב,
(במדבר ט) הַבְּדִלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי דְאִיהוּ שִׁמְאֵלָא
בְּשִׁירוֹתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאִתְעַר
שִׁמְאֵלָא בְּמַחְלוֹקֵת עַד לָא שְׁכִיף בְּנִיחָא
וְאִתְפְּרִי בֵיה גִּיהֵנָם. כְּדִין אִתְפְּרִיאוּ כָּל אֲנוּן
מִלְּאָכִים דְקִטְרָגִי לְמֵאֲרִיהוּן לְעֵילָא וְאָכִיל
לוֹן נוֹרָא וְאִתּוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׂאֵר אֲנוּן
דְּמִתְבַּטְּלִי וְלִית לוֹן קִיּוּמָא וְאִתְאָכְלוּ בְּנוֹרָא.

וְנֹאכְלוּ בָאֵשׁ. כְּמוֹ זֶה קָרָח
לְמִטָּה, וְהִפְלֵ כְּמוֹ זֶה.

יהי רקיע - התפשטה התפרדות
זו מזו. א"ל - כְּתָף שֶׁל יָמִין א"ל
גְּדוֹל הַתְּפֹשֵׁט הַתְּפֹרְדוֹת מִתּוֹךְ
הַמַּיִם לְהִשְׁתַּלֵּם הַשֵּׁם הַזֶּה א"ל
וְלִהְתַּפְּלֵל בְּאוֹתָהּ הַתְּפֹרְדוֹת זֶה
בְּזֶה, וְהַתְּפֹרֵד מֵאֵל אֱלֹהִים הֵי"ם.
אֵלֶּה הַתְּפֹרְדוֹ וְהַתְּפֹכּוֹ לְהִיּוֹת
מִיָּם תַּחְתּוֹנִים ימ"ה, אוֹתָהּ
הַתְּפֹרְדוֹת שֶׁהַתְּפֹשֵׁט בְּשָׁנֵי מַיִם
עֲלִיּוֹנִים הֵי"ם, זֶה הֵי"ם גְּדוֹל.
הֵי"ם מִיָּם עֲלִיּוֹנִים. הַהֶפֶךְ שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה ימ"ה, מִיָּם
תַּחְתּוֹנִים. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּתַקְּנוּ, נַעֲשׂוּ
הַכֹּל כָּלֵל אֶחָד וְהַתְּפֹרֵד שֵׁם זֶה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

מִיָּם עֲלִיּוֹנִים זְכָרִים, וּמִיָּם
תַּחְתּוֹנִים נְקִבּוֹת. בַּתְּחִלָּה הָיוּ
מִיָּם בְּמִים, עַד שֶׁנִּפְרְדוּ, לְהַפִּיר
מִיָּם עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, זֶה
אֱלֹהִים (מִיָּם עֲלִיּוֹנִים). וְזֶה אֲדֹנָי (מִיָּם
תַּחְתּוֹנִים). וְזוֹ ה' עֲלִיּוֹנָה וְה'
תַּחְתּוֹנָה. מַה פְּתוּב? וַיַּעֲשׂוּ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. הַתְּפֹשֵׁטוֹת זֶה
לְקַח שֵׁם זֶה אֱלֹהִים מִיָּם
עֲלִיּוֹנִים, וּמִיָּם תַּחְתּוֹנִים אֲדֹנָי.
וְעַם כָּל זֶה, כִּיּוֹן שֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ מִיָּם
זְכָרִים בְּמִים נוֹקְבִים, שֵׁם אֱלֹהִים
הַתְּפֹשֵׁט בְּכֹל.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַפְּרִיד בֵּין מַיִם
עֲלִיּוֹנִים לְתַחְתּוֹנִים, מַחְלֶקֶת לֹא
הַתְּבַטְּלָה עַד יוֹם שְׁלִישִׁי,
וְהַסְּכָמָה הַמַּחְלֶקֶת, וְהַכֹּל
הַתִּישֵׁב בְּמִקּוֹמוֹ פְּרָאוֹי. וּבְגִלְל
מַחְלֶקֶת זֶה, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא
קִיּוּם הָעוֹלָם, לֹא כְּתוּב כִּי טוֹב
בְּשָׁנֵי, שֶׁלֹּא הִשְׁתַּלֵּם הַמַּעֲשֶׂה.
מִיָּם עֲלִיּוֹנִים וּמִיָּם תַּחְתּוֹנִים הָיוּ
כְּאֶחָד, וְלֹא הָיוּ תוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם
עַד שֶׁנִּפְרְדוּ וּנְדָעוּ, וְלִכֵּן עָשׂוּ
תוֹלְדוֹת.

וְעַם כָּל זֶה, אֵף עַל גַּב שֶׁהַבְּדִלָּה
הִיְתָה בְּשָׁנֵי וְהַמַּחְלֶקֶת בּוֹ הִיְתָה

פְּגוּוֹנָא דָּא קָרַח לְתַתָּא. וְכֹלָא כְּגוּוֹנָא דָּא.
יְהִי רְקִיעַ אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ דָּא מִן דָּא. א"ל
קְטִפָּא יְמִינָא א"ל גְּדוֹל אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ
מִן גּוּ מִיָּא לְאֲשַׁתְּלָמָא שְׁמָא דָּא א"ל
וְלֹאֲתַפְּלָלָא בַּהּ הוּא פְּשִׁיטוּ דָּא בְּדָא,
וְאֲתַפְּשֵׁט מֵאֵל אֱלֹהִים הֵי"ם אֲלִין אֲתַפְּשֵׁטוּ
וְאֲתַהֲפְכוּ לְמַהּוֹי מִיִּין תַּתָּאִין ימ"ה הֵי"ם הוּא
פְּשִׁיטוּ דָּאֲתַפְּשֵׁט בְּשָׁנֵי, מִיִּין עֲלָאִין הֵי"ם זֶה
הֵי"ם גְּדוֹל. הֵי"ם מִיִּין עֲלָאִין, הַפּוֹכָא דָּאֲלִין
אֲתוּוֹן ימ"ה מִיִּין תַּתָּאִין. כִּיּוֹן דָּאֲתַתְּקִנוּ
אֲתַעֲבִידוּ כֹּלָא כָּלֵל חָדָא וְאֲתַפְּשֵׁט שְׁמָא דָּא
בְּכַמָּה דוֹכְתִי.

מִיִּין עֲלָאִין דְּכוּרִין. וּמִיִּין תַּתָּאִין נוֹקְבִי.
בְּקַדְמִיתָא הוּוּ מִיָּם בְּמִים, עַד
דָּאֲתַפְּרְשׁוּ לְאֲשַׁתְּמוּדְעָא מִיִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין,
דָּא אֱלֹהִים (נ"א מִיִּין עֲלָאִין). וְדָא אֲדֹנָי (נ"א מִיִּין תַּתָּאִין).
וְדָא ה' עֵילָאָה וְה' תַּתָּאָה. מַה כְּתִיב וַיַּעֲשׂוּ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. אֲתַפְּשֵׁטוּתָא דָּא נְטִל
שְׁמָא דָּא אֱלֹהִים מִיִּין עֲלָאִין. (דף יח ע"א)
תַּתָּאִין אֲדֹנָי. וְעַם כָּל דָּא כִּיּוֹן דָּאֲשַׁתְּלִימוּ
מִיִּין דְּכוּרִין בְּמִיִּין נוֹקְבִין, שְׁמָא דָּאֱלֹהִים
אֲתַפְּשֵׁט בְּכֹלָא.

וְאֵף עַל גַּב דָּאֲפְרִישׁ בֵּין מִיִּין עֲלָאִין
לְתַתָּאִין, מַחְלֹקֶת לֹא אֲתַבְּטַל עַד יוֹם
תְּלִיתָאִי וְאַסְפִּים מַחְלֹקֶת וְאֲתִישֵׁב כֹּלָא
בְּדוֹכְתִיָּה פְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין מַחְלֹקֶת דָּא אֵף
עַל פִּי דָּאִיהוּ קִיּוּמָא דְּעֲלָמָא לֹא כְּתִיב כִּי טוֹב
בְּשָׁנֵי, דָּלָא אֲשַׁתְּלִים עוֹבְדָא. מִיִּין עֲלָאִין
וּמִיִּין תַּתָּאִין הוּוּ כְּחָדָא וְלֹא הוּוּ תוֹלְדִין
בְּעֲלָמָא עַד דָּאֲתַפְּרְשׁוּ וְאֲשַׁתְּמוּדְעוּ. וּבְגִין כִּי
עָבְדוּ תוֹלְדִין.

וְעַם כָּל דָּא אֵף עַל גַּב דִּהַבְּדִלָּה הָיוּ בְּשָׁנֵי
וּמַחְלֹקֶת בֵּיהּ הָוָה, יוֹם תְּלִיתָאִי אֲסְפִים

- יום השלישי הספים בפל, שהוא שם שנחזק בחקיקתו [יהו"ה] הו"ה להספים בין מים עליונים ומים תחתונים. ה' עליונה ה' תחתונה, ו' ביניהם להשלים בשני צדדים. וסימן זה מי הירדן, מים עליונים, קמו ג' אחד. מים תחתונים ירדו לים, וישראל הלכו באמצע.

חמשה רקיעים כתוב כאן, וחי העולמים הולך בהם ומנהיג בהם, וכלם כלולים זה בזה. ואלמלא מחלקת זו שהספמה על ידי האמצע, לא נכללו ולא השפירו [ג"א נתישו] זה בזה. חמש מאות שנים הם שעץ החיים דבק בהם לעשות פרות ותולדות לעולם, וכל מימי בראשית ששופעים ונמשכים מבראשית נחלקו תחתיו על ידו, ודוד המלך לקח הכל, והוא חלק אחר כף, שכתוב (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו', וכתוב (תהלים קד) תתן להם ילקוטון, וכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעה שמחלקת מתעוררת בחזק השמאל, מתרבה ומתחזקת שלהבת הדינים, ויצאו משם קלפות, ונקרשו מיד בלי לחות כלל, והיו זכר ונקבה. ומהם נפרדו מינים רעים למיניהם, וכאן התקיפות של רוח הטמאה בכל אותן קלפות חזקות, והם סוד הערלה. אלה התחזקו במינים חזקים, אחד אפע"ה ואחד נח"ש, ושניהם אחד. אפע"ה מוליד [לשבעים] לשבע שנים בחבור אחד. חזר הכל לשבע שנים של נחש.

כאן הוא סוד הגיהנם שנקרא בשבעה שמות. יצר הרע נקרא בשבעה שמות. ובכמה דרגות התפשטה הטמאה מכאן לעולם,

בכלא דהוא שמא דאיגלה בגליפוי (ס"א יהוה) הוה לאסתפמא מיין עלאין ומיין תתאין ה' עלאה, ה' תתאה, ו' ביניהו. לאשלמא בתרין סטריין. וסימנא דא מי הירדן מיין עלאין קמו ג' אחד. מיין תתאין נחתו לימא. וישראל אזלי באמצעיתא.

חמש רקיעין פתיבי הכא וחי העולמים אזיל בהו ואנהיג בהו וכלהו כלילן דא בדא. ואלמלא האי מחלוקת דאסתפם על ידי דאמצעיתא לא אתפלילו ולא אשתיירו (ג"א אתישרו) דא בדא. חמש מאה שנין אנון דאילנא דחיי דביק בהו למעבד אפין ותולדין לעלמא וכל מימוי דבראשית דנגדין ואתמשכן מבראשית אתפלגו תחותוי על ידיה. ודוד מלפא נקיט פלא ואיהו פליג לבתר דכתיב, (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו' וכתיב, (תהלים קד) תתן להם ילקוטון וכתיב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעתא דאתער מחלוקת בתוקפא דשמאלא, אסגי ואתקף הורפילא דטיפסא ונפקו מתמן סטירין ואקרישו מיד בלא לחותא כלל והוה דכר וניקבא. ומנהוון אתפרשו זיינין בישין לזנייהו, והכא תקיפו דרוח מסאבא בכל אנון תוקפין סטירין. ואנון רזא דערלה. אלין אתקפו בזיינין תקיפין, חד אפע"ה וחד נח"ש ותרווייהו חד. אפע"ה אוליד (ס"א לשבעין) לשבעא שנין בחבורא חדא, אתהדר פלא לשבע שנין דנחש.

הכא איהו רזא דגיהנם דאקרי בשבע שמות. יצר הרע בשבע שמות אקרי. ובכמה דרגין אתפשט מסאבו מהכא לעלמא

והכל מסוד השמאל טוב ורע, והוא ישוב העולם. כּאן שם חקוק של שמונה עשרה אותיות ממונה על גשמי רצון נדבה וברכה ישוב של העולם.

ויאמר אלהים יקוו המים וגו'. בדרף קו להיות בדרף ישרה, שרי מסוד של אותה נקדה ראשונה הכל יצא בנסתר, עד שהגיע והתפנס להיכל עליון, ומשם יצא בקו ישר לשאר הדרגות, עד שמגיע לאותו מקום אחד שפונס הכל בכלל של זכר ונקבה. ומיהו? חי העולמים.

המים שיוצאים מלמעלה מה העליונה. מתחת השמים ו' קטנה. ועל זה ו'ו, אחד שמם ואחד מתחת השמים. אז ותראה היבשה, זו ה' תחתונה. זה התגלה, וכל השאר התפסה. ומתוך האחרונה הזו נודע בשכל אותו שהתפסה. אל מקום אחד, בגלל שכאן הוא קשר היחוד של העולם העליון.

יהו"ה אחד ושמו אחד. שני יחודים, אחד של העולם העליון להתיחד בדרגותיו, ואחד של העולם התחתון להתיחד בדרגותיו. קשר היחוד של העולם העליון הוא עד כאן. חי העולמים שם מתבשם, ונקשר העולם העליון ביחוד שלו, ולכן נקרא מקום אחד. כל הדרגות וכל האברים מתפנסים שם, ונהיים פלם בו אחד, בלי פרוד כלל. ואין דרגה שמתחדת שם ביחוד אחד אלא זו, ובו מתפנסים פלם בדרף נסתר בהשתוקקות אחת. עד כאן בדרגה זו מתחד העולם הנגלה בעולם הנסתר.

העולם הנגלה מתחד גם פן למטה, ועולם הנגלה הוא עולם התחתון. (ישעיהו) ואראה את ה', (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל,

וכלא מרזא דשמאלא, טב וביש ואיהו ישובא דעלמא. הכא שמא גליפא דתמיני סרי אתון ממנא על גשמי רצון נדבה וברכה ישובא דעלמא:

(ר"ת יהו"ה) ויאמר אלקים יקוו המים וגו' בארץ קו למיהוי בארץ מישר. דהא מרזא דהיא נקודה קדמאה נפק פלא בסתימו. עד דמטי ואתפניש להיכלא עלאה ומתמן נפיק בקו מישר לשאר דרגין. עד דמטי ליהוה אתר חד דכניש פלא בכלל דכר ונוקבא. ומאן איהו חי עלמין.

המים דנפקי מלעיל מאת ה' עלאה. מתחת השמים ו' זעירא. ועל דא ו'ו חד שמם וחד מתחת השמים. פדין ותראה היבשה דא ה' תתאה. דא אתגלי. וכל שאר אתפסי. ומגו האי בתראה אשתמע בסוכלתנו ההוא דאתפסי. אל מקום אחד בגין דהכא הוא קשורא דיחודא דעלמא עלאה.

יהו"ה אחד ושמו אחד תרין יחודין חד דעלמא עלאה לאתניחדא בדרגוי, וחד דעלמא תתאה לאתניחדא בדרגוי. קשורא דיחודא דעלמא עלאה עד הכא איהו. חי עלמין תמן אתבסים ואתקשר עלמא עלאה ביחודא דיליה. ובגין פך אקרי מקום אחד. כל דרגין וכל שייפין מתפנשין תמן והו פלהו ביה חד פלא פירוודא כלל. ולית דרגא דאתניחדן תמן ביחודא חד אלא האי, וביה אתפסין פלהו בארץ סתים בתיאובתא חד. עד הכא בדרגא דא אתניחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתפסייא.

עלמא דאתגלייא אתניחד אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא דתתא"ה. (ישעיהו) ואראה את יי (שמות כד) ויראו

אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר יד) וּכְבוֹד יְיָ נִרְאָה (במדבר יז)
 וַיֵּרָא כְבוֹד יְיָ (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו' פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב
 הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת (יחזקאל א) זֶה חַי עַלְמִין. וְזֶהוּ
 אֶת קִשְׁתִּי נִתְתִּי בַעֲנַן דָּא מַלְכוּת. נִתְתִּי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עַלְמָא. בְּיוֹמָא (ד) יח
 ע"ב) דְעֵיבָא דְאַתְחִזִּי קִשֶׁת (דאֲתַעֲר שְׂמַאלָא לְאַתְתַּקְפָּא).
 מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' אֲתַעֲר שְׂמַאלָא לְאַתְתַּקְפָּא. נִפְקַת רַחֲל וְתַקְשׁ בְּלִדְתָּהּ.
 מִיכָא"ל בְּסִטְרָא דָּא, רַפְּא"ל בְּסִטְרָא דָּא, גְּבִרְיָא"ל בְּסִטְרָא דָּא. וְאַנּוּן גְּוּוּנִין דְאַתְחִזִּין
 בְּהֵוּא דְמוּת חִיּוֹר וְסוּמְק וְיִרוּק.

בֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב. נְהִירוּ דְאַתְפְּסִיָּא בְּגִלְגוּלָא דְחִיזוּ דְעֵינָא. הוּא מִרְאֵה דְמוּת
 כְּבוֹד יְיָ. גְּוּוּנִין דְאַתְיַחֲדָא יַחֲוּדָא תַּתְּאָה לְפּוּם יַחֲוּדָא
 דְאַתְיַחֲדָא יַחֲוּדָא דְלַעִילָא. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ. גְּוּוּנִין סְתִימִין
 דְלֹא אֲתַחֲזִין וְאַתְקִשְׁרִין אֶל מְקוּם אֶחָד יַחֲוּדָא
 חֲדָא בַעֲלָאָה. גְּוּוּנִין בְּקִשְׁתִּי לְתַתְּאָה לְאַתְיַחֲדָא
 בְּהוּ. חִיּוֹר סוּמְק וְיִרוּק כְּגוּוּנִין סְתִימִין. וְאַנּוּן יַחֲוּדָא
 אַחְרָא רְזָא וְשָׂמוּ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
 וָעֶד יַחֲוּדָא דְלְתַתְּאָה. יַחֲוּדָא עַלְאָה (דברים ו)
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד. דָּא
 לְקַבִּיל דָּא. יְקוּוּ מְדִידוּ דְקוּ וּמְשַׁחְתָּא. הֲכָא
 שִׁית תִּיבִין. וְהֲכָא שִׁית תִּיבִין. מְשַׁחְתָּא
 פּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא דְכְּתִיב, (ישעיה מ)

מִי מִדְד בְּשַׁעְלוּ מִים. וְדָא אִיהוּ יְקוּוּ הַמִּים.
 הֲכָא שְׁעוּרָא דִּיּוֹצֵר עַלְמִין יו"ד ה"א
 וּא"ו ה"א, קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש דָּא אִיהוּ
 יְקוּוּ הַמִּים. יְיָ צְבָאוֹת. דָּא אִיהוּ אֶל מְקוּם
 אֶחָד בְּרְזָא דְשָׂמָא דָּא. מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.
 דָּא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. רְזָא

(במדבר יד) וּכְבוֹד ה' נִרְאָה, (שם יז) וַיֵּרָא
 כְּבוֹד ה', (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו',
 פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ
 סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

(שם) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת - זֶה חַי עַלְמִין
 הַעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֶת קִשְׁתִּי נִתְתִּי בַעֲנַן
 דָּא מַלְכוּת, נִתְתִּי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עַלְמָא.
 בְּיוֹם מַעֲנַן כְּשִׁנְרֵאִית הַקֶּשֶׁת וְכִשְׁמַתְעוּר
 הַשְּׂמַאלָא לְהַתְגַּבֵּר, מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'
 מַתְעוּר הַשְּׂמַאלָא לְהַתְגַּבֵּר. יוֹצֵאת רַחֲל
 וְתַקְשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּצַד זֶה,
 רַפְּא"ל בְּצַד זֶה, גְּבִרְיָא"ל בְּצַד זֶה, וְהֵם
 הַגְּוּוּנִים שְׁנַרְיָים בְּאוֹתָהּ דְמוּת - לְכֹן
 וְאֲדָם וְיִרְק.

בֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב, הָאוּר שְׁהַתְפַּסָּה
 בְּגִלְגוּל מִרְאֵה הַעֵינַן, הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'.
 הַגְּוּוּנִים שְׁהַתְיַחֲדוּ הַיַּחֲוּד הַתְּחַתּוּן
 הֵם לְפִי יַחֲוּד שְׁהַתְיַחֲד יַחֲוּד עַלְיוֹן.
 ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. גְּוּוּנִים נִסְתָּרִים
 שְׁלֹא נִרְאִים וּמַתְקִשְׁרִים אֶל מְקוּם
 אֶחָד יַחֲוּד אֶחָד בְּעַלְיוֹן, הַגְּוּוּנִים
 בְּקִשְׁתִּי לְמַטָּה לְהַתְיַחֲד בְּהֵם.
 לְכֹן אֲדָם וְיִרְק כְּמוֹ גְּוּוּנִים
 נִסְתָּרִים. וְהֵם יַחֲוּד אַחַר, סוּד
 וְשָׂמוּ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד - הַיַּחֲוּד שְׁלַמְטָה.
 יַחֲוּד עַלְיוֹן - (דברים ו) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד.
 זֶה כְּנִגְדָּא זֶה. יְקוּוּ - מְדִידוּת
 שְׁל קוּ וּמְדָה. כָּאֵן שְׁשׁ תְּבוּת,
 וְכָאֵן שְׁשׁ תְּבוּת.

מְדִידַת הַיּוֹצֵץ הַחֹזֵק, שְׁכַתּוּב (ישעיה מ)
 מִי מִדְד בְּשַׁעְלוּ מִים. וְזֶהוּ יְקוּוּ
 הַמִּים. כָּאֵן שְׁעוּרָא דִּיּוֹצֵר הַעוֹלָמוֹת
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש
 דָּא אִיהוּ יְקוּוּ הַמִּים. ה' צְבָאוֹת - זֶהוּ
 אֶל מְקוּם אֶחָד בְּסוּד שְׁל שֵׁם זֶה.
 מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - זֶה וְתִרְאָה
 הַיִּבְשָׁה. סוּד תְּקִיקַת שֵׁם

היחוד כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
תדשא הארץ דשא עשב וגו',
כאן הוציאה כח באותם מים
שהתכנסו למקום אחד ושופעים
בתוכו תוף טמירות נסתרת,
ויוצאים בתוכו טמירים עליונים
ועבאות קדושים, שכל אותם בני
האמונה מתקנים אותם בתקון
האמונה באותה עבודת רבונם.

וזה סוד (תהלים קד) מצמיח חציר
לבהמה וגו'. זו בהמה שרוכצת
על אלה הרים, ומגדלים לה בכל
יום אותו חציר, וחציר הזה,
אותם מלאכים שליטים לפי
שעה שנבראו בשני ועומדים
למאכל של הבהמה הזו. בגלל
שיש אש אוכלת אש.

ועשב לעבודת האדם - עשב זה
האופנים האלה וחיות וכרובים,
שכלם מתקנים תוף תקונייהם
ועומדים להתתקן בשעה שבני
אדם באים לעבודת רבונם
בקרבניהם ובתפלה, שזוהי
עבודת האדם. ועשב זה מזמן
ומוכן לעבודת האדם להתתקן
בתקונו פראוי וכשהם מתתקנים
באותה עבודת האדם, אחר כך
יוצאים מהם מזונות וטרף
לעולם, שכתוב (שם) להוציא
לחם מן הארץ. וזהו עשב מזריע
זרע, שהרי חציר לא מזריע זרע,
אלא מזדמן למאכל של אש
קדושה, ועשב לתקון העולם.

וכך זה להוציא לחם מן הארץ.
כל התקונים של בני האדם
שמתקנים את עשב הארץ הזה,
שעבודתם לרבונם לספק על ידם
מאותה ארץ טרף ומזונות
לעולם הזה ולהתברך בני אדם
מברכות של מעלה.

עץ פרי עשה פרי - דרגה על
דרגה, זכר ונקבה. כמו שעץ פרי
מוציא כח של עץ עשה פרי, גם
כאן הוא מוציא, ומיהו? אלה

גליפא שמא דיחודא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
תדשא הארץ דשא עשב וגו' השתא אפיקת
חילא באנון מיין דאתפנשו לאתר חד
ונגדין בגויה גו טמירו סתימאה. ונפקין
בגויה טמירין עלאין וחיילין קדישין. די כל
אנון בני מהימנותא מתקנן לון בתקוונא
דמהימנותא בההיא פולחנא דמאריהון.

ורוא דא (תהלים קד) מצמיח חציר לבהמה וגו'
דא בהמה דרביעאה על אלה טורין
ומגדלין לה בכל יומא ההוא חציר. וחציר
דא אנון מלאכין שליטין לפום שעתא
דאתפריאו בשני וקיימין למיכלא דהאי
בהמה. בגין דאית אשא אכלא אשא.

ועשב לעבודת האדם עשב דא אלין אופנין
וחיות וכרובים. דכלהו מתקנן גו
תקונייהו וקיימין לאתתקנא בשעתא דבני
נשא אתיין לפולחנא דמאריהון בקרבניהון
ובצלותא דדא איהו עבודת האדם. ועשב דא
אזדמן ואתעמד לעבודת האדם לאתתקנא
בתקוניה פדקא יאות. וכד אנון מתתקנן
בההיא עבודת האדם, לבתר מנייהו נפקי
מזוני וטרפין לעלמא דכתיב (תהלים קד) להוציא
לחם מן הארץ. ודא איהו עשב מזריע זרע,
דהא חציר לא מזריע זרע איהו אלא אזדמן
למיכלא דאשא קדישא. ועשב לתקוונא
דעלמא.

וכך דא להוציא לחם מן הארץ. כל תקונין
דבני נשא דקא מתקנא להאי עשב
ארץ. דפולחנא דלהון למאריהון לספקא על
ידיהון מההיא ארץ טרפי ומזוני להאי עלמא
ולאתברכא בני נשא מברכין דלעיל (דלעילא).

עץ פרי עושה פרי. דרגא על דרגא דכר
ונוקבא. כמה דעץ פרי אפיק חילא דעץ

אותם פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מה זה תַּמְרוֹת? אלה אותם שעולים בעֶשֶׂן הַקֶּרֶבֶן ומתתקנים יחד עמו ומעמידים [ונקראים] תַּמְרוֹת עֶשֶׂן, וְכֹלֵם קַיְמִים בְּתַקוּנֵיהֶם לְעַבֹּדֶת הָאָדָם, מה שלא קִים פֶּן הַחֲצִיר, שְׁהָרִי מוֹכֵן לְמַאֲכָל, שְׁכַתוּב (איוב מ) הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֹאכֵל.

עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי - דְּמוּת זָכָר וְנִקְבָּה. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֶּה אֵינָם כְּאוֹתָם פְּרוּבִים. אֵלֶּה פְּנִים גְּדוֹלוֹת בְּדְמוּת חַתוּמָּה. פְּרוּבִים, פְּנִים קְטַנּוֹת כְּמוֹ תִּינוּקוֹת. פְּנֵי אָדָם, כָּל הַדְּמִיּוֹת כְּלוּלוֹת בָּהֶם. בְּגִלְל שֶׁהֵם פְּנִים גְּדוֹלוֹת וּמְצַטְטִירִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים כְּמוֹ חֲקִיקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, מְדַרְּשׁ מְעַרְבֵי צְפוּן וְדָרוֹם.

מִיכָאֵל רִשִׁים רְשִׁים לְצַד דָּרוֹם, וְכֹל הַפְּנִים מְסַתְּפָלִים אֵלָיו. פְּנֵי אָדָם, פְּנֵי אֲרִי"ה, פְּנֵי שׁו"ר, פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, וְלֹא נִקְרָא אָדָם פְּרִט לְאֵלֶּה. מְצַטְטִירִים צִיּוּרִים שֶׁל רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים, שְׁכַתוּב (תהלים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן. שְׁנָאן כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶהוּ אָדָם, הַתְּפֹשְׁטוֹת שֶׁנִּכְלָלָה כְּאֶחָד בְּסוּד זָכָר וְנִקְבָּה. וְכֹל הָאֲלָפִים וְיִרְבָּבוֹת, כָּלֵם יוֹצְאִים מֵהַסוּד הַזֶּה שְׁנָאן. וּמֵהַדְּמִיּוֹת הֵלְלוּ נִפְרָדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדֵיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם.

וְאֵלֶּה הֵם שְׁמֵשֶׁלְבִים אֶחָד בְּאֶחָד, וּכְלוּלִים אֶחָד בְּאֶחָד, לְהִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּלוּל בְּחִבְרוֹ. שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם מִתְּנַהֲגִים בְּסוּד שֶׁל אֲרַבְעָה שְׁמוֹת חֲקוּקִים עוֹלָם לְהַתְּנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל.

עוֹשֶׂה פְּרִי, אוֹף הֵכָא אֶפִיק אֵיהּ. וּמָאן אֵיהּ אֵלִין אַנוּן פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מָאֵי תַמְרוֹת. אֵלִין אַנוּן דְּסִלְקֵי בְּתַנְנָא דְקֶרְבָּנָא, וּמִתְתַקְנֵי בְּהַדִּיָּה וְאַקְמָן (נ"א וְאַקְרִין) תַּמְרוֹת עֶשֶׂן. וְכִלְהוּ קַיְמִין בְּתַקוּנֵיהֶוּ לְעַבֹּדֶת הָאָדָם, מַה דְּלֹא קַיְמָא כֵּן חֲצִיר דְּהָא אֲתַעְתַּד לְמִיכָל דְּכַתִּיב, הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֹאכֵל.

עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי דְיוֹקְנָא דְכָר וְנוֹקְבָא. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. אֵלִין לָאו אַנוּן פְּאַנוּן פְּרוּבִים. אֵלִין אֶפִי רַבְרָבָן בְּדִיקְנָא חֲתִימָא. פְּרוּבִים אֶפִי זוּטְרִי כְרַבְיִין. פְּנֵי אָדָם כָּל (ד"ו) דְיוֹקְנִין כְּלִילָן בְּהוּ. בְּגִין דְאַנוּן אֶפִין רַבְרָבִין וּמְצַטְטִירִין בְּהוּ צִיּוּרִין גְּלִיפִין כְּגִלְפֵי שְׂמָא מְפָרֵשׁ בְּאַרְבַּע סְטְרֵי דְעֵלְמָא מְזַרְחָ מְעַרְבֵי צְפוּן וְדָרוֹם.

מִיכָאֵל רִשִׁים רְשִׁים לְצַד דָּרוֹם. וְכֹל אֶנְפִין מְסַתְּפָלִין לְגַבִּיָּה. פְּנֵי אָדָם פְּנֵי אֲרִי"ה פְּנֵי שׁו"ר פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם אֵיהּ דְכָר וְנוֹקְבָא, וְלֹא אִקְרִי אָדָם בַּר הַגִּי וּמַנְיָה אֲצַטְטִירִין צִיּוּרִין דְרֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים דְכַתִּיב, (תהלים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן.

שְׁנָאן כָּלֵל דְכִלְהוּ צִיּוּרִין שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶהוּ אֵיהּ אָדָם (דף יט ע"א) פְּשִׁיטו דְאַתְפָּלִיל כְּחָדָא בְּרִזָּא דְכָר וְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ אֶלְפִין וְרַבְבָּן כְּלְהוּ. נְפִיקֵי מֵהַגִּי רִזָּא שְׁנָאן. וּמֵהַגִּי דְיוֹקְנִין מִתְּפָרְשִׁין כָּל חַד וְחַד בְּסְטְרֵיהֶוּ כְּמָה דְאַתְחַזִּי לִוְן.

וְאֵלִין אַנוּן דְקָא מְשֻׁלְבָן חַד בְּחַד וְכְלִיל חַד בְּחַד לְמַהוּי כָּל חַד וְחַד כְּלִילָן בְּחִבְרִיָּה, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם אֲתַנְהֲגָן בְּרִזָּא דְאַרְבַּע שְׁמָהָן גְּלִיפָאן סִלְקִין לְאַתְנַהֲגָא וּלְאַסְתַּפֵּלָא.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל שׁוֹר
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
גִּנְיִים, וְהוּא א"ל. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל נֶשֶׁר
אֶל פְּנֵי הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד,
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּנְיִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר וְלַעֲלוֹת
בְּעֵלְיָהּ בְּעֵטוֹר שֶׁלֹּמְעֵלָה, וְהוּא
גְּדוּל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף
חוֹקֵק וְגוֹלְף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל אֲרִיָּה
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּנְיִים לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתִּישֵׁר
בְּתַקְּףָהּ, וְהוּא גְבוּר. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

אֲדָם מְסַתְּפֵל בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם
עוֹלִים וּמְסַתְּפֵלִים בּוֹ. אִז כָּלָם
הַצְּטִירוּ בְּחֻקֵּיכֶם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדַמּוֹת הַזֶּה. וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת
אוֹתָם.

וְעַל סוּד זֶה נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא (נחמיה ט) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא. שְׁתֵּרֵי הַשְּׁמוֹת הַזֵּלוּ
חֻקֵּיכֶם הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׁכּוֹלֵל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה
מִחֻקּוֹת וּגְלוּפּוֹת בְּכֶסֶף, וְהַכֶּסֶף
חֻקֵּק מְרַקֵּם בָּהֶם, אֶחָד לְיָמִין
וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים
וְאֶחָד לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם.

הַכֶּסֶף, כְּשֶׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּכֵּל שׁוֹר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא חַד מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקֵּקָא בְּרִזָּא דְתַרִּין גִּוּוּנִין וְאִיהוּ א"ל. כְּדִין
אַתְהֵדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגַלְיָף לִיה.
וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא דָא.

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּכֵּל נֶשֶׁר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא אַחְרָא מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקֵּקָא בְּרִזָּא דְתַרִּין אַנְפִּין גִּוּוּנִין לְאַתְנַהֵרָא
וּלְאַסְתַּלְקָא בְּסְלִיקוּ בְּעֵטוֹרָא דְלְעִילָא וְאִיהוּ
גְּדוּל. כְּדִין אַתְהֵדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק
וְגַלְיָף לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא
דָא.

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּכֵּל אֲרִיָּה לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא אַחְרָא מִתְעַטֵּרָא
מִתְחַקֵּקָא בְּרִזָּא דְתַרִּין אַנְפִּין גִּוּוּנִין
לְאַתְתַּקְפָּא וּלְאַתִּישֵׁרָא בְּתוּקְפָּא וְאִיהוּ גְבוּר.
כְּדִין אַתְהֵדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגַלְיָף
לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא דָא.

אֲדָם אֶסְתַּפֵּל בְּכֻלָּהוּ וְכֻלָּהוּ סְלִיקִין
וּמְסַתְּפִלִין בֵּיה. כְּדִין כְּלָהוּ אַצְטִיירוּ
בְּגְלוּפֵייהוּ בְּצִיּוּרָא דָא בְּרִזָּא דְשְׂמָא חַד
דְּאַקְרִי נוֹרָא. וְכְדִין כְּתִיב עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)
וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, כְּלָהוּ כְּלִילִין בְּהַאי
דִּיוּקְנָא. וְהַאי דִּיוּקְנָא כְּלִיל לִוּן.

וְעַל רִזָּא דָא אַקְרִי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא (נחמיה ט)
הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. דְּהַא שְׂמָהֵן
אַלִּין גְּלִפִּין אַנוּן לְעִיל (לְעִילָא) בְּרִזָּא דְרִתִּיכָא
עֲלָאָה, כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוּן יְהו"ה דְּאִיהוּ
שְׂמָא דְכְּלִיל כְּלָא. דִּיוּקְנִין אַלִּין מִחֻקֵּקוֹן
גְּלִיפִין בְּכוּרְסִיָּא. וְכוּרְסִיָּא גְּלִיפָא מְרַקְמָא
כְּהוּ חַד לְיָמִינָא וְחַד לְשְׂמָאֲלָא וְחַד לְקַמָּא
וְחַד לְאַחֹרָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע סְטִרִין דְּעֲלָמָא.
בְּרִסְיָא כַּד סְלִיקָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע דִּיוּקְנִין

בארבע הדמיות הללו. ארבעה השמות העליונים הללו לוקחים את הפסא הזה, והפסא נכלל בהם, עד שלוקח ולוקט נפשות וענוגים של פסופים. כיון שלוקח ולוקט אותם ענוגים וכסופים, יורד מלא כמו עץ שמלא ענפים לכל צד ומלא פרות. כיון שהוא יורד, יוצאים ארבע הדמיות הללו מצירים בציריהם חקוקים מאירים נוצצים מלהטים, והם זורעים זרע על העולם, ואז נקרא עשב מזריע זרע, העשב שהם זורעים זרע על העולם.

כיון שיוצאת דמות אדם שפוללת כל הדמיות, אז כתוב עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ. לא מוציא זרע אלא לתועלת, דוקא על הארץ אשר זרעו בו. מכאן שאין רשות לבן אדם להוציא זרע ממנו לבטלה. החציר [סוד] של פאן אינו מזריע זרע, ולכן התבטל ולא עומד בקיומו כמו האחרים האלה, שאין לו דמות להצטיר ולהחקק בדמות וציר כלל. אלא נראים ולא נראים. כל אותם שלא הצטירו בציר ודמות, אין להם קיום. עומדים לפי שעה ונאכלים באש אוכלת אש, וחוזרים כמו קדם וכן בכל יום.

כן אדם למטה יש לו דמות וציר, ואינו בקיום כמו של אלה שלמעלה. ציר ודמות שלמעלה מצטירים בציריהם כמו שהיו בלי מלבוש אחר להצטיר, ולכן הם בקיום תמיד. הציר של אדם למטה, מצטירים בציריהם במלבוש ולא בגון אחר. ולכן עומדים בקיום של זמן ועדן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה [למעלה]. ואותה אש אוכלת, אוכלת אותו. ואחר כך חוזרים כמו מקדם

אליו, אליו ארבע שמהן עליון נטליו להאי כרסויא, וכרסויא אתכליל בהו עד דנקטא ולקטא נפשין וענוגין דכסופין. כיון דנקטא ולקטא אנון ענוגין וכסופין, נחתא מלייא, פאילנא דמלייא ענפין לכל סטר ומלי אבין (איבין). כיון דנחתתי (דנחתתי) נפקי אליו ארבע דיוקנין מצטיירין בציריהו גליפן מנהרין נציצין מלהטין. ואנון זרעין זרעא על עלמא, כדין אתקרי, עשב מזריע זרע, עשב דאנון זרעין זרעא על עלמא.

נפקא (כיון) דיוקנא דאדם דכליל כל דיוקנין. כדין פתיב עץ פרי עושה פרי למינו. אשר זרעו בו על הארץ. לא אפיק זרעא אלא לתועלתא. על הארץ אשר זרעו בו דייקא. מכאן דלית רשו לבר נש לאפקא זרעא מניה לבטלא. חציר (נ"א דשא) (דשא) דהכא לאו איהו מזריע זרע. ובגין כך אתבטל ולא קיימא בקיומא כהני אחרנין, דלית ליה דיוקנא לאצטיירא ולא תגלפא בדיוקנא וצירא כלל. אלא אתחזון ולא אתחזון. כל אנון דלא אצטיירו בצירא ודיוקנא לית לון קיומא. קיימי לפום שעתא ואתאכילו באשא דאכלא אשא ומהדרין כמדלקדמין וכן בכל יומא. בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וצירא, ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא. צירא ודיוקנא דלעיל (דלעילא). מצטיירין בציריהו כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא. ובגין כך אנון בקיומא תדיר. צירא דאדם לתתא מצטיירין בציריהו במלבושא ולא כגוונא (כגוונא) אחרא, ובגין כך

ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמיות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב (איכה א) חדשים לבקרים, בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. מה הטעם רבה אמונתך? רבה היא ולא קטנה.

רבה אמונתך, ודאי גדולה, שיוכלה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה. מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר, וסוד זה - (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה רבה אמונתך.

ביום זה כתוב פי טוב כי טוב פעמים. בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלקת, אמר לצד זה פי טוב ולצד זה פי טוב, ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמים ויאמר ויאמר. כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשמים עשרה אותיות בארבע דמיות בארבעה צדדים רשום על הכפא הקדוש. ויאמר אלהים יהי מארת וכו'. מארת חסר, שנבראה אסברה לתנינות. שאחר שנגנו אור של אור הראשון, נבראה קלפה למח, ואותה קלפה מתפשטת ומוציאה קלפה אחרת. כיון שיוצאת, עולה ויורדת, מגיעה לגבי פנים קטנות, רוצה להתדבק בהם ולהצטרף בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה.

ואצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי כהאי עלמא.

קיימין בקיומא זמן ועדן. ובכל ליליא ולייליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא (לעלא). וההוא אשא דאכלא אכיל ליה. ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושייהו. ובגין כך לית לון קיומא כאנון דיוקנין דלעיל. ועל דא כתיב, (איכה ג) חדשים לבקרים. בני נשא דאנון חדשים בכל יומא ויומא. (דף יט ע"ב) מאי טעמא, רבה אמונתך, רבה איהו ולא זעירא.

רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני עלמא ולאכללא לון בגווה עלאה ותתאה. אחר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמלייא יתיר. ורזא דא (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו' אזלי לגבי ימא וימא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמלייא. ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי. ובגין דא רבה אמונתך.

ביומא דא כתיב פי טוב כי טוב תרי זמני. בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת. אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואספם בינייהו. ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר. הכא רזא דשמא דארבע אתוון גליפא מחקקא סליק לתריסר אתוון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על פורסייא קדישא:

ויאמר אלהים יהי מאורות וכו'. מארת חסר. דאתברי אסברה לרביי. דבתר דאתגניז נהירו אור קדמאה. אתברי קליפה למוחא, וההיא קליפה אתפשט ואפיק קליפה אחרא. כיון דנפקת סלקא ונחתא מטת לגבי אנפי זוטרי, בעאת לאתדבקא בהו ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי כהאי עלמא.

בין שראתה את חנה דבוקה בצדו של אדם של יפי של מעלה וראתה דמות שלמה, פרחת משם, ורצתה כמו מקדם להתדבק בפנים קטנות. אותם שומרי השערים שלמעלה לא נתנו לה. גוף בהם הקדוש ברוך הוא והטיל אותה בשפולי הים, וישבה שם עד שחטא אדם ואשתו. אז הוציא אותה הקדוש ברוך הוא משפולי הים, ושולטת על כל אותם תינוקות פנים קטנות של בני אדם שראויים להעניש בחטאי אבותיהם, והיא הולכת ומשוטטת בעולם. מתקרבת לשערי גן עדן שבארץ ורואה כרובים, שומרי שערי גן העדן, ויושבת שם אצל אותו להט החרב, בגלל שהיא יצאה מצד אותו להט.

בשעה שמתהפך אותו להט, בורחת ומשוטטת בעולם, ומוצאת תינוקות שראויים להעניש, וצוחקת בהם והורגת אותם. ונהו בפגימת הלכנה שהקטינה את אורה, ונה מארת. כשנולד קין לא יכלה להתדבק בו. אחר כך התקרבה אליו והולידה רוחות ושדים ומעופפים.

אדם שמש מאה ושלושים שנים עם רוחות נקבות, עד שבאה נעמה, ומתוך יפיה טעו אחריה בני האלהים ענ"א ועזא"ל, והולידה מהם. ומנה התפשטו רוחות רעות ושדים בעולם, שהיא הולכת ומשוטטת בלילה [נ"א עם לילית] והולכת בעולם וצוחקת [נ"א צוחקות] בבני אדם ועושות להם שישפכו קרי. ובכל מקום שנמצאים בני אדם ישנים יחידים בבית, שורות עליהם, ואוחזות ונדבקות בהם, ולקחות מהם תאוה ומולידות מהם, ועוד פוגעות בו במחלות, והוא לא יודע. וכל זה בפגימת הלכנה.

בין דחמת לחנה דקא מתדבקא בסטרוי דאדם דשפירו דלעילא ודחמת דיוקנא שלים, פרחא מתמן, ובעצת כמלקדמין לאתדבקא באנפוי זוטרי. אנון נטרי תרעין דלעיל לא שבקו לה. גוף קדשא ברוך הוא בה ואטיל לה בשפולי ימא. ויתבת תמן עד דחטא אדם ואנתתיה. פדין אפיק לה קדשא ברוך הוא משפולי ימא, ושלטא על כל אנון רבני אפי זוטרי דבני נשא דאתחזון לאענשא בחובי דאבוהון. ואיהי אזלא משטטא בעלמא. קריבת לתרעי גן עדן דארעא ודחמת כרובים נטרי תרעי דגן עדן ויתבא תמן לגבי ההוא להט החרב בגין דהיא נפקת מסטרא דההוא להט.

בשעתא דההוא להט אתהפך ערקת ומשטטת בעלמא ואשתפחת רבני דאתחזון לאתענשא וחיכת בהו וקטילת לון. ודא איהו בגריעו דסיהרא דאזעירת נהורא ודא מארת פד אתיליד קין לא יכלא לאתדבקא ביה. לבתר אתקריבת בהדיה ואולידת רוחין וטיסין.

אדם מאה ותלתין שנין שמש ברוחין נוקבין, עד דאתת נעמה ומגו שפירו דילה טעו בני האלהים בתרה עז"א ועזא"ל ואולידת מנייהו. ומנה אתפשטו רוחין בישיין ושדין בעלמא, דאיהי אזלת ומשוטטת בלילא [נ"א בלילית] ואזלת בעלמא וחיכת [נ"א וחיכו] בבני נשא ועבדי לון דאושדון קרי. ובכל אתר דאשפחן בני נשא ניימין יחידאין בביתא שרן עלייהו ואחידן לון ומתדבקן בהו ונטלי מנייהו תאובתא ואולידן מנייהו. ותו פגעין ביה במרעין ולא ידע. וכל דא בגריעו דסיהרא.

מֵאֲרֶת, כְּשֶׁמִתְפַקֵּן הַלְבָנָה, מִתְהַפְּכֹת הָאוֹתִיּוֹת (תהלים יח) אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה מְגֵן לְכָל הַחוֹסִים בוֹ. מְגֵן הוּא עַל כָּל אוֹתָם רוּחוֹת רְעוּת וּמְזִיקִים שֶׁמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם בְּפִגְמִתָּה לְכָל אוֹתָם שְׁאַחֲזִים בוֹ בְּאִמּוֹנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֹמֹה מִלְכָּה הַמֶּלֶךְ, כְּשִׁירָד לַעֲמֵק הָאֲגוּז, שְׁכָתוֹב (שיר ו) אֵל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי, לֶקַח קִלְפֹת אֲגוּז וְהִסְתַּכַּל בְּכָל אוֹתָן קִלְפוֹת, וַיֵּדַע (נ"א וְהִסְתַּכַּל שָׁל אוֹתָם לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא מֵעֵנָן) שֶׁכָּל אוֹתָם עֲנוּגִים שֶׁל אוֹתָם רוּחוֹת קִלְפוֹת הָאֲגוּז אֵינּוּ אֶלָּא רַק לְהִדְבֵּק בְּכַנֵּי אָדָם (נ"א וְהִסְתַּכַּח) וּלְטַמֵּא אוֹתָם, שְׁכָתוֹב (קהלת ב) וְתַעֲנִגוּת בְּנֵי הָאָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

עוֹד, תַּעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁמִתְעַנְּגִים בְּשֵׁנַת הַלֵּילָה יוֹצֵא מֵהֶם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת, וְהַכֹּל הַצְּטָרֵף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא בְּעוֹלָם וְלִהְתַּקֵּן בָּהֶם אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מִחַ מִבְּפִנִּים, וְכַמָּה קִלְפוֹת חוֹפוֹת עַל הַמַּח. וְכָל עוֹלָם כְּמוֹ זֶה, מַעֲלָה וּמַטָּה מְרַאשׁ סוּד הַנִּקְדָּה הַעֲלִיּוֹנָה עַד סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת. כָּלֵם הֵם זֶה לְבוּשׁ לְזֶה, וְזֶה לְזֶה. זֶה מִחַ לְתוֹף מִחַ וּקְלָפָה רוּחַ. זֶה לְפָנִים מִזֶּה, וְזֶה לְפָנִים מִזֶּה, עַד שֶׁנִּמְצָא שְׂדֵה קִלְפָה לְזֶה וְזֶה לְזֶה.

נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה הִיְתָה אוֹר פְּנִימִי שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר לְדַעַת הַזְּדַכְכוּת וְדִקְיוֹת וּנְקִיּוֹת שְׁלוֹ, עַד שֶׁהַתְּפִשְׁטָה מִמֶּנּוּ הַתְּפִשְׁטוֹת, וְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה נַעֲשִׂית הֵיכַל אֶחָד לְהַתְּלַבֵּשׁ אוֹתָהּ נִקְדָּה, אוֹר שֶׁלֹּא יְדוּעַ לְגַדֵּל הַזְּכוּף שְׁלוֹ.

הַחֵיבֵר שֶׁהוּא לְבוּשׁ לְאוֹתָהּ נִקְדָּה נִסְתַּרְתָּהּ הִיא אוֹר שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר, וְעַם כָּל זֶה לֹא דִקֵּיק וּמְזַכֵּף

סְתִימָא אִיהִי נִהִירוֹ דְלִית לִיה שְׁעוֹרָא. וְעַם כָּל זֶה לֹא

מֵאֲרֶת כַּד אֲתִתְּפַקֵּן סְהֵרָא, אֲתִתְּפַכְּן אֲתוֹן (תהלים יח) אֲמַרְתָּ יי צְרוּפָה. מְגֵן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בוֹ. מְגֵן הוּא עַל כָּל אֲנוּן רוּחִין בִּישִׁין וְקִסְטִירִין דְּמְשׁוֹטְטִי בְּעֵלְמָא בְּגִרְעֵנוּ דִּילָהּ לְכָל אֲנוּן דְּאֲחִידָן בִּיה בְּהִימְנוּתִיה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

שְׁלֹמֹה מִלְכָּה כַּד נַחִית לַעֲמֵקָא דְאֲגוּזָא דְכִתִּיב, (שיר השירים ו) אֵל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי, נִטַּל קְלִיפָה דְאֲגוּזָא וְאִסְתַּכַּל בְּכָל אֲנוּן קְלִיפִין וַיֵּדַע (נ"א וְאִסְתַּכַּל דְּכָל אֲנוּן לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא מֵעֵינָנָא) דְּכָל אֲנוּן עֲנוּגִין דִּיהִנְהוּ רוּחִין קְלִיפִין דְאֲגוּזָא לֹאוּ אִיהוּ אֶלָּא לְאִתְדַבְּקָא בְּכַנֵּי נִשְׂא (נ"א וְלֹאסְתַּאֲחָה) וְלֹאסְתַּאֲב לֹון דְכִתִּיב, (קהלת ב) וְתַעֲנוּגוֹת בְּנֵי אָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

הֵנוּ תַּעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם דְּמִתְעַנְּגִי בְּשִׁינְתָא דְלִילָא, נִפְקָא מִנִּיהוּ שְׂדֵה וְשָׂדוֹת. וְכֹלֵא אֲצִטְרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי בְּעֵלְמָא וְלֹאֲתַקְנָא עֵלְמָא בְּהוּ. וְכֹלֵא מִחָא לְגוּ וְכַמָּה קְלִיפִין חִפְיָא לְמוֹחָא. וְכָל עֵלְמָא כְּהִיא גּוֹנָא עֵילָא וְתַתָּא מְרִישׁ רְזָא דְנִקְוֵדָה עֵלְאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרָגִין. כְּלָהּ (דף כ ע"א) אִיהוּ דָא לְבוּשָׁא לְדָא, וְדָא לְדָא. דָא מוֹחָא לְגוּ מוֹחָא וּקְלִיפָה (ס"א מוֹחָא) רוּחָא. דָא לְגוּ מִן דָא. וְדָא לְגוּ מִן דָא. עַד דְאִשְׁתַּכַּח דִּיהִי קְלִיפָה לְהִיא וְהִיא לְהִיא.

נִקְוֵדָה קְדַמָּה הָוָה נִהִירוֹ פְּנִימָאָה דְלִית לִיה שְׁעוֹרָא לְמַנְדַּע זְכִיכוֹ וְדִקִּיקוֹ וְנִקִּיוֹ דִּילִיהּ. עַד דְאִתְּפִשְׁט פְּשִׁיטוֹ. וְהִהוּא פְּשִׁיטוֹ דִּיהִיא נִקְוֵדָה אֲתַעֲבִיד חַד הֵיכְלָא לְאִתְּלַבֵּשָׁא הִיא נִקְוֵדָה נִהִירוֹ דְלָא יְדִיעַ לְסִגְיָאוּ זְכוּכָא דִּילִיהּ.

הַחֵיבֵרָא דְאִיהוּ לְבוּשָׁא לְהִהוּא נִקְוֵדָה סְתִימָא אִיהִי נִהִירוֹ דְלִית לִיה שְׁעוֹרָא.

הוא כמו אותה נקדה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל אתפשט פשיטו אור קדמא. והוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקונא דעלמא.

מבאן והלאה התפשט זה בזה והתלבש זה בזה, עד שנמצא זה לבוש לזה, וזה לזה. זה מח וזו קלפה. ואף על גב שזה לבוש, נעשה הוא מח לדרגה אחרת. והכל כמו זה נעשה כף למטה, עד פי בצלם זה האדם הוא בעולם הזה, מח וקלפה, רוח וגוף, והכל הוא תקון של העולם.

בשהיתה הלכנה עם השמש בדבקות אחת, היתה הלכנה באור. כיון שנפרדה מהשמש והפקדה על כל חילותיה, הקטינה את עצמה, הקטינה את אורה, ונבראו קלפות על קלפות לגניזות המת. והכל תקון של המת. ועל זה יהי מארת חסר. וכל זה לתקון העולם, וזהו שכתוב להאיר על הארץ.

ויעש אלהים את שני המארת הגדלים. ויעש - רבוי ותקון של הכל פראוי. את שני המארת הגדלים - בהתקלה בחבור אחד. סוד זה השם השלם יחד הוי"ה אלהים, אף על גב שאינו בגלוי אלא בדרך נסתר. הגדלים - שנבראו [נ"א שנתדלו] בשם זה פזה להקרא בהם השם של הכל. מצפץ מצפץ אלו שמות עליונים של שלש עשרה מדות הרחמים. הגדלים - אלו התגדלו ועולים למעלה, בגלל שהם עליונים מסוד עליון, ועולים לתועלת העולם שמקים בהם העולמות. כמו זה שני המארת, שניהם כאחד עולים בגדלות אחת.

דקיק וזכין איהו כההיא נקודה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל אתפשט פשיטו אור קדמא. והוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקונא דעלמא.

בר הות סיהרא בשמשא בדבקותא חדא, הות סיהרא בנהירו. כיון דאתפרשא מן שמשא ואתפקדת על (בל) חילהא, אזעירת גרמה, אזעירת נהורא. ואתברון קליפין על קליפין לגניזו דמוחא. וכלא תקונא דמוחא. ועל דא יהי מארת חסר (כתוב). וכל דא לתקונא דעלמא. ודא הוא דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים ויעש רבויא ותקונא דכלא כדקא יאות. את שני המאורות הגדולים בקדמיתא בחבורא חדא. רזא דא שמא שלים פחדא יהו"ה אלהים אף על גב דלא איהו באתגליא אלא בארחה סתים. הגדולים דאתבריאנו (נ"א דאתבריאנו) בשמא דא כדא לאתקרי בהו שמא דכלא. מצפץ מצפץ אליון שמקו עליון דתליסר מקילן דרחמי. הגדולים, אליון אתבריאנו וסלקין לעילא. בגין דאנון עליון מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא דאתקיימא בהון עלמין. כגוונא דא שני המאורות תרווייהו כחדא סליקו ברבותא חדא.

רָא אֶת־יִשְׁבַּע סִיְהָרָא לְגַבֵּי שְׁמַשָּׁא. דָּא
 אַכְסִיף מִקְמֵי דָא. סִיְהָרָא אָמְרָה (שיר השירים)
 אֵיכָה תִרְעָה. שְׁמַשָּׁא אָמְרָה (שם) אֵיכָה
 תְּרַבִּיץ בְּצִהְרִים. שְׂרָגָא זְעִירָא אֵיכָדִין צִהִיר
 בְּצִהְרִים. (שם) שְׁלָמָה אֶהְיָה כְּעוּטָיָה אֵיכָדִין
 בְּכִסּוּפָא. פְּדִין אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְמַהוּי רִישָׁא
 לְתַתָּאי. דְּכַתִּיב צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן. אָמַר
 לָהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, זִילִי וְאֲזַעִירִי גְרָמָךְ.
 וּמַתְּמָן לִית לָהּ נַהוּרָא בַר מִשְׁמַשָּׁא.

דְּבִקְדָמִיתָא הוּוּ יִתְבִי כְּחֻדָּא
 בְּשִׁקּוּלָא. לְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה בְּכָל אַנּוּן
 דְּרָגִין דִּילָהּ, אַף עַל גַּב דְּאִיְהִי רִישָׁא
 עֲלִייהוּ. דְּהָא לִית אַתְתָּא בְּרַבּוּיָא בַר
 בְּבַעֲלָהּ פְּחֻדָּא. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל יְהוּ"ה.
 וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן אֱלֹהִיִּים סוּף כָּל דְּרָגִין
 סוּפָא דְּמַחְשְׁבָהּ. בְּקִדְמִיתָא אַתְרֵשִׁים אִיהוּ
 לְעִילָא בְּאַתּוּן דְּשָׂמָא קִדְשָׁא, אֶת רְבִיעָא
 דִּילָהּ. וּלְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְאַתְקֵרִי
 בְּשָׂמָא דְּאֱלֹהִים.

וְעַם כָּל דָּא סִלְקָא לְכָל סְטֵרִין לְעִיל בְּאֶת ה'
 בְּחַבּוּרָא דְּאַתּוּן דְּשָׂמָא קִדְשָׁא. לְבַתֵּר
 אַתְפְּשְׁטוּ דְּרָגִין מִסְטֵרָא דָּא וּמִסְטֵרָא דָּא.
 דְּרָגִין דְּאַתְפְּשְׁטוּ מִסְטֵרָא דְּלַעִיל (דְּלַעִלָא) אַקְרוּן
 מְמַשְׁלַת הַיּוֹם. דְּרָגִין דְּאַתְפְּשְׁטוּן מִסְטֵרָא
 דְּתַתָּא (דְּלַתָּא) אַקְרוּן מְמַשְׁלַת הַלֵּילָהּ. וְאֶת
 הַכּוֹכָבִים שְׂאֵר חִילִין (תְּחִילִין) וּמִשְׁיֵרִין דְּלִית
 לוֹן חוּשְׁפְּנָא דְּכֻלְהוּ תְּלִין בְּהַהוּא רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם
 אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. דָּא
 אָרֶץ עֲלָאָה לְתַתָּא כְּדוּגְמָא דָּא חֵי הַעוֹלָמִים.
 וְדָא לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ דָּא אָרֶץ תַּתָּא
 כְּדוּגְמָא דְּלַעִיל.

רָא הַתִּישְׁבָּה הַלְבָנָה אֲצֵל
 הַשֶּׁמֶשׁ. זו הַתְּבִישָׁה מִלְּפָנָי זו.
 הַלְבָנָה אָמְרָה (שיר א) אֵיכָה תִרְעָה.
 הַשֶּׁמֶשׁ אָמְרָה (שם) אֵיכָה תְּרַבִּיץ
 בְּצִהְרִים. גַּר קָטָן אֵיךְ מֵאִיר
 בְּצִהְרִים? (שם) שְׁלָמָה אֶהְיָה
 כְּעוּטָיָה, אֵיךְ אֶהְיָה כְּבוּשָׁה? אֲזַ
 הַקְּטִינָה עֲצָמָה לְהִיּוֹת רֹאשׁ
 לַתַּחְתּוֹנִים, שְׁכַתּוּב צְאִי לָךְ
 בְּעַקְבֵי הַצֹּאן. אָמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, לְכִי וְהַקְּטִינִי אֶת
 עֲצָמָךְ.
 וּמִשָּׁם אֵין לָהּ אוֹר, רַק מִהַשֶּׁמֶשׁ.
 שְׁבַתְחָלָה הָיוּ יוֹשְׁבִים כְּאַחַד
 שְׁקוּלִים, אַחַר כֵּן הַקְּטִינָה אֶת
 עֲצָמָה בְּכָל אוֹתָם דְּרָגוֹת שְׁלָהּ,
 אַף עַל גַּב שְׁהִיא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם,
 שְׁהָרִי אֵין אֲשֶׁה בְּגִדְלוֹת רַק עִם
 בְּעִלָּה כְּאַחַד. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל -
 יְהוּ"ה. וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן -
 אֱלֹהִיִּים, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף
 הַמַּחְשְׁבָּה. בַּהֲתַחֲלָה נִרְשַׁם הוּא
 לְמַעַלָּה בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֶּׁם
 הַקְּדוּשׁ הָאוֹת הַרְבִּיעִית שְׁלוֹ,
 וְאַחַר כֵּן הַקְּטִינָה עֲצָמָה לְהַקְרִיא
 בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים.
 וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצְּדִידִים
 לְמַעַלָּה בְּאוֹת ה' בְּחַבּוּר
 הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ. אַחַר
 כֵּן הַתְּפִשְׁטוּ דְּרָגוֹת מִצַּד זֶה
 וּמִצַּד זֶה. הַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ
 מִצַּד שְׁלֻמְעֵלָה נִקְרְאוּ מְמַשְׁלַת
 הַיּוֹם, וְהַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ מִצַּד
 שְׁלֻמְטָה נִקְרְאוּ מְמַשְׁלַת הַלֵּילָהּ.
 וְאֶת הַכּוֹכָבִים - שְׂאֵר הַצְּבָאוֹת
 וְהַמַּחְנוֹת שְׂאֵין לָהֶם חֻשְׁבוֹן,
 שְׁכָלֶם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁכַתּוּב
 וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ - זֶה
 אָרֶץ הַעֲלִיוֹנָה לְמַטָּה, כְּדוּגְמָא זֶה
 חֵי הַעוֹלָמִים. וְזֶה לְהָאִיר עַל
 הָאָרֶץ, זֶה אָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה כְּדוּגְמָא
 שְׁלֻמְעֵלָה.

מַלְבוֹתָא דְדוּד. אֲתַתְּקַן בְּיוֹמָא דָּא (וְדָא הוּא) רַגְלָא וְסַמְכָא רְבִיעָאָה דְכוּרְסֵיָיא, אֲתַתְּקַנו אַתְוּוֹן וְאֲתִישְׁרוּ עַל הוּכְתִייהוּ. וְעַם כָּל דָּא, עַד יוֹם שְׁתִיתָאָה דְאֲתַתְּקַן דִּיוּקְנָא דְאָדָם תְּקוּנָא כְּדָקָא יָאוּת לָא אֲתִישֵׁב בְּדוּכְתִיָּה. וּכְדִין אֲתַתְּקַן פּוּרְסֵיָיא עַלְאָה וְכוּרְסֵיָיא תַתָּאָה. וְעַלְמִין פְּלָהוּ אֲתִישְׁבוּ בְּדוּכְתִייהוּ. וְאַתְוּוֹן פְּלָהוּ אֲתַתְּקַנְן (דף כ ע"ב) עַל גְּלַגְלֵי בַפְּשִׁיטוּ דְטוּפְסִירָא דְקוּטְרָא.

וְיוֹמָא רְבִיעָאָה אִיהוּ יוֹמָא מְאִיס מְבוּנִים כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים קיח) אַבְּן מְאָסוּ הַבוּנִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים א) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בֵּי. דְּהָא נְהוּרָא דָּא אֲזַעֲרִית גְּרָמָה וְנְהִירוּ דִּילָהּ. וְקְלִיפִין אֲתַקְנוּ עַל הוּכְתִייהוּ. כָּל אַנוּן נְהוּרִין דְנִהְרִין פְּלָהוּ תְלִיין בְּהַאי רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם לְאֲתַקְנָא כְּהוּ כוּרְסֵיָיא דְדוּד. אֲלִין נְהוּרִין מְצִיִּירִין צִיּוּרָא דְלַתְתָּא לְאֲתַקְנָא צִיּוּרָא דְכְּלָהוּ דְאַנוּן בְּכָלְלָא דְאָדָם צִיּוּרָא פְּנִימָאָה. דְּכָל צִיּוּרָא פְּנִימָאָה אֲקָרִי הָכִי. וּמַהֲכָא כָּל צִיּוּרָא דְאֲתַכְּלִיל בְּאַתְפְּשִׁטוּ דָּא אֲקָרִי אָדָם. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל לד) אָדָם אֲתָם. אֲתָם קְרוּיִן אָדָם וְלֹא שְׂאֵר עַמּוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת.

וְכָרְ רֹחַא אֲקָרִי אָדָם. רֹחַא דְסִטְר קְדִישָׁא גּוּפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׁא (דָּאָדָם) אִיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי וְגו'. בְּשָׂרָא דְאָדָם לְבוּשָׁא אִיהוּ. וּבְכָל אֲתַר פְּתִיב בְּשָׂר אָדָם, אָדָם לְגו'. בְּשָׂר לְבוּשָׁא דְאָדָם גּוּפָא דִּילִיָּה. טְסִירִין דְלַתְתָּא דְאֲתַתְּקַן בְּהַתּוּכָא דְרוּחָא דָּא. אֲצִטְיִירוּ מְגִיָּה צִיּוּרִין דְאֲתַלְבִּשְׁן בְּלְבוּשָׁא אַחְרָא. כְּגוֹן צִיּוּרָא דְבְּעִירֵי דְכְּיִין (דברים יד) שׁוֹר שֶׁהָ כְּשָׂבִים וְשֶׁהָ עֲזִים אֵיל וְצִבִי וַיַּחְמֹר וְגו' אַנוּן דְּבְּעִיִן לְאֲתַכְּלִיל בְּלְבוּשָׁא

מַלְבוֹת דְדוּד הַתְּתַקְנָה בְּיוֹם זֶה (וְזֶה הוּא) רַגְלָא וְתַמְיִכָה רְבִיעִית שֶׁל הַפְּסָא, הַתְּתַקְנֵנוּ הָאוֹתִיּוֹת וְהַתִּישְׁרוּ עַל מְקוֹמָן. וְעַם כָּל זֶה, עַד הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהַתְּתַקְנָה דְמוֹת הָאָדָם תְּקוּן פְּרָאוּי, לֹא הַתִּישֵׁב בְּמְקוֹמוֹ, וְאֵז הַתְּתַקְּן פְּסָא עַלְיִין וְכַסָּא תַתְּחוּן, וְהַעוֹלְמוֹת כָּלֵם הַתִּישְׁבוּ בְּמְקוֹמָם, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת הַתְּתַקְנֵנוּ עַל גְּלַגְלֵיהֶם בְּהַתְּפַשְׁטוֹת שֶׁל תְּפִיסַת הַקְּשֶׁר. יוֹם רְבִיעִי הוּא יוֹם מְאוּס

מְבוּנִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים קיח) אַבְּן מְאָסוּ הַבוּנִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (שיר א) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בֵּי. שְׁהִירֵי אֹרְזָה זֶה הַקְּטִינָה עֲצָמָה וְהָאוֹר שְׁלָה, וְהַקְּלִפּוֹת נִתְקְנוּ עַל מְקוֹמָם. כָּל אוֹתָם הַמְּאוּרוֹת שְׁמַאֲרִים, כָּלֵם תְּלוּיִים בְּרְקִיעַ הַשְּׁמַיִם הַזֶּה לְהַתְּקִין בְּהֶם פְּסָא דְדוּד (מַלְכוּת).

הַמְּאוּרוֹת הִלְלוּ מְצִיִּירִים צִיּוּר שְׁלִמְטָה לְהַתְּקִין צִיּוּר שֶׁל כָּלֵם שְׁהֵם בְּכָלְלָא שֶׁל אָדָם, צִיּוּר פְּנִימִי. שְׁכָל צִיּוּר פְּנִימִי נִקְרָא כְּדָ. וּמִכָּאן שְׁכָל צִיּוּר שְׁנַכְלָל בְּהַתְּפַשְׁטוֹת זֶה נִקְרָא אָדָם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (יחזקאל לד) אָדָם אֲתָם, אֲתָם קְרוּיִים אָדָם וְלֹא שְׂאֵר עַמּוּם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת.

וְכָרְ רֹחַא נִקְרָאָת אָדָם. רֹחַא שֶׁל צִד קְדִישָׁה גּוּפּוֹ הוּא לְבוּשׁ [שֶׁל אָדָם], וְעַל זֶה כְּתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי וְגו'. בְּשָׂר שֶׁל אָדָם הוּא לְבוּשׁ. וּבְכָל מְקוֹם כְּתוּב בְּשָׂר אָדָם, אָדָם לְפָנִים. בְּשָׂר, לְבוּשׁ הָאָדָם גּוּפּוֹ. רֹחוֹת שְׁלִמְטָה שְׁנַתְּכִים בְּהַתּוּף שֶׁל רֹחַ זֶה הַצְּטִירוּ מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שֶׁהַתְּלַבְּשׁוּ בְּלְבוּשׁ אַחַר, כְּמוֹ צִיּוּר שֶׁל בְּהֵמוֹת טְהוּרוֹת, (דברים יד) שׁוֹר שֶׁהָ כְּשָׂבִים וְשֶׁהָ עֲזִים אֵיל וְצִבִי וַיַּחְמֹר וְגו'. אוֹתָם שְׁצִרִיכִים לְהַכְּלִיל בְּלְבוּשׁ שֶׁל

אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם צְדָדִים (ס"א ציורים) עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שְׁנֵקְרָא בוֹ גּוֹפוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבֶּשֶׂר שֶׁלוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלֵם.

כְּמוֹ זֶה בְּצַד הָאֲחֵר הַטְּמֵא, רוּחַ שֶׁהַתְּפִשְׁטָה בִּשְׂאָר עֲמִים עוֹבְדֵי עֲבוֹרִים יוֹצֵאת מִצַּד טְמֵאָה שְׂאִינוֹ אָדָם. וּמִשׁוֹם כֶּף לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל אָדָם וְאִין בוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ טְמֵא, בֶּשֶׂר טְמֵא יִטְמֵא לְתוֹף בֶּשֶׂר לְבוּשׁוֹ. מִשׁוֹם כֶּף, בְּעוֹד שְׁשׁוּרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף נִקְרָא טְמֵא. יוֹצֵא רוּחַ מְאוֹתוֹ הִלְבוּשׁ - לֹא נִקְרָא טְמֵא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שְׁנֹתֵכִים בְּהַתּוֹף שֶׁל רוּחַ זוֹ מְצַטְטִירִים מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שְׂמֵתִלְבָּשִׁים בְּלְבוּשׁ אֲחֵר כְּמוֹ צִיּוּרֵי בְּהֵמוֹת טְמֵאוֹת, וְהַתּוֹרָה פְּתַחָה בָּהֶם (ויקרא י"א) וְזֶה לָכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד, רוּחַ עוֹלָה בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא בֶּשֶׂר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹף בֶּשֶׂר הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְלִכֵּן שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד שֶׁל טְמֵא. כָּל מִין הוֹלֵף לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאוֹרוֹת הַעֲלוּיִנִים שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׂכַתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלְמִשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלִילָה. שֶׁלְטוֹן שֶׁל שְׁנֵי אוֹרוֹת אֵלֶּה זֶהוּ שֶׁלְטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בְּיוֹם,

דָּאָדָם הֵהוּא רוּחָא פְּנִימָאָה דְּאֲנוּן סְטֵרִין (ס"א ציורים), סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא דְּאֲתִקְרִי בְּהַ גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא שְׂמָא בְּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר אִיהוּ פְּנִימָאָה דְּהֵהוּא גּוֹפָא. בְּשֶׂר דִּילִיָּה לְבוּשָׂא. וְכֵן כְּלָהוּ.

בְּגוֹזְנָא דָּא בְּסֵטְרָא אֲחֵרָא מְסֻאָבָא, רוּחָא דְּאֲתִפְשֵׁט בִּשְׂאָר עֲמִין עוֹבְדֵי

עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת נִפְקָא מִסְטֵרָא דְּמְסֻאָבוֹ לָאו אִיהוּ אָדָם. וּבְגִין כֶּף לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דָּא. שְׂמָא דְּהֵהוּא רוּחָא טְמֵא לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דְּאָדָם וְלִית בֵּיהַ חוּלְקָא. גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא טְמֵא בְּשֶׂר טְמֵא יִטְמֵא לְגוֹ בְּשֶׂר לְבוּשָׂא דִּילִיָּה, בְּגִין כֶּף בְּעוֹד דְּשָׂרֵי הֵהוּא רוּחָא בְּהֵהוּא גּוֹפָא אֲתִקְרִי טְמֵא. נִפְקַר רוּחָא מְהֵהוּא לְבוּשָׂא לָאו אֲקִרֵי טְמֵא וְלֹא סְלִיק הֵהוּא לְבוּשָׂא בְּשְׂמָא.

טְסִירִין לְתַתָּא דְּאֲתַהֲתַף בְּהַתּוֹכָא דְּרוּחָא דָּא. אֲצִטְטִירִין מִנִּיָּה צִיּוּרִין

דְּאֲתִלְבָּשֵׁן בְּלְבוּשָׂא אֲחֵרָא כְּגוֹן צִיּוּרֵי בְּעִירֵי מְסֻאָבֵי. וְאוֹרֵיָתָא פְּתַח בְּהוּ (ויקרא י"א) וְזֶה לָכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפֵי וּבְעִירֵי דְּהֵהוּא סְטֵרָא רוּחָא סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא גּוֹפָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּגּוֹפָא בְּשֶׂר חֲזִיר אֲקִרֵי. חֲזִיר לְגוֹ בְּשָׂרָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּבְגִין כֶּף אֵלִין תְּרִין סְטֵרִין מִתְּפָרְשֵׁן. אֵלִין אֲתִפְלִילוּ בְּרִזָּא דְּאָדָם. וְאֵלִין אֲתִפְלִילוּ בְּרִזָּא דְּטְמֵא. כָּל זִינָא אֲזִיל לְזִינִיָּה וְאֲתַהֲדֵר לְזִינִיָּה.

נְהוּרִין עֲלֵאִין דְּקָא מְנַהֲרִין נְהוּרִין בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' לְאֲצִטְטִירָא לְתַתָּא צִיּוּרִין כְּדָקָא חֲזִי. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ'. וְלְמִשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלִילָה. שֶׁלְטוֹנוֹ דְּתֵרִין נְהוּרִין דָּא אִיהוּ שֶׁלְטוֹנוֹ כְּדָקָא חֲזִי.

מְאוֹר גְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בְּיוֹמָא. מְאוֹר קָטָן שֶׁלְטוֹנוֹ בְּלִילָא. וְרִזָּא דָּא מְהָכָא

שֶׁלְטָנוּתָא דְדְכוּרָא בִימְמָא לְמִנְאָה (נ"א לְמִלְאָה) בִּיתְהָ דְאַצְטְרִיךְ וְלֹאֲעֵלָא בִּיהַ טְרַפָּא וּמְזוּנָא. פִּינּוּן דְעָאֵל לִילְיָא וְנוֹקְבָא נְקִיט פְּלָא לִית שׁוֹלְטָנוּ דְבִיתָא בַר בְּנוֹקְבָא, דְהָא כְּדִין שֶׁלְטָנוּ דִּילָהּ (וְלֹא דְדְכוּרָא) דְכְּתִיב, (מְשִׁלֵי לֹא) וּתְקָם בְּעוֹד לִילָהּ וּתְתֵן טְרַף לְבִיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם דְדְכוּרָא. מְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה דְנוֹקְבָא.

מְאוּר קָטָן שֶׁלְטוֹנוּ בְּלִילָהּ. וְסוּד זֶה, מִכָּאֵן שֶׁלְטוֹן הַזְּכָר בַּיּוֹם לְצוּרוֹת (נ"א לְמִלָּא) לְבֵיתוֹ בְּכָל מָה שֶׁצְרִיךְ וְלֹהֲכָנִיס בּוֹ טְרַף וּמְזוּן. פִּינּוּן שֶׁנִּכְנַס הַלַּיְלָה וְהַנְּקָבָה לּוֹקַחַת הַכֹּל, אֵין שֶׁלְטוֹן הַבַּיִת - רַק בְּנוֹקְבָה, שֶׁהִרִי אֹז הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁלָּהּ (וְלֹא שֶׁל הַזְּכָר), שֶׁכְּתוּב (מְשִׁלֵי לֹא) וּתְקָם בְּעוֹד לִילָהּ וּתְתֵן טְרַף לְבִיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם שֶׁל הַזְּכָר, וּמְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה שֶׁל הַנְּקָבָה.

(מְאוּר גְּדוֹל דָּא הוּא שְׁמִשָּׁא וְאִית בִּיהַ תְּרִין עֶשְׂרַ פְּתַחֲוִין. אִית בִּיהַ תְּרִי עֶשְׂרַ שְׁעָתִי. וְשְׁמִשָּׁא שְׁלִיט עַל יוֹמָא. מְאוּר קָטָן אִית בִּיהַ תְּרִי עֶשְׂרַ פְּתַחֲוִין וְדָא סִיחְרָא וְשִׁלְטָא עַל לִילְיָא. וְלִילְיָא אִית בִּיהַ תְּרִיסַר שְׁעָתִי. וְעַל דָּא בִּיּוֹם הַהוּא וְהָיָה יוֹ אַחַד וְשִׁמְנוּ אַחַד. שְׁמִשָּׁא וְתְרִיסַר פְּתַחֲוִין אֲתַעְבְּדוּן י"ג מְכִילוֹן דְרַחֲמִי. לִיל סִיחְרָא וְתְרִיסַר פְּתַחֲוִין אֲתַעְבְּדוּ י"ג וְאֲתַעְבְּדוּ שְׁמִשָּׁא וְסִיחְרָא חַד. יוֹם וְלִילָהּ אַחַד. תְּרָא הוּא דְכְּתִיב וְהָיָה עֶרֶב וְהָיָה בֹקֶר יוֹם אַחַד וְרִוְדָא דָּא לְעֵילָא). וְאֵת הַפּוֹכְכִים. פִּינּוּן דְנוֹקְבָא פְּקִידַת בֵּיתָא וְאֲתַפְּנִיסַת לְבַעְלָהּ לִית שׁוֹלְטָנוּ לְבִיתָא אֲלֵא לְעוֹלָמְתָן דְאַשְׁתְּאַרְן בְּבֵיתָא לְאַתְקַנָּא כָּל תְּקוּנֵי בֵּיתָא. וּבְתַר אֲתַהֲדַר בֵּיתָא לְשֶׁלְטָנוּ דְדְכוּרָא בִימְמָא כְּלָא כְּדָקָא חֲזִי:

[מְאוּר גְּדוֹל זֶהוּ הַשְּׁמִשׁ, וְיֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרַ פְּתַחֲוִים, יֵשׁ בּוֹ שְׁתַּיִם עֶשְׂרַה שְׁעוֹת, וְשְׁמִשׁ שׁוֹלֵט עַל הַיּוֹם. הַמְאוּר קָטָן יֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרַ פְּתַחֲוִים, וְזוֹ הַלְבָנָה, וְשׁוֹלֵטַת עַל הַלַּיְלָה, וְכַלִּילָהּ יֵשׁ שְׁתַּיִם עֶשְׂרַה שְׁעוֹת, וְעַל זֶה בִּיּוֹם הַהוּא וְהָיָה ה' אַחַד וְשִׁמְנוּ אַחַד. הַשְּׁמִשׁ וְשְׁנַיִם עֶשְׂרַ פְּתַחֲוִים נְעֻשִׁים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרַה מְדוֹת הַרַחֲמִים. לִיל הַלְבָנָה וְשְׁנַיִם עֶשְׂרַ פְּתַחֲוִים וְנַעֲשׂוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרַ. וְנַעֲשׂוּ הַשְּׁמִשׁ וְהַלְבָנָה אַחַד, יוֹם וְלִילָהּ אַחַד. וְזוֹ שְׁכָחוּב וְהָיָה עֶרֶב וְהָיָה בֹקֶר יוֹם אַחַד, (סוּד יָהּ לְמַעְלָה). וְאֵת הַפּוֹכְכִים - פִּינּוּן שֶׁהַנְּקָבָה פּוֹקְדַת אֵת הַבַּיִת וּמְתַפְּנֶסֶת לְבַעְלָהּ, אֵין שֶׁלְטוֹן לְבֵית אֲלֵא רַק לְעֵלְמוֹת שְׁנַשְׁאָרוּ בְּבֵית לְהַתְקִין כָּל תְּקוּנֵי הַבַּיִת, וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר הַבַּיִת לְשֶׁלְטוֹן הַזְּכָר בַּיּוֹם, וְהַכֹּל פְּרָאוּי.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֵת שְׁנֵי הַמְאוּרוֹת. דָּא מְאוּר וְדָא מְאוּר. בְּגִין כֶּף אֲנוּן נְהוּרִין דְסִלְקֵי לְעֵילָא אֲקָרוּן מְאוּרֵי אוּר. וְאֲנוּן נְהוּרִין דְנִחְתּוּ לְתַתָּא אֲקָרוּן מְאוּרֵי אֲשׁ דְאֲנוּן דְרַגִין לְתַתָּא וְשֶׁלְטִי כָּל יוֹמוֹי דְחוּל. וְעַל דָּא כַּד נִפְיָק שִׁפְתָא מְבָרְכִין עַל שְׂרָגָא דְהָא אֲתִיחֵיב לּוֹן רִשׁוּ לְשֶׁלְטָאָה. אֲצַבְעָאן דְבַר נָשׁ אֲנוּן סִתְרָא דְדְרַגִין וְרִזִין דְלְעֵילָא, וְאִית בְּהוּ פְּנִימָאִין וְאַחֲוָרִים. אַחֲוָרִים אֲנוּן לְבַר וְאֲנוּן רְמִזוּ לְטוֹפְרִין דְאַצְבְּעָן. וּבְגִין כֶּף אִית (דף כא כ"ב) רִשׁוּ לְאַסְתַּפְּלָא בְּטוֹפְרִין בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת דְהָא נְהוּרִין מֵהוּא שְׂרָגָא וְנְהוּרִין מֵהוּא אֲשׁ לְשֶׁלְטָאָה.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֵת שְׁנֵי הַמְאוּרוֹת. זֶה מְאוּר וְזֶה מְאוּר. מִשׁוּם כֶּף אוֹתָם מְאוּרוֹת שְׁעוּלִים לְמַעְלָה נִקְרְאִים מְאוּרֵי אוּר, וְאוֹתָם מְאוּרוֹת שְׂפִירְדוּ לְמַטָּה נִקְרְאִים מְאוּרֵי אֲשׁ, שֶׁהֵם דְרָגוֹת לְמַטָּה וְשׁוֹלְטִים כָּל יְמֵי הַחַל. וְעַל כֵּן, כִּשְׁהַשְּׁבַת יוֹצֵאת, מְבָרְכִים עַל גַּר, שֶׁהִרִי נִתְּנָה לְהֵם רְשׁוּת לְשֶׁלֵט. הָאֲצַבְעוֹת שֶׁל כֶּף אֲדָם הֵם סִתְרַ שֶׁל דְרָגוֹת וְסוּדוֹת שֶׁלְמַעְלָה, וְיֵשׁ בְּהֵם פְּנִימִיִים וְאַחֲוָרִיִים. אַחֲוָרִיִים הֵם לְחוּץ, וְהֵם רְמִזוּ לְצַפְרֵי הָאֲצַבְעוֹת.

וְלִכְּן יֵשׁ רְשׁוּת לְהַסְתַּכֵּל בְּצַפְרֵיִם בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת, שֶׁהִרִי מְאִירִים מְאוּתוֹ הַנֵּר וּמְאִירִים מְאוּתָהּ אֲשׁ לְשֶׁלֵט.

אֲלֵה נְרָאִים. אֲצַבְעוֹת שֶׁל בְּפָנִים
 אֵין רְשׁוֹת לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נֵר,
 שְׁהָרִי מְלַמְעֵלָה מְאִירִים וְנִקְרָאִים
 פָּנִים פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִית
 אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. שְׁלֹא
 יִסְתַּכַּל בֶּן אָדָם בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת
 בְּאֲצַבְעוֹת לְפָנִים בְּשַׁעֲה שְׁאוֹמֵר
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת
 אַחֲרֵי - אֵלוֹ פָּנִים שֶׁל בַּחוּץ
 שְׁנִרְמָזוּ בְּצַפְרֵינִים. (שם) וּפְנֵי לֹא
 יֵרָאוּ - אֵלוֹ הָאֲצַבְעוֹת לְפָנִים.
 אֵלֶּה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבַּת, וְאֵלֶּה
 שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹלֵט לְבָדוֹ בְּאוֹתָם פָּנִים
 פְּנִימִיִּים עַל כִּפְסֵי כְבוֹדוֹ, וְכֻלָּם
 נִקְלָלִים בּוֹ וְהַשְׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ.
 וְלִכֵּן מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וְיִוְרָשִׁים יִרְשֶׁה זֶה
 הָעָם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שְׁנִקְרָאִים עִם
 אֶחָד בְּאֶרֶץ. מְאוּרֵי אֹר מְצַד
 הַיָּמִין שֶׁהוּא אֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיא
 בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבָּת
 מְאִירִים אוֹתָם מְאוּרֵי אֹר
 בְּלִבְדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
 כָּלֵם לְמַטָּה.

וּבְשִׁיּוֹצֵאת שַׁבַּת, נִגְנְזִים [אוֹתָם]
 מְאוּרֵי אֹר שְׁלֹא מְתַגַּלִּים,
 וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מֵתֵי שׁוֹלְטִים
 בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת? עַד עֶרֶב יוֹם
 הַשַּׁבָּת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִיּוֹת
 מוֹאֲרִים מְאוֹתוֹ הַנֵּר בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב, שְׁלֹא יִכּוֹלָה
 הָעַיִן לְשַׁלֵּט בָּהֶם בְּגִלְל שֶׁהֵם
 רְצוּא וְשׁוּב. חַיּוֹת שְׁמִתְגַּלּוֹת הֵם
 שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
 וּמִיָּהוּ זֶה? מִטְטְרוּן, שֶׁהוּא
 גְּדוֹל וְנִכְבָּד מִשְׁאֵר אֵלֶּה [כִּי
 הַצְּבָאוֹת], וְעַלְיוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת
 פָּרְסוֹת. חַיּוֹת שְׁמִסְתְּרוֹת הֵן
 [בְּרִבּוּעוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 שְׁמִתְפֹּסוֹת. י"ה אוֹתֵיּוֹת שׁוֹלְטוֹת

אֲלֵין אֲתַחְזִיין, אֲצַבְעָאן לְגוֹ לֹא אֵית רְשׁוֹ
 לְאֲתַחְזִיִּיא בְּהֵוּא שְׁרָגָא דְּהָא מְלַעִילָא
 נְהָרִין וְאֶקְרוּן פָּנִים פְּנִימָאִין. וְרִזָּא דָא וְרֵאִית
 אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. דְּלֹא יִסְתַּכַּל בְּרֵשׁ
 בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת בְּאֲצַבְעָן לְגוֹ בְּשַׁעֲתָא דְּאָמֵר
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי אֲלֵין
 פָּנִים דְּלִבְר דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּטוּפְרֵי. (שם) וּפְנֵי לֹא
 יֵרָאוּ אֲלֵין אֲצַבְעָאן לְגוֹ. אֲלֵין שְׁלֵטֵי בְּשַׁבַּתָא
 וְאֲלֵין שְׁלֵטֵי בַּחֹל.

וּבְיוֹמָא דְּשַׁבַּתָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלֵט
 בְּלַחֲדוּדֵי בְּאַנּוֹן פָּנִים פְּנִימָאִין עַל
 פְּרִסֵי (ה) יִקְרִיָה וְכֻלְהוּ אֲתַפְּלִילֵן בֵּיה
 וְשִׁלְטָנוּתָא דִּילִיָּה אִיהוּ. וּבְגִין כֶּף אַחֲסִין
 נִיחָא לְכָל עַלְמִין. וְיִרְתִּין יִרוּתָא דִּיוֹמָא דָא
 עִמָּא קְדִישָׁא דְּאֶקְרוּן עִמָּא חַד בְּאַרְעָא.
 מְאוּרֵי אֹר מְסֻטְרָא דִּימִינָא דְּאִיהוּ אֹר
 קְדָמָה דְּהוּא בְּיוֹמָא קְדָמָה. דְּבְיוֹמָא
 דְּשַׁבַּתָא נְהָרִין אַנּוֹן מְאוּרֵי אֹר בְּלַחֲדוּדֵיהוּ
 וְשִׁלְטִין. וּמִנִּיָּהוּ נְהָרִין כֻּלְהוּ לְתַתָּא.

וְכֵר נְפִיק שַׁבַּתָא גְּנִיזִין (אֲנִין) מְאוּרֵי אֹר דְּלֹא
 אֲתַגְּלִיין. וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שְׁלֵטִין כָּל חַד
 וְחַד עַל דּוּכְפִיָּיהוּ. אִימְתֵי שְׁלֵטִין בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת עַד מְעַלֵי יוֹמָא דְּשַׁבַּתָא. וְעַל דָּא
 אֲצַטְרִיכוּ לְאֲתַנְהָרָא מֵהֵוּא שְׁרָגָא בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב. דְּלֹא יִכּוֹל עֵינָא לְמַשְׁלֵט
 בְּהוּ בְּגִין דְּאַנּוֹן רְצוּא וְשׁוּב. חַיּוֹת
 דְּאֲתַגְּלִיין אַנּוֹן דְּהֵוּא אוֹפֵן קָאִים בְּגִנוּיָּיהוּ,
 וּמֵאֵין אִיהוּ דָא מִטְטְרוּן דְּאִיהוּ רַב וְיִקְרִי
 מִשְׁאֵר אֲלֵין (כִּי תִּלְיִין), וְעַלְאָה חֲמֵשׁ מְאָה
 פְּרִסֵי. חַיּוֹת דְּמִטְמָרְן אַנּוֹן (רְבִיעָאן) תַּחַת תַּרְיִן
 אֲתַוּוֹן עַלְאִין דְּאֲתַפְּסִיין. י"ה אֲתַוּוֹן שְׁלֵטִין
 עַל ו"ה. אֲלֵין רְתִיכָא לְאֲלֵין. וְהֵוּא טְמִירָא

על ו"ה. אלה מרכבה לאלה. ואותו הטמיר של כל הטמירים שלא נודע כלל שולט על הכל ורוכב על הכל. החיות שמתגלות הם למטה תחת אלה העליונות שנסתרות ומוארות מהן, ומתנהגים בגללם.

החיות העליונות כלן כלולות ברקיע השמים, ועליהם כתוב יהי מארת ברקיע השמים, והיו למארת ברקיע השמים. כלם תלויים באותו רקיע השמים. הרקיע שעל גבי החיות, זה אותו שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי הסיה רקיע פועין הקרח. זה אותו קדמון (נ"א ה' קדמון).

שְׁהָרִי מִשֵּׁם וְהִלָּאָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִסְתַּפֵּל וְלִדְעַת. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בְּמַחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרָת עֲלִיּוֹנָה. מַחְשַׁבַת בֵּן הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לא יכל] לְהִתְדַבֵּק וְלִדְעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְּלוּיִים בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיּוֹנָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהַשִּׁיג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עֲלִיּוֹנָה] מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּפֵה וְכַמָּה. לְפָנִים מֵהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוֹשָׂה רְעִיּוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְּׂכֵלָה לְשָׂאֵל, וְכָל שֶׁכֵּן לִדְעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוֹ רֶשֶׁם כָּלָל, וּשְׂאֵלָה לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ, וְלֹא רְעִיּוֹן לְהִסְתַּפְּלוֹת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחְתִּית שֶׁל הָאֵין סו"ף, מֵאִיר אֹר דְּקִיק וְלֹא יְדוּע, נִסְתָּר בְּסִתָּר (נ"א בְּרֶשֶׁם) כְּחַד הַמַּחֲט. סוּד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יְדוּע, עַד שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ אֹר. בְּמִקּוֹם שִׁישׁ בּוֹ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתוֹת, מִשֵּׁם יוֹצְאִים.

בְּרֹאשׁ הַכֹּל. א רֹאשׁ וְסו"ף שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. הַרֶשֶׁם שֶׁנֶּרְשָׁמִים בּוֹ בּוֹ דְּמִוֹת רַבּוֹת, אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד.

לְכָל טְמִירֵין דְּלֹא אֶתִידַע כָּלָל שְׁלִיט עַל כָּלָא וְרֹכִיב עַל כָּלָא. חִיּוֹת דְּאֶתְגַּלְיִין אֲנוּן לְתַתָּא תַּחֲתוֹת אֵלִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרן, וְאֶתְנַהֲרן מִבְּנִייהוּ, וְנִטְלִין בְּגִינְיִיהוּ.

חִיּוֹת עֲלָאִין כְּלִיזן בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. וְעֲלִייהוּ כְּתִיב יְהִי מְאֹרֵת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם וְהָיוּ לְמְאֹרֵת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כְּלִיזן תְּלִיין בְּהֵוּא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. רַקִּיעַ שְׁעַל גְּבִי חִיּוֹת דָּא הֵוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל א) וְדְמוֹת עַל רְאשֵׁי חִיּוֹת רַקִּיעַ פְּעִין הַקְּרַח דָּא הֵוּא קְדָמוֹן (נ"א ה' קדמון).

דְּהָא מִתְמָן וְלְהִלָּאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַסְתַּכְּלָא וְלִמְנַדַּע. מָאִי טַעְמָא מִשׁוּם דְּאִיהוּ סְתִים בְּמַחְשָׁבָה. וּמַחְשָׁבָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמִירָא סְתִימָא עֲלָאָה. מַחְשָׁבָה דְּבַר נֶשׁ בְּכָל עֲלָמָא (ס"א לא יכל) לְאַתְדַּבְּקָא וְלִמְנַדַּע לָהּ. מִלִּין דְּתְלִיין בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַתְדַּבְּקָא לוּן. מַחְשָׁבָה (עֲלָאָה) מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּפֵה וְכַמָּה. לְגוֹ מִן מַחְשָׁבָה מָאן אִיהוּ דְּעֵבִיד רְעִיּוֹנִי. דְּהָא לִית סוּכְלָתְנוּ לְמִשְׁאֵל כָּל שֶׁכֵּן לְמִנְדַּע.

אִי"ן סו"ף לִית בֵּיה רְשׁוּמָא כָּלָל וְלֹא תְלִיא שְׂאֵלְתָא בֵּיה וְלֹא רְעִיּוֹנָא לְאַסְתַּכְּלוֹתָא דְּמַחְשָׁבָה כָּלָל. מְגוֹ סְתִימָא דְּסְתִימָא, מְרִישׁ נְחִיתוֹ דְּאֵין סו"ף, נְהִיר נְהִירוֹ דְּקִיק וְלֹא יְדִיעַ. סְתִים בְּסְתִימוֹ (נ"א בְּרֶשֶׁמוֹ) פְּחִדוּדָא דְּמַחְטָא. רְזָא סְתִימָא דְּמַחְשָׁבָה לֹא יְדִיעַ עַד דְּאֶתְפַּשֵּׁט נְהִירוֹ מִגְּיָה. בְּאַתְר דְּאִית בֵּיה רְשִׁימִין דְּאֶתְוּוֹן כְּלִיזוֹ. מִתְמָן נִכְקָן.

בְּרִישׁ כָּלָא. א רִישָׁא וְסוּפָא דְּכָל הַדְּרָגִין. רְשִׁימוֹ דְּאֶתְרִשִׁים בֵּיה הַדְּרָגִין כְּלִיזוֹ.

כָּל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא נִקְרָא אֶלָּא אֶחָד. לְהַרְאוֹת שְׂאֵף עַל גַּב שִׁישׁ

וְדָאֵי הִיא הָאוֹת שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהּ. רֵאשִׁית שֶׁל אֶלֶף, סֵתֵר שֶׁל סוּד הַמַּחְשָׁבָה הֶעֱלִינָה. וְאוֹתָהּ הִתְפַּשְׁטוּת שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַכֵּל נִסְתָּר בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ. בְּגִלְל שְׁפָשׁוּצֵאֵת א' מְרַקֵּיעַ הִזָּה, בְּדַמוֹת שֶׁל סוּד רֵאשׁ הַמַּחְשָׁבָה יוֹצֵאת. בְּאוֹתוֹ אֲמַצֵּעַ שֶׁל אֶלֶף פְּלוּלִים בּוֹ שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, סוּד שֶׁל כָּל הַחַיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת הֶעֱלִינּוֹת [ס"א שְׁעוּלוֹת] [ס"א שְׁתַּלּוּיּוֹת] מִתּוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה.

אוֹר אֶחָד שְׁמַאִיר וְנִגְנָו, זֶה אוֹר שֶׁל אוֹת ט שֶׁל בְּרֵאשִׁית. חֹם הַיּוֹם שֶׁהִיא יוֹשֵׁב אֲבָרְהָם פֶּתַח הָאֵהֶל, שֶׁהוּא פֶּתַח מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, וְחֹם הַיּוֹם מַאִיר עַל אוֹתוֹ פֶּתַח וּמַאִיר מִשָּׁם.

שְׁנֵי אוֹר שְׁהוּלָף לְהִיּוֹת חֲשׂוֹף לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. הַסוּד שֶׁל תְּפִלַּת יִצְחָק לְהִתְקִין דְּרָגָה זוֹ, שְׁכַתּוֹב (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. הַסְתַּפְלוּת שֶׁל עָרֵב, וְחֲשׂוּכִים כָּלֵם אֲצִלוֹ. בְּפָנוֹת הָעָרֵב הִזָּה הַסְתַּפֵּל יִעֲקֹב בְּאוֹתוֹ מִמְּנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

שְׂרִישֵׁי אוֹר שְׁפּוֹלֵל שְׁנֵי אֵלוֹ, אוֹר שְׁמַאִיר בְּרִפּוּאָה, סוּד הַכְּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה וְהוּא צֹלַע עַל יָרְכוֹ. זֶהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוֹ, יָרְכוֹ כְּתוּב וְלֹא יָרְכִיו, זֶה דְּרָגָה רְבִיעִית, שֶׁלֹּא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיו כְּתוּב (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזַ נִתְקַן שֶׁהִיא חֲלָשׁ כְּשֶׁהִסְתַּפֵּן יַעֲקֹב אֲבִינוּ עִם הַמִּמְנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

וַיִּנְעַ בְּכַף יָרְכוֹ. כְּשֶׁבֵּא אֲצֵל יַעֲקֹב, לָקַח כַּח מְאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקָּשָׁה. וַיַּעֲקֹב הִזָּה נִכְלָל בּוֹ

וְלֹא אֶקְרִי אֶלָּא אֶחָד. לְאַחֲזָאָה דְּאָף עַל גַּב דְּאִית בֵּיה דְּיוֹקְנִין סְגִיִּין לָאו אִיהוּ אֶלָּא חַד. וְדָאֵי אִיהוּ אֶת דְּעֶלְאִין וְתַתְּאִין תְּלִיין בֵּיה. רֵאשִׁיתָא דְּאֶלֶף טְמִירוֹ דְּרִזָּא דְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. וְהִיא אֶתְפַּשְׁטוֹ דֵּהִיא רְקִיעַ עֲלָאָה כֻּלָּא סְתִימָה בֵּהִיא רִישָׁא. בְּגִין דְּכַד נְפִיק א' מִהֵיא רְקִיעַ בְּדִיוֹקְנָא דְּרִזָּא דְּרִישָׁא דְּמַחְשָׁבָה נְפָקָא. בֵּהִיא אֶמְצָעִיתָא דְּאֶלֶף שִׁית דְּרָגִין כְּלִילָן בֵּיה רִזָּא דְּכֻלְהוּ חַיּוֹת טְמִירִין עֲלָאִין (ס"א דְּסִלְקוֹ) (ס"א דְּתַלּוּיּוֹ) מִגּוֹ מַחְשָׁבָה.

חַד נְהִירוֹ דְּנְהִיר וְאַתְגְּנִיו. דְּהָא נְהִירוֹ דְּאֶת (ט) דְּבְרֵאשִׁית (ס"א ב' דְּבְרֵאשִׁית). חוֹם הַיּוֹם דֵּהוּ אֲבָרְהָם יִתִּיב פֶּתַח הָאֵהֶל דְּאִיהִי פֶתַח מִתְּתָא לְעֵילָא. וְחוֹם הַיּוֹם נְהִיר עַל הִיא פֶתַח וְנְהִירָא מִתְּתָא.

הַתְּנַנָּא נְהִירוֹ דְּאֲזִיל לְאַתְחַשְׁכָּא לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. רִזָּא דְּצִלוּתָא דְּיִצְחָק לְאַתְקַנָּא הֵיא דְּרָגָא דְּכְתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. אֶסְתַּפְלוּתָא דְּעָרֵב וְחֲשׂוּכָן כְּלָהוּ לְגַבִּיהָ. בֵּהֵיא פְּנוֹת עָרֵב וְאַסְתַּפֵּל (נ"א אֶסְתַּפְּלוֹ) יַעֲקֹב בֵּהִיא מִמְּנָא דְּעֶשׂוֹ. תְּלִיתָאָה נְהִירוֹ דְּכֻלִּיל תְּרִין (דף כא ע"ב) אֲלִין. נְהִירוֹ דְּנְהִיר בְּאַסְוּוּתָא. רִזָּא דְּכְתִיב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כַּד אֶתְפְּלִיל בֵּהִיא פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה וְהוּא צוּלַע עַל יָרְכוֹ. דָּא אִיהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוֹ יָרְכוֹ כְּתִיב וְלֹא יָרְכִיו, דָּא דְּרָגָא רְבִיעִאָה. דְּלֹא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתְּתָן עַד דְּאֶתָא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיהָ כְּתִיב, (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו', כְּדִין אֶתְקַן דֵּהוּ חֲלָשָׁא מִכַּד אֶסְתַּפֵּן יַעֲקֹב אֲבִינוּ בְּמִמְנָא דְּעֶשׂוֹ.

וַיִּנְעַ בְּכַף יָרְכוֹ כַּד אֶתָא לְגַבִּי דְּיַעֲקֹב נִטַּל

וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא פִּי לֹא יָכַל לוֹ
וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. לָקַח תְּקַף הַדִּין
מִשָּׁם, בְּגִלְל שְׂיִרְף הוּא מְחוּץ
לַגּוֹף. שְׂיִעֲקֵב הִיָּה גוֹף, וְגוֹפוֹ
הִיָּה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׂתֵי דְרָגוֹת
בְּסוּד שְׁנֵי אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁלָּקַח
תְּקַף מְחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף
יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא
שְׁמוּאֵל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל
כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא.
יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
שְׁפָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כו) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֵךְ
עָלָיו. הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית.
נִצַּח - יָרֵךְ שְׁמָאֵל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן
כָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בְּיַמִּין,
שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים טו) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ
נִצַּח. יְמִינֶךָ לֹא כְּתוּב אֶלֶּא
בְּיַמִּינֶךָ. מֵה הַטַּעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ
יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד
הַטְּמֵאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח,
וְהִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל. וְעַל זֶה כָּא
לְהַזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
שְׁפָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה
כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית
וְלְבִסוּף.

וְעוֹד, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל
אוֹתוֹ אַחַר כֵּף בְּהוֹד, מִתִּי? לְאַחַר
שֶׁמֶשַׁח מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא
שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלֹמְעֵלָה -
גַּם הוּא לְמַטֵּה כְּמוֹ שְׂאוֹתָם שְׁנֵי
הַצְּדָדִים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד,
כְּמוֹ שֶׁמֶשַׁח וְאַהֲרֹן שְׁלֹמְעֵלָה.
וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוּזוֹת זוֹ בְּזוֹ,
שְׁפָתוֹב (שם טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנֵי וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ.
שְׁהָרֵי שֶׁשָׁה צְדָדִים נִכְלָלוּ
וְאַחֲזוּזוֹת זוֹ בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׂאֵלָה אַחֲזוּזִים, מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל - כֵּף גַּם אַחֲזוּזִים
יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל
הַבֵּית. מֵת יַעֲקֹב - נִטְלָה מֹשֶׁה אֶת
הַבֵּית, וְצָנָה אוֹתָהּ בְּחַיָּו. יוֹסֵף

תְּקַפָּא מֵהוּא פְּנוֹת עַרְבַּ בְּדִינָא תְּקִיפָא. וַיַּעֲקֹב
הָוָה אֶתְּכָלִיל בֵּיהּ וְלֹא יָכִיל לִיהּ. וַיֵּרָא כִּי לֹא
יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. נִטְלָה תְּקַפָּא דְּדִינָא
מִתַּמָּן. בְּגִין דְּיִרְכָא אִיהוּ לְבַר מְגוּפָא. דְּיַעֲקֹב
גוּפָא הָוָה, וְגוּפִיהּ הָוָה כָּלִיל בְּרָזָא דְּתַרִּין
דְּרָגִין בְּרָזָא דְּאֶקְרִי אָדָם. כִּיּוֹן דְּנִטְלָה תְּקַפָּא
לְבַר מְגוּפָא, מִיָּד וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא אִתְּנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתַּמָּן עַד דְּאֵתָא שְׁמוּאֵל.
וְעַל דָּא נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתִיב בֵּיהּ פִּי לֹא
אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ אִתְּנַבֵּי מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
דְּכְתִיב (בַּמְדַּבֵּר כו) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֵךְ עָלָיו. הוֹד. וְדָא
דְּרָגָא חֲמִישִׁאָה. נִצַּח יִרְכָא שְׁמָאֵל דְּיַעֲקֹב.
וּבְגִין כֵּף אֵתָא דוֹד וְכָלִיל לִיהּ בְּיַמִּינָא דְּכְתִיב,
(תְּהִלִּים יו) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ נִצַּח. יְמִינֶךָ לֹא כְּתִיב
אֶלֶּא בְּיַמִּינֶךָ. מָאִי טַעְמָא אִתְּחַלֵּשׁ יִרְכָא
דְּיַעֲקֹב, בְּגִין דְּאִתְּקַרַּב בֵּיהּ סֵטֵר מְסֻאָבָא
וְנָקִיט תְּקַפָּא מִנִּיהּ וְאִתְּעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל, וְעַל
דָּא אֵתָא לְאַדְפְּרָא דְּדָא אִיהוּ יִרְכָא דְּיִשְׂרָאֵל
דְּכְתִיב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כָּל מִלּוּי
הוּוּ בְּדִינָא בְּשִׁירוּתָא וּבְסוּפָא.

וְתוֹ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּלִיל לִיהּ לְבִתְרָ בְּהוֹד.
אִימְתִי לְבִתְרָ דְּמֶשַׁח מְלָכִין. וְעַל דָּא
שְׁקִיל אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּתַרִּין סֵטְרִין דְּלְעִילָא, אַף הוּא לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא
דְּאֲנוּן תַּרִּין סֵטְרִי. וּמָאן אֲנוּן. נִצַּח וְהוֹד.
כְּגוּוֹנָא דְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דְּלְעִילָא. וְכָלְהוּ דְּרָגִין
אַחֲזִדֵּן דָּא בְּדָא דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנֵי וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. דְּהָא שִׁית
סֵטְרִין אִתְּכָלִילוּ וְאַחֲזִדֵּן דָּא בְּדָא.

בְּמָה דְּאֵלִין אַחֲזִדֵּן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל,
אוּף הָכִי אַחֲזִדֵּן (כ"א דָּא בְּדָא) יַעֲקֹב מֹשֶׁה
וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא. מִית יַעֲקֹב נִטְלָה
מֹשֶׁה בֵּיתָא וּמִנֵּי לָהּ בְּחַיָּו. יוֹסֵף עַל יָדֵי

על ידי יעקב ומשה היה צדיק.
[ושגורם לא שמשו הבית אלא ביוסף, בגלל שהיה צדיק].

יעקב ביוסף לקח את הבית, שכתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד שלקח אותו את יוסף. כשיצאה השכינה מהגלות, לא יכול להזדווג בה, רק ביוסף, שכתוב (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. למה כתוב עמו? אלא גוף לא מזדווג בנקבה עד שמזדווג עם הברית. ועל זה משה לקח לו את יוסף עמו. פיון שהיה עמו, שמש בנקבה פראוי. ולכן יעקב משה ויוסף הולכים כאחד.

יעקב מת, וגופו הכניסו אותו לארץ הקדושה. יוסף מת, גופו לא נקבר בארץ הקדש, אלא עצמותיו. משה [מת] - לא זה ולא זה, למה? אלא יעקב בעלה הראשון של הגבירה היה. מת יעקב - הזדווגה במשה. ובעוד שמשו היה בעולם הזה, צוה אותה פראוי, והוא היה בעלה השני. את יעקב הכניסו לארץ הקדושה כשגופו שלם, בגלל שהוא גוף. יוסף - עצמותיו ולא גופו, בגלל שעצמות הם צבאות ומחנות שלמעלה, וכלם יוצאים מאותו צדיק. והצדיק נקרא צבאות. מה הטעם? בגלל שכל צבאות ומחנות עליונים יוצאים ממנו, ועל זה עצמותיו, שהן צבאות, נכנסו לארץ.

משה היה בחוץ, ולא נכנס לשם לא גופו ולא עצמותיו. אלא נכנסה השכינה לארץ. אחר שמשו מת וחזרה לבעלה הראשון, ודאי הוא יעקב. מפאן נקבה שנשאת לשנים באותו העולם, היא חוזרת לראשון. משה היה בחוץ, פיון שבעלה הראשון היה בארץ.

דיעקב ומשה הנה צדיק. (והרנוייהו לא שמשו ביתא אלא ביוסף בגין דהנה צדיק).

יעקב ביוסף נטל ביתא דכתיב, (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד דנטל ליה ליוסף. כד נפקת שכינתא מן גלותא לא יכיל לאזדווגא בה אלא ביוסף דכתיב, (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. אמאי כתיב עמו. אלא גופא לא אזדווג בנוקבא עד דאזדווג בהדי ברית. ועל דא משה נטל ליה ליוסף עמיה. פיון דהנה עמיה שמש בנוקבא כדקא יאות. ובגין כך יעקב משה ויוסף כחדא אזלי.

יעקב מית וגופיה אעלו ליה בארעא קדישא. יוסף מית גופיה לא אתקבר בארעא קדישא אלא גרמוי. משה (מית) לא האי ולא האי. אמאי. אלא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הנה. מית יעקב אזדווגא ביה במשה. ובעוד דהנה משה בהאי עלמא מני לה כדקא יאות ואיהו הנה בעלה תניינא. יעקב אעילו ליה לארעא קדישא גופיה שלים בגין דאיהו גופא. יוסף גרמוי ולא גופיה בגין דגרמין אנון חיילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מההוא צדיק. וצדיק צבאות אקרי. מאי טעמא, בגין דכל צבאות ומשריין עלאין מניה נפקין. ועל דא גרמוי דאנון צבאות אעלו בארעא.

משה הנה לבר ולא עאל תמן לא גופיה ולא גרמוי אלא אעלת שכינתא בארעא. בתר דמית משה ואתהדרת לבעלה קדמאה ודאי איהו יעקב. מפאן נוקבא דאתנסיבת בתרין, בההוא עלמא אהדרת לקדמאה. משה הנה לבר פיון דבעלה קדמאה הנה בארעא.

מֹשֶׁה זָכָה בְּחַיָּיו מֵהַ שְׁלֵא זָכָה בוּ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בַּהּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּמֹשֶׁה בְּעוֹלָם הַיָּהּ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁזֶה הֵינָה הַחֲסָרוֹן שֶׁל מֹשֶׁה - לֹא כִּף! אֲלֵא כִּשְׂיִצְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִצַּד הַיּוֹבֵל הַיָּהּ, וְכָל אוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא הִיוּ מֵעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן. וּבְאוֹתָהּ הַדְּמוּת הַלְכוּ בְּמִדְבָּר, וְאֶחָד מֵהֶם לֹא נִכְנַס לְאֶרֶץ, אֲלֵא בְּנֵיהֶם תּוֹלְדוֹתֵיהֶם כְּרֵאוּי, שֶׁהֵם תִּקּוֹן הַלְבָנָה, וְכָל מַעֲשֵׂי הָאֶרֶץ הִיוּ תִקּוֹן הַלְבָנָה.

מֹשֶׁה שָׁמַשׁ בְּלְבָנָה בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּגוֹף וְצוּה אוֹתָהּ לְרִצּוֹנוֹ, וְכִשְׁנִפְטַר מֵהָעוֹלָם הַיָּהּ, עָלָה בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְחִזַּר בְּרוּחַ לְיּוֹבֵל הַעֲלִיּוֹן (בַּיָּהּ), וְשֵׁם נִדְבַק בְּאוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא שֶׁהִיוּ שְׁלוֹ. מֵהַ שְׁלֵא הֵינָה כֵּן לְיַעֲקֹב, שֶׁהוּא חִזַּר בְּרוּחַ לְתוֹף הַשְּׁמִטָּה מֵהַ שְׁלֵא הֵינָה כִּף בְּחַיָּיו, [הַיּוֹת] כִּיּוֹן שְׁבִיט אַחַר הֵינָה לוֹ.

וְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה נִתְמַקְנָה בְּתִקּוֹן [הָעוֹלָם שְׁלִמְטָה] בְּכַח שְׁלִמְעָלָה. וְעַל זֶה לֹא רֵאוּי לְהִיּוֹת כְּלָם כְּאֶחָד. אֲלֵא שֶׁל הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן הִיוּ לְבָדָם כְּלָם בְּרוּחַ, וְאֲלֵא שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הִיוּ כְּלָם לְבָדָם בְּגוֹף, וְלֹא רֵאוּיִים לְהִיּוֹת אֲלֵה וְאֲלֵה בְּתוֹף הַלְבָנָה, אֲלֵא אֲלֵה תוֹף הַלְבָנָה וְאֲלֵה בְּחוּץ, לְהֵאִיר אֲלֵה מִתּוֹף אֲלֵה. וְכָלֶם שְׁנִכְנְסוּ בְּאֶרֶץ, דְּמוּת הָרֵאוּשׁוֹנִים הִיוּ, וְלֹא הִיוּ בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה כְּמוֹתָם, בְּגִלְל שְׁלֵא יְהִיָּה דוֹר וְלֹא הֵינָה מִקְדָּם כְּמוֹ אוֹתָם רֵאוּשׁוֹנִים שְׁנִרְאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹד רְבוּנָם פְּנִים בְּפְנִים.

יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בְּנִשְׁוֹתָיו בְּגוֹף, אַחַר כִּף נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ. מֹשֶׁה נִפְרַד מֵאִשְׁתּוֹ וְשָׁמַשׁ כְּשֶׁהוּא בְּגוֹף בְּאוֹתָהּ רִיחַ קְדוּשָׁה. אַחַר כִּף נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ עֲלִיּוֹנָה טְמִירָה

מֹשֶׁה זָכָה בְּחַיָּיו מֵהַ דְּלָא זָכָה בֵּיהַ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בַּהּ בְּהֵוּא עֲלֵמָא, מֹשֶׁה בְּהֵאִי עֲלֵמָא. וְאִי תִימָא דְגָרִיעוֹ דְּמֹשֶׁה הָוָה. לֹאוּ הָכִי. אֲלֵא כַּד נִפְקִי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם מִסְטָרָא דְיּוֹבֵלָא הָוָה. וְכָל אֲנוּן שְׁתִּין רַבְרָבָן מֵעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ. (דף כב ע"א) וּבְהֵוּא דְיּוֹקְנָא אֲזָלוּ בְּמִדְבָּרָא וְחַד מְנַהוּן לָא עֲאָלוּ בְּאֶרְעָא. אֲלֵא בְּנֵיהוֹן תּוֹלְדִין דְּלֵהוֹן כְּדָקָא חֲזִי דְאֲנוּן תִּקּוּנָא דְסִיְהָרָא. וְכָל עוֹבְדֵי אֶרְעָא תִקּוּנָא דְסִיְהָרָא הָוָה.

מֹשֶׁה שָׁמַשׁ בְּסִיְהָרָא בְּעוֹד דְאִיהוּ בְּגוֹפָא וּמַנִּי לָהּ לְרַעוּתִיָּה. כַּד אֶתְפְּטַר מֵהֵאִי עֲלֵמָא סְלִיק בְּסְלִיקוֹ עֲלֵאָה בְּרוּחָא קְדִישָׁא וְאֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לְיּוֹבֵלָא עֲלֵאָה וְתַמָּן אֶתְדַּבְּקוּ בְּאֲנוּן שִׁיתִין רְבוּא דְהוּוּ דִילִיָּה. מֵהַ דְּלָא הָוָה כֵּן לְיַעֲקֹב דְהוּא אֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לְגוֹ שְׁמִטָּה מֵהַ דְּלָא הָוָה כֵּן בְּחַיָּיו (בַּיּוֹ) כִּיּוֹן דְּבִיתָא אַחְרָא הָוָה לִיָּהּ.

וְאֶרְעָא קְדִישָׁא בְּתִקּוּנָא (דְעֲלֵמָא נִיא דְלִתְמָא) אֶתְמַקְנַת בְּחִילָא דְלְעִילָא. וְעַל דָּא לֹא אֶתְחַזְוִין לְמַהוּי כְּלֵהוּ כְּחָדָא. אֲנוּן דְעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדֵיָּהוּ כְּלֵהוּ בְּרוּחָא. וְאֲנוּן דְעֲלֵמָא תַתָּאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדֵיָּהוּ כְּלֵהוּ בְּגוֹפָא. וְלֹא אֶתְחַזְוִין לְמַהוּי אֲלִין וְאֲלִין גּוֹ סִיְהָרָא. אֲלֵא אֲלִין גּוֹ סִיְהָרָא. וְאֲלִין לְבַר. לְנֵהָרָא אֲלִין מְגוֹ אֲלִין. וְכְלֵהוּ דְעֲאָלוּ בְּאֶרְעָא דְיּוֹקְנָא דְקְדָמָי הָוּ. וְלֹא הָוּ בְּסְלִיקוֹ עֲלֵאָה כְּוֹתֵיָּהוּ. בְּגִין דְּלֹא יְהֵא דְרָא וְלֹא הָוָה מִקְדָּמַת דְנָא כְּאֲנוּן קְדָמָי דְאֶתְחַזְיָא לְהוֹן זִיו יִקְרָא דְמֵאֲרִיְהוֹן אֲפִין בְּאֲפִין.

יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בְּנִשְׁוִי בְּגוֹפָא. לְבִתְרָא אֶתְדַּבַּק רִיחָא בְּרוּחָא. מֹשֶׁה אֶתְפְּרַשׁ מֵאֶתְתִיָּה וְשָׁמַשׁ כַּד אִיהוּ בְּגוֹפָא בְּהֵוּא רִיחָא קְדִישָׁא.

שֶׁל מַעֲלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הַיּוֹ
נִדְבָקִים כִּלְוֹן כְּאַחַד. רוּחוֹ שֶׁל
מֹשֶׁה הָיָא מְהִיבֵל, גּוֹפּוֹ
מִהַשְׁמַטָּה. רוּחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
לְהִתְדַבֵּק בְּשִׁמְטָה. גּוֹף שֶׁל נְשׁוֹתָיו
הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל אוֹתָם
מְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּדַמּוֹת שְׁלֵהֶם
לְמַטָּה בְּאַרְץ [ג'א בְּדַמּוֹתָם לְמַטָּה מֵהֶם
בְּדַמּוֹתָם לְמַטָּה בְּאַרְץ], וְכֻלָּם תְּלוּיִים
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כְּאֵן סוּד שֶׁל שְׁנֵי
שְׁמוֹת כְּלוּלִים כְּאַחַד וְתַקּוּנָם
שְׁלֹשָׁה, וְחוֹזְרִים לְאַחַד זֶה כְּנֶגֶד
זֶה. וְהוּא שֵׁם גְּלוּף חֲקוּק כְּלוּלִים
בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. סוּד
ה' לִירְאָיו וְגו' (תהלים כה). פֶּתַח אֲתוֹ
זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְאָמַר: שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן,
מִי הוּא שְׁאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֵׂה אָדָם? מִיֵּהוּ כְּאֵן אֱלֹהִים
זֶה? בֵּין כֹּף פֶּרַח אוֹתוֹ זֶקֶן הַזְּקֵנִים
וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. וְכִמּוֹ שֶׁשְׁמַע רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁהִיָּה קוֹרֵא לוֹ שְׁמַעוֹן
וְלֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לְחִבְרָיו:
וַדַּאי זֶהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁנֵאמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִיב. הָא כְּעַן
יּוֹשֵׁב. הָרִי כַּעַת זוֹהִי שַׁעַה לְפִתְחָא
בְּסוּד הַזֶּה, שְׁוֹדַאי יֵשׁ כְּאֵן סוּד
שֶׁלֹּא נִתְּן רְשׁוּת לְהִתְגַּלּוֹת, וְכַעַת
מִשְׁמַע שְׁנִתְּנָה רְשׁוּת לְהִתְגַּלּוֹת.
פֶּתַח וְאָמַר, (מְשִׁל) לְמַלְךָ שְׁהִי לּוֹ
כְּמָה בְּנִינִים לְבָנוֹת וְהִיָּה לּוֹ אֶמֶן,
וְאוֹתוֹ אֶמֶן לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דְבָר
אֶלֹא מְרֻשּׁוֹת הַמַּלְךָ, כְּמוֹ שְׁאִתָּה
אוֹמַר (מְשִׁל ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אֶמֶן.
הַמַּלְךָ הוּא וַדַּאי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
לְמַעֲלָה, וְעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי (הוּא) מַלְךָ
לְמַטָּה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַעֲלָה, וְזוֹ
אִם הָעֲלִיוֹנָה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַטָּה,
וְזוֹ שְׁכִינָה שְׁלֵמַטָּה.

וְרֵאשָׁה אֵין רְשׁוּת לַעֲשׂוֹת דְּבָר
בְּלִי רְשׁוּת בְּעֵלָה, וְכָל הַבְּנִינִים

לְבַתָּר אֲתַדְבֵּק רוּחָא בְּרוּחָא עַלְמָה טְמִירָא
דְּלַעֲיִלָא. וְכָל דְּרַגִּין הוּוּ מִתְדַבְּקֵן כְּלַהוּ
כְּחֻדָא. רוּחָא דְּמֹשֶׁה דְּיוֹבְלָא אִיהוּ גּוֹפִיָה
דְּשִׁמְטָה. רוּחָא דְּיַעֲקֹב לְאַתְדַבְּקָא בְּשִׁמְטָה,
גּוֹפִיָה דְּנִשְׁוֵי הָוָה בְּהַאי עֲלָמָא. כָּל אֲנוּן
נְהוּרִין עֲלָאִין בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא
(ג'א בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא מִנְהוּן בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא)
וְכַלְהוּ תְּלִיין בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. הֵכָא רְזָא
דְּתָרִין שְׁמַהֲן כְּלִילֵן כְּחֻדָא וְשְׁכַלּוּלָא דְּלַהוּן
תְּלַתָּא וְאַתְהִדְרֵן לְחַד דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְאִיהוּ
שְׁמָא גְּלִיפָא מְחַקְקָא כְּלִילֵן בְּהַאי בְּרֻזָא
דְּמַהִימְנוּתָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם (תהלים כה) סוּד יי
לִירְאָיו וְגו' פֶּתַח הַהוּא סְבָא דְּסַבִּין
וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן מֵאֵן הוּא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. (וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים) מֵאִי נִיְהוּ הֵכָא
הַאי אֱלֹהִים. אֲדַהֲכִי פֶרַח הַהוּא סְבָא דְּסַבִּין
וְלֹא חֲמָא לִיָּה. וְכִמָּה דְּשְׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן
דְּהָוָה קָרִי לִיָּה שְׁמַעוֹן וְלֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר
לְחִבְרָיו וַדַּאי הַאי הוּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּאַתְמַר בֵּיה (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִיב. הָא כְּעַן
אִיהוּ שַׁעַתָּא לְמַפְתַּח בְּהַאי רְזָא. דְּוַדַּאי הֵכָא
אִית רְזָא דְּלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְאַתְגַּלְיָא. וְכַעַן
מִשְׁמַע דְּרְשׁוּתָא אֲתִיְהִיב לְאַתְגַּלְיָא.

פֶּתַח וְאָמַר לְמַלְכָא דְּהָוָה לִיָּה כְּמָה בְּנִינִין
לְמַבְנִי. וְהָוָה לִיָּה אוּמְנָא. וְהַהוּא
אוּמְנָא לֹא הָוָה עֶבֶד מְדַעֵם אֶלֹא מְרֻשׁוֹ
דְּמַלְכָא כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (מְשִׁל ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ
אֶמֶן. מַלְכָא וַדַּאי אִיהוּ חֲכָמָה עַלְמָה
לַעֲיִלָא. וְעַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא (אִיהוּ) מַלְכָא
לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמְנָא לַעֲיִלָא וַדַּאי אִימָא
עַלְמָה. אֱלֹהִים אוּמְנָא לְתַתָּא וַדַּאי שְׁכִינְתָא דְּלְתַתָּא.

וְאַתְתָּא לִית לָהּ רְשׁוֹ לְמַעַבְדַּ מְדַעֵם בְּלֹא רְשׁוּת בְּעֵלָה. וְכָל בְּנִינִין דְּהוּוּ

שְׁהוּ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר
 אֲבִ"א בְּאֲמִירָה לְאִמָּ"א, יִהְיֶה
 כְּזֶה וְכֹה, וּמִיָּד נִהְיֶה, כְּמוֹ
 שְׁנֹאֲמֵר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
 וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר
 לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר. בְּעַל הַבְּנִיָּן
 הוּא אוֹמֵר, וְהֶאֱמַן עוֹשֶׂה מִיָּד.
 וְכֵן כָּל הַבְּנִיָּנִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת
 הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת,
 וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִיָּד. כְּשֶׁהֲגִיעַ
 לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם
 הַנִּבְדָּלִים, אָמַר הֶאֱמַן לְבַעַל
 הַבְּנִיָּן, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר בְּעַל הַבְּנִיָּן, וַדַּאי
 טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד
 הוּא לְחַטָּא לְפָנֶיךָ בְּגַלְלֵי שֶׁהוּא
 כְּסִיל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם י) בֵּן חָכָם
 יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ.
 הִיא אֲמָרָה, אַחַר שְׁחָטָאוּ תְלוּי
 בְּאִמָּ"א וְלֹא בְּאֲבִ"א, אֲנִי רֹצֵחַ
 לְבָרָא אוֹתוֹ בְּדַמוֹת שְׁלִי. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רֹצֵחַ לְשִׁתְּף בּוֹ
 אֲבִ"א. בְּזִמְנֵן שְׁחָטָא מַה כְּתוּב?
 (ישעיה ג) וּכְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלְחָה
 אִמְכֶם. אָמַר הַמַּלְאָךְ לְאִמָּ"א, וְלֹא
 אֲמַרְתִּי לָךְ שְׁעֲתִיד הוּא לְחַטָּא !
 בְּאוֹתוֹ זִמְנֵן גָּרַשׁ אוֹתוֹ וּגְרַשׁ אֶת
 אִמּוֹ עִמּוֹ. וְלִכְּנֵן כְּתוּב (משלי י) בֵּן
 חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת
 אִמּוֹ. בֵּן חָכָם - זֶה אָדָם שֶׁהוּא
 בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל - זֶה
 אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי
 רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין אֲבִ"א
 וְאִמָּ"א, שְׁמַצַּד שֶׁל אֲבִ"א הוּא
 בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת וּמַצַּד הָאִמָּ"א
 בְּבְרִיאָה? אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים
 חֲבָרִים, לֹא כֵּן זֶה, שֶׁהָרִי אָדָם
 שֶׁל אֲצִילוֹת זָכַר וּנְקֵבָה הִיָּה מַצַּד
 אֲבִ"א וְאִמָּ"א, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
 אוֹר מַצַּד הָאֲבִ"א, וַיְהִי אוֹר מַצַּד
 הָאִמָּ"א. וְזֶהוּ אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִים.

בְּאֵרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר אֲבִ"א בְּאֲמִירָה
 לְגַבֵּי אִמָּ"א יְהִי כְדִין וְכְדִין, וּמִיָּד הָוָה. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
 וַיֹּאמֶר הָוָה אָמַר לְאֱלֹהִים, יְהִי אוֹר. מְאִרִי
 דְּבִנְיָינָא אִיהוּ אוֹמֵר וְאוֹמְנָא עֲבִיד מִיָּד. וְהָכִי
 כָּל בְּנִיָּנִין בְּאֵרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר יְהִי
 רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, וְכָלֵא אֶתְעֲבִיד מִיָּד. כַּד
 מְטָא לְעֵלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנִּבְדָּלִים,
 אָמַר אוֹמְנָא לְמִאֲרִי בְּנִיָּנָא נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר מְאִרִי בְּנִיָּנָא וַדַּאי
 טוֹב הוּא לְמַעַבְד לִיה. אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטִי
 קָמוּ בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (משלי
 י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ.

אִיהוּ אֲמָרָה בְּתַר דְּחוּבִיָּה תְלִיָא בְּאִמָּ"א וְלֹא
 בְּאֲבִ"א אֲנָא בְּעִינָא לְמַבְרִי לִיה
 בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב וַיִּבְרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְלֹא בְּעַא
 לְאִשְׁתַּתְּפָא בִּיה אֲבִ"א. בְּזִמְנָא דְּחָב מַה כְּתִיב
 (דף כב ע"ב) (ישעיה ג) וּכְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. אָמַר
 מְלַכָּא לְאִמָּ"א וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְּעֲתִיד הוּא
 לְמַחְטִי. בְּהֵוָה זִמְנָא תְרִיף לִיה וְתְרִיף אִמָּא
 עִמִּיה. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח
 אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ. בֵּן חָכָם, דָּא אָדָם
 דְּאִיהוּ בְּאֵרַח אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל, דָּא אָדָם
 דְּבְרִיאָה.

קָמוּ כָּלֵהוּ חֲבָרִיָּא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי, וְכִי אִית
 פְּרוּדָא בֵּין אֲבִ"א וְאִמָּ"א דְּמַסְטְרָא
 דְּאֲבִ"א אִיהוּ בְּאֵרַח אֲצִילוֹת וּמַסְטְרָא
 דְּאִמָּ"א בְּבְרִיאָה. אָמַר לוֹן חֲבָרִיָּא חֲבָרִיָּא
 לָאו הָכִי הוּא, דְּהָא אָדָם דְּאֲצִילוֹתָא דְּכַר
 וְנוֹקְבָא הָוָה מַסְטְרָא דְּאֲבָא וְאִמָּ"א. וְדָא
 אִיהוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
 אוֹר מַסְטְרָא דְּאֲבָא, וַיְהִי אוֹר מַסְטְרָא

אֲבָרָ לְזֶה אֵין בּוֹ צֶלֶם וְדַמּוּת, אֲלֵא אִם הָעֲלִינָה הִיָּה לָהּ כְּנֹי אֶחָד שְׁעוּלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים, וְאוֹתוֹ כְּנֹי הוּא אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ כְּנֹי, אָמַר אֲבָא שְׁעִתִּיד לְחֻטָּא לְאָדָם שֶׁל אֲצִילוֹת [נ"א שֶׁל בְּרִיאָה] שֶׁהוּא אֹר לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן [נ"א עֲלִיּוֹן].

וְזֵהוּ הָאוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁגָּנַז אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים. וְאוֹתוֹ חֻשְׁף שֶׁנִּבְרָא בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן לְרִשְׁעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א-ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה עֲתִיד לְחֻטָּא לְאוֹתוֹ אֹר, לֹא רָצָה אֲבָא לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּבְגִלְל זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ - אוֹתוֹ הָאוֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ - אוֹתוֹ חֻשְׁף, שֶׁהוּא לְבוּשׁ לְאוֹר, כְּמוֹ שֶׁגּוֹפֵה הוּא לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה. וְזֵהוּ שֶׁכְּתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבַּיֶשְׁנִי. שְׁמַחוּ כֻלָּם וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ שְׁזַכִּינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֵא נִשְׁמְעוּ עַד עַתָּה.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אָמַר, חֲבָרִים שְׁמַעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שְׁרָצִיתִי לְגִלּוֹת אַחַר שְׁנַתְּנָה [ל'] רְשׁוֹת עֲלִינָה לֹמַר. מִי זֶה שְׁאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא? אֲלֵא זֵהוּ עֵלֶת עַל כָּל הָעֲלִינִים, אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא עֵלֶת הָעֵלּוֹת, עֵלֶת מִהָעֵלּוֹת הָאֵלֹהִים, שְׁלֵא יַעֲשֶׂה אֶחָד מִהָעֵלּוֹת הַלְלוּ שׁוּם מַעֲשֶׂה עַד שֶׁיִּקַּח רְשׁוֹת מֵאוֹתוֹ שְׁעֲלִיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ לְמַעֲלָה בְּנַעֲשֶׂה אָדָם. נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל שְׁנַיִם נֶאֱמַר. שְׁאָמַר זֶה לְאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעֲלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה. וְלֹא עוֹשֶׂה דְּכָר אֲלֵא בְּרִשׁוֹת וְאִמְרָה מֵאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעֲלָה מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעֲלָה מִמֶּנּוּ לֹא

עָבִיד מִדְּעַם אֲלֵא בְּרִשׁוֹ

דְּאִמְ"א. וְדָא אִיהוּ אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִין. אֲבָרָ לְהָאֵי לִית בֵּיהּ צֶלֶם וְדַמּוּת. אֲלֵא אִמְא עֲלָאָה הָוָה לִיהּ חַד כְּנֹי"י דְּסָלִיק לְחוּשְׁבֵּן אֱלֹהִים. וְהָוָה כְּנֹי אִיהוּ אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה בְּהָוָה כְּנֹי, אָמַר אֲבָא דְּעִתִּיד לְמַחְטִי לְאָדָם דְּאֲצִילוֹת (נ"א דְּבְרִיאָה) דְּאִיהוּ אֹר לְבוּשׁ עֲלָא"ה (נ"א עֲלִיּוֹן).

וְהָאֵי אִיהוּ אֹר דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן דְּגָנְזוּ לְצַדִּיקֵי"א. וְהָוָה חֻשְׁף דְּאִתְּבָרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה לְרִשְׁיַעֲיָא כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, (שְׁמוּאֵל א ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה עֲתִיד לְמַחְטִי לְהָוָה אֹר, לֹא בַּעַא אֲבָא לְאַשְׁתַּתְּפָא בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הָוָה אֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ הָוָה חֻשְׁף דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְאוֹר. כְּגוֹוְנָא דְּגוֹפָא דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְנִשְׁמָתָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבַּיֶשְׁנִי. חַדּוּ כְּלָהוּ וְאָמְרוּ זַפָּאָה חוֹלְקָנָא דְּזַכִּינָא לְמַשְׁמַע מְלִין דְּלֵא אֲשַׁתְּמַעוּ עַד כְּעַן.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אָמַר חֲבָרֵי"א שְׁמַעוּ מְלִין עֲתִיקִין דְּבַעֲינָא לְגִלְאָה בְּתַר דְּאִתְּיָהִיב רְשׁוּ עֲלָאָה לְמִימַר. מָאֵי נִיהוּ דְּאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא. אֲלֵא דָּא הוּא עֵילֶת עַל כָּל עֲלָאִין. הָוָה דְּאִתְּקָרִי עֵלֶת הָעֵלּוֹת עֵלֶת מֵאֲלִין עֵלּוֹת. דְּלֵא יַעֲבִיד חַד מֵאֲלִין עֵלּוֹת שׁוּם עוֹבְדָא עַד דְּנִטִּיל רְשׁוֹת מִהָוָה דְּעֲלִיָּה. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא לְעֵילָא בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל תְּרִין אִתְּמַר. דְּאָמַר דָּא לְהָוָה דְּלְעֵילָא מִינִיָּה נַעֲשֶׂה. וְלֹא

עושה דבר עד שלוקח עצה מחברו. אבל אותו שנקרא עלת על כל עלות, שאין למעלה ממנו ולא למטה שנה לו, כמו שנאמר (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. אמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, כמו שאותו שאמר ויאמר אלהים נעשה אדם. כמו כל החברים ואמרו, רבי, תן לנו רשות לדבר במקום זה. אמרו, והרי לא בארת למעלה שעלת העלות אמר לכת"ר נעשה אדם? אמר להם, היו שומעים אזניכם מה שפיכם מדבר! והרי לא אמרתי לכם עכשו שיש מי שנקרא עלת העלות, ונה אינו אותו שנקרא עלת על כל עלות, שלעלת על כל עלות אין לו שני שלוקח ממנו עצה, שהוא יחיד לפני הכל, ואין לו שותף.

ורבן אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, שאין לו שני ולא שותף ולא חשבון. שיש אחד בשתוף כמו זכר ונקבה, ונאמר בהם (שם נא) כי אחד קראתיו, אבל הוא אחד בלי חשבון ולא שתוף, ולכן אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלם והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי האיש שרבונו מסכים עמו לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים.

אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים יש בפסוק הזה (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו'. אני אמית ואחיה - בפסירות. אחיה - מצד של הימין חיים, ומצד השמאל מות. ואם לא מסכימים שניהם עם עמוד האמצעי, לא מתקם הדין, שהם במושב שלשה פאחד.

ומסטרן דשמאלא מותא.

ואמירה מההוא דלעילא מיניה. וההוא דלעילא מניה לא עביד מדעם עד דנטיל עצה מחבריה. אבל ההוא דאתקרי עלת על כל עלות דלית לעילא מניה ולא לתתא שוה ליה. כמה דאת אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, דנטיל עצה מניה. כגוונא דההוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם.

קמו פלהו חבריאי ואמרו רבי הב לנא רשו למללא בהאי אתר. אמרו והא לא אוקמת לעילא דעלות העלות אמר לכת"ר נעשה אדם. אמר לון הו שמעין אודניכו מה דפומכון ממללן. והא לא אמרית לנו השתא דאית דאתקרי עלת העלות ולא איהו ההוא דאתקרי עלת על כל עלות. דלעלת על כל עלות לית ליה תניינא דנטיל עצה מניה דאיהו יחיד קדם כלא ולית ליה שותפא.

ובגין דא אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עצה מניה, דלא אית ליה תניינא ולא שותפא ולא חושבנא. דאית אחד בשתוף כגון דכר ונוקבא ואתמר בהון (ישעיה נא) כי אחד קראתיו אבל איהו חד בלא חשבון ולא שתוף. ובגין דא אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלהו ואשתטחו קמיה ואמרו זפאה בר נש דמאריה אסתפם עמיה לגלאה רזין טמירין דלא הו מתגליין למלאכייא קדישייא.

אמר לון חבריאי, אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין אית בהאי קרא. (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו' אני אמית

ואחיה בספירן. אחיה מסטרן דימינא חיי.

וְלַפְעָמִים מִסְכִּימִים שְׁלֹשָׁה
לְעֹשׂוֹת דִּין, וְיָבֵא יו"ד [מין] שְׁהִיא
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים, שְׁהוּא
יְהוּ"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזוּ
שְׁכִינָה נִקְרָאת יָד יְמִין מִצַּד
הַחֶסֶד. יָד שְׂמָאל מִצַּד הַגְּבוּרָה.
יָד יְהוּ"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.
כְּשֶׁבֶן אָדָם שָׁב בְּתֻשׁוּכָה, הֵיךְ הַזוּ
מִצִּילָהּ אוֹתוֹ מִהַדִּין. אָבֵל כְּשֶׁדָּן
עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֹאמֵר בּוֹ וְאִין
מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמֵר בְּפִסּוּק
זֶה אֲנִי אֲנִי אֲנִי, שֵׁשׁ בָּהֶם א' א'
א' י' י', שְׁנַרְמְזוּ בְּיו"ד ה"י וְא"ו
ה"י יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְיֵשׁ
בָּהֶם שְׁלֹשׁ וָיִם, ו' ו' ו' - וְאַחֲרֶיהָ
וְאֲנִי וְאִין - שְׁנַרְמְזוּ בְּשֵׁמוֹת
הָאֵלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה שְׁהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת
הַפִּסּוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֲצֵל אֱלֹהִים
אַחֲרִים, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר רְאוּ עֲתָה פִי
אֲנִי אֲנִי הוּא - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ שְׁנֹאמֵר בָּהֶם אֲנִי
וְהוּא. וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי - זֶה
סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית וְאַחֲרֶיהָ
- אֲנִי אֲמִית בְּשְׁכִינְתִּי לְמִי שְׁהוּא
רְשָׁע, וְאֲנִי אֲחִיָּה בְּהָ אֵת מִי שְׁהוּא
צַדִּיק. וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל - זֶה יו"ד
יְהוּ"ה שְׁהוּא יְהוּ"ה יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז
כּוּז"ו, וְהַכֵּל אֲמֵת. אָבֵל מַה
שְׁנֹתְבָאָר לְמַעְלָה עֲלֵת הָעֲלִיּוֹן
שְׁהוּא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, וְהַסּוּד
הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חֶכֶם וְנָבִיא (נ"א
אָבֵל מַה שְׁנֹאמֵר לְמַעְלָה עַל עֲלִיּוֹן שְׁהוּא עַל הָעֲלוֹת,
הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֵלָּא לְכָל חֶכֶם וְנָבִיא).

בֹּא רְאֵה כְּמָה עֲלוֹת הֵם נִסְתָּרִים
שְׁהֵם מִתְּלַבְּשִׁים וְהֵם מִרְכָּבִים
בְּסִפִּירוֹת, וְהַסִּפִּירוֹת מְרַכְּבָה לָהֶם,
שְׁהֵם טְמִירִים מִמַּחְשַׁבַת בְּנֵי אָדָם,
וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (קְהֵלֶת ה) כִּי גִבְהָ מֵעַל
גִּבְהָ שְׁמֵר וְגו'. אוֹרוֹת מְצַחֲצָחִים
אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שְׁמַקְבִּלִים

וְאִי לֹא אִסְתַּפְּמֵן תְּרוּיָהוּ בְּעֲמוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא לֹא אֲתַקְיִים דִּינָא. דְּאֲנוּן בְּמוֹתְב
תְּלָתָא כַּחְדָּא. וְלְזַמְנִין (דף כג ע"א) אִסְתַּפְּמוּ
תְּלָתָא לְמַעַבְד דִּינָא, וְיִיתִי יו"ד (מִינָא) דְּאִיְהִי
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים דְּאִיְהוּ יְהוּ"ה יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא שְׁכִינְתָּא אֲתַקְרִי יָד
יְמִין מִסְטָרָא דְחֶסֶד. יָד שְׂמָאל מִסְטָרָא
דְּגְבוּרָה. יָד יְהוּ"ה מִסְטָרָא דְעֲמוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא. כַּד בַּר נֶשׁ תָּב בְּתִיּוּבְתָא הָאִי יָד
שְׁזִיב לִיה מִן דִּינָא. אָבֵל כַּד דָּן עֲלֵת עַל כָּל
הָעֲלוֹת אֲתַמָּר בֵּיה וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד תְּלַת זְמַנִּין אֲתַמָּר בְּהָאִי קְרָא אֲנִי אֲנִי
אֲנִי. דְּאִית בְּהוֹן א' א' א' י' י' י'.

דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּיו"ד ה"י וְא"ו ה"י, יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א. וְאִית בְּהוֹן ג' ווִין ו' ו' ו' - וְאַחֲרֶיהָ
וְאֲנִי וְאִין דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּאֵלִין שְׁמָהָן. וְעַם כָּל
דָּא דְּהָאִי קְרָא הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא לְגַבֵּי
אֱלֹהִים אַחֲרִים. כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר רְאוּ עֲתָה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׁכִינְתִּיהָ דְּאֲתַמָּר בְּהוּ אֲנִי וְהוּא. וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי דָּא סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית
וְאַחֲרֶיהָ, אֲנִי אֲמִית בְּשְׁכִינְתִּי לְמָאן דְּאִיְהוּ
חֲזִיב. וְאֲנִי אֲחִיָּה בְּהָ לְמָאן דְּאִיְהוּ זְפָאִי.
וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל דָּא יו"ד יְהוּ"ה דְּאִיְהוּ
יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א וְאִיְהוּ כּוּז"ו
בְּמוֹכַס"ז כּוּז"ו וְכֹלָא קְשׁוּט. אָבֵל מַה
דְּאֲתַמָּר לְעִילָא עֲלֵת עֲלָאָה דְּאִיְהוּ עֲלֵת עַל
כָּל הָעֲלוֹת. וְהָאִי רְזָא לֹא אֲתַמָּסֵר לְכָל
חֲכִימָא וְנָבִיאָה (נ"א אָבֵל מַה דְּאֲתַמָּר לְעִילָא עַל עֲלָאָה דְּאִיְהוּ
עַל הָעֲלוֹת הָאִי רְזָא לֹא אֲתַמָּסֵר אֵלָּא לְכָל חֲכִימָא וְנָבִיאָה).

תָּא חֲזִי, כְּמָה עֲלוֹת אֲנוּן סְתִימִין דְּאֲנוּן
מִתְּלַבְּשִׁין וְאֲנוּן מוֹרְכָבִין בְּסִפִּירָן,

וְסִפִּירָן מְרַכְּבָה לְגַבֵּייהוּ, דְּאֲנוּן טְמִירִין מִמַּחְשַׁבְתָּא דְּבִנֵּי נֶשָׁא, וְעֲלִיָּהוּ

הם חשוכים מאחרים שעליהם
שקבלים מהם. ולעלת [על כל]
העלות אין אור עומד לפניו, שכל
האורות חשוכים לפניו.

ו"ן, מה מעשהו? כמנן ימות
השבו, ללמדך שכל יום יש לו
פח. ומה מעשהו כאן? ללמדך
שכשם שיש חכמה גדולה באין
לאין תכלית, כך יש הפח ההוא
בכל האברים. ואיזה אברים?
שבע שיש באדם, שכתוב (בראשית
ט) כי בצלם אלהים עשה את
האדם:

רעיא מהימנא

אמר לו, מנורה הקדושה, אחר
שאמר (בראשית א) נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר
אחר כך ויברא אלהים את האדם
בצלמו? אמר לו, מה שבארו על
כף בעלי המשנה, שמהם אמרו
נברא, ומהם אמרו לא נברא,
והקדוש ברוך הוא ברא אותו,
שכתוב (שם) ויברא אלהים את
האדם בצלמו.

אמר לו, אם כך הוא, לא יתן
חלק ביד אחד מהם ולא נעשה
בדמות שלהם, אלא באיקונין של
המלך, בצלמו כדמותו, שהוא
צלם ודמות תבניתו. אמר, כך
נודע? אמר, חס ושלום, אלא אני
אומר שנברא בכל והשליטו על
הכל, שאם היה כל אחד נותן בו
חלקו, בזמן שהיה כועס עליו כל
אחד היה נוטל חלקו ממנו, פי
במה נחשב הוא?!

א"ר הקדוש ברוך הוא ברא אותו
כל אחד בדמותו, זוהי מלכות
הקדושה שהיא תמונת כל, שבה
הסתפל הקדוש ברוך הוא וברא
את העולם וכל הבריות שברא
בעולם, וכלל בה עליונים
ותחתונים בלי פרוז כלל, וכלל

קדשא בריך הוא וברא עלמא וכל בריין דברא בעלמא וכלל בה עלאין ותתאין בלא

אתמר (קהלת ה) פי גבוה מעל גבוה שומר וגו'.
נהורין מצוהצחין אלין על אלין. ואלין
דמקבלין אנון חשוכין מאחרנין דעלייהו
דמקבלין מנייהו. ועלת (על כל) העלות לית
נהורא קיימא קמיה דכל נהורין מתחשכן
קמיה.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ג)

ו"ן מאי עבידתיה, כמנן ימי השבו.
ללמדך שכל יום יש לו פח. ומאי
עבידתיה הכא ללמדך שכשם שיש חכמה
גדולה באוון לאין תכלית, כך יש הפח
ההוא בכל האברים, ומאי אברים, שבע
שיש באדם. דכתיב כי בצלם אלהים עשה
את האדם. ע"כ: (עד כאן מההשמטות)

רעיא מהימנא

השלמה מההשמטות (סימן ד)

אמר ליה בוצינא קדישא בתר דאמר (בראשית א) נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו מאי ניהו דאמר לבתר
ויברא אלהים את האדם בצלמו, אמר ליה מה
דאוקמוה על דא מארי מתניתיין דמנהון אמרו (הוא)
נברא ומנהון (אמרו) לא נברא וקדשא בריך הוא ברא
ליה, דכתיב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם
בצלמו.

אמר ליה אי הכי איהו לא יהיב חלקא ביד חד מנייהו
ולא אתעביד בדיוקנא דילהון אלא באיקונין
דמלכא בצלמו כדמותו דאיהו צלם ודמות תבניתו.
אמר הכי אשתמודע. אמר חס ושלום. אלא אנא אימא
דאתברי בכלא ואשליטיה על פלא. דאי הוה יהיב כל
חד חולקיה בזמנא דהוה כעסיה עליה כל חד הוה
נטיל חולקיה מניה, פי במה נחשב הוא.

אלא קדשא בריך הוא ברא ליה כל חד בדיוקניה, דא
מלכות קדישא דאיהי תמונת כל, דבה אסתכל

לוח זוהר ש"ס דף היומי מסכת ברכות

זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס
ח"א פה-פו	ברכות דף מד	ח"א מג-מד	ברכות דף כג	ח"א א-ב	ברכות דף ב
ח"א פז-פח	ברכות דף מה	ח"א מה-מו	ברכות דף כד	ח"א ג-ד	ברכות דף ג
ח"א פט-צ	ברכות דף מו	ח"א מז-מח	ברכות דף כה	ח"א ה-ו	ברכות דף ד
ח"א צא-צב	ברכות דף מז	ח"א מט-נ	ברכות דף כו	ח"א ז-ח	ברכות דף ה
ח"א צג-צד	ברכות דף מח	ח"א נא-נב	ברכות דף כז	ח"א ט-י	ברכות דף ו
ח"א צה-צו	ברכות דף מט	ח"א נג-נד	ברכות דף כח	ח"א יא-יב	ברכות דף ז
ח"א צז-צח	ברכות דף נ	ח"א נה-נו	ברכות דף כט	ח"א יג-יד	ברכות דף ח
ח"א צט-ק	ברכות דף נא	ח"א נז-נח	ברכות דף ל	ח"א טו-טז	ברכות דף ט
ח"א קא-קב	ברכות דף נב	ח"א נט-ס	ברכות דף לא	ח"א יז-יח	ברכות דף י
ח"א קג-קד	ברכות דף נג	ח"א סא-סב	ברכות דף לב	ח"א יט-כ	ברכות דף יא
ח"א קה-קו	ברכות דף נד	ח"א סג-סד	ברכות דף לג	ח"א כא-כב	ברכות דף יב
ח"א קז-קח	ברכות דף נה	ח"א סה-סו	ברכות דף לד	ח"א כג-כד	ברכות דף יג
ח"א קט-קי	ברכות דף נו	ח"א סז-סח	ברכות דף לה	ח"א כה-כו	ברכות דף יד
ח"א קיא-קיב	ברכות דף נז	ח"א סט-ע	ברכות דף לו	ח"א כז-כח	ברכות דף טו
ח"א קיג-קיד	ברכות דף נח	ח"א עא-עב	ברכות דף לז	ח"א כט-ל	ברכות דף טז
ח"א קטו-קטז	ברכות דף נט	ח"א עג-עד	ברכות דף לח	ח"א לא-לב	ברכות דף יז
ח"א קיז-קיח	ברכות דף ס	ח"א עה-עו	ברכות דף לט	ח"א לג-לד	ברכות דף יח
ח"א קיט-קכ	ברכות דף סא	ח"א עז-עח	ברכות דף מ	ח"א לה-לו	ברכות דף יט
ח"א קכא-קכב	ברכות דף סב	ח"א עט-פ	ברכות דף מא	ח"א לז-לח	ברכות דף כ
ח"א קכג-קכד	ברכות דף סג	ח"א פא-פב	ברכות דף מב	ח"א לט-מ	ברכות דף כא
ח"א קכה-קכו	ברכות דף סד	ח"א פג-פד	ברכות דף מג	ח"א מא-מב	ברכות דף כב

ספר פניני הזוהר

הדקה היומית לזוהר דף היומי החדש השלם והמנוקד
מסכת ברכות דף ב - ס"ד

מלוקט מספר "אור הזוהר" עם הוספות חדשות

המחולק לכל ימות השנה על פי סדר לימוד ש"ס דף היומי, לשבע שנים, ומסודר ללימוד ברבים להתחבר בדקה אחת לתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

בו יבאר גדל החיוב ללמוד וללמד הזוהר הקדוש והתקונים וחקמת האמת שחבר התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, - אשר גילה סודות נפלאים בתורה, שבהם העולם קיים, והשאר צנצנת המן ברכה לדור אחרון עקבתא דמשיחא להצילנו מגלות החיל הזה, ועל ידי זה תמלא הארץ דעה כמים לים מכסים, בגאולה השלימה במהרה ברחמים.

מעלתה - טהרתה - קדושתה - סגולתה

קובץ גדול מתלמוד בבלי ירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים, ראשונים ואחרונים, ספרי שו"ת, ספרי בעשטה"ק ותלמידיו, הגר"א ותלמידיו, גדולי הספרדים הדבוקים בכתבי האר"י, ספרי מוסר, קרוב לאלף צדיקים ומראה מקומות, כללים יסודיים ועיקריים בענין לימוד הזוהר והתיקונים.

דבריהם הקדושים חוצבים להבות אש, מלהיבים נפש האדם, מדריך ומורה דרך, להתמיד בלימוד הזוהר, ולסיים מידי שבוע בשבוע כל פרשת הזוהר.

אוסף ענקי במקצוע זה עדיין לא ראה אור הדפוס עד היום

תקותינו כי דבריהם הקדושים יעשו רושם בלבבות בני ישראל, וזה יהי פרי עמלי להביא הברכה לכל בית ישראל בכל מקום שהם.

"בזוהר דא יפקון מן גלותא ברחמי"

ע"ד ו'קד"ש מ'ן ש'מיא נ'חת - כ'י ל'א תשכ"ח מ'פי ז'רע'ו
שנת ס'פ"ר או"ר הז'ה"ר' עם כולל שלש תיבות - [בגימטריא] תשע"ג לפ"ק

מסכת ברכות - דף ג'

"כל ישראל מתחזקים היטב בלימוד זוהר וש"ס באהבה"

בגימטריה = 3191

"וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהֲרֶתֶם" (יחזקאל פרק לו' כה)

בגימטריה = 3191

"יִשְׁמַע חֶכֶם וְיוֹסֵף לָקַח וְנָבוֹן תַּחְבְּלוֹת יִקְנֶה" (משלי פרק א' ה')

בגימטריה = 3191

"בראשית" אותיות "תא רשב"י", כלומר: "בא רשב"י",
בראשית כל העולם נברא בשביל התורה שנקראת
ראשית, ובשביל ישראל שנקראו ראשית, ולמען יבוא
הרשב"י ויגלה תורתו לדור אחרון ובזכותו נגאל, ובזכות
ובכח הלימוד הקדוש הזה נצא מן הגלות, לא בזולת זה
הלימוד, כְּאִשֶּׁר אָמְרוּ בְּרַעֲיָא מְהֵימְנָא (פרשת נשא) זֶה
לְשׁוֹנוֹ: בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֵּהָר, מִן זֵהָרָא
דְּאִימָא עֲלָאָה תְּשׁוּבָה. בְּאֵלִין לָא צְרִיף גְּסִיּוֹן, וּבְגִין
דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמַטְעַם מְאִילָנָא דְּחַיִּי, דְּאִיהוּ הַאי סֵפֶר
הַזֵּהָר, יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי. וְיִתְקַיֵּים בְּהוֹן,
(דברים לב) "ה' בְּדַד יִנְחֵנוּ" עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

ספר פניני הזוהר

הדקה היומית לזוהר דף היומי המחולק ל-7 שנים

ספר פניני הזוהר לזוהר דף היומי: הוא ספר לימוד יומי, המבוסס על ספר הזוהר הקדוש שכתב **התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע**.

פניני הזוהר: הם משפטים קצרים שנבחרו בהקפדה מתוך ספר אור הזוהר השלם, בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, מטרתם להאיר בכל יום, אור מגנזי מרומים, הנקרא זוהר הרקיע, אל נשמתו של כל יהודי, בלימוד דקה אחת מתחברים לתנא האלקי הרשב"י הקדוש.

בזכות השמיעה או הקריאה של מאמרי הזוהר נשמתו של כל יהודי תרגיש ששולחים לה צלילים מאינסוף ב"ה, שמדברים בשפתה, הנשמה תרגיש כיסופים וגעגועים למקור מחצבתה, אור הקדושה והטהרה תעטוף בחמימות ואהבה האינסופיים המזומנים לכל יהודי.

בלימוד הדקה הזאת יוליד בלב כל יהודי יראה ואהבה גדולה להשם יתברך, בתשוקה שתגרום להתחזקות בקיום תורה ומצוות לשמה, ויוסיף וילך מחיל אל חיל.

עצם לימוד הזוהר מזכך את הנשמה ומאיר אותה, ובזכות דקה של לימוד בכל יום, הלומד מסיר מעליו גזרות קשות, חולאים, מחלות ויסורים רבים רח"ל, ומזכה את עצמו, ואת כל משפחתו, ואת כל עם ישראל, לשפע של רחמים, שמחה ואהבה, ומזרז את בואו של משיח צדקנו בגאולה השלמה בב"א.

פניני הזוהר: שולבו יחד עם זוהר דף היומי על כל הש"ס שיצאו בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, בראשותו של הגה"צ האדמו"ר מהאלמין - הרב שלום יהודה גרוס שליט"א.

הפתגמים כוללים קטעים קצרים של הזוהר והדרכות לחיי היום יום, ולעבודת השם על פי ספר הזוהר, בעקבות הצעה של גדולי המקובלים, הוצע ללמוד ממנו מדי יום, במקביל ללימוד דף זוהר היומי והש"ס.

על ידי שנתדבק בעץ החיים, תרום קרני כנסת ישראל שבעתיים, ונזכה לראות בנחמת ציון וירושלים, במהרה בימינו אמן.

על ידי לימוד הדקה הזאת תראו ישועות בכל העיניים

ד | מסכת ברכות - דף ה' פְּנִינֵי הַזֶּהָר הַדָּקָה הַיּוֹמֵית לְזֵהָר דָּף הַיּוֹמֵי

מסכת ברכות - דף ה'

מבוא לספר פְּנִינֵי הַזֶּהָר דָּף הַיּוֹמֵי

יְשׁוּמְחוּ הַחֲסִידִים וַיִּגְּלוּ הַלּוֹמְדִים, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, וּבְזִכּוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי, הָרִינוּ
נוֹתָנִים לְפָנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "אוֹר הַזֶּהָר
הַחֲדָשׁ וְהַשְּׁלֵם - הַמְּנַקֵּד", קִבֵּץ גְּדוֹל מִתְלֻמוֹד בְּבִלִי,
תְּלֻמוֹד יְרוּשָׁלַיִם, מְדַרְשֵׁים, זֶהָר הַקְּדוֹשׁ, תְּקוּנִים, רֵאשׁוּנִים
וְאַחֲרוֹנִים, סְפָרֵי בְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְתְלֻמֵּידוֹ, סְפָרֵי
מוֹסֵר. כָּלֵלִים יְסוּדֵיִם וְעֵקְרֵיִם בְּעֵנִין לְמוֹד הַזֶּהָר
וְהַתְּקוּנִים, וּבְהַשְׁלָמוֹת שׁוֹנוֹת.

מסכת ברכות - דף ו'

קראנו לספר בשם "אור הזהר החדש והשלם" - כי בדפוס ראשון לקטנו הרבה מאמרים הנמצאים בספרים שונים המדברים בגדל מעלת למוד הזהר, וסדרנום בסדר נאה כל ענין וענין, מאחר שהיה קצת באריכות בהרבה ענינים, לכן בחבור זה קצרנו והוספנו מאמרים חדשים וגם ישנים, כקנקן חדש מלא ישן. עוד הוספנו במהדורה זו (הוצאה ה'), לקוט מאמרים רבים הנמצאים בקרוב ל-1000 ספרים, המביאים את גדל מעלת למוד הזהר ואמירתו לכל אחד ואחד מישראל, מסדרים באפן נאה ומחלקים לפי ענינם. הרבה מאמרים הוספנו ועוד היד נטויה להשלים בעזרת השם יתברך בספר "אור הזהר" חלק ב'.

מסכת ברכות - דף ז'

עוד הוּסְפָנוּ בַּמְהַדוּרָה הַמְפֹאֶרֶת הַנוֹכַחִית דְּבָרִים חֲדָשִׁים
נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, כְּגוֹן שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת עַל אַמִּירַת
הַזֵּהָר הַקְדוּשׁ וְלַמּוֹדוּ, "כָּלְלִים יְסוּדִיִּים וְעִקְרִיִּים בְּעִנְיַן
אַמִּירַת וְלַמּוֹד הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
אֲפֹלוּ כְּשֶׁאֵין מְבִינִים כְּלוּם, וּבִפְרָט לִילְדִים קְטַנִּים". "זֵהָר
לְזַקְנִים עִם נְעָרִים" - קִבֵּץ נְדִיר הַמְּלַקֵּט מִדְּבָרֵי גְדוּלֵי
יִשְׂרָאֵל, עֲבָדוֹת מְרֻתְקוֹת וְעוֹד וְעוֹד.

מסכת ברכות - דף ח'

**בֵּן הוֹסְפָנוּ ג' מִפְתָּחוֹת כְּדִי שֶׁהַמְעִיֵן יוּכַל לְמַצֵּא כָּל מֵאֲמָר
בְּנֶקֶל וּבְמַהֲרָה. וְאֵלוֹ הֵם:**

1. **מִפְתַּח הַפְּרָקִים - ל"ג פְּרָקִים שֶׁבַּסֵּפֶר כְּנֶגֶד ל"ג
בְּעָמָר, יוֹם הַהִילּוּלָא שֶׁל הַתְּנָא הָאֱלָקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן
בַּר יוֹחָאִי, מְחַבְּרוֹ שֶׁל סֵפֶר הַזֶּהָר.**

2. **מִפְתַּח עֲנִינִים - כָּל עֲנִינֵי הַסֵּפֶר לְפִי תְּכַנֵּם, הַנוֹשֵׂא
שֶׁל כָּל קָטֵעַ וְקָטֵעַ.**

3. **מִפְתַּח הַסִּפְרִים וּשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים - מְרַאֵי הַמְּקוֹמוֹת,
רְשִׁימַת הַסִּפְרִים מֵהֶם לְקַטְנוֹ הַמֵּאֲמָרִים.**

**נֶעְבֵּר בְּסִקְרָה קְצָרָה עַל עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל "מִפְעַל הַזֶּהָר
הָעוֹלָמִי", שֶׁכָּל מִטְרָתוֹ לְזִכּוֹת עוֹד יְהוּדִים בְּלַמּוּד
הַזֶּהָר, לְהַרְבוֹת חִילִים לְתוֹרַת רִשְׁב"י, לְהַפִּיץ עוֹד וְעוֹד אֶת
גְּדֹל מַעֲלַת אֲמִירַת הַזֶּהָר, וּלְהַדְלִיק אֶת אוֹרוֹ בְּנִשְׁמַת כָּל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל.**

מסכת ברכות - דף ט'

בַּט"ו מְנַחֵם אָב תַּשְׁס"ח לַפְּרֵט קָטָן הָעֶבֶר עָלֵינוּ לְטוֹבָה הוֹצֵאנוּ לְאוֹר בְּסִייעָתָא דְשִׁמְיָא אֶת סֵדֶר לַמּוֹד הַיּוֹמִי עַל הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ שְׁנֵדָפֶס בִּי"ב חֲלָקִים, וּמַחֲדֵשׁ אֱלוֹל תַּשְׁס"ח עַד הַיּוֹם הַתְּפִשֵׁט וּכְבֹר הַגִּיעַ לְכֹל קְצוֹת תַּבַּל.

עָרֵב ל"ג בְּעֶמֶר (תַּשְׁס"ט לַפְּרֵט קָטָן) הָעֶבֶר עָלֵינוּ לְטוֹבָה הוֹצֵאנוּ לְאוֹר בְּסִייעָתָא דְשִׁמְיָא אֶת סֵדֶר לַמּוֹד הַיּוֹמִי עַל הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ, זֶהָר חֲדָשׁ עִם תְּקוּנֵי זֶהָר וְנִדְפְּסוּ בִּי"ב חֲלָקִים.

לְרִגְלֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת (תַּשְׁס"ט לַפְּרֵט קָטָן) הָעֶבֶר עָלֵינוּ לְטוֹבָה, הוֹצֵאנוּ לְאוֹר בְּסִייעָתָא דְשִׁמְיָא אֶת סֵדֶר לַמּוֹד הַיּוֹמִי עַל תְּקוּנֵי זֶהָר וְנִדְפְּסוּ בְּחֶלֶק אֶחָד עִם הוֹסַפְתָּ קוּיְנִטְרַס "שְׁעַר הַתְּקוּנִים" וְהוּא לְקוּט נִפְלָא מְסַפְרִים קְדוּשִׁים בְּגִדְל מַעֲלַת אַמִּירַת וְלַמּוֹד סֵפֶר הַתְּקוּנִים בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, וְאַפְלוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם.

וּמֵאֵז שֶׁהִפְצֵנוּ אֶת הַלְמוּד הַיּוֹמִי שֶׁל הַזֶּהָר בְּתַשְׁעָה חֲדָשִׁים בְּלִבָּד, הִגַּעְנוּ בְּסִייעָתָא דְשִׁמְיָא קְרוּב לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ הַלּוֹמְדִים וּמַעֲיָנִים בַּזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

מסכת ברכות - דף י'

מֵה מַפְעִים וּמְרַגֵּשׁ לְרֵאוֹת אֵיךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל מִתְגַּיֵּס יַחַד,
מִסְתּוֹפְפִים בְּצֵל הַקֹּדֶשׁ כָּלֵם כְּאַחַד, לְהַנּוֹת מְאוֹר
הַגְּנוּז בַּזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ וּלְגַרֵּשׁ אֶת חֲשֵׁךְ הַגְּלוּת בְּהַדְלָקַת הָאוֹר
הַצָּפוֹן בַּזֵּהָר. מִשְׁלֵהֶבֶת קִטְנָה וּמְרַצֶּדֶת כֶּבֶר הַפְּכָה לְאַבּוּקַת
אֵשׁ שְׂאוּרָה מוֹפֵץ וּמְאִיר כָּל פְּנֵה אֶפְלָה עַל פְּנֵי כַדּוֹר
הָאָרֶץ. עוֹד קֵט וּכְבֹר תְּהַפֹּךְ לְמַדּוּרָה עֲנֻקִית שְׁתֵּאִיר וּתְחַמֵּם
כָּל לֵב יְהוּדֵי בְּאֶשֶׁר הוּא שֵׁם, תְּגַרֵּשׁ אֶת חֲשֵׁכַת הַגְּלוּת
וּיִתְגַּלֶּה מַלְכֵנוּ וּמְשִׁיחֵנוּ. אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תֵּאִיר וְנִזְכֶּה
כְּלָנוּ יַחַד בְּמַהְרָה לְאוֹרוֹ, אַכִּי"ר.

מסכת ברכות - דף יא

עַל כֵּן נִוְדָה אֶת הַשֵּׁם בְּכָל יָלֵב וּבְתוֹךְ רַבִּים נִהְלָלְנוּ אֲשֶׁר
הִגִּיעֵנוּ עַד הַלֵּם, שֶׁחֲחִינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּהָ,
לְהַדְפִּיס אֶת סֵפֶר "אֹר הַזֶּהָר הַחֲדָשׁ וְהַשְּׁלֵם" מִהַדוּרָה ה'
– עִם הוֹסְפוֹת וְתִקּוּנִים–בְּנוֹסֵף לְקוּנְטְרָסִים הַבָּאִים: "תִּקּוּנֵי
זֶהָר הַיּוֹמִי" – עַל גִּדּוּל עֲנִיִן לְמוֹד הַזֶּהָר מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ,
"זִקְנִים עִם נְעָרִים" – גִּדּוּל מַעֲלֵת לְמוֹד הַזֶּהָר לְזִקְנִים
וְנְעָרִים. "אֲמִירַת זֶהָר כְּהִלְכָתָהּ" – גִּדּוּל מַעֲלֵת לְמוֹד הַזֶּהָר
אֶף בְּלֵי הַבְּנָה כָּלֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְדָאֵי יְמַלִּיץ טוֹב בְּעַד הַלּוֹמְדִים
מִתּוֹרָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר חֲסִידִים [סִימָן רכ"ד]:
כָּל הָאוֹמֵר דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּיהֶם הֵם מִתְפַּלְלִים עָלָיו שֶׁם
וּמְמַלִּיצִים טוֹב עָלָיו.

זְכוּת רַבִּינוּ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שֶׁטָּרַחְנוּ לְקַבֵּץ
מְאוּרוֹתָיו לְהַפִּיצֵן בְּיִשְׂרָאֵל, יִגַּן בְּעַדְנוּ לְחִזּוֹק הַלְמוּד
בָּהֶן. צָקוֹן לְחֻשְׁנוּ, כְּשֵׁם שֶׁזָּכִינוּ לְהוֹצִיא לְאוֹר הַסְּפָרִים
הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, כֵּן נִזְכָּה לְהוֹצִיא לְאוֹר שְׁאָר הַחֲלָקִים מִסֵּפֶר
זֶה, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

מסכת ברכות - דף יב

אחת שאלתי מאת השם אותה אבקש שבתי בבית השם
 כל ימי חיי לחזות בנעם השם ולבקר בהיכלו.
 ואזכה ביחד עם זוגתי תחיה לגדל בנקה את יוצאי חלצינו
 היקרים שיחיה בדרך ישראל סבא בדרך התורה והיראה
 ולמעשים טובים, ולרוות מהם רב נחת ושמחה כל הימים,
 בתינו יהיו מלאים ברכת השם, ששון ושמחה ימצא בהם,
 תודה וקול זמרה.

בפינו נפרש לשמים שיזכנו השם גם להלאה להיות
 ממזכי הרבים, כמו שעזרנו עד הנה והצילנו מגלי
 גלים דעברו עלינו, ובכן יהי רצון שחבורנו זה ימצא חן
 בעיני אלקים ואדם, יתגלגל זכות הרבים על ידנו, ויזכנו
 לישב באהלה של תורה להרביץ תורה ויראת שמים, עד
 שיקצו וירננו שוכני עפר, ונזכה לעלות לציון מושיעים
 עם גואל האמתי במהרה דידן אמן.

מסכת ברכות - דף יג

וַיִּתֵּן הַשֵּׁם שְׂמִיָּצָא סֵפֶר זֶה חֵן וְשֹׁכֵל טוֹב בְּעֵינַי צְבוּר
הֵירָאִים אֶת דְּבַר הַשֵּׁם שְׂאֵלֵיו הַסֵּפֶר מִפְּנֵה בְּעֵקֶר,
וְשִׁבְשְׁבִילוֹ כָּל מֵאֲמָץ כְּדָאֵי וּמִשְׁתַּלֵּם, וַיֵּאִירוּ דְבָרֵי הַסֵּפֶר
אֶת עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם, לְדַבֵּק וְלִילֶךְ
בְּדַרְכֵי הַצְּדִיקִים הַמּוֹבָאִים בַּסֵּפֶר, לְזִכּוֹת וְלֵאמֹר בְּאוֹר פְּנֵי
מֶלֶךְ חַיִּים, וְזִכּוֹתֵם שֶׁל הַצְּדִיקִים הַנּוֹזְכִים לְעֵיל, יִגְנוּ עָלֵינוּ
וְעַל כָּל בְּנֵי בֵיתֵנוּ, לְהַשְׁלִים מִשְׁאֲלֵינוּ דְּלִבָּאֵי וְלִבָּא דְּכָל עַם
יִשְׂרָאֵל לְטֹב וְלַחַיִּין וְלַשְׁלָם, אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

יְהִי רְצוֹן שְׂעֵרָה הַשֵּׁם עָלֵינוּ רוּחַ טְהוֹרָה, וְנִזְכָּה לְטָהָר
לְבַבְנוּ לְעַבֵּד לְיוֹצְרֵנוּ בְּכָל כְּחֵנוּ וּבְכָל נַפְשֵׁנוּ וּבְכָל
מְאֵדְנוּ, עַד שְׂשִׁלַּח לָנוּ מְשִׁיחֵנוּ וַיִּקְבֹּץ נִדְחֵנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

מסכת ברכות - דף יד

וְזֹאת לְמוֹדַעֵי, שְׁסַפְּרִים אֵלּוּ מִתּוֹר לְכֹל אֶחָד לְהַדְפִּיס כַּמָּה
שְׁרוּצָה בְּאִיזוֹ לְשׁוֹן שְׁרוּצָה, וְכֹל הַמְּזַכֶּה אֶת הָרַבִּים
זְכוּתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד וְזוֹכָה לְבָנִים צְדִיקִים.

בְּמִטְרָם נִכְלָה לְדַבֵּר אָנוּ קוֹבְעִים בְּרָכָה לְכַבוֹד יְדִידֵנוּ הָרַבָּנִי
הַנְּגִיד הַמְּפֹלֵג, מְכַתֵּר בְּנִימוּסֵין מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי...
נִרוּ יְאִיר שְׁסִיעַ בְּיַדֵּנוּ לְהוֹצִיא לְאוֹר הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה.

וַיְהִי נֵעַם הַשֵּׁם עָלָיו לְהַתְּכַרֵּךְ בְּכָל מִילֵי דְמִיטָב וּבְשִׁיבָה
טוֹבָה, אֶתְהַ הַשֵּׁם לְעוֹלָם תִּשְׁמְרֶם, בְּרַכְּם, שְׁמְרֶם,
טְהַרֶם, שְׁיִזְכֶּה לְרָאוֹת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיו רַב תַּעֲנוּג וְנַחַת
דְּקַדְשָׁה, עַד אֲשֶׁר נִזְכֶּה בְּקִרּוֹב לְשִׁמְעַ קוֹל מְבַשֵּׁר וְאוֹמֵר
בְּבִיאַת גּוֹאֵל צְדָק בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

כֹּה דַבְּרֵי חַד מְזַעֲרֵי דְחַבְּרֵינָא

הַקְדָּמָה לְסֵפֶר "אוֹר הַזֶּהָר הַחֲדָשׁ"

מִרְגְּלֵית יְקָרָה, אוֹצֵר קָדוֹשׁ וְנִעְלָה, הֶעֱנִיק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרַב חֶסֶדוֹ לְעִמָּנוּ עִם סִגְלָה, וְהוּא סֵפֶר הַזֶּהָר
הַקָּדוֹשׁ, שֶׁנִּתְחַבֵּר בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה עַל יְדֵי הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי
שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן. וּבְזִכּוֹת הַקְּרִיאָה
וְהַלְמוּד בְּסֵפֶר הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ מְבֹטָח לָנוּ שֶׁנִּזְכָּה וְנִגְאָל
בְּרַחֲמִים לֹלָא צָרוֹת וְיִסוּרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן. דְּבַר זֶה מְבֹאֵר
בְּסֵפֶר הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ עֲצֻמוֹ, מִפִּי קָדְשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם "הִרְעִיא מְהִימָנָא", אֲשֶׁר הָיָה נִגְלָה לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן
בֶּר יוֹחָאֵי וְלַחֲבָרָיו בְּמַעֲמַד מְלֵא הוֹד, וּמְגִלָּה לָהֶם סִתְרֵי
תוֹרָה מִיְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה.

מסכת ברכות - דף טז

וְכֵן אָמַר מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְרִשְׁבִּי זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ אֲמֵן בְּזֵהָר הַקָּדוֹשׁ פְּרֻשֵׁת נְשָׂא, "בְּהַאי חֲבוּרָא
דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֵּהָר יִפְקֹן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי".

בְּאוּר הַדְּבָרִים: בְּזְכוּת הַחֲבוּר שְׁלָךְ, סֵפֶר הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ,
יֵצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת בְּרַחֲמֵים לְלֹא צָרוֹת
וְיִסּוּרִים וּלְלֹא צַעַר חֲכָלֵי מְשִׁיחַ!

מסכת ברכות - דף יז

וְאַף מִשְׁמַיִם הִסְפִּימוּ לְכָד! בְּסֵפֶר תְּקוּנֵי הַזֶּהָר מְבֹאֵר,
שֶׁבְשָׁעָה שָׁאֲלִיהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב נִגְלָה לְרַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְלַחֲבֵרְיָא קְדִישָׁא שְׁעָמוּ, וְלָמַד עִמָּהֶם
סְתָרֵי תוֹרָה בְּעֵנִין תְּקוּנֵי נְשָׁמוֹת, יִצְאָה בַת קוֹל מִשְׁמַיִם
וְאָמְרָה לָהֶם: "כִּמָּה רַב כַּחוֹ וְקִדְשָׁתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר
יוֹחָאִי בְּעוֹלָם", וְאַחֵר כֶּף הוֹסִיפָה וְאָמְרָה נְבוֹאָה בְּזוֹ
הַלְשׁוֹן: "וְכִמָּה בְּנֵי נֶשֶׁא לְתַתָּא יִתְפָּרְנְסוּן מֵהַאי חֲבוּרָא
דִּילָךְ כִּד יִתְגַּלוּ לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה בְּסוּף יוֹמִיא, וּבְגִינָה,
וְקִרְאָתָם דְּרוּר בְּאַרְצֵךְ".

בְּאוּר הַדְּבָרִים: כִּמָּה בְּנֵי אָדָם לְמִטָּה יִתְפָּרְנְסוּן מְזָה
הַחֲבוּר שֶׁלָּךְ כְּאֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה לְמִטָּה בְּדוּר הָאֲחֵרוֹן
בְּסוּף הַיָּמִים, וּבְזִכּוֹתוֹ יִתְקִים הַפְּסוּק "וְקִרְאָתָם דְּרוּר
בְּאַרְצֵךְ" – הַמְרָמוֹז עַל הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה.

מסכת ברכות - דף יח

ובאור לעינים באורו של השל"ה הקדוש, שכתב על כף: "הנה מבאר מפאן שחבור הזהר ה"ה עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים, שאז יתגלה לתחתונים. ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו אשר זה תהיה סבה קרובה לביאתו, וזה שאמר ובגינה "ושבתם איש אל אחזתו" וכו', כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהצרך הקדוש ברוך הוא לקדשם בדם הפסח ובדם המילה, כן הגאלה העתידה לא יהיה הגאלה עד שיזכו לתוספת הקדשה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה".

(עשרה מאמרות מאמר ראשון, שני לוחות הכרית)

כמו כן, בנוסף למעלה הנפלאה של קרוב הגאלה ברחמים, מסגלים הלמוד והקריאה בספר הזהר הקדוש לביטל כל גזרות קשות ולהיות כחומה בצורה מפני כל צרה רחמנא ליצלן.

מסכת ברכות - דף יט

רַבִּינוּ הַקְדוֹשׁ הַרְמַח"ל, רַבְּנוּ מִשֵּׁה חַיִּים לוֹצְאָטוּ זָכָר
צָדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָה זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ אָמֵן, בְּעַל
ה"מְסֵלֵת יִשְׂרָאֵל" וְעוֹד, תִּקַּן בִּישִׁיבְתוֹ סֵדֶר לַמּוֹד מִיְחָד שֶׁל
גִּירְסָא בְּסֵפֶר הַזֵּהָר הַקְדוֹשׁ בְּמִשְׁמְרוֹת לְלֹא הַפְסֵק כָּלֵל
מֵעַת לְעַת, וְקָבַע דְּבָר זֶה פִּתְקָנָה הָרֵאשׁוֹנָה בִּישִׁיבְתוֹ,
וְכוֹתֵב עַל מַעֲלֵת הַדְּבָר בְּאַגְרֵת לְחֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּזֵה הַלְשׁוֹן:
"זֹאת הָעֲצָה הַיְעוּצָה לְכָל קְהֵלוֹת קֹדֶשׁ לְהַנְצִיל מִרְשַׁת זוֹ
טָמְנוּ שׁוֹנְאֵיהֶם, וּבּוֹדָאֵי הָיָה לָהֶם לְפַקֵּחַ עַל זֹאת וְלֹא
יִחְדְּלוּ, כִּי רַב הַדְּבָר וְעֲצוּם מְאֹד..."

מסכת ברכות - דף כ'

... וְעַתָּה אֵל יִשְׁלִיכוּ חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אַחֲרֵי גַּם, כִּי אֲנִי אֹלְמָלָא נְתִישֵׁר חִילֵי הָיִיתִי קוֹבֵעַ דְּבַר זֶה בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, אָבָל כְּבוֹד תּוֹרַתְכֶם יִקַּח אֶת הָעֵצָה הַזֹּאת וַיְהִיָּה לוֹ לְזִכּוֹת, כִּי אֵין פְּמוּהָ לְטוֹבָה לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֶחָד בְּמְקוֹמוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ כִּי לֹא דְבַר קָשָׁה הוּא בְּלָל”.

ומי לנו גדול כְּהַרְמַח”ל זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אֲמֵן אֲשֶׁר הָיָה בְּקִי עֲצוּם בְּכָל מַכְמֵי הַתּוֹרָה וְלֹא מִצָּא עֵצָה לְבַטֵּל גְּזֵרוֹת מַעַם יִשְׂרָאֵל אֲלֵא אֶת הָעֵצָה הַזֹּאת, לְמוֹד בְּסִפְרֵי הַזֵּהָר בְּרִצְףָּ לְלֹא הַפְּסֵק, שֶׁבְּכַח הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ לְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת וּלְקַרֵּב הַגְּאֻלָּה בְּרַחֲמִים.

עַד כִּמָּה הָיָה חֲבִיב לְמוֹד תּוֹרַת הַסּוּד עַל תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וּמְמַשִּׁיכֵיו, יֵשׁ לְלַמֵּד מִמָּה שֶׁהֵרֵב הַקְּדוּשׁ מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֵיִזִיק מִזִּידִיטְשׁוֹב זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אֲמֵן, הַעֵיד בְּעֲצָמוֹ וְאָמַר, שְׁלֵמֵד וְשָׁנָה הַפְּרִי עֵץ חַיִּים מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַד.

כ | מסכת ברכות - דף כא פניני הזהר הדקה היומית לזהר דף היומי

מסכת ברכות - דף כא

ועוד רבים הפליגו במעלת הלומד מספר הזהר, ונמנה.

ממעלות העוסק בספר הזהר בקצרה:

☆ מקרב גאלת ישראל ברחמים.

☆ מבטל גזרות קשות.

☆ זוכה לטהר ולקדש את נשמתו שתאיר ותזהיר באור נפלא ומזככה מכל סיג ופגם עד שמרפאה לגמרי.

☆ מרחיק מעצמו כל המקטרגים ויצר הרע.

☆ ישמר ממקרים רעים בעולם הזה ובעולם הבא.

☆ ינצל מתאוות רעות וממדות רעות.

☆ הרי הוא כהוגה ומפרש את השם שיש בכחו לעשות נסים.

מסכת ברכות - דף כב

☆ יִזְכָּה לְחֻזוֹת בְּנֵעַם הַשָּׁם.

☆ נִצֵּל מִטְּמֵטוּם הַלֵּב וְהוֹפֵךְ לֵב הָאָבֶן לֵלֵב מְאִיר וּמְבִין.

☆ זֹכָה לְהַבִּין אֶת לְמוּדוֹ וּמְתֻקִּים בִּידוֹ.

☆ לְמוּד בְּסֵפֶר הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ לְעֵלְוֵי נְשִׁמַת נַפְטָרִים מְסֻגָּל
בְּיוֹתֵר לְתַקֵּן נְשִׁמְתָם וּלְהַעֲלוֹתָם לְמְקוֹמָם הָעֲלִיּוֹן
וּלְהַצִּילָם מִכָּל דֵּינִים.

☆ "כְּדָאֵי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסַמְךָ עָלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק",
שֶׁבְּזָכוֹת שְׁלוֹמֵיךָ בְּסִפְרוֹ שֶׁל הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן
בַּר יוֹחָאֵי זָכוֹתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן, נוֹשַׁע בְּכָל הַנְּצָרָךְ לָנוּ.

☆ תַּבְת "וּרְפָאתֵינוּ" עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא (703) כְּמִנֵּין שְׁמַעוֹן בַּר
יוֹחָאֵי (703), כִּי בְּזָכוֹתוֹ נִמְשַׁכֵּת רְפוּאָה לְאָדָם.

וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַע שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, רְאִשֵׁי תְבוֹת
רְשָׁב"י, שֶׁהָעוֹסֵק בְּתוֹרָתוֹ יִזְכָּה בְּסִיעֵתָא דְשַׁמַּיָא
לְשַׁפַּע רַב רוֹחָנֵי וּגְשָׁמֵי.

מסכת ברכות - דף כג

הַאֲמַת היא, שְׂדֵי בְּדָבָרִים שֶׁהֵבֵאנוּ עַד עֵתָה לְעוֹרֵר אֶת הַלְּבָבוֹת לְקִרְיָאָה וְלִמּוּד בְּסֵפֶר הַזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ; וְכִי יִמָּצֵא חֲלִילָה יְהוּדִי, אֲשֶׁר לֹא רוּצָה לְפַעַל בְּשִׁבִיל לְקָרֵב גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים וּלְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת רַחֲמָנָא לִיְצִלָן. אֲלֹא שְׁלַצְעָרְנוּ הָרַב, כָּלֵל גְּדוֹל וְנוֹרָא הוּא, שְׁכַפִּי קִדְשָׁתוּ וּמַעְלָתוּ שֶׁל הַדְּבָר, כִּךְ יֵשׁ יֵצֵר הָרַע שְׁמַנְסָה לְהַתְנַגֵּד לְכִךְ בְּכָל פְּחוּ. דְּבָר זֶה בּוֹלֵט וְזוֹעֵק לְשָׁמַיִם בְּפִרְט בְּנוֹשֵׂא הַקְּרִיָּאָה וְהַלְמוּד בְּסֵפֶר הַזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ. הַיְצֵר הָרַע שְׂיֹדֵעַ בּוֹדָאוֹת שְׁעַל יְדֵי הַקְּרִיָּאָה וְהַלְמוּד בְּסֵפֶר הַזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ, הוּא נִדְחָה מִן הָעוֹלָם וּמִתְבַּטֵּל מִמְשַׁלְתּוֹ לְעַד, וְכָל מְצִיאוֹת הָעוֹלָם מְשַׁתְּנָה וְהוּא מִתְקָרֵב בְּצַעְדֵי עֲנָק לְקִרְאָת הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלָמָה בְּרַחֲמִים, מְשַׁקִּיעַ מְאֻמְצִים מִיְחָדִים לְהַחְדִּיר דַּעוֹת שְׁטוֹת וְהֵבֵל הַפֶּךְ הַאֲמַת מִמֶּשׁ, וְאִף לֹא בּוֹחַל כְּדָרְכוּ בְּשִׁקְרִים וּבְהַפְחָדוֹת, וְהַעֲקָר שְׁמַטְרָתוֹ תִּשָּׁג וְתֵאבֵד טוֹבָה מִיִּשְׂרָאֵל חֲלִילָה וְחַס. כְּדָרְכוּ שֶׁל הַיְצֵר, הוּא פּוֹנֵה לְכָל אָדָם בְּשִׁפְתּוֹ שְׁלוֹ וְכִבְיָכוֹל מִתּוֹךְ דְּאָגָה עֲמָקָה וְאֵהָבָה:

מסכת ברכות - דף כד

לְאָחַד - שְׁאִינְנוּ מִבֵּין אֶת לְשׁוֹן הַזֶּהָר, טוֹעֵן כְּנֶגְדּוֹ: מֵהַ
הַתּוֹעֵלֶת בְּקִרְיָאֲתָךְ, הֲרִי אֵינְךָ מִבֵּין כָּלוּם.

לְשֵׁנָי - שְׁעוֹסֵק כָּל יוֹמוֹ בְּלִמּוּד ש"ס וּפּוֹסְקִים, טוֹעֵן: הֲרִי
אֵינְךָ מְקַבֵּל, כְּשֶׁתִּסֵּים לְלַמַּד אֶת כָּל הַש"ס
וְהַפּוֹסְקִים אֲזַ תִּמְצָא זְמַן גַּם לְלַמַּד בְּסִפְרֵי הַזֶּהָר, כְּעֵת זֶהוּ
בְּטוֹל תּוֹרָה.

לְשֵׁלִישֵׁי - שְׁעֵדִין רְחוּק מִקִּיּוֹם הַמְצוּוֹת, טוֹעֵן: מֵהַ לָּךְ
וּלְסִפְרֵי הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה? זֶה לֹא בְּשִׁבְלֶךָ
כָּלֵל!

לְרַבִּיעֵי - הַמְחַפֵּשׁ כָּל טַעֲנָה לְהִתְחַמֵּק מִקִּיּוֹם חוֹבוֹתָיו,
טוֹעֵן: אֲסוּר לְקַרְא בְּסִפְרֵי הַזֶּהָר! הֲשֹׁמֵר נִפְשֶׁךָ
וְהִתְרַחַק מִזֶּה הַסִּפֵּר.

מסכת ברכות - דף כה

בְּרֵאשׁוֹנָה נִבְאָר: כִּי אִף גִּירְסָא בְּעֵלְמָא - קְרִיאָה לְלֹא
הִבְנָה כָּלֵל בְּסֵפֶר הַזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ - מַעֲלָתָהּ
גְּדוּלָה וְנִשְׁגָּבָה וּפּוֹעֵלֶת רַבּוֹת וְנִצְרוֹת.

וְנִבְיִא מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה - לְרוּפָא הַנוֹתֵן תְּרוּפָה
לְאָדָם הַנִּזְקֵק לָהּ, אִף עַל פִּי שְׂאָדָם זֶה אֵינוֹ מִבֵּין
כָּלוּם בְּחֻכְמַת הָרְפוּאָה, רַק לְקַח תְּרוּפָה מִרוּפָא מְמַחָה
שְׂבָקִי וַיִּוֹדַע בְּחֻכְמַת הָרְפוּאָה, הַתְּרוּפָה מוֹעִילָה לוֹ, וְהוּא
בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא מִתְרַפָּא וְקָם מִחֲלָיו, נִכּוֹן גַּם הַדְּבָר לְגַבֵּי
הַקְּרִיאָה בְּסֵפֶר הַזֶּהֱר, אִף שֶׁהַקּוֹרֵא לֹא מִבֵּין כָּלֵל אֶת אֲשֶׁר
הוּא מוֹצִיא מִפִּיו, הַקְּדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה הַטְּמוּנָה בַּמַּלִּים שֶׁל
סֵפֶר הַזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ פּוֹעֵלֶת בְּקוֹרֵא אוֹתָם אֶת פְּעֻלָּתָהּ וְזוֹכָה
לְכָל הַמַּעֲלוֹת שֶׁנֶּאֱמָרוּ לְגַבֵּי הָעוֹסֵק בְּסֵפֶר הַזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ.

(גיורי קהר"ז"ל, החיד"א, פלא יועץ, דגל מחנה אפרים, רצי חיים פלאג'י, שו"ת ישכיל עבדי,
שו"ת פרחי פריה, עני עזן קוממארניק, ען איש חי ספר צניחה, הספנת הרב הקדוש מאשטא,
תקוני זכר דפוס מעצמה, אור נערב להרמ"ק חלק ג' פרק ג', משה אפרים סימן תקפ"א סעיף
קטן י"ז, ועוד)

מסכת ברכות - דף כו

לְשָׁנַי - שְׁעוֹסֵק כָּל הַיּוֹם בְּלִמּוּד ש"ס וּפּוֹסְקִים - תְּלַמִּידֵי
חֲכָמִים וּבְנֵי יְשִׁיבוֹת הָעוֹסְקִים כָּל זְמַנָּם בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה, צָרִיכִים לְהַקְדִּישׁ בְּכָל יוֹם זְמַן לְקַרְיַאת מִסְפָּר
דְּפִים בְּסֵפֶר הַזֶּהָר, שְׂזָכוֹת הַקְּרִיאָה הַזֹּאת, מְלַבֵּד כָּל
מַעֲלוֹתֶיהָ לְכָלל יִשְׂרָאֵל, תּוֹעִיל לָהֶם בְּיוֹתֵר שְׂזָכוּ לְהַבִּין
אֶת לִמּוּדָם וּלְזָכְרוֹ, וְכֵן לְהַתְעַלּוֹת רוּחָנִית גְּדוּלָה, כְּנִרְאָה
בְּחוֹשׁ.

מסכת ברכות - דף כו

מֶרֶץ רַבִּינוּ יוֹסֵף חַיִּים זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן, בַּעַל הַבֶּן אִישׁ
חַי, מִבָּאָר אֶת מֵאֵמֶר הַגְּמָרָא "כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
מִבְּפָנַי תּוֹרָתוֹ מִכְרָזָת עָלָיו מִבְּחוּץ", שְׁכַל הָעוֹסֵק בַּחֲלָק

זוֹכָה וּמְאִירוֹת עֵינָיו
הַתּוֹרָה. וְאִף מֶרֶץ
בֶּן צִיּוֹן אָבָא שְׂאוּל
לְבָרְכָה זְכוּתוֹ יִגַּן
מוֹרָה לְתַלְמִידָיו
צְעִירִים לְקָרָא בְּכָל
בְּסֵפֶר הַזֹּהַר, שְׂיַעְזֹר

הַפְּנִימֵי שֶׁל הַתּוֹרָה
בַּחֲלָק הַנִּגְלָה שֶׁל
הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי
זְכַר צְדִיק וְקָדוֹשׁ
עָלֵינוּ אָמֵן הָיָה
בְּעוֹדָם בַּחוּרִים
יוֹם מִסְפָּר דְּפִים

לְפַתַּח אֶת הַלֵּב לַתּוֹרָה וּלְזַכֵּךְ הַנֶּפֶשׁ. וְהוֹסִיף עוֹד וְאָמַר, כִּי
סֵפֶר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ מְלֵא וְגִדּוּשׁ בְּמוֹסֵר וּמְלֵהִיב בְּיוֹתֵר
לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶהוּ סֵפֶר הַמוֹסֵר הַטּוֹב בְּיוֹתֵר.

וְכַתֵּב בְּסֵפֶר הַקְּנָה הַקָּדוֹשׁ עַל הַפְּסוּק "וְשִׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם
כו' לְאִשֶּׁר לֹא עֲבָדוּ", כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק דּוֹקָא בַּנִּגְלָה
וְלֹא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא "לֹא עֲבָדוּ", גַּם אֵינוֹ נִקְרָא תַלְמִיד
חָכָם, רַק בְּשֵׁם תַלְמִיד, כִּי שֵׁם חָכָם אֵינוֹ רַק עַל חֻכְמָה
הַפְּנִימִית, יַעֲוִין שָׁם...

מסכת ברכות - דף כה

וְבִיּוֹן שִׂידְעָתָּ כַּמָּה גְדוּלָּה מַעֲלֵת לַמּוֹד חֲכָמַת הָאֵמֶת כּו'. ...
יִנְדַע גְּדֹל הַחַיּוֹב וְגְדֹל הַשְּׂכָר לְמִי שֶׁלּוֹמַד הַקְּבָלָה,
כִּי לַמּוֹד הַזֶּהָר בְּגִירָסָא בְּעֵלְמָא בּוֹנָה עֲלִמִין, וְכָל שָׁפֵן אִם
יִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין פְּרוּשׁ מֵאֲמָר אֶחָד, יַעֲשֶׂה בּוֹ תְּקוּנָה
לְמַעַלָּה בְּשַׁעֲה אַחַת מֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּלַמּוֹד הַפְּשֻׁט שָׁנָה
תְּמִימָה. (לשון הכפסא מלך, תקוני זכר מ"ג)

וְכֵן אָמַר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבֵּי שְׁלֵמָה
בְּלוּךְ זָכַר צַדִּיק לְבִרְכָה מִשֵּׁם רַבּוֹ
הַחֲפֵץ חַיִּים זָכַר צַדִּיק לְבִרְכָה, שֶׁעַל
לַמּוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר אֵין שׁוּם הַגְּבָלָה כִּי
רַבּוֹ מְדַרְשׁ, וְהָיָה הַחֲפֵץ חַיִּים מְעוֹרָר
לְכֻלָּם שִׁילְמָדוֹ כָּל שֶׁבַת אֶת הַזֵּהָר שֶׁל

אוֹתָהּ פֶּרְשָׁה וְאַפְלוּ לְבַחֲוָרִים.

(ר' יוסף בן שלמה מפוז'ין, הוספות בגן יוסף)

מסכת ברכות - דף כט

רַבֵּנוּ מֶרֶן הַחֲזוֹן אִישׁ זָכָר צַדִּיק לְבָרָכָה הוֹרָה לְשׂוֹאֲלָיו
לְלַמַּד זֶהָר כְּסֶפֶר מוֹסֵר, וְאָף לְמַד
בְּעֵצְמוֹ עִם בֶּן אַחֲוָתוֹ, הַגָּאוֹן רַבִּי
שְׁמַרְיָהוּ גְרִינְמָן זָכָר צַדִּיק לְבָרָכָה.
וּבְסֶפֶר מַעֲשֵׂה אִישׁ, (עֲבֹדוֹת עַל מֶרֶן הַגָּאוֹן
הַקְּדוֹשׁ הַחֲזוֹן אִישׁ זצ"ל): שְׁאָמַר: לְשׁוֹן
הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ מְעוֹרָר יוֹתֵר מִכָּל מְאָמְרֵי
חַז"ל.

נִתֵּן לְהַאֲרִיךְ עַל כֶּף בְּעוֹד עֲבֹדוֹת רַבּוֹת, אֶף דִּי בְּכַף לְמַבִּין.

מסכת ברכות - דף ל'

לְשֵׁלִישֵׁי - אותו אָח יִקְרָ שְׁעֵדִין לֹא זָכָה לְקִים אֶת כָּל
מְצוֹת הַשֵּׁם בְּכָל דְּקְדוּקִיהֶן, גַּם הוּא צָרִיף
לְהַשְׁתַּדֵּל וּלְקַרָא בְּכָל יוֹם בְּסִפּר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ, שְׁעַל יְדֵי
הַקְּרִיאָה תִזְדַּבֵּף נַפְשׁוֹ וְתִטְהַר מִכָּל זְהָמָה וַיִּמְשֶׁף בְּעִבּוֹתוֹת
אֲהָבָה לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּנּוֹדַע בְּסִפְרִים הַקְּדוֹשִׁים
וּמַגּוּרֵי הָאָרִיז"ל.

וְלָרְבִיעֵי - הַמְּחַפֵּשׁ מִפְּלֹט וְאִינוֹ בּוֹדֵק, אִם אָזְנוֹ כְּרוּיָה
לְשִׁמְעַ, נִתֵּן לְהִסְבִּיר וּלְבָאָר לוֹ כִּי דָעָה זֶה הִיא
הַהִפְּף הַגָּמוּר לְאַמַּת, וּבָאָה לְהַרְחִיקוֹ חֲלִילָה מֵהַטּוֹבָה
הַגְּדוּלָה שְׁיִכּוֹל לְזַכּוֹת בָּהּ!

סִפּר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ - הוּא הַמְּרַפָּא לְנַפְשׁ הַגְּדוּל בְּיֹתֵר
שְׁקִים! בְּכַח הַקְּרִיאָה בּוֹ לְטַהַר וּלְקַדֵּשׁ אֶת נַפְשׁ
הָאָדָם וּלְרַפָּאָה מִכָּל חֲלִי וּמִכָּל מַדּוּת רָעוֹת וְתַאֲוֹת רָעוֹת
רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּן, עַד שֶׁהִיא מְאִירָה וּמְזַהֶרָה בְּאוֹר קְדוֹשׁ
וְעֲלִיּוֹן. וְכָל הָאֲזַהָרָה אוֹדוֹת לַמּוֹד הַקְּבֵלָה וְהַגְּבֻלוֹת עַל
כֶּף לֹא נֶאֱמָרוּ כָּלָל וְעַקֵּר עַל לַמּוֹד פֶּשֶׁט הַזֵּהָר וּמוֹסָרָיו וְעַל
הַקְּרִיאָה בּוֹ, אֶלָּא נֶאֱמָרוּ עַל לַמּוֹד בְּכַתְּבֵי הָאָרִיז"ל בְּשִׁעַר
הַכְּנֹנֹת, שְׁעַר הַגְּלָגּוּלִים, עֵץ חַיִּים וְכוּ', אֲשֶׁר לְלַמּוֹדִים
נִצְרָכוֹת הַכְּנָה גְּדוּלָה וְאֲזַהָרוֹת גְּדוּלוֹת. וְלִכֵּן אֵין בְּכֶף כָּל
חֲשֵׁשׁ, וְתוֹכֵל לְצַמַּח מִכֶּף רַק טוֹבָה וּבְרָכָה לְאָדָם עֲצֻמוֹ
וּלְכָלל יִשְׂרָאֵל.

בְּמִיָּחַד שְׁזַכֵּינוּ וַיֵּשׁ לָנוּ פִּיּוֹם אֶת הַזֵּהָר הַמְּחָלֵק לְעַמּוֹד
הַיּוֹמִי - לַמּוֹד קְבוּעַ בְּכָל יוֹם, מִסִּפּר דְּקוֹת
הַמְּעַנִּיקוֹת לָנוּ אֶת הַכַּח, אֶת הָעֲצָמָה, אֶת הַהֲבָנָה הָעִמְקָה
בְּכָל תּוֹרַת הַנְּגֻלָה וְהַנְּסִתָּר. וְאִם תִּשְׁאָל, מַדּוּעַ עָלִי לְהַקְּדִישׁ
מִזְמַנֵּי הַיָּקָר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אוֹלֵי כְּדַאי פְּעַם בְּשָׁבוּעַ
וְכַדוּמָה?

מסכת ברכות - דף לא

אינה הראשון בשאלתך, גם תלמידיו של רשב"י שאלוהו שאלה מעין זו: מדוע לא ירד מן לישראל פעם אחת בשנה עבור השנה כלה, למה ירד המן מדי יום ביומו?

תשובתו של רשב"י: משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שיש לו בן יחיד, ונתן לו מזונותיו פעם אחת בשנה. לא היה הבן מקבל את פני אביו רק פעם אחת בשנה. עמד המלך ונתן לו מזונותיו בכל יום - היה מקבל את פני אביו כל יום.

אף ישראל כן, מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר: אולי לא ירד מן למחר ונמצאו כלן מתים ברעב, אלא, שכלם מכוונים לבם לשמים.

ולענייננו, אין לתאר את גדל הקדשה שנספגת מלמוד הזהר הקדוש. מי שטעם את הערבות והמתיקות בהתמדתה, את הקשר להקדוש ברוך הוא, את ה"מכון לבו לשמים", רוצה לטעם ממנה בכל יום, רוצה לקבל את פני אביו שבשמים בכל יום ויום, להתקרב אליו, להרגיש את נעם העליון בתוך תוכו. אשרי אדם שומע לי לשקד על דלתותי יום יום.... והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע.

מסכת ברכות - דף לב

וַיַּעֲתִיק כָּאֵן מֵאֲגַרֶת קֹדֶשׁ - מִסֵּפֶר וַיִּקְהַל מֹשֶׁה דָף ל"ז:
 וְאֲנִי הִדַּל כְּתַבְתִּי מֵעַט מְזַעִיר וְאָמַר וְהוֹדִיעַ לָנוּ
 שֶׁהַכֹּלֵל בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְהָאָדָם וְכֹל הַבְּרוּאִים בְּכֹלֵל הַכֹּל
 כְּדִי לְהוֹדִיעַ לָנוּ גְדוֹל עַז אֱלֹקוֹתוֹ וְחִסְדּוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּמְמַשְׁלָתוֹ
 וְתַפְאֲרָתוֹ, כְּאֲשֶׁר אָמַר דָּוִד לְשִׁלְמָה בְּנוֹ "דַּע אֶת אֱלֹקֵי
 אָבִיךָ וְעַבְדֵהוּ", שְׂאִין לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחַת רוּחַ יוֹתֵר
 בְּעוֹלָם אֶלָּא מִמִּי שֶׁמְכִיר בְּאֱלֹקוֹתוֹ, זֶה נִקְרָא בֶּן לְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְחַפֵּשׂ בְּגַגְזֵי דְמַלְכָּא וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְשַׁתַּבַּח עִמּוֹ בְּפַמְלֵיָא שְׁלוֹ בְּכֹל יוֹם וּדְיוֹקְנוֹ נִרְשָׁם
 לְמַעַלָּה בֵּין אוֹהֲבֵי דְמַלְכָּא וּמְכַרְיָזִין לְפָנָיו הֵי זֶה הִרִין
 בְּדְיוֹקְנָא דְפְלַגְנֵיָא, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא יֵשׁ לוֹ
 רְשׁוּת לְבַטֵּל, צְדִיק מוֹשֵׁל בְּיִרְאֵת אֱלֹקִים, מִי מוֹשֵׁל בִּי
 צְדִיק. וּבְשַׁעָה שֶׁהִנְשָׁמָה יוֹרְדַת בְּזֶה עוֹלָם הַשָּׁפֵל מִשְׁבִּיעִים
 אוֹתָהּ קֹדֶם וּמֵרְאָה לָהּ רְזִי דְרָזִין, אוֹצְרֵי וּגִינְזֵין דְּמַלְכָּא
 וּמִשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ וּגּוֹזְרִין עָלֶיהָ שְׁלֵא תִרְדֶּה לְעוֹלָם אֶלָּא כְּדִי
 לְחַקֵּר וּלְדַרְשׁ בְּרָזִין דְּאוֹרֵיתָא. וְגַם הוֹכַחְתִּי מִכְּמָה מֵאֲמָרֵי
 זֶהר שֶׁל הַרְבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי נִתֵּן רְשׁוּת וְהוֹרְמָנָא
 מֵהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינְתִּיהָ עִם כָּל פְּמַלְיָא שְׁלוֹ בְּצִרוּף
 כָּל הַנְּשָׁמוֹת דְּצְדִיקָא דְגַן עֵדֶן עֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן לְגִלוֹת לָנוּ
 הַזֵּהר, כְּדֹאִיתָא בְּהַקְדַּמַת תְּקוּנֵי הַזֵּהר ע' אֲנִפִּין קַח צְנֻצָּנַת
 הַמֶּן לְמִשְׁמַרְת עַד דְרָא בְתַרְיִיתָא וַיִּטְעֵמוֹן. בְּחַבּוּרָא דִּילָךְ
 יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּלֹא נִסְיוֹן כָּלֵל זִיְהֵרָא דְאִימָא
 עֲלָאָה מִשָּׁם יֵצֵא לְעוֹלָם חַיִּים וְשְׁלוֹם רְזָא דְאוֹרֵיתָא הַגְּאֵלָה
 וְהַחֲרוֹת וְהַשְׁמָחָה וּבְהַתְעוֹרְרוֹת הַתַּחְתּוֹן אָנוּ מְעוֹרְרִים
 הַמְקוֹר הָעֲלִיּוֹן. עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

מסכת ברכות - דף לג

וּמִזְבָּח בְּסֵפֶר אֹרֶז יִשְׂרָאֵל מִיָּד דְּכִיָּא שְׁכַתְּבָ: קֹדֶם בֵּי־אֵת
הַמְּשִׁיחַ תִּתְגַּבֵּר מִיְּנֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת רַחֲמָנָא לִי־צִלָּן
בְּעוֹלָם. הַעֲצָה לְזָה לִיזְהָר בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ, הָאֶחָד
לְאָמַר בְּכָל יוֹם זֵהָר, אֶף עַל פִּי שְׂאִינוּ מִבֵּין מָה שְׂאוֹמֵר, כִּי
אֲמִירַת זֵהָר מְסַגְּלַת לְטַהֲרַת הַלֵּב... עֵינֵי שָׁם.

בְּמִיחָד שָׁנָה זֹו "תש"ע" שֶׁהִיא בְּגִימַטְרִיא 'ספ"ר או"ר
הַזֵּהָר"ר' - תש"ע גַּם בְּגִימַטְרִיא 'רב"י שְׁמַעוֹן'
בְּ"ן יוֹחָא"י עִם הַד' תְּבוּת וְעַם הַפּוֹלָל. נִתְחַזַּק כְּלָנוּ לְקָרֵב
אֶת בֵּי־אֵת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ לְלֹא צַעַר וּמְכָאוֹב "דְּאִיהוּ הָאִי סֵפֶר
הַזֵּהָר, יִפְקוֹן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי", אֲמַן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְזֹאת לְמוֹדְעֵי, שְׁסִפְרִים הָאֵלוּ מִתָּר וּמְצוּהָ לְכָל אֶחָד
לְהַדְפִּיס כַּמָּה שְׁרוּצָה בְּאֵילוּ שְׁפָה וְלִשׁוֹן שְׁרוּצָה,
וְכָל הַמְּזֻכָּה אֶת הַרְבִּים זְכוּתוֹ עוֹמְדַת לְעַד וְזוֹכָה לְבָנִים
צְדִיקִים. וּבְגִדְל כַּח זְכוּת הַרְבִּים שֶׁל הַעוֹזְרִים וְהַמְּסִיעִים
לְמַפְעֵל הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, יִזְכוּ לְרֹאוֹת מִיּוֹצְאֵי חִלְצִיהֶם רַב
תַּעֲנוּג וְנַחַת דְּקִדְשָׁה, עַד אֲשֶׁר נִזְכָּה בְּקִרּוֹב שְׂעִרָה הַשֵּׁם
עָלֵינוּ רוּחַ טְהָרָה, וְנִזְכָּה לְטַהֵר לְבַבְנוּ לְעַבֵּד לִיּוֹצְרָנוּ בְּכָל
כַּחֲנוּ וּבְכָל נַפְשָׁנוּ וּבְכָל מַאֲדָנוּ, וּתְקִים הַבְּטָחַת הַרְעִיא
מִהֵימָנָא "בְּהֵאִי סֵפֶר הַזֵּהָר, יִפְקוֹן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי"
בְּבִי־אֵת גּוֹאֵל צְדָק בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אֲמַן.

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הדקה היומית לזיכור דף היומי פְּנִינֵי הַזִּיכָר מסכת ברכות - דף לד | לג

מסכת ברכות - דף לד

– פָּרַק אַ עֲנָף א' –

מַעֲלַת אֲמִירַת הַזִּיכָר וְהַתְּקוּנִים אֶפְלוּ בְּלִי הַבְּנָה

א) גַּם כִּי סְתוּמִים וְחַתוּמִים הַדְּבָרִים, אַל נָא תִמְנַע
מִקְרִיאָתְכֶם

גַּם כִּי סְתוּמִים וְחַתוּמִים הַדְּבָרִים, אַל נָא תִמְנַע מִקְרִיאָתְכֶם,
כִּי בְרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתֵי הַנוֹטְפוֹת מִרְבֵּי אֵימָה וְרַעוּתָא
דְּלִבָּא בְּהֵנִי כְּבִשְׁי דְרַחֲמָנָא שְׂאִינָם חוֹזְרוֹת רִיקָם, מְעוֹרֵר
אֶת הָאֱהָבָה עַד שֶׁתַּחֲפֹץ בְּלִגְלוּג וְגַמְגוּם, אִישׁ הוֹגֵה וְשׁוֹגֵה
בְּאֱהָבָתָהּ וְכוּ'. (כְּרַב מִשֶּׁה זְכוּתָהּ צְבִיבוּתָיו לְסִפְרֵי הַפְּנוּת)

לד | מסכת ברכות - דף לה פניני הוזהר הדקה היומית לזוהר דף היומי

מסכת ברכות - דף לה

ב) למוֹד תְּהִלִּים וְזוֹהַר הַקְּדוּשׁ אֶפְלוּ בְּאֵין מִבֵּין כָּלֵל,
חָשׁוּב וּמְקַבֵּל וּמְרַצָּה לִפְנֵי הַשֵּׁם

לְמוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר נִשְׁגָּב מְאֹד לְטֵהָר וּלְקִדְשׁ הַנֶּפֶשׁ, וְאֶפְלוּ
אֵי לֹא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר וְשׁוּגָה בּוֹ שְׁגִיאוֹת הַרְבֵּה הוּא
חָשׁוּב לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְנִהְיִ שְׁבִלְמוֹד הַמְשָׁנִיּוֹת
וְכִדּוּמָה יֵשׁ דַּעוֹת שְׁצָרִיף לְהִבִּין לְפָחוֹת מֵהוּ הָעֲנִיָּן
שְׁלוּמֵד, אָבֵל בְּלִמּוֹד תְּהִלִּים וְזוֹהַר הַקְּדוּשׁ אֶפְלוּ בְּאֵין מִבֵּין
כָּלֵל, חָשׁוּב וּמְקַבֵּל וּמְרַצָּה לִפְנֵי הַשֵּׁם וְכוּ'.

(פְּלֵא יוֹטֵן חוֹת ז', זְכַר)

מסכת ברכות - דף לו

ג) אף אם אינו מבין בהם יאמר דברי הזהר ותקונים

וילמד בספרי קבלה, ואף אם אינו מבין בהם יאמר דברי
הזהר ותקונים, כי הם מסגלים לטהר הנשמה.

(סדור פגיות החר"י זכרוננו לברכה מהמקצל הללוי מורנו הרב רבי יעקב קאפיל של רבי יעקב
קאפיל איש ליפשיץ זכר וקדוש לברכה אשר היה מגיד מישורים בצית המדרש של מעזריטש
גדול לפני תקופת הצטל שם עוב - לפני 300 שנה. פולל באורים על כל חלקי התפלה. צסדר
פגנת הלמוד)

לו | מסכת ברכות - דף לו פְּנִינֵי הַזֵּהָר הַדָּקָה הַיּוֹמִית לְזֵהָר דֵּף הַיּוֹמִי

מסכת ברכות - דף לו

ד) לְשׁוֹן שֶׁל הַזֵּהָר מְזַבֵּךְ הַנְּשָׁמָה

מִי שֶׁלֹּא זָכָה לְהַבִּין הַזֵּהָר, אָף עַל פִּי כֵן יִלְמַד, כִּי הַלְּשׁוֹן שֶׁל הַזֵּהָר מְזַבֵּךְ הַנְּשָׁמָה.

(אור זריקים לברכב מאיר פאפריש, סימן א' סט"ף קטן טז)

ה) לְמוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר מְרוּמֵם עַל כָּל לְמוֹד, בְּשָׁגֵם לֹא יֵדַע מֵאִי קָאָמַר וְאָף שִׁיטְעָה בְּקִרְיָאתוֹ, וְהוּא תִּקּוֹן גָּדוֹל לְנִשְׁמָה

לְמוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר מְרוּמֵם עַל כָּל לְמוֹד, בְּשָׁגֵם לֹא יֵדַע מֵאִי קָאָמַר וְאָף שִׁיטְעָה בְּקִרְיָאתוֹ, וְהוּא תִּקּוֹן גָּדוֹל לְנִשְׁמָה. לְפִי שֶׁהֵגֵם דְּכָל הַתּוֹרָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְכַל מְקוֹם נְתִלְבְּשָׁה בְּכַמָּה סְפוּרִים, וְאָדָם הַקּוֹרֵא וּמִבֵּין הַסְּפוּרִים נוֹתֵן דַּעְתּוֹ עַל פֶּשֶׁט הַפְּשׁוּט, אֲבָל סֵפֶר הַזֵּהָר, הַסּוּדוֹת עֲצָמָן בְּגִלּוּי, וְהַקּוֹרֵא יוֹדֵעַ שֶׁהֵם סוּדוֹת וְסִתְרֵי תּוֹרָה, אֲלֹא שֶׁאֵינוֹ מוֹבֵן מִקְצֵר הַמְּשִׁיג וְעַמֵּק הַמְּשִׁיג.

(עבודת הקדש לכהני"א, מורה נבוכים סימן מד)

מסכת ברכות - דף לה

ו) לְמוֹד הַזֶּהָר הַקְּדוּשׁ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב מְאֹד הֵגֵם דְּלֹא יָדַע
מֵאֵי קֹאמֵר

הַטַּעַם שֶׁכָּתְבוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה כִּי לְמוֹד הַזֶּהָר הַקְּדוּשׁ נוֹרָא
וְנִשְׁגָּב מְאֹד הֵגֵם דְּלֹא יָדַע מֵאֵי קֹאמֵר, מְשׁוּם דְּבִכְּל
הַתּוֹרָה יֵשׁ פְּרִדָּס (פֶּשֶׁט רַמְזוֹ דִּירוּשׁ סוּד), וּבְכָל לְמוֹד אֵינּוּ נִכְר
הַסוּד כָּלֵל, וְאֲדַרְבֵּה הַקּוּרָא וְשׁוֹנָה דַּעְתּוֹ עַל הַפֶּשֶׁט לְבַד
בְּאֵין מִבֵּין אִם יֵשׁ סוּד בַּתּוֹרָה כָּלֵל, מֵה שְׂאֵין בֶּן סֶפֶר הַזֶּהָר
הַקְּדוּשׁ דֶּהֶסוּדוֹת הֵם בְּגִלּוּי וְהַלּוּמֵד יוֹדַע כִּי יִדְבַר נִפְלְאוֹת
וְרִזֵּי תּוֹרָה וְהוּא לֹא יָדַע, וְלָזָה מוֹעִיל מְאֹד לְתַקֵּן הַנֶּפֶשׁ.
(נֶפֶשׁ חַיִּים מִטַּרְכַּת הַז' חוֹת ד', מִשָּׁם הַגְּדוּלִים לְכַחֲד"ה)

לח | מסכת ברכות - דף לט פְּנִינֵי הַזֵּהָר תְּדַבֵּק הַיּוֹמִית לַזֵּהָר דֵּף הַיּוֹמִי

מסכת ברכות - דף לט

ז) לְשׁוֹן הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ הוּא מְסֻגָּל לְנִשְׁמָה, אֵף שְׂאִינוּ מִבֵּין כָּלֵל מֵה שְׂאֵמֹר

עַל דֶּרֶךְ דְּאִיתָא שְׁלִשׁוֹן הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ הוּא מְסֻגָּל לְנִשְׁמָה, אֵף שְׂאִינוּ מִבֵּין כָּלֵל מֵה שְׂאֵמֹר, כַּמְשַׁל הַנִּכְנָס לְחִנּוּת שֶׁל בִּשְׂמ, אֵף עַל פִּי שְׁלֵא לְקַח כָּלוּם, מְכַל מְקוּם רֵיחַ טוֹב קָלֵט עִמּוּ.

(כרכ"ק רצ"י מ"ה ח"י"ס ח"פ"ים מ"סד"ל"ק"ו צ"טל ד"גל מ"ט"ג ח"פ"ים צ"ל"ק"ט"ס ד"ה י"ש"ק"ו)

מסכת ברכות - דף מ'

ח) אָמַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה: אָמִירַת הַזֵּהָר
מְסַגֵּל לְנִשְׁמָה

אָמַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה: בְּגוֹ דְבָרִים הַכֵּלֵל
הַפֶּךְ מִמָּה שְׁאָמְרוּ אֶחָד הַמְרַבֵּה וְאֶחָד כּוֹ' וּבִלְבַד
שְׂיִכּוֹן, אֲלֵא אֶחָד הַמְכּוֹן כּוֹ' וּבִלְבַד שְׂיִרְבֵּה, אָמִירַת הַזֵּהָר
מְסַגֵּל לְנִשְׁמָה.

(ספר יתיב רשי, גשם מורי, הלל הוא הרה"ש רבי הלל מפארימט)

מסכת ברכות - דף מא

ט) בְּשֵׁם אֲדָמוֹר הַזֶּקֶן (בְּעַל הַתְּנִיא) נִשְׁמָתוֹ בְּגִנְזֵי
מְרוֹמִים: סֵפֶר הַזֵּהָר הַלְּשׁוֹן מְסַגֵּל לְנִשְׁמָה אֶף עַל פִּי דֵּלָא
יָדַע מְאִי קָאָמֵר

שְׁמִיעָתִי מִמֶּהָר"ם הַלּוֹי יָפָה שְׁאָמֵר בְּשֵׁם אֲדָמוֹר הַזֶּקֶן (בְּעַל
הַתְּנִיא) נִשְׁמָתוֹ בְּגִנְזֵי מְרוֹמִים סֵגְלָה לְמַחְשָׁבוֹת
זְרוֹת בְּעֵת הַתְּפִלָּה הוּא ג' דְּרָכִים וְכוּ', וְכֵן סֵפֶר הַזֵּהָר
הַלְּשׁוֹן מְסַגֵּל לְנִשְׁמָה אֶף עַל פִּי דֵּלָא יָדַע מְאִי קָאָמֵר, וְלִכֵּן
כִּיּוֹן שָׁג' דְּבָרִים אֵלוֹ אֵינָם צְרִיכִים כְּוָנָה, לְכֵן מוֹעִילִים
לְטֵהָר הַמְּחַשְׁבָּה מִמְּחַשְׁבוֹת זְרוֹת.

(ס' מַגְדֵּל טו', מִתְּמַרֵי דְצַרֵי חֵלְקִים חַיִּים מִתְּמַרֵי חַפ"ד, עמ' תכ"ו)

מַסַּכַת בְּרֻכּוֹת - דָּף מִב

י) שְׁמַעְנוּ בְּפִרוּשׁ מִפִּי אֲדָמוֹר הַזָּקֵן (בְּעַל הַתְּנִיָּא)
בְּלִיאֲזָנֵי: מוֹעִיל קְרִיאַת דְּבָרֵי הַזִּהָר הַקְּדוּשׁ אִף דְּלֹא יָדַע
מֵאֵי קֵאָמַר

וּבְכוּז שְׁמַעְנוּ בְּפִרוּשׁ מִפִּי אֲדָמוֹר הַזָּקֵן (בְּעַל הַתְּנִיָּא)
בְּלִיאֲזָנֵי, שְׂיֵשׁ בְּחִינַת טְמֻטּוֹם הַמַּח וְכוּ', וְלָזָה
מוֹעִיל קְרִיאַת דְּבָרֵי הַזִּהָר הַקְּדוּשׁ אִף דְּלֹא יָדַע מֵאֵי
קֵאָמַר. (תְּנִיָּא רַחֲמֵי, לַחֲרִי"א מִכּוּמִיל, שְׁמוֹת עַמּוּ סָד)

מסכת ברכות - דף מג

**יא) בְּדַבְּרוֹת נֶפֶשׁ הָאָדָם בְּצְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת אֵף שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ
וּמִבֵּין הָעֵנָן בְּעֵין הַשָּׁכֵל רַק שֶׁהוֹגָה וּמְדַבֵּר בָּהֶם, הָרִי הֵם
מַעֲלִים אֶת הַנֶּפֶשׁ**

**כ) צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה יֵשׁ בָּהֶם יִתְרוֹן וּמַעֲלָה יִתְּרָה זו,
שֶׁבְּדַבְּרוֹת נֶפֶשׁ הָאָדָם בְּצְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת אֵף שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ
וּמִבֵּין הָעֵנָן בְּעֵין הַשָּׁכֵל רַק שֶׁהוֹגָה וּמְדַבֵּר בָּהֶם (לְאַפּוֹקִי
הִרְהוּר דְּלֹאוּ כְּדַבּוּר דְּמִי) הָרִי הֵם מַעֲלִים אֶת הַנֶּפֶשׁ לְמָקוֹם שְׁלֹא
הִיְתָה הַנֶּפֶשׁ מַגַּעַת שָׁם מֵצַד שְׂרֵשָׁה, כִּי שְׂרֵשׁ אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה הִיא גְבוּהָ לְמַעְלָה מִשְׂרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ.**

(סוּכָה חוֹר לְצַעַל הַסְּנִיָּא, פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח דְּצוּר הַמִּתְחִיל לְשִׁירָה לֵה')
הַמִּתְחִיל לְשִׁירָה לֵה')

מסכת ברכות - דף מד

**יב) הַלְשׁוֹן שֶׁל הַזֵּהָר מְסֻגָּל לְשִׁכְיֻנְתָּא וְלִנְשֻׁמְתָּא לְקָרָא
בו יוֹתֵר מִכָּל עֵסֶק הַתּוֹרָה**

**יַעֲסֹק בְּסֵפֶר הַזֵּהָר אֶף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע וְלֹא מִבִּין מֵאִי
קָאָמַר, מִכָּל מְקוֹם הַלְשׁוֹן שֶׁל הַזֵּהָר מְסֻגָּל
לְשִׁכְיֻנְתָּא וְלִנְשֻׁמְתָּא לְקָרָא בו יוֹתֵר מִכָּל עֵסֶק הַתּוֹרָה.
(תקון ליל הוֹשַׁעְנָה רַבָּה)**

מסכת ברכות - דף מה

(ג) בשם הקדוש רבי אהרן מזיטאמיר: שזהר הקדוש צריך לאמרו בלא באור, כי התבות והדבור של זהר הקדוש עצמן מקשרין את האדם לאין סוף ותברך

בענין למוד זהר הקדוש, אמר בשם הקדוש רבי אהרן מזיטאמיר, שזהר הקדוש צריך לאמרו בלא באור, כי התבות והדבור של זהר הקדוש עצמן מקשרין את האדם לאין סוף ותברך, רק מי שרוצה ללמד עם באור יעין מקדם בהבאור, וזההר יאמר כסדר בלי באור.

(רצי ישחלל דוב מוילעניק, שחרית ישחלל שער התקשרות שער הא' דרוש ה' מאמר ז', מורנו קרב נצי אלימלך צהנכותיו לספר סור מרע, דפוס מוונקטש חות ט').

מסכת ברכות - דף מו

(ד) לְשׁוֹן הַזֵּהָר מְסַגֵּל לְזַבֵּךְ הַנְּשֻׁמָה

מְקַבֵּל בְּיַדְנוֹ שֶׁגַם מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ כְּלוּם, לְשׁוֹן הַזֵּהָר מְסַגֵּל לְזַבֵּךְ הַנְּשֻׁמָה.

(טו) עֵקֶר לְמוּד בְּפְנִימֵי הַתּוֹרָה יִהְיֶה שְׁתֵּשִׁיג הָאָרֶז וְחַיִּית אֱלֻקִּית בְּנִפְשָׁהּ בְּעֵת לְמוּדָהּ וּבְכֹל הַיּוֹם, וְלֹא שֶׁתִּהְיֶה מְקַבֵּל אוֹ חוֹקֵר

עֵקֶר לְמוּד בְּפְנִימֵי הַתּוֹרָה יִהְיֶה שְׁתֵּשִׁיג הָאָרֶז וְחַיִּית אֱלֻקִּית בְּנִפְשָׁהּ בְּעֵת לְמוּדָהּ וּבְכֹל הַיּוֹם, וְלֹא שֶׁתִּהְיֶה מְקַבֵּל אוֹ חוֹקֵר וְכוּ'. וְלִפְעָמִים הָאָדָם הוּא בְּקִטְנוֹת הַשֶּׁכֶל, לֹא יִפְטֹר אֶת עַצְמוֹ מְכֻלּוֹם כִּי זֶה מִיִּנּוֹת וְכוּ' וְאִז עֲקִימַת שְׁפָתָיו הוּא מַעֲשֶׂה וּמִלְכָּא שְׂכִיב עַל אֲבָנִים וְאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁהֵן. (הֵיכַל הַבְּרָכָה דְצָרִים דף רח:)

מסכת ברכות - דף מז

טז) מי שלא רָאָה אור הזהר מתוקים מדבש, לא רָאָה מאורות מימיו ולא טַעַם טַעַם התורה - ועוד שהוא מטהר הנפש ומזככה - אפלו אמירה בעלמא מן השפּתים סגלה ותקון הנפש מאד - ובפרט ספר התקונים שהם תקוני הנפש ממש מכל פגם וסיג וחולאת

על כן בני ואחי תרגילו עצמכם ללמד בדברי הזהר והתקונים בשקידה, ומי שלא רָאָה אור הזהר מתוקים מדבש, לא רָאָה מאורות מימיו ולא טַעַם טַעַם התורה, ועוד שהוא מטהר הנפש ומזככה, אפלו אמירה בעלמא מן השפּתים סגלה ותקון הנפש מאד, ובפרט ספר התקונים שהם תקוני הנפש ממש מכל פגם וסיג וחולאת.

(הקדמת ספר עני עזן מקאמאקנא זכרונו לברכה)

מסכת ברכות - דף מח

יז) סימן לְמַרְה שְׁחוֹרָה, שְׂאִין לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד בְּסֵפֶר הַזוהַר

סִימָן לְמַרְה שְׁחוֹרָה: א) שְׂאִין לוֹ חֶשֶׁק לְעֵלוֹת לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל. ב) שְׂאִין לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד בְּסֵפֶר הַזוהַר, רַק

לְלַמֵּד לְשֵׁם מִצְוָה. ג) כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ דְּבַר אֵין יָכוֹל לְעַבֵּד בּוֹ אֶת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (זֶה לְשׁוֹנוֹ: עַר הָעֵרַט אֶ זַאֲךָ קָעַן עַר דְּעַרְמִיט נִיט גִּיין -
הוּא שׁוֹמֵעַ דְּבַר וְאִינוֹ יָכוֹל לְלַכֵּת עִם זֶה).

(מְדַרְשׁ פְּנִיחַס, רַבֵּי פְּנִיחַס מִקְאָרְיִין ז"ל, קוֹינְטְרַס י' חוֹת כ"ט)

מסכת ברכות - דף מט

**יח) רבי פנחס מקאריץ זצ"ל פוסק: מלמד צריך שילמד
זהר, להמשיך נשמה אמתית לתלמידים**

רבי פנחס מקאריץ זצ"ל אמר: מלמד צריך שילמד זהר,
שהוא בחינת "עץ חיים", ויוכל להמשיך נשמה
לתלמידים. כי בזה שהרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה
מניח נשמה אמתית.

**[אמר המעתיק: כשאב שולח בנו למלמד ללמוד אצלו
תורה, דבר הראשון צריך לברר אם המלמד של
בנו לומד זוהר, כי אם לא, אז מי יודע איזה נשמה המלמד
ימשיך לבנו - וגם אי אפשר שיהיה להמלמד קצת יראת
שמים בלי לימוד הזוהר הקדוש כמבואר בספרים
הקדושים].**

ט) ההשגה מתחילה מתורת הנסתר

**ההשגה מתחילה מתורת הנסתר ורק אחר כך משיגים
יתר חלקי התורה. ולבסוף משיגים את התורה
הנגלית.**
(הגאון מוילנא. סדור)

מסכת ברכות - דף נ'

רק על ידי למווד הזהר תבוא האנושות לגאולה הרוחנית ולביאת המשיח. ולכן אסור להתחמק מלמווד הקבלה

האסור ללמד קבלה היה רק לזמן קצוב עד 1490. ומ - 1540 והלאה צריכים לעודד את כלם לעסק בספר הזהר, מפני שרק על ידי למווד הזהר תבוא האנושות לגאולה הרוחנית ולביאת המשיח. ולכן אסור להתחמק מלמווד הקבלה. (כרז חזולאי, ספר חזר הסמה)

כ) אי אפשר שכל כלל ישראל יבואו לטהרה הגדולה הזו, זולת על ידי למווד הקבלה, שהיא הדרך הקלה ביותר, ביותר, המספיקה גם לקטני הדעת

אי אפשר שכל כלל ישראל יבואו לטהרה הגדולה הזו, זולת על ידי למווד הקבלה, שהיא הדרך הקלה ביותר, ביותר, המספיקה גם לקטני הדעת, מה שאין פן בדרך העסק בתורת הנגלה בלבד, אי אפשר לזכות על ידה, זולת ליחידי סגלה, ועל ידי יגיעה רבה, אבל לא למרבית העם. (כרכ"ק רבי יהודה חש"לג ז"ל, צהקדמה לתלמוד עשר הספירות, אות לו)

ג | מסכת ברכות - דף נא פְּנִינֵי הַזֶּהָר הַדָּקָה הַיּוֹמִית לְזֵהָר דֵּף הַיּוֹמִי

מסכת ברכות - דף נא

כא) אֹי לְאֵלוֹ שְׁלֹא רוֹצִים לְלַמֵּד אֶת הַזֶּהָר, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מְבִיאִים לְעוֹלָם עֲנִי, מִלְחָמוֹת וְאַסוֹנוֹת

אֹי לְאֵלוֹ שְׁלֹא רוֹצִים לְלַמֵּד אֶת הַזֶּהָר, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מְבִיאִים לְעוֹלָם עֲנִי, מִלְחָמוֹת וְאַסוֹנוֹת. (תְּקוּנֵי הַזֶּהָר, תְּקוּן ל')

כב) לְמוֹד סֵפֶר הַזֶּהָר מֵעַל וְעֲדִיף עַל כָּל לְמוֹד אַחֵר לְמוֹד סֵפֶר הַזֶּהָר מֵעַל וְעֲדִיף עַל כָּל לְמוֹד אַחֵר. (סְחִיד"א)

כג) הַגְּאָלָה וּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּיִים רַק בְּלְמוֹד הַקְּבָלָה. הַגְּאָלָה וּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּיִים רַק בְּלְמוֹד הַקְּבָלָה. (הַגְּאוֹן מִוִּילְגָּא. סֵפֶר חֲזוֹן שְׁלֹמֹה 11,3)

מסכת ברכות - דף נב

כד) על למוד הזיכור אין שום הגבלות

על למוד הזיכור אין שום הגבלות... (בבבא מייס)

**אם דורי היתה שומע בקולי, היתה לומד כפר מגיל תשע
ספר הזיכור**

**אם דורי היתה שומע בקולי, היתה לומד כפר מגיל תשע
ספר הזיכור, וכך היתה רוכש יראת שמים במקום חכמה
חיצונית.** (ברב הקדוש רבי יצחק אייזיק מקוממנא, ספר נוזר ססד)

**כה) אני קורא לכל אחד, להקדיש כל יום זמן ללמוד
הקבלה**

**אני קורא לכל אחד להקדיש כל יום זמן ללמוד הקבלה,
מפני שבזה תלוי נקוי נשמתכם.** (ברב יצחק פדורי)

כו) בזכות למוד הזיכור הקדוש יבוא הגואל

בזכות למוד הזיכור הקדוש יבוא הגואל.

(רבי אליהו בן סולימן מאני, פסח אליהו, שער ד')

נב | מסכת ברכות - דף נג פְּנִינֵי הַזֵּהָר הַדָּקָה הַיּוֹמִית לְזֵהָר דֵּף הַיּוֹמִי

מסכת ברכות - דף נג

כו) לְמוֹד הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ מִבְּטֵל כָּל מִינֵי פְּרָעָנוֹת וּגְזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת

כָּבֵר יָדוּעַ לְכַבּוֹדָם מַעֲלֵת לְמוֹד הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ אֲשֶׁר הוּא מִבְּטֵל כָּל מִינֵי פְּרָעָנוֹת וּגְזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת.
(רָצַנִי יְרוּשָׁלַיִם, שְׁנַת תרפ"א)

כח) עַל יְדֵי הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת

וּבִגְלוֹל שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מְאִילָן הַחַיִּים שֶׁהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ, יֵצְאוּ עַל יְדוֹ מִן הַגְּלוּת.
(רָצַנִי שְׁמֵטוֹן צֶר יוֹסֵפִי, סִזְכֵר, נֶשֶׁא)

כט) סֵפֶר הַזֵּהָר מוֹכֵן הוּא לְפִתּוֹחַ פִּתְחֵי גְּאֻלָּה

כְּעֵת הַזְּמַן הַמְּחַיֵּב לְהַרְבוֹת קִנְיָן בַּתּוֹרָה הַפְּנִימִית. סֵפֶר הַזֵּהָר הַפּוֹרֵץ נְתִיבוֹת חֲדָשׁוֹת, מְשִׁים בְּמִדְבַר דֶּרֶךְ מְסֻלָּה בְּעֶרְבָה, הוּא וְכָל תְּבוּאָתוֹ מוֹכֵן הוּא לְפִתּוֹחַ פִּתְחֵי גְּאֻלָּה.
(אִוְרוֹת ז)

מסכת ברכות - דף נד

ל) הַבַּעַל שֵׁם טוֹב: קֹדֶם כָּל תְּפִלָּה יִלְמְדוּ מֵאֲמָרֵי זֶהָר

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב צָוָה לְאֲנָשָׁיו: שֶׁקֹּדֶם כָּל תְּפִלָּה יִלְמְדוּ מֵאֲמָרֵי זֶהָר. (רבי יצחק בר ישעיה טעיה, דורש טוב, טעון זכר)

וְלַעֲוָלָם אֵין כַּח בְּנוֹ לְהַפְשִׁיט הַתּוֹרָה מִמְּלַבּוּשֶׁיהָ אִם לֹא הָרַבִּי שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי עָלָיו הַשְּׁלוֹם וַחֲבָרָיו בִּקְצַת מְקוֹמוֹת. (ברכב משכ קורדוצ'ירו, ברמ"ק, דע את חלקי חז"ק, טו)

וּמִי שֶׁלֹּא זָכָה לְהַבִּין הַזֶּהָר אָף עַל פִּי כֵן יִלְמַד כִּי הַלְשׁוֹן שֶׁל הַזֶּהָר מְזַכֵּךְ הַנְּשָׂמָה.

(אור לדיקוס ודך סטק לרבינו מאיר פאפיראש - סימן א' סטף טו)

לא) לְמוֹד הַתְּקוּנֵי זֶהָר הַקְּדוּשׁ מִקְרַב הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ

לְמוֹד הַתְּקוּנֵי זֶהָר הַקְּדוּשׁ... מְטַהֵר הַגּוּף וְהַנְּשָׂמָה וְסֹגְלָתוֹ לְקֶרֶב הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

(רבי חיים לצי טהרניר, משכ חפרוס, קלח במטה, סטף קטן כג)

נד | מסכת ברכות - דף נה פְּנִינֵי הַזֶּהָר הַדָּקָה הַיּוֹמִית לְזֶהָר דֵּף הַיּוֹמִי

מסכת ברכות - דף נה

לב) לְמוֹד הַזֶּהָר הוּא שְׁלֵמוֹת גְּדוֹל אֶל הַנֶּפֶשׁ

לְמוֹד הַזֶּהָר הוּא שְׁלֵמוֹת גְּדוֹל אֶל הַנֶּפֶשׁ וְאֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ
מִבֵּין. הַלְשׁוֹן שֶׁל הַזֶּהָר לְבַד מְסַגֵּל מְאֹד.

(רַצִּי מְנוּדָּה הַעֲנִיף מִלְּלִכְסֵגְדָר, סֵדֶר הַלְמוּד, אוֹת ב')

לג) הַתְּבוּת וְהַדְּבוּר שֶׁל זֶהָר הַקְּדוֹשׁ עֲצָמָן מְקַשְׂרִין אֶת
הָאָדָם לְאִין סוּף יְתַבְּרֵן

הַתְּבוּת וְהַדְּבוּר שֶׁל זֶהָר הַקְּדוֹשׁ עֲצָמָן מְקַשְׂרִין אֶת הָאָדָם
לְאִין סוּף יְתַבְּרֵן.

(רַצִּי יִשְׂרָאֵל דּוֹב מוֹיְלֵעֲדֵנִיק, שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל שֶׁעַר הַבְּתֻקְשָׁרוֹת, שֶׁעַר א' דְּרוֹשׁ ה' מִחֶמֶר ב')

מסכת ברכות - דף נו

**לד) על ידי למוד הזהר באשמרת יצאו ישראל מהגלות
שדומה ללילה**

**אם זכה ילמד זהר באשמרת פי בזכותו יצאו ישראל
מהגלות שדומה ללילה.**

(אור לדיקום ודך סעדה לרבינו מאיר פאפיראש, סימן ח' סעיף טו)

**לה) האדמור הזקן זכותו יגן עלינו אמן פוסק: בעל עסק
גדול יהיה רב למודו בזהר**

**מי שהוא בעל עסק גדול יהיה רב למודו בזהר אף שאינו
מבין, כי מה אכפת ליה שאינו מבין אפלו הכי הוא
סגלה.**

(רבי שניאור זלמן מלאדי, אדמור הזקן (בעל הפניח), מאמרי האדמור הזקן הקלרים 1 97 תקע"א)

לו) הלשון מסגלת לזכר הנשמה ולהאירה בזהר נפלא

**מי שלא זכה להבין, אפלו הכי, יקרא הלשון מפני כי
הלשון מסגלת לזכר הנשמה ולהאירה בזהר נפלא.**

(רבי חיים הפהן, הקבוצות טובות, אות מה)

מסכת ברכות - דף נו

לז) פֵּל אוֹת בְּזֵהָר הוּא חֲדוּשׁ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ

בְּשִׁלּוּמֵי זֵהָר יַעֲיִן בְּכָל מְלָה וּמְלָה. כִּי פֵּל אוֹת הוּא חֲדוּשׁ
בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. וּדְבָרִים הַנִּרְאִים כְּפֶשֶׁט אֵינָם אֵלָּא
סוּד. כִּי הַזֵּהָר כָּלּוּ אוֹרָה. (רַצִּי חַיִּים הַכֶּהֵן, הַבְּנֵי הַטּוֹבוֹת, אוֹת מו)

אָמַת שְׂמֻקָּבֵל בְּיַדְנֵנוּ שָׁגַם מִי שֶׁלֹּא יָדַע כָּלוּם אֶף עַל פִּי
כֵּן לְשׁוֹן הַזֵּהָר מְסַגֵּל לְזַכָּךְ הַנֶּפֶשׁ.
(רַצִּי לְצִי חֲלִימָלֵךְ שֶׁפִּירָח מִדִּינֵיב, מִכְּרָל"א, הוֹסֵפוֹת מִכְּרָל"א, אוֹת ט')

לח) עַל יְדֵי הַזֵּהָר וּמָרָן הָאֶרֶץ יִתְחַדֵּשׁ לוֹ בְּכָל רֵגַע אוֹר
חֲדָשׁ מִמֶּשׁ עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמֶּשׁ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה
יִתְחַדֵּשׁ לוֹ בְּכָל רֵגַע אוֹר חֲדָשׁ מִמֶּשׁ עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמֶּשׁ
בְּרִיָּה חֲדָשָׁה עַל יְדֵי הַזֵּהָר וּמָרָן הָאֶרֶץ.
(רַצִּי יִלְחֶק חֲחִיזִים יְהוּדָה יְחִיאל סְפָרִין מִקוֹמְרָנָה, הַיֵּכַל הַבְּרָכָה דְּצָרִים 97 יא)

מסכת ברכות - דף נח

לט) כָּל אוֹת וְאוֹת שֶׁל סֵפֶר הַזְהָר וְכַתְּבֵי מָרְן שֶׁל הָרֵב חַיִּים וַיִּטְאַל ... הֵם תְּקוּנִים גְּדוּלִים לְנִשְׁמָה לְתַקֵּן כָּל הַגְּלוּגוּלִים

כף) אוֹת וְאוֹת שֶׁל סֵפֶר הַזְהָר וְכַתְּבֵי מָרְן שֶׁל הָרֵב חַיִּים וַיִּטְאַל הֵם תְּקוּנִים גְּדוּלִים לְנִשְׁמָה לְתַקֵּן כָּל הַגְּלוּגוּלִים.

(כפי ילחם לחייו ויחיל ספריו מקוממנה, נולד חסד, פקד ד' משנה כ')

מ) טַעַם שֶׁם סֵפֶר הַזְהָר מִפְּנֵי הַשְּׁפָעַת הָאוֹר הַהוּא מִהַזְהָר הָעֲלִיּוֹן, וְדַרְךְ אוֹרוֹ מִשְׁפִּיעִים בְּהַשְׁגָּחָה אֱלֹהִית כָּל הַמִּתְעַסְקִים בּוֹ

ולזה הספר יקרא ספר הזהר מפני השפעת האור שהוא מהזהר העליון, ודרך אורו משפיעים בהשגחה אלהית כל המתעסקים בו, שהיה אור ושפע עליון מהדעת משפע ברזי תורה דהינו רזי וסתרי תורה וכו' כיון שנשפע משם אתקרי החבור הזה ספר הזהר, כלומר שנשפע מהזהר שהוא. (כרז משכ קורדוצירו, כרמק, דע חס תלקי חבדה, ב')

מסכת ברכות - דף נט

מא) בדור הזה שהמינות גובר צריכין ללמוד עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזהר והתקונים

ולו עמי שומע לי בדור הזה שהמינות גובר היו לומדין עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזהר והתקונים להגות בהם והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקיים.
(רצו ילסק חזיק וחיאל ספרין מקומקנה, גולר חסד, פרק ד' משנה כ').

מב) לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מכל מאמרי חכמינו זכרונם לברכה

לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מכל מאמרי חכמינו זכרונם לברכה.
(משנה א' ל' למקן הגאון הקדוש בעל החזון איש זכר לדיק לגרסה)

מסכת ברכות - דף ס'

מוג) קִיְמוּ וְקַבְּלוּ הַיְהוּדִים קְהַל עַדַת יִשְׂרָאֵל לְהַחְזִיק בְּלַמּוּד
הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַתְּקוּנִים וְהַזֵּהָר יַחֲדָה וְרַבִּים מִנְעֵר וְעַד זָקֵן

מִזְמַן אֲשֶׁר הֶצִּיץ וְזָרַח אֹר יְקָרוֹת שֶׁל שְׁנֵי מְאוֹרוֹת
הַגְּדוֹלִים סֵפֶר הַתְּקוּנִים וְסֵפֶר הַזֵּהָר קִיְמוּ וְקַבְּלוּ
הַיְהוּדִים קְהַל עַדַת יִשְׂרָאֵל לְהַחְזִיק בְּלַמּוּד הַקְּדוּשׁ שֶׁל
הַתְּקוּנִים וְהַזֵּהָר יַחֲדָה וְרַבִּים מִנְעֵר וְעַד זָקֵן, וְהַגָּם דְּאִין לְאֵל
יָדָם לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין סוּד אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת שֶׁבַּסְּפָרִים
הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה, אֵף עַל פִּי כֵן שׁוֹתִים בְּצִמָּא אֶת דְּבַרֵיהֶם
וּמְתַלְהִבִין בְּקִרְיָאָתָן מְאֹד מְאֹד.

(כַּצְּנוּ יוֹסֵף טַיִס, בְּכֵן חַיֵּי חַי, בְּהַקְדָּמַת הַסְּקוּנִים צַנִּיחוּ)

מסכת ברכות - דף סא

מוד) אָפְלוּ אִי לֹא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר וְשׁוּגָה בּוֹ שְׁגִיאוֹת
הַרְבֵּה הוּא חָשׁוּב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבִדְאֵי עוֹשֶׂה
נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרוֹ וּבֵא בְּשִׁכְרוֹ

לְמוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר נִשְׁגָּב מְאֹד לְטֵהָר וּלְקִדְשׁ הַנֶּפֶשׁ וְאָפְלוּ
אִי לֹא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר וְשׁוּגָה בּוֹ שְׁגִיאוֹת הַרְבֵּה הוּא
חָשׁוּב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֹכְתִּיב וְדָגְלוּ עָלַי אֲהַבָּה
פְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה וְדִלּוּגוֹ עָלַי אֲהַבָּה הֵא לְמָה
הַדְּבָר דּוֹמָה לְתִינּוֹק קָטָן שְׂאִינוּ יוֹדַע דְּבָר וּמְדַבֵּר חֲצִיץ שֶׁל
תְּבוֹת בְּלַעֲגֵי שִׁפָּה וְאָבִיו וְאָמוֹ יִצְחָקוּ לוֹ יִשְׁמְחוּ לְקוֹלוֹ כִּי
יּוֹשֵׁב בְּשָׂמִים יִשְׁחַק וְיִשְׁמַח כְּשֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי יֵשׁ לוֹ חֶבֶה
בַּתּוֹרָה וְרוֹצֶה לְלַמֵּד אֵךְ אֵין דַּעְתּוֹ מְשֻׁגָּת אוֹ אֵין לוֹ מִי
שְׂיִלְמַדְנוּ וְלוֹמַד כְּפִי שְׂיִוְדַע בְּדְאֵי עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרוֹ
וּבֵא בְּשִׁכְרוֹ הֵנָּה כִּי כֵן אֵין מְקוֹם פְּטוֹר לְמִי שְׂאִינוּ יוֹדַע
לְלַמֵּד אֵין טַעֲנָה זֹו פּוֹטְרְתּוֹ לְיוֹם הַדִּין כִּי יָכוֹל לְלַמֵּד כְּמוֹ
שְׂיִוְדַע. (רַבִּי חֵלְשֵׁנֶר בֵּר יַחֲזֵק פְּאָפּוֹ, פֶּלֶא יוֹטֵז, טַרְדָּ זֹכֵר.)

מסכת ברכות - דף סב

מה) החפץ חיים זכר צדיק לברכה פוסק: על למוד ספר הזהר אין שום הגבלה - ילמדו כל שבת את הזהר של אותה פרשה ואפלו לבחורים

ובן אמר הגאון הצדיק רבי שלמה בלוח זכר צדיק לברכה משם רבו החפץ חיים זכר צדיק לברכה, שעל למוד ספר הזהר אין שום הגבלה כי רבו מדרשו. והיה החפץ חיים מעורר לכלם שילמדו כל שבת את הזהר של אותה פרשה ואפלו לבחורים.

(רבי יוסף בן שלמה מפוז'ין, הוספות בגין יוסף)

מסכת ברכות - דף סג

מו) עַל יְדֵי לְמוּד סֵפֶר הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְכַתְּבִי מִרְן הָאֶרֶ"י
מְבַעַר הַקּוֹצִים וְהָרַע שְׁבַנְפָּשׁוּ, וַיִּזְכֶּה לְדַבֵּק עֲצָמוּ בְּאֹר
עֲלִיּוֹן, וַיִּזְכֶּה לְכָל מַדּוֹת טוֹבוֹת שְׁבַעְעוֹלָם - אָמַר מִרְן
הָאֶרֶ"י, שְׁבַזְמָן הִזָּה נִסְתָּרוֹת נַעֲשׂוּ נִגְלוֹת וְשִׁמְחָה לְפָנֵי
הַמָּקוֹם לְלַמֵּד בְּרִזֵּי הַתּוֹרָה וְלִגְלוֹת רִזִּין לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל

וּבַעֲת עֵקֶבְתָּא דְּמִשְׁיחָא דְּהַתְּגַבְרוֹת הָרַע וְהַעֲזוֹת וְהַמַּדּוֹת
רְעוֹת בְּהַנְהַגּוֹת רָאשֵׁי עַרְבַּ רַב נַתְּגַלָּה הָאֹר הַגָּנוּז
מִן הַשְּׁמַיִם סֵפֶר הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְאַחֲרֵיהֶם כַּתְּבִי מִרְן
הָאֶרֶ"י וּבָזָה הַלְמוּד מְבַעַר הַקּוֹצִים וְהָרַע שְׁבַנְפָּשׁוּ וַיִּזְכֶּה
לְדַבֵּק עֲצָמוּ בְּאֹר עֲלִיּוֹן וַיִּזְכֶּה לְכָל מַדּוֹת טוֹבוֹת שְׁבַעְעוֹלָם
וְלִזָּה נַתְּגַלָּה הָאֹר הִזָּה. וְעַקֵּר לְמוֹדֵךְ בְּפִנְיֵימִיּוֹת הַתּוֹרָה
יִהְיֶה שְׁתַּשִּׁיג הָאֶרָה וְחֵיּוֹת אֱלֻקִּית בְּנַפְשֶׁךָ בַּעֲת לְמוֹדֵךְ
וּבְכָל הַיּוֹם... אָמַר מִרְן הָאֶרֶ"י שְׁבַזְמָן הִזָּה נִסְתָּרוֹת נַעֲשׂוּ
נִגְלוֹת וְשִׁמְחָה לְפָנֵי הַמָּקוֹם לְלַמֵּד בְּרִזֵּי הַתּוֹרָה וְלִגְלוֹת רִזִּין
לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

(כְּפִי וְנַחַק חֲזוּק וְיִחַדְכּ וְיִחַדְכּ סְפָרִין מִקּוֹמְרָנָה, הַיְכַל הַבְּרָכָה, דְּבָרִים רַח:)

מסכת ברכות - דף סד

**מו) לְהִלָּהִיב לְכַבּוֹת יִשְׂרָאֵל לְטַעַם טַעַם אֹר הַגָּנוּז עוֹלָם
הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל יְדֵי חֲכַמַת הַזֵּהר**

לְהִלָּהִיב לְכַבּוֹת יִשְׂרָאֵל לְתוֹרָה וְלַעֲבוּדָה בְּחֻמְכָּמָה
הַפְּנִימִיּוֹת מְתוּקָה מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת צוּף מְאִירוֹת
עֵינַיִם וּמְשִׁיבוֹת נֶפֶשׁ חֲמוּדָה גְּנוּזָה מְתוּק הָאֹר לְעֵינַיִם
וְטוֹב לְנֶפֶשׁ לְזַכָּה וּלְהֵאֲרָה בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּרוֹת לְטַעַם
טַעַם אֹר הַגָּנוּז עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל יְדֵי חֲכַמַת
הַזֵּהר... וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַחֻמְכָּמָה הַזֹּאת בְּדוֹרְנוּ לֹא הָיָה אֶלָּא
לְהֵאֲרִיר עַל הַנֶּפֶשׁ לְזַכָּה בְּתַשׁוּקָה וּדְבֻקוֹת אֶהְבָּה וַיִּרְאָה
בְּקִדְשָׁה טְהָרָה וְעֵנְוָה... כִּי הַתְּגַלּוֹת הָאֹר הַצֶּפּוֹן הַזֶּה
בְּיָמֵינוּ הָיָה לְהֵאֲרִיר עָלֵינוּ וְעַל נַפְשֵׁנוּ לְהִסִּיר מֵאֲתָנוּ כָּל
הַזְּהָמוֹת וְתֵאוֹנוֹת הָרְעוֹת לְטַעַם מְאֹר עֲלִיוֹן אֹר צַח מִמֶּשׁ
טַעַם עוֹלָם הַבָּא וּלְהִסִּיר הַקּוֹצִים מִדּוֹת רְעוֹת וְגֵאוּה
וְהַשְׁתַּרְרוֹת עַל רְעָהוּ וַיִּתֵּר מִדּוֹת רְעוֹת אֲשֶׁר הֵם לְשֹׁכֵים
בְּעֵינַיִנוּ קִנְאָה וְשִׁנְאָה וְאַהֲבַת רְעוֹת.

(כְּצִי וְלִמְסָה סְחִיךְ וְיִסְאֵל סְפָרִין מִקּוֹמְכָמָה, גְּמִיב מְלוֹסִידָה, צִבְקָדָמָה)

סֵפֶר
עֵין הַזֶּהָר

מִחֲתָנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי ע"ה
מְנַקֵּד עִם לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
עַל מְסַכֵּת בְּרָכוֹת

וְהוּא: כּוֹלֵל אַגְדוֹת וּמֵאמָרֵי הַזֶּהָר הַקִּדוּשׁ
לְלִמּוּד עִם דָּף הַיּוֹמִי עַל סֵדֶר הַש"ס
כִּרְהָ רֵאשׁוֹן - לְמִסְכַּת בְּרָכוֹת
סֵפֶר הַזֶּהָר הַקִּדְמָת הַזֶּהָר
פְּרָשׁוֹת בְּרֵאשִׁית, גַּח, לָהּ לָהּ
מִדָּף ב. עַד דָּף פֶּטו:
מְחַלֵּק לִימּוֹת הַשָּׁנָה לְלִמּוּד דָּף זֶהָר יוֹמִי
לְמִשְׁפָּה שְׁבַע שָׁנִים
וּסְגֻלָּתָהּ רַבָּה עַד מְאֹד, כְּמִבְאָר בַּהַקְדָּמָה

י"ל ע"י מְפַעֵל הַזֶּהָר הָעוֹלָמִי
כ"ג סִיּוֹן תשע"ה

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב ברי יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

**לקבלת ספרי זוהר
ירושלים בית שמש בני ברק**

אצל הרופא קירופרקטר ד"ר
איתמר ברים ירושלים:

054-8441423

מפעל הזוהר העולמי

050-4116923 / 0527651911

050-4134669 / 050-4133475

- עין הזוהר ברכות -

סדרנו בעזרת ה' כל אגדות הזוהר על סדר מסכתות הש"ס
ללמוד דף היומי, שתי דקות ביום, ובזאת ידע ויאמין כי כל
דברי חז"ל הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהרח"ו לעץ
חיים), ובזה יזכה להכניס לגן עדן העליון (זהר חדש שיר השירים
- כי בלי למוד הזוהר חוזר בגלגול [זהר, הרמ"ק, והאר"ז"ל]), וכן יוכל
לשמוע תורה מפיה הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס בעולם
הבא (פמבאר בהקדמה), יכולים ללמוד את הזוהר גם בלשון
הקדש (שדי חמד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זהר תרומה), וכן
ישראל ילמדו ש"ס עם זהר, ובזה יכנסו בבתבת נוח להנצל מדור
המבול ומפצצת אטום. וזוהי חובה על כל מגידי השיעורים
בדף היומי ומגידי השיעורים בישיבות הקדושות בסינים כל
שעור ללמוד שתי דקות זהר, וכן רבני קהלות בסינים כל שעור
צריכים לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי זוהר ביהוד עם
למוד הש"ס ולמוד השלחן ערוך, ובזה יקראו מצדיקי הרבים
פכוכבים לעולם ועד (תקוני זהר הקדמה, זוהר נשא קכ"ד).

**על ידי עיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות
ולרפאות חולאת חזק.**

(ספר המדות אות סוד, למהר"ן זי"ע)

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת ספר זה, בעזרת ה' יתברך ויתעלה. שהוא דבר נשגב פאשר תחזינה עיניכם, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ובנדאי יקרב את הגאולה, והוא על ידי שכל אחד, ילמד בנוסף לך היומי, גם קטע זוהר בכל יום, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם פלו ומכריעים אותם לכף זכות, ומאלו המגינים על ארצנו, לפתח ולהשמיע שערי רחמים וישועות שערי אהבה ותשובה, שערי למוד תורה לשמה, שערי גאולה השלמה ברחמים גדולים וחסדים פשוטים, ובימינו במהרה תושע יהודה וישאל ישכון לבטח אמן כ"ר.

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלמוד הש"ס בצרוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, עמל ושוקד להחזיר בכלל ישראל את למוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, משמאי קא זכו לן לאחד באחדות גמור את למוד הזוהר הקדוש עם למוד הש"ס דף היומי, וכעת הוספנו דבר חדש יעקב ועין הזוהר בהדפסה חדשה, למען ילמדו כל ישראל את למוד הגמרא והזוהר, תמידים כסדרן, שיהיה בבחינת "מקבילת הללאת אשה אל אחתה" (שמות פרק כ"ו ה'), תרי רעין דלא מתפרשין, וילכו שניהם יחדיו, ועל ידי למוד שניהם יזכו לערוף סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה. ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, בואו נתאחד באחדות גמור ופשוט [החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל החוגים], "יחד שבטי ישראל", פלנו כאחד יחד, להחזיק בלמוד הקדוש הזה דף היומי ש"ס עם דף היומי עין הזוהר - הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, למען שמו באהבה.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלמוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמאי, פדאמרו חז"ל בברכות פל הקובע מקום לתפלתו אלוקי אברהם בעזרו, פמו פן קביעות מקום ללמוד גמרא זוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן קבוע ובמקום קבוע, שפן אז בטוח שלא ישפח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל, ויחזיק בדרך היומי

זוהר קביעות למוד בתורתו של רבי שמעון בר יוחאי המשלימה את הנפשות לקראת הגאולה העתידה ומחישה את ק"ץ המשיח כדברי הרשב"י כי בזכות חבורא דא יפקון מן גלותא ברחמים.

זוהר הש"ס דף היומי - קביעת למוד בתורתו של רבי שמעון בר יוחאי, המשלימה את הנפשות לקראת הגאולה העתידה ומחישה את קץ משיח, כדברי רבי שמעון בר יוחאי: **כי בזכות חבורא דא יפקון מן גלותא ברחמים!**

ב"ה שזכינו וסביב למוד קדוש זה, מתלפדים עשרות אלפי בני עליה שצעררה של השכינה הקדושה נוגע ללבם ותנחומיה ישעשעו נפשם, לצד למודם בש"ס ובפוסקים, פותחים הם אשנב להיכלות הזיו שלמעלה מן השמש, שם נגה האור הגנוז, וקול ברמה נשמע, אלפי אלפים מכל הגונים ומכל העדות בארץ ישראל וברחבי העולם כלו, לוקחים חלק בלמוד הזוהר הקדוש, המבטא יותר מכל את הארת ניצוצו של משיח, וכל הלבבות הופכים ללבת אש לאבינו שבשמים, ועולים עד אימא עילאה על ידי למוד הזוהר הקדוש, שהוא מן זיהרא עילאה, פמובא בהקדמת תקוני זוהר (דף י"ז), ומשם ממשיכים תשובה עילאה ואור נשמת משיח, פמובא במאור ושמש (וישב). **וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הפנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל. ובכך זוכים שמעגל הלומדים האדיר מתרחב מיום ליום, ובני עליה שתורתם אומונתם עם היגיעים מיגיע פפם קובעים עתים לתורה ונאחזים בכל נימי נפשם בחבל ההצלה של הדור האחרון, כמו שנאמר "עקב חבל נחלתו", איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק, כמו דאיתא, (ברכות) דברי תורה צריכים חזק בכל יום תמיד, וכלנו נתחזק, איש את רעהו יעזרו, ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזר לשני, וכן הלאה, וכך נהיה פלנו מיסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.**

עתה הננו רוצים לקרא גם לכל אלו שיש להם כבר סדר מיחד לחזר על למודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, פל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את דפי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכר תמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר הקדוש, וישאר בלבם כיתד שלא תמוט, וכל אחד יערוף לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכולתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקוים בנו כי הם חיינו וארץ ימינו ובהם

נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר מפנינו לעולמים." וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות", ותחזינה עינינו בשופך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, קבוץ נדחי ישראל, ובנין בית המקדש, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

בכבוד רב - המוציאים לאור
מפעל הזוהר העולמי, בית שמש

סְגֻלַּת תִּיקוּנֵי זוהַר תִּיקוּן מ"ח

סְגוּלָה נִפְלְאָה מֵרַבְּנוּ הָאֲר"י זִיע"א: קְדוּשׁ ה' מִן אַרְיָה דְּבִיָּה עֲלֵאָה, הָאֲר"י הַקְּדוּשׁ, רַבְּנוּ יִצְחָק לוֹרְיָא אֲשַׁכְּנֵזִי זְצוּק"ל זִיע"א, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיָּה וְקִבֵּל תּוֹרָה מִפִּי אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וּמִפִּי מִתִּיבְתָא דְרַקִּיעָה גִילָה לְנוּ סוּד גְּדוּל וְעֵצוּם, מְרַגְלִית טוֹבָה וְיִקְרַת עֵרָף, תִּיקוּן נִפְלֵא אֲשֶׁר קְרִיאָתוֹ בְּכָל יוֹם פּוֹעֵלֶת פְּעֻלוֹת אֲדִירוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת לְתוֹעֵלַת הָאָדָם וּמִתְקַנָּת אֶת נִשְׁמָתוֹ וּמִשְׁרָה בְּרַכָּה גְּדוּלָה עַל הָאָדָם וּבְנֵי בֵיתוֹ.

סְגוּלָה זוֹ הִיא קְרִיאָתוֹ בְּכָל יוֹם שֶׁל תִּיקוּן מ"ח מִסְפָּר תִּיקוּנֵי הַזוהַר, שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁבְּעִים הַתִּיקוּנִים שֶׁכָּתַב אוֹר הָעוֹלָם הַתַּנָּא הָאֱלֵקִי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א בְּסִפְרוֹ.

וְאֵלוּ הֵן הַמְּעֻלוֹת [שֶׁהוּבָאוּ בִּסְפָר שֵׁם מִשְׁמַעוֹן דָּף ע"ח] לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שִׁיקְרָא תִיקוּן זֶה מְדִי יוֹם וּבִפְרָט אִם יֹאמֵר אוֹתוֹ לְאַחַר הַתְּפִלָּה:

1. יְרוּם מְזֻלֹ וְלֹא יִתְמוּטֹט.
2. יִצְלִיחַ בְּכָל דְרָכָיו.
3. לֹא יָבוֹא לִידֵי חֶסְרוֹן כִּיס וְעֵנִיּוֹת.
4. כָּל אוֹיְבָיו יִפְלוּ תַחְתָּיו.
5. לֹא יֵרָאֶה מִיַּתַּת בְּנָיו.
6. זוֹכָה וּמִתְקַן נִפְשׁוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.
7. כַּחוֹת הַטּוֹמְאָה (אֲשֶׁר הֵם הַמְּקוֹר לְכָל הָרַע וְלְכָל הַצָּרוֹת וְהַבְּעִיּוֹת) מִתְרַחֵקִים מִמֶּנּוּ.
8. יִנְצַל מִמְּקָרָה לֹא טְהוֹר.
9. מוֹזַעִיל מֵאֲדָ לְתַקֵּן אֶת עוֹזוֹן פְּגָם הַבְּרִית, וּבִפְרָט בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם.
10. לֹא יִחְלָה בְּמַחֲלַת הַנְּפִילָה.
11. יִזְכֶּה לִירְאֵת שְׁמַיִם.
12. יִזְכֶּה לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.
13. יִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא.

תוכן הענינים

- א ראו למלך [אמת] להתחיל באות אמ"ת ולברא בי את העולם.....
- ב נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי נקראת שמך שדי, וראוי לברא את העולם בשם קדוש.....
- ב פי צדיק ה' צדקות אהב, ובי ראוי לברא את העולם.....
- ג רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפדות שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי.....
- ד סומך ה' לכל הנפלים.....
- ד נורא תהלת ותהלה לצדיקים נאווה תהלה.....
- ד שבי נקראת מלך.....
- ה די לך שאת תקוקה בי ואת רשומה בי.....
- ה מה רב טובך אשר צפנת ליראיך.....
- ו זכור את יום השבת לקדשו.....
- ו גימל גומלת לה חסד.....
- ו ודאי שבך אברא את העולם, ואת תהיי הראשית לברא את העולם.....
- א אלף אלף, אף על גב שאברא את העולם באות ב"ת, את תהיי הראש לכל האותיות.....
- ז עפר, עפר, אל תתגאה, שלא ימסרו בך עמדי העולם, שהרי רבי שמעון לא ירקב בך ז דוד צדיק הוא, וברית הקדש על תקונו עומד.....
- ח שמי חתום בתוכו לעדות.....
- ח ובוים הפפורים התבשר גם ה' העביר חטאתך לא תמות.....
- ט לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוסרופוס שלי.....
- י אותם החברים שהתחברו עם הפלה הזו ובעלי בריתה, מגיד ורושם כל אחד ואחד.....
- יא הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן.....
- יא אזי לבני העולם שלא משגיחים ולא יודעים על כבוד רבונם ולא יודעים על מה עומד העולם.....
- יב חלק הקדוש ברוך הוא לשמח עניים כפי מה שיכול לעשות.....
- יב אמרתי עולם חסד יבנה, והעולם על זה קים.....

- ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משה גדול ביום הגמל את יצחק..... יב
- אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לכלם..... יג
- וצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן..... יג
- שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מעליונים ותחתונים..... יד
- התורה מלמדת אדם ללכת בדרך אמת, תלמד אותו עצה..... יד
- כשקם ממסתו, צריך לברך לרבנו, ולהכנס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה רבה..... יד
- שלא צריך לאדם להכנס לבית הכנסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב..... יז
- שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה..... יז
- ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה שהנה בר יוחאי יצא מן המערה ורבי אלעזר בנו..... יז
- יראת ה' ראשית דעת..... יז
- שני אלה לא עקר של יראה הם והשרש שלו..... יז
- יראת ה' שנקראת יראת ה' לחיים..... יז
- מי ששומר היראה הזו – שומר הכל..... יח
- וההר בער באש עד לב השמים..... יח
- שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה..... יט
- זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם..... כ
- מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמגיעים ישראל לקדשה דסדרא..... כא
- ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר..... כב
- ויתן לך האלהים מטל השמים ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה..... כב
- והיה לך ה' לאור עולם..... כג
- אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו..... כג
- הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי כנסיות ומדרשות, ולא לשם ה' כד רפאים בל יקמו. בזמן שתבא פקידה לישראל, נאמר בהם (שם) ותאבד כל זכר למו... כה
- הגאולה אינה תלויה אלא בעמלק עד שימחה..... כה
- אור שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון והיה רואה בו מסוף העולם ועד סוף העולם..... כה

- וּתְצַפְנָהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים..... כו
- עֵטָה אֹזֶר כְּשֶׁלְמָה..... כו
- אֹזֶר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמֵחָה..... כז
- הַנְּפִלִים הֵיוּ בְּאֶרֶץ..... כז
- עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקֵּן עוֹלָם וּלְהַתְקִין רוּחַ בְּבִנֵי אָדָם כְּדֵי שְׂיֵאָרִיכוּ יָמִים לְעוֹלָמִים..... כח
- שָׁפֵל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לְהֵיוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא..... כח
- מִי זֶה סֵפֶת שְׁלוֹם? זֶה שֶׁבֶת..... כח
- הַפּוֹרֵס סֵפֶת שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם..... כט
- קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה יוֹרְדָת וּפּוֹרֶסֶת כְּנֶפֶיָהּ עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְכַסֶּה אוֹתָם כְּמוֹ אֵם עַל הַבְּנִים... כט
- שֶׁבֶת דְּגֻמָּא שֶׁל עוֹלָם הַבָּא..... ל
- נֵר שֶׁל שֶׁבֶת נִתֵן לְהַדְלִיקָה לְנִשְׁוֹת הָעָם הַקְּדוֹשׁ..... ל
- וְאִשָּׁה צְרִיכָה בְּחֻדוֹת הַלַּב וּרְצוֹן לְהַדְלִיק נֵר שֶׁבֶת וְנוֹתְנֵת לְבַעֲלָהּ חַיִּים אַרְכִּים..... לא
- אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל חֲלָקוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גּוֹרְלוֹ וְיִרְשָׁתוֹ..... לא
- אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וְאֶרֶץ לֹא שְׁמַתִּי..... לא
- וַיֹּאמֶר לְרִשָּׁע לָמָּה תִּכָּה רַעַךְ..... לב
- שֶׁהִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה..... לג
- וְשִׁבַע יָלִין בַּל יִפְקֹד רַע..... לג
- הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחֻבְלֵי הַשּׁוֹא וּכְעֻבּוֹת הָעֲגָלָה חֲסָאָה..... לג
- מִתְנַחֵם עֲלֵיהֶם עַל שֶׁהֵם מַעֲשֵׂי יָדָיו וּמֵאָרִיךְ לָהֶם בְּעוֹלָם..... לד
- הוּד וְהִדֵּר לְפָנָיו עַז וְחֻדוּהַ בְּמִקוּמוֹ..... לד
- אֵימַתִּי זֶה תְלוּי בְּתִשׁוּבָה..... לה
- לֹא עוֹשֶׂה דִין בְּעוֹלָם עַד שֶׁמִּכְרִיז וּמוֹדִיעַ לָהֶם פַּעַם פַּעֲמִים וְשִׁלֵּשׁ..... לה
- עַד שֶׁיּוֹלֵד לָךְ בֶּן מֵהוּל כְּמוֹתְךָ..... לז
- זֶה יִנְחַמְנֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצוֹנוּ יְדִינֵנוּ מִן הָאֲדָמָה..... לז
- וְנֵחַ מִצָּא חֵן..... לז
- בְּמָה הוּא עֹסֵק? בְּאוֹתוֹ סֵפֶר שֶׁל אָדָם וְסֵפֶר שֶׁל חֲנוּךְ..... לח
- דוֹד כֵּךְ אָמַר, הוֹרְנִי ה' דְּרָכֶךָ..... לח
- כָּל בֶּן אָדָם שִׂירָא אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂרוּיָהּ עַמּוֹ הָאֲמוּנָה כְּרָאוּי..... לט

- אזי לנו שלא הרכננו אֲזֵנִים ולא הקשבנו בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וּבְכֹל יוֹם אוֹמְרִים: וַי לָנוּ... לט
 צדיקים לעולם יִרְשׁוּ אֶרֶץ..... מ
- אשריהם יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וַיִּוְדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה שְׁבַגְלָלָה יִזְכּוּ לְעוֹלָם הַבָּא. מא
 כֹּל מִי שִׁשְׁמַר הַבְּרִית הַזֹּאת שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ, נִקְרָא צַדִּיק..... מא
- וּתְמַלֵּא הָאֶרֶץ חֶמֶס, שְׁלֵא הָיָה מְקוֹם בְּכֹל הָאֶרֶץ שְׁלֵא הָיָה בְּגִלּוּי..... מב
 כִּיִּן שָׂבָא נַח, נִקְרָאוּ בְּנֵי הָעוֹלָם עַל שֵׁם נַח..... מב
- בֶּן חָכָם יִשְׁמַח אָבִי. כִּאֲשֶׁר הֵבֵן טוֹב, כֹּל בְּנֵי הָעוֹלָם זוֹכְרִים אֶת אָבִיו לְטוֹב..... מג
 בְּצֵלָם אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ..... מג
- מִהַתְּבַה יֵצְאוּ כָּל דּוֹרוֹת הָעוֹלָם..... מד
 יִשְׂרָאֵל נוֹתְנִים עַז לְאֱלֹהִים שֶׁמְעַמִּידִים אֶת הָעוֹלָם..... מה
- כְּמוֹ שֶׁבְּדוֹר הַמַּבּוּל, שִׁמְשׁוּם הַחֶמֶס שֶׁהָיָה בִּינֵיהֶם, הָיְתָה בִּינֵיהֶם שְׂנֵאָה וְאִיבָה..... מה
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹרָה עָלֶיהָ מִמֶּנָּה וְלֹא שְׁלִיחַ אַחֵר פָּרַט לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַדּוֹ..... מה
 הַמְּלֶאֶךְ הַגָּאֵל אֶתִּי..... מו
- כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאֶרֶץ..... מז
 עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם..... מז
- מִיּוֹם שֶׁנִּבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפֵל בּוֹ וְחַבִּיב עָלָיו הַרְבֵּה..... מח
 בְּכֹל דוֹר וְדוֹר שְׁעוֹשֶׂה דִּין בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, חֲדוּהָ וְתִשְׁבַּחַת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..... מח
 בְּכֹל דוֹר וְדוֹר שְׁעוֹשֶׂה דִּין בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, חֲדוּהָ וְתִשְׁבַּחַת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..... מט
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִּין בְּטָרֵם מֵגִיעַ זְמַנְךָ..... מט
- אֲנִכִּי מְמַסִּיר עַל הָאֶרֶץ אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה..... נ
 כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְּרָכָו..... נ
- כִּי לֹא אֵל חֶפְץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רָע. פָּרַט לְתִשׁוּבָה גְדוּלָה..... נ
 נְדוּנָו בַּמַּיִם, בְּמַה שֶׁהֵם חֲסָאוֹ. וְהַמַּיִם הֵיוּ רוֹתְחִים וּפּוֹשְׁטִים מֵהֶם אֶת הָעוֹר..... נא
- מֵצְאוּ בֵּין הַהָרִים עֲצָמוֹת בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵיוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי הַמַּבּוּל..... נא
- נַח הַצַּדִּיק הָיָה מִתְּרַה בְּבִנְי דָּוִד, וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ..... נב
 נַח נִקְרָא אִישׁ צַדִּיק..... נב
- שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה עַד שְׁלֵא בָּא הַמַּבּוּל הָיָה נַח מִתְּרַה בְּהֶם עַל מַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ..... נג

- נג דחו את האמונה הקדושה מביניהם.....
- נג אשרי חלקם של ישראל.....
- הקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג.....
- נד וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר ומתעוררים רחמים.....
- נד ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, ישראל עומדים בקדשת רבונם.....
- נה לא תראה את עצמך לפני המשחית שלא ישלט עליך.....
- נה כל זמן שלא נראים פני אדם לפני המשחית, לא יכול לשלט עליו.....
- נו פגשו בהרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך שהיו מימי המבול.....
- נו לא התישב העולם עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ החיים.....
- נו אלמלא שחזרו ישראל וחטאו לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו מתים לעולמים.....
- נז נח שהיה צדיק, למה לא היה מבטל מות מהעולם?.....
- נח ארבעת מיני הלולב הללו שבכלם באים לרצות בעד העולם.....
- נט אמר המלך, כעת אני רוצה לשמח עם אהובי.....
- ס בימי אליהו כל ישראל עזבו את הקדוש ברוך הוא ועזבו את ברית המילה שלהם.....
- סא כל זמן שישראל שמרו ברית הקדוש, עשו קיום למעלה ולמטה.....
- סא הנני נתן לו את בריתי שלום.....
- סב אין לך דבר בעולם שהקדוש ברוך הוא מקנא לו כמו חטא הברית.....
- סב כי אתה ראיני צדיק לפני בדור הזה. דוקא בדור הזה.....
- סג ויחזק מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור.....
- סד מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח.....
- לא הניח משה לקדוש-ברוך-הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא.....
- סד לך בכתב זה והושעת את ישראל מיד מדין. מה זה בכתב זה? הטוב שאמרת על בני.....
- סה מה בין משה לשאר בני העולם.....
- סו כשבקש רחמים עליהם מה אמר? למה ה' יחרה אפך בעמך.....
- סו לא עזב את הקדוש ברוך הוא עד שמסר עצמו למיתה.....

- וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי סז
- מֹשֶׁה מָסַר עַצְמוֹ עַל יִשְׂרָאֵל סז
- מֹשֶׁה לֹא תִלְהַךְ הַדְּבָר בְּזִכְרוֹתַי, אֲלֵא בְּזִכְרוֹת הָאֲבוֹת הַרְאִישׁוֹנִים סז
- כָּל מִי שֶׁמְזַהֵר אֶת הַרְשָׁע – אֵף עַל גַּב שְׂלֵא קִבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא מַצִּיל אֶת עַצְמוֹ סח
- כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ. כָּלֵם הָיוּ מִשְׁחִיתִים דְּרָכֵיהֶם סח
- אוֹתָם רִשְׁעֵי הָעוֹלָם גָּרְמוּ כִּד לְכָל הַבְּרִיּוֹת סט
- כִּמְהָ הֵם בְּנֵי אָדָם אֲטוּמֵי לֵב וְסִתוּמֵי עֵינַיִם שְׂלֵא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּכַבּוֹד רַבּוֹנָם סט
- אִם יִסְתַּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶדְאָנּוּ נְאֻם ה' ? ע
- כִּשְׂאֵדָם חוֹטֵא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ וּמִמְשִׁיד עַצְמוֹ לְהִסְתַּתֵּר, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בּוֹ דִּין בְּגַלּוּי ע
- אָדָם שֶׁעִינּוֹ רָעָה – עֵין הַמִּשְׁחִית שׁוֹרָה עָלָיו. וְהוּא נִקְרָא מִשְׁחִית הָעוֹלָם ע
- וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁכֵּן לְשִׁבְטָיו עא
- רָאָה מִלֵּאדָּה הַמּוֹת שֶׁהָיָה בָּא [אֵלָיו] וְלָכֵן נִכְנַס לַתְּבָה וְנִשְׁמַר בָּהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשִׁים עֵא
- בְּשָׁנֵי דֵינֵי הַגִּיהֶנֶם נִדּוֹנוֹ – בְּמֵים וְאִשׁ עב
- שָׁמָּה מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. שְׂאִפְלוֹ לְעַמּוּד בְּדִין לֹא יִקּוּמוּ. עג
- אוֹי לָהֶם לְרִשְׁעִים שְׁחוֹטְאִים וּמְרַגְזִים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם עג
- מִי שֶׁמִּשְׁחִית דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ, לֹא רוֹאָה פְּנֵי שְׂכִינָה וְלֹא נִכְנַס לַפְּלִטְרִין עד
- עֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחֲיוֹת הַמֵּתִים עד
- בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ נְשָׁמוֹת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם פָּרַט לְאֵלוֹ [דוֹר הַמַּבּוּל] שְׁנִשְׁמָאוּ וְסָמָאוּ אֶת הָאָרֶץ עד
- וַיִּמַח אֶת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה עה
- וַיִּשְׂאֵר אֶדָּ נַח – אֶדָּ לְמַעַט. שְׂלֵא נִשְׂאָרוּ בְּעוֹלָם רַק נַח וּמִי שֶׁעִמּוֹ בַּתְּבָה עה
- כָּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְאִין עִמּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, מִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ עז
- וַיִּבֶן נַח מִזְבֵּחַ לַה' עח
- וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים – זוּהִי אֲבָן הַשְּׁתִיָּה שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁתַּל הָעוֹלָם וְעָלְיָה נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עח
- אֲשֶׁרִיכֶם הַצְדִּיקִים שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה. עט
- אִפְלוֹ אַחַד שִׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הַשְּׂכִינָה מִתְחַבֵּרַת עִמּוֹ עט

- בן אדם שקם לעסק בתורה מחצות הלילה, הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן פ
- והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים פ
- והאבן הזו היתה בירושלים. אמר לו, כל ארץ ישראל התקפלה תחתיו, ואותה אבן תחתיו היתה פ
- דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת פא
- יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם פא
- יעקב תקן תפלת ערבית פא
- התקין אבן שתיה ושם עליה קדש הקדשים, ואז ותפן מלכתו מאד פב
- כשיצאו ישראל מהגלות, עתידה קשת זו להתקשט בגונים כפלה הזו שמתקשטת לבעלה פג
- ובקשו את ה' אלהיהם ואת דויד מלכם פג
- אשרי חלקם של הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם פד
- כמה יש לבני אדם להסתפל בכבוד הקדוש ברוך הוא ולשבח לכבודו פד
- מי שיודע לשבח את רבונו וליחד את שמו, חביב הוא למעלה ונחמד למטה פה
- בת שבע היתה של דוד המלך מיום שנברא העולם פו
- והכל סוד אחד הוא ודבר אחד. פו
- נמרוד היה מפתה את הבריות ללכת אחר עבודת העבודה זרה פז
- הכל באות ונס נעשה הוא מעצמו פח
- ברכת הקדוש ברוך הוא שרתה על ידם פח
- השמיר בקע הכל ולא נשמע דבר פח
- מקימי העיר והמגדל מדברים בלשון הקדש שמלאכי השרת מכירים אותה פט
- שכלם מדברים בלשון הקדש, אותה לשון עשתה להם סיוע צ
- כיון שהתחלפה לשונם, לא הצליחו במעשה צ
- שהתבלבלה לשונם של אלה, מיד – ויחדלו לבנת העיר צ
- נתן חכמה לאברהם ועבד בה את הקדוש ברוך הוא צא
- בכל ביתי נאמן הוא צא
- לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יעורר חכמה בעולם ויעבדו אותו בה צב

- מתהלך בגן לרות היום. וזהו אילן שאכל ממנו אדם הראשון צב
- צדק לפניו יהלך וישם לדרך פְעָמָיו צג
- והיה מתניף קדוש צג
- מציאה מצאו שם מסודי החכמה מהקדמונים צד
- משום שהיו ברצון ולב אחד ומדברים בלשון הקדש כתוב לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות צד
- כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד צה
- הרחוקים מצדקה - שמתרחקים מן התורה צו
- אין שלום אמר ה' לרשעים צו
- אברהם רצה לקרב אל הקדוש ברוך הוא והתקרב צו
- כיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם צו
- כל מי שמתעורר להטהר, מסייעים אותו. צו
- הקדוש ברוך הוא מרצה מתשובת הרשעים צח
- וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט צח
- לך לך, כדי להאיר לך ולכל אותם שיצאו ממך צט
- רצה הקדוש ברוך הוא להדביק את אברהם באור שהוא שלמעלה ולהאיר שם צט
- אשרי הצדיקים שלומדים דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת בהם ק
- ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו ק
- עומדים עליו שלשה שליחים ומחשבים ימיו וחטאיו וכל מה שעשה בעולם הזה ק
- אשרי האיש שלומד בעולם הזה את דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת בהם קא
- ויקח אברהם את שרי אשתו - משך אותה בדברים נעימים קב
- צפה ברוח הקדש שעתיד לצאת ממנו דוד קב
- כל מי שמזכה את האחר, אותה הזכות תלויה בו ולא זוה ממנו קג
- בדרך זה לא יכול אברהם להאחז בה עד שיכנס לארץ קג
- דוד אין לו לקבל מלכות אלא עד שיתחבר עם האבות שהם בחברון קד
- אוי לאותם רשעי העולם שלא יודעים ולא משגיחים במעשי הקדוש ברוך הוא קד
- אמר דוד, אף על גב שכל בני העולם יבואו לערף עמי קרב - ואתה ה' מגן בעדי קה
- בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי קה
- עם כל זה חותמים בו הברכה, שאנו אומרים מגן דוד. קו

- השכינה לא זזה משדה כל הלילה שהוא..... קו
- העולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב וצדיק יסוד עולם..... קז
- הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום.. קז
- דוד המלך חי לעולמים, ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך..... קח
- ויהי בשלח פרעה את העם, שלוח אותם מכל ארצו..... קט
- התגדל אברהם והתעלה למעלה..... קט
- אשריהם החברים שמשתדלים בתורה יומם ולילה..... קי
- אברהם אבי. ופריו מתוק לחכי - זה הוא יצחק, שהוא פרי קדוש..... קיב
- זה אברהם, שדומה לתפוח שמעלה ריחות, ונצטין באמונה שלמה על כל בני דורו. קיג
- ופריו מתוק לחכי - אלו נשמות הצדיקים..... קיד
- ההתעוררות הזו משום שעתיד היה לצאת ממנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים כלם צדיקים..... קטו
- הרי אני עתיד להעמיד בך צדיק אחד שהוא אברהם שיאהב אותי. מיד עמד העולם בקיומו..... קטז
- מי שנוטל ידיו כראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו כראוי ומתברך בעשר..... קמא
- אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיו. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר..... קמב
- אני לדודי ועלי תשוקתו..... קיז
- על הברית קים הקדוש ברוך הוא את העולם..... קיז
- מי רוצה עשירות ומי רוצה אורך חיים בעולם הבא, יבא וישתדל בתורה..... קיח
- עכשו מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים..... קיח
- אשרי חלקו של אדם שעומד להשתעשע בתורה, שהרי הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים שבגן עדן, כלם מקשיבים לקולו..... קיט
- כל מי שמשתדל בשעה הזו בתורה, ודאי יש לו חלק תמיד בעולם הבא..... קכ
- חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך..... קכא
- אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים..... קכא
- באותה השעה מודמן [לו] אליהו, וטס את העולם בארבע טיסות ומודמן לשם..... קכב
- קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל..... קכב

קבג	נשב לראות את פני השכינה.....
קכג	אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. שהרי שמים וארץ על זה קמים.....
קכד	בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'.....
קכה	ותקח צפורה צר.....
קכז	הראה להם ברית המילה - זו גרמה לי את המלכות הזו, משום ששמרתי אותה... קכה

לקבלת ספרי זוהר ירושלים

בני ברק רמת בית שמש

אצל הרופא קירופרקטר ד"ר איתמר ברים:

054-8441423

מפעל הזוהר העולמי

050-4116923 / 0527651911

050-4134669 / 050-4133475

פתיחה ללימוד ספר הזוהר דף הנומי "עין הזוהר"

בתיקוני הזוהר (הקדמת תקוני הזוהר ג): קום אליהו הנביא לכבוד הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו, ויתעוררו עמך שאר הנביאים, ועשה לו קן בחבור הזה, ולכל המחנות שהולכים מגרשים אחר הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו, לחברם בחבור הזה שתמצא בו מנוחה למחנות של הנשמות הללו שהולכים מגרשים מהשכינה, שהיא יחידה, (איכה א א), איכה ישבה בְּדָד, ולהמצא בו מנוחה למחנות הקדוש-ברוך-הוא, שנגאמר בהם הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיו, ואין שלום אלא הקדוש-ברוך-הוא.

קום לחברם בחבור הזה, שהרי כשיש בישראל משכילים, מאלו שנגאמר בהם (דניאל יד ג) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע, זה שנקרא ספר הזוהר, שיודעים לעבד את רבונם ולהוציא אזפרות של השמות של הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו בכונה, ולחברם בקול של קריאת שמע ובדבור של תפלה, שהם שני השמות - יאהדונה"י, שבהם כלולים כל ההיות והכנויים ועשר הספירות.

החבור הזה, שהוא מזהר העליון שלמעלה

בזוהר חדש-ספרא תנינא: והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד (דניאל יב). והמשפלים - אלו רבי שמעון וחבריו, יזהרו כשהתכנסו לעשות את החבור הזה, שהוא מזהר העליון שלמעלה, הרצון העליון התגלה, נתנה רשות לרבי שמעון וחבריו לגלות בו רזים נסתרים עמקים, ולכל הנשמות של הישיבה שלמעלה, והישיבה התחתונה, ולשבעה הרים עליונים, שהם שלשת האבות והרועה הנאמן ואהרן ודוד ושלמה, ואליהו עמהם, ולכל הנשמות של הישיבות שהולכים מערטלים, והמלאכים שממונים עליהם, והולכים מערטלים בשבילם, שהם בתולות אחריה רעותיה של השכינה. שהיא מערטלת מהם, והם מערטלים ממנה. וכך הם צבאות המלך מערטלים ממנה, שפתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיו.

הסכים הקדוש ברוך הוא ושכינתו לעשות את החבור הזה, וכנס בו עליונים ותחתונים למצא בו מנוחה לשכינה בגלות, וחרות לה ולבניה

ומזין לנו שהשכינה יחידה מצבאותיה? זהו שכתוב איכה ישבה בדד. אי כ'ה ישבה בדד, שנאמר בו (תהלים קמה) וחסידיו יברכו כ'ה. ועל הקדוש ברוך הוא ושכינתו אמר הכתוב (משלי כז) כצפור נודדת מקנה פן איש נודד ממקומו, שנאמר בו (שמות טו) ה' איש מלחמה. ובזמן שהיא מערסלת, תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות שלה, כלם הולכים ונודדים ממקום למקום, מאתר לאתר, כמו שבארוה בעלי המשנה, דור שכן דוד בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר, ולא ירחמו. ומשום זה הסכים הקדוש ברוך הוא ושכינתו לעשות את החבור הזה על יד אותו שהתגלה, וכנס בו עליונים ותחתונים למצא בו מנוחה לשכינה בגלות, וחרות לה ולבניה. זהו שכתוב (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. והיא שנאמר בה (ויקרא כה) וקראתם דרור בארץ לכל ישיבה. אשר שתה אפרוחיה - אלו שנאמר בהם (דברים כב) והאם רבצת על האפרחים, והם בעלי הנפים, שבהם נאמר (יחזקאל א) וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם. שאלה הם שממנים על בעלי המשנה, שרוחם פורחת מהם. או על הביצים - אלו האופנים שממנים על בעלי המקרא. שבשביל החבור הזה, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים.

החבור הזה היה כמו תבת נח שהתכנסו בה כל מין ומין. כך מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים

לא תקח האם על הבנים, אלו שנאמר בהם בנים אתם לה' אלהיכם. אלו רבי שמעון ורבנו ומורי הישיבה שעושים את החבור הזה. והחבור הזה היה כמו תבת נח שהתכנסו בה כל מין ומין. כך מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים ואנשי מדות, שנאמר בהם (תהלים קיח) זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ואחרים שאינם צדיקים, נדחים משם. וכשהתגלה החבור הזה בעולם, רבים מתכנסים אליו, שנאמר בהם (דברים כט) פי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה - בחבור הזה - עמנו היום. ועליהם נאמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד, פאותם הפוכבים שיהיו קימים לעולם ולעולמי עולמים. ונאמר בהם, והיה זרעך פכוכבי השמים, שהוא העמוד האמצעי, שהוא אתה תשמע השמים, ולא פכוכבים משמים, שנאמר בהם (ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו, (תהלים קב) המה יאבדו ואתה תעמד.

אלו הם המשפילים שיש בהם שכל להכיר את רבונם, שפודות רבונם אין מתכסים מהם, שכלם היו בהסכמה בחבור הזה

ועוד והמשפילים, אלו שיש בהם שכל לדעת את גזרת הנשמות שלהם, מאלו הספירים שהם דברים שגזורים מעשר ספירות, שעליהם נאמר (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. שכלם מלאים סגלות. ואותם אנשי מדות, נשמותיהם רשומות שם, ומשם אצילותם. מצדה של המלכות הם בני מלכים, שנאמר בהם כל ישראל בני מלכים, ומצד זה יוצאים מישראל מלכים. ומצד של הצדיק נקראו צדיקים. זהו שכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים. ומהצד של נצח והוד נקראו נביאים. ומהצד של העמוד האמצעי נאמר בהם (ירמיה ב) ואנכי נטעתיו שורק כלה זרע אמת, ועליהם נאמר (מלאכי ג) תורת אמת היתה בפיהו. ומצד של הגבורה נקראו גבורים עומדים בפרץ דוחים את הגזרות. ומצד של החסד נקראו חסידים. ומהצד של חכמה ובניה נאמר בהם כלנו חכמים כלנו נבונים. ומצד של הכתר, שהוא הראש של הכל, הם ראשי אלפי ישראל, שעליהם נאמר אנשי מדות. אלו הם המשפילים שיש בהם שכל להכיר את רבונם, שפודות רבונם אין מתכסים מהם, שכלם היו בהסכמה בחבור הזה. ולאלה שהם במדות הללו, צריך לגלות סודות טמירים. אבל מי שמגלה סודות לרשעים, כאלו מגלה עריות בתורה. שבגוי שפחה הרעה לילית, אדם של הרשעים, ערבוביה רעה.

מה זה כוזהר? הדרגה של משה רבנו עליו השלום, העמוד האמצעי, שעל שמו נקרא החבור הזה ספר הזוהר. והשכינה מאירה בו

מי שמגלה סודות התורה, גורם לצדיק שהוא יסוד, שנאמר בו (תהלים כה) סוד ה' ליראיו, שהסתלק ממנו המענין ומן השכינה. זהו שכתוב (איוב יד) אלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש. באותו זמן אותם הצדיקים למטה עניים מהכל, עניים מסודות התורה, עניים בגוף. וכל מי שמגלה סודות לצדיקים, גורם לצדיק להאיר בסודות התורה, ולשכינה, שהאור נקרא ר"ז. ובאותו הזמן והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע. מה זה כוזהר? הדרגה של משה רבנו עליו השלום, העמוד האמצעי, שעל שמו נקרא החבור הזה ספר הזוהר. והשכינה מאירה בו, וזוהרת בלבנה מן השמש. שהשמש מאירה בששה הרים גדולים, והלבנה בשביעית כלולה משבע.

החיבור הזה בע"ה מחולק לימי השנה עם לימוד דף היומי ש"ס במשך שבע שנים כדי שיוכל ללמוד ולהתקשר לרשב"י בתיבת נח שהוא הסוכה המגן

ממלחמת גוג ומגוג, כי אנו צריכים סוכת שלום המגינה בכל השנה וכמו שכתוב הפסוק "סוכתה לראשי ביום נשק", ודרשו בירושלמי יבמות (ח). זה יום מלחמת גוג ומגוג, ומקובל מצדיקים שבהושענא רבא יהיה מלחמת גוג ומגוג שלש שעות, ועל זה מתפללים הושענא שלש שעות, [ומקובל בשם הצה"ק רבי יצחק כדורי זי"ע שזמנו בהושענא רבא], וכיצד יכולים להיות בסוכה כל השנה? זה על ידי שלולומדים תורת הרשב"י הזוהר הקדוש בכל יום, זוכים להיכנס בתיבת נח של הרשב"י כמו שכתוב הזוה"ק וכן הרמח"ל באגרותיו, ועל ידי שלולומדים זה"ק נחשבים כנמצאים בסוכה בצל השכינה הקדושה וזוכים ויושבים עם הרשב"י וממשיכים את קדושת הסוכה לכל השנה ונקרא סוכת הרשב"י. ובכך זוכה להסתופף בצל השכינה בכל יום ויום מימי השנה כמו שנהג הצדיק מראפשיץ זי"ע שהיה מדבר בכל ימות השנה מהסוכה והיה ממשיך איזה סיפור בדיבורו השם של סוכה.

והבנת ענינו כמו שביאר הרמב"ן בפרשת לך לך (בראשית י"ב ו'), וז"ל: ודע כי כל גזירת עירין כאשר תצא מכח גזירה אל פועל דמיון, תהיה הגזרה מתקיימת על כל פנים - ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות כמאמר ירמיהו שצוה לברוך, והיה ככלותך לקרוא את דברי הספר הזה תקשור עליו אבן והשלכתו אל תוך פרת ואמרת ככה תשקע בבל וגו' (ירמיה נא סג טד) וכן ענין אלישע בהניחו זרועו על הקשת (מ"ב יג טז - יז), ויאמר אלישע ירה ויורה ויאמר חץ תשועה לה' וחץ תשועה בארם ונאמר שם (פסוק יט) ויקצוף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או שש פעמים אז הכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם, ולפיכך החזיק הקב"ה את אברהם בארץ ועשה לו דמיונות בכל העתיד להעשות בזרעו, והבן זה, עכ"ל.

ולכן היה מזכיר הצדיק הנ"ל את השם סוכ"ה מפני ששם סוכה מורה על יחוד שני שמות הקדושים, שם הוי"ה גימטרי כ"ו ושם אדנ"י גימטריה ס"ה, שבכל זמן ועת שמזכירים שם הוי"ה ברוך הוא, צריך לכוון על יחוד שני השמות "יאדהונה" שגימטריה צ"א כמנין סוכ"ה וממילה יחפוף עלינו אור הסוכה בכל ימות השנה ותהיה לצל ולמסתור מכל המזיקים ונהיה יושבים בצלא דמהימנותא, וכמו שאומרים בתפילת ערבית בברכת השכיבנו, "וּבְצֶל פְּנֵיפֵי תְּסַתִּירֵנוּ. וְשִׁמּוֹר צְאֲתָנוּ וּבּוֹאֲנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". שבכל פעם שמכון שילוב השמות הקדושים זוכה שהשכינה הקדושה חופפת עליו ומגינה כסוכה, ובפרט כאשר לומד זוהר הקדוש שהוא מן זיהרא דאימא עילאה בבחינת בינה, וכן הסוכ"ה היא בבחינת

בינה אימא עילאה כמו שאמרו בזוהר פרשת כי תצא (רפ"ג): שבעת ימי הסכה - שבע ספירות. סכה - אָמָא עֲלִיזָה שְׁמִסְכַּת עֲלֵיהֶם, עכ"ל.

ועל ידי שמזכים את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש יש שמחה בעליונים ותחתונים בפרסום לימוד תורת הרשב"י [וביאר הגאון הצדיק המקובל הרב בניהו יששכר שמואלי שליט"א ראש ישיבת המקובלים נהר שלום, ירושלים, והיה אותיות הוי"ה שהוא מידת הרחמים, אם תרצו להמשיך מידת הרחמים בזמן עקב שזה עקבתא דמשיחא, תשמעון אותיות ת - תורת, שמעון. שעל ידי לימוד הזוהר הקדוש ממשיך רחמים וישועות לכלל ישראל]. ובוודאי הרשב"י זי"ע ימליץ טוב עלינו ויאמר זכויות ישראל ויתהפך הכל לטובה.

ויהיה רצון שזוכה ליחוד השלם בגאולה השלמה כמו שאמר דוד המלך בתהלים (פרק ע"ו ג) "וַיְהִי בְשָׁלֹם סוּפוּ וּמְעוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן" והרמח"ל בתקט"ו תפילות תפילה ק"פ, מתפלל על זה: אל אחד יחיד ומיוחד הרי ירושלים העיר הקדושה שנאמר בה "ויהי בשלם סוכו" שם גלית יחודך דכתיב בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך, וזה סוכה יחוד ודאי, כ"ו ה"ס, ס"ה זה היכל, שמך הקדוש נזכר שם כ"ו, הרי יחוד שלם, וה' בהיכל קדשו, "ויהי בשלם סוכו" ודאי, שם היו נקשרים נשמותיהם של שבטים בג' רגלים שהם נצח הוד יסוד, ובג' שערים היו פותחים בשכינה להראות בך יחודך בנה"י ודאי, שבהם אני ראשון ואני אחרון וכו', וג' שערים נעשים י"ב לי"ב שבטים להתקשר בהם ביחוד שלך, ג' בראש ג' בסוף ג' באמצע כגון ג' אבות, אברהם יצחק ויעקב, והם היו נקראים גוי אחד בארץ, שהרי ג' אבות כך נכללים מכל ג' שהם ט' וזה אח דאחד, שבטים מתקשרים בהם שהם ד' מחנות שכינה ובית המקדש שבה, הכל הולך אל מקום אחד ונשלם אחד, ישראל גוי אחד בארץ, לפיכך עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים אלה ג' רגלים שהם ג' רגלים אח דאחד, שבהם למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך למען בית ה' אלהינו וזה ד' דאחד, והכל נקשר ביחוד שלם, עכ"ל, בב"א.

הבאנו כאן מתוך הסגולות הרבות ללומדי הזוהר, שלושים מהם, כנגד "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", שיתקיים בזכות לימוד הזוהר הקדוש

א. על ידי לימוד בספר הזוהר זכות רבי שמעון והחברים שלו יגינו עליו. (זכירה לחיים דף יד ע"ד). **ב.** ועוד שזכות רבי שמעון בן יוחאי בפרטות יגן עליו גם לעולם הבא. (ספר אברהם נמחזה דרוש ט"ו). **ג.** ולימוד הזוהר הקדוש סגולה ליראת שמים. (הקדמת רבי משה בסולה לספר התקונים). **ד.** העסק בספר הזוהר סגולה להשגה. (האריז"ל בשער רוח הקודש דף יא ע"ב). **ה.** העסק בזוהר הקדוש בתדירות סגולה להביא את האדם להתקשרות לאין סוף ב"ה. (שארית ישראל שער ההתקשרות שער א' דרוש ה מאמר ב). **ו.** הלימוד בזוהר הוא תיקון גדול לבעל תשובה. (שחי האריז"ל). **ז.** הלימוד בזוהר הוא תיקון גדול לנשמה. (מורה באצבע אות מוד). **ח.** לימוד הזוהר מביא לטהרת וקדושת הנפש. (פלא יועץ ערך זוהר) ולזכות הנשמה. (הכותב מהרצ"א אות ט). **ט.** לימוד בזוהר הקדוש מסיר טמטום הלב. (מאה שערים לבעל התניא). **י.** בלימוד הזוהר בונה עולמות. (כסא מלך על תקוני זוהר תי' מג אות ט). **יא.** הלומד בספר זוהר הקדוש בעולם הזה, אז לעתיד לבא לא ישב בבושה. (זוהר פרשת וישב דף קפה ע"א בכללות, ובפרטות בלקוטי תורה לבעל התניא פרשת זו). **יב.** לימוד סתרי התורה הוא סיוע רב להבנת נגלות התורה. (רבי אברהם מסלונים בספר תורת אבות). **יג.** הלימוד בזוהר מביא את האדם לאהבת הבורא. (הרמ"ז בהגהותיו לספר הכוונות). **יד.** הלימוד בזוהר מביא את האדם לאמונה. (אמרי פנחס שער ט אות ג). **טו.** לימוד הזוהר הקדוש מציל את האדם ומשפחתו ממגפה ושערוות. (שם שער ו אות עג). **טז.** מביא רפואה לכאב שיניים. (מעשי אמת לתלמיד החוזה מלובין נדפס בספר אמת ויציב ח"ד עמ' ל). **יז.** והוא רפואה לרגלים ולהוצאת קוץ. (אמרי פנחס שער ט אות ג). **יח.** וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד יתגלי לתתא לדרא בתראה בסוף יומיא (תיקון ו' דף נ"ד ע"א). **יט.** סגולה שינגל מן הגאות, שילמד הרבה זהר. (מדרש פנחס דף ל"ו. אות ע"ג). **כ.** אמירת זהר בקל יום מסגל לפרנסה (מדרש פנחס דף ל"ו. אות מ"ג). **כא.** מסתלקי מיני כל דינין דעלמא, (זהר חדש ש"ה ע"ב ד"ה שלום אהים כעוטים). **כב.** פתחין לי תליסר תרעי רזי דאפרסמונא דכיא דחכמתא עילאה תליא בהו. (זהר חדש ש"ה ע"ב). **כג.** הקב"ה חקיק לי בההוא פופירא דכל דיוקנין גליפין תמן. (זהר חדש ש"ה ע"ב). **כד.** הקב"ה אשתעשע ביה בגן עדן וחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי. (זהר חדש ש"ה ע"ב). **כה.** לא שביק כל אינון גרדיני נימוסין די בסטרא אחרא למקרב בהדי, [ואעפ"י שיהי חייב, יצילהו שלא יצטערוהו בעת, ונקח לא ינקח ח"ו, שאין משוא פנים למעלה ויטהרוהו מסיגי מעשיו, (זהר חדש ש"ה ע"ב, אור החמה בשם הרמ"ק זל"ה)]. **כו.** כפום ההיא חכמתה דרדיף אבתרי ואתדבק בה הכי יהבי לי אגרא. (ח"ב רמז, ט). **כז.** לית שיעורא לאגרא דאינון דידי חכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון. (ח"ב רמז, ט). **כח.** זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי. (ח"ב רמז, ט). **כט.** בהקדמת התקונים (י"ד ע"ב): הלכה איהי קבלה... דוקא הקבלה הנקראת הלכות הם חולמים עם האדם לבית עולמו, ובכל מקום שהולך ביתו עמו לצוותא ולכבוד ולתפארת, כי המלאך הנברא מלימוד הקבלה לעולם אינו נפרד מהאדם נוסף על מתן שכרו, אבל לימוד הפשוט שכרו אתו ופעולתו לפניו. (כסא מלך להקדמת התקונים דף י"ד ע"ב). **ל.** וכל מי שישתדל לקרא זוהר הקדוש אפילו בקריאה לבד... הרי הוא כהוגה ומפרש את השם, שיש פוח בו לעשות נסים אפילו בלא ידיעה, ויגן עליו בעולם הזה ובעולם הבא (הרמ"ז קע"ח).

זוהר פרשת בראשית

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית הקדמת הזוהר דף ב:
בְּרֵאשִׁית, רב המנונא סבא
 אָמַר, אֲשַׁכְּחֵן אַתּוּן בְּהַפּוּכָא.
 בִּי"ת בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתְרָא. ב' /
 בְּקַדְמִיתָא הֵינּוּ בְּרֵאשִׁית. בְּרֵא
 לְבַתְרָא. אֵל"ף בְּקַדְמִיתָא
 וּלְבַתְרָא. אֵל"ף בְּקַדְמִיתָא הֵינּוּ
 אֱלֹהִים. אֵת לְבַתְרָא. אֵלָא כַּד
 בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד
 עֲלְמָא, כֵּל אַתּוּן הוּוּ סְתִימִין,
 וַתְּרִין אֶלְפִין שְׁנִין עַד דְּלֵא
 בְּרֵא עֲלְמָא הָוָה מְסַתְּפַל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַשְׁתַּעֲשַׁע
 בְּהוּ.

כַּד בְּעָא לְמַבְרֵי עֲלְמָא, אַתּוּ
 (מקץ ר"ד א', ויגש ר"ה ב) כֵּל
 אַתּוּן קַמִּיהָ מְסוּפָּא אַרִישִׁיָּהוּ.
 שְׂרִיאַת אַתְּ ת' לְמֵיעַל בְּרִישָׁא,
 אַמְרָה, רַבּוּן עֲלְמִין נִיחָא קַמְךָ
 לְמַבְרֵי בִי עֲלְמָא, דְּאַנָּא
 חוֹתְמָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא דִּילְךָ אַמְ"ת, וְאַתְּ אַתְּקְרִיאַת אַמְ"ת, יְאוּת לְמַלְכָּא (אמת) לְמַשְׁרֵי בְּאוּת
 אַמְ"ת וּלְמַבְרֵי בִי עֲלְמָא. אָמַר לֵה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְאוּת אַנְתָּ וְזַפְּאָה אַנְתָּ, אֵלָא לִית אַנְתָּ
 כַּדְאִי לְמַבְרֵי בְּךָ עֲלְמָא, הוּאִיל וְאַנְתָּ זְמִינָא לְמַהֲוֵי רְשִׁים עַל מַצְחִין דְּגוֹבְרִין מְהִימְנִין

זוהר הקדוש לשון הקודש

כְּשֶׁרְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת אֶת הָעוֹלָם, כָּל הָאוֹתוּיּוֹת הָיוּ
 נִסְתָּרוֹת

בְּרֵאשִׁית, רב המנונא הִזְקֵן אָמַר, מְצִאנוּ אוֹתוּיּוֹת
 בְּהַפּוּךְ. בִּי"ת בְּהַתְּחִלָּה וְאַחַר כֶּה. ב' /
 בְּהַתְּחִלָּה - הֵינּוּ בְּרֵאשִׁית. בְּרֵא לְאַחַר מִכֵּן. אֵל"ף
 בְּהַתְּחִלָּה וְאַחַר כֶּה. אֵל"ף בְּהַתְּחִלָּה - הֵינּוּ אֱלֹהִים,
 אֵת לְאַחַר מִכֵּן. אֵלָא כְּשֶׁרְצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לַעֲשׂוֹת אֶת הָעוֹלָם, כָּל הָאוֹתוּיּוֹת הָיוּ נִסְתָּרוֹת.
 וְאַלְפִים שְׁנָה מִרַם שֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם הָיָה מְסַתְּפַל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם.

רְאוּי לְמַלְךְ [אמת] לְהַתְּחִיל בְּאוּת אַמְ"ת וּלְבְרֵא בִי אֶת הָעוֹלָם
 כְּשֶׁרְצָה לְבְרֵא אֶת הָעוֹלָם, בְּאוּ לְפָנָיו כָּל
 הָאוֹתוּיּוֹת מְסוּפֶם לְרֵאשֶׁם. הַתְּחִילָּה
 הָאוּת ת' לְהַכְנִס בְּרֵאשׁ. אַמְרָה: רַבּוּן הָעוֹלָמִים,
 נוּחַ לְפָנֶיךָ לְבְרֵא בִי אֶת הָעוֹלָם, שְׂאֲנִי תִשְׁלוּם
 חוֹתֶם שְׁלֶךְ אַמְ"ת, וְאַתָּה נִקְרֵאתָ אַמְ"ת, רְאוּי

חוֹתְמָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא דִּילְךָ אַמְ"ת, וְאַתְּ אַתְּקְרִיאַת אַמְ"ת, יְאוּת לְמַלְכָּא (אמת) לְמַשְׁרֵי בְּאוּת
 אַמְ"ת וּלְמַבְרֵי בִי עֲלְמָא. אָמַר לֵה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְאוּת אַנְתָּ וְזַפְּאָה אַנְתָּ, אֵלָא לִית אַנְתָּ
 כַּדְאִי לְמַבְרֵי בְּךָ עֲלְמָא, הוּאִיל וְאַנְתָּ זְמִינָא לְמַהֲוֵי רְשִׁים עַל מַצְחִין דְּגוֹבְרִין מְהִימְנִין

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לְמַלְךְ [אמת] לְהִתְחִיל בְּאוֹת אִמָּת וּלְבְרָא בִּי אֶת
הָעוֹלָם. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רְאוּיָה אֶת
וּזְכָאִית אֶת, אֶלָּא שְׂאִינְךָ כְּדָאִית לְבְרָא כְּךָ אֶת
הָעוֹלָם, הוּאִיל וְאֶת עֵתִידָהּ לְהִיּוֹת רְשׁוּמָה עַל
מִצְחֵי הָאֲנָשִׁים הַנְּאֻמְנִים שְׂקִימוּ אֶת הַתּוֹרָה מֵאֲלָף
וְעַד תִּי"ו, וּבְרַשְׁם שְׁלָךְ יְמוּתוֹ. וְעוֹד, שְׁאֵת חוֹתֶם
הַמּוֹת. וְהוּאִיל וְאֶת כְּךָ, אִינְךָ כְּדָאִית לְבְרָא כְּךָ אֶת
הָעוֹלָם. מִיָּד יִצְאָה.

נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי נקראת שמך שדי, וראוי
לברא את העולם בשם קדוש

נְבַנְסָה הָאוֹת ש' לְפָנָיו. אִמְרָה לְפָנָיו: רְבוֹן
הָעוֹלָמִים, נוּחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי אֶת
הָעוֹלָם, שְׂבִי נִקְרָאת שְׂמֶךְ שְׂדִי, וְרָאוּי לְבְרָא אֶת
הָעוֹלָם בְּשֵׁם קְדוֹשׁ. אָמַר לָהּ: רְאוּיָה אֶת וְטוֹבָה
אֶת וְאִמָּת אֶת, אֶבְל הוּאִיל וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַזִּיּוּף
נוֹטְלִים אוֹתָךְ לְהִיּוֹת עִמָּהֶם, אִינִי רוֹצֵה לְבְרָא כְּךָ
אֶת הָעוֹלָם, שְׂכַדִּי שְׂלָא יִתְקִים הַשְּׂקָר אֶלָּא אִם
יִטְלוּ אוֹתָךְ ק ר. מִכָּאן, שְׂמִי שְׂרוּצָה לוֹמַר שְׂקָר,
יִטְל יִסוּד שֶׁל אִמָּת בִּהִתְחַלָּה וְאַחַר כְּךָ יִקִּים אֶת
הַשְּׂקָר. שְׂהֵרִי הָאוֹת ש' הִיא אוֹת אִמָּת, אוֹת הָאִמָּת
שְׂהִתְיַחֲדוּ בָּהּ הָאֲבוֹת. ק' ר' הָאוֹתִיּוֹת שְׂנִרְאוּ עַל
הַצַּד הָרַע הֵם, וּבְכַדִּי לְהִתְקִים נְטְלוּ אֶת הָאוֹת ש'
בְּתוֹכָן וְנִהְיָ קִשֶׁר. בִּיּוֹן שְׂרָאתָה כְּךָ, יִצְאָה מִלְּפָנָיו.

כי צדיק ד' צדקות אהב, ובי ראוי לברא את העולם

נְבַנְסָה הָאוֹת צ'. אִמְרָה לְפָנָיו: רְבוֹן הָעוֹלָם, נוּחַ
לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׂאִנִּי [נ"א:

דְקִימוּ אוֹרִינְתָא מֵאֲלָף וְעַד
תִּי"ו, וּבְרַשִׁימוּ דִילְךָ יְמוּתוֹן.
וְעוֹד דְאִנְתָּ חוֹתְמָא דְמוֹת.
הוּאִיל וְאִנְתָּ כְךָ, לִית אִנְתָּ
כְּדָאִי לְמַבְרִי כְךָ עֲלֵמָא. מִיָּד
נְפַקְתָּ.

עֲאֵלַת אֶת ש קמיה, אִמְרָה
קמיה, רְבוֹן עֲלֵמִין, נִיחָא קִמְךָ
לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּכִי אִתְקַרִי
שְׂמֶךְ שְׂדִי, וְיָאוֹת לְמַבְרִי
עֲלֵמָא בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. אָמַר
לָהּ, יָאוֹת אִנְתָּ, וְטַב אִנְתָּ
וּקְשׁוּט אִנְתָּ, אֶבְל הוּאִיל
וְאִתְנוּן דְּזִיּוּפָא נְטְלִין לְךָ
לְמַהְוִי עִמָּהוֹן, לֹא כְּעִינָא
לְמַבְרִי כְךָ עֲלֵמָא, דְּכִינִי דְלֹא
יִתְקִיִּים שְׂקָרָא, אֶלָּא אִי יִטְלוּן
לְךָ ק"ר מִכָּאן מֵאֵן דְּכַעֲזִי
לְמִימַר שְׂקָרָא (וּיקַחֵל רט"ו ב)
יִטוּל יִסוּדָא דְקְשׁוּט בְּקַדְמִיתָא
וּלְכַתֵּר יוֹקִים לִיה שְׂקָרָא, דְּהָא
אֶת אֶת קְשׁוּט אִיהוּ, אֶת קְשׁוּט
דְאִבְהִתֵּן דְאִתְיַחֲדוּ בֵּה. ק"ר
(פְקוּדֵי רס"ד א', תְּרוּמָה קמ"ח ב)
אִתְנוּן דְאִתְחִזִּיאוּ עַל סִטְרָא
בִּישָׂא אֲנוּן וּבְכִינִי לְאִתְקִימָא
נְטְלִי אֶת ש בְּגוֹוִיֵּיהוּ וְהוּי
קִשֶׁר. בִּיּוֹן דְחִמָּתָה הִכִּי נְפַקְתָּ
מִקְמִיָּה.

עֲאֵלַת אֶת צ אִמְרָה קמיה,
רְבוֹן עֲלֵמָא נִיחָא קִמְךָ לְמַבְרִי
בִּי עֲלֵמָא דְאִנְתָּ דְאִתְקִרִיאַת צְדִיק, בִּי רְשִׁים דְכְּתִיב,
(תהלים יא) כִּי צְדִיק יִי צְדָקוֹת אֶהֱב, וּבִי יָאוֹת לְמַבְרִי עֲלֵמָא. אָמַר לָהּ צְדִיק צְדִי, צְדִיק אִנְתָּ, וְצְדִיק

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

שבי] חתומים הצדיקים, ואתה שנגקראת צדיק רשום בי, שכתוב (תהלים יא) פי צדיק ה' צדקות אהב, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: צדי, צדי את וצדיק את, אבל את צריכה להיות טמונה, אינך צריכה להתגלות כל כך כפי שלא לתת פתחון פה לעולם. מהו הטעם נ' היא. באה ה' של השם של הברית הקדוש ורוכב עליה ונאחו עמה. וזה הסוד, כשברא הקדוש-ברוך-הוא את אדם הראשון, ברא אותו דו פרצופים, ומשום כך הפנים של יו"ד חוזר לאחור כמו זה: (ציור למעלה) ולא חוזרים פנים בפנים כמו זה: מסתכל למעלה כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למטה כמו זה: (ציור למעלה) אמר לה הקדוש-ברוך-הוא עוד, שאני עתיד לנסר אותך ולעשות אותך פנים בפנים, אבל במקום אחר תתעלי. יצאה מלפניו והלכה.

רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפרות שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי,

נבננה האות פ'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפרות שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי, וזו היא פדות, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: ראויה את, אבל כך רשום פשע בסתר. כמו שהנחש שמכה ומכנים ראשו בין גופו, כך מי שחוטא, כופף ראשו ומוציא ידיו. וכן ע' עון, אף על גב שאמרה שיש בה עונה, אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: לא אברא כך את העולם. יצאה מלפניו.

אנת אתקריאת, אבל אנת צריך למהוי טמירא, לית אנת צריך לאתגליא כל כך בגין דלא למיהב פתחון פה לעלמא. מאי טעמא נ' איהי, אחיאי י' דשמא דברית קדישא ורכיב עלה (ואתאחד) (ואתאחיד) בהדה. ורזא דא כד ברא קודשא בריך הוא לאדם הראשון דו פרצופין בראו. ובגין כך אנפוי דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא דא [חסר ציור] ולא אתהדרו אנפין באנפין כגוונא דא [חסר ציור], מסתכל לעילא כגוונא דא [חסר ציור], מסתכלת לתתא כגוונא דא [חסר ציור], אמר לה קודשא בריך הוא (תוב) (תו), דאנא זמין לנסרא לך ולמעבד לך אפין באפין אבל באתרא אחרא תסתלק. נפקת מקמיה ואזלת.

עאלת את פ אמרה קמיה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דהא פורקנא דאנת זמין למעבד בעלמא בי רשים, ודא הוא פדות. ובי יאות למברי עלמא. אמר לה יאות אנת, אבל כך אתרשים פשע בטמירו, כגוונא דחיוניא דמחי ואעיל רישיה בין גופיה, הכי מאן דחב כפיף רישיה ואפיק ידוי. וכן ע' עון, אף על גב דאמרה דאית ביה עונה, אמר לה קודשא בריך הוא, לא איברי כן עלמא. נפקת מקמיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

סומך ה' לכל הנופלים

נבננסה האות ס'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח
לך לברא בי את העולם, שיש בי סמיכה
לנופלים, שכתוב (תהלים קמה) סומך ה' לכל
הנופלים. אמר לה: על פן את צריכה את מקומך
ואל תזווי ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה
על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים עליך מיד
יצאה מלפניו.

נורא תהלת ותהלה לצדיקים נאנה תהלה

נבננסה האות נ'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שבי כתוב
נורא תהלת ותהלה לצדיקים נאנה תהלה. אמר
לה: נו"ן שובי למקומך, שהרי בשבילך שבה סמ"ך
למקומה ותהי סמוכה עליה. מיד שבה למקומה
ויצאה מלפניו.

שבי נקראת מלך

נבננסה האות מו'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שבי נקראת
מלך. אמר לה: כך הוא ודאי, אבל לא אברא כך
את העולם, משום שהעולם צריך מלך. שובי
למקומך את ול' וד', שהרי לא ראוי לעולם לעמוד
בלי מלך.

באותה שעה ירדה מלפניו האות כ' מעל כסא
כבודו, הודעוה וְאָמְרָה לְפָנָיו: רבון
העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני
עלמא, ניחא קמך למברי בי עלמא דאנא כבודך. וכד נחתת כ מעל כורסי יקריה אנדעזעו
מתן (ח ב) אלף עלמין ואודעזעו כרסייא וכלהו עלמין אנדעזעו למנפל. אמר לה קודשא

זוהר הקדוש ארמית

עאלת את ס אמרה קמיה,
רבון (דף ג ע"א) עלמין, ניחא
קמך למברי בי עלמא, דאית
בי סמיכא לנפלין דכתיב,
(תהלים קמה) סומך יי לכל
הנופלים. אמר לה, על דא אנת
צריך לאתרך ולא תזווי מניה,
אי את נפיק מאתרך מה תהא
עליהו (ר ע"א) דאנון נפילין
הואיל ואנון סמיכין עלך. מיד
נפקת מקמיה.

עאלת את נ אמרה קמיה, רבון
עלמא, ניחא קמך למברי בי
עלמא, דכי כתיב נורא תהלות
ותהלה לצדיקים נאנה תהלה.
אמר לה, נו"ן טוב לאתרך,
דהא בגינך תבת סמ"ך לאתרה
והי סמיך עליה. מיד תבת
לאתרה ונפקת מקמיה.

עאלת את כ אמרה קמיה רבון
עלמא, ניחא קמך למברי בי
עלמא, דכי אתקריאת מלך.
אמר לה הכי הוא ודאי, אבל
לא אברי כך עלמא בגין
דעלמא אצטריך למלך טוב
לאתרך, אנת ול' וד' דהא לא
יאות לעלמא למיקם בלא
מלך.

בההיא שעתא נחתא כ מן
קדמוהי את מעל כורסי יקריה
אנדעזעו ואמרה קמיה, רבון
עלמא, ניחא קמך למברי בי עלמא דאנא כבודך. וכד נחתת כ מעל כורסי יקריה אנדעזעו
מתן (ח ב) אלף עלמין ואודעזעו כרסייא וכלהו עלמין אנדעזעו למנפל. אמר לה קודשא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

כבודך. וכשירדה כ' מעל כסא כבודו, הודעונו
מאתים אלף עולמות, והודעונו הכסא, וכל
העולמות הודעונו לפל. אמר לה הקדוש - ברוך-
הוא: ב"ף ב"ף, מה את עושה כאן שלא אברא בך
את העולם. שובי למקומך, שהרי בך בליה, בלה
ונחרצה (ישעיה י) נשמע. שובי לכסאך ותהי שם.
באותה שעה יצאה מלפניו ושבה למקומה.

ברוך הוא כ"ף כ"ף, מה את
עביד הקא, דלא אברי בך
עלמא. טוב לאתרך דהא בך
כליה (ישעיה י) כלה ונחרצה
אשתמע, טוב לכרסיך והוי
תמן. בהתיא שעתא נפקת
מקמיה ותבת לדוכתה.

די לך שאת חקוקה בי ואת רשומה בי

נבנסה האות י'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שאני ראשית
השם הקדוש, וראוי לך לברא בי את העולם. אמר
לה: די לך שאת חקוקה בי ואת רשומה בי, וכל
רצוני עולה בך. אינה ראויה להעקר משמי.

עאלת את י אמרה קמיה, רבון
עלמא, ניחא קמך למברי בי
עלמא דאנא שירותא דשמא
קדישא ויאות לך למברי בי
עלמא. אמר לה, די לך דאנת
חקיק בי, ואנת רשים בי, וכל
רעותא דילי בך סליק, לית
אנת יאות לאתעקרא מן שמי.

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

נבנסה האות ט'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שאתה
נקראת בי טוב וישר. אמר לה: לא אברא בך את
העולם, שהרי טובך נסתר בתוכך וצפון בתוכך,
זהו שכתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת
ליראיך. הואיל ונגזו בתוכך, אין בו חלק לעולם
הזה שאני רוצה לברא, אלא בעולם הבא. ועוד,
שעל שטובך נגזו בתוכך, ומבעו שערי החיכל, זהו
שכתוב (איכה ב) טבעו בארץ שעריה. ועוד, שח'
בגנדה, וכשתתחברו יחד הנה ח"ט, ועל בן
האותיות הללו לא רשומות בשבטים הקדושים.
מיד יצאה מלפניו.

עאלת את ט (תרומה קנ"ב ע"א)
אמרה קמיה רבון עלמא
ניחא קמך למברי בי עלמא
דאנת בי אתקריאת טוב
וישר. אמר לה לא אברי בך
עלמא דהא טובך סתים
בגנוך, וצפון בגנוך, הדא
הוא דכתיב, (תהלים לא) מה
רב טובך אשר צפנת ליראיך
הואיל ונגזו בגנוך לית ביה
חולקא לעלמא דא דאנא בעי
למברי, אלא בעלמא (שמות
קנ"ב א) דאתי. ותו דעל
דטובך גניז בגנוך יטבעון
תרעי דהיכלא. הדא הוא
דכתיב, (איכה ב) טבעו בארץ

שעריה. ותו דח לקבלך וכד תתחברון כחדא הא ח"ט, ועל דא אתון אליו לא רשימין
בשבטין קדישין. מיד נפקת מקמיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ

נִבְנְנָה הָאוֹת ז'. אֲמַרְהָ לוֹ: רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ
לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי שׁוֹמְרִים
בְּיָדְךָ אֶת הַשַּׁבָּת, שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת כ) זְכוּר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. אָמַר לָהּ: לֹא אֲבָרָא בְּךָ אֶת הָעוֹלָם,
שֶׁבְּךָ יֵשׁ קָרֵב, וְחָרֵב שְׁנוּנָה, וְרִמַּח שֶׁל קָרֵב כְּמוֹ
שֶׁלְּנוּן, מִיָּד יֵצְאָה מִלְּפָנֶיךָ.

נִבְנְנָה הָאוֹת ו'. אֲמַרְהָ לְפָנֶיךָ: רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ
לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁאֲנִי אוֹת
מִשְׁמֶךָ. אָמַר לָהּ: וְאִ"ו, אֶת וְה' דִּי לְכֶם שְׁאֲתָן
אוֹתוֹת שֶׁל שְׁמִי, שְׁאֲתָן בְּסוּד שֶׁל שְׁמִי וְחֻקּוֹת
וְגִלּוּפוֹת בְּשְׁמִי, וְלֹא אֲבָרָא בְּכֵן אֶת הָעוֹלָם.

גִּימַל גּוֹמְלֵת לָהּ חֶסֶד

נִבְנְנָה הָאוֹת ד' וְהָאוֹת ג', אֲמַרוּ אֵף בְּךָ. אָמַר אֵף
לָהֶן: דִּי לְכֵן לְהִיּוֹת זוֹ עַם זוֹ, שְׁהָרֵי הָעֲנִיִּים
לֹא יִתְבַטְּלוּ מִן הָעוֹלָם, וְצָרִיכִים לְגַמֵּל עִמָּהֶם חֶסֶד.
דְּלֵ"ת הוּא הָעֲנִי (דל), גִּימַל גּוֹמְלֵת לָהּ חֶסֶד. אֵל
תְּפָרְדוּ זוֹ מִזוֹ, וְדִי לְכֵן לְזוֹן זוֹ אֶת זוֹ.

וְדַאי שֶׁבְּךָ אֲבָרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הַרְאֵשִׁית לְבָרָא אֶת
הָעוֹלָם

נִבְנְנָה הָאוֹת ב'. אֲמַרְהָ לוֹ: רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ
לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי מְבָרְכִים
אוֹתְךָ לְמַעַלָּה וּלְמַמְזָה. אָמַר לָהּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
הֲרֵי וְדַאי שֶׁבְּךָ אֲבָרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי
הַרְאֵשִׁית לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם.

אֵל"ף אֵל"ף, אֵף עַל גַּב שֶׁאֲבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹת בִּי"ת, אֶת
תְּהֵי הַרְאֵשׁ לְכָל הָאוֹתוֹת

עֲמַדָּה הָאוֹת א' וְלֹא נִבְנְנָה. אָמַר לָהּ

זוהר הקדוש ארמית

עֲאֵלֵת ז' אֶת אֲמַרְהָ קַמִּיהָ רְבוּן
עֲלָמָא, נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי
עֲלָמָא, דְּכִי נְטְרִין בְּיָדְךָ שַׁבְּת
דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת כ) זְכוּר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. אָמַר לָהּ לֹא
אֲבָרִי בְּךָ עֲלָמָא דְּאֲנָתְ אֵית בְּךָ
קָרְבָא וְחָרְבָא דְּשִׁנְנָא וְרוּמְחָא
דְּקָרְבָא כְּגִוּוֹנָא דְּנוּן. מִדְּ נִפְקַת
מִקַּמִּיהָ.

עֲאֵלֵת א' וְ אֲמַרְהָ קַמִּיהָ רְבוּן
עֲלָמָא, נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי
עֲלָמָא, דְּאֲנָא אֶת מִשְׁמֶךָ. אָמַר
לָהּ וְאוֹ אֲנָתְ וְ דִי לְכוּן דְּאֲתָן
אֲתָנוּן דְּשְׁמִי דְּאֲתָנוּן בְּרִזָּא
דְּשְׁמִי וְחֻקִּינִי וְגִלְפִין בְּשְׁמִי
וְלֹא אֲבָרִי בְּכוֹ עֲלָמָא.

עֲאֵלֵת אֶת ד' וְאֶת ג' אֲמַרוּ אוֹף
הֲכִי, אָמַר אוֹף לוֹן דִּי לְכוּן
לְמַהֲוִי דָא עַם דָּא דְּהָא מִסְכְּנִין
לֹא יִתְבַטְּלוּן מִן עֲלָמָא וְצָרִיכִין
לְגַמֵּל עִמָּהוֹן טִיבוּ. דְּלֵ"ת
אִיהוּ מִסְכְּנָא, גִּימַ"ל גְּמוֹל לָהּ
טִיבוּ, לֹא תִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן דָּא
וְדִי לְכוּן לְמִיזַן דָּא לְדִין.

עֲאֵלֵת אֶת ב' אֲמַרְהָ לִּיהּ, רְבוּן
עֲלָמָא, נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי
עֲלָמָא, דְּכִי מְבָרְכָאן לְךָ לְעִילָא
וְתַתָּא. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, הָא וְדַאי בְּךָ אֲבָרִי עֲלָמָא
וְאֶת תְּהָא שִׁירוּתָא לְמַבְרִי
עֲלָמָא.

קַיִימָא אֶת א' לֹא עֲאֵלֵת. אָמַר
לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵל"ף

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש-ברוך-הוא: אֱלֹהִים אֱלֹהִים, לְמַה אֵינְךָ נִכְנַסְתָּ לְפָנַי כְּשֶׁאַתָּה כָּל הָאוֹתוֹת אִמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שְׂרָאִיתִי שְׁכַל הָאוֹתוֹת יֵצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי תוֹעֵלָת, מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה שֵׁם וְעוֹד, שְׁהֵרִי נִתְּתָ לְאוֹת ב' אוֹצֵר גְּדוֹל זֶה, וְלֹא רָאוּי לְמִלְךָ עֲלִיּוֹן לְהַעֲבִיר אוֹצֵר שְׁנַתָּן לְעַבְדוֹ וְלִתְּת לְאַחֵר. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ- בְּרוּךְ-הוּא: אֱלֹהִים אֱלֹהִים, אֵף עַל גַּב שְׂאֵבְרָא אֵת הָעוֹלָם בְּאוֹת בִּי"ת, אֵת תְּהִי הָרֵאשׁ לְכָל הָאוֹתוֹת. אֵין בִּי יְחוּד אֱלֹה בְּךָ. בְּךָ יִתְחִילוּ כָּל הַחֻשְׁבֹּנוֹת וְכָל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְכָל יְחוּד לֹא יִהְיֶה אֱלֹה בְּאוֹת אֱלֹהִים.

עָפָר, עָפָר, אֵל תִּתְנַגְּאָה, שְׁלֵא יִמְסְרוּ בְךָ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, שְׁהֵרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא יִרְקַב בְּךָ

הַשְׁתַּמַּח רַבִּי תִּיֵּיא בְּאַרְיָן וְנִשְׁק אֵת הָעָפָר, וּבְכַה וְאָמַר: עָפָר, עָפָר, כְּמָה אַתָּה קִשָּׁה עֲרַף, כְּמָה אַתָּה בְּחֻצְפָּה, שְׁכַל מַחְמַדֵּי הָעֵין יִרְקְבוּ בְּךָ, כָּל עַמּוּדֵי אוֹרוֹת הָעוֹלָם תֹּאכַל וְתִשְׁחַק. כְּמָה אַתָּה חֻצוּף, הַמְּאוּר הַקְּדוֹשׁ (רַשְׁב"י) שְׁהֵי מֵאִיר אֵת הָעוֹלָם, הַשְּׁלִישׁ הַגְּדוֹל שְׁמֻמּוֹנָה, שְׁזֹכוֹתוֹ מַעֲמִידָה אֵת הָעוֹלָם, יִרְקַב בְּךָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹר הַמְּאוּר, אוֹר הָעוֹלָמוֹת, אַתָּה נִרְקַב בְּעָפָר וְאַתָּה מְקַיֵּם וּמְנַהֵיג אֵת הָעוֹלָם. הַשְּׁתוּמִים רַגַע אַחַד, וְאָמַר: עָפָר, עָפָר, אֵל תִּתְנַגְּאָה, שְׁלֵא יִמְסְרוּ בְךָ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, שְׁהֵרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא יִרְקַב בְּךָ.

אֱלֹהִים לְמָה לִית אַנְתָּ עֲאֵלֵת קַמְאֵי כְּשֶׁאַתָּה כָּל אֲתוּוֹן. אִמְרָה קַמְיָה רַבּוֹן עֲלֵמָא בְּגִין דְּחַמְיָנָא דְכָל אֲתוּוֹן נִפְקוּ מִן קַמְךָ בְּלֹא תוֹעֵלְתָא מָה אֲנָא אֶעֱבִיד תַּמָּן. וְתוּ דְהָא (דף ג ע"ב) יְהִיבְתָא לְאֵת בִּי"ת נְבוֹבָזָא רַבְרָבָא דָא, וְלֹא יֵאוּת לְמִלְכָא עֲלָאָה לְאֶעֱבָרָא נְבוֹבָזָא דִּיהֵב לְעַבְדוֹ וּלְמִיָּהֵב לְאַחֵרָא. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהִים אֱלֹהִים אֵף עַל גַּב דְּאֵת בִּי"ת בַּה אֲבָרֵי עֲלֵמָא, אֵת תְּהֵא רִישׁ לְכָל אֲתוּוֹן, לִית בִּי יְחוּדָא אֱלֹה בְּךָ. בְּךָ יִשְׁרוּן כָּל חוֹשְׁבָנִין וְכָל עוֹבְדֵי דְעֲלֵמָא, וְכָל יְחוּדָא לֹא הָוִי אֱלֹה בְּאֵת אֱלֹהִים.

פרשת בראשית דף ד.

אֲשַׁתְּמַח רַבִּי תִיֵּיא בְּאַרְעָא וְנִשְׁק לְעַפְרָא, וּבְכַה וְאָמַר עַפְרָא עַפְרָא כְּמָה אֵת קִשֵּׁי קָדֵל, כְּמָה אֵת בְּחֻצְפּוֹ. דְכָל מַחְמַדֵּי עֵינָא יִתְבַּלּוּן בְּךָ, כָּל עַמּוּדֵי נְהוּרִין דְעֲלֵמָא תִיכּוּל וְתִידוּק. כְּמָה אֵת חֻצְיָפָא, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא דְהוּה נְהִיר עֲלֵמָא, שְׁלִיטָא רַבְרָבָא מְנַגַּח דְזֹכוֹתֵיהּ מְקַיֵּם עֲלֵמָא אֲתַבְּלֵי בְךָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן נְהִירוֹ דְבוֹצִינָא נְהִירוֹ דְעֲלֵמִין אַנְתָּ בְּלִי בְּעַפְרָא וְאַנְתָּ קַיִים וְנַהֵג עֲלֵמָא. אֲשַׁתְּמוּם רַגַע חֲדָא, וְאָמַר עַפְרָא עַפְרָא לֹא תִמְסְרוּן בְּךָ עַמּוּדִין דְעֲלֵמָא דְהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא אֲתַבְּלֵי בְךָ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

דוד צדיק הוא, וברית הקדש על תקונו עומד

דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם, כתוב בתורה (ויקרא כ) ואיש אשר ינאף את אשת איש, וכתוב (שם יח) ואל אשת עמיתו וכו'. דוד שקלקל ברית בערוה מהו (מה דינו) אמר לו הקדוש ברוך הוא: דוד צדיק הוא, וברית הקדש על תקונו עומד, שהרי לפני גלוי שמומנת לו בת שבע מיום שנברא העולם.

שמי חתום בתוכו לעדות

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתר היה מה שהיה, שהרי כל אלו שעולים לקרב, לא עולה אחד מהם עד שפוטרו אשתו בגט. אמר לו: אם כך, היה לו לחכות שלשה חדשים, ולא חכה. אמר לו: במה עומד הדבר במקום שחוששים שהיא מעברת, וגלוי לפני שאוריה לא קרב אליה מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו לעדות. כתוב אוריה, וכתוב אוריהו. שמי חתום עמו, שלא שמש בה לעולמים. אמר לו: רבון העולם, זה מה שאמרת - אם לפניך גלוי שאוריה לא שכב עמה, לפניו האם גלוי היה לו לחכות לה שלשה חדשים. ועוד, אם ידע שמעולם לא שכב עמה, אז למה שלח לו דוד וצוה עליו לשמש עם אשתו, שכתוב (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ רגליך.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף ח:

דוד מלכא בשעתא דאירע ליה ההוא עובדא דחיל. בההיא שעתא סליק דומ"ה קמי קודשא בריך הוא ואמר ליה מארי דעלמא (דף ח ע"ב) כתיב בתורה (ויקרא כ) ואיש אשר ינאף את אשת איש. וכתוב ואל אשת עמיתך וגו'. דוד דקלקל ברית בערוה מהו. אמר ליה קודשא בריך הוא דוד זכאה הוא, וברית קדישא על תקוניה קיימא, דהא גלי קדמי דאודמנת ליה בת שבע מיומא דאתברי עלמא.

אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא גלי. אמר ליה ותו בהתירא הנה מה דהנה. דהא כל אנון דעאלו לקרבא לא עאל חד מגייהו עד דאפטר בגט לאנתתיה. אמר ליה אי הכי הנה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריך. אמר ליה במאי אוקים מלה באתר דחיישינן דהיא מעוברת, וגלי קדמי דאוריה לא קריב בה לעלמין דהא שמי חתים בגייה לסהדותא. כתיב אוריה וכתוב אוריהו שמי חתום בהדיה (בהדיהו) דלא שמש בה

לעלמין. אמר ליה, מארי דעלמא הא מה דאמרית אי קמך גלי דלא שכיב בהדה אוריה, קמיה מי גלי, הנה ליה לאורכא לה תלת ירחי. ותו אי ידע דלא שכיב בהדה לעלמין אמאי שדר לה דוד ופקיד עליה לשמשא באנתתיה דכתיב, (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ רגליך.

זוהר הקדוש לשון הקודש

וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות

אמר לו: ודאי לא ידע, אבל חכה יותר משלשה חדשים, שהרי ארבעה חדשים היו, שכה למדנו, בעשרים וחמשה בניסן העביר דוד כרוו בכל ישראל, והיו עם יואב בשבעה ימים שבסיון, והלכו והשחיתו ארץ בני עמון. שהו שם סיון תמוז אב ואלול, ובעשרים וארבעה באלול היה מה שהיה עם בת שבע, וביום הכפורים מחל לו הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר כרוו, והתכנסו בחמשה עשר באיר, ובחמשה עשר באלול היה מה שהיה עם בת שבע, וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. מה זה לא תמות לא תמות ביד דומה.

לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי

אמר דומה: רבון העולם, הרי דבר אחד יש לי אליו, שהוא פתח פיו ואמר (שם) חי ה' כי בן מות האיש העשה זאת, והוא דן את נפשו. טרוניא יש לי עליו. אמר לו: אין לך רשות, שהרי הודה לפני ואמר חטאתי לה, אף על פי שלא חטא. אבל במה שחטא באוריה, ענש כתבתי עליו וקבל. מיד חזר דומה למקומו בפחי נפש. ועל זה אמר דוד, (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי,

עליה וקבל. מיד אהדר דומה לאתריה בפחי נפש. ועל דא אמר דוד (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי. כמעט שכנה וגו'. מהו כמעט, כחוטא דקיק כשיעורא דאית ביני ובין סטרא אחרא, כההוא

זוהר הקדוש ארמית

אמר ליה ודאי לא ידע, אבל יתיר מתלת ירחי אוריך דהא ארבע ירחי הוו. דהכי תנינן בחמשה ועשרים דניסן אעבר דוד כרוזא בכל ישראל, והוו עם יואב בשבעה יומין דסיון ואזלו וחבלו ארעא דבני עמון. סיון ותמוז ואב ואלול אשתהו שם. ובארבעה ועשרים באלול הוה מה דהוה מבת שבע. וביומא דכפורי מחל ליה קודשא בריך הוא, ההוא חובה. ואית דאמרי בו באדר אעבר כרוזא ואתכנשו בחמיסר דאייר, ובחמיסר באלול הוה מה דהוה מבת שבע, וביומא דכפורא אתבשר (שמואל ב יב) גם יי העביר חטאתך לא תמות. מאי לא תמות, לא תמות בידי דדומה.

אמר דומה מארי דעלמא הא מלה חדא אית לי גביה דאיהו אפתח פומיה ואמר (שמואל ב יב) חי יי כי בן מות האיש העושה זאת ואיהו דן לנפשיה טרוניא אית לי עליה. אמר ליה, לית לך רשו דהא אודי לגבאי ואמר חטאתי לה, ואף על גב דלא חב. אבל במה דחטא באוריה עונשא כתבית

עליה וקבל. מיד אהדר דומה לאתריה בפחי נפש. ועל דא אמר דוד (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי. כמעט שכנה וגו'. מהו כמעט, כחוטא דקיק כשיעורא דאית ביני ובין סטרא אחרא, כההוא

זוהר הקדוש לשון הקודש

במעט שְׁכָנָה וכו'. מה זה במעט כמו חוט דק
כמו השעור שיש ביני ובין הצד האחר, באותו
שעור הנה שלא שְׁכָנָה דומה נפשי.

אותם החברים שהתחברו עם הכלה הזו ובעלי בריתה, מגיד
ורושם כל אחד ואחד

ולבן צריך בן אדם להשמר שלא יאמר דבר ברוד,
בגלל שלא יוכל לומר לדומה (קהלת ה) כי
שגגה היא, כמו שהיה לדוד ונצח אותו הקדוש
ברוך הוא בדיון. למה יקצה האלהים על קולך - על
אותו קול שהוא אמר, וחבל את מעשה ידיך - זה
בשר קדש ברית הקדוש שפגם ונמשך בגיהנם על
ידי דומה. ובגלל זה (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד
הרקיע. אלו אותם החברים שהתחברו עם הכלה
הזו ובעלי בריתה, מגיד ורושם כל אחד ואחד.
מי הרקיע זהו הרקיע שבו חמה ולבנה וכוכבים
ומזלות, וזהו ספר זכרון, הוא מגיד ורושם
אותם וכותב אותם להיות פני ההיכל ולעשות
רצונם תמיד. (ש) יום ליום יביע אמר - יום קדוש
מאותם ימים עליונים של המלך, משבחים אותם
החברים ואומרים אותו דבר שאמר כל אחד
לחברו. יום ליום יביע אותו אמר ומשבחו, ולילה
ללילה - כל דרגה שמשלמת [נ"א: ששולמת]
בלילה משבח זה לזה אותו דעת של כל אחד
מחברו, ובשלמות [ס"א ובאהבה] רבה נעשים
להם חברים ואוהבים.

זוהר הקדוש ארמית

שעורא הות דלא שְׁכָנָה דומה
נפשי.

ובגין כך בעי לאסתמרא בר
נש דלא יימא מלה כדוד.
בגין דלא יכיל למימר לדומה
(קהלת ה) כי שגגה היא, כמה
דהנה לדוד ונצח ליה קודשא
ברוך הוא בדיוןא. למה יקצוף
האלהים על קולך על ההוא
קול דאיהו אמר. וחבל את
מעשה ידיך דא בשר קדש
ברית קדישא דפגים ואתמשך
בגיהנם על ידא דדומה.
ובגין כך (תהלים יט) ומעשה
ידיו מגיד הרקיע אליו אנון
חברייא דאתחברו בכלה דא
ומארי קיימא דילה. מגיד
ורושם כל חד וחד. מאן
הרקיע. דא איהו (ל"ד א)
הרקיע דביה חמה ולבנה
וככביא ומזלי, ודא איהו
ספר (יתרו דף ע"א) זכרון.
איהו מגיד ורושם להו וכתוב
להו למחוי בני היכלא
ולמעבד רעותהון תדיר.
(תהלים יט) יום ליום יביע
אומר, יומא קדישא מאנון
יומין עלאין דמלכא משבחין
לון לחברייא ואמרין ההיא
מלה דאמר כל חד לחבריה.

יומא ליומא יביע ההוא אומר ומשבח ליה. ולילה ללילה כל דרגא דאשלים (נ"א
דשליט) בלילא משבח דא לדא ההוא דעת דכל חד מחבריה, ובשלימו (ס"א וברחמינו)
סגי אתעבידו לון חברין ורחימין.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן

איך עולה בדבור שהרי בהתחלה, כשפן אדם קם בבקר, יש לו לברך לרבוננו בשעה שפקח עיניו. איך מברך כך היו עושים חסידים ראשונים: נטלה של מים היו נותנים לפניהם, ובזמן שמתעוררים בלילה, רוחצים ידיהם, ועומדים ועוסקים בתורה ומברכים על קריאתה. וכשהתרנגול קורא, אז חצות הלילה ממש, ואז הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן. ואסור לברך בידיים ממאות ומזהמות, [ומברכים], וכך כל שעה.

אוי לבני העולם שלא משגיחים ולא יודעים על כבוד רבונם ולא יודעים על מה עומד העולם

בגלל שבשעה שפן אדם ישן, רוחו פורחת ממנו. ובשעה שרוחו פורחת ממנו, רוח ממאה מזמנת ושורה על ידיו ומטמאת אותם, ואסור לברך בהם ללא נטילה. ואם תאמר, אם כך, הרי ביום כשאיננו ישן ורוחו לא פורחת ממנו ולא שורה עליו רוח ממאה, וכשנכנס לבית הפסא לא יברך ולא יקרא בתורה אפלו דבר אחד עד שירחץ ידיו! ואם תאמר בגלל שהם מלכלכים - לא כך הוא, במה התלכלכו אלא אוי לבני העולם שלא משגיחים ולא יודעים על כבוד רבונם ולא יודעים על מה עומד העולם. יש רוח אחד בכל בית פסא שבעולם ששם שורה ונהנה מאותו לבלוף ומנפת, ומיד שורה על אותן אצבעות ידי הפן אדם.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף י:

היך סלקא בדבורא. דהא בשירותא פד בר נש קאים בצפרא אית ליה לברכא למאריה. בשעתא דפקח עינוי היך מברך. הכי הוו עבדי חסידים קדמאי, נטלא דמייא הוו יחבי קמייהו, ובזמנא דאתערו בליליא אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא ומברכי על קריאתה (וכי). תרנגולא קרי וכדין פלגות ליליא ממש, וכדין קודשא ברוך הוא (סי ב) אשתכח עם צדיקיא בגנתא דעדן, ואסיר לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכין). וכן כל שעתא.

בגין דבשעתא דבר נש נאים, רוחיה פרחא מניה. ובשעתא דרוחיה פרחא מניה, רוחא מסאבא זמין ושריא על ידוי ומסאב לון ואסיר לברכא בהו בלא נטילה. ואי תימא אי הכי הא ביממא דלא נאים ולא פרח רוחיה מניה ולא שריא עליה רוחא מסאבא וכד עאל לבית הפסא לא יברך ולא יקרא בתורה אפלו מלה חדא עד דיסחי ידוי. ואי תימא בגין דמלובלכים אנון, לאו הכי הוא, במה אתלכלכו. אלא ווי לבני עלמא דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא ידעי על מה קיימא עלמא. רוחא חדא אית בכל בית הפסא דעלמא דשריא תמן ואתהני מההוא לכלוכא וטנופא ומיד שרי על אנון אצבען ידוי דבר נש.

זוהר הקדוש לשון הקודש

חֲלַק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמְחַ עֲנַיִים כְּפִי מַה שְׁיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת
פְּתַח רַבִּי שְׁמֻעוֹן וְאָמַר, כָּל מִי שֶׁשְׁמַח בְּאוֹתָם
הַמוֹעֲדִים וְלֹא נוֹתֵן חֶלֶק לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
אוֹתוֹ רַע עֵינַי, שְׁטֵן שׁוֹנֵא אוֹתוֹ וּמְקַטְרֵג עָלָיו
וּמְסַלְקוֹ מִהָעוֹלָם, וְכַמּוֹה צְרוּת עַל צְרוּת מְסוֹכָב לוֹ.
חֶלֶק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמְחַ עֲנַיִים כְּפִי מַה
שְׁיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת. בְּגִלְל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים
אֵלוֹ פֶּא לְרֵאוֹת אוֹתָם בְּלִים שְׁבוּרִים שְׁלוֹ, וְנִבְנִים
עֲלֵיהֶם, וְרוּאָה שְׁאִין לָהֶם לְשִׁמְחַ, וּבּוֹכָה עֲלֵיהֶם.
עוֹלָה לְמַעַלָּה וְרוּצָה לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם,

אמרת עולם חסד יבנה, והעולם על זה קיים

בְּאִים בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְפָנָיו וְאוֹמְרִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
רַחוּם וְחַנוּן נְקֻרָאָתָא, יִתְגַּלְגְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל
בְּנֵיךָ! אָמַר לָהֶם: וְכִי הָעוֹלָם לֹא עֲשִׂיתִיהוּ אֱלֹא עַל
חֶסֶד, שְׁכֵתוֹב (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה,
וְהָעוֹלָם עַל זֶה קִיָּם. אוֹמְרִים לְפָנָיו הַמַּלְאָכִים
הָעֲלִיוֹנִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הֲרֵי פְלוֹנֵי שְׁאֵכַל וְשִׁתָּה
וְיָכוֹל לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הָעֲנַיִים וְלֹא נָתַן לָהֶם
דְּבַר. פֶּא אוֹתוֹ מְקַטְרֵג וּמְבַקֵּשׁ רְשׁוּת, וְרוּרָף
אֲחֵר אוֹתוֹ אִישׁ.

ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק

מִי לָנוּ בְּעוֹלָם גְּדוֹל מֵאַבְרָהָם שֶׁעָשָׂה חֶסֶד לְכָל
הַבְּרִיּוֹת. בְּיוֹם שֶׁעָשָׂה מִשְׁתֵּה מַה כְּתוּב (בראשית
כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֵּה גְּדוֹל
בְּרִיָּן. בְּיוֹמָא דְעֵבֵד מִשְׁתַּיָּיא, מַה כְּתִיב, (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל, וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם
מִשְׁתֵּה גְּדוֹל בְּיוֹם הַגְּמַל אֶת יִצְחָק. עֵבֵד אַבְרָהָם מִשְׁתַּיָּיא וַקְּרָא לְכָל רַבְרָבֵי דְרָא לְהֵהִיא

זוהר הקדוש ארמית

פְּתַח רַבִּי שְׁמֻעוֹן וְאָמַר כָּל
מֶאֵן דְּחָדֵי בְּאַנּוֹן מוֹעֲדֵיא וְלֹא
יְהִיב חוֹלְקִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, תְּהוּא רַע עֵינַי שְׁטֵן שׁוֹנֵא
אוֹתוֹ וְקָא מְקַטְרֵג לִיה וְסֻלִּיק
לִיה מִעֲלָמָא וְכַמּוֹה עָקוֹ עַל עָקוֹ
מְסַבֵּב לִיה. חוֹלְקִיהָ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי
כְּפּוּם מַה דְיָכִיל לְמַעַבְד. בְּגִין
דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמֵיא
אַלִּין אֲתֵי לְמַחְמֵי לְאַנּוֹן מֶאֵנִין
תְּבִירִין דִּילִיה, וְעֵאל עֲלִיהוּ
וְחָמֵי דְלֹא אֵית לְהוֹן לְמַחְדֵי,
וְכִי עֲלִייהוּ. סֻלִּיק לְעִילָא
(ובעין) לְחַרְבָּא עֲלָמָא.

אֲתָאֵן בְּנֵי מְתִיבְתָא קָמִיה
וְאֲמַרֵי רַבּוֹן עֲלָמָא, רַחוּם
וְחַנוּן אֲתַקְרִיאָת יִתְגַּלְגְּלוֹן
רַחֲמֶיךָ עַל בְּנֵיךָ. אָמַר לוֹן וְכִי
(בני) עֲלָמָא לֹא (ידעין דלא)
עֵבֵדִית לִיה אֱלֹא עַל חֶסֶד
דְּכְתִיב, (תהלים פט) אֲמַרְתִּי
עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְעֲלָמָא עַל
דָּא קִיָּימָא. אֲמַרֵי קָמִיה מִלְּאָכֵי
עֲלָאֵי, רַבּוֹן עֲלָמָא הָא פְּלַנְיָא
דְאָכִיל וְרוּי וְכִיל לְמַעַבְד טִיבו
עִם מְסַכְּנֵי וְלֹא יְהִיב לוֹן מִיָּדֵי.
אֲתֵי תְּהוּא מְקַטְרֵגָא וְתִבְעֵ רְשׁוּ
וְיִרְף אֲבַתְרִיהָ דְתְּהוּא בְּרַ נְשׁ.

מֶאֵן לָן בְּעֲלָמָא גְּדוֹל
מֵאַבְרָהָם דְעֵבֵד טִיבו לְכָל
בְּרִיָּן. בְּיוֹמָא דְעֵבֵד מִשְׁתַּיָּיא, מַה כְּתִיב, (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל, וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם
מִשְׁתֵּה גְּדוֹל בְּיוֹם הַגְּמַל אֶת יִצְחָק. עֵבֵד אַבְרָהָם מִשְׁתַּיָּיא וַקְּרָא לְכָל רַבְרָבֵי דְרָא לְהֵהִיא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ביום הנמל את יצחק. עשה אברהם משתה וקרא לכל גדולי הדור לאותה סעודה. ולמדנו, בכל סעודת שמחה אותו מקטרג הולך ורואה. אם אותו אדם הקדים חסד לעניים והעניים בפית - אותו מקטרג נפרד מאותו בית ולא נכנס שם. ואם לא - נכנס לשם ורואה ערבוביה של שמחה בלי עניים ובלי חסד שהקדים לעניים, עולה למעלה ומקטרג עליו.

סעודתא. ותנינן בכל סעודתא דחדוה, ההוא מקטרגא אזיל וחמי אי ההוא בר נש אקדים טיבו למסכני, ומסכני בביתא, ההוא מקטרגא אתפרש מההוא ביתא ולא עאל תמן, ואי לאו עאל תמן. וחמי ערבוביא דחדוה בלא מסכני, ובלא טיבו דאקדים למסכני, סליק לעילא ומקטרגא עליה.

אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לבלם

פרשת בראשית דף יא ע"א

ביון שהזמין אברהם את גדולי הדור, ירד המקטרג ועמד על הפתח כמו עני, ולא היה מי שישגיח בו. אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לבלם, שלא היו מאמינים בשחזולידה, אלא אמרו, אסופי הוא, וחיבאו אותו מן השוק. משום כך חיבאו את בניהם עמם, ונטלה אותם שרה והיניקה אותם לפניהם. והו שפיתוב (שם) מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה. בנים ודאי. והמקטרג ההוא על הפתח. אמרה שרה, צחק עשה לי אלהים.

אברהם ביון דזמין לרברבי דרא, נחת מקטרגא וקם על פתחא כגונא דמסכנא ולא הוה מאן דאשגח ביה. אברהם הוה משמש לאגון מלכין ורברבין. שרה אוניקת בנין לכלהו, דלא הוו מהמנין כד איהי אולידת אלא אמרו אסופי הוא ומן שוקא איתיאו ליה. בגין כך אתיין בנייהו בהדיהו ונטלת לון שרה ואוניקת לון קמיהו. הדא הוא דכתיב, (בראשית כא) מי מלל (דף יא ע"א) לאברהם היניקה בנים שרה, בנים ודאי. וההוא מקטרגא על פתחא. אמרה (שרה) צחוק עשה לי אלהים.

יצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן

מיד עלה המקטרג ההוא לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם, אתה אמרת אברהם אוהבי, עשה סעודה ולא נתן לך דבר ולא לעניים,

מיד סליק ההוא מקטרגא קמי קודשא בריך הוא ואמר ליה רבון עלמא את אמרת אברהם אוהבי, (הא אברהם) עבד סעודתא ולא יתב לך מירי, ולא למסכני, ולא קריב קדמך אפילו יונה חד. ותו אמרת שרה דתייכת בה. אמר ליה קודשא בריך הוא מאן בעלמא כאברהם. ולא זו מתמן, עד דבלבל כל ההיא חדוה, ופקיד קודשא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ולא הקריב לפניך אפלו יונה אחת. ועוד, אמרה שרה שצחקת בה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: מי בעולם כאברהם ולא זו משם עד שבבלבל כל אותה שמחה, וצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן, ונגזר על שרה שתמות על צער בנה. כל אותו הצער גרם שלא נתן דבר לעניים.

פתח רבי שמעון ואמר מאי דכתיב, (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. תא חזי, כמה הוא חילא תקיפא דאורייתא, וכמה הוא עלאה על כלא. דכל מאן דאשתדל באורייתא לא דחיל מעילאי ומתתאי. ולא דחיל ממרעין בישין דעלמא. בגין דאיהו אחיד באילנא דחיי וליף מיניה בכל יומא.

דקא אורייתא תוליה לבר נש למיזל בארז קשוט. תוליה ליה עיטא היך יתוב קמי מאריה לבטלא ההיא גזרה. דאפילו אתגזר עליה דלא יתבטל האי גזרה, מיד אתבטל ואסתלק מינה ולא שריא עליה דבר נש בהאי עלמא. ובגין כך בעי ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא וילי וליא יתעדי מינה הדא הוא דכתיב (יהושע א) והגית בו יומם ולילה. ואי אתעדי מינה דאורייתא או אתפרש מינה כאלו אתפרש מאילנא דחיי.

תא חזי, עיטא לבר נש, כד איהו סליק בליליא על ערסיה

שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מעליונים ותחתונים פתח רבי שמעון ואמר, מהו שכתוב (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה' - בא תראה כמה הוא הכח החזק של התורה וכמה הוא עליון על הכל. שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מעליונים ותחתונים, ולא פוחד מחלאים רעים של העולם, משום שהוא אחוז בעץ החיים ולומד ממנו בכל יום.

התורה מלמדת אדם ללכת בדרך אמת, תלמוד אותו עצה שיהי התורה מלמדת אדם ללכת בדרך אמת, תלמוד אותו עצה איך ישוב לפני רבונו לבטל את אותה הגזרה. שאפלו אם נגזר עליו שלא לתבטל הגזרה הזו - מיד מתבטלת ומסתלקת ממנו ולא שורה על האדם בעולם תזה. ומשום כך צריך האדם להשתדל בתורה ימים ולילות ולא יסור ממנה. זהו שכתוב (יהושע א) והגית בו יומם ולילה. ואם סר מן התורה או נפרד ממנה, כאלו נפרד מעץ החיים.

כשקם ממשתו, צריך לברך לרבנו, ולהכנס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה רבה

בא ראה עצה לאדם - כשהוא עולה בלילה על מטתו, צריך לקבל עליו את המלכות

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

שְׁלֹמֶעֱלָה בְּלֵב שְׁלֹם וְלַהֲקָדִים לְמִסֵּר לְפָנָיו אֶת פְּקֻדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִיד נְצוּל מִכָּל הַמַּחְלוֹת הָרְעוּת וּמִכָּל הָרוּחוֹת הָרְעוּת וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו. וּבִבְקָר, בְּשִׁקָּם מִמַּטְתּוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְרַבּוֹנוֹ, וְלַהֲכַנֵּם לְבֵיתוֹ, וְלַהֲשַׁתְּחוּת לְפָנָיו הֵיכָלוֹ בִּירְאָה רַבָּה, וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. וְיִקַּח עֵצָה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ אֲשַׁתְּחֶה אֶל הֵיכַל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ.

בְּעֵי לְקַבְּלָא עֲלֵיהּ מְלִכּוּתָא דְלַעֲיִלָא בְּלֵבָא שְׁלִים וְלֹאקְדָמָא לְמִמְסַר קַמֵּיהּ פְּקֻדוֹנָא דְנַפְשֵׁיהּ (בראשית י"ט ע"ב) וּמִיד אֲשַׁתְּזִיב מִכָּל מַרְעִין בִּישִׁין וּמִכָּל רוּחִין בִּישִׁין וְלֹא שְׁלֹטִין עֲלֵיהּ. וּבְצַפְרָא קָם מַעְרִסִיה בְּעֵי לְבָרְכָא לְמַאֲרִיָּה וְלִמְעַל לְבֵיתֶיהּ וְלִמְסַגְד קַמֵּי הֵיכָלֶיהּ בְּדַחֲלוֹ סִגְיָא, וּבְתַר כֵּן יִצְלִי צְלוֹתֶיהּ וְיִסַּב עֵיטָא מֵאֲנוּן אֲבָהּוֹן קְדִישִׁין דְכַתִּיב, (תהלים ה) וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ אֲשַׁתְּחֶה אֶל הֵיכַל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ.

שְׁלֵא צָרִיךְ לְאָדָם לַהֲכַנֵּס לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֲלֵא אִם נִמְלָךְ בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב

כֵּן פְּרִשׁוּהָ, שְׁלֵא צָרִיךְ לְאָדָם לַהֲכַנֵּם לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֲלֵא אִם נִמְלָךְ בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשׁוּם שֶׁחֵם תִּקְנּוּ הַתְּפִלָּה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ - זֶה אֲבָרְהָם. אֲשַׁתְּחֶה אֶל הֵיכַל קִדְשֶׁךָ - זֶה יִצְחָק. בִּירְאָתְךָ - זֶה יַעֲקֹב. וְצָרִיךְ לְהַכְּלִילָם בְּרֵאשׁוֹ, וְאַחַר כֵּן יִכְנֵס לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אִזְ כְּתוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפָּאֵר.

הָכִי אֲוֹקְמוּהָ לֹא לְבְעֵי לִיהּ לְבַר נָשׁ לְעֲאֲלָא לְבִי כְּנִישְׁתָּא אֲלֵא אִי אֲמַלִּיךְ בְּקִדְמִיתָא בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּגִין דְאַנּוּן תִּקְנִינוּ צְלוֹתָא לְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב וְאֲנִי בְּרוּב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ, דָּא אֲבָרְהָם. אֲשַׁתְּחֶה אֶל הֵיכַל קִדְשֶׁךָ, דָּא יִצְחָק. בִּירְאָתְךָ, דָּא יַעֲקֹב. וּבְעֵי לְאֲכַלְלָא לֹון בְּרִישָׁא, וּבְתַר כֵּן יִיעוּל לְבִי כְּנִישְׁתָּא וְיִצְלִי צְלוֹתֶיהּ. כְּדִין כְּתִיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפָּאֵר.

שְׁמַעְתִּי שְׁלִיחוֹתַי חֲבַרְנוּ יֵשׁ מְרַגְלִית אֲבָן טוֹבָה

רַבִּי פִּינְחָס הָיָה מְצוּי לְפָנָיו רַבִּי רְחוּמַאי בְּחוּף יָם כְּנַרְת, וְאָדָם גְּדוֹל וְקָשִׁישׁ יָמִים הָיָה, וְעֵינָיו פָּסְקוּ מְלַרְאוֹת. אָמַר לְרַבִּי פִּינְחָס, וְדַאי שְׁמַעְתִּי שְׁלִיחוֹתַי חֲבַרְנוּ יֵשׁ מְרַגְלִית אֲבָן טוֹבָה, וְהִסְתַּכַּלְתִּי בְּאוּר

רַבִּי פִּינְחָס הָוָה שְׁכִיחַ קַמֵּי דְרַבִּי רְחוּמַאי בְּכִיף יְמָא דְגִנוּסָר. וְכַר נֵשׁ רַב וְקָשִׁישׁא דְיוֹמִין הָוָה וְעֵינָיו אֲסַתְּלָקוּ מִלְּמַחְמִי. אָמַר לְרַבִּי פִּינְחָס וְדַאי שְׁמַעְנָא דְיוֹחָאִי חֲבַרְנָא אֵית לִיהּ מְרַגְלִית אֲבָן טַבָּא, וְאֲסַתְּכַלִּית בְּנְהוּרָא דְהֵהִיא מְרַגְלִית נְפָקָא כְּנְהִירוֹ דְשִׁמְשָׁא מְנַרְתְּקָה וְנְהִרָא כָּל עֲלָמָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וההוא נהורא קאים משמיא
לארעא ונהיר כל עלמא עד
דיתיב עתיק יומין ויתיב על
כרסייא כדקא יאות. וההוא
נהורא כליל כללא בביתך.
ומנהורא דאתכליל בביתך. נפק
נהירו דקיק וזעיר ונפיק לבר
ונהיר כל עלמא, וזכאה חולקך.
פוק ברי, פוק, זיל אבתייה
דההיא מרגלית דנהיר עלמא,
דהא שעתא קיימא לך.

נפק מקמיה וקאים למיעל
בההיא ארבא ותרין גוברין
בהדיה. חמא תרין צפרין דהוו
אתרין וטסין על ימא, רמא לון
קלא ואמר צפרין דאתון
טאסין על ימא, חמיתון דוך
דבר יוחאי תמן, אשתהי
פורתא אמר, צפרין צפרין זילו
ואתיבו לי. פרחו ואזילו, עאלו
בימא ואזלי להון. עד דנפק,
הא אנון צפרין אתיין ובפומא
דחדא מנייהו פתקא חדא
וכתיב בגווה דהא בר יוחאי
נפק מן מערתא (הוא) ורבי
אלעזר בריה. אזל לגביה
ואשכח ליה משניא וגופיה
מליא חלודין. בכה (דף יא ע"ב)
בהדיה ואמר ווי דחמיתך
בכה. אמר זכאה חולקי דחמית לי בכה דאלמלא לא חמיתא לי בכה לא הוינא בכה.

המרגלית ההיא שיוצא כאור השמש מנרתיקה
והאירה את כל העולם, ואותו האור עמד מן השמים
לארץ והאיר את כל העולם עד שישב עתיק הימים
וישב על הכסא כראוי. והאור ההוא כלל הכל בביתך,
ומהאור שנגלל בביתך יצא אור דק וקטן, ויצא
החוצה והאיר את כל העולם. אשרי חלקך. צא, בני,
צא, ולך אחר המרגלית ההיא שמאירה את כל
העולם, שהרי השעה עומדת לך.

ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה שהנה בר יוחאי יצא
מן המערה ורבי אלעזר בנו

יצא מלפניו ועמד להפגם לאניה ההיא, ושני
גברים עמו. ראה שתי צפרים שהיו באות
וטסות על היים. הרים להם קול ואמר: צפרים
צפרים, שאתן טסות על היים, הראיתם את המקום
ששם בר יוחאי השתהה מעט, אמר: צפרים
צפרים, לכו והשיבו אותי. פרחו והלכו. נכנסו לים
והלכו להן. עד שיצא, הנה אותן צפרים באות,
ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה
שהנה בר יוחאי יצא מן המערה ורבי אלעזר בנו.
הלך אליו, ומצא אותו משנה, וגופו מלא חלודים.
בכה עמו ואמר: וי שראיתך בכה. אמר: אשרי
חלקי שראית אותי בכה. שאלמלא לא ראיתי אותי
בכה, לא הייתי בכה.

פתח רבי שמעון במצוות התורה ואמר, מצוות

פתח רבי שמעון בפקודי אורייתא. ואמר פקודי אורייתא דיהב קודשא בריך הוא לישראל
בלהו באורייתא בארץ כלל כתיבי:

זוהר הקדוש לשון הקודש

התורה שנתן הקדוש ברוך הוא לישראל, כלן בתוכות בתורה בדרך כלל.

יראת ה' ראשית דעת

בראשית ברא אלהים. זוהי המצוה הראשונה של הכל. ונקראת מצוה זו יראת ה', שנקראת ראשית, שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. (משלי א) יראת ה' ראשית דעת. משום שדבר זה נקרא ראשית, וזה השער להבנם לתוך האמונה, ועל המצוה הזו מתקנים כל העולם.

שני אלה לא עקר של יראה הם והשרש שלו

היראה נפרדת לשלשה צדדים, שנים מהם אין בהם עקר בראוי, ואחד עקר של יראה. יש אדם שירא מהקדוש ברוך הוא כדי שיהיו בניו ולא ימותו, או שירא מעניש של גופו או של ממונו, ועל בן ירא ממונו תמיד. נמצאת היראה שהוא ירא מן הקדוש ברוך הוא לא שם אותה לעקר. יש אדם שפחד מן הקדוש ברוך הוא משום שפחד מעניש אותו העולם ומעניש הגיהנם. שני אלה לא עקר של יראה הם והשרש שלו.

היראה שהיא עקר, שאדם ירא מרבנו משום שהוא גדול ושלטי, עקר ושרש של כל העולמות, והכל לפניו בלא חשוכים, כמו שנאמר (דניאל ד) וכל דיירי הארץ כאינם חשוכים, ולשים את רצונו באותו המקום שנקרא יראה.

יראת ה' שנקראת יראת ה' לחיים

בכה רבי שמעון ואמר, אוי אם אמר, ואוי אם לא

זוהר הקדוש ארמית

בראשית ברא אלהים. הךא היא פקודא קדמא דכלא. ואקרי פקודא דא יראת ה' דאקרי ראשית. דכתוב, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת יי. (משלי א) יראת יי ראשית דעת. בגין דמלה דא ראשית אקרי. ודא איחי תרעא לאעלא גו מהימנותא. ועל פקודא דא אתקנים כל עלמא.

יראה אתפרש לתלת סטרין. תרין מנייהו לית בהו עיקרא בדיקא יאות, וחד עיקרא דינאה. אית בר נש דדחיל מקודשא בריך הוא בגין דיחון בנוהי ולא ימותון. או דחיל מעונשא דגופיה או דממוניה. ועל דא דחיל ליה תדיר. אשתכח יראה דאיהו דחיל לקודשא בריך הוא לא שוי לעקרא. אית בר נש דדחיל מן קודשא בריך הוא בגין דדחיל מעונשא דההוא עלמא ועונשא דגיהנם. תרין אלין לאו עיקרא דינאה אנון ושרשא דליה.

יראה דאיהי עקרא, למדחיל בר נש למאריה בגין דאיהו רב ושלטי עקרא ושרשא דכל עלמין וכלא קמיה כלא חשיבין. כמה דאתמר (דניאל ד) וכל דיירי ארעא כלא חשיבין. ולשווא רעותיה בההוא אתר דאקרי (נ"א ב) יראה.

בכה רבי שמעון ואמר ווי אי אימא ווי אי לא אימא. אי אימא ינדעון חייבין היך יפלחון

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אמר. אם אמר - ידעו הרשעים איך יעבדו את רבונם. אם לא אמר - יאבדו החברים את הדבר הזה. במקום ששורה יראה קדושה, מלפניה יש יראה רעה שמלכה ומכה ומקמרגת, והיא הרצועה להלקות את הרשעים, ומי שפחד בגלל ענש המלקות והקמרוג כמו שנתבאר, לא שורה עליו אותה יראת ה' שנקראת יראת ה' לחיים. אלא מי שורה עליו היראה הרעה ההיא. ונמצא ששורה עליו הרצועה ההיא, יראה רעה ולא יראת ה'.

למאריהון. אי לא אימא יאבדון חברייהא מלה דא. באתר דינראה קדישא שרי, מלרע אית יראה רעה דלקי ומחי ומקטרג ואיהי רצועה לאלקאה חייביא. ומאן דדחיל בגין עונש דמלקיותא וקטרוגא כמה דאתמר. לא שריא עליה ההיא יראת ה' דאיכרי יראת ה' לחיים. אלא מאן שריא עליה ההיא יראה רעה. ואשתכח דשריא עליה ההיא רצועה יראה רעה ולא יראת ה'.

מי ששומר היראה הזו - שומר הכל

ומשום כך המקום שנקרא יראת ה' נקרא ראשית דעת, ועל פן נכללת כאן המצוה הזו, וזה העקר והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי ששומר היראה הזו - שומר הכל. לא שומר יראה - לא שומר את מצוות התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. שמי שעובר על זה, עובר על מצוות התורה. וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה הרעה הזו מלכה אותו, והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הנה אלו ארבעה ענשים להעניש בהם את הרשעים.

ובגין כך אתר דאקרי יראת ה' ראשית דעת אקרי. ועל דא אתכליל הכא פקודא דא. ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאורייתא. מאן דנטיר יראה (דא) נטיר כלא. לא נטיר יראה לא נטיר פקודי אורייתא, דהא דא תרעא דכלא. ובגין כך כתיב בראשית דאיהי יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. דמאן דעבר על דא עבר על פקודי דאורייתא. ועונשא דמאן דעבר על דא האי רצועה רעה אלקי ליה. והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הא אלין ארבע עונשין לאענשא בהון חייביא.

ויהר בער באש עד לב השמים

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לז) קו תהו, (זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה, אבנים המשקעות בתוך

תהו דא חנק, דכתיב, (ישעיה

לה) קו תהו (זכריה ב) חבל מדה. בהו דא סקילה, אבנין דמשוקעין גו תהומא רבא לעונשא

זוהר הקדוש לשון הקודש

התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ד) וההר בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסוף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח. הענש הזה למו שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הכלל של הכל. מכאן והלאה שאר מצוות התורה.

שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה

מצוה שניה - זוהי מצוה שמצוה של יראה נאחזה בה ולא יוצאת ממנה לעולמים, והיא אהב"ה. שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה. ומה היא אהבה שלמה זו אהבה רבה, שכתוב (שם יז) התהלך לפני והיה תמים, שלם באהבה. וזהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור. זו אהבה שלמה שנקראת אהבה רבה. וכאן היא המצוה שאדם יאהב את רבונו כראוי.

אמר רבי אלעזר, אבא, אהבה בשלמות אני שמעתי בזה. אמר לו, אמר, בני, לפני רבי פינחס, שהרי הוא עומד בדרגה הזו. אמר רבי אלעזר, אהבה רבה הינו אהבה שלמה בשלמות של שני צדדים, ואם אין נכללת בשני צדדים - אינה אהבה כראוי בשלמות.

פרשת בראשית דף יב ע"א

זוהר הקדוש ארמית

דחייביא. וחשך דא שריפה, דכתיב, (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך (דברים ד) וההר בוער באש עד לב השמים חשך כו'. ודא אשא תקיפא דעל רישיהון דחייביא שרי לאוקדא לון. ורוח דא הרג בסוף. רוח סערה תרבא משנא היא מלהטא ביה. כמא דאת אמר, (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת ואקרי רוח. האי עונשא למאן דיעבר על פקודי אורייתא. וכתיב לבתר יראה, ראשית, דאיהי כללא דכלא. מכאן והלאה שאר פקודין דאורייתא.

פקודא תניינא דא איהי פקודא. דפקודא דיראה אתאחדת בה ולא נפקא מינה לעלמין. ואיהי אהב"ה. למרחם בר נש למאריה רחימו שלים. ומאן איהו רחימו שלים. דא אהבה רבה דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים שלים ברחימותא. ודא הוא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור דא רחימו שלימותא דאקרי (פקודי ריג"ב) אהבה רבה. והקא איהו פקודא למרחם בר נש למאריה כדקא יאות.

אמר רבי אלעזר, אבא, רחימתא בשלימו אנא שמענא ביה. אמר ליה אימא ברי קמי דרבי פינחס דהא איהו בהאי דרגא קאים. אמר רבי אלעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימתא

זוהר הקדוש לשון הקודש

ועל כן שנינו, לשני צדדים נפרדת האהבה, אהבת הקדוש ברוך הוא. יש מי שאוהב אותו מתוך שיש לו עשר, אך ימים, בנים סביבו, שולט על שונאיו, דרכיו מתקנות לו, ומתוך כך אוהב אותו. ואם לזה יתהפך ויחזיר עליו הקדוש ברוך הוא גלגול של דין קשה - ישנא אותו ולא יאהב אותו כלל, ובגלל כך אהבה זו אינה אהבה שיש לה עקר.

אהבה שנקראת שלמה, ההוא שהיה בשני הצדדים - בין בדין בין בחסד. ותקון דרכו שאוהב את רבונו, כמו ששנינו, אפלו שנוטל את נשמתך ממך. זו היא אהבה שלמה בשני צדדים. ועל כן האור של מעשה בראשית יצא ואחר כך נגנו. בשנינו, יצא דין קשה, ונכללו שני הצדדים יחד, שתהיה שלמות האהבה בראוי.

זה הוא אור קטן שאמר לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם

נמלו רבי שמעון ונשקו. בא רבי פינחס ונשקו וברכו, ואמר, בודאי הקדוש ברוך הוא שלחני לכאן. זה הוא אור קטן שאמר לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם. אמר רבי אלעזר, בודאי לא צריך לשבח ירא'ה בכל המצוות, כל שכן במצוה הזו צריך יראה להתדבק בזה. איך מתדבק האהבה היא בצד אחד טוב, כמו שנתבאר שנותן עשר וטוב, אך ישל חיים, בנים

זוהר הקדוש ארמית

בשלימו דתרין סטרין, ואי לא אתכליל בתרין סטרין לאו (דף יב ע"א) איהו אהבה כדקא יאות בשלימו.

ועל דא תנינן בתרין סטרין אתפרש אהבה רחימו דקודשא בריך הוא. אית מאן דרחים ליה מגו דאית ליה עותרא, אורכא דיומין, בנין סחרניה, שליט על שנאוי, ארחוי מתתקנן ליה, ומגו כך רחים ליה. ואי להאי יהא בהפוכא ויהדר עליה קודשא בריך הוא גלגולא דדינא קשיא, יהא שניא ליה ולא ירחם ליה כלל. ובגין כך רחימו דא לאו איהו אהבה דאית ליה עקרא.

רחימו דאקרי שלים ההוא דהוי בתרין סטרין בין בדינא בין בטיבו. ותקונא דארחוי דרחים ליה למאריה כמה דתנינן אפלו הוא נטיל נשמתך מינד. דא איהו רחימו שלים דהוי בתרין סטרין (יו ע"ב). ועל דא אור דמעשה בראשית נפק ולבתר אגניז. כד אגניז נפק דינא קשיא ואתכלילו תרין סטרין כדא למיהו שלימו דא אהבה כדקא יאות. נטיליה רבי שמעון ונשקיה.

אתא רבי פינחס ונשקיה וברכיה ואמר בודאי קודשא בריך הוא שדרני הכא. דא הוא (לעיל דף י"א ע"א) נהירו דקיק דאמר לי דאתכליל בביתאי ולבתר נהיר כל עלמא. אמר רבי אלעזר ודאי לא איצטריך לאתנשי ירא'ה בכל פקודין, כל שכן בפקודא דא אצטריך ירא'ה

זוהר הקדוש לשון הקודש

ומזונות, או צריך לעורר יראה ולפחד שלא יגרם החטא. ועל זה כתוב (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, משום שזה כולל ירא"ה באהב"ה.

וכך צריך בצד האחר של הדין הקשה לעורר בו יראה. כשרואה שהדין הקשה שורה עליו, אז יעורר יראה ויפחד מרבנו פראוי ולא יקשה לבו. ועל זה כתוב (שם) ומקשה לבו יפול ברעה, באותו הצד האחר שנקרא רעה. נמצאת שיראה שנאחזה בשני צדדים ונכללת מהם, וזוהי אהבה שלמה כראוי.

מי שמדליק נר במוצאי שבת בט"ס שמוציאים ישראל לקדשה וסדרא

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, שלשה הם שגורמים רעה לעצמם: אחד - מי שמקלל את עצמו. השני - מי שזורק לחם או פרוזים שיש בהם כזית. השלישי - מי שמדליק נר במוצאי שבת בט"ס שמוציאים ישראל לקדשה וסדרא, שגורם לאש הגיהנם להתדלק באש הזו ט"ס שהגיע זמנם. שמקום אחד יש בגיהנם לאותם שמחללים שבתות, ואותם שענושים בגיהנם מקללים את אותו שהדליק נר ט"ס שהגיע זמנו, ואומרים לו: (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר וגו', צנוף יצנפך צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים.

זוהר הקדוש ארמית

לאתדבקא בהאי. היך אתדבקא. אהבה איהי בסטרא חד טב כמה דאתמר דיהב עותרא וטב אורכא דחיי בני מזוני, כדין איצטריך לאתערא יראה ולמדחל דלא יגרם חובא. ועל דא כתיב, (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, בגין דהא כליל ירא"ה באהב"ה.

והכי איצטריך בסטרא אחרא דדינא קשיא לאתערא ביה יראה. כד חמי דדינא קשיא שריא עלוי, כדין יתער יראה וידחל למאריה כדקא יאות ולא יקשה לביה. ועל דא כתיב, (משלי כח) ומקשה לבו יפול ברעה. בההוא סטרא אחרא דאקרי רעה. אשתכח יראה דאתאחדת בתרין סטרין ואתכלילת מנייהו. ודא איהו אהבה שלימתא כדקא יאות.

פרשת בראשית זוהר בראשית (יד):

אמרו רבותינו ז"ל תלתא אנון גרמין בישא לגרמיהו. חד מאן דלייט גרמיה. תנינא מאן דזרק נחמא או פרוזין דאית בהו כזית. תליתאה מאן דאוקיד שרגא במפקא דשבתא עד לא מטו ישראל

לקדושא וסדרא דגרים לנורא דגיהנם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמניהו. דחד דוכתא אית בגיהנם לאנון דקא מחללי שבתות, ואנון דענושין בגיהנם לייטין ליה לההוא דאוקיד שרגא עד לא מטא זמניה, ואמרי ליה (ישעיה כב) הנה יי מטלטלך טלטלה גבר וגו' (ישעיה כב) צנוף יצנפך צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

משום שאין ראוי הוא להדליק אש פשיוצאת שבת עד שישאל מבידלים בתפלה ומבידלים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבידלים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החל, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר

משום שפשוט נכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאל אומרים ברוך אתה יי המבידיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החל מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א שמסוד עמוד האש] ומיסוד האש באים בלם ושולטים על העולם התחתון. וכל זה כשאדם מדליק נר מרם השלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

ויתן לך האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיד וברוך אתה בשדה

אבל אם הוא ממתין עד שישלימו קדשה דסדרא,

תתאה. וכל דא כד בר נש אדליק שרגא עד לא שלימו ישראל קדושא דסדרא.

בגין דלאו יאות הוא לאדלקא נורא כד נפיק שבתא עד דמבידלי ישראל בצלותא ומבידלי על כסא. בגין דעד ההוא זמנא שבת הוא, וקדושה דשבת שליט עלנא. ובשעתא דמבידלין על כסא כל אנון תיילין וכל אנון משריין דאתמנן על יומי דחול, כל חד וחד יתיב לאתריה ופולחניה דאתמני עליה.

בגין דכד עאל שבתא ואתקדש יומא, קדש אתער ושלטי בעלמא. וחול אתעדי משולטנותא דיליה, עד שעתא דנפיק שבתא לא תיבין לאתריה. ואף על גב דנפיק שבתא לא תיבין לאתריה עד זמנא דאמרי ישראל ברוך אתה יי המבידיל בין קדש לחל. כדין קדש אסתלק, ומשריין דאתמניאו על יומי דחול מתערין ותיבין לאתריהו כל חד וחד על מסריה דאתפקד עליה. ועם כל דא לא שלטין עד דיהון נהורין מרזא דשרגא. וכלהון אקרון מאורי האש בגין (דמנהורא נורא דנגא) (נ"א דמרוז דעמודא נורא) ומיסודא דנורא אתיאן כלהו ושלטין על עלמא

אבל אי איהו ממתין עד דישלימו קדושא דסדרא, אנון תיבין דגיהנם מצדיקין עלייהו

זוהר הקדוש לשון הקודש

אותם הרשעים שבגיהנם מצדיקים עליהם את דינו של הקדוש ברוך הוא, והם מקימים על אותו האיש כל הברכות שאומרים הצבור (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. ביום רע היה צריך להיות, מה זה ביום רעה היום ששולטת הרעה היא לקחת את נשמתו. אשרי משכיל אל דל - והו שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך הוא. דבר אחר - זה היום שהדין שורה על העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט על העולם.

והיה לך ה' לאור עולם

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל שיהאיר להם הקדוש ברוך הוא ואינם צריכים למאור אחר, שכתוב (ישעיהו ט) והיה לך ה' לאור עולם. אמר רבי אבהו, בין שנתחלף להם השלטון, מונים חשבון ללבנה שבה מנהגת נהג כצאן יוסף. ומום אין בך - שלא נמצא בה חסרון בשביל מועדים וזמנים:

אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו

הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה. ואלה

אשתכח בה גרעונה בגין מועדין וזמנין ע"כ: (עד כאן מההשמטות).

זוהר הקדוש ארמית

דינא דקודשא בריך הוא, ואנון מקיימי על ההוא בר נש כל ברכאן דקא אמרי צבורא (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי. ביום רע מבעי ליה, מאי ביום רעה. יומא דשלטא ההיא רעה למיסב נשמתיה. אשרי משכיל אל דל דא הוא שכיב מרע לאסאה ליה מחובוי גבי קודשא בריך הוא. דבר אחר דא יומא דדינא שריא על עלמא אשתזיב מניה כמה דאתמר ביום רעה ימלטהו יי. יומא דאתמסר דינא לההוא רעה לשלטא על עלמא (חסר).

פרשת בראשית דף יג.

רבי יונתן אמר זכו ישראל דנהיר לון קודשא בריך הוא ולית אנון צריכים לבוצינא אחרא דכתיב (ישעיה ט) והיה לך יי לאור עולם. אמר רבי אבהו, בין שנתחלף להו שולטנא אינון מונין חושבנא לסיהרא דבה מנהגת נהג כצאן יוסף ומום אין בך דלא

פרשת בראשית דף כה.

נפילים עלייהו אתמר (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה. ואלין אנון מינא תנינא מאלין נפילים מלעילא. דכד בעא קודשא בריך הוא למעבד אדם דאמר

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הם מין שני מהנפילים האלה מלמעלה. שכשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו', שעתיד לחטא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילם למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלים לשנאיו אל פניו להאבידו וגו'.

הכה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי כנסיות ומדרשות, ולא לשם ה'

הגבורים - מין שלישי, עליהם נאמר (בראשית ז) המה הגבורים וגו' אנשי השם, והם מצד אלה שנאמר בהם (שם יא) הכה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי כנסיות ומדרשות, ושמים בהם ספר תורה ועטרה על ראשו, ולא לשם ה', אלא לעשות להם שם. זהו שכתוב

נעשה אדם בצלמנו וגו'. בעא למעבד ליה רישא על עלאין למנהי איהו פקיד על בלהו. ולמנהי אנון פקידין על ידוי. כגונא דיוסף דאתמר ביה (בראשית מא) ויפקד פקידים על הארץ. אנון (לעיל כ"ג א) בעו לקטרגא ליה ואמרו (תהלים ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו' דעתיד למחטי קמך. אמר לון קודשא בריך הוא אי אתון הויתון לתתא פנותיה, תיר הויתון חבין מניה. מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהון וקודשא בריך הוא אפיל לון לתתא בשלשלאן.

פרשת בראשית דף כה ע"ב

ואנון (דף כה ע"ב) עז"א ועז"ל דמניהו נשמתהון דערב רב דאנון נפילים דאפילו גרמיהו לזנות בתר נשיא דאנון טבאן. ובגין דא אפיל לון קודשא בריך הוא מעלמא דאתי דלא יהא לון חולקא תמן ויהיב לון אגרייהו בהאי עלמא כמא דאת אמר, (דברים ז) ומשלים לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

גבורים מינא תליתאה עליהו אתמר המה הגבורים וגו' אנשי השם. ואנון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הכה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם. ובגין בתי כנסיות ומדרשות ושריין בהון ספר תורה ועטרה על רישוי, ולא לשמא דיי, אלא למעבד לון שם. הךא הוא דכתב ונעשה לנו שם, וסטרא

זוהר הקדוש לשון הקודש

וַנַּעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. וַיַּצַּד אַחֲרַי מִתְגַּבְּרִים עַל יִשְׂרָאֵל
שֶׁהֵם כַּעֲפַר הָאָרֶץ, וְגִזְלִים אוֹתָם וּמִתְבַּמְּלֵת
הָעֲבוּרָה, וְעַלֵּיהֶם נֹאמֵר (שם ז) וְהַמִּים גָּבְרוּ מְאֹד
מְאֹד עַל הָאָרֶץ.

רפאים בל יקמו. בזמן שתבא פקידה לישראל, נאמר בהם (שם)
ותאבד כל זכר למו

הַרְפָּאִים - מִיּוֹן רִבְעִי, אִם יֵרְאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּדַחֲקָא,
מִתְרַפִּים מֵהֶם, וַיֵּשׁ לָהֶם רְשׁוּת לְהַצִּילֵם
וְלֹא רוּצִים. וּמִתְרַפִּים מִהַתּוֹרָה וּמֵאֱלֹה שְׁמוֹ שְׁתַּדְלִים
בְּהַ לַעֲשׂוֹת טוֹב עִם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. עַלֵּיהֶם
נֹאמֵר (ישעיה כו) רְפָאִים בַּל יִקְמוּ. בְּזִמְנֵי שְׁתֵּבֵא פְקִידָה
לְיִשְׂרָאֵל, נֹאמֵר בְּהֶם (שם) וְתֵאבֵד כָּל זִכָּר לְמוֹ.

הגאולה אינה תלויה אלא בעמלק עד שימחה

הַעֲנָקִים - מִיּוֹן חֲמִישִׁי, שֶׁהֵם מְזֻלְזִים לְאוֹתָם
שְׁנֵאמַר בְּהֶם (משלי א) וְעֲנָקִים לְגִרְגָּתֶיךָ,
וְעַלֵּיהֶם נֹאמֵר (דברים ב) רְפָאִים יִחְשְׁבוּ אִף הֵם
כַּעֲנָקִים. שְׁקוּלִים זֶה לְזֶה. אֱלֹה אוֹתָם שְׁמַחֲזִירִים
אֶת הָעוֹלָם לְתוֹהוּ וּבְהוּ. וְסוּד הַדְּבָר, [שְׁבַגְלָלִם]
נְחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהָאָרֶץ הֵיטָה תְּהוּ וּבְהוּ, שְׁהִיא
עֵקֶר וַיִּשׁוּב הָעוֹלָם. מִיַּד כְּשִׁיבֵא הָאוֹר, שְׁהוּא
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִמְחוּ מִן הָעוֹלָם וַיֵּאבְדוּ. אֲבָל
הַגְּאֻלָּה אֵינָה תְלוּיָה אֶלָּא בְּעַמְלֶק עַד שְׁיִמְחָה,
שְׁבוּ הַשְּׁבוּעָה, וְהָרִי פְרֻשׁוּהָ.

אור שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון ונהיה רואה בו
מסוף העולם ועד סוף העולם

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. [ויאמר אלהים,

זוהר הקדוש ארמית

אַחְרָא מִתְגַּבְּרִין עַל יִשְׂרָאֵל
דְּאֲנִין כַּעֲפָרָא דְאַרְעָא. וְגִזְלִין
לוֹן וְאַתְבַּרְתָּ עֲבִידְתָּא וְעַלֵּיהּ
אַתְמַר (בראשית ז) וְהַמִּים גָּבְרוּ
מְאֹד עַל הָאָרֶץ.

רפאים מינא רביעאה. אם
יחזון לישראל בדוחקא

מִתְרַפִּין מִנִּיְהוּ. וְאִית לֹן רְשׁוּ
לְשׁוּבָא לֹן וְלֹא כַּעֲאָן.
וּמִתְרַפִּין מֵאוּרִיִּיתָא וּמֵאֲלִין
דְּמִשְׁתַּדְלִין בְּהַ לְמַעְבַּד טַב עִם
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. עַלֵּיהּ
אַתְמַר (ישעיה כו) רְפָאִים בַּל
יִקְמוּ, בְּזִמְנֵי דִּיִּיתִי פְקִידָה
לְיִשְׂרָאֵל אַתְמַר בְּהוֹן (ישעיה כו)
וְתֵאבֵד כָּל זִכָּר לְמוֹ.

ענקים מינא חמישאה דאנן
מזולזין לאלין דאתמר בהון
(משלי א) וענקים לגרגרתיה.
ועליהו אתמר (דברים ב) רפאים
יחשבו אף הם כענקים שקילין
דא לדא. אלין אנן דאהדרו
עלמא לתהו ובהו. ורזא דמלה
(דבגנייה) חרב בי מקדשא
והארץ היתה תהו ובהו דאיהי
עקרא וישובא דעלמא. מד
דייתי אור דאיהו קודשא בריך
הוא יתמחון מן עלמא ויתאבדון.
אבל פורקנא לאו איהי תליא
אלא בעמלק עד דיתמחי דבייה
אומאה והא אוקמה.

פרשת בראשית לא:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. (ויאמר אלהים למי הוא אומר אינו אומר אלא לאחרים. יהי (לעיל

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

למי הוא אומר? אינו אומר אלא לאחרים, יהי אור לעולם הזה, ויהי אור לעולם הבא. וזהו האור שבא הקדוש ברוך הוא בתחלה, והוא אור העין, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון והיה רואה בו מפות העולם ועד סוף העולם, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא לדוד, והיה משבח ואומר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. והוא האור שהראה הקדוש ברוך הוא למשה וראה בו מגלעד ועד דן.

ותצפנהו שלשה ירחים

ובשעה שראה הקדוש ברוך הוא שיעמדו שלשה דורות של רשעים, והם, דור אנוש, ודור המבול, ודור הפלגה - גנז אותו כרי שלא ישתמשו בו, ונתן אותו הקדוש ברוך הוא למשה והשתמש בו שלשה חדשים שנשארו לו מיום עבדו, כמו שנאמר (שמות ב) ותצפנהו שלשה ירחים.

עטה אור כשלמה

ואחר שלשה ירחים נכנס לפני פרעה, לקח אותו הקדוש ברוך הוא ממנו, עד שעמד על הר סיני לקבל את התורה, והחזיר לו אותו האור והשתמש בו כל ימיו. ולא יכלו בני ישראל לקרב אליו, עד שנתן מסוה על פניו, כמו שנאמר (שם לד) ויראו מגשת אליו. והתעטף בו כטלית. זהו שכתוב (תהלים קד) עטה אור כשלמה.

כב) אור לעולם הזה. ויהי אור לעולם הבא. ודא (דא) איהו נהורא דברא קודשא בריך הוא בקדמיתא. והוא נהורא דעינא. והוא נהורא דאחזי קודשא בריך הוא לאדם קדמאה והוי חזי ביה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. והוא נהורא דאחזי קודשא בריך הוא לדוד והיה משבח ואמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. והוא נהורא דאחזי קודשא בריך הוא למשה ויחמא ביה מגלעד ועד דן.

ובשעתא דחמא קודשא בריך הוא דיקומון תלתא דרין חייבין. ואנון דרא דאנוש ודרא דטופנא ודרא דפלגה (נ"א גניז ליה) בגין דלא ישתמשון ביה, ויהב יתיה קודשא בריך הוא למשה ואשתמש ביה תלת ירחין דאשתארון ליה מיומי עבדא דיליה. כמא דאת אמר, (שמות ב) ותצפנהו שלשה ירחים.

ובתר תלת ירחין עאל קמי פרעה נטיל ליה קודשא בריך הוא מגיה. עד דקאים על טורא דסיני לקבלא אנרייתא והדר ליה ההוא נהורא ואשתמש ביה כל יומיו. ולא יכלו בני ישראל למקרב בהדיה עד דיהב מסוה על אנפוי כמא דאת אמר, (שמות לה) ויראו מגשת אליו. ואתעטף ביה כטלית. הדר הוא דכתיב, (תהלים קד) עוטה אור כשלמה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

יהי אור ויהי אור. כל מה שנאמר בו ויהי - הוא בעולם הזה ובעולם הבא. אמר רבי יצחק, אור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, היה עולה אורו מסוף העולם ועד סוף העולם ונגנו.

אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה

מה הטעם שנגנו? כדי שלא יהנו ממנו רשעי העולם, והעולמות לא יהנו בגללם. והוא שמור לצדיקים, לצדיק דוקא, שפתיב (תהלים יז) אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה. ואז יתבשמו העולמות ויהיו כלם אחר. ועד היום שיהיה העולם הבא, הוא נסתר ונגנו.

הנפלים היו בארץ

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם, ברא אותו בגן עדן וצוה אותו על שבע מצוות. חטא וגרש מגן עדן, ושני מלאכי שמים, עזרא ועזאל, אמרו לפני הקדוש ברוך הוא: אלו היינו אנו בארץ, היינו צדיקים. אמר להם הקדוש ברוך הוא: וכי אתם יכולים על יצר הרע? אמרו לפניו: יכולים. מיד הפיל אותם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר הנפלים היו בארץ, וכתוב הגברים. ובשעה שירדו לארץ נכנס בהם יצר הרע, שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו. חטאו ונעקרו מקדשתם. ע"כ התוספתא.

זוהר הקדוש ארמית

יהי אור ויהי אור. כל מה דאתמר ביה ויהי הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי. אמר רבי יצחק אור דברא קודשא בריך הוא בעובדא דבראשית הנה סליק נהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא ואתגניז.

פרשת בראשית דף לב ע"א

מאי טעמא אתגניז. בגין דלא יתהנון מניה חייבי עלמא. ועלמין לא יתהנון בגיניהון. והוא טמיר לצדיקא, לצדיק דיקא (דף לב ע"א) דכתיב, (תהלים יז) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה וכדין יתבסמון עלמין ויהון כלא חד. ועד יומא דיהא עלמא דאתי הוא טמיר ונגניז.

פרשת בראשית יז:

תוספתא אמרו רבותינו ז"ל בשעתא דברא קודשא בריך הוא לאדם ברא ליה בגינתא דעדן וצוהו על שבע מצוות. חב ואתגרש מגינתא דעדן. ותרי מלאכי שמיא עזא ועזאל אמרו קמי קודשא בריך הוא, אלו הוינא אנן בארעא הוינא זכאין. אמר להו קודשא בריך הוא, וכי אתון יכלין על יצרא בישא, אמרו קמיה יכלין. מיד

אפיל לון קודשא בריך הוא כמא דאת אמר הנפילים היו בארץ וכתוב הגבורים וגו'. ובשעתא דנחתו לארעא עאל בהו יצרא בישא שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו,

חבו ואתעקרו מקדושתיהו, (עד כאן התוספתא).

זוהר הקדוש לשון הקודש

עתיד הקדוש ברוך הוא לתקן עולם ולהתקין רוח בבני אדם
כדי שיאריכו ימים לעולמים

**רבי אלעזר אמר, עתיד הקדוש ברוך הוא לתקן
עולם ולהתקין רוח בבני אדם כדי שיאריכו
ימים לעולמים. זהו שכתוב (ישעיה סה) כי כימי העין
ימי עמי וגו'. וכתוב (שם כה) בלע המות לנצח ומחה
ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר
מעל כל הארץ כי ה' דבר. עד כאן נתקנו הדברים.
מכאן והלאה תקון הפרשה.**

שכל מי שמשתדל בתורה בכל יום, יזכה להיות לו חלק בעולם
הבא

**ובמה יזכה האדם לאותו האור? בתורה. שכל מי
שמשתדל בתורה בכל יום, יזכה להיות
לו חלק בעולם הבא, ויחשב לו פאלו בנה
עולמות, שהרי בתורה נבנה העולם ונתקן. זהו
שכתוב (משלי א) ה' בחכמה יסד ארץ בוגן שמים
בתבונה, וכתוב (שם ח) ואהיה אצלו אמון ואהיה
שעשועים יום יום. שכל מי שמשתדל בה, מתקן
עולמות ומקים אותם.**

מי זו סכת שלום? זו שבת

**בא ראה, כשמתקדש היום בערב שבת, סכת
שלום שורה ונפרסת בעולם. מי זו סכת
שלום? זו שבת. וכל רוחות וסערות ושדים וכל
רוחות הממאה, כלם נמננים ונכנסים בעין הרחים
של נקב תהום רבה. שהרי כיון שמתעוררת קדשה**

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף טו.

**רבי אלעזר אמר זמין קודשא
ברוך הוא לתקנא עלמא
ולאתקנא רוחא בבני נשא בגין
דיורכון יומין לעלמין הדא הוא
דכתיב, (ישעיה סה) כי כימי העין
ימי עמי וגו' וכתבי, (שם כה) בלע
המות לנצח ומחה יי אלהים
דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו
יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר:
עד כאן אשתכללו מילין מכאן
ולהלאה תקונא דפרשתא.**

פרשת בראשית דף טו.

**ובמה (ס"א זכי בר נש) יזכי ליה
לבר נש לההוא נהורא,
באורייתא. דכל מאן דאשתדל
באורייתא בכל יומא יזכי
למהוי ליה חולקא בעלמא
דאתי, ויתחשב ליה פאלו באני
עלמין, דהא באורייתא אתבני
עלמא ואשתכלל הדא הוא
דכתיב, (משלי א) יי בחכמה יסד
ארץ כונן שמים בתבונה,
וכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו
אמון ואהיה שעשועים יום יום
וכל דאשתדל בה שכליל
עלמין וקיים ליה.**

פרשת בראשית דף טו.

**תא חזי, כד אתקדש יומא
במעלי שבחא סוכת שלום
שריא ואתפריסת בעלמא. מאן סוכת שלום, דא שבחא, וכל רוחין ועלעולין ושדין וכל
סטר אדמסאבי כלהו טמירין ועאלין בעינא דריתייא דנוקבא דתהומא רבא. דהא כיון
דאתער קדושתא על עלמא, רוח מסאבא לא אתער בהדיה. ודא עריק מקמיה דדא.**

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

על העולם, רוח הממאה לא מתעוררת אתו, וזה בורח מלפני זה.

הפורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים ואז העולם בשמירה עליונה, ולא צריך להתפלל על שמירה כמו שומר את עמו ישראל לעד אמן, שהרי זה התקן ליום הל בשעהעולם צריך שמירה. אבל בשבת נפרסת סכת שלום על העולם, ונשמר בכל הרוחות, ואפלו רשעי הגיהנם שמורים הם, והכל נמצאים בשלום - העליונים והתחתונים. ולכן בקדוש היום מברכים הפורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים. למה על ירושלים? אלא זהו מדור של אותה סכה, וצריך לזמן את אותה סכה שנפרסה עלינו ולשרות עמנו, להיות [מגנה] עלינו כמו אם ששורה על הבנים, ולכן לא פוחדים מכל הרוחות, ולכן הפורס סכת שלום עלינו.

קדשה עליונה יורדת ופורסת כנפיה על ישראל, ומכסה אותם כמו אם על הבנים

בא ראה, בשעה שישראל מברכים ומזמינים את סכת השלום ה את אורחת קדושה, ואומרים הפורס סכת שלום, אז קדשה עליונה יורדת ופורסת כנפיה על ישראל, ומכסה אותם כמו אם על הבנים. וכל המינים הרעים מתכנסים מהעולם, וישראל יושבים תחת קדשת רבונם. ואז סכת השלום הזו נותנת נשמות חדשות לבניה. מה

וכדין עלמא בנטירו עלאה ולא בעינן לצלאה על נטירו כגון שומר את עמו ישראל לעד אמן. דהא דא ביומא דחול אתתקן דעלמא בעיא נטירו. אבל בשבת סוכת שלום אתפריסא על עלמא ואתנטיר בכל סטרי. ואפילו חייבי גיהנם נטירין אנון, וכלא בשלמא אשתכחא עלאין ותתאין, ובגין כך בקדושא דיומא מברכינן הפורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים. אמאי על ירושלים, אלא דא היא מדורא דההיא סכה. ובעינא לזמנא לההיא סכה דאתפרסת עלנא ולמשרא עמנא ולמהוי (ד"א מגינא) עלנא כאמא דשרייה על בנין, ובגין דא לא דחלין מפל סטרי, ועל דא הפורס סוכת שלום עלינו.

תא חזי, בשעתא דישראל מברכינ ומזמינ להאי סכת שלום אושפיזא קדישא ואמרי הפורס סכת שלום, כדין קדושתא עלאה נחתא ופריסת גדפהא עליהו דישראל ומכסיא לון כאמא על בנין, וכל זינין בישינ אתכנישו מעלמא, ויתבי ישראל תחת קדושתא דמאריהון, וכדין דא סכת שלום יחייב נשמתין תדתינ לבנהא, מאי טעמא בגין דביה נשמתין שריין (ס"א דכדין זמן זווגא ונטלת נשמתין ובה שריין) ומניה נפקין. וכיין דשריא ופריסת גדפהא על בנהא. אריקת נשמתין תדתינ לכל חד וחד.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף מח:

תו אָמַר רבי שמעון על דא תנינן שבת דוגמא דעלמא דאָתי איהו, הכי הוא ודאי, ועל דא שמיטה ויובל דוגמא דא כדא. ושבת ועלמא דאָתי הכי הוא. ונהוא תוספת דנשמתא מרזא דזכור קא אתיא על האי ספת שלום דנטיל (דף מח ע"ב) מעלמא דאָתי ודא תוספת יִהבת לעלמא קדישא. ובההוא תוספת חדאן ויתנשי מנייהו כל מלין דחול וכל צערין וכל עאקין כמא דאת אָמר (ישעיה יד) ביום הניח יי לך מעצבך ומרגזך ומן העבדה הקשה וגו'.

ובליליא דשבתא בעי בר נש לאטעמא מכלא, בגין לאחזאה דהאי ספת שלום מכלא אתכלילת, ובלבד דלא יפגים מיכלא חדא ליומא, ואית דאמרי תרין, לתרין סעודתי אחרנין דיומא, ושפיר. וכל שכן אי סליק יתיר ליומא ויכיל למטעם ממילין אחרנין ולזעירי בתרי תבשילין סגיא, ואוקמוהו חבריא.

גר של שבת לנשי עמא קדישא אתיהיבת לאדלקא, וחברייא הא אמרו דאיהי כבתה בוצינא דעלמא ואחשיכת ליה כו' ושפיר. אבל רזא דמלה. האי ספת שלום

המעום? משום שבה שריוות הנשמות [ס"א שאז זמן הזווג, ונוטלת נשמות והן שורות בה] וממנה יוצאות. וכיון ששורה ופורסת כנפיה על בניה, מוריקה נשמות חדשות לכל אֶחָד ואֶחָד.

שבת דגמא של עולם הבא

עוד אָמר רבי שמעון, על זה שנינו, שבת דגמא של עולם הבא היא. כך זה ודאי. ועל זה שמטה ויובל דגמא זה בזה. ושבת ועולם הבא כך הוא. ואותה תוספת נשמה, מסוד של זכור היא באה על ספת השלום הזאת שלוקחת מהעולם הבא. והתוספת ה את נותנת לעם הקדוש. ובאותה תוספת הם שמחים, ונשכחים מהם כל דברי החל, וכל צער וכל הצרות, כמו שנאמר (ישעיה יד) ביום הניח ה' לך מעצבך ומרגזך ומן העבדה הקשה וגו'.

ובליל שבת צריך אדם למעם מהכל כדי להראות שספת שלום ה את נכללה מהכל, ובלבד שלא יפגם מאכל אֶחָד ליום, ויש אומרים שנים, לשתי הסעודות האחרות של היום, ויפה. וכל שכן אם מעלה יותר ליום ויכול למעם ממאכלים אחרים. ולקטנים בשני תבשילים מספיק. ובארהו החברים.

גר של שבת נתן להדלקה לנשות העם הקדוש

גר של שבת נתן להדלקה לנשות העם הקדוש. והרי אמרו החברים, שהיא כבתה גרו של עולם והחשיכה אותו וכו', ויפה. אבל סוד הדבר כבתה בוצינא דעלמא ואחשיכת ליה כו' ושפיר. אבל רזא דמלה. האי ספת שלום

זוהר הקדוש לשון הקודש

סכת שלום זו היא גבירת העולם, ונשמות שהם גרות עליונים בהם שורות. ועל זה הגבירה צריכה להדליק, שהרי במקומה נאחזת ועושה מעשה.

ואשה צריכה בחדות הלב ורצון להדליק נר שבת ונותנת לבעלה חיים ארבים

ואשה צריכה בחדות הלב ורצון להדליק נר שבת, שהרי פבוד עליון הוא לה, וזכות גדולה לעצמה לזכות לבנים קדושים שיהיו נר העולם בתורה וביראה וירבו שלום בארץ, ונותנת לבעלה חיים ארבים. לכן צריכה להזהר בה.

אשריהם ישראל חלקו של הקדוש ברוך הוא, גודלו וירשתו בא ראה, שבת לילה יום, זכור ושמור הוא באחד, ועל זה כתוב זכור את יום השבת לקדשו, וכתוב שמור את יום השבת. זכור לזכר, שמור לגקבה, והכל אחד. אשריהם ישראל חלקו של הקדוש ברוך הוא, גודלו וירשתו, עליהם כתוב (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו.

אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שכיתי רבי אבא אמר, ביום שעבר אדם על מצות רבונן, רצו שמים וארץ [להנגף] להעקר ממקומם. מה הטעם? משום שהם לא עמדו רק על הברית, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שכיתי. ואדם עבר ברית, שנאמר

לאתעקרא מאתרייהו. מאי טעמא בגין דאנון לא קיימו אלא על ברית דכתיב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שכיתי. ואדם עבר ברית שנאמר (הושע ו) והמה כאדם עברו ברית. ואלמלא דגלי קמי קנדשא בריך הוא דזמינין ישראל לקיימא על

זוהר הקדוש ארמית

מטרוניתא דעלמא היא ונשמתינ דאנון בוצינא עלאה בה שריין. ועל דא מטרוניתא בעינא לאדלקא, דהא בדוכתהא אתאחדת ועבדת עובדא.

ואתתא בעינא בחדוה דלפא ורעותא לאדלקא בוצינא דשבת, דהא יקרא עלאה היא לה וזכו רב לגרמה למזכי לבנין קדישין דיהון בוצינא דעלמא באורייתא ובדחלתא, ויסגון שלמא בארעא, ויהיבת לבעלה אורכא דחיין, בגין כף בעינא לאודהרא בה.

תא חזי, שבת ליליא ויומא זכור ושמור איהו כחדא, ועל דא כתיב זכור את יום השבת לקדשו וכתוב שמור את יום השבת, זכור לדכורא שמור לנוקבא וכלא חד. זכאין אנון ישראל חולקיה דקנדשא בריך הוא עדביה ואחסנתייה עליהו כתיב, (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שני אלקיו.

פרשת בראשית 11.

רבי אבא אמר יומא דעבר אדם על פקודא דמאריה, בעיין שמים וארץ (לאתגפא)

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

טורא דסיני לקיימא האי ברית, לא אתקיים עלמא (דיו). רבי חזקיה אמר כל מאן דאודי על חטאיה, קודשא בריך הוא שביק ליה ומחיל על חוביה.

תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, עבד האי ברית וקיימא עליה עלמא. מנלן דכתיב (בראשית) ברא שית, דא ברית דעלמא קמא עליה. שית דמניה נגידין ונפקא ברכאן לעלמא ועליה אתברי עלמא. ואדם עבר על האי ברית ואעבר ליה מאתריה (ס"א מעמיה).

פרשת בראשית נז.

פי רבה רעת האדם - כל הרעות היו עושים, ולא הווי עבדי, ולא אשתלים חובייהו עד דהווי אושדין דמין למגנא על ארעא. ומאן אגון דהווי מחבלין ארתייהו על ארעא. הדיא הוא דכתיב רק רע כל היום. כתיב הקא רק רע (דף נז ע"א) וכתיב התם (לא יגורך רע, וכתיב) (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי.

אמר רבי יוסי וכי רע לאו איהו רשע. אמר ליה, לא. רשע אפלו ארים ידיה לגבי חבריה, אף על גב דלא עביד ליה מידי אקרי רשע. כמה

דכתיב, (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך. הכית לא כתיב אלא תכה.

(הושע 1) והמה באדם עברו ברית. ואלמלא שגלוי לפני הקדוש ברוך הוא שעתידים ישראל לעמוד על הר סיני לקיים את הברית ה את, לא התקיים העולם [הזה]. רבי חזקיה אמר, כל מי שמודה על חטאו, הקדוש ברוך הוא מניח לו ומחיל לו על חטאו.

בא ראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה ברית זו והעמיד עליה את העולם. מנין לנו? שכתוב [בראשית], ברא שית. זו הברית שהעולם עומד עליה. שית שממנו שופעים ויוצאים ברכות לעולם, ועליה נברא העולם. ואדם עבר על הברית הזו והעבירה ממקומה. [ס"א מעמו].

פי רבה רעת האדם - כל הרעות היו עושים, ולא נשלם חטאם עד שהיו שופכים דמים לחנם על הארץ. ומי הם שהיו משחיתים דרכם על הארץ? זהו שכתוב רק רע כל היום. כתוב כאן רק רע, וכתוב שם [לא יגורך רע, וכתוב] (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'.

ויאמר לרשע למה תכה רעך

אמר רבי יוסי, וכי רע אינו רשע? אמר לו, לא. רשע - אפלו הרים ידו על חברו, אף על גב שלא עשה לו דבר, נקרא רשע, כמו שכתוב (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך. הפית לא כתוב, אלא תכה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אָבֵל רַע לֹא נִקְרָא אֱלֹא מִי שְׁמִשְׁחִית דְּרַכּוֹ וּמְטַמֵּא עַצְמוֹ וּמְטַמֵּא אֶת הָאָרֶץ, וְנוֹתֵן כַּח וְחֹזֵק לְרוּחַ הַטְּמֵאָה שְׁנִקְרָאת רַע, שְׂכָתוֹב רַק רַע כֹּל הַיּוֹם. וְלֹא נִכְנָס בְּפִלְטְרִין וְלֹא רוּאָה פְּנֵי שְׂכִינְהּ, מִשּׁוּם שְׂפִיזָה מִסְתַּלְקַת שְׂכִינְהּ מִן הָעוֹלָם.

שְׁהַסְתַּלְקָה מִפְּנֵי שְׂכִינְהּ

וּמִנֵּין לְנוּ? מִיַּעֲקֹב. שִׁבְשֵׁה־סְתַלְקָה מִפְּנֵי שְׂכִינְהּ, חָשַׁב שֵׁישׁ פְּסוּל בְּכַנּוּי שְׂבַגְלָלֵם הַתְּחִזְקָה בְּעוֹלָם רוּחַ הַטְּמֵאָה וְנִגְרַע הָאוּר מִהֲלַבְנָה וּפָגַם אוֹתָהּ. וְאִם תֹּאמַר לְמָה? מִשּׁוּם זֶה מְטַמֵּא אֶת הַמְקַדֵּשׁ וְהַסְתַּלְקָה שְׂכִינְהּ מֵעַל יַעֲקֹב. כֹּל שֶׁפִּן אוֹתוֹ שְׁמִטְמֵא דְרַכּוֹ וּמְטַמֵּא עַצְמוֹ שְׁהוּא מְחֻזָּק אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה, וְלָכֵן כְּשֶׁנִּמְטָא נִקְרָא רַע.

וְשָׁבַע יְלִין בַּל יִפְקֹד רַע

בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁפִּן אָדָם נִטְמָא, לֹא נִפְקֹד מִן הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטוֹב, וּבְכָל פַּעַם נִפְקֹד מֵאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא רַע לְרַע. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי יט) וְשָׁבַע יְלִין בַּל יִפְקֹד רַע. כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אִזּוּ בַּל יִפְקֹד רַע. וְעַל זֶה כָּתוּב רַק רַע כֹּל הַיּוֹם, וְכָתוּב לֹא יִגְרֹךְ רַע. וְזֶה נִקְרָא רַע וְלֹא נִקְרָא רָשָׁע. וְכָתוּב (תהלים כג) גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיַּא צְלֻמוֹת לֹא אִוִּיעַ רַע כִּי אֶתֶּה עִמָּדִי.

הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשְּׂוֹא וְכַעֲבוֹת הַעֲגָלָה חֲטָאָה

וַיִּנְחָם ה' כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁכֵי

וְכָתוּב (תהלים כג) גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיַּא צְלֻמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֶתֶּה עִמָּדִי.

אָבֵל רַע לֹא אִקְרִי אֱלֹא מֵאֵן דְּמַחְבֵּל אֶרְחִיָּה וְסָאִיב גְּרַמִּיָּה וְסָאִיב אֶרְעָא וַיְהִיב חִילָא וְתוֹקְפָא לְרוּחַ מְסַאָבָא דְאִקְרִי רַע דְּכָתִיב רַק רַע כֹּל הַיּוֹם. וְלֹא עָאֵל (סט א) בְּפִלְטְרִין וְלֹא חָמִי אִפִּי שְׂכִינְתָא. בְּגִין דְּבִהָאִי אִסְתַּלַּק שְׂכִינְתָא מֵעֲלָמָא.

מְנַלָּן מִיַּעֲקֹב. דְּכַד אִסְתַּלַּק שְׂכִינְתָא מִנִּיהּ חָשִׁיב דְּבַכְנוּהִי הוּא פִּסוּל דְּבִגְיִינִיהוּ אִתְתַּקֵּף בְּעֲלָמָא וְרוּחָא מְסַאָבָא וְנִרַע נִהוּרָא מִן סִיְהָרָא וּפָגַים לָהּ. וְאִי תִימָא אִמְאִי. בְּגִין דְּדָא סָאִיב מְקַדְשָׁא וְאִסְתַּלְקָא שְׂכִינְתָא מֵעֲלוּי דְיַעֲקֹב. כֹּל שֶׁפִּן הֵהוּא דְמְסַאָב אֶרְחִיָּה וְסָאִיב גְּרַמִּיָּה דְהוּא אִתְקִיף לִיָּה לְרוּחָא מְסַאָבָא. וּבְגִין כֹּךְ כַּד אִסְתַּאָב אִקְרִי רַע.

תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נֶשׂ אִסְתַּאָב לָא יִתְפַּקֵּד מֵעַם קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְטַב. וּבְכָל זְמָנָא אִתְפַּקִּיד מִהֵוּא דְאִתְקַרֵּי רַע לְבִישׁ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי יט) וְשָׁבַע יְלִין בַּל יִפְקֹד רַע, כַּד אֲזִיל בְּאֵרַח מִיִּשְׂרָאֵל, כְּדִין בַּל יִפְקֹד רַע. וְעַל דָּא כָּתִיב רַק רַע כֹּל הַיּוֹם. וְכָתִיב לֹא יִגְרֹךְ רַע. וְדָא אִקְרִי רַע וְלֹא אִקְרִי רָשָׁע.

וַיִּנְחָם יי כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשְּׂוֹא וְכַעֲבוֹת הַעֲגָלָה חֲטָאָה. הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן אֵלִין בְּנֵי נֶשׂא דְחֲטָאֵן קְמִי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הָעוֹן בְּחֻבְלֵי הַשְּׂוֹא וּבַעֲבוֹת הַעֲגָלָה חֲטָאָה. הוּא מוֹשְׁכֵי הָעוֹן - אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שְׁחוּמָאִים לִפְנֵי רְבוּנָם בְּכָל יוֹם, וְנִדְמִים בְּעֵינֵיהֶם אוֹתָם חֲטָאִים שֶׁהֵם בְּחֻבְלֵי הַשְּׂוֹא, וְחוֹשְׁבִים שְׂאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁעָשׂוֹ וְאוֹתוֹ חֲטָא שְׁעָשׂוֹ שְׂאִינוֹ כְּלוּם, וְלֹא מִשְׁנִיחַ בְּהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׁעוֹשִׂים אֶת אוֹתוֹ חֲטָא חֲזָק וְגִדּוֹל בְּעִבוֹת הַעֲגָלָה, שֶׁהוּא חֲזָק שְׁלֹא יוּכַל לְהִתְכַּלּוֹת.

מֵאֲרִיהוּן בְּכָל יוֹמָא, וְאִתְדַמְן בְּעֵינֵיהוּ אֲנוּן חוֹבִין דְּאֲנוּן בְּחֻבְלֵי הַשְּׂוֹא. וְחֻשְׁבִין דִּהְהוּא עוֹבְדָא דְעַבְדִּין וְהֵהוּא חוֹבָא דְעַבְדִּין דְּלָאוּ אִיהוּ כְּלוּם וְלֹא אֲשַׁגַּח בְּהוּ קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא. עַד דְּעַבְדִּין לְהֵהוּא חוֹבָא תְּקִיף וְרַבִּי כַּעֲבוֹת הַעֲגָלָה דְּאִיהוּ תְּקִיף דְּלֹא יְכִיל לְאַשְׁתַּצָּאָה.

מתנחם עליהם על שהם מעשי ידיו ומאריך להם בעולם

וּבֹא וְרָאָה, בְּשְׁעוֹשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, אֵף עַל גַּב שֶׁהֵם חֲטָאוּ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִרְגִּיזוּ אוֹתוֹ כָּל יוֹם, אִינוּ רוֹצֵה לְאַבֵּד אוֹתָם מִהָעוֹלָם. וּבְשִׁמְשִׁיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם, מִתְּנַחֵם עֲלֵיהֶם עַל שֶׁהֵם מַעֲשֵׂי יָדָיו וּמֵאֲרִיךְ לָהֶם בְּעוֹלָם. וּבְגִלָּל שֶׁהֵם מַעֲשֵׂי יָדָיו, נוֹטֵל נְחֵמָה וּמִתְנַחֵם עֲלֵיהֶם וְחֵם עֲלֵיהֶם. וּבְשִׁרוּצָה לַעֲשׂוֹת בְּהֵם דִּין, כְּבִיכּוֹל הוּא עֲצוּב [ד"א שְׂמֻחוֹת לֹא יִכְנָסוּ לִפְנֵי]. שְׂכִינּוֹן שֶׁהֵם מַעֲשֵׂי יָדָיו, הוּא עֲצוּב עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל ו') וּשְׂמֻחוֹת לֹא הִכְנִים לִפְנֵיו.

וְתֵא חֲזִי כִּד עֲבִיד קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּחֻיִבֵי עֲלֵמָא, אֵף עַל גַּב דְּאֲנוּן חֲטָאֵן קָמִי קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא וְאֲרַגְזִין לִיהַּ כָּל יוֹמָא. לֹא בְּעֵי לְאוּבְדָא לְהוּ מַעֲלָמָא. וְכִד אֲשַׁגַּח בְּעוֹבְדֵיהוֹן אֲתַנְחֵם עֲלֵיהֶם עַל דְּאֲנוּן עוֹבְדֵי יָדָיו וְאֲוִרִיךְ לוֹן בְּעֲלָמָא.

הוד והדר לפניו עז וחדנה במקומו

בְּתוֹב [ס"א וְהָרִי כְּתוּב] (תְּהִלִּים צו') הוּד וְהִדְר לִפְנֵיו עֵז וְחִדְוָה בְּמִקוּמוֹ. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, בֵּא רְאָה, וְיִתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ הַתְּעַצֵּב אֵל לְבוֹ וְלֹא לְמִקוּם אַחֵר. לְבוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׂמוּאל א ב')

וּבְגִין דְּאֲנוּן עוֹבְדֵי יָדָיו נְטִיל נְחֵמָה וְאֲתַנְחֵם עֲלֵיהֶם וְחִיִּים עֲלֵיהֶם. וְכִד בְּעֵי לְמַעַבְד בְּהוּ דִּינָא כְּבִיכּוֹל עֲצִיב (ד"א ל"ג חֲדוּן לֹא תִיעוֹל קְדֻמוּהִי) דְּכִינּוֹן דְּעוֹבְדֵי יָדָיו אֲנוּן, עֲצִיב עֲלֵיהֶם. כְּמָא דְּאֵת אֲמַר, (דְּנִיאל ו') וְדִחְוּן לֹא הִנְעַל קְדֻמוּהִי.

בְּתִיב, (ס"א וְהָא כְּתִיב) (תְּהִלִּים צו') הוּד וְהִדְר לִפְנֵיו עֵז וְחִדְוָה בְּמִקוּמוֹ. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי תֵא חֲזִי, וְיִתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ כְּתִיב. אֵל

לְבוֹ עֲצִיב וְלֹא לְאֵתֵר אַחֲרָא. לְבוֹ כְּמָא דְּאֵתֵר אֲמַר, (שְׂמוּאל א ב') כְּאֲשֶׁר בְּלִבִּי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֵׂה. רַבִּי יִצְחָק אֲמַר וַיִּנְחֵם יי כְּמָא דְּאֵתֵר אֲמַר (שְׂמוֹת לֵב) וַיִּנְחֵם יי עַל הַרְעָה אֲשֶׁר דִּבֵּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ. רַבִּי יִיסָא אֲמַר לְטַב. רַבִּי חֲזַקְיָה אֲמַר לְבִישׁ. רַבִּי יִיסָא אֲמַר לְטַב, כְּמָה דְּאֵתֵר

זוהר הקדוש לשון הקודש

כְּאִשֶּׁר בְּלִבִּי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וַיִּנָּחֵם ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לב) וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ. רַבִּי יִיסָא אָמַר לְטוֹב. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר לְרַע. רַבִּי יִיסָא אָמַר לְטוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּחְבָּאָר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְנַחֵם עַל אוֹתָם מַעֲשֵׂי יָדָיו וְחָם עֲלֵיהֶם. וַיִּתְעַצֵּב, מִשּׁוּם שֶׁהֵם חוֹמָאִים לְפָנָיו. וְרַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר לְרַע, שֶׁכְּשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵאבֹד רְשָׁעֵי הָעוֹלָם, נוֹטֵל עֲלֵיהֶם נְחוּמִים וּמְקַבֵּל נְחוּמִים, כְּכִיכּוֹל כְּמוֹ שֶׁמְקַבֵּל נְחוּמִים עַל מַה שֶׁאֵבֵד. בֵּינָן שֶׁקַּבֵּל נְחוּמִים, וְדָאֵי נַעֲשֶׂה דִין, וְלֹא תְלוּי הַדְּבַר בַּתְּשׁוּבָה.

אימתי זה תלוי בתשובה

אימתי זה תלוי בתשובה? עד שלא קבל עליהם תנחומים. הרי שקבל עליהם תנחומים, אז הדבר כבר לא תלוי בתשובה כלל והדין נעשה. ואז מוסיף דין על דין ומחזק את אותו מקום הדין לעשות דין, ומאבד את הרשעים מהעולם, והכל בכתוב, שכתוב וינחם ה', קבל תנחומים. ואחר כך ויתעצב אל לבו, נתן כח לדין לעשות דין.

ויאמר ה' אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה. רבי יוסי פתח, (ישעיה נה) כי לא

מחשבותי מחשבותיהם.

לא עושה דין בעולם עד שמכריז ומודיע להם פעם פעמים ושלש בא ראה, כשבן אדם רוצה לנקם מאחר, הוא שותק ולא אומר דבר. שאם יודיע לו, ההוא ישמר ולא יוכל לו. אבל הקדוש ברוך הוא לא

דאילו אודיעה יסתמר ולא יכיל ליה. אבל קודשא בריך הוא לאו הכי עביד. לא עביד דינא

זוהר הקדוש ארמית

דקודשא בריך הוא נחיים על דאגון עובדי ידוי ותייס עלייהו. ויתעצב בגין דאגון חטאן קמיה.

ורבי חזקיה אמר לביש דכד קודשא בריך הוא בעי לאוכדא לחייבי עלמא נטיל גיחומין עליהו וקביל גיחומין. כביכול כמאן דמקבל גיחומין על מה דאביד. בין דקבל גיחומין ודאי דינא אתעבד ולא תליא מלתא בתשובה.

אימתי תליא בתשובה, עד לא קביל תנחומין עליהו. הא קביל תנחומין עליהו לא תלייא מלתא בתשובה כלל ודינא אתעביד. וכדין אוסיף דינא על דינא, ואתקיף (לקמן ע) לההוא אתר דדינא, למעבד דינא ואוביד לון לחייביא מן עלמא. וכלא בקרא דכתיב וינחם יי. קבל תנחומין. ולבתר ויתעצב אל לבו. זהב תוקפא לדינא למעבד דינא.

פרשת בראשית דף נח.

ויאמר יי אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה. רבי יוסי פתח (ישעיה נה) כי לא מחשבותי מחשבותיהם.

תא חזי, כד בר נש בעי לנקמא מאחרא שתיק ולא אמר מדי.

לא עביד דינא

זוהר הקדוש לשון הקודש

עוֹשֶׂה פָּה, לֹא עוֹשֶׂה דִין בְּעוֹלָם עַד שְׁמִכְרִיו וּמוֹדִיעַ לָהֶם פְּעָם פְּעָמִים וְשִׁלְשׁ, כִּי אֵין מִי שְׁיִמְחָה בְּדוֹ שְׁיִאֲמַר לוֹ מָה עָשִׂיתָ, וְלֹא יִשְׁמַר מִמֶּנּוּ וְלֹא יוּכַל לַעֲמֹד לְפָנָיו.

בא ראה, ויאמר ה' אמתה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה. הודיע להם על ידי נח והתרה בהם כמה פעמים ולא שמעו. אחר שלא שמעו, הביא עליהם דין והאביד אותם מעל פני הארץ.

בא ראה מה כתוב בנח, ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממצעשנו. [למה כאן לאמר, ולמה זה? אלא לאמר זו האשה, זה זה צדיק, רמז שהקדוש ברוך הוא קרא לנח, מנוחת הארץ, לאמר, מה זה לאמר? אלא מקום זה קורא לו נח, ומיהו? ארץ הקדושה, לאמר זה ינחמנו, עשה אותו הקדוש ברוך הוא למטה כדגמא עליונה, כתוב כאן זה ינחמנו, וכתוב שם (ישעיה כה) זה ה' קוינו לו. אשרי הצדיקים שרשומים ברשם של חותמת המלך העליונה להיות רשומים בשמו, והוא שם שמות בארץ כראוי. כתוב ויקרא את שמו נח, וכתוב (בראשית כה) ויקרא את שמו יעקב, למה לא כתוב את? אלא שם דרגה [אחת], וכאן דרגה אחרת, כמו שנאמר (ישעיה ו) ואראה את ה', ואראה ה' לא כתוב אלא את ה', גם כאן ויקרא שמו יעקב דרגתו ממש, הקדוש ברוך הוא קרא לו י קב, אבל כאן א"ת להכליל את השכינה.]

זוהר הקדוש ארמית

בְּעֶלְמָא עַד דְּאִכְרִיו וְאוֹדַע לְהוֹ זְמַנָּא תְּרִין וּתְלָתָא. בְּגִין דְּלֹא אִיתָא דִּימְחִי בִּידֵיהּ דִּינִימָא לִיָּה מָה עֲבַדְתָּ וְלֹא יִסְתַּמַּר מִנֵּיהּ וְלֹא יִכִּיל לְקַיָּמָא קַמֵּיהּ.

תא חזי, ויאמר יי אמתה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה. אודע לון על ידא דנח ואתרי בהון כמה זמנין ולא שמעי. בתר דלא שמעו, אייתי עליהון דינא ואוביד לון מעל אפי ארעא.

תא חזי מה כתיב ביה בנח ויקרא את שמו (ס' א) נח לאמר זה ינחמנו ממצעשנו. (זה מקומו בדרך ס' ובתוס' בהגהת האר"י) (ס"א אמאי הכא לאמר. ואמאי זה. אלא לאמר דא אתתא. זה דא צדיק. רמז קדושא בריך הוא קרא ליה לנח ניחא דארעא. לאמר. מאי לאמר. אלא אתר דא קרי ליה נח ומאן איהו ארעא קדישא. לאמר זה ינחמנו עבד ליה קודשא בריך הוא לתתא כגוונא עילאה. כתיב הכא זה ינחמנו וכתוב התם (ישעיה כה) זה יי קוינו לו. זכאין אנון צדיקיא דרשימין ברשימו דגושפנקא דמלכא עילאה למהוי בשמיה רשימין. ואיהו שוי שמחן בארעא כדקא יאות. כתיב ויקרא את שמו נח, וכתוב, (בראשית כה) ויקרא שמו יעקב. אמאי לא כתיב את. אלא

התם דרגא (חדא) והכא דרגא אחרא. כמא דאת אמר (ישעיה ו) ואראה את ה'. ואראה יי לא כתיב אלא את יי. אופי הכא ויקרא שמו יעקב דרגא דיליה קודשא בריך הוא ממש קרי ליה יעקב. אבל הכא א"ת, לאכללא שכינתא).

זוהר הקדוש לשון הקודש

עד ש'יולד לך בן מהול כמותך

מאיפה היה יודע? אלא בשעה שהקדוש ברוך הוא קלל את העולם, שכתוב ארוּרָה האדמה בעבורך, אמר אדם לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, עד מתי יהיה העולם בקללה? אמר לו: עד ש'יולד לך בן מהול כמותך. והיו מחכים עד שעה שגולד נח. וכיון שגולד, ראה אותו מהול רשום באות הקדש, וראה שכינה דבוקה עמו, ואז קרא את שמו על מה שעשה אחר כך.

זה ינחמנו מפעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה

בתחלה לא היו יודעים לזרע ולקצור ולחרוש, והיו עושים עבודת האדמה בידיהם. כיון שבא נח, התקין אמנות להם וכל הכלים שצריכים לתקן את האדמה לעשות פרות. והו שכתוב זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה. שהוא הוציא את הארץ ממה שהתקללה שהיו זרעים חפים - וקוצרים קוצים ודרדרים. ולכן כתוב איש האדמה.

ונח מצא חן

בא ראה, כשגולד נח קראו לו על שם של נחמה [נח נוח לו, נוח לעולם, נוח לאבות, נוח לבנים, נוח לעליונים, נוח לתחתונים, נוח לעולם הזה, נוח לעולם הבא] ושיהיה [ולהיות] השם גורם. אבל לגבי הקדוש ברוך הוא לא כך. נח בהפוך אותיות - ח"ן, כמו שנאמר ונח מצא חן.

פרשת בראשית דף נח נח

תא חזי, נח כד אתיליד קרון ליה על שמא דנחמה (נח).

נייחאליה, נייחא לעלמא, נייחא לאבהן, נייחא לבנין, נייחא לעלאין, נייחא לתתאין, נייחא לעלמא דין, נייחא לעלמא דאתי [להווי] (ד"א ולמהוי) שמא גרים. אבל (נ"א לגבי) קודשא בריך הוא לאו הכי. נח בהפוך אתוון חן כמא דאת אמר ונח מצא חן.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף נח נח ע"ב

מנא הנה ידע. אלא בשעתא דלייט קודשא בריך הוא עלמא דכתיב ארוּרָה האדמה בעבורך. אמר אדם קמי (דף נח ע"ב) קודשא בריך הוא, רבוננו של עולם עד מתי יהא עלמא בלטייטא. אמר ליה עד דיתיליד לך בן מהול כגונא דילך. והווי מחכאן עד שעתא דאתיליד נח. וכיון דאתיליד (נח נט ב) חמא ליה גזיר רשים באת קדישא. וחמא שכינתא מתדבקא בהדיה. כדן קרא שמייה על מה דעביד לבתר.

בקדמיתא לא הווי ידעי למזרע ולמחצד ולמחרש והווי עבדי פולחנא דארעא בידיהו. כיון דאתא נח אתקין אומנותא להו וכל מאנין (צו ב) דצריכין לתקנא ארעא למעבד פירין. הדיא הוא דכתיב זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו, מן האדמה. דאיהו אפיק ארעא ממה דאתלטייא. דהווי זרעין חטין וקצרין גובין ודרדרין. ובגיני כך כתיב איש האדמה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יוסי, חן הינו נח. בצדיקים, השם שלהם גורם לטוב. ברשעים, השם שלהם גורם לרע. בנח פתוח ונח מצא חן בעיני ה'. בער בכור יהודה התהפכו אותיותיו לרע. ע"ר ר"ע. רע בעיני ה'.

אמר רבי יוסי חן הינו נח. בצדיקייא שמהיון גרים לטב. בחייביא שמהיון גרים לביש. בנח פתיח ונח מצא חן בעיני יי. בער בכור יהודה אתהפכו אתווי לביש. ע"ר ר"ע. רע בעיני יי.

במה הוא עסק? באותו ספר של אדם וספר של חנוך

בא ראה, בין שנולד נח, ראה את מעשי בני האדם שהם חוטאים לפני הקדוש ברוך הוא, והיה גוונו עצמו ועסק בעבודת רבוננו פרי לא ללכת בדרךם. וכי תאמר, במה הוא עסק? באותו ספר של אדם וספר של חנוך. והיה עוסק בהם לעבד את רבוננו.

תא חזי, פיון דאתייליד נח חמא עובדיהון דבני נשא דאנון חטאן קמי קודשא בריך הוא, ונהה גניז גרמיה ואשתדל בפולחנא דמאריה. בגין דלא למהך באורחיהו. וכי תאמר במה אשתדל. בההוא (ל"ז ב) ספרא דאדם וספרא דחנוך ונהה אשתדל בהו למפלח למריה.

בא ראה שפך הוא, שהרי מאיפה ידע נח להקריב קרבן לרבוננו? אלא משום שמצא חכמה על מה העולם עומד, וידע שהוא עומד על הקרבן, ואלמלא הקרבן לא היו עומדים עליונים ותחתונים.

דוד כד אמר, הורני ה' דרפך

תא חזי, דהכי הוא דהא נח מנא הוה ידע לקרב קרבנא למריה. אלא בגין דאשכח חכמתא על מה מתקיים עלמא וידע דעל קרבנא מתקיים. ואלמלא קרבנא לא הווי קיימי עלאי ותתאי.

פתח ואמר, (תהלים פו) הורני ה' דרפך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך. פסוק זה קשה, שהרי שנינו, הכל ביד הקדוש ברוך הוא חוץ מלהיות צדיק או רשע. ודוד איך תבע את זה מהקדוש ברוך הוא? אלא דוד כד אמר, הורני ה' דרפך - אותה דרף מישור ומתקנת לגלות עיני ולדעת אותו. אחר כך אהלך באמתך - אלה בדרך אמת ולא אסטה לימין ולשמאל. יחד לבבי - מה

פרשת בראשית דף נט.

פתח ואמר (תהלים פו) הורני יי דרפך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך. האי קרא קשיא. דהא תנינן כלא היא בידא דקודשא בריך הוא, בר למהווי

זכאה או תייבא. ודוד היך תבע דא מעם קודשא בריך הוא. אלא דוד הכי קאמר. הורני יי דרפך. ההוא ארז מישור ומתקנא לגלאה עיני ולמנדע ליה, ולבתר אהלך באמתך איהך בארז קשוט ולא אסטי לימינא ולשמאלא. יחד לבבי מאן לבבי. כמא דאת אמר (תהלים

זוהר הקדוש לשון הקודש

זה לְבָבִי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם עג) צוֹר לְבָבִי וְחֻלְקִי. וְכָל זֶה זֶה אֲנִי מִבְּקֵשׁ לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לְהִדְבֵּק בִּירְאָתְךָ, לְשַׁמֵּר אֶת דְּרָכֶי כְּרְאוּי. לִירְאָה שְׁמֶךָ - מְקוֹם חֻלְקִי שָׁבוּ שְׂרוּיָה הִירְאָה לִירְאָה.

כֵּן בְּן אָדָם שִׁירָא אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂרוּיָה עִמּוֹ הָאֱמוּנָה כְּרְאוּי

בֵּא רְאָה, כֵּן בְּן אָדָם שִׁירָא אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂרוּיָה עִמּוֹ הָאֱמוּנָה כְּרְאוּי, שְׁהִירִי אוֹתוֹ אָדָם הוּא שְׁלֵם בְּעִבּוּדֵת רְבוּנוֹ. וְמִי שֶׁלֹּא שְׂרוּיָה בּוֹ יִרְאֵת רְבוּנוֹ, לֹא שְׂרוּיָה בּוֹ אֱמוּנָה, וְאִינוֹ כְּדָאי לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בִּיקְרָם.

אוּי לְנוֹ שֶׁלֹּא הִרְכַּנְנוּ אֲזַנֵּינִים וְלֹא הִקְשַׁבְנוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וּבְכָל יוֹם אוֹמְרִים: וְיִלְנוּ!

בֵּא רְאָה מַה פְּתוּב, וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ. מַה זֶה כְּאוֹר נֶגְהָ? כְּמוֹ אוֹתוֹ הָאוֹר הַמְּאִיר שֶׁבְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה כְּרִיאֻתִי, זֶהוּ שְׁגָנוֹ לְצְדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. הוֹלֵךְ וְאוֹר - שֶׁהוּא עוֹלָה בְּאוֹרוֹ תְּמִיד וְלֹא גוֹרַע מִמֶּנּוּ. אֲבָל בְּרִשְׁעִים מַה כְּתוּב? (שם) דְּרָךְ רִשְׁעִים כְּאֶפְלָה לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ. לֹא יִדְעוּ - וְכִי לֹא יוֹדְעִים? אֶלֶּא רִשְׁעִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדְרָךְ עֲקָמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא רוֹצִים לְהִסְתַּכֵּל [לָהֶם] שְׁעֵתִיד יִדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ. לֹא יִדְעוּ, וְכִי לֹא יִדְעִין. אֶלֶּא תִּיבִיבֵי אֲזִילִי בְּעֵקֶמוֹ דְּאַרְחָא כְּבַהִי עֲלֵמָא. וְלֹא בְּעָאן לְאִסְתַּכְּלָא דְזִמִּין (ד"א ל"ג ליון) קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן לְהוֹ בְּהִהוּא עֲלֵמָא

זוהר הקדוש ארמית

עג) צוֹר לְבָבִי וְחֻלְקִי. וְכָל זֶה אֲנִי תִּבְע לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לְאִתְדַבְּקָא לְאִסְתַּמְרָא אוֹרְחֵי כְּדָקָא יְאוּת. לִירְאָה שְׁמֶךָ אֶתְר חוּלְקִי דְבִיָּה שְׂרִיא וְחֻלְתָּא לְמַדְחַל.

תָּא חֲזִי, כֵּן בְּרַ נֶשׁ דְּדַחִיל לִיָּה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂרִיא עֲמִיָּה מְהִימְנוּתָא כְּדָקָא יְאוּת דְּהָא הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ שְׁלִים בְּפּוֹלְחָנָא דְמְרִיָּה. וּמָאן דְּלֹא שְׂרִיא בִּיָּה דְחֻלָּא דְמְרִיָּה לֹא שְׂרִיאָא עֲמִיָּה מְהִימְנוּתָא וְלֹא אִיְהוּ כְּדָאי לְמַהוּי לִיָּה חוּלְקָא בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי.

תּוֹ פְּתַח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. זְכָאִין אֲנִין צְדִיקָא בְּעֲלֵמָא דִּין וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי בִּיקְרִיָּהוֹן.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ. מֵאִי כְּאוֹר נֶגְהָ. כִּתְהוּא נְהוּרָא דְנְהִיר דְכְּרָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדָא דְכְּרִיאֻתִי, דָּא הוּא דְגָנִיז לוֹן לְצְדִיקָא לְעֲלֵמָא דְאַתִּי. הוֹלֵךְ וְאוֹר דְּאִיְהוּ סְלִיק בְּנְהוּרִיָּה תְּדִיר וְלֹא גְרַע מִנִּיָּה. אֲבָל בְּתִיבִיבֵי מַה כְּתִיב, (משלי ד) דְּרָךְ רִשְׁעִים כְּאֶפְלָה, לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ. לֹא יִדְעוּ, וְכִי לֹא יִדְעִין. אֶלֶּא תִּיבִיבֵי אֲזִילִי בְּעֵקֶמוֹ דְּאַרְחָא כְּבַהִי עֲלֵמָא. וְלֹא בְּעָאן לְאִסְתַּכְּלָא דְזִמִּין (ד"א ל"ג ליון) קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן לְהוֹ בְּהִהוּא עֲלֵמָא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש ברוך הוא לְדוֹן אוֹתָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם וּלְהַכְנִיֵסם בְּדִין גִּיהֶנֶם. וְהֵם צוֹנְחִים וְאוֹמְרִים: אוֹי לָנוּ שְׁלֵא תְרַפְנָנוּ אֲנִינִים וְלֹא תְקַשְׁבְּנוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וּבְכָל יוֹם אוֹמְרִים: וַי לָנוּ!

וְלֹא עֲלָאָה לֹון בְּדִינָא דְגִיְהֶנֶם. וְאֲנוּן צוֹנְחִין וְאֹמְרִין וַי לָן דְּלֹא אוֹרִיכְנָא אוֹדְנִין וְלֹא אֲצִיתְנָא בְּהֵהוּא עֲלֵמָא. וּבְכָל יוֹמָא אֹמְרִי וַי דָּא (רלו ב).

צדיקים לעולם יירשו ארץ

בֹּא רְאֵה, עֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהֵאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא וּלְתַת לָהֶם שְׂכָר חֶלְקָם, מְקוֹם שְׁעוּן לֹא שׁוֹלְטַת לְעַמֵּד עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵין לֹא רְאֵתָה אֱלֹהִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לּוֹ. וְכָתוּב (שם טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי. וְכָתוּב (מלאכי א) וְעַסוֹתָם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אִפְרַת תַּחַת כַּפּוֹת רִגְלֵיכֶם. אֲשֶׁרֵי הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה ט) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. וְכָתוּב (תהלים קמ) אֵךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָיִם אֶת פְּנִיךָ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

תָּא תְּזִי, זְמִין קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַנְהָרָא לֹון לְצַדִּיקָא לְעֲלֵמָא דְאַתִּי, וּלְמִיּהֵב לֹון אַגְר חוֹלְקֵהוּן אַתְר דְּעֵינָא לֹא שְׁלֵטָא לְמִיקָם עֲלֵיהּ כְּמָא דְאַתְּ אֹמְר, (ישעיה סד) עֵין לֹא רְאֵתָה אֱלֹהִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לּוֹ. וְכָתִיב, (ישעיה ט) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּוֹשְׁעִים בִּי. וְכָתִיב, (מלאכי א) וְעַסוֹתָם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אִפְרַת תַּחַת כַּפּוֹת רִגְלֵיכֶם. זְכָאִין אֲנוּן צַדִּיקָא בְּעֲלֵמָא דִּין וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. עֲלִיָּהּוּ כְּתִיב (ישעיה ט) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. וְכָתִיב, (תהלים קמ) אֵךְ

צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך. ברוך יי לעולם אמן ואמן (סח).

זוהר פרשת נח

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף טו:

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ, רַבִּי חַיִּיא פְּתַח (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. זְכַאִין אַנּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵייתָא, וְיַדְעֵי אֶרְחִין דְּאוּרֵייתָא, דְּכַגִּינָה יִזְכּוּן לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חַזִּי, כָּל יִשְׂרָאֵל אֵית לוֹן חוֹלְקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי. מְאִי טַעְמָא בְּגִין דְּנִטְרִין בְּרִית דְּעֵלְמָא אֲתַקִּיִּים עֲלֵיהּ. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וְאֶרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל דְּנִטְרֵי בְּרִית וְקַבִּילוּ לֵיהּ אֵית לוֹן חוֹלְקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

וְלֹא עוֹד אֵלָא בְּגִין כְּךָ אֶקְרִין צַדִּיקִים. מְכַאֵן אוֹלִיפְנָא כָּל מָאן דְּנִטְרֵי הָאֵי בְּרִית דְּעֵלְמָא אֲתַקִּיִּים עֲלֵיהּ. אֶקְרִי צַדִּיק.

מְנָא לָן מִיּוֹסֵף. בְּגִין דְּנִטְרֵי לֵיהּ לְבְּרִית עֵלְמָא, זְכָה דְּאֶקְרִי צַדִּיק. וְעַל כְּךָ וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אֲשֵׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה שֶׁבְּגִלְגָּלָה יִזְכּוּ לְעוֹלָם הַבָּא

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי חַיִּיא פְּתַח, (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. אֲשֵׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה שֶׁבְּגִלְגָּלָה יִזְכּוּ לְעוֹלָם הַבָּא.

בֹּא רְאֵה, לְכָל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, מַה הַפְּעֵם? מִשׁוּם שְׁשׁוּמְרִים הַבְּרִית שְׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וְאֶרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְעַל זֶה, יִשְׂרָאֵל שְׁשׁוּמְרִים הַבְּרִית וְקַבְּלוּ אוֹתָהּ, יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

כָּל מִי שְׁשׁוּמֵר הַבְּרִית הַזֹּאת שְׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ, נִקְרָא צַדִּיק וְלֹא עוֹד, אֵלָא מִשׁוּם כְּךָ נִקְרָאוּ צַדִּיקִים. מְכַאֵן לְמַדְּנָה, כָּל מִי שְׁשׁוּמֵר הַבְּרִית הַזֹּאת שְׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ, נִקְרָא צַדִּיק. מִנֵּיין לָנוּ? מִיּוֹסֵף. מִשׁוּם שְׁשׁוּמֵר אֵת בְּרִית הָעוֹלָם זְכָה שְׁנִקְרָא צַדִּיק. וְעַל כְּךָ וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ.

מְנָא לָן מִיּוֹסֵף. בְּגִין דְּנִטְרֵי לֵיהּ לְבְּרִית עֵלְמָא, זְכָה דְּאֶקְרִי צַדִּיק. וְעַל כְּךָ וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף ט:

ותשחת הארץ לפני האלהים. אמר רבי יהודה פנין דכתיב ותשחת הארץ אמאי לפני האלהים. אלא פנין דעברו חוביהון באתגליא לעיניהון דכלא כדן לפני האלהים כתיב.

רבי יוסי אמר אמר אנא אפקא אמרית. ותשחת הארץ לפני האלהים. בקדמיתא לפני האלהים דלא הוו עברי באתגליא. לפני האלהים עברו ולא לפני בני נשא. ולכסוף עברו באתגליא הדא הוא דכתיב ותמלא הארץ חמס. דלא הוה אתר בכל ארעא דלא הוה באתגליא. ובגין כך בתרי גוויי אמר קרא.

אלה תולדות נח. רבי אבא אמר מיומא דעבר אדם על פקודא דמריה כל בני עלמא דאתילידו לבתר אקרון בני האדם. ולא לשבחא אקרון הכי. אלא כמאן דאמר בנוי דההוא דעבר על פקודא דמריה. פנין דאתא נח, אקרון בני עלמא על שמייה דנח. תולדות נח לשבחא. דקאים לון בעלמא. ולא תולדות דאדם דאעבור לון מעלמא וגרים מותא לכלהו.

אמר ליה רבי יוסי, אי הכי, הא כתיב לבתר ויבד יי לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם. בני האדם כתיב ולא כתוב בני נח. אמר לו, משום שאדם [שחטא ד"א חטא] לפני רבוננו, טוב לו שלא נברא ולא יכתב עליו הכתוב פסוק זה.

ותשחת הארץ לפני האלהים. אמר רבי יהודה, פנין שכתוב ותשחת הארץ, למה לפני האלהים? אלא פנין שעשו חטאיהם בגלוי לעיני הכל, אז כתוב לפני האלהים.

ותמלא הארץ חמס, שלא היה מקום בכל הארץ שלא היה בגלוי רבי יוסי אמר, אני אמרתי הפוך. ותשחת הארץ לפני האלהים - בהתחלה לפני האלהים, שלא היו עושים בגלוי. לפני האלהים עשו ולא לפני בני אדם. ולכסוף עשו בגלוי. זהו שכתוב ותמלא הארץ חמס, שלא היה מקום בכל הארץ שלא היה בגלוי, ובגלל כך אמר הפסוק בשני גוונים.

פנין שבא נח, נקראו בני העולם על שם נח

אלה תולדות נח - רבי אבא אמר, מיום שעבר אדם על מצות רבוננו, כל בני האדם שגולדו אחר כך נקראו בני האדם. ולא לשבח נקראו כך, אלא כמו שאמר בנו של אותו שעבר על מצות רבוננו. פנין שבא נח, נקראו בני העולם על שם נח. תולדות נח לשבח. שהעמידם בעולם. ולא תולדות אדם שהעבירם מהעולם וגרם מות לכלם.

אמר לו רבי יוסי, אם כך, הרי כתוב אחר כך, ויבד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם. בני האדם כתוב, ולא כתוב בני נח. אמר לו, משום שאדם [שחטא ד"א חטא] לפני רבוננו, טוב לו שלא נברא ולא יכתב עליו הכתוב פסוק זה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

בן חכם ישמח אב. כַּאֲשֶׁר הֵבֵן טוֹב, כֵּל בְּנֵי הָעוֹלָם זוֹכְרִים אֶת אֲבוֹיו לְטוֹב

אָלֵא בֵּא רֵאָה, כְּתוּב (משלי י) בֵּן חָכֵם יִשְׂמַח אָב. כַּאֲשֶׁר הֵבֵן טוֹב, כֵּל בְּנֵי הָעוֹלָם זוֹכְרִים אֶת אֲבוֹיו לְטוֹב. וּכְשֶׁהוּא רַע, כֵּל זוֹכְרִים אֶת אֲבוֹיו לְרַע. אָדָם, מִשׁוּם שֶׁחָטָא וְעָבַר עַל מִצְוֹת רַבּוּנוֹ, כְּשֶׁבָאוּ אוֹתָם שְׁמֵרְדוּ בְּרַבּוֹנָם מַה כְּתוּב? אֲשֶׁר בְּנוֹ בְּנֵי הָאָדָם. אָדָם הִרְאִישׁוֹן שְׁמֵרַד בְּרַבּוּנוֹ וְעָבַר עַל מִצְוֹתוֹ, וְלָכֵן אֱלֹה תוֹלְדַת נֹחַ. אֱלֹה וְלֹא הִרְאִישׁוֹנִים. אֱלֹה שִׁיַּצְאוּ וְנִכְנְסוּ לְתוֹךְ הַתְּבֵה וְהוֹצִיאוּ תוֹלְדוֹת לְעוֹלָמִים. וְלֹא תוֹלְדוֹת אָדָם שִׁיַּצְא מִנֶּן עֵדֶן וְלֹא הוֹצִיֵא אוֹתָם מִשָּׁם.

בְּצֵלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ

בֵּא רֵאָה, אֵלֹו הוֹצִיֵא אָדָם תוֹלְדוֹת מִנֶּן עֵדֶן, לֹא הָיוּ מִשְׁמֵדִים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְלֹא נִחְשָׁד אֹר הַלְּבָנָה לְעוֹלָמִים, וְכֵלֶם הָיוּ קַיִמִים לְעוֹלָמִים, וְאִפְלוּ מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים לֹא עָמְדוּ לְפָנֵיהֶם בְּאוֹר וְזִיו וְחֻכְמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּצֵלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ. אָבֵל בִּיּוֹן שֶׁגָּרַם הַחֲטָא (דף סא ע"א) וַיִּצְא מִגֶּן עֵדֶן וְעָשָׂה תוֹלְדוֹת בַּחוּץ, לֹא הִתְקַיְמוּ בְּעוֹלָם וְלֹא הָיוּ בְּרֵאוּי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וְכִי אִיךְ יִכְלוּ לַעֲשׂוֹת תוֹלְדוֹת שָׁם, שֶׁהָרִי אֲלֻמְלֵא לֹא נִמְשַׁךְ עָלָיו יֵצֵר הָרַע וְחָטָא, וְיִתְקַיֵּם הוּא בְּעוֹלָם לְבָדוֹ וְלֹא יַעֲשֶׂה תוֹלְדוֹת? כְּמוֹ זֶה אֲלֻמְלֵא שֶׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַגְל אֲלֻמְלֵא לֹא אִתְּמַשִּׁיךְ עֲלֶיהָ יֵצֵר הָרַע וְחָטָא אִתְּקַיֵּים אִיהוּ בְּעַלְמָא בְּלַחוּדוּי וְלֹא יַעֲבִיד

זוהר הקדוש ארמית

אָלֵא תָא חַזִּי, כְּתוּב (משלי י) בֵּן חָכֵם יִשְׂמַח אָב. כֵּד בְּרָא טוֹב, כֵּל בְּנֵי עֲלָמָא דְכָרִין לִיה לְאָבוּי לְטוֹב. וְכֵד אִיהוּ בֵּישׁ, כֵּלֵא דְכָרִין לִיה לְאָבוּי לְבֵישׁ. אָדָם בְּגִין דְּחָטָא וְעָבַר עַל פְּקוּדָא דְמְרִיָה, כֵּד אָתוּ אֲנֹן דְמֵרְדוּ בְּמְרִיהוֹן מַה כְּתוּב אֲשֶׁר בְּנוֹ בְּנֵי הָאָדָם בְּנוֹי (ע"א) דְאָדָם קְדַמָּא דְמֵרַד בְּמְרִיָה וְעָבַר עַל פְּקוּדֵיהָ. וּבְגִינֵי כֵךְ אֱלֹה תוֹלְדוֹת נֹחַ. אֱלֹה וְלֹא קְדַמָּא. אֱלֹה דְנִפְקוּ וְעָאלוּ גוֹ תִּיבָה וְאִפְּיִקוּ תוֹלְדֵין לְעֵלְמִין וְלֹא תוֹלְדוֹת אָדָם דְנִפְקוּ מִגְּנֵתָא דְעֵדֶן וְלֹא אִפְּיִקוּ לֹון מִתְּמִין.

פרשת נח דף סא ע"א

תָּא חַזִּי, אֵלֹו אִפְּיִק אָדָם תוֹלְדוֹת מִגְּנֵתָא דְעֵדֶן, לֹא יִשְׁתַּצֵּן לְדָרֵי דְרִין. וְלֹא אִתְּחַשֵּׁד נִהוּרָא דְסִיְהָרָא לְעֵלְמִין. וְכֵלֵהוּ הָיוּ קַיִימִין לְעֵלְמִין. וְאִפְּלוּ מִלְּאָכִי עֲלָי לֹא קַיִימֵי קַמִּיָהוּ בְּנִהוּרָא וְזִיּוּא וְחֻכְמָתָא. כְּמָא דְאָתָא אָמַר בְּצֵלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ. אָבֵל בִּיּוֹן דְגָרִים (דף סא ע"א) חֲטָאָה וְנִפְקוּ אִיהוּ מִגְּנֵתָא דְעֵדֶן וְעָבַד תוֹלְדוֹת לְבַר. לֹא אִתְּקַיְימוּ בְּעַלְמָא וְלֹא הָיוּ כְּדָקָא חַזִּי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה וְכִי הִיךְ יִכְלוּ לְמַעֲבַד תוֹלְדוֹת תְּמִין דְהָא בְּעַלְמָא בְּלַחוּדוּי וְלֹא יַעֲבִיד

זוהר הקדוש לשון הקודש

והמשיכו עליהם יצר הרע, לא יעשו לעולמים
תולדות ולא יבאו דורות אחרים לעולם.

אמר לו, אלמלא לא חטא אדם, לא יעשה תולדות
כמו זה מצד של יצר הרע, אבל יעשה
תולדות מצד של רוח הקדש. שעבשו אינו עושה
תולדות אלא מצד היצר הרע, ומשום שכל
תולדות בני האדם בלם מן הצד של יצר הרע, לכן
אין להם קיום, ואי אפשר להם להתקיים, שהצד
האחר מערב בהם [ואפשר להם בצד האחר].

מהתבה יצאו כל דורות העולם

אבל אלמלא לא חטא אדם ולא גרש מגן עדן,
היה עושה תולדות מצד של רוח הקדש,
שקדושים כמלאכים עליונים עומדים לדורי דורות
כמו שהיה למעלה. כיון שחטא והוליד בנים מחוץ
לגן עדן ולא זכה להוציאם מן הגן, לא התקיימו
אפלו להשתרש בעולם הזה, עד שבא נח, שהוא
צדיק, ונכנס בתבה, ומתתבה יצאו כל דורות
העולם, ומשם התפזרו לכל ארבע רוחות העולם.

וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. למה
נשחתה? משום כי השחית כל בשר את
דרבו, כמו שנאמר. רבי חייא פתח פסוק ואמר,
(וינה א) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרבם
הרעה.

זוהר הקדוש ארמית

תולדות. כגוונא דא אלמלא
דחבו ישראל בעגלא ואמשיכו
עליהו יצר הרע לא עבדו
(במדבר קפט א) תולדות לעלמין
ולא ייתון דרין אחרנין
לעלמא.

אמר ליה אלמלא לא חטא
אדם לא עביד תולדות כגוונא
דא מסטרא דיצר הרע. אבל
עביד תולדות מסטרא דרוחא
קדישא. דהשתא לא עביד
תולדות אלא מסטרא דיצר
הרע. וכגין דכל תולדות דבני
נשא בלהו מסטרא דיצר הרע,
בגין כך לית לון קיום. ואי
אפשר לון לאתקיימא, דסטרא
אחרא אתערב בהו. (ז"ח ל"ג
ואפשר לון בסטרא אחרא).

אבל אלמלא לא חטא אדם
ולא אתתרך מגנתא דעדן. הנה
עביד תולדות מסטרא דרוח
קודשא דקדישין כמלאכי
עלאין קיימין לדרי דרין
כגוונא דלעילא. כיון דחטא
ואוליד בנין לבר מגנתא דעדן,
ולא זכה לאפקא לון מגנתא,
לא אתקיימו אפלו לאשתרשא
בעלמא דא. עד דאתא נח
דאיהו צדיק ועאל בתבה. ומן
תבה נפקו כל דרין דעלמא. ומתמן אתבדרו לכל ארבע רוחי עלמא. (שייך לקמן ריש סב):

וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. אמאי נשחתה. בגין כי השחית כל בשר את דרבו,
כמה דאתמר. רבי חייא פתח קרא ואמר (וינה א) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו
מדרבם הרעה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ישראל נותנים עז לאלהים שמעמידים את העולם

בא ראה, בשעה שבני אדם זוכים ושומרים את מצוות התורה, אז הארץ מתחזקת ונמצאת בה כל השמחה. מה הטעם? משום שהשכינה שורה על הארץ. ואז הכל, עליונים ותחתונים, בחדוה. ובשבני אדם משחיתים דרכיהם ולא שומרים את מצוות התורה וחוטאים לפני רבונם, אז כביכול דוחים את השכינה מהעולם, ונשארת הארץ משחחית, שהרי השכינה נדחתה ולא שורה עליה, ואז היא נשחחית. מה הטעם נשחחית? משום ששורה רוח אחרת עליה שמחבלת את העולם. ועל זה אומרים, שישׂראל נותנים עז לאלהים שמעמידים את העולם. אלהים זו שכינה.

כמו שבדור המבול, שמשום החמס שהיה ביניהם, הייתה ביניהם שנאה ואיבה

ואם חס ושלום אם ישׂראל ימצאו רשעים, מה כתוב? (תהלים ו) רומה על השמים אלהים וגו', משום שרשת הכינוי לפעמי. כפף נפשי, בסבת חמס ושאנת חנם. כרו לפני שוחה וגו', כמו שבדור המבול, שמשום החמס שהיה ביניהם, הייתה ביניהם שנאה ואיבה.

ארץ ישראל לא שורה עליה מנפה ולא שלית אחר פרט לקדוש-ברוך-הוא לבדו

יכול אף בארץ ישראל כן? והרי שנינו שארץ ישראל לא שורה עליה רוח אחרת ולא

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי, בשעתא דבני נשא זכאן ונטרי פקודי דאורייתא, כדין ארעא אתתקפת, וכל חידו אשתפחת בה. מאי טעמא בגין דשכינתא שריא על ארעא. וכדין פלא עלאי ותתאי בחדוה. וכד בני נשא מחבלן ארתיהו ולא נטרי פקודי אורייתא וחסאן קמי מאריהון, וכדין כביכול דחיין לה לשכינתא מעלמא ואשתארת ארעא מחבלא. דהא שכינתא אתדחייא ולא שריא עליה וכדין אתחבלת. בגין דשריא רוחא אחרא עליה דמחבלא עלמא. ועל דא אמרינן דישׂראל יבבי עוז לאלהים דמקימין עלמא. אלהים דא שכינתא.

ואם חס ושלום אי ישראל ישתכחו חייבין מה כתיב, (תהלים ו) רומה על השמים אלהים וגו' משום דרשת הכינוי לפעמי. כפף נפשי בסבת חמס ושאנת חנם. כרו לפני שוחה וגו' כגוונא דדור המבול דבגין חמס דהות ביניהון הנה ביניהון שנאה ודכבו.

יכול אף בארעא דישׂראל כן. והא תנינן ארעא דישׂראל לא שריא עליה רוחא אחרא ולא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ממנה אחר חוץ מהקדוש ברוך הוא בלבדו. בא ראה שארץ ישראל כף היא שלא שורה עליה ממנה ולא שליח אחר פרט לקדוש-ברוך-הוא לבדו, אבל שעה אחת שורה עליה להשחית את בני האדם. מנין לנו? מדוד, שכתוב (דברי הימים א כא) וירא דוד את מלאך ה' וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים, ואז נשחתה הארץ.

המלאך הגאל אתי

אמר רבי אלעזר, אפלו באותה שעה הקדוש ברוך הוא היה. כתוב פאן מלאך ה', וכתוב שם (בראשית מח) המלאך הגאל אתי, וכתוב ויסע מלאך האלהים. הן לטוב הן לרע שולט עליה הקדוש ברוך הוא. לטוב - משום שלא נמסרה תחת שאר הממנים, וכל דירי העולם יתביישו ממעשיהם. לרע - כדי שלא ישמחו אלה לשלט עליה. ואם תאמר, והרי כתוב (איכה א) כי ראתה גוים באו מקדשה, והחריבו ביתה. ואם לא שולטים אותם ממנים, לא נחרב המקדש!

בא ראה, כתוב כי אתה עשית, וכתוב (שם ב) עשה ה' אשר זמם. בא ראה, כתוב וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. נשחתה ודאי, כמו שגאמר. כך גם (יונה ג) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרךם הרעה. שהרי אז הארץ קוראת למעלה ועולה בעליה עליונה ומקשטת פניה בנקבה שמתקשטת אל הזכר, כך גם הארץ, שהרי גדלה בנים צדיקים למלך.

ממנא אחרא בר קודשא בריך הוא בלחודוי. תא חזי, דארעא דישראל הכי הוא דלא שריא עלה (פר ע"ב) ממנא ולא שליחא אחרא בר קודשא בריך הוא בלחודוי. אבל שעתא תדא מגלן מדוד דכתוב, (דברי הימים א כא) וירא דוד את מלאך ה' וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים וכדין אתחבלת ארעא.

אמר רבי אלעזר אפלו בההיא שעתא קודשא בריך הוא היה. כתיב הכא מלאך ה'. וכתוב התם (בראשית מח) המלאך הגאל אותי. וכתוב (שמות יד) ויסע מלאך האלהים. הן לטב והן לביש קודשא בריך הוא שליט עליה. לטב בגין דלא אתמסרא תחות שאר ממנן, וכל דיירי עלמא יכספון מן עובדייהו. לביש בגין דלא יחדון אנון לשלטאה עליה. ואי תימא (ד"א ל"ג לא) והא כתיב, (איכה א) כי ראתה גוים באו מקדשה וחרבו ביתא ואי לאו שלטין אנון ממנן לא אתחרב מקדשא.

תא חזי, כתיב כי אתה עשית וכתוב עשה ה' אשר זמם. תא חזי, כתיב וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. נשחתה ודאי כמה דאתמר. הכי נמי (יונה ג) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרךם הרעה. דהא כדין ארעא קראת לעילא וסלקא בסליקו עליה ומקשטא אנפאה. כנוקבא דמקשטא לגבי דכורא. הכי נמי ארעא. דהא גדילת בנין זכאין למלכא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ

ועבשו שלא שבו דור המבול מה בתוב? וירא אלהים את הארץ והנה נשחיתה, פאשה שנטמאה והסתירה פניה מבעלה. ובזמן שמתרבים חטאי בני האדם בגלוי, הארץ שמה פניה בנקבה שאין לה בושא מכל, כמו שנתאמר (ישעיה כד) והארץ חנפה תחת ישביה. ועל זה וירא כי נשחיתה ודאי. מה הטעם? משום כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ.

רבי אלעזר הלך אל רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמיו. בין שראה אותו, התקין לו שמיח של כסוי במוטות של עץ, וישבו. אמר לו חמיו, אפשר ששמעת מאביך זה שכתוב (איכה ב) עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם?

אמר לו, הרי פרשוה החברים, בצע אמרתו - שקרע האדרת שלו. אשר צוה מימי קדם - שהרי אותה האדרת צוה מאותם ימים ראשונים עליונים, וביום שחרב בית המקדש קרע אותה, משום שהאדרת הזו היא כבודו ותקונו, וקרע אותה.

עשה ה' אשר זמם

אמר לו, עשה ה' אשר זמם, וכי מלך חושב [קדם] להרע לבניו עד שלא יבאו לח א! אמר לו, (משל) למלך שהיה לו בלי יקר, ובכל יום היה פוחד עליו שלא ישבר והיה מסתכל בו ומצא בגין דהאי פורפירא איהי יקרא דיליה ותיקונא דיליה ובזע ליה.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף טא ע"ב

והכא דלא תבו דרא דטופנא מה פתיב וירא אלהים את הארץ והנה נשחיתה וגו' כאתתא דאסתאבת ואסתירת אנפקא מבעלה. ובזמנא דאסגיאנו חובי בני נשא באתגליא, ארעא שויתא אנפקא בנקבא דלית לה כסופא מכלא כמה דאת אמר, (ישעיה כב) והארץ חנפה תחת יושביה. ועל דא וירא כי נשחיתה ודאי. מאי טעמא בגין כי השחית כל (דף טא ע"ב) בשר את דרכו על הארץ.

רבי אלעזר אזל לגביה דרבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמוי. בין דחמא ליה אתקין ליה תופסיתא (ס"א טופסיסא) דקומרא במטון דקולפא ויתיבו. אמר ליה חמוי אפשר דשמעת מאבוך האי דכתיב (איכה ב) עשה יי אשר זמם בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם.

אמר ליה הא אוקמוה חבריא. בצע אמרתו, דבזע פורפירא דיליה. אשר צוה מימי קדם, דהא פורפירא פקיד לה מאנון יומי קדמאי עלאי, וביומא דאתחריב בי מקדשא בזע לה.

אמר ליה עשה יי אשר זמם. וכי מלכא חשיב (קודם) לאבאשא לבניו עד לא ייתון למחטי. אמר ליה למלכא דהוה ליה מאן יקר, ובכל יומא הוה דחיל עליה דלא יתבר והוה מסתכל

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

חַן בְּעֵינָיו. לְיָמִים בָּא בְּנוֹ וְהִרְגִּיז אֶת הַמֶּלֶךְ. לָקַח הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ כְּלֵי יָקָר וְשָׁכַר אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם.

ביה ותקין בעינוי. ליומין אתא בריה וארגיז ליה למלכא, נטל מלכא ההוא מאן יקר ותבר ליה. הדא הוא דכתיב עשה יי אשר זמם.

מיום שנבנה בית המקדש היה הקדוש ברוך הוא מסתכל בו וְחָבִיב עָלָיו הַרְבֵּה

תא חזי, מן יומא דאתבני בי מקדשא הנה קודשא בריך הוא מסתכל ביה וחביב עליה סגי והנה דחיל עלייהו דישאל דיחטון ויחרב בי מקדשא. וכן בכל זמנא דהנה אתי לגבי בי מקדשא הנה לביש ההוא פורפירא. לכתר דגרמו חובין וארגיזו קמי מלכא אתחרב בי מקדשא ובזע ההוא פורפירא (ד"א גריס חס ההוא פורפירא ואתחרב בי מקדשא) הינו דכתיב עשה יי אשר זמם.

בא ראה, מיום שנבנה בית המקדש היה הקדוש ברוך הוא מסתכל בו וְחָבִיב עָלָיו הַרְבֵּה, וְהָיָה פוֹחֵד עַל יִשְׂרָאֵל שְׂיִחַטְאוּ וְיִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְכֵן בְּכָל פַּעַם שֶׁהָיָה בָּא אֶצֶל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הָיָה לוֹבֵשׁ אוֹתָהּ אֲדָרֶת. אַחֲרַיִם שְׁגָרְמוּ הַחַטָּאִים וְהִרְגִּיזוּ לְפָנָי הַמֶּלֶךְ, נִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְקָרַע אוֹתָהּ הָאֲדָרֶת [קרע אותה האדרת ונחרב בית המקדש]. הִינּוּ שְׁכָתוֹב עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם.

בכל דור ודור שעושה דין ברשעי העולם, תדוה ותשבחת לפני הקדוש ברוך הוא

בצע אמרתו וגו' [האמרתו ישבה בראש אמיר, והרי התעטרו עמרה לראש ואילן נאה לפניו, והיא מימי קדם ודאי, ואז עצבות לפניו בכתים החיצונים ודאי, (ישעיה לג) והן אראלם צעקו חצה, (שם כב) ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא וגו']. הינו בזמן שנחרב בית המקדש. אבל בזמן אחר אין תדוה לפני הקדוש ברוך הוא כמו זמן שאובדים רשעי העולם ואותם שהרגיזו לפניו. זהו שכתוב (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. דארגיזו קמיה הדא הוא דכתיב, (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. וכן בכל דרא ודרא דעביד דינא בחייבי עלמא. תדוה ותושבחתא קמי קודשא בריך הוא.

בצע אמרתו וגו' [האמרתו הזו כתחלה ישבה בראש אמיר, והרי התעטרו עמרה לראש ואילן נאה לפניו, והיא מימי קדם ודאי, ואז עצבות לפניו בכתים החיצונים ודאי, (ישעיה לג) והן אראלם צעקו חצה, (שם כב) ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא וגו']. הינו בזמן שנחרב בית המקדש. אבל בזמן אחר אין תדוה לפני הקדוש ברוך הוא כמו זמן שאובדים רשעי העולם ואותם שהרגיזו לפניו. זהו שכתוב (משלי יא) ובאבד רשעים רנה.

דארגיזו קמיה הדא הוא דכתיב, (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. וכן בכל דרא ודרא דעביד דינא בחייבי עלמא. תדוה ותושבחתא קמי קודשא בריך הוא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

בְּכֹל דוֹר וְדוֹר שְׁעוֹשֶׂה דִּין בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, חֲדוּה וְתִשְׁבַּחַת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי שִׁנִּינוּ שְׂאֵין חֲדוּה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִּין בְּרִשְׁעִים אֲלֵא? בֹּא רֵא, בְּשַׁעָה שְׁנַעֲשֶׂה דִּין בְּרִשְׁעִים, חֲדוּוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת לְפָנָיו עַל שִׁנְאָבְדוֹ מֵהָעוֹלָם. וְהַדְּבָרִים הִלְלוּ בְּשִׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהִמְתִּין לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ אֵלָיו מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה בָהֶם דִּין עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּם, [ועד] שֶׁלֹּא נִשְׁלַם חֲטָאָם, כְּמוֹ שִׁנְאָמַר (בראשית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן הָאֱמוּרִי עַד הַנְּהָ, אִזְ אִין חֲדוּה לְפָנָיו, וְרַע לְפָנָיו עַל שִׁנְאָבְדוֹ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִּין בְּטָרָם מִגִּיעַ זְמַנָּם

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה עוֹשֶׂה בָהֶם דִּין טָרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם? אֲלֵא הֵם גָּרְמוּ רַע לְעַצְמָם, שֶׁהֲרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִּין בְּטָרָם מִגִּיעַ זְמַנָּם, אֲלֵא מוֹשׁוֹם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִם יִשְׂרָאֵל לְהַרַע לָהֶם, וְלִכֵּן עוֹשֶׂה בָהֶם דִּין וּמֵאֲבָדָם מֵהָעוֹלָם בְּלֹא הַזְמַן. וְהוּוֹ שָׁרַע לְפָנָיו. וְלִכֵּן הִטְבִּיעַ מִצְרִים בֵּינָם, וְהָאֲבִיד שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל בִּימֵי יְהוֹשֻׁפָט, וְכֵן כָּלָם, שֶׁהֲרֵי מוֹשׁוֹם יִשְׂרָאֵל נֶאֱבָדוּ לְפָנָי זְמַנָּם.

אֲבָל כְּשֶׁהִשְׁלַם הַזְמַן שֶׁחֲכָה לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ, אִזְ חֲדוּה וְתִשְׁבַּחַת לְפָנָיו עַל שִׁנְאָבְדוֹ מֵהָעוֹלָם, פָּרַט לְזְמַן שֶׁחֲרִב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁאָף עַל גַּב שֶׁהִשְׁלַם הַזְמַן שֶׁלָּהֶם שֶׁהִרְגִּיזוּ לְפָנָיו, לֹא הִיִּתָה

זוהר הקדוש ארמית

וְאִי תִימָא הָא תַּנִּינָן דְּלִית חֲדוּה קַמִּי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדֵ אִיהוּ עָבִיד דִּינָא בְּחַיִּיבָא. אֲלֵא תֵא חַזִּי, בְּשַׁעָתָא דַּאֲתַעְבִּיד דִּינָא בְּחַיִּיבָא, חֲדוּוֹן וְתוֹשְׁבַחְתָּן קַמִּיהָ עַל דַּאֲתַאֲבִידוּ מֵעֲלָמָא. וְהִנֵּי מִלִּי כְּדֵ מְטָא הֵהוּא זְמַנָּא (ק"ג ב, קכ"א ב) דְּאוּרִיךְ לֹוֹן וְלֹא תֵאֲבָן לְגַבְיָה מַחוּבִּייהוּ. אֲבָל אִי אַתַּעְבִּיד בְּהוּ דִּינָא עַד לֹא מְטָא זְמַנִּייהוּ, (ועד דלא אשתלים חובייהו, כמא דאת אמר, (בראשית טו)) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן הָאֱמוּרִי עַד הַנְּהָ, כְּדִין לִית חֲדוּה קַמִּיהָ וְכַאִישׁ קַמִּיהָ עַל דַּאֲתַאֲבִידוּ.

וְאִי תִימָא אִיהוּ עַד לֹא מְטוּ זְמַנִּייהוּ אַמַּאי עָבִיד בְּהוּ דִּינָא. אֲלֵא אַנּוּן אַנּוּן גְּרַמִּין בִּישָׂא לְגַרְמִייהוּ. דֵּהָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא עָבִיד בְּהוּ דִּינָא עַד לֹא מְטָא זְמַנִּייהוּ. אֲלֵא גְּרַמִּין דְּמִשְׁתַּתְּפִי בְּהַדִּייהוּ דִּישְׂרָאֵל לֹאֲבַאֲשָׁא לֹוֹן. וְכַגִּין כְּךָ עָבִיד בְּהוּ דִּינָא וְאוּבִיד לֹוֹן מֵעֲלָמָא בְּלֹא זְמַנָּא. וְדָא הוּא דַּאֲבַאֲשִׁשׁ קַמִּיהָ. וְכַגִּין כְּךָ אֲטַבַּע מִצְרָאֵי בִּימָא. וְאוּבִיד שִׁנְאִייהוֹן דִּישְׂרָאֵל בִּימֵי יְהוֹשֻׁפָט. וְכֵן כָּלָהוּ. דֵּהָא גְּבִינִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל אַתַּאֲבִידוּ בְּלֹא זְמַנָּא.

אֲבָל כְּדֵ אֲשַׁתְּלִים זְמַנָּא דְּאוּרִיךְ לֹוֹן וְלֹא תְבוּ. כְּדִין חֲדוּה וְתוֹשְׁבַחַתָּא קַמִּיהָ עַל דַּאֲתַאֲבִידוּ מֵעֲלָמָא. כִּי בְּזְמַנָּא דַּאֲתַחְרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא. דַּאֲף עַל גַּב דַּאֲשַׁתְּלִים זְמַנָּא דְּלֵהוֹן דַּאֲרַגִּיזוּ קַמִּיהָ, לֹא הוּוֹ חֲדוּה קַמִּיהָ. וּמֵהֵהוּא זְמַנָּא לֹא הוּוֹ חֲדוּה לְעִילָא וְתַתָּא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

חֲדוּה לְפָנָיו. וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא הִיְתָה חֲדוּה לְפָנָיו לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

כִּי לִימִים עוֹד שְׁבַעָה אֲנָכִי מִמְטִיר עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הֲנִי אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה מֵאֵי עֲבִידֵי תִיְהוֹ. אֲלֵא אַרְבָּעִים יוֹם לְאַלְקָאָה חִיִּיבִי עֲלֵמָא וּכְתִיב, (דְּבָרִים כה) אַרְבָּעִים יָכֵנוּ לֹא יוֹסִיף, לְקַבֵּל אַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא לְכָל חַד עֲשָׂרָה. בְּגִין דְּבַר נֶשׁ מֵאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא אֲתַבְרִי. וְעַל דָּא וּמְחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם. וְאַצְטְרִיף אַרְבָּעִים לְאַלְקָאָה וְלֹאֲתַמְחִי עֲלֵמָא.

אֲנָכִי מִמְטִיר עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה כִּי לִימִים עוֹד שְׁבַעָה אֲנָכִי מִמְטִיר עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה הֲלָלוּ, מַה מְעִשִּׂיהֶם? אֲלֵא אַרְבָּעִים יוֹם לְהִלְקוֹת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם, וְכַתוּב (דְּבָרִים כה) אַרְבָּעִים יָכֵנוּ לֹא יוֹסִיף, בְּגִנְדֵי אַרְבָּעָה רוּחוֹת הָעוֹלָם, לְכָל אַחַד עֲשָׂרָה. מִשׁוּם שֶׁבֵּן אָדָם נִבְרָא מֵאַרְבָּעָה רוּחוֹת הָעוֹלָם, וְעַל זֶה וּמְחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם. וְצְרִיף אַרְבָּעִים לְהִלְקוֹת וּלְמַחוֹת אֶת הָעוֹלָם.

כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ

רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוִי לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ פְּסוּק זֶה [שְׁאֵמְרוּ] שְׁכַתוּב וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ (דף סב ע"א) לְפָנָיו הָאֱלֹהִים. אִם בְּנֵי אָדָם חֲטָאוּ - הָאָרֶץ בְּמַה חֲטָאָה? אָמַר לוֹ, מִשׁוּם שְׁכַתוּב כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. כְּמוֹ זֶה, (ויקרא יח) וּתְטַמְּא הָאָרֶץ וְאִפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ. אֲלֵא בְּנֵי אָדָם חֲטָאוּ. וְאִם תֹּאמַר, הָאָרֶץ בְּמַה? אֲלֵא עֵקֶר הָאָרֶץ הֵם בְּנֵי הָאָדָם, וְהֵם מְשַׁחֲתִים אֶת הָאָרֶץ וְהִיא נִשְׁחַתֶּת, וְהַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכַתוּב וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחַתְתָּה כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.

כִּי לֹא אֵל חֲפָץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְרֹד רַע. פָּרַט לְתַשׁוּבָה גְדוּלָּה בְּאֵר רְאָה, כָּל חֲטָאֵי הָאָדָם כָּלָם, הִשְׁחַתְתָּם תְּלוּיָה

פרשת נח דף טו.

רַבִּי יִצְחָק הָיָה שְׂכִיחַ קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לִיָּה הָאֵי קָרָא (דְּקָאֵמְרִי) דְּכְתִיב וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ (דף סב ע"א) לְפָנָיו הָאֱלֹהִים. אִי בְּנֵי נֶשָׂא חֲטָאֵן אַרְעָא בְּמַה. אָמַר לִיָּה בְּגִין דְּכְתִיב כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ כְּמָה דְּאֲתַמְרַ. כְּגוֹוֹנָא דָא (ויקרא יח) וּתְטַמְּא הָאָרֶץ וְאִפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ. אֲלֵא בְּנֵי נֶשָׂא חֲטָאֵן וְאִי תִימָא אַרְעָא בְּמַה, אֲלֵא עֵקֶרָא דְאַרְעָא בְּנֵי נֶשָׂא אַנּוּן. וְאַנּוּן מַחְבְּלִין אַרְעָא וְהִיא אֲתַחְבְּלַת. וְקָרָא אוֹכַח דְּכְתִיב וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחַתְתָּה כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.

תֵּא חֲזִי, כָּל חֲטָאוֹי דְּבַר נֶשׁ כְּלָהוּ חֲבִלוֹתָא דִּילֵיהָ תְּלִין בְּתַשׁוּבָה. וְחֲטָאָה דְּאוֹשִׁיד זִרְעָא

זוהר הקדוש לשון הקודש

בתשובה. והחטא של שופך זרע על הארץ ומשחית דרכו ומוציא זרע על הארץ - משחית אותו ומשחית את הארץ, ועליו כתוב (ירמיה ב) נכתם עונך לפני, וכתוב בו (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרד רע. פרט לתשובה גדולה. וכתוב (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' ומיתתהו ה', והרי נתבאר.

נדונו במים, במה שהם חטאו. והמים היו רותחים ופושטים מהם את העור

אמר לו, למה דן הקדוש ברוך הוא את העולם במים ולא באש ולא בדבר אחר? אמר לו, סוד הוא, שהרי הם השחיתו דרכם בשביל שמים עליונים ומים תחתונים לא התחברו זכר ונקבה פראוי. [ומי הם המים העליונים? בינה, ומים תחתונים מלכות, ה"א עליונה ה"א תחתונה, וכאשר הם משחיתים, נסתלק י"ו, שהוא זכר, ונשאר ה"א בה"א ומים במים]. מה הם השחיתו דרכם, כמו זה מים זכריים ונקביים. ועל זה נדונו במים, במה שהם חטאו. והמים היו רותחים ופושטים מהם את העור, כמו שהשחיתו דרכם במים רותחים. דין כנגד דין. זהו שכתוב נבקעו כל מעינות תהום רבה. הרי מים תחתונים. וארכת השמים נפתחו - זה מים עליונים. מים עליונים ותחתונים.

מצאו בין הקרים עצמות בני אדם שהיו מאותם בני המבול רבי חייא ורבי יהודה היו הולכים בדרך, והגיעו רבי חייא ורבי יהודה היו אזלי בארשא. ומטו לגבי טורין ורברבן ואשכחו ביני טוריא גרמי

זוהר הקדוש ארמית

על ארעא ומחבלא ארחה ואפיק זרעא על ארעא, מחביל ליה ומחביל ארעא. ועליה כתיב, (ירמיה ב) נכתם עונך לפני. וכתוב ביה (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרד רע. בר בתשובה סגיא. וכתוב, (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי ומיתתהו יי והא אתמר.

אמר ליה אמאי דאין קודשא בריך הוא עלמא במיא ולא באשא ולא במלה אחרא. אמר ליה רזא הוא דהא אנון חבילו ארתיהו בגין דמיין עלאין ומיין תתאין לא אתחברו דכר ונוקבא פדקא יאות. ומאן אלין מיין עלאין בינה. ומיין תתאין מלכות. ה"א עלאה ה"א תתאה. וכד אנון מחבלין, אסתלק י"ו דהוא דכר, ואשתאר ה"א בה"א (ומיין במיין. מאן אנון דחבילו ארתיהו, כגוונא דא מיין דכורין ונוקבי. ועל דא אתרנו במיא במה דאנון חבו. ומיין הו רתיחן ופשטו משכא מנייהו כמה דחבילו ארתיהו במיין רתיחן. דינא לקבל דינא. הדא הוא דכתיב) נבקעו כל מעינות תהום רבה, הא מיין תתאין. וארובות השמים נפתחו דא מיין עלאין. מיין עלאין ותתאין.

רבי חייא ורבי יהודה היו אזלי בארשא. ומטו לגבי טורין ורברבן ואשכחו ביני טוריא גרמי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לְהַרִים גְּדוֹלִים, וּמִצְאוּ בֵּין הַהָרִים עֲצָמוֹת בְּנֵי אָדָם שֶׁהָיוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי הַמַּבּוּל, וּפָסְעוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פְּסִיעוֹת בְּעֵצֶם אַחַת. תִּמְהוּ. אָמְרוּ, הֵינּוּ מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲבֵרֵינוּ שֶׁהֵם לֹא הָיוּ פּוֹחֲדִים מִדִּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לְאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חִפְּצָנוּ. מַה עָשׂוּ? הָיוּ סוֹתְמִים בְּרַגְלֵיהֶם אֶת מַעֲיֵנוֹת הַתְּהוֹם, וּמִים רְתוּחִים יוֹצְאִים וְלֹא יָכְלוּ לַעֲמוֹד בָּהֶם, עַד שֶׁהָיוּ נִשְׁמָטִים וְנוֹפְלִים בְּאָרֶץ וּמְתִים.

בְּנֵי נֶשֶׁא דְהוּוּ מֵאֲנוּן בְּנֵי טוֹבְנָא. וּפָסְעוּ תְּלַת תְּלַת מָאָה פְּסִיעֵן בְּגַרְמָא חֲדָא. תְּוֹהוּ. אָמְרוּ הֵינּוּ דְאָמְרוּ חֲבֵרְנָא דְאֲנוּן לֹא הוּוּ מִסְתְּפֵי מִדִּינָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְכְּתִיב, (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לְאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חִפְּצָנוּ. מַה עֲבָדוּ. הוּוּ סְתִימִין בְּרַגְלֵיהוּ מִבּוֹעֵי תְהוּמָא. וּמִיִּין נְפָקִין רְתִיחִין וְלֹא יָכִילוּ לְמִיקַם בְּהוּ, עַד דְּהוּוּ נִשְׁמָטִין וְנִפְלוּ בְּאַרְעָא וּמִיִּיתִין.

נח הצדיק היה מתרה בבני דורו, ולא היו שומעים לו

בֹּא רֵאָה, נַח הַצַּדִּיק הָיָה מִתְּרָה בְּבְנֵי דוֹרוֹ, וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִבִּיא עֲלֵיהֶם דִּין הַגְּיָהֶנֶם. מַהוּ דִּין גְּיָהֶנֶם? אִשׁ וְשִׁלְגַּ, מִים וְאִשׁ. זֶה צוּנֵן וְזֶה רִתְחָה. וְכֹלֶם גְּדוּנּוּ בְּדִין הַגְּיָהֶנֶם וְאָבְדוּ מִהָעוֹלָם, וְאַחַר כֵּךְ הִתְקַים הָעוֹלָם כְּרָאוּי לוֹ. וְנִכְנַס נַח בַּתְּבָה וְהַכְּנִים בָּהּ כָּל מִין וּמִין [מִבְּרִיּוֹת] הָעוֹלָם. וְדָאֵי נַח עֵץ עוֹשֶׂה פְּרֵי הָיָה. וַיִּצְאוּ מִהַתְּבָה כָּל מִינֵי הָעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה.

תָּא חֲזִי נַח זְכָאָה, הָיָה אֲתֵרִי בְּבְנֵי דְרִיָּה וְלֹא הוּוּ שְׁמַעֵי לֵיהּ. עַד דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵייתִי עֲלֵיהוּ דִּינָא דְגִיָּהֶנֶם. מֵאֵי דִינָא דְגִיָּהֶנֶם אָשָׁא וְתִלְגָּא. מֵיָא וְאָשָׁא. דָּא צִינָא וְדָא רְתִיחָא. וְכִלְהוּ בְּדִינָא דְגִיָּהֶנֶם אֲתַדְּנוּ וְאֲתַאבִּידוּ מִעֲלָמָא. וְלְבַתַּר אֲתַקִּיִּים עֲלָמָא כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ. וְעָאֵל נַח בַּתְּבָה וְאֲעִיל בָּהּ כָּל זִינָא וְזִינָא (ד"א מִבְּרִיּוֹ) דְּעֲלָמָא. וְדָאֵי נַח עֵץ עוֹשֶׂה פְּרֵי הָיָה. וְנִפְקוּ מִן תְּבָה כָּל זִינֵי עֲלָמָא כְּגוֹנָא דְלַעֲלֵא.

נח נקרא איש צדיק

בֹּא רֵאָה, כְּשַׁעֵץ זֶה עוֹשֶׂה הַפְּרִי, מִתְּחִבֵּר בְּעֵץ פְּרֵי כָּל אוֹתָם מִינִים שֶׁלְּמַעְלָה חֵיוֹת גְּדוֹלוֹת וְקַטְּנוֹת, וְכְּמָה מִינִים כָּל מִין לְמִינוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חֵיוֹת קַטְּנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. כְּמוֹ זֶה נַח בַּתְּבָה. וְכֹלֶם יִצְאוּ מִהַתְּבָה, וְהִתְקַים הָעוֹלָם כְּמוֹ

תָּא חֲזִי, כִּד הָאֵי עֵץ עוֹשֶׂה פְּרֵי אֲתַחֲבֵר בְּעֵץ פְּרֵי כָּל אֲנוּן זִינֵין דְלַעֲלֵא חֵיוֹן רַבְּרָבִין וְזַעֲרִין וְכְּמָה זִינֵין וְכָל חַד לְזִינֵיהּ כְּמָא דְאֵת אֲמַר, (תהלים קד) חֵיוֹת קַטְּנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. כְּגוֹנוֹא דָּא נַח בַּתְּבָה. וְכִלְהוּ נִפְקוּ מִן תִּיבּוֹתָא וְאֲתַקִּיִּים עֲלָמָא כְּגוֹנָא דְלַעֲלֵא. וּבְגִינֵי כֵךְ נַח אִישׁ הָאֲדָמָה אֲקָרִי. נַח אִישׁ צַדִּיק אֲקָרִי וְהָא אוּקְמוּהּ.

זוהר הקדוש ארמית

רבי חייא אמר תלת מאה שנין
עד לא אתי טופנא הוה נח
אתרי בהו על עובדיהון ולא
הוו שמעין ליה. עד דקודשא
ברוך הוא אשלים ומנא דאוריך
לון ואתאבידו מעלמא.

תא חזי, מה פתיב לעילא ויהי
פי החל האדם לרוב על פני
האדמה ובנות ילדו להם. והו
אזלין ערטילאין לעיניהון
דכלא. מה פתיב, (בראשית ו)
ויראו בני האלהים את בנות
האדם וגו'. ודא הוה יסודא
ועקרא למיגד בחוביהון עד
דגרים לון לאשתצאה מעלמא.
ובגין כך אתמשכאן בתר יצר
הרע ובגזעוי ושרשוי. ודחו
מהימנותא קדישא מביניהו.
ואסתאבו (נ"א ואיתאבידו) כמה
דאתמר. בגין כך קץ כל בשר
בא לפני, לאלפא קטיגוריא
עליהו:

השלמה מההשמות (סימן י')

רבי חזקיה אמר זכאה
חולקיהון דישראל דקודשא
ברוך הוא אתרעי בהון ויהב
להון אורייתא קדישא ואזקה
לון ויהב לון עיטא לאסתמרא
מעילא ותתא בגין דלא ישלוט
בהו בר קודשא ברוך הוא
ואינן ידעי לדחיא מנייהו כל
מקטרגין וכל קסטריין בגין
דיהון חולקא דערביה

ואחסנתיה כמא דאת אמר (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

זוהר הקדוש לשון הקודש

שְׁלֹמֶעֱלָה. וְלִכֵּן נִחַ נִקְרָא אִישׁ הָאֲדָמָה. נִחַ נִקְרָא
אִישׁ צָדִיק. וְהָרִי בְּאֲרוֹתָ.

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה עַד שָׁלָא בָּא הַמְּבֹוֹל הָיָה נִחַ מִתְּרָה בְּהֶם עַל
מַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ

רבי חייא אמר, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה עַד שָׁלָא בָּא
הַמְּבֹוֹל הָיָה נִחַ מִתְּרָה בְּהֶם עַל מַעֲשֵׂיהֶם
וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ, עַד שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַשְּׁלִים הַזֶּמֶן שֶׁחִפָּה לָהֶם וְאָבְדוּ מִהָעוֹלָם

דחו את האמונה הקדושה מביניהם

בֹּא רֵאֵה מַה פְּתוּב לְמַעְלָה, וְיָהִי בִּי הַחֵל הָאָדָם
לְרַב עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבְנוֹת יְלָדוּ לָהֶם. וְהָיוּ
הוֹלְכִים עֲרֻמִּים לְעֵין בַּל. מַה פְּתוּב? (בראשית ו)
ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. זוה היה
יסוד ועקר להמשך בחטאם עד שגורם להם
להשמד מהעולם, ולכן נמשכו אחר יצר הרע
ובגזעו ובשרשו ודחו את האמונה הקדושה
מביניהם, ונטמאו [נ"א: ונאבדו] כמו שנאמר. לִכֵּן
קָץ כָּל בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי - לְלַמֵּד קַטְגוֹרְיָה עֲלֵיהֶם.

אשרי חלקם של ישראל

רבי חזקיה אמר, אֲשֶׁרֵי חֵלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שֶׁהִתְרַצָּה בְּהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנָתַן
לָהֶם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהוֹחִיר אוֹתָם וְנָתַן לָהֶם
עֲצָה לְהִשְׁמַר מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה בְּדִי שְׁלָא יִשְׁלַט
בְּהֶם - רַק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם יוֹדְעִים לְדַחֹת
מֵהֶם כָּל הַמְּקַטְרְגִים וְכָל הָרוּחֹת, בְּדִי שִׁיְהִיו חֵלֶק
גּוֹרְלוֹ וִירְשָׁתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) בִּי חֵלֶק ה'
עִמּוֹ יַעֲקֹב חֵבֶל נַחֲלָתוֹ.

ואחסנתיה כמא דאת אמר (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג

בא ראה, ביום של ראש השנה הקדוש ברוך הוא יושב בדין על העולם, וכל בני העולם יושבים בחשבון, ואין מי שלא נכנס בחשבון, וספרי חיים ומתים נפתחים באותו יום. ובגלל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם, נתן להם עצה להנצל מפל הקטרוגים של מעלה שהם התמנו, וכן בכל זמן שהדין שורה על העולם. ביום זה מזמנים ישראל לעורר עליהם רחמים, ובמה? בשופר, שהקול הזה שיוצא עולה למעלה ומעורר שופר העליון, אז מתעוררים רחמים ממקומם, והקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג.

וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר ומתעוררים רחמים

וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר [ומעוררים] ומתעוררים רחמים, שהרי אותו קול שיוצא הוא התעוררות הרחמים, ואז המלשין לא יכול לעמוד לפני כסא הרחמים, שהרי לא בא מאותו צד ולא נמצא קמגוריא.

ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, ישראל עומדים בקדשת רבונם ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, וישראל עומדים בקדשת רבונם, באותו יום, כדי שלא יקרב מלשין למקדש, נותנים לו שעיר, שבא

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי ביומא דראש השנה קודשא בריך הוא יתיב בדינא על עלמא וכל בני עלמא יתבי בחושבנא ולא אית מאן דלא עאל בחושבנא וספרין דחיין ומתין פתיחן בההוא יומא וקודשא בריך הוא בגין דאתרעי בהו יתב לון עיטא לאשתזבא מפל קטרוגין דלעילא דאינון אתמנו וכן בכל זמנא דדינא שרייא על עלמא. בהאי יומא אדמנו ישראל לאתערא רחמי עליהו ובמה בשופר. דהא קלא דנפיק סליק לעילא ואתער שופר דלעילא כדין (מתערי) אתערו רחמי מאתריהו וקודשא בריך הוא קם מכורסייא דדינא ויתיב בכורסייא דרחמי ורחים עליהו דישראל ולא אתייהב רשו למקטרגא.

וישראל יתבי קמי קודשא בריך הוא בתיובתא ותקעי שופר (ומתערי) ואתערו רחמי דהא ההוא קלא דנפיק אתערותא דרחמי איהו וכדין דלטורא לא יכיל לקיימא קמי כורסייא דרחמי דהא לא אתי מההוא סטרא ולא אשתכח קטיגוריא.

ביומא דכפורי דאיהו חתימא דדינא וקיימי ישראל בקדושתא דמרייהו בההוא יומא בגין דלא יקרב דלטורא למקדשא יהבין ליה שעיר דאתי מסטרא דרוחא מסאבא והוא מסאבא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

מצד רוח הטמאה והוא טמא, ורוח טמאה נהנה ממנו. [והוא] הוא מתעסק בו, ולא מתקרב למקדש לטמא, ואז הפנים מאירות, וישראל נצולים ממנו.

ורוח מסאבא אתהני ביה (והוא) הוא אתעסק ביה ולא אתקרב למקדשא לסאבא (מסאבא) וכדין אנפין נהירין וישראל משתזבין מניה.

לא תראה את עצמך לפני המשחית שלא ישלט עליך

בא ראה, שנינו, בזמן שיש מות בעיר או בעולם [נ"א: שנתנה רשות למלאך המות להשחית] לא יראה אדם בשוק, משום שיש לו רשות למשחית להשחית הכל. משום כך אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה צריך להשמר, ולא תראה את עצמך לפני המשחית שלא ישלט עליך.

פרשת נח דף טג.

תא חזי, תנינן בזמנא דמותא אית במתא או בעלמא (נ"א דאתייהיב רשו למלאך המות לחבלא). לא יתחזי בר נש בשוקא. בגין דאית ליה רשו למחבלא לחבלא כלא. בגיני כך אמר ליה קודשא בריך הוא בעי לך לאסתמרא ולא תחזי גרמך קמי דמחבלא דלא ישלוט עלך.

ואם תאמר, מי נתן כפאן משחית, שהרי מים היו והתגברו? בא ראה, אין לך דין בעולם או בשמכה או בשנמסר העולם בדין, שלא נמצא אותו המשחית שהולך בתוך אותם הדינים שנעשים בעולם. גם כפאן במבול כך היה, והמשחית הולך בתוך המבול. והוא נקרא כך, שנבלל בשם הזה. ועל זה אמר הקדוש ברוך הוא לנח לשמר עצמו ולא יתראה בעולם.

ואי תימא מאן יהיב הקא מחבלא. דהא מיין הוו ואתגברו. תא חזי, לית לך דינא בעלמא או כד אתמחי או כד אתמסר עלמא בדינא, דלא אשתכח ההוא מחבלא דאזיל בגו אנון דינין דאתעבידו בעלמא. אנה הכי הקא טופנא הוה, ומחבלא אזיל בגו טופנא. ואיהו אקרי הכי דאתכליל בשמא דא. ועל דא אמר קודשא בריך הוא לנח לטמרא גרמיה ולא יתחזי בעלמא.

כל זמן שלא נראים פני אדם לפני המשחית, לא יכול לשלט עליו ואם תאמר, הרי התבה הזו נראית בתוך העולם הזה והמשחית הולך בתוכו? כל זמן שלא נראים פני אדם לפני המשחית, לא יכול לשלט עליו. מנין לנו? ממצרים, שכתוב (שמות יב) ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. מה הפעם? משום שהוא נמצא והוא יכול להשחית, ולא צריך

ואי תימא האי תיבותא אתחזי בגו האי עלמא ומחבלא אזיל בגויה. כל זמנא דלא יתחזי אפי דבר נש קמי מחבלא לא יכול לשלטאה עליה. מנלן ממצרים דכתיב, (שמות יב) ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. מאי טעמא בגין דאיהו אשתכח ויכול

זוהר הקדוש לשון הקודש

להתראות לפניו. לכן היה נחוץ וכל אלו שעמו בתוך התבה, והמושחית לא יכל לשלם עליהם.

פגשו בהרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך שהיו מימי המבול

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. פגשו באותם הרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך שהיו מימי המבול. אמר רבי חייא לרבי יוסי, הבקיעים הללו שהיו מימי המבול והקדוש ברוך הוא השאירם לדורי דורות, כדי שלא ימחה חמאם של הרשעים לפניו.

שפך דרך הקדוש ברוך הוא: לצדיקים שעושים רצונו - רוצה שיזכרו אותם למעלה ולמטה ולא ישכח זכרם לדורי דורות לטוב. כמו זה לרשעים שלא עושים רצונו - כדי שלא ישכח חמאם, ולהזכיר ענשיהם וזכרונם לרע לדורי דורות, היינו שפכתוב (ירמיה ב) נכתם עונך לפני וגו'.

לא התישב העולם עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ החיים

אמר רבי חייא, העולם היה בעני מיום שעבר אדם על מצוות הקדוש ברוך הוא, עד שבא נח והקריב קרבן והתישב העולם. אמר רבי יוסי, לא התישב העולם ולא יצאה הארץ מזהמת הנחש, עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ החיים, ואז התישב העולם.

זוהר הקדוש ארמית

הוא לחבלא. ולא אצטרף לאתחזאה קמיה. בגין כך הנה גניז נח וכל אנון דעמיה בתיבותא. ומחבלא לא יכיל לשלטה עלייהו:

רבי חייא ורבי יוסי היו אולי בארמא. אערע בהני טורי דקרו, חמו רשימין בקיעין בארמא דהוון מן יומי דטופנא. אמר ליה רבי חייא לרבי יוסי הני בקיעין דהוון מיומי דטופנא, וקודשא בריך הוא שביק לון לדרי דרין בגין דלא יתמחי חוביהון דרשיענא קמיה.

דכך ארחוי דקודשא בריך הוא. לזכאין דעבדין רעותיה, בעי דיזכרון להו לעילא ותתא ולא יתנשי דוכניהון לדרי דרין לטב. כגוונא דא לרשיעייא דלא עבדין רעותיה, בגין דלא יתנשי חוביהו ולאדכרא ענשיהו ודכניהון לביש לדרי דרין. היינו דכתיב, (ירמיה ב) נכתם עונך לפני וגו'.

פרשת נח דף טו:

אמר רבי חייא במסנותא הוה עלמא מיומא דעבר אדם על פקודי קודשא בריך הוא,

עד דאתא נח וקריב קרבן ואתישב עלמא. אמר רבי יוסי לא אתישב עלמא ולא נפקא ארעא מזהמא דנחש עד דקיימו ישראל על טורא דסיני ואתאחדו באילנא דחיי כדן אתישב עלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אלמלא שחזרו ישראל וחסאו לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו מתים לעולמים

ואלמלא שחזרו ישראל וחסאו לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו מתים לעולמים, שהרי נפסקה מהם זהמת הנחש. בין שחטאו, או נשברו אותם הלוחות הראשונים שהיתה בהם חרות של הכל, החרות מאותו הנחש שהוא קץ כל בשר. וכשקמו הלויים להרג הרג, או התעורר הנחש הרע והיה הולך לפניהם, ולא יכל לשלט בהם, משום שיששראל היו מודרזים בלם בחגורות מזינות, ולא יכל הנחש לשלט בהם. וכיון שאמר למשה (שמות לג) ועתה הורד עדיך מעליך, נתנה רשות לנחש הזה לשלט עליהם

בא ראה מה כתוב (ס), ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב. ויתנצלו? וינצלו צריך להיות! אלא ויתנצלו על ידי האחר, משום שנתנה רשות לנחש לשלט. את עדים מהר חרב, שקבלו מהר חרב בשנתנה תורה לישראל.

נח שהיה צדיק, למה לא היה מבטל מות מהעולם?

אמר רבי חייא, נח שהיה צדיק, למה לא היה מבטל מות מהעולם? אלא משום שעדין לא הסתלקה הזהמה מן העולם. ועוד, שהם לא האמינו בקדוש-ברוך-הוא, וכלם אחוזים בעלים של האילן למטה ומתלבשים ברוח טמאה. ועוד הוסיפו אחר כך לחטא וללכת אחר יצר הרע

זוהר הקדוש ארמית

ואלמלא דהדרו ישראל וחסבו קמיה קודשא בריך הוא לא היו מתין לעלמין. דהא אתפסק מנייהו זוהמא דנחש. כיון דחסבו כדין אתברו אנון לוחי קדמאי, דהוו בהו חירו דכלא. חירו דההוא נחש דאיהו קץ כל בשר. וכד קמו לינאי לקטלא קטלא, כדין אתער חוץא בישא והוה אזיל קמנייהו ולא יכיל לשלטאה בהו. בגין דהוו ישראל מזדרזין בלהו בחגירו מזיין ולא יכיל ההוא נחש לשלטאה בהו. וכיון דאמר למשה (שמות לג) ועתה הורד עדיך מעליך, אתייהיב רשו להאי נחש לשלטאה עלייהו.

תא חזי, מה כתיב, (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב. ויתנצלו וינצלו מבעי ליה. אלא ויתנצלו על ידא דאחרא בגין דאתייהיב רשו לנחש לשלטאה. את עדים מהר חרב דקבלו מטוץא דחורב כד אתייהיב אורייתא לישראל.

אמר רבי חייא נח דהוה צדיק אמאי לא הוה בטיל מותא מעלמא. אלא בגין דעד לא סלקת זוהמא מעלמא. ועוד דאנן לא הוו מהימנין ביה בקודשא בריך הוא וכלהו אחידן בטרפי אילנא לתתא ומתלבשאן ברוח מסאבא. ותו לבתר אוספו למחטי ולמהך בתר יצר הרע כד בקדמיתא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

בְּבְרָאשׁוֹנָהּ. וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁהִיא עֵץ הַחַיִּים, עֲדִין לֹא הוֹרִיד אוֹתָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַרְיֵן, וְעוֹד שֶׁהוּא מְשַׁךְ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם אַחַר כֵּךְ, שֶׁפְּתוּב וַיִּשְׁתַּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בַּתּוֹךְ אֶהְלֶה, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

אַרְבַּעַת מֵינֵי הַלּוּלָב הִלְלוּ שֶׁבְּכֻלָּם בָּאִים לְרִצּוֹת בְּעַד הָעוֹלָם

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ יְהוּדֵי אֶחָד שֶׁהָיָה בֹא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִישׁ הַזֶּה הוּא יְהוּדִי וְנִרְאָהוּ. בְּשֶׁהִגִּיעַ אֵלֵיהֶם, שָׁאָלוּ אוֹתוֹ. אָמַר לָהֶם, אֲנִי שְׁלִיחַ מִצְוָה, שֶׁהָרִי אֲנִי גָרִים בְּכִפְרָ רָאמִין, וְהִגִּיעַ זְמַן הַחֲגֵג, וְאֲנִי צְרִיכִים לְוֹלֵב עִם הַמִּינִים שְׁלוֹ עִמּוֹ, וְאֲנִי הוֹלֵךְ לְקַטֵּף אוֹתָם לְמִצְוָה. הִלְכוּ בְּאַחַד. אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ יְהוּדִי, אַרְבַּעַת מֵינֵי הַלּוּלָב הִלְלוּ שֶׁבְּכֻלָּם בָּאִים לְרִצּוֹת בְּעַד הָעוֹלָם [ג"א: על המים], שְׁמַעְתֶּם לְמָה אֲנִי צְרִיכִים אוֹתָם בְּחֲגֵג? אָמַר לוֹ, כְּבַר הָעִירוֹ בִּזְוֵה הַחֲבָרִים, אֲבָל אִם דְּבַר חֲדָשׁ הוּא תַחַת יָדְךָ - אָמַר אוֹתָהּ.

אָמַר לָהֶם, וְדָאֵי אוֹתוֹ מְקוּם שֶׁאֲנִי גָרִים בּוֹ הוּא קָטָן, וְכֻלָּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וַיֵּשׁ עָלֵינוּ תַלְמִיד חֶכֶם וַשְּׁמוֹ רַבִּי יִצְחָק בֶּר יוֹסִי מַחוּזָאָה, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם אוֹמֵר לָנוּ דְבָרֵי תוֹרָה חֲדָשִׁים, וְאָמַר שֶׁהָרִי בְּחֵג זְמַן הוּא לְשִׁלְטַן. [ישראל שולטים באותו זמן ולוקחים לולב שמראה שאנו נצחנו על כל אותם שנקראים המון העם ולשלט עליהם] [אזי

זוהר הקדוש ארמית

וְאוֹרִיִּיתָא קְדִישָׁא דְאִיְהִי אֵילָנָא דְחַיִּי אַכְתִּי לֹא נַחִית לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא. וְתוֹ דְאִיְהוּ אַמְשִׁיךְ לִיָּה בְּעֵלְמָא לְבַתַּר דְּכַתִּיב וַיִּשְׁתַּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בַּתּוֹךְ אֶהְלֶה וְהָא אַתְמָר.

עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, חֲמוֹ חַד יוּדָאֵי דְהָוָה אֲתִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאִי בֶר נֶשׁ יוּדָאֵי אִיְהוּ וְאַתְחַזִּי. כַּד מְטָא גְבִייהוּ שְׁאִילוּ לִיָּה. אָמַר לוֹן שְׁלִיחָא דְמִצְוָה אָנָא. דְהָא אָנִן דְיִירִי בְּכִפְרָ דְרָאמִין, וְמִטִּי זְמַנָּא דְחֵג, וְאָנִן צְרִיכִין לְוֹלֵב וְדִינִין דְעַמִּיָּה, וְאָנָא אֲזִיל לְקַטְעָא לוֹן לְמִצְוָה. אָזְלוּ כְּחֻדָּא. אָמַר לָהוּ הָהוּא יוּדָאֵי הֵנִי אַרְבַּע מֵינִין דְלּוּלָב דְבְּכֻלָּהוּ אֶתָּאֵן לְרִצּוֹנֵי עֵלְמָא (ג"א על מִיא) שְׁמַעְתוֹן אֲמַאי אָנִן צְרִיכִין לוֹן בְּחֵג. אָמַר לִיָּה כְּבַר אַתְעֵרוּ בְּהוּ חֲבָרִיָּא. אֲבָל אִי מְלָה חֲדָתָא אִיְהוּ תַחֲוֹת יָדְךָ אִימָא לָהּ.

אָמַר לוֹן וְדָאֵי הָהוּא אֶתַר דְאָנִן דְיִירִי בִיָּה הוּא זְעִיר וְכֻלָּהוּ עֲסָקִי בְּאוֹרִיִּיתָא. וְאִית עֲלֵן צוּרְבָא מְרַבְּנָן רַבִּי יִצְחָק בֶּר יוֹסִי מַחוּזָאָה שְׁמִיָּה. וּבְכָל יוּמָא וַיּוּמָא אָמַר לָן מְלִין

חֲדָתִין בְּאוֹרִיִּיתָא. וְאָמַר דְהָא בְּחֵג זְמַנָּא הוּא לְשִׁלְטָאָה. (ישראל שליטין בההוא זמנא, ונקיטנא לולב דמתחזי דאנן נציחנא עלייהו על כל אנון דאקרון הממ העם ולשלטאה עלייהו) [אזי עבר על נפשנו המים הזדונים ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם. וכי אית שנים למים, אלא] (ס"א דכל אנון רברבין) אָנִין שְׁאָר

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עבר על נפשנו המים הזידונים ברוך ה' שלא נתננו טרף לשניהם, וכי יש שנים למים? אלא] (שכל אותם גדולים) אותם שאר העמים. אותם ממנים גדולים על שאר העמים עכו"ם, ומתברכים מצדם של ישראל, וקוראים להם מים הזידונים, כמו שנאמר (תהלים קכד) המים הזידונים.

עמין. אנון ורכבין ממנן על שאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות ומתברכאן מסטרייהו דישראל וקרנין לון מים הזידונים. כמא דאת אמר, (תהלים קכד) המים הזידונים.

פרשת נח דף טד ע"א

ובשביל לשלט עליהם באנו בסוד השם הקדוש באותם ארבעה מיני הלולב לרצות את הקדוש ברוך הוא [עליהם] ולשלט עליהם בסוד השם הקדוש, ולהעיר עלינו מים קדושים לנסף על גבי המזבח.

ובגין לשלטא עליהו אתינא ברזא דשמא קדישא באנון ארבע מינין שבלולב לצווי ליה לקודשא בריה הוא (עלייהו) ולשלטא (דף טד ע"א) עלייהו ברזא דשמא קדישא. ולא תערא עלן מיין קדישין לנסכא על גבי מדבחה.

אמר המלה, בעת אני רוצה לשמח עם אהובי

למלה שהזמין אהובו לסעודה עליונה שעשה לו ליום רשום. אהוב המלה הרי יודע שהמלה רוצה בו. אמר המלה, בעת אני רוצה לשמח עם אהובי, ואני חושש שכאשר אני בסעודה עם אהובי, ויבנסו כל אותם פקידים ממנים וישבו עמנו לשלחן לסעד סעודת השמחה עם אהובי. מה עשה? הקדים אותו אהוב מינים של ירקות ובשר שורים והקריב לפני אותם פקידים ממנים לאכל. אחר כך ישב המלה עם אהובו לאותה הסעודה העליונה מכל עדוני העולם. ובעוד שהוא לבדו עם המלה, בקש ממנו כל צרכיו ונתן לו, ושמח המלה עם אהובו לבדו, ולא התערבו אחרים ביניהם. כך

פרשת נח דף טד:

למלכא דזמן רחימוי בסעודתא עלאה דעביד ליה ליומא רשימא. הא רחימוי דמלכא ידע דמלכא (דף טד ע"ב) אתרעי ביה. אמר מלכא השתא אנא בעי למחדרי עם רחימאי. ודחילנא דכד אנא בסעודתא עם רחימאי יעלון כל אנון קסטורי ממנן ותיבון עמנא לפתורא למסעד סעודתא דחדה עם רחימאי. מה עבד אקדים ההוא רחימוי קוסטורין דירוקי ובשרא דתורי ואקריב קמייהו דאנון קסטורי ממנן למיכל. לכתר יתיב מלכא עם רחימוי לההיא סעודתא עלאה מכל עדונין דעלמא. ובעוד דאיהו בלחודוי עם מלכא שאיל ליה כל צרכוי וזיהיב ליה. ואחדי מלכא עם רחימוי בלחודוהי ולא אתערבין אחרנין בינייהו. כך ישראל עם קודשא בריה הוא. בגין כך כתיב ביום השמיני עצרת תהיה לכם.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ישראל עם הקדוש ברוך הוא. לכן כתוב ביום השמיני עצרת תהיה לכם.

אמרו רבי יוסי ורבי חייא, הקדוש ברוך הוא התקין הדרוך לפנינו. אשרי אותם שעוסקים בתורה. באו ונשקוהו. קרא עליו רבי יוסי, (ישעיה נד) וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך.

פרשת נח דף טו:

רבי יהודה הוה שכיח קמיה דרבי שמעון, והוה עסקי בהאי קרא דכתיב, (מלכים א יח) וירפא את מזבח ה' ההרוס. מאי וירפא. תא חזי, בימי אליהו, ישראל כלהו שבקו ליה לקודשא בריך הוא ושבקו ברית קיימא דלהון. כד אתא אליהו וחקמא דקא שבקו בני ישראל האי ברית קיימא ואעברו מנייהו האי ברית.

כיון דחקמא אליהו כד אתא לאתקנא מלה לדוכתיה. כיון דקריב מלה לדוכתיה אתסי כלא. הךא הוא דכתיב וירפא את מזבח יי ההרוס. דא ברית קיימא (ד"א ל"ג דאתא לאתקנא מזבח יי ההרוס ברית קיימא) דהוה שביק מעלמא. וכתיב, (מלכים א יח) ויקח אליהו שתים עשרה אבנים למספר שבטי בני יעקב. דא הוא תקונא דמזבח יי.

אשר הוה דבר יי אליו לאמר ישראל יהיה שמך. מאי טעמא ברית קיימא לאתריה. והינו דכתיב כי עזבו בריתך בני ישראל. ובגין כך את מזבחותיך הרוסו.

בימי אליהו כל ישראל עזבו את הקדוש ברוך הוא ועזבו את ברית המילה שלהם

רבי יהודה הוה מצוי לפני רבי שמעון, והוה עוסקים בפסוק הזה שכתוב (מלכים א יח) וירפא את מזבח ה' ההרוס. מה זה וירפא. בא ראה, בימי אליהו כל ישראל עזבו את הקדוש ברוך הוא ועזבו את ברית המילה שלהם. כשבא אליהו וראה שעזבו בני ישראל ברית מילה הזו והעבירו מהם את הברית הזו.

כיון שראה כד אליהו, בא לתקן דבר במקומו. כיון שהקריב דבר למקומו - הכל התרפא. והוה שכתוב וירפא את מזבח ה' ההרוס. זו ברית המילה [שבא לתקן מזבח ה' ההרוס ברית המילה] שנעזבה בעולם. וכתוב (שם) ויקח אליהו שתים עשרה אבנים כמספר שבטי בני יעקב. והוה תקון של מזבח ה'.

אשר הוה דבר ה' אליו לאמר ישראל יהיה שמך. מה הטעם נזכר כאן ישראל? אלא ודאי ישראל יהיה שמך ודאי להתעלות למעלה ולהשיב

אדפר הקא ישראל, אלא ודאי ישראל יהיה שמך ודאי לאסתלקא לעילא ולאתבא ברית קיימא לאתריה. והינו דכתיב כי עזבו בריתך בני ישראל. ובגין כך את מזבחותיך הרוסו.

זוהר הקדוש לשון הקודש

את ברית המילה למקומה. והינו שכתוב (שם יט) כי עזבו בריתך בני ישראל, ומשום כך את מזבחתיך הרסו.

כל זמן שישראל שמרו ברית הקדוש, עשו קיום למעלה ולמטה בא ראה, כל זמן שישראל שמרו ברית הקדוש, אז עשו קיום למעלה ולמטה. וכשעזבו את הברית ה את, אז לא נמצא קיום למעלה ולמטה, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. ולכן וירפא את מזבח ה' הקרום. וכי זו רפואה? כך זה ודאי, שהרי מקים את אותו מקום שהאמונה תלויה בו.

הנני נתן לו את בריתי שלום

בא ראה, גם כך פנחס, בשעה שקנא למעשה זמרי, התקין את הברית הזו במקומה, ולכן כתוב (במדבר כה) הנני נתן לו את בריתי שלום. וכי יעלה על דעתך שמשום פנחס היה? איזו קמטה היתה לו לפנחס בברית הזו? אלא כאן נקשר הדבר במקומו. הנני נתן לו את בריתי. ומה אמן לו? שלום [להתחבר כל אחד במקומו] להתחבר הברית במקומה, ועל זה הנני נתן לו את בריתי שלום. ומהו? שלום, שהוא מקום להתחבר עמו. מה שנפרד ממנו בחטאם - בגללו התחבר בו. ועל זה, הואיל והוא התקין הדבר במקומו, מכאן והלאה - והיתה לו ולירעו אחריו ברית פהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו.

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי, כל זמנא דישראל נטרו קיימא קדישא כדין עבדי קיימא לעילא ותתא. וכד שבקי להאי ברית כדין לא אשתכח קיום לעילא ותתא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. ובגין כך וירפא את מזבח יי הקרום. וכי רפואה איהו. הכי הוא ודאי דהא מקיים לההוא אתר דמהימנותא תליא ביה.

תא חזי, אנה הכי פנחס בשעתא דקני לעובדא דזמרי אתקין להאי ברית באתריה. ובגין כך כתיב, (במדבר כה) הנני נתן לו את בריתי שלום. וכי סלקא דעתך דבגין פנחס הוה. ומה קטטא הוה ליה לפנחס בהאי ברית. אלא הכא אתקשר מלה בדוכתיה. הנני נתן לו את בריתי. ומה אמן לו שלום (לאתחברא כל חד בדוכתיה) לאתחברא ברית באתריה. ועל דא הנני נתן לו את בריתי (שלום). ומה (נ"א איהו) שלום דאיהו אתריה לאתחברא בהדיה. מה דאתפרש מגיה בחובייהו. בגיניה אתחבר ביה. ועל דא הואיל והוא אתקין מלה בדוכתיה, מכאן ולהלאה

היתה לו ולירעו אחריו ברית פהנת עולם, תחת אשר קנא לאלהיו וגו'.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף טו ע"א

אמר רבי שמעון לית לך מלאה בעלמא דקודשא בריך הוא קניי לה כמו חובא דברית כמא דאת אמר, (ויקרא כו) חרב נוקמת נקם ברית. ותא חזי, לא אשתלים חובא דדרא דטופנא, אלא בגין דחבוו בחבילו (דארחייהו) על ארעא. ואף על גב דהווי מקפחי דא לדא כדכתיב ותמלא הארץ חמס (וחמס מכלא הוה ובגין כך) וכתיב כי (דף טו ע"א) מלאה הארץ חמס מפניהם. מכל מקום ותשחת הארץ לפני האלהים. והנני משחיתם מדה כנגד מדה, הנני משחיתם בחובא דחבלותא.

ואית דאמרי דלא אשתלים קסטייהו אלא בחובא דחמס דהווי מקפחין דא לדא דהווי בישינ לשמים ולבריות. תא חזי, כמה אנון ממנן מלעילא דאתפקדן על קלי דאנון דמסרי דינא על חבריהון על מה דעבדי לון. ועל דא כתיב כי מלאה הארץ חמס מפניהם. ובגין כך כתיב והנני משחיתם את הארץ:

זוהר הקדוש לשון הקודש

אין לך דבר בעולם שהקדוש ברוך הוא מקנא לו כמו חטא הברית

אמר רבי שמעון, אין לך דבר בעולם שהקדוש ברוך הוא מקנא לו כמו חטא הברית, כמו שנאמר (ויקרא כו) חרב נקמת נקם ברית. ובא וראה, לא השלם חטא דור המבול אלא משום שחטאו בהשחתת דרכם על הארץ, ואף על גב שהיו חומסים זה את זה, כפיתוב ותמלא הארץ חמס [וחמס מהכל היה, ולכן], וכתוב כי מלאה הארץ חמס מפניהם. מכל מקום ותשחת הארץ לפני האלהים. והנני משחיתם - מדה כנגד מדה. הנני משחיתם בחטא ההשחתה.

ויש אומרים שלא התמלאה סאתם אלא בחטא החמס שהיו חומסים זה את זה, שהיו רעים לשמים ולבריות בא ראה כמה ממנים מלמעלה שמפקדים על קולות אלו שמוסרים הדין על חבריהם על מה שעשו להם, ועל זה כתוב כי מלאה הארץ חמס מפניהם. ולכן כתוב והנני משחיתם את הארץ.

כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה. דוקא בדור הזה

ואמר רבי יהודה, באותו זמן שנאכדים אותם רשעים מהעולם, הקדוש ברוך הוא [עצוב] [מסתכל] משתדל על העולם ולא רואה מי שמגן [שעומד] עליו. ואם תאמר הרי נח, שהיה לו להגן

פרשת נח דף טו.

ואמר רבי יהודה בההוא זמנא דאתאכידו אנון חביבן מעלמא קודשא בריך הוא (עצוב) (נ"א אסתכל) אשתדל על עלמא ולא חמא מאן (דקאים) דאגין עולה. ואי תימא הא נח, דהוה ליה לאגנא על (דריה) גרמיה ולאפקא מגיה תולדין לעלמא. הדא הוא דכתיב כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה. בדור הזה דייקא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

על (דורו) עֲצָמוּ וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ תוֹלְדוֹת לְעוֹלָם - זהו שְׁכֵתוֹב כִּי אֲתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לְפָנַי בְּדוֹר הַזֶּה. דְּנֹקָא בְּדוֹר הַזֶּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּדוֹר הַזֶּה זֶה שָׁבַח שְׁלוֹ, שֶׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ דּוֹר רָשָׁע, וְנִמְצָא כָּל כֶּךָ אִישׁ צָדִיק תְּמִים (וראי ולא בדורו, אלא) [ס"א וזה שלו] וְאֶפְלוּ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, אָבֵל לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִגֵּן עַל הָעוֹלָם, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ עֲשָׂרָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנִּיאָמַר (בראשית יח) אוֹלֵי יִמְצְאוּן שֵׁם עֲשָׂרָה, וְלֹא נִמְצְאוּ שֵׁם. גַּם כֵּאֵן לֹא נִמְצְאוּ עֲשָׂרָה, אֲלֵא הוּא וְשִׁלְשֵׁת בְּנָיו וְנִקְבָּוִתֵיהֶם, וְלֹא הָיוּ עֲשָׂרָה.

ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור

מִה הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַח כְּשִׁינְא מִהֲתַבְּחָה וְרָאָה אֶת הָעוֹלָם חָרֵב, וְהִתְחִיל לִבְכוֹת לְפָנָיו וְאָמַר: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, נִקְרָאתָ רְחוּם, הִיָּה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ וְכוּ'. הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר: רוּעָה שׁוֹטֵה, עֵכְשׁוֹ אַתָּה אוֹמֵר אֵת זֶה? לָמָּה לֹא אָמַרְתָּ בְּשַׁעֲהָ שֶׁאִמַּרְתִּי לָךְ כִּי אֲתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לְפָנַי וְגו', וְאַחַר הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם, וְאַחַר כֶּךָ עֲשֵׂה לָךְ תַּבַּת עֲצֵי גֹפֶר? כֹּל זֶה הִתְעַכְבַּתִּי וְאִמַּרְתִּי לָךְ כִּי שֶׁתְּבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, וּמֵאֵז שֶׁשָּׁמַעְתָּ שֶׁתִּנְצַל בַּתַּבָּה, לֹא נִכְנַס בְּלִבְךָ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל יֵשׁוּב הָעוֹלָם, וְעֲשִׂיתָ תַּבָּה וְנִצַּלְתָּ, וְכַעֲתָ, אַחַר שֶׁנִּיאָבַד הָעוֹלָם, פִּתְחֹתָ פִּיךָ לֹמֵר לְפָנַי בְּקִשּׁוֹת וְתַחֲנוּנִים! בֵּיזוֹן שֶׁרָאָה נַח כֶּךָ,

פרשת נח דף סז ע"ב

רַבִּי יוֹסִי (דף סז ע"ב) אָמַר בְּדוֹר הַזֶּה דָּא שְׁבַחָא דִּילֵיהּ דְּהִנֵּה בַּהֲהוּא דְרָא חֲיִיבָא וְאֲשַׁתְּכַח כּוֹלֵי הָאִי אִישׁ צָדִיק תְּמִים (וראי ולא בדרא דיליה אלא) (ס"א ודא די ליה) וְאֶפְלוּ בְּדָרָא דְמֹשֶׁה, אָבֵל לֹא הָיָה יָכוֹל לְאִגָּא עַל עֲלָמָא. בְּגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ עֲשָׂרָה בְּעֲלָמָא כְּמָא דְאַתָּה אָמַר, (בראשית יח) אוֹלֵי יִמְצְאוּן שֵׁם עֲשָׂרָה וְלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ תַּמָּן, אוּף הִכָּא לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ עֲשָׂרָה. אֲלֵא הוּא וְתַלְתַּת בְּנָיו וְנִקְבָּוִיָּיהוּ וְלֹא הָיוּ עֲשָׂרָה.

טתרי תורה השלמה מההשמות (סימן יב) (זוהר ישי)

מִה הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַח כְּשִׁינְא מִן הַתִּיבָה וְרָאָה אֶת הָעוֹלָם חָרֵב וְהִתְחִיל לִבְכוֹת לְפָנָיו וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם נִקְרָאתָ רְחוּם הִיָּה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ וְכוּ'. הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר: רְעִיף שְׁטִיִּיא, הַשְׁתָּא אָמַרְתָּ דָּא, לָמָּה לֹא אָמַרְתָּ בְּשַׁעֲתָא דְאַמַּרְתִּי לָךְ, כִּי אוֹתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לְפָנַי וְגו'. וְאַחַר כֶּךָ, הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם. וְאַחַר כֶּךָ, עֲשֵׂה לָךְ תַּיבַת עֲצֵי גֹפֶר.

כֹּל הָאִי אֲתַעְכְּבִית וְאַמַּרְתִּי לָךְ בְּגִין דְּתַבְעֵי רַחֲמִין עַל עֲלָמָא. וּמְכַדִּין שֶׁמַּעֲתָא דְתַשְׁתַּיִב בַּתִּיבּוֹתָא לֹא עָאֵל בְּלִבְךָ לְמַבְעֵי רַחֲמִין עַל יֵשׁוּבָא דְעֲלָמָא וְעַבְדַּת תִּיבּוֹתָא וְאֲשַׁתַּיִבַת וְכַעַן

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקריב קרבנות ועולות, שכתוב (בראשית ח) ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור וגומר.

מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח

אמר רבי יוחנן, בא ראה מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח. נח לא הגן על דורו ולא התפלל עליהם כאברהם, שבין שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם (שם יח) ועקת סדם ועמרה כי רבה - מיד נגש אברהם ויאמר וגומר, והרבה תחנונים לפני הקדוש ברוך הוא, עד ששאל שאם ימצא עשרה צדיקים, שיכפר לכל המקום בעבורם, וחשב אברהם שהיו בעיר עם לוט ואשתו ובנותיו עשרה צדיקים, ולפיכך לא התפלל.

לא הניח משה לקדוש-ברוך-הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא

אחר כך בא משה והתפלל והגן על דורו. בין שאמר הקדוש ברוך הוא (שמות לב) סרו מהר מן הדרך - מיד עמד משה בתפלה, ויחל משה וגומר, עד שאחזתו חלחלה. רבותינו אמרו, לא הניח משה לקדוש-ברוך-הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא, שכתוב (שם) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת. אמר רבי יוסי, מכאן (תהלים קו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפניו לפניו.

עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא דכתיב (שם) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת אמר רבי יוסי מהכא (תהלים ק"ו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפניו לפניו.

דאתאביד עלמא פתחת פומך למללא קדמי בעיני ותחנונים. כיון דחזא נח כה, אקריב קרבנין ועלוון דכתיב (בראשית ח) ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור וגו'.

אמר רבי יוחנן בא וראה מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח, נח לא הגין על דורו ולא התפלל עליהם כאברהם, דכיון דאמר קודשא בריך הוא לאברהם (בראשית י"ח) ועקת סדום ועמרה כי רבה מיד ויגש אברהם ויאמר וגו' והרבה תחנונים לפני הקדוש ברוך הוא עד ששאל שאם ימצא עשרה צדיקים שיכפר לכל המקום בעבורם, וחשב אברהם שהיו בעיר עם לוט ואשתו ובנותיו עשרה צדיקים ולפיכך לא התפלל.

אחר כך בא משה והתפלל והגין על דורו כיון שאמר הקדוש ברוך הוא (שמות ל"ב) סרו מהר מן הדרך. מיד עמד משה בתפלה ויחל משה וגו' עד שאחזתו חלחלה. רבנן אמרי, לא הניח משה לקודשא בריך הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא דכתיב (שם) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת אמר רבי יוסי מהכא (תהלים ק"ו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפניו לפניו.

זוהר הקדוש לשון הקודש

לך בכתף זה והושעת את ישראל מיד מדין. מה זה בכתף זה?
השוב שאמרת על בני

אמר רבי יהושע, מה ראה נח שלא בקש רחמים
על דורו? אמר בלבן, אולי לא אמלט,
שכתוב (בראשית ז) כי אתה ראייתי צדיק לפני בדור
הזה, כלומר לפי הדור, ולפיכך לא בקש רחמים
עליהם. אמר רבי אלעזר, אפלו כך היה לו לבקש
רחמים על העולם, משום שנוח לקדוש-ברוך-הוא
מי שיאמר טוב על בניו, מנין לנו? מגדעון בן יואש,
שלא היה צדיק ולא בן צדיק, ומשום שאמר טוב
על ישראל, אמר לו הקדוש ברוך הוא (שופטים ו) לך
בכתף זה והושעת את ישראל מיד מדין. מה זה
בכתף זה? השוב שאמרת על בני.

מה בין משה לשאר בני העולם

בא ראה מה בין משה לשאר בני העולם. בשעה
שאמר הקדוש ברוך הוא למשה (שמות לב)
ועתה הניחה לי וגו', ואעשה אותך לגוי גדול וגו'
- מיד אמר משה, וכי אעזב דינם של ישראל
בשבילי? פעת יאמרו כל אותם בני העולם שאני
הרגתי את ישראל כמו שעשה נח.

שביון שאמר לו הקדוש ברוך הוא שייציל אותו
בתבה, [כמו שנאמר] שכתוב ואני הנני
מביא את המבול מים וגו', וכתוב ומחיתי את כל
היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה ואני הנני
מקים את בריתי וגו' ובאת אל התבה - ביון שאמר
לו שייציל הוא ובניו, לא בקש רחמים על העולם

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יהושע, מה ראה נח
שלא ביקש רחמים על דורו.
אמר בלבן אולי לא אמלט
דכתיב (בראשית ז) כי אתה
ראיתי צדיק לפני בדור הזה
כלומר לפי הדור ולפיכך לא
ביקש רחמים עליהם. אמר
רבי אלעזר אפילו (הכי) הפיר
הנה ליה למכעי רחמין על
עלמא בגין דניחא ליה
לקודשא בריך הוא, מאן
דימר טבא על בניו. מנא לן
מגדעון בר יואש דלא הנה
זכאי ולא בר זכאי ומשום
דאמר טיבותא על ישראל,
אמר ליה קודשא בריך הוא,
(שופטים ו) לך בכתף זה
והושעת את ישראל מיד מדין.
מהו בכתף זה טיבותא דאמרת
על בני. (עד כאן מההשטמות)

פרשת נח דף טז:

תא חזי, מה בין משה לשאר
בני עלמא. בשעתא דאמר לה
קודשא בריך הוא למשה (שמות
לב) ועתה הניחה לי וגו'.
ואעשה אותך לגוי גדול וגו'.
מיד אמר משה וכי אשבוק
דינהון דישאל בגיני. השתא
יימרון כל אנון בני עלמא
דאנא קטלית לון לישאל.
כמה דעבד נח.

דכיון דאמר ליה קודשא בריך הוא דישיב ליה בתיבותא (כמה דאתמר) דכתיב ואני הנני
מביא את המבול מים וגו'. וכתוב ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה ואני

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְנֶאֱבְרוּ. וּמִשׁוּם כִּדְ נִקְרָאִים מִי הַמְּבוּל עַל שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נד) כִּי מִי נַח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרַת מִי נַח.

הַנְּנִי מִקִּים אֶת בְּרִיתִי וְגו', וּבָאֵת אֶל הַתְּכָה פִּינֵן דְּאָמַר לִיָּה דִּישְׁתִּיב הוּא וּבְנֵוֹי לֹא בְּעָא רַחֲמִין עַל עֲלָמָא וְאִתְאַבְדוּ. וּבְגִין כִּדְ אַקְרוּן מִי הַמְּבוּל עַל שְׁמִיָּה כְּמָא דְאֵת אָמַר, (ישעיה נד) כִּי מִי נַח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרַת מִי נַח.

אָמַר מִשָּׁה, כְּעַת יֵאמְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם שְׂאֲנֵי הַרְגַּתִּי אוֹתָם מִשׁוּם שְׂאֲמַר לִי וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל. כְּעַת טוֹב לִי שְׂאֲמוֹת וְלֹא יִשְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל. מִיָּד - וַיַּחַל מִשָּׁה אֶת פִּנְיָהּ אֱלֹהִיו. בְּקִשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם - וְעוֹרַר רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם.

אָמַר מִשָּׁה הַשְׁתָּא יִימְרוּן בְּנֵי עֲלָמָא דְאָנָא קְטִילַת לוֹן בְּגִין דְּאָמַר לִי וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל. הַשְׁתָּא טַב לִי דִּיאִמוֹת וְלֹא יִשְׁתַּצוּן יִשְׂרָאֵל. מִיָּד וַיַּחַל מִשָּׁה אֶת פִּנְיָהּ אֱלֹהִיו. בְּעָא רַחֲמִין עֲלֵיהֶוּ וְאִתְעַר רַחֲמֵי עַל עֲלָמָא.

כְּשֶׁבִקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם מִיָּה אָמַר? לְמַה ה' יַחְרֶה אַפָּךְ בְּעַמֶּךָ

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּתַחֲלָה כְּשֶׁבִקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם מִיָּה אָמַר? לְמַה ה' יַחְרֶה אַפָּךְ בְּעַמֶּךָ. וְכִי הִדְבֵּר הַזֶּה אֵיךְ אָמַר אוֹתוֹ מִשָּׁה לְמַה, וְהָרִי עָבְדוּ כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסְכָּה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי וְגו', וּמִשָּׁה אָמַר לְמַה? אֵלָּא כִּדְ לְמַדְנֵוּ, מִי שְׁמַרְצָה אֶת הָאֲחֵר, לֹא צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת אוֹתוֹ חֲטָא [שְׁהוּא] לְגָדוֹל, אֵלָּא יִקְמִין אוֹתוֹ לְפָנָיו, וְאַחַר כִּדְ יַגְדִּיל אוֹתוֹ לְפָנֵי הָאֲחֵר [הַרְשַׁע], שְׁכָתוֹב אֶתְּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק שִׁירוֹתָא דְּבְעָא רַחֲמֵי עֲלֵיהֶוּ מֵאֵי קְאָמַר. לְמַה יִּי יַחְרֶה אַפָּךְ בְּעַמֶּךָ. וְכִי מְלָה דָא אֵיךְ אָמַר לִיָּה מִשָּׁה לְמַה. וְהָא עָבְדוּ כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת כְּמָא דְאֵת אָמַר עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסְכָּה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי וְגו'. וּמִשָּׁה אָמַר לְמַה. אֵלָּא הִכִּי אוֹלִיפְנָא מֵאֵן דְּמַרְצָה לְאַחְרָא לֹא בְּעִי לְמַעַבְדַּת הַהוּא חוֹבָא (דַּאִיָּהוּ) רַב, אֵלָּא יִזְעִיר לִיָּה קַמִּיָּה. וְלִבְתַּר יִסְגִּי לִיָּה קַמִּיָּה אַחְרָא (דַּאִי לִגַּ חַיִּיבָא) דְּכְתִיב אֶתְּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה.

לֹא עֹזֵב אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמִּסַּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה

וְלֹא עֹזֵב אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמִּסַּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה, שְׁכָתוֹב וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַל לָהֶם, שְׁכָתוֹב וַיִּנְחַם ה' עַל הָרָעָה וְגו'. וְנַח לֹא עָשָׂה בֶּן, אֵלָּא רָצָה לְהַנְצִל, וְעֹזֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם.

וְלֹא שְׂבִיק לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דְּמִסַּר גְּרַמִּיָּה לְמוֹתָא דְּכְתִיב וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחַל לוֹן דְּכְתִיב וַיִּנְחַם יי עַל הָרָעָה וְגו'. וְנַח לֹא עָבַד בֶּן אֵלָּא בְּעָא לְאַשְׁתַּזְבָּא וְשְׂבִיק כָּל עֲלָמָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי

ובכל פעם שהדין שורה על העולם, רוח הקדוש אומרת: אוי שלא נמצא כמו משה, שכתוב (ישעיה סג) ויזכר ימי עולם משה עמו איה המעלם מים וגו', שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי. שהרי בתפלה הוא העלה אותם מהים, ומשום ששם עצמו בתפלה על ישראל בים, נקרא [על שמו] המעלם מים, שהוא העלה אותם מהים.

משה מסר עצמו על ישראל

איה השם בקרבו את רוח קדשו - זהו משה, שהורה (דף סח ע"א) שכינה בין ישראל. מוליכם בתהמות - כשנבקעו המים והלכו בתוך התהום ביבשה שקפאו המים [והכל נאמר על משה] [נ"א: ועל זה נקרא משה עמו], משום שסמך עצמו על ישראל. אמר רבי יהודה, אף על גב שצדיק היה נח, אינו כדאי [כדו] שהקדוש ברוך הוא יגן על העולם בשבילו.

משה לא תלה הדבר בזכותו, אלא בזכות האבות הראשונים בא ראה, משה לא תלה הדבר בזכותו, אלא בזכות האבות הראשונים, אבל לנח לא היה לו במה שיתלה בזכות כמו משה. אמר רבי יצחק, ועם כל זה, ביון שאמר לו הקדוש ברוך הוא והקמתי את בריתי אתך, היה לו לבקש עליהם רחמים. והקרנן שהקריב אחר כך - שיקריב אותו מקדם לזה, אולי ישכח הפעם מהעולם.

זוהר הקדוש ארמית

ובכל זמנא דדינא שריא על עלמא, רוח קודשא אמר ווי דלא אשתכח כמושה דכתיב (ישעיה ס"ג) ויזכור (ימי עולם משה עמו) (וגו) איה המעלם מים וגו'. דכתיב (שמות יד) ויאמר יי אל משה מה תצעק אלי. דהא איהו בצלותא סליק לון מן זמא. ובגין דשני גרמיה בצלותא עלייהו דישראל בימא. איקרי (על שמיה) המעלם מים. דאיהו אסיק לון מן זמא.

פרשת נח דף סח ע"א

איה השם בקרבו את רוח קדשו דא איהו משה דאשרי (דף סח ע"א) שכינתא בינייהו דישראל. מוליכם בתהמות כד אתבקעו מיא ואזלו בגו תהומי ביבשתא דגלילדו מיא (וכלא אתמר על משה). (נ"א ועל דא אקרי משה עמו) בגין דאמסר גרמיה על ישראל. אמר רבי יהודה אף על גב דזכאה הנה נח לאו איהו כדאי (בגין) דקודשא בריך הוא יגין על עלמא בגיניה.

תא חזי, משה לא תלה מלה בזכותיה אלא בזכות אבהן קדמאי. אבל נח לא היה ליה במאן דיתלי בזכותא כמושה. אמר רבי יצחק ועם כל דא ביון דאמר ליה קודשא בריך הוא והקמתי את בריתי אתך הנה ליה למבעי רחמי עלייהו. וקרנבנא דאקריב לבתר, דיקריב ליה מן קדמת דנא דלמא ישכח רוגזא מעלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אמר רבי יהודה, מה היה לו לעשות, שהרי רשעי העולם היו מכעיסים לפני הקדוש ברוך הוא, והוא יקריב קרבן?! אלא ודאי נח פוחד על עצמו היה בשביל שלא יפגש בו המות בתוך רשעי העולם, שהיה רואה מעשיהם הרעים בכל יום ואיך מכעיסים לפני הקדוש ברוך הוא כל יום.

רבי [אלעזר פתח] יצחק אמר, כל פעם שמתרבים רשעי העולם, הצדיק שנמצא ביניהם נתפס בראשונה, שכתוב (יחזקאל ט) וממקדשי תחלו. ושנינו, אל תקרי ממקדשי אלא ממקדשי. ואיך השאיר הקדוש ברוך הוא את נח בין כל אותם הרשעים? אלא כדי שיצאו ממנו תולדות לעולם, שהיה צדיק כראוי.

כל מי שמזהיר את הרשע - אף על גב שלא קבל ממנו, הוא מציל את עצמו

ועוד, שהוא התרה בהם כל יום ויום ולא קבלו ממנו, וקיים בנפשו את הפסוק שכתוב (שם א) ואמה פי הזהרת רשע וגו', וכתוב ואמה את נפשך הצלת. מכאן שכל מי שמזהיר את הרשע - אף על גב שלא קבל ממנו, הוא מציל את עצמו, ואותו רשע נתפס בחטאו. ועד כמה יזהיר אותו? עד שיפנה אותו, והרי פרשה החברים.

פי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. כלם היו משחיתים דרכיהם רבי יוסי היה מצוי לפני רבי שמעון יום אחד. אמר

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יהודה מאי הנה ליה למעבד דהא חייבי עלמא הוו מרגיזין קמי קודשא בריך הוא ואיהו יקריב קרבנא. אלא ודאי נח דחיל על גרמיה הנה, בגין דלא יערע ביה מותא בגו חייבי עלמא דהנה חמי עובדיהון בישא כל יומא, והיך מרגזין קמי קודשא בריך הוא כל יומא.

רבי (אלעזר פתח) יצחק אמר כל זמנא דחייבי עלמא אסגיאו, זכאה דאשתכח בינייהו הוא אתפס בקדמיתא. דכתיב, (יחזקאל ט) וממקדשי תחלו. ותנינן אל תקרי ממקדשי אלא ממקודשי. ונח היך שזיב ליה קודשא בריך הוא בין כל אנגין חייביא. אלא בגין דיפקון מניה תולדין בעלמא דהנה צדיק כדקא יאות?

ותו דאיהו אתרי בהו כל יומא ויומא ולא קבילו מניה, וקיים בנפשיה קרא דכתיב, (יחזקאל א) ואמה פי הזהרת רשע וגו'. וכתיב ואמה את נפשך הצלת. מכאן כל מאן דאזהר לחייבא אף על גב דלא קביל מניה הוא שזיב ליה לגרמיה ונהווא

חייבא אתפס בחוביה. ועד כמה יזהר ליה עד דימחי ליה הא אוקמוה חבריא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לו, מה ראה הקדוש ברוך הוא להשמיד את כל חיות הבר ועוף השמים עם הרשעים? אם בני האדם חטאו, בהמות ועופות השמים ושאר הבריות מה חטאו? אמר לו, משום שכתוב פי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. כלם היו משחיתים דרכיהם. עזבו את מינם ונדבקו במין אחר.

לשיצאה כל חיות ברא ועוף שמיא עמהון דחייביא. אי בני נשא חטאן בעירי ועופי שמיא ושאר ברין מה חטו. אמר ליה בגין דכתיב פי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. בלהו הוו מחבלי ארתיהו. שבקי זיניהו ודבקו בזינא אחרא.

אותם רשעי העולם גרמו כך לכל הבריות

בא ראה, אותם רשעי העולם גרמו כך לכל הבריות, ורצו [להשכיח] להכחיש מעשה בראשית, והם גרמו לכל הבריות להשחית דרכם כמו שהם השחיתו. אמר הקדוש ברוך הוא, אתם רציתם [להשכיח] להכחיש מעשי ידי? אני אשלים רצונכם, ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה. אחזיר העולם למים כמו שהיה בהתחלה, מים במים, והרי נתבאר. מכאן והלאה אעשה בריות אחרות בעולם כראוי.

תא תזי, אנון חייבי עלמא גרמו הכי לכל ברין. ובעון (לאשכחא) לאכחשא עובדא דבראשית. ואנון גרמו לכל ברין לתבלא ארתיהו כמה דאנון מחבלן. אמר קודשא בריך הוא אתון בעיתו (לאשכחא) לאכחשא עובדי ידי, אנא אשלים רעותא דלכון ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה. אהדר עלמא למיין כמה דהנה בקדמיתא מיין במיין והא אתמר. מכאן ולהלאה אעביד ברין אחרנין בעלמא כדקא יאות:

כמה הם בני אדם אטומי לב וסתומי עינים שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם

ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו. רבי חייא פתח ואמר, (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'. כמה הם בני אדם אטומי לב וסתומי עינים שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם, שכתוב בו הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא. איך רוצים בני אדם להסתתר מחטאיהם ואומרים מי רואנו ומי יודענו, השמים ואת הארץ אני מלא. היך בעון בני נשא לאסתתרא מחוביהו ואמרי מי רואנו ומי

ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו. רבי חייא פתח ואמר (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'. כמה אנון בני נשא אטימין לבא סתימין עינין דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון דכתיב ביה הלא את

זוהר הקדוש לשון הקודש

וְכַתוּב (ישעיה כט) וְהָיָה בְּמַחֲשָׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם. לֹאֵן יִחַבְּאוּ מִפְּנֵיו?

אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'?

לְמַלְכָּךְ שִׁבְנָה פְּלִטְרִין וְעֵשָׂה תַחַת הָאָרֶץ מַחְלוֹת נִסְתָּרוֹת. לְיָמִים מְרֹדוֹ בְּנֵי הָאֲרָמוֹן בְּמַלְכָּךְ. הַקִּיף [צער] עֲלֵיהֶם הַמְּלָכָה בְּגִיסוֹת. מָה עֵשׂוּ? נִכְנְסוּ וְהִחַבְּאוּ עִצְמָם תַּחַת נִקְבֵי הַמְּחִלּוֹת. אָמַר הַמְּלָכָה, אֲנִי עֲשִׂיתִי אוֹתָם, וּמִלְפָּנַי אַתֶּם רוֹצִים לְהִתְחַבֵּא? זֶהוּ שִׁפְתוֹב אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמַסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֲרָאֵנוּ נְאֻם ה' אֲנִי הוּא שְׁעֵשִׂיתִי מַחְלוֹת וְעֲשִׂיתִי חֶשֶׁךְ וְאוֹר, וְאַתֶּם אֵיךְ תּוֹכְלוּ לְהִתְחַבֵּא מִלְפָּנַי?!

כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ וּמְמַשִּׁיךְ עִצְמוֹ לְהִסְתַּתֵּר, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בּוֹ דִּין בְּגִלּוֹי

בֹּא רְאֵה, כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ וּמְמַשִּׁיךְ עִצְמוֹ לְהִסְתַּתֵּר, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בּוֹ דִּין בְּגִלּוֹי. וּכְשֶׁהָאָדָם מְטַהֵר עִצְמוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהִסְתִּירוֹ שְׁלֵא יֵרָאֶה בְּיוֹם אָפָּה ה'. שְׂוֹדַאי שְׁצָרִיךְ לוֹ לְאָדָם שְׁלֵא לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמִּשְׁחִית כְּשֶׁשׂוֹרֵה עַל הָעוֹלָם שְׁלֵא יִסְתַּבֵּל בּוֹ, שְׁהָרִי כָּל אֱלוֹי שְׁנִרְאִים לִפְנֵיו, יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְהִשְׁחִית.

אָדָם שְׁעִינּוּ רָעָה - עֵין הַמִּשְׁחִית שׁוֹרֵה עָלָיו. וְהוּא נִקְרָא מִשְׁחִית הָעוֹלָם

וְזֶהוּ מָה שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל אָדָם שְׁעִינּוּ רָעָה - עֵין הַמִּשְׁחִית שׁוֹרֵה עָלָיו. וְהוּא

זוהר הקדוש ארמית

יִוְדְעֵנוּ. וְכַתִּיב, (ישעיה כט) וְהָיָה בְּמַחֲשָׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם. לֹאֵן יִחַבְּאוּ מִפְּנֵיו מִקְמִיָּה.

לְמַלְכָּא דְכְּנָה פְּלִטְרִין וְעַבְדֵי תַחַת אֲרַעָא טְמִירִין פְּצִירִין. לְיוֹמִין מְרֹדוֹ בְּנֵי פְּלִטְרִין בְּמַלְכָּא אֲסַחַר (אצער) עֲלֵיהּ מַלְכָּא בְּגִיּוֹסֵי. מָה עַבְדוּ עָאֵלוּ וְטְמִירוֹ גְּרַמְיָהּ תַּחַת נִוְקְבֵי פְּצִירִין. אָמַר מַלְכָּא אֲנָא עַבְדִּית לוֹן וּמְקָמֵי אַתּוֹן כְּעָאן לְאַתְטַמְרָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמַסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֲרָאֵנוּ נְאֻם יי. אֲנָא הוּא דְעַבְדִּית נִוְקְבֵי פְּצִירִין וְעַבְדִּית חֲשׂוּכָא וְנִהוּרָא וְאַתּוֹן אֵיךְ יִכְלִין לְאַתְטַמְרָא קְמָאֵי.

פרשת נח דף סח ע"ב

תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נֶשׁ חֲטִי קְמִי מְאָרִיָּה וְאַמְשִׁיךְ גְּרַמְיָה לְאַתְפַּסְסֵי. קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַבִּיד בֵּיהּ דִּינָא בְּאַתְגַּלְיָא. וְכַד בַּר נֶשׁ אֲדָכִי גְּרַמְיָה קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאַסְתְּרָא לִיהּ דְלֵא יִתְחַזִּי בְּיוֹם אָפָּה יי. דְּוֹדַאי אֲבַעֵי לִיהּ לְאַיִנֵּשׁ (דף סח ע"ב) דְלֵא יִתְחַזִּי קְמִי מַחְבְּלָא כַּד שְׂרִיא עַל עַלְמָא דְלֵא יִסְתַּבֵּל בֵּיהּ. דְּהָא כָּל אַנְוֹן דִּיתְחַזִּין קְמִיָּה אֵית לִיהּ רִשׁוֹ לְחַבְּלָא.

וְהֵינּוּ דְקָאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כָּל בַּר נֶשׁ דְּעֵינִיָּה בִּישָׂא, עֵינָא דְמַחְבְּלָא שְׂרִיא עָלָיו. וְאִיהּ מַחְבְּלָא דְעַלְמָא אֲקָרִי. וְלְבַעֵי לִיהּ לְאַיִנֵּשׁ לְאַסְתַּמְרָא מְנִיָּה וְלֵא לְאַתְקַרְבָּא בְּהַדִּיָּה דְלֵא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

נִקְרָא מִשְׁחִית הָעוֹלָם. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ וְלֹא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו כְּדִי שְׁלֵא יִגְזַק [לפניו], וְאִסּוּר לְקָרֵב אֵלָיו בְּהִתְנַלּוֹת. וּמִשּׁוּם כֵּךְ צָרִיךְ לְהִשְׁמַר מֵאִישׁ רַע עוֹן, וּמִלִּפְנֵי מִלְּאֲךְ הַמָּוֶת עַל אַחַת כִּמְהָ וְכִמְהָ. [ועל זה] מַה פְּתוּב בְּבַלְעָם? (במדבר כד) וּגְאָם הַגִּבֹּר שְׁתָּם הָעֵינַן. שְׁעִינ רְעָה הִיְתָה לוֹ, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה מִסְתַּפֵּל בּוֹ, הָיָה מְמַשֵּׁיךְ עָלָיו אֶת רוּחַ הַמִּשְׁחִית. וְלִכֵּן רָצָה לְהִסְתַּפֵּל בְּיִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהִשְׁמִיד בְּכָל מְקוֹם שְׁעִינֵיו הָיוּ מִסְתַּפְּלוֹת. מַה כְּתוּב? וַיֵּשֶׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו. שְׁזָקַף עֵינַן אַחַת וְהִנְמִיד עֵינַן אַחַת כְּדִי לְהִסְתַּפֵּל עַל יִשְׂרָאֵל בְּעֵינ רְעָה.

וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטֵי

בֵּא רָאָה מַה פְּתוּב, וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטֵי. וַרְאָה שֶׁהִשְׁכִּינָה מְכֶסֶה עֲלֵיהֶם וְרוֹבְצָת עֲלֵיהֶם מִתְקַנֶּת בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שִׁבְטִים תַּחֲתֶיהָ, וְאִין יְכוּלוֹת עֵינָיו לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. אָמַר, אֵיךְ אוֹכֵל לָהֶם, שֶׁהָרִי רוּחַ קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה רוֹבְצָת עֲלֵיהֶם וּמְכֶסֶה אוֹתָם בְּכַנְפֶיהָ? זֶהוּ שִׁכְתוּב פֶּרַע שָׁכַב פְּאָרִי וְכִלְבִּיא מִי יְקִימֵנּוּ. מִי יְקִימֵנּוּ מֵעֲלֵיהֶם כְּדִי שִׁיתַּגְּלוּ וְתִשְׁלַט עֲלֵיהֶם הָעֵינ.

רָאָה מִלְּאֲךְ הַמָּוֶת שֶׁהָיָה בֵּא [אליו] וְלִכֵּן נִכְנַס לְתִבְהָ וְנִשְׁמַר בְּהָ שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשִׁים

וְעַל זֶה רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַסּוֹת אֶת נַח, לְהִסְתַּתֵּר מֵהָעֵינ, שְׁלֵא תוֹכֵל רוּחַ

יִתְזַק (קמיה). וְאִסּוּר לְמִקְרַב בְּהִדְיָה בְּאַתְגְּלִיא. וּמִשּׁוּם הִכִּי מֵאִישׁ רַע עוֹן כְּעֵי לְאַסְתַּמְרָא מְנִיָּה. מִקְמִי מִלְּאֲךְ הַמָּוֶת עַל אַחַת כִּמְהָ וְכִמְהָ. (ועל דא) מַה פְּתוּב בְּבַלְעָם (במדבר כד) וּגְאָם הַגִּבֹּר שְׁתָּם הָעֵינַן. דְּעֵינָא בִישָׂא הָוָה לִיָּהּ וּבְכָל אֶתֶר דְּהָוָה מִסְתַּפֵּל בִּיָּהּ הָוָה אִמְשִׁיד עֲלֵיהּ רוּחַ מִחְבְּלָא. וּבְגִין כֵּךְ הָוָה כְּעֵי לְאַסְתַּפְּלָא בְּהוּ בִישְׂרָאֵל בְּגִין דִּישְׁצִי בְּכָל אֶתֶר דְּעֵינָהּ הָוָה מִסְתַּפֵּל. מַה כְּתוּב וַיֵּשֶׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו דְּזָקַף עֵינָא חַד וּמֵאִידָּ עֵינָא חַד בְּגִין לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוּ בִישְׂרָאֵל בְּעֵינָא בִישָׂא.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתוּב וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטֵי. וְחָמָא דְּשִׁכְנִיתָא חֲפִיא עֲלִיָּהּ וְרַבִּיעָא עֲלִיָּהּ מִתְתַּקְנָא בְּתַרִּיסַר שְׁבִטִין תַּחוּתָהּ וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה עֲלִיָּהּ עֵינָהּ. אָמַר אֵיךְ אֵיכוּל לְהוֹן דְּהָא רוּחַ קְדוּשָׁה עֲלָהּ רַבִּיעָא עֲלִיָּהּ וְחַפַּת לוֹן בְּגַדְפָּהָ. הָדָא הוּא דְּכְתוּב פֶּרַע שָׁכַב פְּאָרִי, וְכִלְבִּיא. מִי יְקִימֵנּוּ. מִי יְקִימֵנּוּ מֵעֲלִיָּהּ בְּגִין דִּיתַּגְּלִין וְשַׁלְטָא עֵינָא עֲלִיָּהּ.

וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְחַפֵּיא לְנַח לְאַסְתַּתְרָא מֵעֵינָא דְּלֹא יְכִיל רוּחַ מְסַאָבָא לְשַׁלְטָא עֲלֵיהּ בְּגִין דְּלֹא יִתְחַבֵּל וְהָא אִתְמַר. וַיְבֹא נַח

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

כְּמָה דְאִתְמַר לְאִסְתְּרָא מְעִינָא. מְפִינֵי מִי הַמְּבֹרַח (דהא) דְמִיזֵין דְחָקוּ לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי חָמָא מְלֵאךְ הַמּוֹת דְהוּהָ אֲתִי (ד"א ל"ג לגביה) וּבְגִין כֶּךָ עָאֵל לְתִיבּוּתָא וְאִסְתְּמַר כֵּה תְרִיסַר יְרַחֵי (שתא). וְאִמַּאי תְרִיסַר יְרַחֵין. פְּלִיגֵי בֵּה רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה. חַד אָמַר י"ב יְרַחֵין דְכֶךָ אִיהוּ דִינָא דְתִיבִיבָא. וְחַד אָמַר לְאִשְׁלָמָא צְדִיק (נ"א צִיד) דְרַגִּין תְרִיסַר וְשָׂאָר דְרַגִּין דְאִתְחַזֵי לְאִפְקָא מִן תִּיבָה.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר שְׂתָא יְרַחֵי אֲנוּן בְּמִיָּא וְשִׂיתָא יְרַחֵי בְּאִשָּׁא. וְהָא הֵכָא מִיָּא הוּוּ אִמַּאי תְרִיסַר יְרַחֵי. אָמַר (ליה) רַבִּי יוֹסִי בְתַרֵי דִינִין דְגִיְהֵנִם אֲתַדְנִו בְּמִיָּא וְאִשָּׁא. בְּמִיָּא דְמִיזֵין דְנַחְתּוּ עֲלֵיהּוּ מְלַעֲלָא הוּוּ צְנִינִין כְּתַלְגָּא. בְּאִשָּׁא דְמִיזֵין דְנַפְקֵי מִתְתָּא הוּוּ רְתִיחִין כְּאִשָּׁא. וְעַל דָּא בְּדִינָא דְגִיְהֵנִם אֲתַדְנִו בְּאִשָּׁא וּמִיָּא (ובגין כך תריסר ירחי הוּו דאמר רבי אלעזר דינא דחייביא בגיהנם תריסר ירחי הוּו והא אוקמוהו. ועל דא כל אנון חייבי עלמא אתרנו בתרין דינין אלין במיא ואשא) עַד דְאִשְׁתַּצִּיאוּ מְעַלְמָא. וְנַח הָוָה מְסַתְתַּר בְּתִיבּוּתָא וְאִתְפְּסִי מְעִינָא וּמְחַבְּלָא לָא קָרִיב לְגַבִּיָּה, וְתִיבּוּתָא אִיְהִי הָוָה שְׂטֵיָא עַל אֲנָפִי מִיָּא כְּמָא דְאָתָּא אָמַר וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתִּיבָה וְתָרַם מְעַל הָאָרֶץ.

הַמְּמַאָה לְשַׁלֵּט עָלָיו כְּדֵי שְׁלֵא יִשְׁחַת, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וַיְבֵא נַח, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר לְהִסְתַּתֵּר מֵהַעַיִן. מְפִינֵי מִי הַמְּבֹרַח, [שהרי] הַמִּים דְחָקוּ אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, רָאָה מְלֵאךְ הַמּוֹת שְׁחִיָּה בָּא [אליו] וְלָכֵן נִבְנִים לְתַבָּה וְנִשְׁמַר בֵּה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֲדָשִׁים [של השנה]. וְלָמָּה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֲדָשִׁים? נַחְלָקוּ כֵּה רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה. הֵאָחַד אָמַר שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֲדָשׁ שְׂכַךְ הוּא דִין הַרְשָׁעִים. וְהֵאָחַד אָמַר לְהַשְׁלִים צְדִיק [נ"א צִיד] שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה דְרָגוֹת וְשָׂאָר הַדְּרָגוֹת שְׁהִיוּ רְאוּיִים לְצִאת מֵהַתִּבָּה.

בְּשֵׁנֵי דִינֵי הַגִּיְהֵנִם נְדוּנוּ - בְּמִים וְאִשׁ

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שְׁשֵׁה חֲדָשִׁים הִם בְּמִים וְשְׁשֵׁה חֲדָשִׁים בְּאִשׁ, וְהָרִי כְּאֵן הָיוּ מִים, וְלָמָּה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי חֲדָשִׁים? אָמַר [לו] רַבִּי יוֹסִי, בְּשֵׁנֵי דִינֵי הַגִּיְהֵנִם נְדוּנוּ - בְּמִים וְאִשׁ. בְּמִים - שְׁהַמִּים שִׁירְדוּ עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה הָיוּ צוּנָנִים בְּשַׁלְגָּה. וּבְאִשׁ - שְׁהַמִּים שִׁיִּצְאוּ מְלַמְטָה הָיוּ רוֹתְחִים כְּאִשׁ. וְעַל זֶה בְּדִין הַגִּיְהֵנִם נְדוּנוּ - בְּאִשׁ וּמִים [ולכן שנים עשר חדש היו, שאמר רבי אלעזר, דין הרשעים בגיהנם הם שנים עשר חדשים, והרי פרשוה, ועל זה כל אותם רשעי העולם נדונים בשני דינים הללו במים ואש] עַד שֶׁהִשְׁמְדוּ מִן הָעוֹלָם. וְנַח הָיָה מְסַתְתַּר בְּתַבָּה וְהִתְכַּפֶּה מִן הָעַיִן וְהַמְשַׁחִית וְלֹא קָרִב אֵלָיו, וְהַתִּבָּה הָיְתָה שְׂטָה עַל פְּנֵי הַמִּים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתִּבָּה וְתָרַם מְעַל הָאָרֶץ.

מְעִינָא וּמְחַבְּלָא לָא קָרִיב לְגַבִּיָּה, וְתִיבּוּתָא אִיְהִי הָוָה שְׂטֵיָא עַל אֲנָפִי מִיָּא כְּמָא דְאָתָּא אָמַר וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתִּיבָה וְתָרַם מְעַל הָאָרֶץ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

שָׁמַם מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. שְׁאֵפְלוּ לְעַמְד בְּדִין לֹא יְקוּמוּ.

אַרְבָּעִים יוֹם לְקוֹ, שְׁכָתוֹב וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם
עַל הָאָרֶץ וְגו'. וְכָל שָׂאֵר הַזְּמַן נִמְחוּ
 מֵהָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ. אוֹי לָהֶם
 לְאוֹתָם רְשָׁעִים, שֶׁהָרִי לֹא יְקוּמוּ לַחַיּוֹת בְּעוֹלָם
 לְעַמְד בְּדִין. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּמְחוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים
 ט) שָׁמַם מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. שְׁאֵפְלוּ לְעַמְד בְּדִין
 לֹא יְקוּמוּ.

הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל הָאָרֶץ
 וְגו'. וְכָל שָׂאֵר זְמַנָּא אֲתַמְחֹן
 מֵעֲלָמָא. הִדָּא הוּא דְכָתִיב
 וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ. וְוִי לֹן לְאַנּוֹן
 חֲיִיבָא דְהָא לֹא יְקוּמוֹן
 לְאַחֲרֵיָא בְּעֲלָמָא לְמִיקַם בְּדִינָא
 הִדָּא הוּא דְכָתִיב וַיִּמְחוּ כְּמָא
 דְאַתָּ אָמַר, (תהלים ט) שָׁמַם
 מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. דְאַפִּילוּ
 לְמִיקַם בְּדִינָא לֹא יְקוּמוֹן:

אוֹי לָהֶם לְרְשָׁעִים שְׁחוּטָאִים וּמְרַגְזִים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם

וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וַתֵּרָם מֵעַל הָאָרֶץ. רַבִּי אֲבָא
פָּתַח, (שם טז) רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה. אוֹי לָהֶם לְרְשָׁעִים שְׁחוּטָאִים
וּמְרַגְזִים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם, וּבַחֲטָאֵיהֶם דוֹחִים
אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הָאָרֶץ, וְגוֹרְמִים שְׁתַּסְתַּלַּק מִן
הָעוֹלָם. וְהַשְּׂכִינָה נִקְרָאת אֱלֹהִים, וְעֲלֶיהָ כְּתוּב
רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים.

וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וַתֵּרָם מֵעַל
 הָאָרֶץ. רַבִּי אֲבָא פָּתַח (תהלים
 טז) רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים
 עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה. וְוִי לֹן
 לְחֲיִיבָא דְאַנּוֹן חֲטָאֵן וּמְרַגְזִין
 לְמַאֲרִיהוֹן בְּכָל יוּמָא.
 וּבַחֲטוּבֵיהוֹן דְחֲזִין לֵה לְשְׂכִינְתָא
 מְאַרְעָא. וְגַרְמִין דְתַסְתַּלַּק
 מֵעֲלָמָא. וְשְׂכִינְתָא אֶקְרִי
 אֱלֹהִים. וְעֲלֵהּ כְּתִיב רוּמָה עַל
 הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים.

בֹּא רְאֵה מַה כְּתוּב, וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה, שֶׁדָּחוּ אוֹתָהּ
הַחוּצָה. וַתֵּרָם מֵעַל הָאָרֶץ, שְׁלֹא שׁוּרָה בְּעוֹלָם
וְהַסְתַּלַּקָה מִמֶּנּוּ. וּבְכִשְׁהִיא מִסְתַּלַּקַת מֵהָעוֹלָם, הָרִי
אִין מִי שִׁישְׁגִיחַ בְּעוֹלָם, וְאִז הַדִּין שׁוֹלֵט [הַדִּין] עֲלָיו.
וּבְכִשְׁיִמְחוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם וַיִּסְתַּלְּקוּ מִמֶּנּוּ [מֵהָעוֹלָם],
הַשְּׂכִינָה מַחְזִירָה אֶת מְדוּרָה לְעוֹלָם.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיִּשְׂאוּ אֶת
 הַתְּבָה דְדַחֲזִין לֵה לְבַר. וַתֵּרָם
 מֵעַל הָאָרֶץ, דְלֹא שְׂרִיָּא
 בְּעֲלָמָא וְאַסְתַּלַּקַת מִנָּה. וְכַד
 אֶסְתַּלַּקַת מֵעֲלָמָא, הָא לִית
 מֵאֵן דִּישְׁגַח בְּעֲלָמָא וְדִינָא
 שְׁלֵטָא (בדינא) בְּדִין עֲלוּי. וְכַד
 יִתְמַחוֹן חֲיִיבֵי עֲלָמָא וַיִּסְתַּלְּקוֹן

אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, אִם כֵּן, הָרִי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּמְחוּ הָרְשָׁעִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן, אִז לָמָּה

מְנִיָּה (דעלמא), שְׂכִינְתָא אֶהְדַּרַת מְדוּרָה בְּעֲלָמָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לא חזרה השכינה למקומה כבתחלה? אמר לו, משום שלא נשארו בה שאר צדיקי העולם, אלא [אבל] בכל מקום שהלכו, ירדה ושמה את (דף סט ע"א) מדורה עמהם. ומה בארץ נכריה אחרת לא נפרדה מהם - כל שכן אם נשארו בארץ הקדושה.

מי שמשחית דרכו על הארץ, לא רואה פני שכינה ולא נכנס לפלטרין

והרי אמרנו. בכל החטאים של רשעי העולם, דוחים את השכינה. אחד מהם מי שמשחית דרכו על הארץ, כמו שאמרנו, ולכן לא רואה פני שכינה ולא נכנס לפלטרין. ועל זה כתוב על אלה וימחו מן הארץ, שנמחו מהכל.

עתידי הקדוש ברוד הוא להחיות המתים

בא ראה, באותו הזמן שעתידי הקדוש ברוד הוא להחיות המתים, כל אותם מתים שימצאו בחוץ בשאר ארצות נכריות, הקדוש ברוד הוא יברא להם גופיהם [נ"א: יעמידם בגופם] פראוי. שהרי עצם אחת שנשארת באדם תחת הארץ, אותה עצם תעשה כשאר שבעסה, ועליה יבנה הקדוש ברוד הוא את כל הגוף.

בארץ ישראל יקבלו נשמות כל אותם בני העולם פרט לאלו [דור המבול] שנטמאו וטמאו את הארץ

ולא יתן הקדוש ברוד הוא להם נשמות אלא בארץ ישראל, שכתוב (יחזקאל לו) הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם

לא אהדרת שכינתא לאתרה כדבדקדמיתא. אמר ליה בגין דלא אשתארו בה שאר זכאי עלמא. אלא (אבל) בכל אתר דאזלו נחתת ושויאת (דף סט ע"א) מדורה עמהון. ומה בארעא נוכרא אחרא לא אתפרשא מנייהו, כל שכן אי אשתארו בארעא קדישא.

והא אתמר. בכל חובין דחייבי עלמא דחיינ לה לשכינתא. חד מנייהו מאן דמחבל ארחה על ארעא כדאמרן. ובגין כך לא חמי אנפי שכינתא ולא עאל בפלטרין. ועל דא כתיב באלין וימחו מן הארץ אתמחון מן כלא.

תא חזי, בההוא זמנא דזמין קודשא בריך הוא לאחייאה מתייא, כל אנון מתין דישתכחון לבר בשאר ארעין נוכראין קודשא בריך הוא יברא לון גופייהו (נ"א יוקים לון בגופייהו) כדקא חזי. דהא גרמא חד דאשתאר ביה כבר נש תחות ארעא ההוא גרמא יתעביד כחמירא בעיסה ועליה יבני קודשא בריך הוא כל גופא.

ולא יהיב לון קודשא בריך הוא נשמתין אלא בארעא דישראל. דכתיב, (יחזקאל לו) הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. דיתגלגלון תחות ארעא. ולכתר מה כתיב ונתתי רוחי בכם וחיייתם וגו'. דהא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. שיתגלגלו תחת הארץ. ואחר כך מה כתוב? ונתתי רוחי בכם וחייתם וגו', שהרי בארץ ישראל יקבלו נשמות כל אותם בני העולם, פרט לאלו [דור המבול] שנממאו וטמאו את הארץ. באלה כתוב וימחו מן הארץ, דוקא מן הארץ. ואף על גב שהקשו ונחלקו הראשונים על זה. וימחו, כמו שנאמר (תהלים ט) ימחו מספר חיים.

בארעא דישאל יקבלון נשמתין כל (אנון) בני עלמא. בר אלין (דרא דטופנא) דאסתאבו וסאיבו ארעא. באלין כתיב וימחו מן הארץ. מן הארץ דייקא. ואף על גב דאקשו ואפליגו קדמאי על דא. וימחו כמא דאת אמר, (תהלים ט) ימחו מספר חיים.

אמר לו רבי שמעון, ודאי שאין להם חלק בעולם הבא, שכתוב וימחו מן הארץ, וכתוב לעולם יירשו ארץ. אבל יקומו בדין, ועליהם כתוב (דניאל יב) ורבים מישיני עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות לדראון עולם. והמחלקת בזה. אבל הכל כפי שבארוה החברים.

אמר ליה רבי שמעון ודאי לית לון חולקא בעלמא דאתי דכתיב וימחו מן הארץ. וכתיב לעולם יירשו ארץ. אבל יקומו בדין. ועליהו כתיב, (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם. ופלוגתא בהא אבל כלא כמא דאוקמוה חברייא:

וימח את כל היקום אשר על פני האדמה

וימח את כל היקום אשר על פני האדמה. רבי אבא אמר, [את כל] - לכלל כל אותם שליטים ששולטים הממנים על הארץ, וזהו היקום אשר על פני האדמה. שכאשר עושה הקדוש ברוך הוא דין בבני העולם, מעביר את אותם השליטים הממנים עליהם בהתחלה, ואחר כך את אותם שיושבים תחת כנפיהם, שכתוב (ישעיה כד) יפקד ה' על צבא המרום במרום, ואחר כך - על מלכי האדמה על האדמה.

וימח את כל היקום אשר על פני האדמה. רבי אבא אמר (את כל) לאכללא כל אנון שליטין דשליטין ממנן על ארעא. ודא הוא היקום אשר על פני האדמה. דכד עביד קודשא בריך הוא דינא בכני עלמא אעבר לאנון שליטין דממנן עליהו בקדמיתא ולבותר לאנון דיתבי תחות גדפייהו דכתיב (ישעיה כד) יפקוד יי על צבא המרום במרום ולבותר על מלכי האדמה על האדמה.

וישאר אד נח - אד למעט. שלא נשארו בעולם רק נח ומי שעמו בתבה

והיד מתעברן קמיה. אלא

ואיך מעברים מלפניו? אלא מעביר אותם באש

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

שְׂדוּלְקַת. וְהוּ שְׁכַתוּב (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא אֵל קָנָא. אֵשׁ [הוּא] שְׂאוּכְלַת אֵשׁ. אוֹתוֹ שְׂעוּמַד מְעַלְיָהֶם [נ"א: עוּבַר] בְּאֵשׁ. וְאוֹתָם שְׂיוֹשְׁבִים תַּחְתֵּיהֶם בְּמִים. וּמִשׁוּם כֶּךָ וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְאַחַר כֶּךָ מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה עַד רְמֶשׂ וְעַד עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן הָאָרֶץ, כָּל אֱלוֹ שְׁלֹמֵטָה. וַיִּשְׂאָר אֶךְ נַח - אֶךְ לְמַעַט. שְׁלֹא נִשְׂאָרוּ בְּעוֹלָם רַק נַח וּמִי שְׂעָמוּ בַתְּבָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁהֵיָה חֲגַר, שְׁהַפִּישׁוּ אַרְיָה, וְהֵרִי פְרִשׁוּהָ.

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָה. רַבִּי חֲיִיא פְתַח, (משלי כב) עָרוֹם רָעָה רָעָה וְנִסְתָּר. פְּסוּק זֶה נִאֲמַר עַל נַח שְׁנִכְנַס לַתְּבָה וְהִסְתַּתֵּר בָּהּ, וְנִכְנַס לַתּוֹךְ הַתְּבָה בְּזִמְן שְׁהַמִּים דְּחָקוּ אוֹתוֹ. וְהֵרִי נִאֲמַר שְׂעַד שְׁלֹא נִכְנַס לַתְּבָה, רָאָה אֶת מְלֶאךְ הַמָּוֶת שְׁהוֹלְךָ בִּינֵיהֶם וּמְקִיף אוֹתָם. כִּיּוֹן שְׂרָאָה אוֹתוֹ, נִכְנַס לַתְּבָה וְהִסְתַּתֵּר בְּתוֹכָהּ. וְהוּ שְׁכַתוּב עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר. רָאָה רָעָה - זֶהוּ מְלֶאךְ הַמָּוֶת, וְנִסְתָּר מְלַפְנָיו. זֶהוּ שְׁכַתוּב מִפְּנֵי מִי הַמְּבוּל.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר, [לֹא כְתוּב וַיִּסְתַּר] חֲזוֹר עַל מַה שְׁנִאֲמַר, בְּזִמְן שְׁהַמָּוֶת שְׂרוּי בְּעוֹלָם, בֶּן אָדָם חָכֵם יִסְתַּתֵּר וְלֹא יַעֲמֹד בַּחוּץ וְלֹא יִתְרָאָה לְפָנֵי הַמִּשְׁחִית, מִשׁוּם שְׂבִיּוֹן שְׁנַתְּנָה לוֹ הַרְשׁוֹת, הוּא יִשְׁחִית אֶת כָּל אוֹתָם שְׁנִמְצָאִים לְפָנָיו

רָאָה רָעָה דָא מְלֶאךְ הַמָּוֶת וְנִסְתָּר מִקְמִיָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב מִפְּנֵי מִי הַמְּבוּל.

אֲעֵבַר לוֹן בְּנוּרָא דְדָלִיק הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא אֵל קָנָא. אֲשָׁא (הוּא) דְאָכִיל אֲשָׁא. הַהוּא יְקוּם דְעַלְיָהּוּ (נ"א מַעֲבַר) בְּאֲשָׁא. וְאַנְוִן דִּיתְבִּי תַּחוּתֵיהוּ בְּמִיא. וּבִגְנִי כֶּךָ וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. וְלִבְתַּר מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה עַד רְמֶשׂ וְעַד עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן הָאָרֶץ. כָּל אֱלִין דְלִתְתָא. וַיִּשְׂאָר אֶךְ נַח. אֶךְ לְמַעוּטִי. דְלֹא אֲשַׁתְּאָרוּ בְּעֶלְמָא בְּר נַח וְדַעֲמִיָה בְּתִיבּוּתָא. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר חֲגִיר הָהּ דְאָכִישׁ לִיָּה אַרְיָ וְהָא אוּקְמוּהָ:

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָה. רַבִּי חֲיִיא פְתַח (משלי כב) עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר. הָאִי קָרָא אַתְמַר עַל נַח דְעָאֵל לְתִיבּוּתָא וְאִסְתַּתֵּר בָּהּ. וְעָאֵל לְגוֹ תִיבּוּתָא בְּזִמְנָא דְמִיא דְחָקוּ לִיָּה. וְהָא אַתְמַר דְעַד לֹא עָאֵל לְתִיבּוּתָא חֲמָא לִיָּה לְמֶלֶאךְ הַמָּוֶת דְאָזִיל בִּינֵיהוּ וְאִסְתַּתֵּר לוֹן. כִּיּוֹן דְחֲמָא לִיָּה, עָאֵל לַתְּבָה וְאִסְתַּתֵּר בְּגוּוּהָ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר. (ויסתר לא כתיב), אֲהַדְרַר עַל מַה דְאַתְמַר בְּזִמְנָא דְמוֹתָא שְׂרִיא בְּעֶלְמָא בְּר נֶשׁ חֲכִים יִסְתַּר וְלֹא יְקוּם לְבַר וְלֹא יִתְחַזֵּי קָמִי מַחְבְּלָא. בְּגִין דְכִיּוֹן

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְעוֹבְרִים לְפָנָיו גְּלוּי. וְסוֹף הַפְּסוּק - וּפְתָאִים עֲבְרוּ וְנַעֲנְשׂוּ. עֲבְרוּ לְפָנָיו וְהִתְרָאוּ לְפָנָיו, וְנַעֲנְשׂוּ.

דְּבַר אַחַר עֲבְרוּ - עֲבְרוּ עַל מִצְוֵה זו [נ"א]: שֶׁל רַבּוֹנִים] וְנַעֲנְשׂוּ. דְּבַר אַחַר עָרוּם רָאָה רְעָה וְנִסְתָּר - זֶה נַח. וּפְתָאִים עֲבְרוּ וְנַעֲנְשׂוּ - אֵלּוּ בְּנֵי דוֹרוֹ [וּנְשׂוֹן]. בֵּינּוֹן שְׁהִסְתַּתֵּר וְהִשְׁתַּתְּהָה שָׁם כָּל אוֹתוֹ זְמַן, (דף סט ע"ב) אַחַר כֵּן וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח.

כֹּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְאִין עֲמוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, מִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ

רַבִּי חֲזַקְיָה הֵיךְ הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקִיא לְלוֹד. פִּגְעַ בּוֹ רַבִּי יִיסָא. אָמַר לוֹ, תַּמְהֵנִי עֲלִיךְ שְׂאִתְּהָ לְבַד, שְׁהֵרִי שְׁנִינּוּ שְׁלֵא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי לְדֶרֶךְ. אָמַר לוֹ, תִּינּוֹק אַחַד הֶלֶךְ עֲמוֹ, וְהוּא כָּא אַחֲרֵי. אָמַר לוֹ, וְעַל זֶה אֲנִי תַמְמָה, אִיךְ הוֹלֵךְ עֲמוֹךְ מִי שְׁלֵא תִדְבַר עֲמוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה? שְׁהֵרִי שְׁנִינּוּ, כָּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְאִין עֲמוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, מִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ. אָמַר לוֹ, כֵּךְ זֶה כְּוֹדֵאִי.

בִּינְתָּיִם הִגִּיעַ אוֹתוֹ תִּינּוֹק. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, בְּנִי, מֵאִיזָה מְקוֹם אַתְּהָ? אָמַר לוֹ, מֵעִיר לוֹד, וְשִׁמְעֵתִי שְׁהֵאִישׁ הַזֶּה הַחֶכֶם הוֹלֵךְ לְשֵׁם, וְזִמְנֵתִי עֲצָמִי לְעִבּוֹדְתוֹ וְלִלְכֶת עֲמוֹ. אָמַר לוֹ, בְּנִי, אַתְּהָ יוֹדֵעַ דְּבַרֵי תוֹרָה? אָמַר לוֹ, אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁהֵרִי אָבִי לְמִד אוֹתִי בְּפִרְשֵׁת קֶרֶבְנּוֹת, וְהִרְבַּנְתִּי אֲזִנִּי לְמָה שְׁהֵיָה אוֹמֵר עִם אַחִי, שְׁהוּא גְדוֹל מִמֶּנִּי. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, בְּנִי, אָמַר לִי.

דְּאִתְיִיָּהִיב לִיָּה רְשׁוֹ, יַחֲבַל כָּל אַנּוּן דִּישְׁתַּכְחֹן קַמִּיה וַיַּעֲבְרוּן קַמִּיה בְּאִתְגַּלְיָא. וְסוֹפָא דְקִרָא וּפְתָאִים עֲבְרוּ וְנַעֲנְשׂוּ עֲבְרִין קַמִּיה וְאִתְחַזְיִין קַמִּיה וְנַעֲנְשׂוּ.

פרשת נח דף סט ע"ב

דְּבַר אַחַר עֲבְרוּ, עֲבְרוּ פְקוּדָא (דא) (נ"א דמאריהון) וְנַעֲנְשׂוּ. דְּבַר אַחַר עָרוּם רָאָה רְעָה וְנִסְתָּר דָּא נַח. וּפְתָאִים עֲבְרוּ וְנַעֲנְשׂוּ אֵלִין בְּנֵי דְרִיָּה. (וּנַעֲנְשׂוּ), כִּינּוֹן דְּאִסְתַּתֵּר וְאִשְׁתַּתְּהָ תַמְן כָּל הַהוּא זְמַנָּא. (דף סט ע"ב) לְבַתֵּר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח.

פרשת נח דף סט:

רַבִּי חֲזַקְיָה הֵוָה אֲזִיל מִקְפּוֹטְקִיא לְלוֹד. פִּגְעַ בֵּיה רַבִּי יִיסָא. אָמַר לִיָּה תְּוֹהֵנָא עֲלִיךְ דְּאִתְ בַּלְחוּדֵךְ. דְּהָא תְּנִינָן דְּלָא יְפּוֹק בַּר נֶשׁ יְחִידָאִי בְּאַרְחָא. אָמַר לִיָּה רַבִּיא חַד אֲזִיל בְּהֶדְאִי וְאִיְהוּ אֲתִי אַבְתְּרָאִי. אָמַר לִיָּה וְעַל דָּא תְּוֹהֵנָא אִיךְ אֲזִיל בְּהֶדְךְ מֵאֵן דְּלָא תִשְׁתַּעֲי בֵּיה מְלִי דְאוּרִיָּתָא. דְּהָא תְּנִינָן כָּל מֵאֵן דְּאֲזִיל בְּאַרְחָא וְלָאו עֲמִיָּה מְלִי דְאוּרִיָּתָא אִסְתַּכֵּן בְּנַפְשִׁיָּה. אָמַר לִיָּה הֶכִי הוּא וְדָאִי.

אֲדַהֲכִי מֵטָא הַהוּא רַבִּיא. אָמַר

לִיָּה רַבִּי יִיסָא בְּרִי מֵאֵן אַתְּר אַנְתָּ. אָמַר לִיָּה מִקְרָתָא דְלוֹד וְשִׁמְעָנָא דְהָאִי בַר נֶשׁ חֲכִים אֲזִיל תַמְן וְזִמְיָנָא גְרַמָּאִי לְפוֹלְחָנִיָּה וּלְמִיָּהֶךְ בְּהֶדִיָּה. אָמַר לִיָּה בְרִי יְדַעַת מְלִי דְאוּרִיָּתָא. אָמַר לִיָּה יְדַעָנָא דְהָא אָבָא הֵוָה אוֹלִיף לִי בְּפִרְשֵׁת קֶרֶבְנּוֹת וְאֶרְכִּינָא אוּרְנָאִי לְמֵאִי דְהוּוָה אָמַר עִם אַחִי דְאִיְהוּ קְשִׁישָׁא מְנָאִי. אָמַר לִיָּה רַבִּי יִיסָא בְּרִי אִימָא לִי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ויבן נח מזבֹּחַ לה'

פֶּתַח וְאָמַר: וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה וְהַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבְּחוֹ. וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ - זֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיב בּוֹ אָדָם הָרְאשׁוֹן. לָמָּה נֹחַ הִקְרִיב עוֹלָה, שֶׁהָרִי עוֹלָה לֹא עוֹלָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַרְהוּר וְרִצּוֹן הַלֵּב, וְנַח בְּמָה חֵטָא? אֶלָּא נֹחַ הִרְהוּר וְאָמַר: הָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֹזֵר דִּין עַל הָעוֹלָם שִׁיחָרֵב, אוּלַי מִשׁוּם שִׁמְצִיל אוֹתִי פִקְעָה כָּל זְכוּתִי וְלֹא תִשָּׂאֵר לִי זְכוּת בְּעוֹלָם? מִיָּד - וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה'.

אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שָׁבוּ הַקְּרִיב אָדָם הָרְאשׁוֹן הָיָה. אִם כֵּן, אָז לָמָּה וַיִּבֶן? אֶלָּא מִשׁוּם שֶׁרִשְׁעֵי הָעוֹלָם גָּרְמוּ שֶׁלֹּא עִמַּד בְּמִקוּמוֹ. כִּיּוֹן שָׁבַח נֹחַ, פְּתוּב בּוֹ וַיִּבֶן. וַיַּעַל עֹלֹת, פְּתוּב עֹלֹת, אַחַד. פְּתוּב (ויקרא א) עוֹלָה הוּא אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לַה' [לעולם עלה עולה זכר, אם] עוֹלָה - עוֹלָה זָכָר וְלֹא עוֹלָה נִקְבָּה, שְׂכָתוּב זָכָר תָּמִים יִקְרִיבוּ. לָמָּה פְּתוּב אִשָּׁה, שֶׁהָרִי אֵשׁ צְרִיכָה לְהִמְצָא שֵׁם?

וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים - זוּהֵי אֵבֶן הַשְּׂתִיָּה שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁתַּל הָעוֹלָם וְעֲלִיָּה נִבְנְה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

רַבִּי יְהוּדָה קָם לִלְוֵה אַחַד לְעַסֵּק בַּתוֹרָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בְּאֶכְסֹנְיָה בְּעִיר מַחְסִיָּא, וְהָיָה שֵׁם בְּבֵית יְהוּדִי אַחַד שָׁבַח בְּשֵׁמִי אִמְתַּחֲתוֹת שֶׁל מַלְבוּשִׁים. פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (בראשית כח) וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית

זוהר הקדוש ארמית

פֶּתַח וְאָמַר וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיְי וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבְּחוֹ. וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ, דָּא אִיְהוּ מִזְבֵּחַ דְּאִקְרִיב בֵּיה אָדָם קְדָמָא. נֹחַ (דף ע ע"א) אִמְאֵי קְרִיב עוֹלָה. דְּהָא עוֹלָה לֹא סִלְקָא אֶלָּא בְּגִין הַרְהוּרָא דְלִבָּא (דרעותא) וְנַח בְּמָה חֵב. אֶלָּא נֹחַ הִרְהוּר וְאָמַר הָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא גֹזֵר דִּינָא עַל עֲלָמָא דִּיתְחָרֵב, דִּילְמָא בְּגִין דְּשׂוֹיֵב לִי כָּל זְכוּתָא פִקְעָה לִי וְלֹא יִשְׁתָּאֵר לִי זְכוּ בְּעֲלָמָא. מִיָּד וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיְי.

הַהוּא מִזְבֵּחַ דְּאִקְרִיב בֵּיה אָדָם הָרְאשׁוֹן הָיָה. אִי הָכִי אִמְאֵי וַיִּבֶן. אֶלָּא בְּגִין דְּתִיִּיב עֲלָמָא גָרְמוּ דְלֹא קִיָּימָא בְּדוּכְתִיָּה. כִּיּוֹן דְּאֵתָא נֹחַ כְּתִיב בֵּיה וַיִּבֶן. וַיַּעַל עֹלֹת עֹלֹת כְּתִיב חֲדָא (הווא). כְּתִיב, (ויקרא א) עוֹלָה הוּא אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לַיְי (לעולם עלה סלקא דכר. אי) עוֹלָה סִלְקָא דְכָר וְלֹא סִלְקָא נוֹקְבָא דְכְּתִיב זָכָר תָּמִים יִקְרִיבוּ. אִמְאֵי כְּתִיב אִשָּׁה דְּהָא אֵשׁ בְּעֵי לֹא שְׂתַכְחָא תַּמָּן.

פרשת נח דף עב.

רַבִּי יְהוּדָה קָם לִילְוֵה קָם לִילְוֵה חַד לְמַלְעֵי בְּאוּרִיָּיתָא בְּפִלְגוֹ לִילְוֵה בְּבֵי אוּשְׁפִיזָא בְּמֵתָא מַחְסִיָּא. וְהָיָה תַּמָּן בְּבֵיתָא חַד יוּדָאי דְּאֵתָא בְּתֵרֵי קְסִירָא דְקֻטְפִירָא. פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (בראשית כח) וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים. דָּא הִיא אֵבֶן שְׂתִיָּה דְמַתַּמָּן אֲשֶׁתִּיל עֲלָמָא וְעֹלָה אֲתַבְּנֵי בֵי מַקְדָּשָׁא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אלהים - זוהי אכן השתייה שמשם נשתל העולם ועליה נבנה בית המקדש.

הרים ראשו אותו יהודי ואמר לו, דבר זה איך אפשר? והרי אכן השתייה טרם שנבנה העולם היתה, וממנה נשתל העולם, ואתה אמרת והאכן ה את אשר שמתי מצבה, שמשמע שיעקב שם אותה עכשו, שכתוב (ש) ויקח את האבן אשר שם מראשתיו? ועוד, שיעקב בבית אל היה, והאבן ה את היתה בירושלים.

אשריכם הצדיקים שעוסקים בתורה יומם ולילה.

רבי יהודה לא סובב ראשו אליו, פתח ואמר, (עמוס ד) הכון לקראת אלהיך ישראל, וכתוב (דברים כ) הסכת ושמע ישראל. דברי תורה צריכים כוננה, ודברי תורה צריכים להתמתקן בגוף ורצון כאחד. קם אותו יהודי והתלבש, וישב אצל רבי יהודה ואמר, אשריכם הצדיקים שעוסקים בתורה יומם ולילה.

אפלו אחד שיושב ועוסק בתורה, השכינה מתחברת עמו

אמר לו רבי יהודה, עכשו שבונת עצמך, אמר דברך שגנתחבר כאחד, שהרי דברי תורה צריכים תקון הגוף ותקון הלב, ואם לא - במטתי הייתי שוכב, ובלבי הייתי אומר דברים. אלא הרי שנינו, שאפלו אחד שיושב ועוסק בתורה, השכינה מתחברת עמו, ומה שכינה כאן ואני שוכב במטתי?! ולא עוד, אלא שצריכים צחות.

ואנא שכיב בערסאי. ולא עוד אלא דבעיין צחותא.

זוהר הקדוש ארמית

זקף רישיה ההוא יודאי ואמר לה האי מלה איך אפשר, והא אכן שתייה עד לא אתברי עלמא הות ומינה אשתיל עלמא, ואת אמרת והאכן הזאת אשר שמתי מצבה. דמשמע דיעקב שוי לה השתא דכתוב, (בראשית כח) ויקח את האבן אשר שם מראשותיו. ותו דיעקב בבית אל הוה והאי אבנא הות בירושלים.

רבי יהודה לא אסחר רישיה לגביה, פתח ואמר (עמוס ד) הכון לקראת אלקיך ישראל. וכתוב, (דברים כ) הסכת ושמע ישראל. מלי דאורייתא בעיין כוונה, ומלין דאורייתא בעאן לאתתקנא בגופא ורעותא כחדא. קם ההוא יודאי ואתלבש, ויתיב לגביה דרבי יהודה, ואמר זכאין אתון צדיקיא דמשתדלי באורייתא יומא ולילי.

אמר ליה רבי יהודה השתא דכוונת גרמך, אימא מילך דנתחבר כחדא. דהא מלי דאורייתא בעיין תקונא דגופא ותקונא דלבא. ואי לאו בערסאי שכיבנא ובלבאי אמרנא מלין. אלא הא תנינן דאפילו חד דיתיב ולעי באורייתא שכינתא אתחברת בהדיה, ומה שכינתא הקא

זוהר הקדוש לשון הקודש

בן אדם שקם לעסוק בתורה מחצות הלילה, הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן

ועוד, שכל בן אדם שקם לעסוק בתורה מחצות הלילה, בשמתעוררת רוח צפון [בחצות הלילה], הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. והוא וכל הצדיקים שבגן, כלם מקשיבים [לו, ומקשיבים] לאותם דברים שיוצאים מפיו. ומה הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים שמתעוררים לשמע דברי תורה בשעה הזו, ואני אהיה שוכב במטתי?! אמר לו, כעת אמר דברך.

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים

אמר לו, שאלתי על מה שאמרת בפסוק הזה [סוד של אבן השתיה שאמרת], והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, שזו אבן השתיה, [עכשו שמקשיב לדברי] איך אפשר? שהרי אבן השתיה טרם שנברא העולם היתה, וממנה נשתל העולם, ואתה אמרת אשר שמתי, שבושמע שיעקב שם אותה כעת, וכתוב ויקח את האבן אשר שם מראשתיו?

והאבן הזו היתה בירושלים. אמר לו, כל ארץ ישראל התקפלה תחתיו, ואתה אבן תחתיו היתה

ועוד, שיעקב בבית אל הנה, והאבן הזו היתה בירושלים. אמר לו, כל ארץ ישראל התקפלה תחתיו, ואתה אבן תחתיו היתה. אמר לו, אשר שם כתוב, וכתוב והאבן ה את אשר שמתי מצבה. אמר לו, אם ידעת הדבר - אמר אותו.

אמר ליה אי ידעת מלה אימא לה.

זוהר הקדוש ארמית

ותו דכל בר נש (אחרי מות סו א) דקם למלעי באורייתא מפלגו ליליא כד אתער רוח צפון (כפלגו דליליא) קודשא בריך הוא אחי לאשתעשעא עם צדיקא בגנתא דעדן. והוא וכל צדיקיא דבגנתא פלהו צייתין (ליה וצייתין) לאלין מלין דנפקי מפומיה. ומה קודשא בריך הוא וכל צדיקיא מתעדנין למשמע מלי דאורייתא בשעתא דא ואנא אהא שכיב בערסאי. אמר ליה השתא אימא מליך.

אמר ליה שאילנא על מה דאמרת בפסוקא דא (רוח דאבן שתיה דאמרת) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים דדא אבן שתיה. (השתא דציית למלי) הך אפשר, דהא אבן שתיה עד לא אתברי עלמא הות ומנה אשתיל עלמא, ואת אמרת אשר שמתי, דמשמע דיצקב שוי לה השתא. וכתוב ויקח את האבן אשר שם מראשותיו.

ותו דיצקב בבית אל הנה ואבנא דא הות בירושלים. אמר ליה כל ארעא דישראל אכפל תחותיו וההוא אבן תחותיה הות. אמר ליה אשר שם כתיב. וכתוב והאבן הזאת אשר שמתי מצבה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

דוד המלך, התביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת

פתח ואמר, (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך. דוד המלך, התביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת, ועליה אמר (שם קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וכשרצה להסתכל במראה כבוד רבונו, נטל אבן זו בידו בתחלה, ואחר כך נכנס.

משום שכל מי שרצה להראות לפני רבונו, לא נכנס אלא עם אבן זאת, שכתוב (ויקרא יג) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ודוד משבח עצמו ואומר, אני בצדק אחזה פניך. וכל השתדלותו של דוד להראות באבן זאת כראוי כלפי מעלה.

יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם

בא ותראה, אברהם תקן תפלת הבקר והודיע טוב רבונו בעולם, ותקן אותה השעה בתקונייה כראוי, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם.

יעקב תקן תפלת ערבית

יעקב תקן תפלת ערבית, ובשביל התפלה הזו שתקן מה שלא תקן בן אדם מקדם לזה כראוי, לכן שבח את עצמו ואמר והאבן ה את אשר שמתי מצבה. שעד אותה שעה לא תקן אותה אחר כמותו.

פרשת נח דף עב ע"ב

זוהר הקדוש ארמית

פתח ואמר, (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך. דוד מלכא חביבותא ודבקותא דיליה בהאי אבן הנה. ועלה אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וכד בעא לאסתכלא בחיזו יקרא דמריה, נטל להאי אבן בדייה בקדמיתא ולכתר עייל.

בגין דכל מאן דבעי לאתחזאה קמי מריה, לא אעיל אלא בהאי אבן. דכתיב, (ויקרא יג) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ודוד משבח גרמיה ואמר אני בצדק אחזה פניך. וכל אשתדלותיה דדוד לאתחזאה בהאי אבן כדקא יאות לגבי דלעילא.

תא חזי, אברהם אתקין צלותא דצפרא ואודע טיבו דמאריה בעלמא. ואתקין ההיא שעתא בתקונאה כדקא יאות דכתיב, (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. יצחק אתקין צלותא דמנחה ואודע בעלמא דאית דין ואית דין דכול לשבא ולמידן עלמא.

יעקב אתקין צלותא דערבית, ובגין צלותא דא אתקין מה דלא אתקין בר נש מקדמת דנא כדקא יאות. בגין כך שבח גרמיה ואמר (דף עב ע"ב) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. דעד ההיא שעתא לא שוי לה אחרא כנותיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְלִבְנֵי וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שָׁם מֵרֵאשִׁיתוֹ וַיִּשֶׂם
 אֹתוֹ מִצְבֵּה. מַה זֶה מִצְבֵּה? שֶׁהִיְתָה נְפוּלָה,
 וְהַקִּיּוֹם אוֹתָהּ. וַיִּצַק שֶׁמֶן עַל רֵאשֶׁהָ. שֶׁהָרִי בִיעֶקֶב
 תָּלוּי הַדְּבָר לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בָּא רַבִּי
 יְהוּדָה וַנְּשָׁקוּ. אָמַר לוֹ, וְכָל זֶה יִדְעָתָּ, וְאִיךָ אֵתָּה
 עוֹסֵק בְּסַחֲרָה וּמַנִּיחַ חַיֵּי עוֹלָם?! אָמַר לוֹ,
 שֶׁדַּחֲקוּקָה הִיְתָה לִי הַשְּׁעָה, וַיֵּשׁ לִי שְׁנֵי בָנִים,
 וְעוֹמְדִים כָּל הַיּוֹם בְּבֵית הַרֵב, וְאֲנִי מִשְׁתַּדֵּל
 בְּמִזְוֹנָם וְלִתֵּת לָהֶם שְׂכָר לְמוֹרָם כְּדֵי שִׁיעֶסְקוּ
 בַתּוֹרָה.

הַתְּקִינן אֲבוֹן שְׁתִּיָּה וְשָׁם עֲלֶיהָ קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים, וְאִזּוֹ וַתִּכֶּן מַלְכָתוֹ
 מֵאֵד

פֶּתַח וְאָמַר, (מלכים א ב) וְשִׁלְמָה יָשֵׁב עַל כֶּסֶף דָּוִד
 אָבִיו וַתִּכֶּן מַלְכָתוֹ מֵאֵד. מַה הוּא הַשִּׁבְחָה
 הַזֶּה? אֵלָּא שֶׁהַתְּקִינן אֲבוֹן שְׁתִּיָּה וְשָׁם עֲלֶיהָ קִדְשׁ
 הַקִּדְשִׁים, וְאִזּוֹ וַתִּכֶּן מַלְכָתוֹ מֵאֵד. וְכָתוּב (בראשית
 ט) וּרְאִיתִיךָ לְזוֹכֵר בְּרִית עוֹלָם. שֶׁהָרִי הַקִּדְשׁ בְּרוּךְ
 הוּא חֲשָׁקוֹ בְּהַ תְּמִיד, וּמִי שֶׁלֹּא נִרְאָה עִמּוֹ, לֹא
 נִכְנָס לַפְּנֵי רַבּוֹנוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וּרְאִיתִיךָ לְזוֹכֵר בְּרִית
 עוֹלָם.

וּרְאִיתִיךָ, מַה זֶה וּרְאִיתִיךָ? סוּד הוּא, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל ט) וְהַתּוֹיֹת תּוֹ עַל
 מִצְחוֹת וְגו', לְהִרְאוֹת עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים, זֶה רִשְׁם
 הָאוֹת הַקִּדְשׁ שֶׁבְּבִשְׂרָ.

וּבְגִינן כֶּךָ וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן
 אֲשֶׁר שָׁם מֵרֵאשִׁיתוֹ וַיִּשֶׂם
 אוֹתָהּ מִצְבֵּה. מֵאִי מִצְבֵּה
 דִּהְיָה נְפוּלָה וְאוֹקִים לָהּ.
 וַיִּצוּק שֶׁמֶן עַל רֵאשֶׁהָ. דִּהָא
 בִיעֶקֶב תָּלִיָּא מִלְתָּא לְמַעַבְד
 יְתִיר מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא. אֵתָּא
 רַבִּי יְהוּדָה וַנְּשָׁקִיָּה, אָמַר לִיה
 וְכָל הָאִי יִדְעָתָּ (והיד) וְאֵתָּ
 מִשְׁתַּדֵּל בְּסַחֲרָתָא וּמַנַּח חַיֵּי
 עֲלָמָא. אָמַר לִיה דִּהְיָה
 דַּחֲקָא לִי שְׁעָתָא, וְאִית לִי
 תְרִין בָּנִין וְקִיָּמִין כָּל יוֹמָא
 כְּבִי רַב וְאֲנָא אֲשְׁתַּדְלָנָא עַל
 מִזְוִנֵיהוּ וְלַמִּיָּהֵב לוֹן אֲגַר
 לְמוֹרֵיהוּ בְּגִין דִּישְׁתַּדְלָנוּן
 בְּאוֹרֵיתָא.

פֶּתַח וְאָמַר, (מלכים א ב) וְשִׁלְמָה יָשֵׁב עַל כֶּסֶף דָּוִד
 אָבִיו וַתִּכֶּן מַלְכָתוֹ מֵאֵד. מֵאִי
 שִׁבְחָא דָּא. אֵלָּא דַּאֲתְקִינן אֲבוֹן
 שְׁתִּיָּה וְשׁוּי עֲלָה קִדְשׁ
 הַקִּדְשִׁים וְכִדִּין וַתִּכֶּן מַלְכָתוֹ
 מֵאֵד. וְכָתִיב, (בראשית ט)
 וּרְאִיתִיךָ לְזוֹכֵר בְּרִית עוֹלָם.
 דִּהָא קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 תִּיאֻבְתָּא דִּלִּיה בְּהַ תְּדִיר,
 וּמֵאֵן דִּלָּא אֲתַחְזִי בְּהַ לֹּא
 אֲעִיל קָמִי מְאֵרִיה. וְעַל דָּא
 כְּתִיב וּרְאִיתִיךָ לְזוֹכֵר בְּרִית
 עוֹלָם.

וּרְאִיתִיךָ. מֵאִי וּרְאִיתִיךָ, רָזָא הוּא כְּמָא דַּאֲתָּ אָמַר (יחזקאל ט) וְהַתּוֹיֹת תּוֹ עַל מִצְחוֹת וְגו'.
 לַאֲתַחְזָא עֲלֵיהוּ. וְאִיכָּא דְאֲמַרִּי דָּא רְשִׁימוֹ דַּאֲתָּ קִדְשָׁא דִּי בְּבִשְׂרָ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

כשיצאו ישראל מהגלות, עתידה קשת זו להתקשט בגונים ככלה הזו שמתקשטת לבעלה

אמר רבי יהודה, ודאי הכל הוא. [כך] אבל קשת זו שגראית בעולם עומדת בסוד עליון, ובשיצאו ישראל מהגלות, עתידה קשת זו להתקשט בגונים ככלה הזו שמתקשטת לבעלה. אמר לו אותו יהודי, כך אמר לי אבא, כשהיה מסתלק מהעולם, [אמר לי] אל תצפה לרגלי משיח עד שתראה קשת זו בעולם [בענין] מקשטת בגונים מאירים ויואר לעולם, ואז צפה למשיח.

ובקשו את ה' אלהיהם ואת דויד מלכם

מנין לנו? שפתיב וראיתיה לזכר ברית עולם. וכעת שגראית בגונים חשוכים, נראית לזכרון [והיא לזכר] שלא יבא מבול. אבל באותו זמן נראית בגונים מאירים ומקשטת בתקון כמו כלה שמתקשטת לבעלה, ואז לזכר ברית עולם, וזכר הקדוש ברוך הוא את הברית הזו שהיא בגלות ויקימה מהעפר. זהו שפתיב (הושע ג) ובקשו את ה' אלהיהם ואת דויד מלכם. וכתוב (ירמיה ל) ועבדו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם. אשר אקים מעפר. כמו שנאמר (עמוס ט) אקים את סבת דויד הנפלת. ועל זה וראיתיה לזכר ברית עולם ולהקימה מהעפר.

ואמר כך אבא, שמושום כך נזכרה בתורה גאלת ישראל וזכרונה. וזהו שפתיב (ישעיה נד) אשר

מעפר כמא דאת אמר, (עמוס ט) אקים את סבת דוד הנפלת. ועל דא וראיתיה לזכר ברית עולם ולאקמא לה מעפרא.

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יהודה ודאי כלא הוא. (ד"א הכי) אבל האי קשת דאתחזי בעלמא ברזא עלאה קיימא. וכד יפקון ישראל מן גלותא ומינא האי קשת לאתקשטא בגונוי ככלה דא דמתקשטא לבעלה. אמר ליה ההוא יודאי כך אמר לי אבא כד הוה מסתלק מעלמא (אמר לי) לא תצפי לרגלי דמשיחא עד דיתחזי האי קשת בעלמא (ד"א ל"ג בעננא) מתקשטא בגונוי נהירין ויתנהיר לעלמא. וכדין צפי ליה למשיח.

מנלן, דכתיב וראיתיה לזכר ברית עולם. והשתא דאתחזיא בגונוין חשוכין מתחזיא לדוכרנא (והיא לזכור) דלא ייתי מבול. אבל בההיא זמנא אתחזיא בגונוין נהירין ומתקשטא בתקונא ככלה דמתקשטא לבעלה וכדין לזכר ברית עולם וידכר קודשא בריך הוא להאי ברית דאיהו בגלותא ויקים לה מעפרא הדא הוא דכתיב, (הושע ג) ובקשו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם. וכתוב, (ירמיה ל) ועבדו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם, אשר אקים מעפרא. ועל דא וראיתיה לזכר ברית עולם ולאקמא לה מעפרא.

ואמר הכי אבא דבגין כך אדכר באורייתא פורקנא דישראל ודכורנא דילה. ודא הוא

זוהר הקדוש לשון הקודש

נשבעתי מעבר מי נח עוד על הארץ כן נשבעתי
מקצף עליך ומגער בך.

ויהיו בני נח היצאים מן התבה. רבי אלעזר אמר,
בין שפתוב ויהיו בני נח, למה אמר היצאים
מן התבה? וכי בנים אחרים היו לו שלא יצאו
מהתבה? אמר לו רבי אבא, כן, שהרי אחר כך
הולידו בניו בנים, שפתוב אלה תולדת שם וגו',
והם לא יצאו מהתבה. ולכן פתוב היצאים מן
התבה שם והם ויפת.

רבי שמעון אמר, אלו הייתי מצוי בעולם בשנתן
הקדוש ברוך הוא ספרו של חנוך בעולם
וספרו של אדם, הייתי מתחזק שלא ימצאו בין
האנשים, כי לא חששו כל החכמים להסתפל בהם
וטעו בדברים אחרים להוציא מרשות עליונה
לרשות אחרת, וכעת הנה חכמי העולם יודעים
דברים ומסתירים אותם ומתחזקים בעבודת רבונם.

אשרי חלקם של הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם
והבל ידוע לחכמים עליונים. אשרי חלקם של
הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה
בכבודם וגלה להם סתרי חכמה עליונים, עליהם
פתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם.

כמה יש לבני אדם להסתפל בכבוד הקדוש ברוך הוא ולשבח
לכבודו

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה כה) ה' אלהי אתה

זוהר הקדוש ארמית

דכתיב, (ישעיה נד) אשר
נשבעתי מעבור מי נח עוד
על הארץ כן נשבעתי מקצוף
עליך ומגער בך:

ויהיו בני נח היצאים מן
התבה. רבי אלעזר אמר בין
דכתיב ויהיו בני נח. אמאי
אמר היצאים מן התבה. וכי
בניו אחרנין הוו ליה דלא
נפקי מן תיבותא. אמר ליה
רבי אבא אין. דהא לבתר
אולידו בניו בניו. דכתיב ואלה
תולדות שם וגו'. ואנון לא
נפקי מגו תיבותא. ובגין כך
כתיב היצאים מן התיבה שם
חם ויפת.

רבי שמעון אמר אילו הוינא
שכיח בעלמא כד יהיב
קודשא בריך הוא ספרא
דחנוך בעלמא וספרא דאדם,
אתקיפנא דלא ישתכחון ביני
אנשא, בגין דלא חיישו כל
חכמאן לאסתפלא בהו וטען
במלין אחרנין לאפקא מרשו
עלאה לרשו אחרא. והשתא
הא חכימי עלמא ידעין
מלין וסתמין לון ומתתקפי
בפולחנא דמאריהון.

פרשת נח דף עג.

וכלא ידיעא לחכימין עליונין.

וכא חולקהון דצדיקייא דקודשא בריך הוא אתרעי בקריהון וגלי לון סתרי עלאין
דחכמתא, עליהו פתיב, (תהלים כה) סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם.

פתח רבי אלעזר ואמר (ישעיה כה) יי אלהי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות

זוהר הקדוש לשון הקודש

אַרוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחק
 אמונה אמן. כמה יש לבני אדם להסתכל בכבוד
 הקדוש ברוך הוא ולשבת לכבודו, משום שכל
 מי שיודע לשבח את רבונו פראוי, הקדוש ברוך
 הוא עושה את רצונו, ולא עוד - אלא שמרבה
 ברכות למעלה ולמטה.

מי שיודע לשבח את רבונו וליחד את שמו, חביב הוא למעלה
 ונחמד למטה

ועל כן, מי שיודע לשבח את רבונו וליחד את
 שמו, חביב הוא למעלה ונחמד למטה,
 והקדוש ברוך הוא משתבח בו [בכבודו], ועליו
 כתוב (שם מט) ויאמר לי עבדי ישראל אשר בך
 אתפאר.

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם. רבי יהודה ורבי
 יוסי. אחד אמר מגן עדן [נתרכבה] גרשה
 ונטע אותה כאן. ואחד אמר פארץ היתה, ועקר
 אותה ושתל אותה, ובאותו יום עשתה פרות
 ונצנצו לבלובים וענבים, והיה סוחט אותה ושותה
 מהיין ומשתכר.

פתח ואמר, (תהלים נא) כי פשעי אני אדע וחטאתי
 נגדי תמיד. כמה יש לבני אדם להשמר
 מחטאיהם לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי אחר
 שחטא אדם, רשום חטאו למעלה ולא נמחק, רק
 בכח של תשובה רבה, כמו שגאמר (ירמיה ב) כי אם
 תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני.

לאסתמרא מחובייהו מקמי קודשא בריך הוא. דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חוביה
 לעילא ולא אתמחק בר בתוקפא דתיובתא סגיא. כמא דאת אמר, (ירמיה ב) כי אם תכבסי
 בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני.

זוהר הקדוש ארמית

מרחוק אמונה אמן. כמה אית
 לון לבני נשא לאסתפלג
 ביקרא דקודשא בריך הוא
 ולשבחא ליקריה. בגין דכל
 מאן דינדע לשבחא למאריה
 כדקא יאות, קודשא בריך הוא
 עביד ליה רעותיה. ולא עוד
 אלא דאסגי ברכאן לעילא
 ותתא.

ועל דא מאן דינדע לשבחא
 ליה למאריה וליחדא שמיה,
 חביב הוא לעילא ונחמד
 לתתא וקודשא בריך הוא
 משתבח ביה (נ"א ביקריה),
 ועליה כתיב, (ישעיה מט) ויאמר
 לי עבדי אתה ישראל אשר בך
 אתפאר:

ויחל נח איש האדמה ויטע
 כרם. רבי יהודה ורבי יוסי. חד
 אמר מגן עדן [אתרכבת]
 אתתרכת ונציב לה הכא. וחד
 אמר בארעא הות ועקר לה
 ושתל לה, ובההוא יומא
 עבדת איבין וניצת לבלבין
 וענבים והוה סחיט לה ושתי
 מן חמרא ורוי.

פרשת נח דף עג:

פתח ואמר (תהלים נא) כי פשעי
 אני אדע וחטאתי נגדי תמיד.
 כמה אית לון לבני נשא
 לאסתמרא מחובייהו מקמי קודשא בריך הוא. דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חוביה
 לעילא ולא אתמחק בר בתוקפא דתיובתא סגיא. כמא דאת אמר, (ירמיה ב) כי אם תכבסי
 בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בא ראה, כִּינן שְׁחָמָא אַדָּם לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּעַם אַחַת - עוֹשֶׂה רִשָּׁם. וּכְשֶׁחָמָא בּו פְּעַם שְׁנִיָּה - מִתְחַזֵּק יוֹתֵר אוֹתוֹ הַרִשָּׁם. חָמָא בּו פְּעַם שְׁלִישִׁית - מִתְפַּשֵּׁט אוֹתוֹ הַכֶּתֶם מִצַּד זֶה לְצַד זֶה, וְאוֹ כְּתוּב נִכְתָּם עוֹנֵךְ לִפְנֵי.

בא ראה, כִּינן שְׁחָמָא דוּד הַמְּלֻךְ לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַעֶסֶק שֶׁל בַּת שֶׁבַע, חָשַׁב שְׂאוֹתוֹ חָמָא נִרְשָׁם עָלָיו לְעוֹלָמִים. מַה כְּתוּב? (שְׁמוּאֵל ב יב) גַּם ה' הָעֵבִיר חֲמַאתְךָ לֹא תִמוּת. הָעֵבִיר אוֹתוֹ הַרִשָּׁם מִלְּפָנָיו.

בַּת שֶׁבַע הִיָּתֵה שֶׁל דוּד הַמְּלֻךְ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם

אמר לו רבי אבא, וְהָרִי שְׁנִינוּ שֶׁבַת שֶׁבַע הִיָּתֵה שֶׁל דוּד הַמְּלֻךְ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, לְמַה נִּתֵּן אוֹתָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוּרֵיָה הַחַתִּי מִקִּדְּם לְזוֹה? אָמַר לוֹ, כִּךְ דְּרָכּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אֵף עַל גַּב שְׁמֻזְמַנְתָּ לְבֵן אָדָם לְהִיּוֹת שְׁלוֹ, מִקִּדְּם אַחַר וְנוֹשֵׂא אוֹתָהּ עַד שְׁמוּגִיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל זֶה. כִּינן שְׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ, נִדְּחָה זֶה שֶׁנִּשְׂא אוֹתָהּ מִלְּפָנֵי הָאֲחֵר הַזֶּה שֶׁבֵּא אַחַר כִּךְ וּמִסְתַּלַּק מֵהָעוֹלָם, וְקִשָּׂה לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהָעֵבִירוֹ מֵהָעוֹלָם כְּשֶׁעֲדוֹן לֹא הִגִּיעַ זְמַנּוֹ מִלְּפָנֵי הָאֲחֵר הַזֶּה.

וְהַכֵּל סוּד אֲחֵד הוּא וְדָבָר אֲחֵד.

וסוד שבת שבע שנתנה לאורייה החתי [כפי

תא חזי, כִּינן דְּחַב כּוּר נִשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמַנָּא חֲדָא עֵבִיד רְשִׁימוֹ. וְכַד חַב בֵּיה זְמַנָּא תַנְיִינָא אֲתַתְקֵי הֵהוּא רְשִׁימוֹ יְתִיר. חַב בֵּיה זְמַנָּא תְּלִיתָאָה אֲתַפְשֵׁט הֵהוּא כְּתָמָא מִסְטָרָא דָא לְסְטָרָא דָא, כְּדִין כְּתִיב נִכְתָּם עוֹנֵךְ לִפְנֵי.

תא חזי, דוּד מִלְכָּא כִּינן דְּחַב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עֶסְקָא דְּבַת שֶׁבַע, חָשַׁב דֶּהֱהוּא חוּבָא אֲתַרְשִׁים עָלֵיהּ לְעוֹלָמִין. מַה כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב יב) גַּם יי הָעֵבִיר חֲמַאתְךָ לֹא תִמוּת. (קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) אֲעַבֵּר הֵהוּא רְשִׁימוֹ מִקְּמִיָּה.

אמר ליה רבי אבא וְהָא תַנִּינן דְּבַת שֶׁבַע דִּילִיָּה דְּדוּד מִלְכָּא הוּת מִן יוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עֲלֵמָא, אֲמַאי יְהִבָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאוּרֵיָה הַחַתִּי מִן קִדְּמַת דְּנָא. אָמַר לִיה הִכִּי אוּרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵף עַל גַּב דְּאֲתַתָּא אֲזַמְנָא לִיה לְכוּר נִשׁ לְמַהוּי דִּילִיָּה, אֲקִידִים אֲחֵרָא וְנִסִּיב לֵה עַד דְּמִטָּא זְמַנִּיָּה דֶּהֱאִי. כִּינן דְּמִטָּא זְמַנִּיָּה, אֲתַדְחִיָּא הָאִי דְּנִסִּיב לֵה מִקְּמִי הָאִי אֲחֵרָא דְּאֲתִי לְבַתֵּר וְאִסְתַּלַּק מֵעֲלֵמָא.

וְקִשִּׂי קְמִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֲעַבְרָא לִיה מֵעֲלֵמָא עַד לֹא מִטִּי זְמַנִּיָּה מִקְּמִי הָאִי אֲחֵרָא וְרָזָא דְּבַת שֶׁבַע דְּאֲתִיָּהִיבַת לְאוּרֵיָה הַחַתִּי (כְּדַאמְרוּן) בְּקִדְּמִיתָא, פּוּק וְדוּק וְתִשְׁכַּח. אֲמַאי אֲתִיָּהִיבַת אֲרַעָא קִדִּישָׁא לְכַנְעַן עַד לֹא יִיתוּן יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׁכַּח מִלָּה דָא. וְכֵלָּא רָזָא חֲדָא אִיהוּ וּמִלָּה חֲדָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

שאמרנו] בתחלה, צא ודיק ותמצא למה נתנה הארץ הקדושה לכנען במרם שבאו ישראל, ותמצא דבר זה. והכל סוד אחד הוא ודבר אחד.

בא ראה, דוד, אף על גב שהודה על חטאו ושב בתשובה, לא הסיר מלבו ורצונו מאותם חטאים שחטא ומאותו חטא של בת שבע, כי פחד עליהם תמיד שמא יגרם אחד מהם ויקטרג עליו בשעת הספנה, ולכן לא שכח אותם ממנו ומרצונו.

הוא היה גבר ציד לפני ה' על פן יאמר בנמרד גבור ציד לפני ה'. בא ראה, הוא היה איש חזק. לבושי אדם הראשון היה לובש, וידע לצוד צידה של הבריות בהם.

נמרוד היה מפתה את הבריות ללכת אחר עבודת העבודה זרה אמר רבי אלעזר, נמרוד היה מפתה את הבריות ללכת אחר עבודת העבודה זרה, והיה שולט באותם לבושים ומנצח את בני העולם, והיה אומר שהוא שליט של העולם, ועובדים אותו בני אדם. ולמה נקרא שמו נמרוד? שמרד במלך העליון שלמעלה, שמרד בעליונים ומרד בתחתונים.

באותם (דף עד ע"א) לבושים הוא שלט על כל [שאר] בני העולם ומלך בהם, ומרד ברבנו ואמר שהוא השליט של העולם, והיה מפתה את הבריות אחריו, עד שמשך בני אדם במאריה ואמר דאיהו שליטא דעלמא והוה מפתה לברייתא אבתריה עד דמשך בני נשא למיפק מבתר פולחנא דמארי עלמא. אמר רבי שמעון באילין לבושין ידעי בהו חבריאי רזא עלאה:

תא חזי, דוד אף על גב דאודי על חוביה ותיב בתיובתא, לא אעדי לביה ורעותיה מאנון חובין דחב, וימהוה חובא דבת שבע, בגין דדחיל עליהו תדיר דילמא גרים תד מנייהו ויקטרג עליה בשעתא דספנה. ובגין כך לא אנשי לון מיניה ומרעותיה.

פרשת נח דף עג:

הוא היה גבור ציד לפני יי על פן יאמר בנמרוד גבור ציד לפני יי. תא חזי, הוא היה גבר תקיף. לבושוי דאדם הראשון היה לביש והוה ידע למיצד צידה דברייתא בהו.

אמר רבי אלעזר נמרוד הוה מפתה לברייתא למיהך בתר פולחן דעבודה זרה והוה שליט באנון לבושין ונצח בני עלמא והוה אמר דאיהו שליטא בעלמא ופלחין ליה בני נשא. ואמאי אקרי שמיה נמרוד דמרד במלכא עלאה דלעילא דמרד בעלאי ומרד בתתאי.

פרשת נח דף עד ע"א

באנון (דף עד ע"א) לבושין שליט על כל (ד"א שאר) בני עלמא ומלך בהו ומרד במאריה ואמר דאיהו שליטא בעלמא והוה מפתה לברייתא אבתריה עד דמשך בני נשא למיפק מבתר פולחנא דמארי עלמא. אמר רבי שמעון באילין לבושין ידעי בהו חבריאי רזא עלאה:

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף עד.

מתניתינן. ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. רבי שמעון פתח (מלכים א ו) והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו. (האי קרא אית לאסתכלא ביה), והבית בהבנתו. וכי לא הוה בני ליה שלמה וכלהו ואומנין דהוו תמן, מהו בהבנתו.

אלא כך הוא כמה דכתיב, (שמות כה) מקשה תיעשה המנורה. אם היא מקשה מהו תיעשה. אלא ודאי כלא באת וניסא אתעביד איהו מגרמיה. כיון דשראן למעבד עבידתא אוליה לאומנין למעבד בה מה דלא הוו ידעין מקדמת דנא.

מאי טעמא בגין דברכתא דקודשא בריה הוא שרא על ידיהו, ועל דא כתיב בהבנתו איהו אתבני מגרמיה, דהוא אולפא אולפן לאומנין היאך שראן למעבד, ולא אסתלק מעינייהו רשימו דההוא עבידתא ממש ומסתכלאן ביה ועבדי עד דאתבני כל ביתא.

אבן שלמה מסע נבנה. שלמה כתיב חסר יו"ד אבן שלמה ודאי. מסע דאתנטיל ואתיאי ושריאי עלייהו ואתעביד עבידתא (מסע דאתנטיל ועביד עבידתא), מסע דאנטיל דין למעבד

לצאת מאחר עבודת רבון העולם. אמר רבי שמעון, בלבושים הללו יודעים בהם החברים סוד עליון.

משנה, ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. רבי שמעון פתח, (מלכים א ו) והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו. והבית בהבנתו - וכי לא היה בונה אותו שלמה וכל האמנים שהיו שם? מה זה בהבנתו?

הכל באות ונס נעשה הוא מעצמו

אלא כך הוא, כמו שכתוב (שמות כה) מקשה תיעשה המנורה. אם היא מקשה, מהו תיעשה? אלא ודאי הכל באות ונס נעשה הוא מעצמו. כיון שהתחילו לעשות המעשה, למד את האמנים לעשות אותה מה שלא היו יודעים מקדם לבן.

ברכת הקדוש ברוך הוא שרתה על ידם

מה הפעם? משום שברכת הקדוש ברוך הוא שרתה על ידם, ועל כן כתוב בהבנתו, הוא נבנה מעצמו, שהוא למד את הלמוד לאמנים איך להתחיל לעשות, ולא הסתלק מעיניהם הרשם של אותו המעשה ממש, ומסתכלים בו ועושים, עד שנבנה כל הבית.

השמיר בקע הכל ולא נשמע דבר

אבן שלמה מסע נבנה, שלמה כתוב חסר יו"ד, אבן שלמה ודאי. מסע, שנסעה ובאה ושריאי עלייהו ואתעביד עבידתא (מסע דאתנטיל ועביד עבידתא), מסע דאנטיל דין למעבד

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְשֵׁרְתָהּ עֲלֵיהֶם וְנַעֲשֶׂתָהּ הַעֲבוּדָה [מסע, שנסעה ידם ונעשתה העבודה]. מִסֵּעַ, שֶׁהִסִּיעַ יָדָם לַעֲשׂוֹת שְׂלֵא מִדַּעְתָּם. כְּתוּב כָּאֵן מִסֵּעַ, וְכְתוּב שֵׁם (במדבר י) וְלִמְסַע אֶת הַמַּחְנוֹת. וּמִקְבוֹת וְהַגְרָזוֹן כָּל כְּלֵי בְרוֹל לֹא נִשְׁמַע, מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׂמִיר בְּקַע הַכֹּל וְלֹא נִשְׁמַע דְּבַר, שְׂלֵא הַצְּמִיכּוֹ לְשֵׁאֵר הַכְּבָלִים לַעֲשׂוֹת, וְהַכֹּל הָיָה עִם אוֹת וְגַם.

דְּלֵא מִדַּעְתֵּייהוּ. כְּתִיב הִכָּא מִסֵּעַ וְכְתִיב הִתֵּם (במדבר י) וְלִמְסַע אֶת הַמַּחְנוֹת. וּמִקְבוֹת וְהַגְרָזוֹן כָּל כְּלֵי בְרוֹל לֹא נִשְׁמַע. בְּגִין דְּשְׂמִיר בְּזַע כְּלֵא וְלֹא אֶשְׁתַּמַּע מִלָּה, דְּלֵא אֶצְטְרִיכוּ לְשֵׁאֵר מְאִינִין לְמַעַבְד. וְכֵלֵא בְּאֵת וְנִיטָא הָרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה חֲבִיבִים הֵם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בָּהֶם וְיֹודַע לְלַכֵּת [בו] בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּמָה חֲבִיבִין אֲנוּן מְלֵי דְאוֹרֵייתָא. זְכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דְּאֶתְעַסֵּק בְּהוּ וְיִדַּע לְמִיָּהֶךָ (כיה) בְּאַרְח קְשׁוּט.

מְקוּמֵי הָעִיר וְהַמְּגֵדֵל מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׁמִלְאֲכֵי הַשְּׂרַת כִּכְרִים אוֹתָהּ

מְקוּמֵי הָעִיר וְהַמְּגֵדֵל מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׁמִלְאֲכֵי הַשְּׂרַת מְכִירִים אוֹתָהּ, וְלֹא הָיוּ מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן אַחֲרָת, מִשּׁוּם כִּד כְּתוּב וְעַתָּה לֹא יִבְצַר מֵהֶם וְגו'. שְׂאֵלְמֵלֵא מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן אַחֲרָת שְׁמִלְאֲכִים עֲלִיוֹנִים לֹא הָיוּ מְכִירִים אוֹתָהּ, נַחֲסָרָה הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁהֵם חֲשָׁבוּ לַעֲשׂוֹת, בִּיּוֹן שְׁמַעְשֵׂה הַשְּׂדִים אֵינוּ אֵלֶּא בְּרַגַּע אֶחָד לְמִרְאָה בְּנֵי אָדָם וְלֹא יוֹתֵר.

פרשת נח דף עד [סתרי תורה] (דף ע"ד ע"ב)
קוּמְטוּרָא דְהַרְמָנָא מְמַלְלִין בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ דְּמִלְאֲכֵי הַשְּׂרַת אֶשְׁתַּמוּדְעֵן בֵּיהּ וְלֹא הָווּ מְמַלְלִין בְּלִישׁוֹן אַחֲרָא. בְּגִין כִּד כְּתִיב וְעַתָּה לֹא יִבְצַר מֵהֶם וְגו'. דְּאֵלְמֵלֵי מִשְׁתַּעֲאֵן בְּלִישׁוֹן אַחֲרָא דְמִלְאֲכֵי עֲלֵאֵי לֹא הָווּ אֶשְׁתַּמוּדְעֵן בֵּיהּ, גְּרַע חֲשִׁיבוּ דְאֲנוּן חֲשָׁבִין לְמַעַבְד. בְּגִין דְּעוּבְדָא דְשְׂדִין לֹאוּ אֵיְהוּ אֵלֶּא בְּרַגַּעַתָּא חֲזוּ בְּנֵי אַנְשָׂא וְלֹא יִתִּיר.

וּדְבָרִים אַחֲדִים, שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים דְּרַגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת עַל בְּרִיָּהּ, וְלֹא הִתְחַלְּפָה לָהֶם דְּרַגָּה, וְלִכֵּן כְּתוּב וּדְבָרִים אַחֲדִים. וּמִשּׁוּם כִּד הִתְעַצּוּ בְּעֵצָה רָעָה, עֵצָה שֶׁל חֲכָמָה, שֶׁכְּתוּב הִכָּה

וּדְבָרִים אַחֲדִים. דְּהוּוּ יְדַעִין דְּרַגִּין עֲלֵאִין כָּל חַד וְחַד עַל בּוּרְיָיָהּ וְלֹא אֶתְחַלֵּף לְהוּוּ דְרַגָּא וּבְגִין כִּד כְּתִיב וּדְבָרִים אַחֲדִים. וּבְגִין כִּד אֶתִּיעֲצוּ בְּעֵיטָא בְּעֵיטָא שֶׁיִּשָּׂא עֵיטָא דְחֲכָמְתָא דְכְּתִיב הִכָּה נִבְנָה לְנוּ עִיר וּמְגֵדֵל. כְּלֵא בְּרָא דְחֲכָמְתָא הוּא, וּבְעוּ לְאֶתְקַפָּא בְּאַרְעָא סְטְרָא אַחֲרָא וְלִמְפַלַּח פּוֹלְחָנָא דִּילֵיהּ. בְּגִין דְּהוּוּ יְדַעִין דְּהָא כָּל דִּינִין בִּישִׁין מִתְּמֵן נַחְתִּין לְעֵלְמִין. וּבְעֵינִין לְחַוּיֵי דְרַגָּא דְקֻדְשָׁא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף עה:

וְאִי תִּימָא לִישְׁנָהוֹן אַמְאִי
אֲתַבְּלַבְל (אתדרר ובלבל לון
קודשא בריך הוא). אֶלָּא בְּגִין
דְּכִלְהוֹן מְמַלְיִין בַּלְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ. הַהוּא לִישְׁנָא קָא עֵבִיד
לוֹן סִיּוּעָא. בְּגִין דְּבַעֲבֻדָּא
וּבְמַלּוּלָא דְפּוּמָא תַלְיִין מְלִין
אֵלִין לְאֲדַבְּקָא כּוּנְהָ דְלַבָּא.
וּבְרָא עֲבָרֵי סִיּוּעָא לְהַהוּא אֲתַר
דְּבַעֲי לְאֶקְמָא.

ועל דא אתבלבל לישנהון
דלא יכילו לאתתקפא רעותהון
בלשון הקדש. כיון דאתחלף
לישנהון לא אצלחו בעובדא
(כט א בס"ת) בגין דחילא
דלעילא לא ידעי ולא
אשתמודעי בר בלשון הקדש.
וכד אתבלבל לישנא דלהון
אתחלש חיליהון ואתבר
תוקפא דלהון.

תַּא חֲזִי, דְּהָא מְלָה (דא) דְּאֲמַרִי
תַּתְּאִי בַּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּלָהוּ
חִילֵי שְׂמִיא יְדַעֵי בֵּיה
וְאֲתַתְּקִפֵי בֵּיה. וְלִישׁוֹן אַחֲרָא
לֹא יְדַעִין וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעֵי בֵּיה.
וְעַל דָּא אֵלִין כִּיּוֹן דְּאֲתַבְּלַבְל
לִישְׁנָא דְלַהוֹן, מִיָּד וַיִּחְדְּלוּ
לְבָנֹת הָעִיר. דְּהָא אֲתַבְּר
חִילֵיהוּ וְלֹא יְכִילוּ לְמַעְבַּד
מִדֵּי בְּרַעוּתָא דְלַהוֹן. (דניאל ב)
לְהוּי שְׂמִיָּה (די אלהא) (דקודשא
ברוך הוא) מִן עֲלְמָא וְעַד עֲלְמָא, דִּי חֲכַמְתָּא וּגְבוּרְתָּא דִּי לַהֲיָא. דְּהָא בְּגִין (דא)

בְּנֵה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל. הַכֹּל הוּא בְּסוּד הַחֲכָמָה. וְרָצוּ
לְחֹק בְּאַרְצָא אֲתַר הַצַּד הָאֲחֵר וְלַעֲבֹד אֲתַר עֲבוּדְתָּא,
מִשׁוּם שְׁהָיוּ יוֹדְעִים שְׂכָל הַדְּיֻנִּים הָרְעִים מִשָּׁם
יִוָּרְדוּ לְעוֹלָמוֹת, וְרָצוּ לְדַחֲוֹת אֲתַר דְּרַגְתַּי הַקֹּדֶשׁ.

שְׂכָלָם כְּדַבְּרִים בַּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אוֹתָהּ לְשׁוֹן עֲשֵׂתָהּ לָהֶם סִיּוּעַ
וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הַתְּבַלְבְּלָה לְשׁוֹנָם [פזר ובלבל
אותם הקדוש ברוך הוא]? אֶלָּא מִשׁוּם
שְׂכָלָם מְדַבְּרִים בַּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אוֹתָהּ לְשׁוֹן
עֲשֵׂתָהּ לָהֶם סִיּוּעַ. מִשׁוּם שְׂבַמְעֵשָׂה וּבְדַבְּרוֹר הַפָּה
דְּבָרִים הִלְלוּ תְלוּוִים לְהַשִּׁיג כּוּנְתַי הַלֵּב, וּבְזֵה עוֹשִׂים
סִיּוּעַ לְאוֹתוֹ מְקוּם שְׂרָצוּ לְהַקִּים.

כיון שהתחלפה לשונם, לא הצליחו במעשה

וְעַל זֵה הַתְּבַלְבְּלָה לְשׁוֹנָם שְׂלֵא יְכִילוּ לְחֹק רְצוּנָם
בַּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַלְפָּה לְשׁוֹנָם, לֹא
הִצְלִיחוּ בְּמַעֲשֵׂהָ, מִשׁוּם שֶׁהִצְבִּיא שֶׁל מַעֲלָה לֹא
יִוָּדְעִים וְלֹא מִכִּירִים - רַק אֲתַר לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
וּכְשֶׁהִתְבַלְבְּלָה לְשׁוֹנָם, נִחְלַשׁ כַּחַם וּנְשַׁבֵּר תְּקֻפָּם.

שהתבלבלה לשונם של אלה, מייד - ויחדלו לבנות העיר

בַּא רְאָה, שְׁהָרִי דְּבוּר [זוה] שְׂאוּמְרִים הַתַּתְּחוּנִים
בַּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כֹּל צְבֹאוֹת הַשָּׁמַיִם יוֹדְעִים בּוֹ
וּמְחִזְזִיקִים בּוֹ, וְלִישׁוֹן אַחֲרָת אֵינָם יוֹדְעִים וְלֹא
מִכִּירִים בֵּיה. וְעַל זֵה, כִּיּוֹן שֶׁהִתְבַלְבְּלָה לְשׁוֹנָם
שְׂלֵא אֵלָה, מִיָּד - וַיִּחְדְּלוּ לְבָנֹת הָעִיר, שְׁהָרִי נִשְׁבֵּר
כַּחַם וְלֹא יְכִילוּ לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּרָצוֹן שְׂלָהֶם. (דניאל ב)
שְׂיִהִיָּה שְׂמוֹ [שם האלוה] [של הקב"ה] מְבַרְךָ
מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲכָמָה וְהַגְּבוּרָה שְׂלוֹ

ברוך הוא) מִן עֲלְמָא וְעַד עֲלְמָא, דִּי חֲכַמְתָּא וּגְבוּרְתָּא דִּי לַהֲיָא. דְּהָא בְּגִין (דא)

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

היא. שהרי משום [זה] שהוריד הקדוש ברוך הוא סודות החכמה לעולם, התקלקלו בה בני אדם ורצו להתגרות בו.

דאנחית קודשא בריך הוא רזי דחכמתא לעלמא, אתקלקלו ביה בני נשא ובעו לאתגרא ביה.

נתן חכמה עליונה לאדם הראשון, ובאותה חכמה (דף עו ע"א) שהתגלתה לו, ידע דרגות ונדבק ביצר הרע, עד שהסתלקו ממנו מעינות החכמה, ואחר כך שב לפני רבונו והתגלו לו מהם, ולא כמו מקדם. אחר כך פארתו הספר שלו ידע חכמות. אחר כך באו בני אדם והרגיזו לפניו.

פרשת נח דף עו ע"א
יהב חכמתא עלאה לאדם הראשון, ובההיא חכמה (דף עו ע"א) דאתגלי ליה ידע דרגין, ואתדבק ביצר הרע, עד דאסתלקו מניה מבעי דחכמתא. ולבתר תב קמי מאריה, ואתגליין ליה מנייהו ולא פקדמיתא. לבתר בההוא ספרא דיליה ידע חכמאן. ולבתר אתו בני נשא וארגיזו קמיה.

נתן חכמה לאברהם ועבד בה את הקדוש ברוך הוא נתן חכמה לנח ועבד בה את הקדוש ברוך הוא, ואחר כך מה כתוב? וישת מן היין וישכר ויתגל, כמו שנתבאר. נתן חכמה לאברהם ועבד בה את הקדוש ברוך הוא, אחר כך יצא ממנו ישמעאל שהרגיז לפני הקדוש ברוך הוא. וכן יצחק יצא ממנו עשו. יעקב לקח שתי אחיות.

יהב חכמתא לנח ופלח בה לקודשא בריך הוא, לבתר מה כתיב וישת מן היין וישכר ויתגל כמה דאתמר. יהב חכמתא לאברהם ופלח בה לקודשא בריך הוא. לבתר נפק מניה ישמעאל דארגיז קמי קודשא בריך הוא. וכן יצחק נפק מניה עשו. יעקב נסב תריין אחתן.

בכל ביתי נאמן הוא
נתן חכמה למשה, מה כתוב בו? (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא. ולא היה כמשה שמש נאמן בכל הדרגות, ולא סטה לבו בתשוקת אחד מהם, אלא עמד באמונה עליונה פראוי.

יהב חכמתא למשה מה כתיב ביה (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא. ולא הוה כמשה שמש מהימן בכלהו דרגין ולא סטא לביה בתיאובתא דחד מנייהו.

נתן חכמה עליונה לשלמה המלך, אחר כך מה כתוב בו? (משלי א) משלי שלמה, (שם ל) המשא נאם הנגר לאיתיאל לאיתיאל ואכל. אמר שלמה, אתי אל, והחכמה שלו היא. ואכל - ואני

אלא קאים במהימנותא עלאה כדקא יאות.

יהב חכמתא עלאה לשלמה מלכא. לבתר מה כתיב ביה (משלי א) משלי שלמה (משלי ל)

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

יכול לעשות רצוני. אחר כך (מלכים א יח) ויקם ה' שטן לשלמה וגו'.

לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יעורר חכמה בעולם ויעבדו אותו בה

בא ראה, משום קצת חכמה שמצאו אלה מאותה חכמת הראשונים, התגרו בקדוש- ברוך-הוא, וכנו מגדל ועשו כל מה שעשו, עד שהתפזרו מעל פני הארץ, ולא נשארה בהם חכמה לעשות דבר. אבל לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יעורר חכמה בעולם ויעבדו אותו בה. זהו שכתוב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי לא פראשונים שהשחיתו בה את העולם, אלא - ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם.

מתהלך בגן לרוח היום. וזהו אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר לו רבי יוסי לרבי חייא, נפתח בתורה ונאמר דבר. פתח רבי יוסי ואמר, (דברים כג) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחנהך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנהך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. כי ה' אלהיך מתהלך? מהלך היה צריך להיות! אלא כמו שנאמר (בראשית ג) מתהלך בגן לרוח היום. וזהו אילן שאכל ממנו אדם הראשון. מתהלך - נקבה. מהלך - זכר.

המשא נאם הגבר לאיתאל לאיתאל ואכל. אמר שלמה אתי אל וחקמתא דיליה הוא. ואוכל ואיכול למעבד רעותי. לבתר (מלכים א יח) ויקם יי שטן לשלמה וגו'.

תא חזי, בגין זעירו דחקמתא דאשכחו אלין מההוא חכמה דקדמאי, אתגרו ביה בקודשא בריך הוא, וכנו מגדל ועבדו כל מה דעבדו. עד דאתבדרו מאנפי ארעא ולא אשתאר בהו חכמה למעבד מידי. אבל לזמנא דאתי קודשא בריך הוא יתער חכמתא בעלמא ויפלחון ליה בה דא הוא דכתיב, (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי. לאו כקדמאי דחבילו ביה עלמא. אלא ועשיתי את אשר בחקי תלכו ואת משפטי תשמרו ועשיתם.

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי בארשא. אמר ליה רבי יוסי לרבי חייא נפתח באורייתא ונימא מלה. פתח רבי יוסי ואמר (דברים כג) כי יי אלהיך מתהלך בקרב מחנהך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנהך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. כי יי אלהיך מתהלך, מהלך מבעי ליה. אלא כמא דאת אמר (בראשית ג) מתהלך בגן לרוח היום. ודא הוא אילנא דאכל מניה אדם הראשון. מתהלך נוקבא מהלך דכר.

זוהר הקדוש לשון הקודש

צדק לפניו והלך וישם לדרך פעמיו

וזהו שהלך לפני ישראל כשהיו הולכים במדבר, שכתוב (שמות יג) וה' הלך לפניהם יומם וגו'. והוא שהולך לפני האדם כשהולך בדרך, שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו והלך וישם לדרך פעמיו. וזהו שהולך לפני האדם בשעה שהוא זוכה. ולמה? להצילך ולתת איביך לפניך, להציל אדם בדרך ולא ישלט בו אחר.

והיה מחניף קדוש

ולכן צריך אדם להשמר מחטאיו ולטהר את עצמו. מה טהרה זו? שכתוב (דברים כג) והיה מחניף קדוש. מה זה קדוש? קדושים היה צריך להיות! אלא מחניף קדוש - אלו איברי הגוף שהגוף מתחבר ונתקן בהם. ולכן והיה מחניף קדוש. ולא יראה כן ערות דבר.

מה זה ערות דבר? זה דבר [ערוה] עריות, שזה הוא דבר שהקדוש ברוך הוא מואם בו יותר מהכל. בין שאמר ולא יראה כן ערות, למה דבר? אלא רשעי העולם הללו שגועלים ומטמאים את עצמם בדבורם שיוצא מפייהם, וזהו ערות דבר.

וכל כן למה? משום שהוא הולך לפניך. ואם אתה עושה כן, מיד - ושב מאחריך. שלא ילך עמך וישוב מאחריך. ואנו הרינו הולכים לפניו

ומסאבי גרמיהו במלה דלהון דנפקי מפומיהו והא איהו ערות דבר.

זוהר הקדוש ארמית

ודא הוא דאזיל קמיהו דישאל כד הוו אזלי במדברא דכתיב (שמות יג) וי' הולך לפניהם יומם וגו'. הוא דאזיל קמיה דבר נש כד אזיל בארשא. דכתיב, (תהלים פה) צדק לפניו והלך וישם לדרך פעמיו. ודא הוא דאזיל קמיה דבר נש בשעתא דאיהו זכי. ולמה. להצילך ולתת אויביך לפניך. לאשתובא בר נש בארשא ולא ישלוט ביה אחרא.

ובגין כך לבעי ליה לבר נש לאסתמרא מחובי ולדכאה לגרמיה. מאי דכיו דא. דכתיב, (דברים כג) והיה מחניף קדוש. מאי קדוש, קדושים מבעי ליה. אלא מחניף קדוש אלן שייפי גופא דגופא אתחבר ואתתקן בהו. ובגין כך והיה מחניף קדוש. ולא יראה כן ערות דבר.

מאי ערות דבר. דא מלתא (ערייתא) דעריין. דדא הוא מלה דקודשא בריך הוא מאיס בה יתיר מכלא. כיון דאמר ולא יראה כן ערות, אמאי דבר. אלא הני חייבי עלמא דגעלי

וכל כן למה. בגין דאיהו אזיל קמך. ואי את עביד כדן, מיד ושב מאחריך, דלא זיל כהך וייתוב מאחריך. ואנן הא אזלינן קמיה בארשא נתעסק במלי דאורייתא. דהא אורייתא אתעטרך על רישיה דבר נש ושכינתא לא אעדיאת מיניה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בְּרַדְךָ, נִתְעַסַּק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׁהָרִי תוֹרָה
מִתְעַמְרֵת עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם וְהַשְׂכִּינָה לֹא זוּה
מִפְּנֵי.

מִצִּיּוֹאָה מִצִּיּוֹאָה שֶׁם מִסּוּדֵי הַחֲכִמָּה מִהַקְדָּמוֹנִים

פֶּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה
אֶחַת לְכֻלָּם וְגו' בֵּא רֵאָה מַה כְּתוּב, וַיְהִי
בְּנִסְעָם מִקְדָּם. מַה זֶה מִקְדָּם? מִקְדָּמוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.
וַיִּמְצְאוּ? וַיִּרְאוּ צְרִיךְ הָיָה לְהִיּוֹת! מַה זֶה וַיִּמְצְאוּ?
אֲלֹא מִצִּיּוֹאָה מִצִּיּוֹאָה שֶׁם מִסּוּדֵי הַחֲכִמָּה מִהַקְדָּמוֹנִים
שֶׁהִתְנַעְרָה שֶׁם מִבְּנֵי הַמְּבוּל, וְכֵן הִתְעַסְקוּ לַעֲשׂוֹת
בְּאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁעָשׂוֹ לְסֹרֵב לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהָיוּ
אוֹמְרִים בְּפִה וְעוֹשִׂים (דף עו ע"ב) מַעֲשֵׂה.

מִשׁוּם שֶׁהָיוּ בְּרָצוֹן וְלֵב אֶחָד וּמִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּתוּב לֹא
יִבְצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת

רֵאָה מַה כְּתוּב, הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אֶחַת לְכֻלָּם.
מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּלֵב אֶחָד וּבְרָצוֹן אֶחָד וּמִדְּבָרִים
בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַתָּה לֹא יִבְצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ
לַעֲשׂוֹת, וְאִין מִי שִׁימְנַע מַעֲשֵׂיהֶם. אֲבָל מַה
אֲעִשֶׂה? אֲבַלְבֵּל לָהֶם הַדְּרָגוֹת שֶׁל מַעֲלָה וְלִשְׁוֹנָם
שֶׁלְמִפְּנֵי, וְאִזּוּ נִמְנַע מַעֲשֵׂה שְׁלָהֶם. וּמַה מִּשׁוּם
שֶׁהָיוּ בְּרָצוֹן וְלֵב אֶחָד וּמִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
כְּתוּב לֹא יִבְצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת, וְדִין
שֶׁלְמַעֲלָה לֹא יִכַּל לְשַׁלֵּט בָּהֶם - אֲנִי אוֹ הַחֲבָרִים
שֶׁמִּתְעַסְקִים בְּתוֹרָה, וְאֲנִי בְּלֵב אֶחָד וּרְצוֹן אֶחָד,
עַל אֶחַת כְּמַה וְכְמַה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִכָּאן שֶׁלְאוֹתָם בְּעֲלֵי הַמַּחְלֶקֶת אִין
לָהֶם קִיּוּם. שְׁהָרִי בְּכָל פְּעַם שֶׁהִלְלוּ בְּנֵי

פרשת נח דף עו ע"ב

פֶּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אֶחַת לְכֻלָּם
וְגו' תֵּא חֲזִי, מַה כְּתוּב וַיְהִי
בְּנִסְעָם מִקְדָּם. מֵאֵי מִקְדָּם.
מִקְדָּמוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. וַיִּמְצְאוּ.
וַיִּרְאוּ מִבְּעֵי לֵיָה מֵאֵי וַיִּמְצְאוּ.
אֲלֹא מִצִּיּוֹאָה אֲשֶׁכְחוּ תַּמָּן מְרִזִּי
דְחִקְמָתָא מִקְדָּמֵאֵי דִּאֲתַנְעָר תַּמָּן
מִן בְּנֵי טוֹפְנָא, וְכֵן אֲשֶׁתְּדַלּוּ
לְמַעַבְדַּב בְּהֵיָא עֲבִידָתָא דְעִבְדוּ
לְסֹרֵבָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְהָיוּ אֲמַרִי בְּפוּמָא וְעִבְדֵי (דף עו
ע"ב) עֲבִידָתָא.

דְחִמִי מַה כְּתוּב הֵן עִם אֶחָד
וְשִׁפָּה אֶחַת לְכֻלָּם. בְּגִין דִּאֲנִין
בְּלֵבָא חַד וְרַעוּתָא חַד וּמִמְלִלִי
בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַתָּה לֹא יִבְצֵר
מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת.
וְלִית מֵאֵן דִּימְנַע עוֹבְדָא
דְּלֵהוֹן. אֲבָל מֵאֵי אַעֲבִיד,
אֲבַלְבֵּל לִזְן דְּרִגִין דְּלַעֲיֵלָא,
וְלִישַׁן דְּלֵהוֹן לְתַתָּא. וְכֵדִין
אֲתַמְנַע עוֹבְדָא דְּלֵהוֹן. וּמַה
בְּגִין דְּהָיוּ בְּרַעוּתָא וְלֵבָא חַד
וּמִמְלִלִי בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּתוּב
לֹא יִבְצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ
לַעֲשׂוֹת, וְדִינָא דְּלַעֲיֵלָא לֹא
יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה בְּהוּ. אֲנִין אוֹ
חֲבָרִיָּא דְּמִתְעַסְקִין בְּאוֹרֵייתָא,
וְאֲנִין בְּלֵבָא חַד וְרַעוּתָא חַד, עַל
אֶחַת כְּמַה וְכְמַה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִכָּאן לֹאֲנִין

זוהר הקדוש לשון הקודש

העולם אלה עם אלה ברצון אחד ולב אחד - אף על גב שמוזרים בקדוש-ברוך-הוא, לא שולט בהם הדין שלמעלה. בין שנחלקו, מיד - ויפץ אתם ה' משם וגו'.

כי אז אהפך אל עמים שפה ברוך לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד

אמר רבי חייא, נשמע שהכל בדבור הפה תלוי, שהרי בין שהתבלבלו, מיד ויפץ ה' אתם משם. אבל לעתיד לבא מה כתוב? (צפניה ג) כי אז אהפך אל עמים שפה ברוך לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד, וכתוב (זכריה יד) והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

זוהר הקדוש ארמית

מארי דמחלוקת לית לון קיומא. דהא כל זמנא (דאלין) דבני עלמא אלין עם אלין ברעותא חדא ולבא חד, אף על גב דמרדי ביה בקודשא בריך הוא, לא שלטא בהו דינא דלעילא. בין דאתפלגו מיד ויפץ יי אותם משם וגו'.

אמר רבי חייא אשתמע דכלא במלה דפומא תלייא. דהא בין דאתבלבל מיד ויפץ יי אתם משם. אבל בזמנא דאתי מה פתיב, (צפניה ג) כי אז אהפך אל עמים שפה ברוך לקרא כלם בשם יי ולעבדו שכם אחד וכתוב, (זכריה יד) והיה יי למלך על כל הארץ

זוהר פרשת לך לך

זוהר הקדוש ארמית

פרשת לך לך עו:

לך לך מארצך וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (ישעיה מו) שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה. שמעו אלי אבירי לב, כמה תקיפין לבייהו דחייבנא, דחמאן שבילי וארמי דאורייתא ולא מסתפלן בהו, ולבייהו תקיפין דלא מהדרין בתיובתא לגבי מריהון, ואקרון אבירי לב. הרחוקים מצדקה דמתרחקי מאורייתא.

רבי חזקיה אמר דמתרחקי מקודשא בריך הוא ואנן רחיקין מגיה, ובגין כך אקרון אבירי לב. הרחוקים מצדקה דלא בעאן לקרבא לגבי קודשא בריך הוא, בגין כך אנן רחוקים מצדקה, כיון דאנן רחוקים מצדקה רחוקים

אנן משלום דלית לון שלום. דכתיב, (ישעיה מח) אין שלום אומר יי לרשעים. מאי טעמא בגין דאנן רחוקים מצדקה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הרחוקים מצדקה - שמתרחקים מן התורה

רבי אבא פתח ואמר (ישעיה מו) שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה. שמעו אלי אבירי לב - כמה חזקים לבותיהם של הרשעים, שרואים את שבילי ודרכי התורה ולא מסתכלים בהם, ולבותיהם חזקים שאינם חוזרים בתשובה לרבונם, ונקראים אבירי לב. הרחוקים מצדקה - שמתרחקים מן התורה.

אין שלום אומר ה' לרשעים

רבי חזקיה אמר, שמתרחקים מן הקדוש ברוך הוא, והם רחוקים ממנו, ומשום כך נקראו אבירי לב. הרחוקים מצדקה - שאינם רוצים לקרב אל הקדוש ברוך הוא, משום כך הם רחוקים מצדקה. כיון שהם רחוקים מצדקה, רחוקים הם משלום, שאין להם שלום, שפתיב (ישעיה מח) אין שלום אומר ה' לרשעים. מה הפעם? משום שהם רחוקים מצדקה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אברהם רצה לקרב אל הקדוש ברוך הוא והתקרב

בא ראה, אברהם רצה לקרב אל הקדוש ברוך הוא והתקרב. זהו שכתוב (תהלים מה) **אהבת צדק ותשנא רשע. משום שאהב צדק ושנא רשע, התקרב לצדקה, ועל זה כתוב (ישעיה מא) אברהם אהבי. מה הפעם אהבי? משום שכתוב אהבת צדק. האהבה שאהב אברהם את הקדוש ברוך הוא מפל בני דורו, שהיו אבירי לב, והם רחוקים מצדקה, כמו שנתבאר.**

פיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם

בא ראה מה כתוב, ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן וגו', ויצאו אתם מאור כשדים. ויצאו אתם? אתו היה צריך להיות, שהרי כתוב ויקח תרח וגו'. מה זה ויצאו אתם? אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה יצאו, שהם היו העקר לצאת מתוך אותם הרשעים. שפיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם, ומשום כך ויצאו אתם תרח ולוט.

כל מי שמתעורר להשחר, מסייעים אותו

ובשעה שייצאו מה כתוב? ללכת ארצה כנען. שרצונם היה ללכת לשם. מכאן למדנו, כל מי שמתעורר להשחר, מסייעים אותו. בא ראה שכף הוא, שפיון שכתוב ללכת ארצה כנען,

זוהר הקדוש ארמית

פרשת לך לך עו.

תא חזי, אברהם בעי לקרבא לקודשא ברוך הוא ואתקרב. הדא הוא דכתיב, (תהלים מה) **אהבת צדק ותשנא רשע. בגין דאהב צדק ושנא רשע אתקרב לצדקה, ועל דא כתיב, (ישעיה מא) אברהם אוהבי. מאי טעמא אוהבי, בגין דכתיב אהבת צדק. רחמימותא דקודשא ברוך הוא דרחים (דף עז ע"א) ליה אברהם מפל בני דריה דהווי אבירי לב ואנון רחוקים מצדקה כמה דאתמר.**

פרשת לך לך עו:

תא חזי, מה כתיב ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן וגו'. ויצאו אתם מאור כשדים. ויצאו אתם, אתו מפעי ליה. דהא כתיב ויקח תרח וגו' מאי ויצאו אתם. אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה נפקו דאנון הווי עקרא למיפק מגו אנון חייביא, דכיון דחמא תרח דאברהם בריה אשתויב מגו נורא, אתהדר למעבד רעותיה דאברהם, ובגין כך ויצאו אתם תרח ולוט.

ובשעתא דנפקו מה כתיב ללכת ארצה כנען. דרעותא דלהון הוה למיהד תמן. מכאן אוליפנא כל מאן דאתער לאתדכאה מסייעין ליה. תא חזי, דהכי הוא דכיון דכתיב ללכת ארצה כנען מיד ויאמר יי אל אברם לך לך, ועד דאיהו אתער בקדמיתא לא כתיב לך לך.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת לך לך עח:

רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אבוי, והוי עמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר ליה רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי, האי דכתיב לך לך מארצך וממולדתך, כיון דכלהו נפקו למהך, אמאי לא אתמר ליה דכלהו יפקון. דהא אף על גב דתרח הוה פלח לעבודה זרה. כיון דאתער באתערותא טב למיפק בהדיה דאברהם, וחמינן דקינדשא בריך הוא אתרעי בתיובתא דחייביא ושרא למיפק אמאי לא כתיב לכו לכם, אמאי לאברהם בלחודוי לך לך.

אמר ליה רבי שמעון, אי תימא דתרח כד נפק מאור פשדים בגין לאהדרא בתשובה הוה, לאו הכי. אלא כד נפק לאשתובא נפק, דהווי בלהו בני ארעיה בעאן למקטליה. כיון דחיו דאשתובא אברהם הווי אמרי ליה לתרח, אנת הוא דהוית מטעי לן באלין פסילין, ומגו דחלא דלהון נפק תרח, כיון דמטא לתרח לא נפק מתמן לבתר, דכתיב וילך אברהם

כאשר דבר אליו בן וילך אתו לוט, ואילו תרח לא כתיב (בני וילך, אלא ויצא).

פתח ואמר (איוב לח) וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר. האי קרא אוקמוה, אכל

מיד - ויאמר ה' אל אברהם לך לך. ועד שהוא התעורר בתחלה, לא כתוב לך לך.

הקדוש ברוך הוא מרצה מתשובת הרשעים

רבי אלעזר הוה יושב לפני רבי שמעון אבוי, והיה עמו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר לו רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי, זה שכתוב לך לך מארצך וממולדתך, כיון שכלם יצאו ללכת, למה לא נאמר לו שכלם יצאו? שהרי אף על גב שתרח היה עובד לעבודה זרה, כיון שהתעורר בהתעוררות טובה לצאת עם אברהם, וראינו שהקדוש ברוך הוא מרצה מתשובת הרשעים, והתחיל לצאת, למה לא כתוב לכו לכם? למה לא אברהם לבדו לך לך?

וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט

אמר לו רבי שמעון, אם תאמר שתרח, כשיצא מאור פשדים, זה היה כדי לחזר בתשובה - לא כד! אלא כשיצא, יצא להנצל, שכל בני ארצו רצו להרג אותו. כיון שראו שגנצל אברהם, היו אומרים לתרח: אתה הוא שהיית מטעה אותו בפסילים הללו. ומתוך ההפחדה שלהם יצא תרח. כיון שהגיע לתרח, לא יצא משם אחר כד, שכתוב וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט. ואילו תרח לא כתוב (בו וילך, אלא ויצא).

פתח ואמר, (איוב לח) וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר. הפסוק הוה הקימוהו, אבל

כאשר דבר אליו בן וילך אתו לוט, ואילו תרח לא כתיב (בני וילך, אלא ויצא).

זוהר הקדוש לשון הקודש

וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם - זֶה נִמְרוֹד וּבְנֵי דוֹרוֹ שִׁיִּצְאֵא אַבְרָהָם מֵהֶם, שְׁהִיָּה אוֹרָם. וְזוֹרֵעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר - זֶה נִמְרוֹד.

לך לך, כְּדִי לְהַאִיר לְךָ וּלְכָל אוֹתָם שִׁיִּצְאוּ מִמֶּךָ

דְּבַר אַחַר וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם - זֶה תִּרְחַח וּבְנֵי בֵיתוֹ. אוֹרָם - זֶה אַבְרָהָם. לֹא כְּתוּב הָאוֹר אֲלֵא אוֹרָם, שְׁהִיָּה עִמָּהֶם. וְזוֹרֵעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר - זֶה נִמְרוֹד, שְׁהִיָּה מִטְעָה אַחֲרָיו אֵת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמִשׁוּם כֶּךָ כְּתוּב לְךָ לְךָ, כְּדִי לְהַאִיר לְךָ וּלְכָל אוֹתָם שִׁיִּצְאוּ מִמֶּךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

רְצַה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק אֶת אַבְרָהָם בְּאוֹר הַהוּא שְׁלֹמֶעֱלָה וּלְהַאִיר שָׁם

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שם לו') וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בְּהִיר הוּא בְּשַׁחְקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרָם. וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר - מִתִּי? בְּשַׁעֲהַ שְׁאֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לְךָ לְךָ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אֲבִיךָ. בְּהִיר הוּא בְּשַׁחְקִים - שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק אֶת אַבְרָהָם בְּאוֹר הַהוּא שְׁלֹמֶעֱלָה וּלְהַאִיר שָׁם. וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרָם - שְׁהִירֵי אַחַר כֶּךָ שָׁבוּ בַּתְּשׁוּבָה תִּרְחַח וְכָל בְּנֵי בֵיתוֹ [ג"א: וְכָל בְּנֵי עִירוֹ]. בְּנֵי בֵיתוֹ [ג"א: בְּנֵי עִירוֹ], שְׁכַתוֹב וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַּחֲרָן. תִּרְחַח, שְׁכַתוֹב וְאֵתָה תְּבוּא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְגו'.

וַיִּלְךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי ה'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא רְאֵה, שְׁהִירֵי לֹא כְּתוּב וַיִּצֵא אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי ה', אֲלֵא וַיִּלְךְ, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְךָ לְךָ, שְׁהִירֵי

זוהר הקדוש ארמית

וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם, דָּא נִמְרוֹד וּבְנֵי דְרִיָּה דְנִפְק אַבְרָהָם מִנֵּיהּ דְהָהּ אוֹרָם. וְזוֹרֵעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר, דָּא נִמְרוֹד.

דְּבַר אַחַר וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם, דָּא תִּרְחַח וּבְנֵי בֵיתָהּ. אוֹרָם, דָּא אַבְרָהָם. הָאוֹר לֹא כְּתִיב אֲלֵא אוֹרָם דְהָהּ עִמָּהוּן. וְזוֹרֵעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר, דָּא נִמְרוֹד דְהָהּ מִטְעֵי אַבְתָּרִיָּה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב לְךָ לְךָ. בְּגִין לְאַנְהָרָא לְךָ וּלְכָל אַנְוִן דִּיִּפְקִין מִינְךָ מִכָּאן וּלְהִלְאָה.

תּוּ פָתַח וְאָמַר, (איוב לו') וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בְּהִיר הוּא בְּשַׁחְקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרָם. וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר, אֵימִתִּי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם לְךָ לְךָ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אֲבִיךָ. בְּהִיר הוּא בְּשַׁחְקִים. דְּבַעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַדְבָּקָא לִיהּ לְאַבְרָהָם בְּהוּא אוֹר דְלַעֲלִיא וּלְאַנְהָרָא תִּמְזֵן. וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרָם. דְהָא לְבַתֵּר תְּבוּ בַּתְּיוֹבָתָא תִּרְחַח וְכָל בְּנֵי בֵיתָהּ (ג"א וְכָל בְּנֵי מֵאֲתִיָּה). בְּנֵי בֵיתָהּ (ג"א בְּנֵי מֵאֲתִיָּה) דְכְּתִיב וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַּחֲרָן. תִּרְחַח, דְכְּתִיב וְאֵתָה תְּבֹא אֶל אֲבוֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְגו'.

וַיִּלְךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי ה'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשָׁלוֹם וְגו'.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תָּא חֲזִי, דְהָא לֹא כְּתִיב וַיִּצֵא אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי ה'. אֲלֵא וַיִּלְךְ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

פְּרָאשׁוּנָה עֵשׂוֹ וַיְצִיאָהּ, שְׁכַתוֹב וַיִּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר
כְּשָׂדִים לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן. וְעַכְשָׁו פְּתוּב וַיִּלְךְ, וְלֹא
כְּתוּב וַיִּצֵא.

אשרי הצדיקים שלומדים דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת
בהם

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ה' - שֶׁהַבְּטִיחַ לוֹ אֵת כָּל
הַהֲבַטְחוֹת. וַיִּלְךְ אִתּוֹ לוֹט - שֶׁהִתְחַבֵּר
עִמּוֹ כְּדֵי לְלַמֵּד מִמְעֻשָׂיו, וְעַם כָּל זֶה לֹא לְמַד כָּל
זֶה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׁלֹמֵדִים
דְּרַכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי לְלֶכֶת בָּהֶם וְלִירֹא
מִמֶּנּוּ מֵאוֹתוֹ יוֹם הַדִּין שְׁעֵתִיד אָדָם לָתֵת דִּין
וְחֶשְׁבוֹן לְקְדוֹשׁ- בְּרוּךְ-הוּא.

כִּי כָל אָדָם יִחְתּוֹם לְדַעַת כָּל אֲנָשִׁי מַעֲשָׂהוּ

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב לו) כִּי כָל אָדָם יִחְתּוֹם לְדַעַת
כָּל אֲנָשִׁי מַעֲשָׂהוּ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוּהוּ.
אָבֵל בֹּא רֵאֵה, בַּיּוֹם הַהוּא שְׁנֹשְׁלָמִים יָמֵי הָאִישׁ
לְצֵאת מִן הָעוֹלָם, הַיּוֹם הַהוּא שְׁהַגּוֹף נִשְׁבֵּר וְהַנֶּפֶשׁ
רוֹצֵה לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ, אִזּוּ נִתְּנָת רִשׁוּת לְאָדָם לְרֹאוֹת
מַה שְׁלֹא הִיָּתְהָ לֹא רִשׁוּת לְרֹאוֹת בְּזִמְנֵן שְׁהַגּוֹף שָׁלֵט
וְעֹמֵד עַל בְּרִיו.

עומדים עליו שלשה שליחים ומחשבים ימיו וחטאיו וכל מה
שעשה בעולם הזה

וְאִזּוּ עוֹמְדִים עָלָיו שְׁלִישָׁה שְׁלִיחִים וּמְחַשְּׁבִים יָמָיו
וְחַטָּאָיו וְכָל מַה שְׁעָשָׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהוּא
מוֹדֶה עַל הַכָּל בְּפִיו, וְאַחַר כֵּן הוּא חוֹתֵם עָלָיו

זוהר הקדוש ארמית

כְּמָא דַּתָּא אָמַר לָךְ לָךְ, דְּהָא
וַיְצִיאָהּ בְּקַדְמִיתָא עֲבָדוּ דְּכְתִיב
וַיִּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כְּשָׂדִים
לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן, וְהִשְׁתָּא
כְּתִיב וַיִּלְךְ וְלֹא כְּתִיב וַיִּצֵא.

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי יי, דְּאֶבְטַח
לִיָּה בְּכֻלְהוּ הַבְּטַחוֹת. וַיִּלְךְ
אִתּוֹ לוֹט, דַּתְחַבֵּר עִמִּיה בְּגִין
לְמִילָךְ מְעוּבָדוּי, וְעַם כָּל דָּא
לֹא אוֹלִיף כּוֹלֵי הָאִי. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר זְכַאֲרֵן אֲנוּן צִדִיקֵיָא
דְּאוֹלְפֵי אֲרַחוּי דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּגִין לְמִיָּהָ בְּהוּ וְלְדַחֲלָא
מִנִּיהָ מֵהֵרָוּא יוֹמָא דְּדִינָא
דְּזִמִּין בַּר נֶשׁ לְמִיָּהָב דִּינָא
וְחוֹשְׁבְנָא לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פרשת לך לך דף עט ע"א

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב לו) כִּי כָל אָדָם יִחְתּוֹם לְדַעַת
כָּל אֲנָשִׁי מַעֲשָׂהוּ הַיּוֹם הַזֶּה בְּאֵרוּהוּ.
אָבֵל בֹּא רֵאֵה, בַּיּוֹם הַהוּא שְׁנֹשְׁלָמִים יָמֵי הָאִישׁ
לְצֵאת מִן הָעוֹלָם, הַיּוֹם הַהוּא שְׁהַגּוֹף נִשְׁבֵּר וְהַנֶּפֶשׁ
רוֹצֵה לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ, אִזּוּ נִתְּנָת רִשׁוּת לְאָדָם לְרֹאוֹת
מַה שְׁלֹא הִיָּתְהָ לֹא רִשׁוּת לְרֹאוֹת בְּזִמְנֵן שְׁהַגּוֹף שָׁלֵט
וְעֹמֵד עַל בְּרִיו.

וכדין קיימי עליה תלת שליחן
וחשבי יומיו וחובוי וכל מה
דעבד בהאי עולמא, והוא אודי
על כלא בפומיה, ולכתר הוא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בִּירוֹ. וְהוּ שְׁכָתוּב בְּיַד כָּל אָדָם יַחְתּוּם. וּבְיַדוֹ כָּלָם חֲתוּמִים לְדוֹן אוֹתוֹ [בְּאוֹתוֹ ד' א"א בּוּה] הָעוֹלָם עַל הָרֵאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים, עַל הַדְּשִׁים וְעַל יִשְׁנִים, לֹא נִשְׁכַּח אֶחָד מֵהֶם. וְהוּ שְׁכָתוּב לְדַעַת כָּל אַנְשֵׁי מַעֲשָׂהוּ. וְכָל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שְׁעֲשָׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּגוּף וְרוּחַ, כִּךְ גַּם גּוֹתֵן חֲשׁוֹבוֹן בְּגוּף וְרוּחַ בְּמִרְם יֵצֵא מִן הָעוֹלָם

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁלוּמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּדִּי לְלַכֵּת בְּהֶם

בֹּא רֵאָה כְּמָה הַרְשָׁעִים קָשֵׁי עֲרַף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּךְ גַּם אֶפְלוּ בְּשַׁעָה שְׂרוּצִים לְצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה הֵם קָשֵׁי עֲרַף. מִשּׁוּם כִּךְ אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁלוּמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִי לְלַכֵּת בְּהֶם. וְהַרְשָׁע, אָף עַל פִּי שְׂמִסְתַּכַּל בְּאֵלוּ [נ"א: שְׂמִשְׁתַּדֵּל עִם] הַצְּדִיקִים, מִקְשָׁה עֲרַף וְלֹא רוּצָה לְלָמֵד. וּמִשּׁוּם כִּךְ יֵשׁ לְצַדִּיק לְחֲחֻזִּיק בּוֹ. וְאָף עַל נֶבֶשׁ שְׁהַרְשָׁע מִקְשָׁה עֲרַף הוּא, לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וְיֵשׁ לוֹ לְחֲחֻזִּיק בְּיַדוֹ וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ. בִּי אִם יַעֲזֹב אוֹתוֹ, יִלְךְ וַיַּחֲרִיב אֶת הָעוֹלָם.

בֹּא רֵאָה מֵאֵלִישַׁע שְׂדָחָה אֶת גִּיחֻזִּי. וְכֵן בְּאַבְרָהָם - כָּל פְּעַם שְׁלוּט הָיָה עִמוֹ, לֹא הִתְחַבֵּר עִם הַרְשָׁעִים. בִּיּוֹן שְׁנַפְרָד מִמֶּנּוּ, מָה כְּתוּב? וַיִּבְחַר לוֹ לוּט אֶת כָּל כֶּפֶר הִירְדֵן. וְכְתוּב וַיֵּאָהֵל עַד סְדוֹם. מָה כְּתוּב אַחַר כִּךְ? וְאַנְשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחֲטָאִים לְה' מָאֵד.

חֲתִים עֲלֶיהָ בִּיְדֶיהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב בְּיַד כָּל אָדָם יַחְתּוּם, וּבִיְדֶיהָ בְּלָהוּ חֲתִימִין לְמִיּוֹן לִיָּהּ (כִּהְוָא ד' א"א בְּהַאי) עֲלָמָא עַל קְדָמָאֵי וְעַל בְּתַרְאֵי עַל חֲדָתִי וְעַל עֲתִיקֵי לֹא אֶתְנַשֵּׁי חַד מְנִיְהוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב לְדַעַת כָּל אַנְשֵׁי מַעֲשָׂהוּ. וְכָל אַנְוֹן עוֹבְדִין דְּעַבְד בְּהַאי עֲלָמָא בְּגוּפָא וְרוּחָא הֲכִי נְמִי יְהִיב חוּשְׁבְּנָא בְּגוּפָא וְרוּחָא עַד לֹא יִפּוּק מִעֲלָמָא.

תָּא חֻזִּי, כְּמָה דְחִיִּבְיָא אַקְשֵׁי קְדַל בְּהַאי עֲלָמָא הֲכִי נְמִי אֶפְלוּ בְּשַׁעָתָא דְבְּעֵי לְנַפְקָא מֵהַאי עֲלָמָא אַקְשֵׁי קְדַל. בְּגִין כִּךְ וּזְכָאָה הוּא בְּרֵשׁ דְּיִלְיָף בְּהַאי עֲלָמָא אַרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין לְמִיְהַדְּ בְּהוּ. וְחִיִּבְיָא אָף עַל גַּב דְּאֶסְתַּכַּל בְּהִנֵּי (נ"א דַּאֲשְׁתַּדֵּל בְּהִדִּי) צְדִיקֵינָא אַקְשֵׁי קְדַל וְלֹא בְּעֵי לְמִילָף. וּבְגִין כִּךְ אִית לִיָּהּ לְצַדִּיקָא לְמַתְקָף בֵּיהּ וְאָף עַל גַּב דְּחִיִּבְיָא אַקְשֵׁי קְדַל הוּא לֹא יִשְׁבּוּק לִיָּהּ וְאִית לִיָּהּ לְאַתְקַפָּא בִּיְדֶיהָ וְלֹא יִשְׁבּוּק לִיָּהּ, דְּאִי יִשְׁבּוּק לִיָּהּ יִהְיֶה וַיַּחֲרִיב עֲלָמָא.

תָּא חֻזִּי, מִן אֵלִישַׁע דְּדָחָה לְגִיחֻזִּי. וְכֵן בְּאַבְרָהָם כָּל זְמַנָּא דְהָוָה לוּט בְּהִדְיָה לֹא אֶתְחַבֵּר בְּהִדִּי רְשִׁיעֵינָא, בִּיּוֹן דַּאֲתַפְרַשׁ מְנִיָּה מֵהַ כְּתִיב וַיִּבְחַר לוֹ לוּט אֶת כָּל כֶּפֶר הִירְדֵן, וְכְתִיב וַיֵּאָהֵל עַד סְדוֹם. מָה כְּתִיב בְּתַרְיָה וְאַנְשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחֲטָאִים לִיָּי מָאֵד.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אמר רבי אבא, זה שאמרתי וילך אברם ולא כתוב ויצא אברם - זה יפה. אבל בסוף הפסוק מה כתוב? בצאתו מחרן. אמר רבי אלעזר, כתוב מחרן, והיציאה תהיה מארץ מולדתו היתה בראשונה.

ויקח אברם את שרי אשתו - משך אותה בדברים געמיים

ויקח אברם את שרי אשתו. מה זה ויקח? אלא משך אותה בדברים געמיים, משום שאין רשות לאדם להוציא את אשתו ללכת לארץ אחרת ללא רצונה. וכן הוא אומר (במדבר כ) קח את אהרן, (שם א) קח את הלויים. ומשום כך ויקח אברם. משך אותה בדברים והודיע לה את דרכי בני הדור כמה הם רעים. ומשום כך ויקח אברם את שרי אשתו.

צפה ברוח הקדש שעתידי לצאת ממנו דוד

ואת לוט בן אחיו. מה ראה אברם להדביק עמו את לוט? אלא משום שצפה ברוח הקדש שעתידי לצאת ממנו דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן - אלו הגרים והגרות שתקנו את נפשותם. אברהם מגיד אנשים, ושרה מגיירת נשים, ומעלה עליהם כאלו עשו אותם.

אמר רבי אבא, אם כך, כמה בני אדם היו, אם תאמר שכלם הלכו עמו? אמר רבי אלעזר, כן, [ומשום שכלם ד"א ומשום כך כלם] האנשים

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי אבא האי דאמרתי וילך אברם ולא כתיב ויצא אברם שפיר הוא. אבל סופא דקרא מה כתיב בצאתו מחרן. אמר רבי אלעזר מחרן כתיב וזה היא יציאה מארץ מולדתו הות בקדמיתא:

ויקח אברם את שרי אשתו. מהו ויקח, אלא אמשיך לה במלי מעלייתא, בגין דלית ליה רשו לבר נש לאפקא אתתיה למיהך בארעא אחרא בלא רעותא דילה. וכן הוא אומר (במדבר כ) קח את אהרן (במדבר א) קח את הלויים. ובגין כך ויקח אברם משיך לה במלין ואודע לה ארחהון דאנון בני דרא כמה בישין. ובגין כך ויקח אברם את שרי אשתו.

ואת לוט בן אחיו. מה חמא אברהם לדבקה עמיה לוט, אלא בגין דצפה ברוח הקדש דזמין למיפק מניה דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן. אלין גרים וגירות דאתקינו נפשיהו, אברהם מגייר גוברין ושרה מגיירת נשין ומעלה עליהון כאלו עבדו להון.

פרשת לך לך דף עט ע"ב

אמר רבי אבא אי הכי כמה בני נשא הוו, אי תימא דכלהו אזלו עמיה. אמר רבי אלעזר אין. (ובגין כלהו ד"א ובגין כך כלהו) בני נשא דהוו אזלין עמיה כלהו אקרון (דף עט ע"ב) עם אלהי אברהם. והוה מעבר בארעא ולא הנה דחיל דכתיב ויעבר אברם בארץ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

שְׁהוּ הוֹלְכִים עִמּוֹ, בְּלִם נִקְרְאוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. וְהָיָה עוֹבֵר בְּאֶרֶץ וְלֹא הָיָה פוֹחֵד, שֶׁכְּתוּב וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאֶרֶץ.

כָּל מִי שֶׁמִּזְכֶּה אֶת הָאֵחָד, אוֹתָהּ הַזְכוּת תְּלוּיָהּ בּוֹ וְלֹא זוּה מִמֶּנּוּ אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, אִם הָיָה כְּתוּב וְהִנֵּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחֶרֶן - הֵייתִי אוֹמֵר כִּי. אֲלֵא כְּתוּב וְאֵת הִנֵּפֵשׁ. אֵת - לְרֵבּוֹת אֵת הַזְכוּת שֶׁל כָּל הַנִּפְשׁוֹת שְׁהוּ הוֹלְכוֹת עִמּוֹ. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּזְכֶּה אֶת הָאֵחָד, אוֹתָהּ הַזְכוּת תְּלוּיָהּ בּוֹ וְלֹא זוּה מִמֶּנּוּ. מִנֵּינ לָנוּ? שֶׁכְּתוּב וְאֵת הִנֵּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחֶרֶן. הַזְכוּת שֶׁל אוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת הֵייתָ הוֹלֵכֶת עִם אַבְרָהָם. לָךְ לָךְ.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מָה הַטַּעַם שֶׁהִתְגַּלְתָּ לָנוּ הַרְאֵנוּהָ שֶׁהִתְגַּלְתָּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אַבְרָהָם פּוֹתַחַת בְּלָךְ לָךְ, שֶׁהָרִי עַד כָּאֵן לֹא דָבַר עִמּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה הַטַּעַם פְּתַח בְּלָךְ לָךְ? אֲלֵא זֶה אָמְרוּ שְׂרָמְזוּ בְּחֻשְׁבוֹנוֹ מְאֹד, שֶׁהָרִי לְמֵאָה שָׁנִים נוֹלַד לוֹ בֵּן.

אָבֵל בֵּא תְרָאָה, כָּל מִי שֶׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ, הַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל חֻכְמָה. מִשׁוּם שֶׁאַבְרָהָם לֹא הָיָה דְבוּק בְּקְדוּשׁ - בְּרוּךְ-הוּא אִזּוּ בְּרָאוּי, אָמַר לוֹ לָךְ לָךְ. וְזֶה רָמְזוּ לְמָקוֹם הַהוּא שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְקַרֵּב עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵיא הַדְרָגָה הַרְאֵנוּהָ לְהִכָּנֵס לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִשׁוּם כִּי לָךְ לָךְ.

בַּדְרָגָה הַזֹּאת לֹא יָכוֹל אַבְרָהָם לְהֵאָחוּז בָּהּ עַד שֶׁיִּכָּנֵס לְאֶרֶץ וּבַדְרָגָה הַזֹּאת לֹא יָכוֹל אַבְרָהָם לְהֵאָחוּז בָּהּ עַד לְאֵתְאָחְדָּא בֵּיהּ עַד דִּייעוֹל לְאֶרְעָא דְתַמְנָן יְקַבֵּל לִיהָ לְהֵוּא

זוהר הקדוש ארמית

אָמַר לֵיהּ רַבִּי אַבְא אִי הָיָה כְּתִיב וְהִנֵּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחֶרֶן הָיָה אֲמִינָא קָכִי, אֲלֵא וְאֵת הִנֵּפֵשׁ כְּתִיב, אֵת לְאִסְגָּאָה וְכוּתָא דְכֻלְהוּ נִפְשָׁאן דְהוּוּ אֲזִיל עִמֵּיהּ, דְכָל מֵאן דְּמִזְכֶּה לְאִחְרָא הֵהוּא זְכוּתָא תְּלוּיָא בֵּיהּ וְלֹא אַעֲדֵי מִנֵּיהּ, מְגַלְלֵן דְכְּתִיב וְאֵת הִנֵּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחֶרֶן, זְכוּתָא דְאֵנוּן נִפְשָׁן הָיָה אֲזִיל עִמֵּיהּ דְאַבְרָהָם. לָךְ לָךְ.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מֵאֵי טַעְמָא דְגְלוּיָא קְדָמָאָה דְאַתְגַּלִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלֵיהּ דְאַבְרָהָם פְּתַח בְּלָךְ לָךְ, דְהָא עַד הֵכָּא לֹא מְלִיל עִמֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאֵי טַעְמָא פְּתַח לָךְ לָךְ. אֲלֵא הָא קְאָמְרוּ דְרַמְזוּ בְּחוּשְׁבֻנֵּיהּ מְאֹד דְהָא לְמֵאָה שָׁנִין אֲתִיְלִיד לֵיהּ בֵּר.

אָבֵל תָּא חַזִּי, כָּל מִי דְעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֶרְעָא כְּלָא רְזָא דְחֻכְמָתָא אִיהוּ, בְּגִין דְאַבְרָהָם לֹא הָיָה דְבִיק בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדִין כְּדָקָא חַזִּי, אָמַר לֵיהּ לָךְ לָךְ, וְדָא רָמְזוּ לְהֵוּא אֲתֵר דְכְּעִי לְאִתְקַרְבָּא בְּהַדְרָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִיהוּ דְרָגָא קְדָמָאָה לְאֶעְלָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין כִּי לָךְ לָךְ.

וְהֵאֵי דְרָגָא לֹא יָכִיל אַבְרָהָם לְאֵתְאָחְדָּא בֵּיהּ עַד דִּייעוֹל לְאֶרְעָא דְתַמְנָן יְקַבֵּל לִיהָ לְהֵוּא

(שמואל

זוהר הקדוש לשון הקודש

שִׁיכְנֹס לְאַרְצִי, שְׁשֵׁם יִקְבֹּל אֶת הַדְרָגָה הַהִיא. כְּמוֹ
 בֶּן כְּתוּב (שמואל ב ב) וַיִּשְׁאֹל דָּוִד בַּה' לֵאמֹר הֲאֶעֱלֶה
 בְּאַחַת מְעָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר ה' עֲלֵה וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנֹכִי
 אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֲבֵרוֹנָה. וְכִי בִּיּוֹן שְׁמֵת שְׂאוּל
 וְהַמְלָכוֹת רְאוּיָה לְדָוִד, לָמָּה לֹא קִבַּל אֶת הַמְלָכוֹת
 מִיַּד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל?

דוד אין לו לקבל מלכות אלא עד שיתחבר עם האבות שהם
 בחברון

אֵלָּא הַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל חֻכְמָה, מִשׁוּם שֶׁדָּוִד אִין
 לוֹ לְקַבֵּל מְלָכוֹת אֵלָּא עַד שְׁיִתְחַבֵּר עִם
 הָאֲבוֹת שֶׁהֵם בְּחֵבְרוֹן, וְאֵז וְקִבַּל בָּהֶם מְלָכוֹת. וְעַל
 בֶּן הַתְּעַכְבֵּי שֵׁם שֶׁבַע שָׁנִים, כְּדִי שְׁיִקְבֹּל מְלָכוֹת
 כְּרֵאוּי, וְהַכֹּל בְּסוּד הַחֻכְמָה וְכֵדִי שְׁיִתְקַן אֶת
 מְלָכוֹתוֹ. כְּמוֹ כֵּן אֲבָרְהָם לֹא נִכְנַס לְבְרִיתוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנִּכְנַס לְאַרְצִי.

אוי לאותם רשעי העולם שלא יודעים ולא משגיחים במעשי
 הקדוש ברוך הוא

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוֹי לְאוֹתָם רְשָׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
 יוֹדְעִים וְלֹא מְשַׁגְּיחִים בְּמַעֲשֵׂי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְהֵם לֹא מוֹסְתַּפְּלִים [בְּכָל] שֶׁכָּל מַה שֵׁיִשׁ
 בְּעוֹלָם הוּא מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ
 בַּתְּחִלָּה מַה שִׁיְהִיָּה בְּסוּף, שֶׁכְּתוּב (ישעיה מו) מְגִיד
 מִרְאשִׁית אַחֲרִית. וְהוּא צוֹפֶה וְעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים
 כְּרֵאוּיָה כְּדִי לְהַעֲלוֹתָם לְאַחַר יָמִים.

בֹּא רְאֵה, אֲלֵמְלָא שְׁנַמְלָה שְׁרִי לְפָרְעָה, הוּא לֹא
 הָיָה מְלָקָה. וְהַהֲלַקְאָה הַזֹּאת גְּרָמָה הַלְקָאָה

זוהר הקדוש ארמית

וַיִּשְׁאֹל דָּוִד בִּי לֵאמֹר
 הֲאֶעֱלֶה בְּאַחַת מְעָרֵי יְהוּדָה
 וַיֹּאמֶר יי עֲלֵה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
 אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֲבֵרוֹנָה. וְכִי בִּיּוֹן
 דְּמִית שְׂאוּל וּמְלָכוֹתָא אַתְּחִזִּי
 לְדָוִד אֲמַאי לֹא קִבִּיל מְלָכוֹתָא
 מִיַּד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אֵלָּא כְּלָא רְזָא דְחֻכְמָתָא אִיהוּ,
 בְּגִין דְּדָוִד לִית לִיה לְקַבֵּל
 מְלָכוֹתָא אֵלָּא עַד דִּיתְחַבֵּר
 בְּאַבְרָהָם דְּאֲנֹן בְּחֵבְרוֹן וְכֵדִין
 כְּהוּ יִקְבֹּל מְלָכוֹתָא. וְעַל דָּא
 אַתְּעַכְבֵּי תַּמָּן שְׁבַע שָׁנִין בְּגִין
 דִּיקְבֹּל מְלָכוֹתָא כְּדָקָא יְאוּת
 וְכֵלָּא בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא וּבְגִין
 דִּיתְקַן מְלָכוֹתִיהָ. כְּגִוּוֹנָא דָּא
 אֲבָרְהָם לֹא עָאֵל בְּקִיּוּמָא
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דְּעָאֵל
 לְאַרְעָא.

פרשת לך לך פב.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק. וַיִּי אֲנֹן
 חִיִּיבִיא דְעֵלְמָא דְלֹא יְדַעִין וְלֹא
 מְשַׁגְּיחִין בְּעֵבִידְתִּיהָ דְּקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאֲנֹן לֹא מוֹסְתַּפְּלִי
 (בְּכָל) דְּכָל מַה דְּהָרִי בְּעֵלְמָא
 מֵעַם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ,
 דְּאִיהוּ יְדַע בְּקִדְמִיתָא מַה
 דְּלָהוּי בְּסוּפָא דְכְּתִיב, (ישעיה
 מו) מְגִיד מִרְאשִׁית אַחֲרִית.
 וְאִיהוּ אֲסַתְכִי וְעֵבִיד עֵבִידִין
 בְּקִדְמִיתָא בְּגִין לְסַלְקָא לֹוֹן
 לְבַתַּר יוֹמִין.

תא חזי אלמלא דאנסיבת שרי לגבי פרעה, לא אלקי הוא, ואלקאותא דא גרים אלקאותא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לאחר מִפֶּן שְׁיִלְקוּ מִצְרִים בְּנִגְעִים גְּדוּלִים. כְּתוּב
כָּאן נִגְעִים גְּדוּלִים, וְכְתוּב שָׁם (דברים ו) וַיִּתֵּן ה'
אוֹתוֹת וּמִפְתֵּי־גְדוּלִים וְרַעִים בְּמִצְרַיִם. מַה לְהִלָּן
עֵשֶׂר מִכּוֹת - אֵף כָּאן עֵשֶׂר מִכּוֹת. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְסִים וּנְבוֹרוֹת לְיִשְׂרָאֵל בְּלִילָה -
אֵף כָּאן עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׂרָה נְסִים
וּנְבוֹרוֹת בְּלִילָה.

לְבַתָּר כֵּן דִּילְקוֹן מִצְרִים
בְּנִגְעִים גְּדוּלִים, כְּתִיב הֵכָא
נִגְעִים גְּדוּלִים וְכְתִיב הֵתָם
(דברים ו) וַיִּתֵּן יי אוֹתוֹת
וּמִפְתֵּי־גְדוּלִים וְרַעִים
בְּמִצְרַיִם. מַה לְהִלָּן עֵשֶׂר מִכּוֹת
אֵף כָּאן עֵשֶׂר מִכּוֹת. כְּמַה
דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְסִין
וּנְבוֹרָן לְיִשְׂרָאֵל לִילָיָא, אִוְף
הֵכָא עֵבֵד לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְשָׂרָה נְסִין וּנְבוֹרָן
לִילָיָא.

אָמַר דָּוִד, אֵף עַל גַּב שְׁכַל בְּנֵי הָעוֹלָם יְבוֹאוּ לְעַרְךָ עֲמֵי קָרֵב -
וְאַתָּה ה' מְגוֹן בְּעֵדֵי

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר (תהלים ג)
וְאַתָּה יי מְגוֹן בְּעֵדֵי כְבוֹדִי
וּמְרִים רֵאשִׁי. אָמַר דָּוִד אֵף עַל
גַּב דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִיתוּן
לְאַגְחָא בִּי קָרְבָּא, וְאַתָּה יי מְגוֹן
בְּעֵדֵי. תָּא תְּזִי, כְּתִיב מְגוֹן
בְּעֵדֵי. אָמַר דָּוִד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם מִפְּנֵי מַה
לֹא עֵבִדִּי בִּי חֲתִימָה דְּכִרְכָּה
כְּמַה דְּחֲתִמִּי בְּרַכָּה בְּאַבְרָהָם
דְּכְתִיב אֲנֹכִי מְגוֹן לָךְ. וְאַמְרִי
מְגוֹן אֲבָרָהָם.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (תהלים ג)
וְאַתָּה ה' מְגוֹן בְּעֵדֵי
כְבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי. אָמַר דָּוִד, אֵף עַל גַּב
שְׁכַל בְּנֵי הָעוֹלָם יְבוֹאוּ לְעַרְךָ עֲמֵי קָרֵב - וְאַתָּה
ה' מְגוֹן בְּעֵדֵי. בַּא רְאֵה, כְּתוּב מְגוֹן בְּעֵדֵי. אָמַר דָּוִד
לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם, מִפְּנֵי מַה לֹא
עוֹשִׂים בִּי חֲתִימָה שְׁל בְּרַכָּה כְּמוֹ שְׁחֲתִמִּים בְּרַכָּה
בְּאַבְרָהָם, שְׁכְּתוּב אֲנֹכִי מְגוֹן לָךְ, וְאוֹמְרִים מְגוֹן
אַבְרָהָם?

בְּחֲנִנִי ה' וְנִסְנִי צְרָפָה כְּלִיּוֹתִי וְלִבִּי

אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְדָוִד, אֲבָרָהָם כְּכֹר בְּחֲנִנִּי
וְצִרְפָּתִי וְקָאִים קָמָאִי בְּקִיּוּמָא
שְׁלִים. אָמַר לִיָּה דָּוִד אִי הֵכִי
(תהלים כו) בְּחֲנִנִּי יי וְנִסְנִי צְרָפָה
כְּלִיּוֹתִי וְלִבִּי. כִּיּוֹן דְּעֵבֵד הֵיִיא
מְלָה דְּבַת שְׁבַע אֲדַכֵּר דָּוִד
קָמִיָּה עַל מַה דְּאָמַר. אָמַר (תהלים יז) בְּחֲנִנְךָ לִבִּי פָקַדְתָּ לִילָה צְרָפָתִי בַל תִּמְצָא זְמוֹתַי בַּל יַעֲבֹר פִּי.

אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדָוִד: אֲבָרָהָם כְּכֹר
בְּחֲנִנִּי וְצִרְפָּתִי, וְעוֹמֵד לְפָנַי בְּקִיּוּם שְׁלָם.
אָמַר לוֹ דָּוִד: אִם כֵּן, (שם כו) בְּחֲנִנִּי ה' וְנִסְנִי
צְרָפָה כְּלִיּוֹתִי וְלִבִּי. כִּיּוֹן שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ הַדְּבָר שְׁל
בַת שְׁבַע, נִזְכָּר דָּוִד לְפָנָיו עַל מַה שֶׁאָמַר. אָמַר (שם
יז) בְּחֲנִנְךָ לִבִּי פָקַדְתָּ לִילָה צְרָפָתִי בַל תִּמְצָא זְמוֹתִי
בַּל יַעֲבֹר פִּי.

יַעֲבֹר פִּי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

עם כל זה חותמים בו הברכה, שאנו אומרים מגן דוד.

אמר, אני אמרתי בחנני ה' ונסני, ואתה בחנת לבני. אני אמרתי צרפה כליותי, ואתה צרפתני בל תמצא, לא מצאת אותי פראוי. ומתי בל יעבר פי - מי יתן והדבר הזה שחשבת, שלא יעבר את פי. ועם כל זה חותמים בו הברכה, שאנו אומרים מגן דוד. ומשום כך אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי וכבודי ומרים ראשי. [וזה] ודאי דרנה זו הכבוד שלי שאני מתעטר בו.

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו. בא ראה, הקדוש ברוך הוא מגן לצדיקים שלא ישלטו בהם בני אדם, והקדוש ברוך הוא הגן על אברהם. שלא ישלטו בו ובאשתו.

השכינה לא זזה משדה כל הלילה והוא

בא ראה, השכינה לא זזה משדה כל הלילה והוא. בא פרעה לקרב אליה - בא המלאך והלקה אותו. כל פעם שאמרה שרה הלקה - היה מלקה. ואברהם היה מחזיק ברבנו, שהרי על שרה לא יכלו לשלט עליה. זהו שכתוב (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. וכאן הנסיון שלא תרהר אחר הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יצחק, בא ראה שמשום כך לא צוה הקדוש ברוך הוא לרדת למצרים, אלא הוא

זוהר הקדוש ארמית

אמר אנא אמינא בחנני ונסני ואנת בחנת לבני. אנא אמינא צרפה כליותי ואת צרפתני בל תמצא לא אשכחת לי כדקא יאות. ומותי בל יעבר פי. מאן יתן והאי מלה דחשבת דלא יעבר לי פומאי, ועם כל דא חתמין ביה ברכה דקאמרן מגן דוד, ובגין כך אמר דוד ואתה יי מגן בעדי, כבוד ומרים ראשי. (ד"א ל"ג והאי) ודאי דרנא דא יקרא דילי דאנא מתעטרנא ביה:

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו. תא חזי, קודשא בריך הוא איהו מגן לצדיקייא דלא ישלטון בהו בני נשא, וקודשא בריך הוא אגין על אברהם דלא ישלטון ביה ובאשתיה.

תא חזי, שכינתא לא אתעדרי מנה דשרה כל ההוא ליליא, אתא פרעה למקרב בהדה, אתא מלאך ואלקי ליה, כל אימת דאמרה שרה אלקי הוא מלקי, ואברהם הוה מתקיף במאריה דהא שרה לא יכלין לשלטאה עלה הדא הוא דכתבי, (משלי כח) וצדיקים

ככפיר יבטח, והכא נסיונא הוא דלא תרהר אבתריה דקודשא בריך הוא.

אמר רבי יצחק תא חזי, דבגין כך לא פקיד קודשא בריך הוא לנחתא למצרים אלא הוא עצמו מגרמיה נחת, בגין דלא יהא פתחון פה לבני עלמא דאמר ליה כן ולכתר אצטער על אתתיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עצמו מעצמו ירד, כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה פִּתְחוֹן פֶּה לְכַנֵּי הָעוֹלָם שְׁאָמַר לוֹ כֵּן, וְאַחַר כֵּךְ הִצְטַמַּר עַל אִשְׁתּוֹ.

רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים צב) צדיק כְּתָמַר יִפְרַח כְּאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. צדיק כְּתָמַר יִפְרַח, מִפְּנֵי מָה הַקִּישׁ צָדִיק לְתָמַר? מָה תָּמַר בֵּינוֹן שְׁגוֹזוֹרִים אוֹתוֹ לֹא עוֹלָה עַד זְמַן רַב - אַף כֵּךְ צָדִיק, בֵּינוֹן שְׁאָבַד מִן הָעוֹלָם, לֹא עוֹלָה אַחַר תַּחֲתוֹ עַד זְמַן רַב. כְּאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה - אַף כֵּךְ גַּם.

רבי יצחק פתח ואמר (תהלים צב) צדיק כְּתָמַר יִפְרַח כְּאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. צדיק כְּתָמַר יִפְרַח, מִפְּנֵי מָה הַקִּישׁ צָדִיק לְתָמַר? מָה תָּמַר בֵּינוֹן שְׁגוֹזוֹרִים אוֹתוֹ לֹא עוֹלָה עַד זְמַן רַב - אַף כֵּךְ צָדִיק, בֵּינוֹן שְׁאָבַד מִן הָעוֹלָם, לֹא עוֹלָה אַחַר תַּחֲתוֹ עַד זְמַן רַב. כְּאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה אִינּוּ עוֹמֵד אֵלָּא עַל צָדִיק אַחַד, שְׁכַתּוֹב וְצָדִיק יִסּוֹד עוֹלָם

העולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב וצדיק יסוד עולם

כְּתָמַר יִפְרַח - מָה תָּמַר לֹא עוֹלָה אֵלָּא זָכַר וּנְקֵבָה, אַף כֵּךְ הַצָּדִיק לֹא עוֹלָה אֵלָּא זָכַר וּנְקֵבָה. הַזָּכַר צָדִיק וְהַנְּקֵבָה צְדָקָת, כִּמוֹ שְׁאֲבָרְהֵם וְשָׁרָה. כְּאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה - מָה הָאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן עֲלִיוֹן עַל הַכַּל וְהַכַּל יוֹשְׁבִים תַּחֲתוֹ - אַף כֵּךְ הַצָּדִיק הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכַּל וְהַכַּל יוֹשְׁבִים תַּחֲתוֹ. וְהָעוֹלָם אִינּוּ עוֹמֵד אֵלָּא עַל צָדִיק אַחַד, שְׁכַתּוֹב (משלי י) וְצָדִיק יִסּוֹד עוֹלָם. וְעֲלִיוֹ הָעוֹלָם עוֹמֵד, וּבִגְלָלוֹ נִסְמָךְ, וְעֲלִיוֹ נִשְׁתַּל.

כְּתָמַר יִפְרַח מָה תָּמַר לֹא סְלִיק אֵלָּא דְכַר וְנוֹקְבָא. אוֹף הִכִּי צָדִיק לֹא סְלִיק אֵלָּא דְכַר וְנוֹקְבָא, דְכַר צָדִיק וְנוֹקְבָא צְדָקָת, כְּגוֹוֹנָא דְאֲבָרְהֵם וְשָׁרָה. כְּאֵרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה מָה אֵרוֹ בְּלִבְנוֹן עֲלָאָה עַל כֻּלָּא וְכֻלָּא יִתְבִּי תַּחֲתוֹ, אוֹף הִכִּי צָדִיק הוּא עֲלָאָה עַל כֻּלָּא וְכֻלָּא יִתְבִּי תַּחֲתוֹ. וְעֲלָמָא לֹא קִיַּמָּא אֵלָּא עַל צָדִיק חַד דְכַתִּיב, (משלי י) וְצָדִיק יִסּוֹד עוֹלָם. וְעֲלִיָּה קָאִים עֲלָמָא, וּבִגְיָנִיָּה אֶסְתַּמֵּךְ, וְעֲלִיָּה אֶשְׁתִּיל.

הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. איך? אמר לו, משום שבחצות הלילה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי

פרשת לך לך פ9:
אמר רבי ייסא ואפילו אנן דבהאי עלמא (דארעא), היאך. אמר ליה בגין די בפלגות ליליא כל אנון זכאי קשוט כלהו מתערי למקרי באורייתא ולמשמע תושבחן דאורייתא, והא אתמר דקודשא בריך הוא וכל אנון צדיקא דבגו גנתא דעדן כלהו צייתין לקליהון, וחוטא דחסד אתמשך עליהו ביממא דכתיב, (תהלים מב) יומם צוה יי חסדו ובלילה שירה עמי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

נְתַבְאָר שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל אוֹתָם הַצְדִּיקִים
שֶׁבְתוּדָה גַּן הָעֶדֶן בְּלִם מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָם, וְחוּמֵי
שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם בַּיּוֹם, שֶׁכְּתוּב (תהלים מב)
יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלִילָהּ שִׁירָה עִמִּי.

וְעַל בֵּן הַתְּשַׁבְּחוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּלִילָהּ לְפָנָיו, זו
תְּשַׁבְּחַת שְׁלֵמָה. בֵּא רְאָה, בְּשַׁעַה שִׁישְׂרָאֵל
הָיוּ סְגוּרִים בְּבִתְיָהֶם בְּשֶׁהֲרַג הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכּוּרֵי מִצְרַיִם, הָיוּ אוֹמְרִים הֲלֵל וְתְשַׁבְּחוֹת לְפָנָיו.

דוד המלך חי לעולמים, ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך.

בֵּא רְאָה שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
שֶׁאִם תֵּאמַר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ
וְהָיָה אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתְשַׁבְּחוֹת - לֹא, אֲלֵא כְמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שם ק"ט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ.
אָקוּם וְדַאי בַּעֲמִידָה לְהִתְעַפֵּק בְּשִׁירוֹת
וְתְשַׁבְּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשׁוּם כֵּךְ דוּד הַמֶּלֶךְ חֵי
לְעוֹלָמִים, וְאֶפְלוּ בַּיּוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ.
שְׁהָרֵי שְׁנִינּוּ, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים הוּא -
דוּד שְׁמוֹ, וְאִם מִן הַמֵּתִים הוּא - דוּד שְׁמוֹ. וְהוּא
הָיָה מִתְעוֹרֵר

בְּפִקֵּךְ בְּטָרָם יבֹא, שֶׁכְּתוּב (שם נ"ז) עוֹרָה כְּבוֹדִי
עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכַנּוֹר אֲעִירָה שְׁחַר. בֵּא רְאָה,
כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה שֶׁשְׁרָה הֵיטָה אֶצֶל פְּרַעָה, בָּאוּ
הַמִּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים לְזַמֵּר לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ- הוּא
בְּשִׁירוֹת וְתְשַׁבְּחוֹת. אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:

וְעַל דָּא תוּשַׁבְּחֵן דְסִלְקִין
בְּלִילָא קַמֵּיה דָּא תוּשַׁבְּחֵתָא
שְׁלִים. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעַתָּא
דִישְׂרָאֵל הוּוּ סְגִירִין בְּבִתְיָהוֹן
כַּד קִטְל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּכוּרֵיהוֹן דְּמִצְרָאִי, הוּוּ אָמְרֵי
הַלֵּילָא וְתְשַׁבְּחֵן קַמֵּיה.

תָּא חֲזִי, דְדוּד מֶלֶכָא הוּוּ קָם
בְּפִלְגוֹת לַיְלָא, דָּאִי תִימָא
דְהוּוּ יִתִּיב אוֹ שְׁכִיב בְּעַרְסִיה
וְהוּוּ אָמַר שִׁירִין וְתוּשַׁבְּחֵן,
לֹא, אֲלֵא כְמוֹ דְכְּתִיב (תהלים
ק"ט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת
לָךְ. אָקוּם וְדַאי בַּעֲמִידָה
לְאִתְעַסְקָא בְּשִׁירִין וְתוּשַׁבְּחֵן
דְּאוּרִייתָא. וּבְגִין כֵּךְ דוּד
מֶלֶכָא חֵי לְעִלְמִין, וְאֶפְלוּ
בַּיּוֹמֵי מֶלֶכָא מְשִׁחָא אִיהוּ
מֶלֶכָא. דְהָא תַנּוּן מֶלֶכָא מְשִׁחָא
אִי מִן חַיִּיא הוּוּ דוּד שְׁמִיה וְאִי
מִן מֵתִיא הוּוּ דוּד שְׁמִיה,
וְאִיהוּ הוּוּ אִתְעַר בְּצַפְרָא עַד
לֹא יִיתִי דְכְּתִיב, (תהלים נ"ז)
עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכַנּוֹר
אֲעִירָה שְׁחַר.

תָּא חֲזִי, כָּל הַהוּא לִילָא
דְשְׁרָה הוּוּ לְגַבִּיה דְּפְרַעָה אָתוּ
מִלְאָכֵי עֲלָאִי לְזַמְרָא לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירִין
וְתוּשַׁבְּחֵן, אָמַר לָהֶוּ קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּלַכּוּ זִילוּ וְעַבִּידוּ
מִכְתְּשִׁין וּרְכַבִּין בְּמִצְרַיִם, רְשִׁימוּ לְמֵאן דְּאָנָא זְמִין לְמַעַבְדַּ לְבַתָּר, (דא) מַה כְּתִיב וַיִּנְגַע יְיָ
אֶת פְּרַעָה נִגְעִים גְּדוֹלִים וְגו'.

זוהר הקדוש לשון הקודש

בְּלַכְּם לְכוּ וַעֲשׂוּ מִכּוֹת גְּדוּלוֹת בְּמִצְרַיִם, סִימָן לְמִי שְׂאֵנִי עֲתִיד לַעֲשׂוֹת אַחַר כֵּף. זֶה מֵה שְׁכָתוֹב וַיִּנָּע ה' אֶת פְּרֻעָה נִגְעִים גְּדוּלִים וְגו'.

בֵּא רֵאָה מֵה כְּתוּב, וַיִּקְרָא פְּרֻעָה לְאַבְרָם וְגו'. מִנֵּין הָיָה יוֹדֵעַ, שְׁהָרִי לֹא כְּתוּב כָּאֵן כְּמוֹ שְׂנַאֲמָר בְּאַבְיִמֶלֶךְ, שְׁכָתוֹב וְעֵתָה הִשָּׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא וְגו', וְכֵאֵן לֹא אָמַר לוֹ דְּבָר?

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרִי כְּתוּב עַל דְּבַר שְׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם. שְׁכָד הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ: עַל דְּבַר שְׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם. שְׁהָרִי לֹא הָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ כְּמוֹ שְׂמֻדְבַר עִם אַבְיִמֶלֶךְ, אֲלֵא בְּדַבַּר זֶה נִתְבָּאָר וְלֹא יוֹתֵר: הַמְּכַה הַזֶּה הִיא עַל דְּבַר שְׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם. וְלֹא הָיָה מְדַבֵּר [זֶה] עִמּוֹ. אִזּוּ [הוּא] יָדַע שְׂזוֹ אֵשֶׁתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הִיא. מִיָּד - וַיִּקְרָא פְּרֻעָה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר וְגו'.

וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרֻעָה אֶת הָעַם, שְׁלוּהָ אוֹתָם מִכָּל אֶרֶצוֹ.

וַיֵּצֵאוּ עֲלָיו פְּרֻעָה אֲנָשִׁים, לְמָה? כְּדִי שְׁלֹא יִקְרַב אָדָם לָהֶם לְהִרְעֵ לָהֶם. וַיִּשְׁלְחוּ אוֹתוֹ, לְוַיְהִי עֲשׂוּ לוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּף אֶתָּה עֲתִיד לַעֲשׂוֹת לְבָנָיו, אֶתָּה תְלוּהָ אוֹתָם מֵאֶרֶץ, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת יג) וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרֻעָה אֶת הָעַם, שְׁלוּהָ אוֹתָם מִכָּל אֶרֶצוֹ.

הַתְּגַדֵּל אַבְרָהָם וְהַתְּעַלָּה לְמַעְלָה

אָמַר רַבִּי אֲבָא, כָּל כִּף לְמָה הַזְּדֻמָּן לְאַבְרָהָם וְלְמָה הַצְּטוּרָךְ? אֲלֵא כְּדִי לְגַדֵּל אֶת שְׁמֵם שְׁל

זוהר הקדוש ארמית

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיִּקְרָא פְּרֻעָה לְאַבְרָם וְגו'. מִנָּה הָיָה יוֹדֵעַ, דְּהָא לֹא כְּתִיב הִכָּא כְּמָה דְּאַתְמָר בְּאַבְיִמֶלֶךְ דְּכְתִיב וְעֵתָה הִשָּׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא וְגו', וְהִכָּא לֹא אָמַר לִיה מְדִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הָא כְּתִיב עַל דְּבַר שְׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם. דְּהִכִּי הוּוּ אָמְרִי לִיה, עַל דְּבַר שְׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם. דְּהָא לֹא הָיָה מְמַלִּיל עִמֵּיהָ כְּמָה דְּמְמַלִּיל בְּאַבְיִמֶלֶךְ, אֲלֵא בְּמַלְהָ דָּא אֶתְמָר וְלֹא יֵתִיר, מְכַתְּשָׁא דָּא עַל דְּבַר שְׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם אִיהִי, וְלֹא הָיָה מְלִיל (דָּא) עִמֵּיהָ, כְּדִין יָדַע (הוּא) דְּהָא אֶתְתִּיבָה דְּאַבְרָהָם אִיהִי, מִיָּד וַיִּקְרָא פְּרֻעָה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר וְגו'.

וַיֵּצֵאוּ עֲלָיו פְּרֻעָה אֲנָשִׁים. לְמָה בְּגִין דְּלֹא יִקְרַב בַּר נֶשׁ בְּהוּ לְאַבְקָשָׁא לִזְנִי. וַיִּשְׁלְחוּ אוֹתוֹ, לְוַיְהִי עֲבָדוֹ לִיה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הִכִּי אֲנִתְּ זְמִין לְמַעְבַּד לְבָנָיו אֶת תְּזוּיָף לִזְנִי מֵאֶרֶץ דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יג) וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרֻעָה אֶת הָעַם דְּאוּזִיף לִזְנִי מִכָּל אֶרֶצִּיהָ.

פרשת לך לך דף נד פג ע"א

אָמַר רַבִּי אֲבָא כָּל כִּף לְמָה לְמָה אֲזַדְמָן לִיה לְאַבְרָהָם וְלְמָה אִיצְטוּרִיךְ, אֲלֵא בְּגִין לְגַדֵּל

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אברהם ושרה בעולם, שאפלו במצרים שהם מכשפי העולם, ולא יכול היה אדם להנצל מהם, התגדל אברהם והתעלה למעלה. זהו שפתוב ויעל אברם ממצרים. לאיזה מקום? הנגבה [ומה זה הוא ואשתו וכל אשר לו? אלא להודיע שלא גזלו ממנו דבר מאותן מתנות שנתנו לו בשביל שרה שתהיה למלך].

שמייה דאברהם ושרה בעלמא, (דף פג ע"א) דאפילו במצרים דאנון חרשי עלמא ולא הנה יכול בר נש לאשתזיב מנייהו. אתגדל אברהם ואסתליק לעילא הדא הוא דכתיב ויעל אברם ממצרים, לאן אתר הנגבה. (ומאי הוא ואשתו וכל אשר לו, אלא לאודעא דלא גזלו מניה מדעם מאנון מתנן דיהבו ליה בדיל שרה דתהא למלכא).

פרשת לך לך דף טז.

אמר רבי שמעון תא חזי, מה כתיב ויהי ריב בין רעי מקנה אברם, רב כתיב חסר יוד, דבעא לוט למדהר לפולחנא נוכראא דפלחי תבי ארעא, וסופיה דקרא אוכח דכתיב והכנעני והפריזי אז יושב בארץ. ומגלן דלוט אהדר לסרחניה לפולחנא נוכראא, דכתיב ויסע לוט מקדם. מאי (לעיל עד ב) מקדם, מקדמונו של עולם. כתיב הכא ויסע לוט מקדם וכתוב ויהי בנסעם מקדם מה להלן נטילו מקדמונו של עולם אוף הכא כן.

פרשת לך לך דף טז ע"ב

בין דידע אברהם דלוט להכי נטי לביה. מיד ויאמר אברם אל לוט וגו' הפרד נא מעלי. לית אנת כדאי לאתחברא בהדאי. כדין אתפרש אברהם מניה ולא בעא למיהר ולאתחברא עמיה, דכל מאן דיתחבר לחייבא סופיה למיהר אבתריה ולאמענש (דף פד ע"ב) בגיניה.

מגלן מיהושפט דאתחבר עם אחאב ואלמלא זכו דאבהן אתענש תמן דכתיב, (דברי הימים

אמר רבי שמעון, בא ראה מה כתוב. ויהי ריב בין רעי מקנה אברם, רב כתוב חסר יו"ד. שרצה לוט לחזור לעבודה הזרה שעובדים יושבי הארץ, וסוף הכתוב מוכיח, שפתוב והכנעני והפריזי אז יושב בארץ. ומגלן לנו שלוט חזרו לסורו הרע לעבודה זרה? שפתוב ויסע לוט מקדם. מהו מקדם? מקדמונו של עולם. כתוב כאן ויסע לוט מקדם, וכתוב ויהי בנסעם מקדם. מה להלן נסיעה מקדמונו של עולם - אף כאן כן.

בין שידע אברהם שלכך נטה לבו של לוט, מיד - ויאמר אברם אל לוט וגו' הפרד נא מעלי. אינה כדאי להתחבר עמי. אז נפרד ממנו אברהם ולא רצה ללכת ולהתחבר עמו, שכל מי שמתחבר לרשע, סופו ללכת אחריו ולהענש בגללו.

אשריהם החברים שמשתדלים בתורה יומם ולילה

מגלן לנו? מיהושפט שהתחבר עם אחאב,

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְאֶלְמָלֵא זְכוּת אֲבוֹת נֶעְנֵשׁ שָׁם, שְׁכָתוֹב (דברי הימים ב יח) וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט. וְאֶלְהִים מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן לֹא רָצָה אֲבָרָם לָלֶכֶת עִם לוֹט. וְעַם כָּל זֶה לֹא רָצָה לׁוֹט לְחֹזֵר מִסּוּרוֹ הָרַע, אֲלֵא וַיִּבְחַר לוֹ לׁוֹט אֵת כָּל כֹּפֵר הַיִּרְדֵּן וַיִּסַּע לׁוֹט מִקֶּדֶם. נָסַע מִקְדָּמוֹנוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, וְלֹא רָצָה לְדַבֵּק בְּאִמּוּנַת הַשְּׁלֵמָה כְּמוֹ אֲבָרָהִם. אֲבָרָם יָשָׁב בְּאַרְצוֹ כְּנַעַן, לְהִדְבֵּק בְּמִקּוֹם הָאִמּוּנָה וְלִדְעַת הַחֲכִמָּה לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנוֹ. וְלׁוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכֹּפֵר וַיֵּאָהֵל עַד סָדָם, עִם אוֹתָם הָרַשָּׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם שִׁיִּצְאוּ מִתּוֹךְ הָאִמּוּנָה, שְׁכָתוֹב וְאַנְשֵׁי סָדָם רָעִים וְחַטָּאִים לְה' מְאֹד. כָּל אֶחָד נִפְרַד לְדַרְכּוֹ בְּרָאוּי. מִשׁוּם כֵּךְ אֲשֶׁרֵיהֶם הַחֲבֵרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, וְתַחֲבֵרוֹת שְׁלֵהֶם עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.

בַּא רְאָה, בֵּינוֹ שֶׁרְאָה אֲבָרָהִם שְׁלוֹט הָיָה שָׁב לְסוּרוֹ הָרַע, הָיָה פּוֹחַד אֲבָרָהִם. אָמַר, אוֹלֵי חַס וְשְׁלוֹם מִשׁוּם הַחֲבֵרוֹת עִם זֶה אֲבִדְתִּי בְּגַלְלוֹ אֵת הַחֵלֶק הַקְדוּשׁ שֶׁעֲטַר אוֹתִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בֵּינוֹ שֶׁנִּפְרַד מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ, שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאָה מִן הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׁם.

כְּמוֹ מַה זֶה מִן הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׁם? שְׁנֵדְבַקְתָּ בּוֹ בַּתְּחִלָּה וְהִתְעַפַּרְתָּ בְּאִמּוּנַת הַשְּׁלֵמָה.

פרשת לך לך פה.
תָּא חֲזִי, בֵּינוֹ דְחָמָא אֲבָרָהִם דְלוֹט הָוָה תָּב לְסַרְחַנְיָה, הָוָה דְחֵיל אֲבָרָהִם. אָמַר דִּילְמָא חַס וְשְׁלוֹם בְּגִין חֲבֵרוֹתָא דָּדָא אֲבִידְנָא בְּגִינְיָה חוּלְקָא קִדִּישָׁא דְאֲעִטֵר לִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בֵּינוֹ דְאֲתַפְרֵשׁ מִנִּיהָ אָמַר לִיהָ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאָה מִן הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׁם.
מֵאִי מִן הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׁם דְאֲתַדְבַּקְתָּ בֵּיהָ בְּקִדְמִיתָא וְאֲתַעֲטַרְתָּ בְּהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא.

כְּמוֹ מַה זֶה מִן הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׁם? שְׁנֵדְבַקְתָּ בּוֹ בַּתְּחִלָּה וְהִתְעַפַּרְתָּ בְּאִמּוּנַת הַשְּׁלֵמָה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וַיְמָה - אֵלּוּ הֵם מִסְעָיו שֶׁהָיוּ בַּתְּחִלָּה, שֶׁכְּתוּב וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. וְכָתוּב הַלּוֹךְ וְנִסְוֵעַ הַנִּגְבָּה - אֵלּוּ הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁהִתְעַטֵּר בָּאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה בַּתְּחִלָּה.

וְאִזּוֹ הַתְּבַשֵּׁר שֶׁלֹּא תִזּוּ מִמֶּנּוּ וּמִבְּנָיו לְעוֹלָמִים, שֶׁכְּתוּב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֵאֶה. מַה זֶה אֲשֶׁר אֵתָּה רֵאֶה? זֶה הַדְּרָגָה הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁהִתְנַגְּלָתָה לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֵה' הִנְרָאָה אֱלֹוֹ. וּמִשׁוּם כֶּךָ אֲשֶׁר אֵתָּה רֵאֶה, מִשׁוּם שֶׁהַדְּרָגָה הַרְאֵשׁוֹנָה הַזֹּאת נִכְלָלָת מְכֹל הַדְּרָגוֹת וְכֵלֵן נִרְאוֹת בָּהּ. וּמִשׁוּם כֶּךָ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֵאֶה וְגו'.

רַבִּי אֱלֶעָזָר נִקְלַע לְבֵית אַכְסֵנְיָה בְּלוֹד, וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה. קָם בְּלִילָה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה. קָם רַבִּי חִזְקִיָּה אֱלֹוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֶעָזָר, הַחֲבָרִים נִמְצְאוּ בְּאַרְמוֹן צָר.

אֲבָרְהָם אֲתָבִי. וּפְרִיּוֹ מֵתוֹק לַחֲפִי - זֶה הוּא יִצְחָק, שֶׁהוּא פְּרִי קְדוּשׁ.

פִּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר, (שִׁיר ב) כְּתֻפוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתֻפוּחַ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נִחְמַד וּמִתְעַטֵּר בְּגוּנָיו מְכֹל שֶׁאֵר הָאֵילָנוֹת שְׂאִין מִי שְׂדוּמָה לוֹ. רְשׁוּם הוּא מִן הַכֵּל, רְשׁוּם הוּא שְׂאִין אַחַר כְּמוֹתוֹ. מִשׁוּם כֶּךָ בְּצֵלוֹ חֲמֻדָּתִי. בְּצֵלוֹ וְלֹא בְּצֵל שֶׁל אַחַר. בְּצֵלוֹ וְלֹא בְּצֵל שֶׁל שְׂאֵר הַמְּמַנִּים.

זוהר הקדוש ארמית

צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וַיְמָה. אֵלּוּ אַנְשֵׁי מִסְעָיו דְּהָיוּ בְּקִדְמִיתָא דְּכְתִיב וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. וְכְתִיב הַלּוֹךְ וְנִסְוֵעַ הַנִּגְבָּה. אֵלּוּ דְרָגִין עֲלָאִין דְּאִתְעַטֵּר בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא בְּקִדְמִיתָא.

וְכַדִּין אִתְבַּשֵּׁר דְּלֹא יַעֲדִי מִנְיָה וּמִן בְּנוֵי לְעִלְמִין דְּכְתִיב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רוֹאָה. מֵאֵי אֲשֶׁר אֵתָּה רוֹאָה. דָּא דְרָגָא קְדַמְאָה דְּאִתְגַּלְיָא לִיהַּ כְּמָא דְאֵת אָמַר לִי הִנְרָאָה אֱלֹוֹ. וּבְגִין כֶּךָ אֲשֶׁר אֵתָּה רוֹאָה בְּגִין דְּדְרָגָא דָּא קְדַמְאָה אִתְכַּלִּיל מִכְּלָהוּ דְרָגִין וְכֵלָהוּ אִתְחַזְוִין בֵּיהּ, וּבְגִין כֶּךָ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רוֹאָה וְגו'.

רַבִּי אֱלֶעָזָר אֶעְרָא בְּבִי אוּשְׁפִיזָא בְּלוֹד, וְהָוָה עִמָּיה רַבִּי חִזְקִיָּה. קָם בְּלִילָה לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא, קָם רַבִּי חִזְקִיָּה גְבִיָּה. אָמַר לִיהַּ רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּקִיסְטָרָא דְּקוּסְטָא חֲבַרְיָא שְׂכִיחִי.

פִּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתֻפוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתֻפוּחַ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ חֲמִיד וּמִתְעַטֵּר בְּגוּנוֹי מְכֹל שְׂאֵר אֵילָנִין דְּלֹא אֵית דְּדָמִי לִיהַּ. רְשִׁים אִיהוּ מְכֹלָא, רְשִׁים הוּא דְלִית אַחֲרָא כְּוָתִיָּה. בְּגִינֵי כֶּךָ בְּצֵלוֹ חֲמֻדָּתִי. בְּצֵלוֹ וְלֹא בְּצֵלָא אַחֲרָא. בְּצֵלוֹ וְלֹא בְּצֵלָא דְשְׂאֵר מְמַנִּין. חֲמֻדָּתִי, אִימְתִי, מִן יוֹמָא דְהָוָה אֲבָרְהָם בְּעֵלְמָא דְאִיהוּ חֲמִיד וְרַחִים לִיהַּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

זוהר הקדוש לשון הקודש

חמדתי - מתי? מן היום שהיה אברהם בעולם, שהוא נחמד ואהב את הקדוש ברוך הוא באהבה, כמו שנאמר (ישעיה מא) אברהם אהבי. ופריו מתוק לחכי - זה הוא יצחק, שהוא פרי קדוש.

דבר אחר בצלו חמדתי וישבתי - זה יעקב. ופריו מתוק לחכי - זה יוסף הצדיק שעשה פרות קדושים בעולם, ועל זה כתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. שכל אותם התולדות של יעקב [יוסף שהוא שעושה תולדות] [נ"א: ביוסף הצדיק הם עומדים, שעושה תולדות כעין כלם] [ד"א שבטים], ומשום כך נקראו ישראל על שם אפרים, שכתוב (ירמיה לא) הֲבֵן יִקִּיר לִי אֶפְרַיִם וְגו'.

זה אברהם, שדומה לתפוח שמעלה ריחות, ונצטן באמונה שלמה על כל בני דורו

דבר אחר כתפוח בעצי היער - זה אברהם, שדומה לתפוח שמעלה ריחות, ונצטן באמונה שלמה על כל בני דורו, ונרשם אחד למעלה ונרשם אחד למטה, שכתוב אחד היה אברהם. מה הטעם היה אחד? שלא היה אחר בעולם שעלה לאמונת הקדוש ברוך הוא פרט לו. אמר לו רבי חזקיה, והרי כתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן? אמר לו, עד כעת הם לא היו בדרגות עליונות שהתעטר בהם אברהם.

אחר כך אמר לו, עוד שמעתי, שלא נקרא אברהם רבי חזקיה והא כתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן. אמר ליה עד כען אנון לא היו בדרגין עלאין דאתעטר בהו אברהם.

זוהר הקדוש ארמית

הוא באהבה כמא דאת אמר, (ישעיה מא) אברהם אוהבי. ופריו מתוק לחכי, דא הוא יצחק דאיהו איבא קדישא.

דבר אחר בצלו חמדתי וישבתי, דא יעקב. ופריו מתוק לחכי, דא יוסף הצדיק דעבד פירין קדישין בעלמא. ועל דא כתיב (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף. דכל אנון תולדות דייעקב (יוסף דאיהו דעבד תולדות) (נ"א ביוסף הצדיק קיימי, דעביד תולדות כעין כלהו) (ד"א ל"ג שבטים), ובגין כך אקרונן ישראל על שמא דאפרים דכתיב, (ירמיה לא) הֲבֵן יִקִּיר לִי אֶפְרַיִם וְגו'.

פרשת לך לך דף פה ע"ב

דבר אחר כתפוח בעצי היער. דא אברהם. דדמי ליה לתפוח דסליק ריחין (דף פה ע"ב) ואתרשים במהימנותא שלימתא על כל בני דריה, ואתרשים חד לעילא, ואתרשים חד לתתא דכתיב (יחזקאל ל"ג כ"ד) אֶחָד הָיָה אֲבָרָהִם. מאי טעמא הוה אֶחָד. דלא הוה אֶחָרָא בעלמא די סליק למהימנותא דקודשא בריך הוא בר איהו. אמר ליה בריך הוא בר איהו. אמר ליה עד כען אנון לא היו בדרגין עלאין דאתעטר בהו אברהם.

לכתר אמר ליה תו שמענא דלא אקרי אברהם אֶחָד עד דאסתלק ביצחק ויעקב. כיון

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אָחַד עַד שֶׁהִתְעַלָּה בִּיִצְחָק וַיַּעֲקֹב. בֵּינָן שֶׁהִתְעַלָּה בִּיִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְהָיוּ שְׁלֹשָׁתָם אֲבוֹת הָעוֹלָם, אִזְ נִקְרָא אֲבָרְהָם אָחַד. וְאִזְ הוּא תַּפּוּחַ בַּעוֹלָם, מִצֵּיִן מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. אָמַר לוֹ, יָפָה אֲמַרְתָּ.

דאסתלק ביצחק ויעקב (נ"א) והיו בלהו תלתהון אברהם דעלמא כדין אקרי אברהם אחד. וכדין הוא תפוח בעלמא רשים מכל בני עלמא. אמר ליה שפיר קא אמרת.

דְּבַר אַחַר, כְּתוּב בַּעֲצֵי הַיַּעַר - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בֶּן דֹּדָי - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּצִלוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. חֲמֻדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי - בַּיּוֹם שֶׁנִּגְלָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינַי וְקָבְלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע (שְׁמוֹת כד).

דבר אחר כתוב בעצי היער הוא. בן דודי זה הקדוש ברוך הוא. בצלו זה הקדוש ברוך הוא. חמדתי וישבתי - ביום שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני וקבלו ישראל תורה ואמרו נעשה ונשמע (שמות כד).

ופריו מתוק לחכי - אלו נשמות הצדיקים

וּפְרִיּוֹ מֵתוֹק לְחֻכֵּי - אֵלּוּ דְבָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (תְּהִלִּים יט) וּמִתּוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת צוּפִים. דְּבַר אַחַר וּפְרִיּוֹ מֵתוֹק לְחֻכֵּי - אֵלּוּ נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁכֵּלֵן פְּרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹמְדוֹת עִמּוֹ לְמַעְלָה.

ופריו מתוק לחכי. אליו מלין דאורייתא דכתיב בהו (תהלים ט) ומתוקים מדבש ונופת צופים. דבר אחר ופריו מתוק לחכי, אליו נשמתהון דצדיקיא דכלהו איבא דעובדוי דקודשא בריך הוא וקנימי עמיה לעילא.

יִרְדָּפָם (ישעיה מא ג) יִרְדָּפָם - זֶה אֲבָרְהָם, שְׂאֲבָרְהֶם הָיָה רוֹדֵף אוֹתָם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה עוֹבֵר לְפָנָיו וְהוֹרֵג אוֹתָם, שֶׁכְּתוּב יַעֲבוֹר שְׁלוֹם. זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא שְׁלוֹם.

פרשת לך לך פ"ו
ירדפם יעבור שלום ארח ברגליו לא יבוא. ירדפם דא אברהם. דאברהם הנה רדיף לון, וקודשא בריך הוא הנה עבר קמיה וקטיל לון. דכתיב יעבור שלום דא קודשא בריך הוא דאקרי שלום.

אֲרַח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא, וְכִי עוֹלָה עַל דַּעְתְּךָ שְׂאֲבָרְהֶם הָיָה הוֹלֵךְ בְּתוֹךְ הָעֲנָנִים אוּ בְּתוֹךְ סוּסִים וּמְרַכְּבוֹת? אֵלָּא אֲרַח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא, שְׁלֹא הָיָה הוֹלֵךְ לְפָנָיו אֲבָרְהָם לֹא מִלְּאָדָּה וְלֹא שְׁלִיחַ, אֵלָּא יַעֲבוֹר שְׁלוֹם דְּאֲקָרִי שְׁלוֹם.

ארח ברגליו לא יבוא. וכי סלקא דעתך דהנה אברהם אזיל בגו ענני או בגו סוסון ורתיכין. אלא ארח ברגליו לא יבוא, דלא הנה אזיל קמיה דאברהם לא מלאכא ולא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש ברוך הוא לבדו, שכתוב ארח ברגליו. מי זה רגליו? אלו המלאכים שתחתיו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא וגו'.

שליחא אלא קודשא בריך הוא בלחודוי דכתיב ארח ברגליו. מאן רגליו אלין מלאכין דאנון תחותוי דקודשא בריך הוא כמא דאת אמר, (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא וגו'.

ההתעוררות הזו משום שעתיד היה לצאת ממנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים בלם צדיקים

דבר אחר מי העיר ממזרח - בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא העיר את העולם להביא את אברהם ולקרב אותו אליו, ההתעוררות הזו משום שעתיד היה לצאת ממנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים בלם צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא. צדק יקראו לרגלו, שהקדוש ברוך הוא היה תמיד קורא לו מיום שנברא העולם, כמו שנאמר (ישעיה מא) קרא הדרות מראש. ומשום כך, צדק יקראו ודאי. לרגלו - להתחבר בו בעבודתו ולקרב אותו אליו, כמו שנאמר (שמות יא) העם אשר ברגליו.

דבר אחר מי העיר ממזרח - בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא אתה עתה את העולם להביא את אברהם ולקרב את אברהם לאייתא ליה לגביה, האי אתעורתא בגין דזמין יעקב למיפק מניה ולקיימא תריסר שבטין בלהו זכאין קמיה דקודשא בריך הוא. צדק יקראו לרגלו. דקודשא בריך הוא הוה קרי ליה תדיר מן יומא דאתברי עלמא כמא דאת אמר, (ישעיה מא) קורא הדרות מראש, ובגין כך צדק יקראו ודאי. לרגלו, להתחבר ביה בפולחניה ולקרב ליה לגביה. כמא דאת אמר, (שמות יא) העם אשר ברגליו.

דבר אחר מי העיר ממזרח - בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא אתה עתה את העולם להביא את אברהם ולקרב אותו אליו, ההתעוררות הזו משום שעתיד היה לצאת ממנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים בלם צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא. צדק יקראו לרגלו, שהקדוש ברוך הוא היה תמיד קורא לו מיום שנברא העולם, כמו שנאמר (ישעיה מא) קרא הדרות מראש. ומשום כך, צדק יקראו ודאי. לרגלו - להתחבר בו בעבודתו ולקרב אותו אליו, כמו שנאמר (שמות יא) העם אשר ברגליו.

הרי אני עתיד להעמיד בך צדיק אחד שהוא אברהם שיאהב אותי. מיד עמד העולם בקיומו

רבי יצחק פתח, (שם מה) דבר צדק מגיד מישרים. כל דברי הקדוש ברוך הוא הם אמת ועושה מישרים. במה הוא עושה מישרים? משום שכאשר ברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא היה עומד, והיה מתמוטט לכאן ולכאן. אמר

פרשת לך לך 19:

רבי יצחק פתח (ישעיה מה) דובר צדק מגיד מישרים. (דף פו ע"ב) קודשא בריך הוא כל מלוי אנון בקושטא, ועביד מישרים, במה עביד מישרים. בגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא, לא הוה קאים והוה מתמוטט להכא ולהכא. אמר ליה קודשא בריך הוא לעלמא, מה לך דאת מתמוטט. אמר ליה, רבונך של עולם לא יכלנא למיקם דלית בי יסודא על מה דאתקיים. אמר ליה הא אנא זמין למיקם בך חד צדיק דאיהו אברהם די ירחים לי. מיד קאים עלמא בקיימיה הדא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש ברוך הוא לעולם: מה לך שאתה מתמוטט? אמר לו: רבוננו של עולם, איני יכול לעמד, שאין בי יסוד על מה שאתקים. אמר לו: הרי אני עתיד להעמיד בך צדיק אחד שהוא אברהם שיאהב אותי. מיד עמד העולם בקיומו. והו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. אל תקרי בהבראם אלא באברהם. באברהם מתקים העולם.

הוא דכתיב, (בראשיתב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרא בהבראם אלא באברהם. באברהם מתקים עלמא.

פרשת לך לך פח.

קמו. אתו קמיה דרבי שמעון (לבתר), והנה יתיב ולעי כל יומא קמיה דרבי שמעון. ויומא חד הנה עסיק בנטילת ידים קמיה. אמר כל מאן דלא נטיל ידיו פדקא יאות, אף על גב דאתענש לעילא אתענש לתתא, ומאי עונשיה לתתא, דגרים ליה לגרמיה מסכנותא. כמה דעונשיה בך, הכי הוא זכי מאן דנטיל ידיו פדקא יאות דגרים לגרמיה ברכאן דלעילא דשראן ברכאן על ידיו פדקא יאות, ואתברך בעותרא. (דף פח ע"א).

לבתר אקדים רבי שמעון חמא ליה דאנטל ידיו במיא ונטיל לון בשיעורא סגיא דמיין. אמר רבי שמעון מלא ידיו מברכותיה. וכך הנה, מההוא יומא ולהלאה אתעתר ואשכח סימא והנה לעי באורייתא ויהיב מזונא למסכני כל יומא, והנה חדי עמהון ומסכר לון אנפין נהירין. קרא עליה רבי שמעון (ישעיה מ"א) ואתה תגיל ביי בקדוש וגו', (חסר).

מי שנוטל ידיו כראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו כראוי ומתברך בעשר.

קמו, הלכו לפני רבי שמעון [אחר כך], והיה יושב ולומד כל יום לפני רבי שמעון. ויום אחד היה עסוק בנטילת ידים לפניו. אמר, כל מי שלא נוטל ידיו כראוי, אף על גב שיענש למעלה - יענש למטה. ומה ענשו למטה? שגורם לעצמו עני. כמו שענשו בך - כך זוכה מי שנוטל ידיו כראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו כראוי ומתברך בעשר.

אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיה. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר.

אחר כך הקדים רבי שמעון, וראה אותו שנוטל ידיו במים, ונוטל ידיו בשעור רב של מים. אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיה. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר, והיה עוסק בתורה ונותן מזון לעניים כל יום, והיה שמח עמהם, ומסביר להם בפנים מאירות. קרא עליו רבי שמעון, (ישעיה מא) ואתה תגיל בה' בקדוש וגו'.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אני לדודי ועלי תשוקתו

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם וגו'. רבי יהודה פתח, (שיר ז) אני לדודי ועלי תשוקתו. הרי פרשוקה, אבל בהתעוררות שלמטה תמצא ההתעוררות שלמעלה, שהרי אין מתעורר למעלה עד שמתעורר למטה, והברכות שלמעלה לא נמצאות אלא במה שיש בו ממש, ואינו ריקן.

מנין לנו? מאשת עובדיהו שאמר לה אלישע (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית. שהרי הברכות שלמעלה אינן שורות על שלחן ריק ולא במקום ריק. מה כתוב? ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוף שמן. מה זה אסוף? אלא אמרה לו, השעור של השמן הזה אינו אלא כרי משיחת אצבע קטנה.

על הברית קנים הקדוש ברוך הוא את העולם

בא ראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא נברא אלא על הברית, כמו שנאמר בר"א ש"ת, ברא אלהים. והינו [ברית] שעל הברית קנים הקדוש ברוך הוא את העולם, וכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. שהרי הברית היא הקשר שהיום והלילה לא נפרדים.

אמר רבי אלעזר, בשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, על תנאי הנה: שבאשר יבאו

זוהר הקדוש ארמית

אחר הדברים האלה היה דבר יי אל אברהם וגו'. רבי יהודה פתח (שיר השירים ז) אני לדודי ועלי תשוקתו. הא אוקמוה, אבל באתערוותא דלתתא אשתכח אתערוותא לעילא, דהא לא אתער לעילא עד דאתער לתתא. וברכאן דלעילא לא משתכחי אלא במה דאית ביה ממשא ולאו איהו ריקניא.

מנלן מאשת עובדיהו דאמר לה אלישע (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית. דהא ברכאן דלעילא לא שריין על פתורא ריקניא ולא באתר ריקניא. מה כתיב ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוף שמן. מאי אסוף. אלא אמרה ליה שיעורא דהאי משחא לאו איהי אלא כרי משיחת אצבעא זעירא.

פרשת לך לך ט9

תא חזי, בשעתא דברא קודשא בריך הוא עלמא לא אתברי אלא על ברית כמא דאתא אבר בר"א ש"ת ברא אלהים, והיינו (ד"א לג ברית) דעל ברית קנים קודשא בריך הוא עלמא, וכתוב, (ירמיה לג)

אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. דהא ברית קשורא איהו דיומא ולילה לא מתפרשאן.

אמר רבי אלעזר כד ברא קודשא בריך הוא עלמא על תנאי הנה, דכד ייתון ישראל אם

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ישראל, אם יקבלו את התורה - יפה, ואם לא -
הריני מחזירכם לתהו ובהו. והעולם לא התקיים עד
שעמדו ישראל על הר סיני וקבלו תורה, ואז
התקיים העולם.

מי רוצה עשירות ומי רוצה אורך חיים בעולם הבא, יבא
וישתדל בתורה

רבי אבא כאשר בא משם, היה מכריז: מי רוצה
עשירות ומי רוצה אורך חיים בעולם הבא,
יבא וישתדל בתורה. היו מתפנסים כל העולם
אצלו, ורק אחד היה בשכנותו. יום אחד בא אצלו.
אמר לו: רבי, רוצה אני לעסק בתורה כדי שיהיה
לי עשירות. אמר לו: זה ודאי. אמר לו: מה שמך?
אמר לו: יוסי, אמר לתלמידיו שיקראו לו רבי יוסי
בעל העשר והכבוד. ישב והתעסק בתורה.

לימים היה עומד לפניו. אמר לו: רבי, איפה
העשר? אמר: נשמע מזה שלא עשה
לשם שמים. נכנס לחדרו, שמע קול אחד שהיה
אומר: אל תעניש אותו [שוב אליו], שיהיה איש
גדול. שב אליו. אמר לו: שב, בני, שב, ואני נותן
לך עשר.

עכשו מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים

בינתיים בא איש אחד וכלי של פז בידו. הוציא אותו
ונפל אור בבית. אמר לו: רבי, אני רוצה
לזכות בתורה ואני לא זכיתי, ורוצה מי שישתדל
בתורה בשבילי, שהרי יש לי עשר רב שהשאיר לי

יקבלון אורייתא יאות. ואם
לאו הרי אגא אהדר לכו לתהו
ובהו. ועלמא לא אתקיים עד
דקיימו ישראל על טורא דסיני
וקבילו אורייתא וכדין אתקיים
עלמא.

פרשת לך לך ט9

רבי אבא כד אתא מהתם, הנה
מכריז מאן בעי עותרא ומאן
בעי אורכא דתיי בעלמא דאתי
ייתי וישתדל באורייתא. הוה
מתפנשין כולי עלמא לגביה.
והוה חד הנה בשיבבתייה.
יומא חד אתא לגביה, אמר
ליה רבי בעינא למלעי
באורייתא כדי שיהיה לי
עותרא. אמר ליה קא ודאי.
אמר ליה מה שמך. אמר ליה
יוסי. אמר לון לתלמידוי
דיקרון ליה רבי יוסי מארי
דעותרא ויקרא. יתיב ואתעסק
באורייתא.

ליומין הנה קאים קמיה, אמר
ליה רבי אן הוא עותרא. אמר
שמע מינה דלא לשם שמים
קא עביד, ועאל לאדריה, שמע
חד קלא דהנה אמר לא
תענשיה (תוב לגביה) דגברא
רבא ליהוי. תב לגביה, אמר
ליה תיב כדי תיב ואגא יהיבנא
לך עותרא.

אדחכי אתא גברא חד ומאנא דפז בידיה, אפקיה ונפל נהורא בביתא. אמר ליה רבי בעינא
למזכי באורייתא ואגא לא זכינא, ובעינא מאן דישתדל באורייתא בגיני. דהא אית לי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אבי, שכאשר ישב על שלחנו היה מסדר עליו שלשה עשר כוסות מאלו, ואני רוצה לזכות בתורה ואני נותן עשר. אמר לאותו הרוק: תשתדל בתורה, וזה נותן לך עשר. נתן לו אותו הכוס של הפז. קרא עליו רבי אבא: (איוב כח) לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז. ישב ולמד בתורה, והאדם ההוא היה נותן לו עשר. לימים נכנסה חמדת התורה למעיו. יום אחד היה יושב והיה בוכה. מצא אותו רבו שהיה בוכה. אמר לו: על מה אתה בוכה? אמר לו: ומה אני מניח את חיי העולם הבא בשביל זה? איני רוצה אלא לזכות אצלי. אמר: עכשו מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים.

עוּתְרָא סְגִי דְקָא שְׂבַק לִי אַבָּא, דְּכַד יְתִיב עַל פְּתוּרֵיהּ הָיָה מְסַדֵּר עֲלֵיהּ תְּלִיסַר כְּסִי מְאֲלִין. וּבְעֵינָא לְמַזְכֵּי בְּאוּרֵייתָא וְאָנָּא יְהִיבְנָא עוּתְרָא. אָמַר לֵיהּ לְהֵהוּא רִנּוּק תְּשַׁתְּדַל בְּאוּרֵייתָא וְדָא יְהִיב לָךְ עוּתְרָא, יְהִיב לֵיהּ הֵהוּא כְּסָא דְפָזוּ. קָרָא עֲלֵיהּ רַבִּי אַבָּא (איוב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזַכּוּכִית וּתְמוּרְתָהּ כְּלֵי פְזוּ. יְתִיב וְלָעָא בְּאוּרֵייתָא וְהֵהוּא בְּרַ נֶשׁ הָיָה יְהִיב לֵיהּ עוּתְרָא. לְיוֹמִין עָאֵל חֲמִידוּ דְאוּרֵייתָא בְּמַעוּי. יוֹמָא חַד הָיָה יְתִיב וְהָיָה בְּכִי. אֲשַׁכְּחִיהּ רַבִּיהּ דְהָיָה בְּכִי, אָמַר לֵיהּ עַל מָה קָא בְּכִית. אָמַר לֵיהּ וּמָה מִנְחָנָא חַיִּי דְעָלְמָא דְאַתִּי בְּגִין הַאי, לֹא בְעֵינָא אֱלָא לְמַזְכֵּי לְגַבְאִי. אָמַר הִשְׁתָּא שְׁמַע מִינָה דְהָא לְשֵׁם שְׁמַיִם קָא עֵבִיד.

קָרָא לְאוּתוּ הָאִישׁ, אָמַר לוֹ: מַל אֶת עֶשְׂרֶךָ וְתֵן אוֹתוֹ לִיתוּמִים וְעֲנִיִּים, וְאֲנִי נוֹתֵן לָךְ חֶלֶק יִתֵּר בְּתוֹרָה בְּכָל מָה שְׂאֲנִי לוֹמֵד. הִחְזִיר לוֹ רַבִּי יוֹסִי אוֹתוֹ הַכּוֹס שֶׁל פְּזוּ, וְעַד הַיּוֹם לֹא סָר שְׁמוֹ, וּמִכְּנִיּוֹ בֵּן פְּזוּ, וְהֵינּוּ רַבִּי יוֹסִי בֵּן פְּזוּ, וְזָכָה לְכַמְּהַ תּוֹרָה הוּא וּבְנָיו [משום שלמד תורה]. שְׂאִין לָךְ שְׂכָר טוֹב בְּעוֹלָם כְּמִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה וּמְקַיֵּם אוֹתָהּ.

קָרָא לֵיהּ לְהֵהוּא גְבָרָא, אָמַר לֵיהּ טוֹל עוּתְרֶךָ וְהִב לֵיהּ לִיתְמִי וּלְמַסְכְּנִי, וְאָנָּא יְהִיבְנָא לָךְ חוּלְקָא יִתִּיר בְּאוּרֵייתָא בְּכָל מָה דְאֲנִן לְעָאן. אֶהְדֵּר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי הֵהוּא כְּסָא דְפָזוּ, וְעַד יוֹמָא לֹא אַעֲדִי שְׁמִיהּ, וּמִן בְּנוֵי בֵּן פְּזוּ, וְהֵינּוּ רַבִּי יוֹסִי בֵּן פְּזוּ, וְזָכָה לְכַמְּהַ אוּרֵייתָא הוּא וּבְנָיו (בגין דלעא באורייתא). דְלִית לָךְ אָגַר טַב בְּעָלְמָא כְּמָאן דְלַעֵי בְּאוּרֵייתָא וּמְקַיְמָה:

אֲשֵׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל אָדָם שְׁעוּמֵד לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּתוֹרָה, שְׁחַרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרִידָא הוּא וְכָל הַצְדִּיקִים שֶׁבָּגוּ עֲדוּן, כָּלֵם מִקְּשִׁיבִים לְקוּלוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. אֲשֵׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל אָדָם שְׁעוּמֵד לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּתוֹרָה, שְׁחַרֵי הַקְּדוּשׁ

בְּהֵהוּא שְׁעָתָא זְכָאָה חוּלְקִיהּ דְּבַר נֶשׁ דְּקָאִים לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּאוּרֵייתָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְכָל צְדִיקָא דְּבִגְנָתָא דְּעֲדָן פְּלָהוּ צְיִיתִין לְקַלְיָהּ הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ח)

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ברוך הוא וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבָּנָה עִדְוָה, כֻּלָּם מִקְשִׁיבִים לְקוּלוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוּלוֹ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד שִׁיְהִיָּה [תמיד] שְׂמור בְּעוֹלָם, שֶׁהָרִי עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי.

כל מי שמשתדל בשעה הזו בתורה, ודאי יש לו חלק תמיד בעולם הבא

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּשְּׂעָה הַזֹּאת בַּתּוֹרָה, וְדַאי יֵשׁ לוֹ חֵלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה הַפֶּעַם תָּמִיד? אָמַר לוֹ, כִּד לְמַדְנֹה, שֶׁכָּל חֲצוֹת לַיְלָה, בְּשִׁמְתֵּעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגַן עֵדֶן, כָּל הַנְּטִיעוֹת שֶׁל הַגֶּן מִשְׁקִים יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ הַנְּחַל שֶׁנִּקְרָא נְחַל קְדוּמִים, נְחַל עֲדָנִים, שְׁאִין פּוֹסְקִים מִיָּמֵיו לְעוֹלָמִים. כִּבְיָכוֹל אוֹתוֹ שְׂעוּמֵד וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ הַנְּחַל מוֹרִיק עַל רֵאשׁוֹ וּמִשְׁקָה אוֹתוֹ בַּתּוֹךְ אוֹתָם הַנְּטִיעוֹת שֶׁבָּנָה עֵדֶן. [אמר רבי יוסי] וְלֹא עוֹד, אֲלֵא הוֹאִיל וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבַּתּוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן מִקְשִׁיבִים לוֹ, שְׂמִים לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתָהּ הַשְּׂקָאת הַנְּחַל. נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי אֲבָא הִיָּה בָּא מִטְּבַרְיָה לְבֵית מְרוּגְיָא שְׁלַחְמוּי, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּנוֹ הִיָּה עִמּוֹ. נִפְגְּשׁוּ בַּכֶּפֶר טְרָשָׁא. בְּשַׂרְצוֹ לְשֹׁכֵב, אָמַר רַבִּי אֲבָא לְבַעַל הַבֵּית: יֵשׁ כְּאֵן

בההוא שקיו דנחלא. אשתכח דאית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי.

הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוּלוֹ הַשְּׂמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשִׁיף עָלֶיהָ חֵד חוּטָא דְחֶסֶד לְמַהְרֵי (ד"א ל"ג תדיר) נְטִיר בְּעֵלְמָא, דְהָא עֲלִיָּין וְתַתְּאִין נְטִרִין לִיהַּ הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי.

פרשת לך לך דף צב ע"ב

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּהַאי שְׂעָתָא בְּאוֹרֵייתָא וְדַאי אֵית לִיהַּ חוּלְקָא תְּדִיר בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַאי טַעְמָא תְּדִיר. אָמַר לִיהַּ הִכִּי אוֹלִיפְנָא דְכָל פְּלַגוֹת לִילִיא כִּד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעֵר בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן כָּל אַנּוּן נְטִיעֵן דְגִינְתָּא אֲשַׁתְּקִיין יִתִּיר מִהֵוּא נְחֵלָא דְאַקְרִי (דף צב ע"ב) נְחַל קְדוּמִים נְחַל עֲדָנִים דְלֵא פְּסָקוּ מִימּוֹי לְעֵלְמִין, כִּבְיָכוֹל הֵוּא דְקָאִים וְאֲשַׁתְּדֵל בְּאוֹרֵייתָא כְּאֵילוֹ הֵוּא נְחֵלָא אֲתַרְק עַל רִישִׁיהּ וְאֲשַׁקִּי לִיהַּ בְּגוֹ אַנּוּן נְטִיעֵן דְבְּגִנְתָּא דְעֵדֶן. (אמר רבי יוסי) וְלֹא עוֹד אֲלֵא הוֹאִיל וְכָלְהוּ צְדִיקֵיִיא דְבְּגוֹ גִנְתָּא דְעֵדֶן צִיְתִין לִיהַּ, חוּלְקָא שְׁוִיין לִיהַּ

רַבִּי אֲבָא הִיָּה אֲתִי מִטְּבַרְיָה לְבֵי טְרוּגְיָא דְחִמּוּי, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּרִיהַּ הִיָּה עִמִּיהּ, אַעְרְעוּ בַּכֶּפֶר טְרָשָׁא. כִּד בְּעוֹ לְמִשְׁכָּב, אָמַר רַבִּי אֲבָא לְמַרְיָה דְבֵיתָא אֵית הִכָּא תְּרַנְגוּלָא. אָמַר לִיהַּ מְאָרָא

זוהר הקדוש לשון הקודש

תַּרְנַגּוּל? אָמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת: לָמָּה? אָמַר לוֹ: מִשּׁוּם שְׂאֵנִי קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמּוֹשׁ.

חצות לילה אָקום להודות לך על משפטי צדקה

אָמַר לוֹ: לֹא צָרִיךְ, שְׁהָרִי סִימָן יֵשׁ לִי בַּבַּיִת - שְׁהַמְשַׁקֵּל הָיָה שְׁלִפְנֵי מוֹתָי, אֲנִי מִמּוֹלָא אוֹתוֹ בְּמִים, וּמִטְּפִטְפִי טַפָּה טַפָּה. וּבַחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמּוֹשׁ מִתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים, וּמִתְגַּלְגֵּל הַגְּלָגֶל [הַדְּבוּק] הָיָה וְנֹהֵם, וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּכָל הַבַּיִת. וְאֵן הוּא חֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמּוֹשׁ. וְזָקֵן אַחַד הָיָה לִי שְׁהָיָה קָם בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וּמִשּׁוּם כִּךְ עָשָׂה אֵת זֶה. אָמַר רַבִּי אַבָּא: בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁשְׁלַחְנֵי לְכָאן, בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה נָהֵם אוֹתוֹ הַגְּלָגֶל [הַדְּבוּק]. קָמוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב, וְשָׁמְעוּ אֵת אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּיַרְכְּתֵי הַבַּיִת וְשָׁנִי בְּנֵי עֲמוּ, וְהָיָה אוֹמֵר, כְּתוּב (תְּהִלִּים קִיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לַהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה. מַה רָאָה דָּוִד שֶׁהוּא אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה? אֵלֶּא חֲצוֹת לַיְלָה - וְדַאי לְקַדוּשׁ - בְּרוּךְ-הוּא אָמַר כֵּךְ. וְכִי כִךְ נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? כֵּן, שְׁהָרִי חֲצוֹת לַיְלָה מִמּוֹשׁ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא וְסִיעֵתוֹ, וְאֵן הִיא הַשְּׁעָה שְׁנֹכְנָם לְגַן הָעֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים.

אשריהם וישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים

אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

זוהר הקדוש ארמית

דְּבִיתָא, אַמַּאי. אָמַר לִיהּ בְּגִין דְּקְאִימְנָא בְּפַלְגוֹת לַיְלָא מִמּוֹשׁ.

אָמַר לִיהּ לֹא אַצְטְרִיךְ, דְּהָא סִימְנָא לִי בְּבִיתָא דְּהִדִּין טְקֵלָא דְּקָמִי עַרְסָאֵי מְלִינָא לִיהּ מִיָּא וְנִטְיָף טִיף טִיף, בְּפַלְגוֹת לַיְלָא מִמּוֹשׁ אַתְרָקוּ כְּלָהוּ מִיָּא, וְאַתְגַּלְגֵּל הָאֵי קִיטְפָא וְנָהִים, וְאַשְׁתַּמַּע קְלִיָּה בְּכָל בֵּיתָא, וְכַדִּין הוּא פְּלָגוֹת לַיְלָא מִמּוֹשׁ, וְחַד סְבָא הָיָה לִי דְּהָיָה קָם בְּכָל פְּלָגוֹת לַיְלָא וְאַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, וּבְגִינֵי כִךְ עָבַד הָאֵי, אָמַר רַבִּי אַבָּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּשַׁדְרְנֵי הֵכָא, בְּפַלְגוֹת לַיְלָא נָהִים הֵהוּא גְּלָגֵלָא דְּקִיטְפָא, קָמוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב. שָׁמְעוּ לְהֵהוּא גְּבַרָא דְּהָיָה יְתִיב בְּשַׁפּוּלֵי בֵּיתָא וְתָרִין בְּנֵי עַמִּיָּה, וְהָיָה אָמַר כְּתִיב (תְּהִלִּים קִיט סב) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לַהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה, מֵאֵי קָא חָמָא דָּוִד דְּאִיְהוּ אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בַּחֲצוֹת לַיְלָה. אֵלֶּא חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה? אֵלֶּא חֲצוֹת לַיְלָה הוּא אָמַר הַכִּי. וְכִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַכִּי אַקְרִי. אִיִּן, דְּהָא חֲצוֹת לַיְלָה מִמּוֹשׁ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח וְסִיעֵתָא דִּילֵיהּ וְכַדִּין הִיא שְׁעֵתָא דְּעִיִּל בְּגִנְתָא דְּעַדָן לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הוא התרצה בהם מפל שאר העמים ונתן להם אות הברית הזו, שכל מי שיש בו אות הברית הזו, אין יורד לגיהנם אם הוא שומר אותו פראוי, שאין מכנים אותו לרשות אחרת ולא משקר בשם המלך. שכל מי שמשקר בזה, כמי שמשקר בשמו של הקדוש ברוך הוא, שפיתוב (הושע ה) בה' בגדו כי בנים זרים ילדו.

לון את קיימא דא, דכל מאן דאית ביה האי את, לא נחית לגיהנם אי איהו נטיר ליה כדקא יאות דלא עייל ליה ברשותא אחרת ולא משקר בשמיה דמלכא, דכל מאן דמשקר בהאי, כמאן דמשקר בשמיה דקודשא בריך הוא דכתיב, (הושע ה) בני בגדו כי בנים זרים ילדו.

באותה השעה מודמן [לו] אליהו, וטס את העולם בארבע טיסות ומודמן לשם

עוד אמר רבי אבא, בזמן שהאדם מעלה את בנו להכניסו לברית הזו, קורא הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו ואומר, ראו איזו בריה עשיתי בעולם! באותה השעה מודמן [לו] אליהו, וטס את העולם בארבע טיסות ומודמן לשם, ועל זה שנינו שצריך אדם לתקן כפא אחר לכבודו, ויאמר: זה הכפא של אליהו. ואם לא, אינו שורה שם. והוא עולה ומעיד לפני הקדוש ברוך הוא.

תו אמר רבי אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה לאעליה להאי ברית, קרי קודשא בריך הוא לפמליא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית בעלמא. ביה שעתא אנדמן (ליה) אליהו וטאס (מו ב) עלמא בד' טאסין ואנדמן תמן. ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא כרסייא אחרת ליקרא דיליה, ויימא (ג) דא כרסייא דאליהו, ואי לאו לא שרי תמן. והוא סליק ואסהיד קמי קודשא בריך הוא.

קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו ברייתך בני ישראל בא ראה, בראשונה כתוב (מלכים א יט) מה לך פה אליהו וגו', וכתוב קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו ברייתך בני ישראל וגו'. אמר לו, תייד, שכל מקום שהרשם הקדוש הזה ירשמו אותו בני בבשרם, אתה תודמן לשם. והפה שהעיד שישאל עזבו, הוא יעיד שישאל מקימים את קדישא ירשמו ליה בני בבשרהון אנת תודמן תמן, ופומא דאסהיד דישאל עזבו, הוא יסהיד דישאל מקיימין האי קיימא. והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קודשא בריך הוא על דאמר דלטורא על בנוי.

תא חזי, בקדמיתא פתיב, (מלכים א יט) מה לך פה אליהו וגו'. וכתוב קנא קנאתי ליי (אלהי צבאות) כי עזבו ברייתך בני ישראל וגו'. אמר ליה חייף בכל אתר דהאי רשימא קדישא ירשמו ליה בני בבשרהון אנת תודמן תמן, ופומא דאסהיד דישאל עזבו, הוא יסהיד דישאל מקיימין האי קיימא. והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קודשא בריך הוא על דאמר דלטורא על בנוי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הברית הזו. והרי שנינו, על מה נענש אליהו לפני הקדוש ברוך הוא? על שאמר לשון הרע על בניו.

נשב לראות את פני השכינה

בינתים בא אור היום, והיו אומרים דברי תורה. קמו ללכת, אמר לו אותו האיש, כמה שעסקתם בלילה הזה השלימו. אמרו, מה הוא? אמר לו, שתראו למחר את פניו של בעל הברית, שהרי אשתי בקשה את הבקשה הזו מכם, ומילת הברית של בני שנולד לי - למחר תהיה ההלולא שלו. אמר רבי אבא, זו היא בקשה של מצוה, ונשב לראות את פני השכינה.

זוהר הקדוש ארמית

אדהכי הוה אתי נהורא דיומא והווי אמרי מלי דאורייתא. קמו למיזל. אמר ליה ההוא גברא במה דעסקיתו בהאי ליליא אשלימו. אמרי מאי הוא. אמר להו דתחמונן למחר אנפוי דמריה דקנימא, דהא דבייתאי בעצת בעותא דא מנייכו. וגנור קנימא דברי דאתיליד לי, למחר ליהוי הלולא דיליה. אמר רבי אבא האי בעותא דמצוה איהו ולמחמי אפי שכנתא נתיב.

פרשת לך לך דף צג ע"ב

אוריכו כל ההוא יומא, (דף צג ע"ב) בההוא ליליא פנש ההוא גברא כל אננן רחמוי, וכל ההוא ליליא אשתדלו באורייתא ולא הוה מאן דנאים, אמר להו ההוא גברא במטו מנייכו כל חד וחד לימא מלה חדתא דאורייתא:

פתח חד (רבי אבא) ואמר (שופטים ה) בפרוע פרועות בישראל בהתנדב עם ברכו יי. מאי קא חמו דבורה וברק דפתחו בהאי קרא. אלא הכי תנינן לית עלמא מתקיימא אלא על האי ברית דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה וגו' דהא שמיא וארעא על דא קיימין. בגין כך כל זמנא דישראל מקיימין האי ברית, נמוסי שמיא וארעא קיימין בקיומיהו, וכל זמנא דחס ושלום ישראל מבטלין האי ברית, שמיא וארעא לא מתקיימין, וברכאן לא משתכחין בעלמא.

חבו כל אותו היום. באותו הלילה כנס אותו האיש את כל אוהביו, וכל אותו הלילה התעסקו בתורה, ולא היה מי שישן. אמר להם אותו האיש, בבקשה מכם, כל אחד ואחד יאמר דבר חדש בתורה.

אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. שהרי שמים וארץ על זה קיימים פתח אחד [רבי אבא] ואמר, (שופטים ה) בפרוע פרועות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'. מה ראו דבורה וברק שפתחו בפסוק הזה? אלא כך שנינו, אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. שהרי שמים וארץ על זה קיימים. משום כך, כל זמן שישראל מקיימים את הברית הזו, חקות שמים ולילה וגו' דהא שמיא וארעא על דא קיימין. בגין כך כל זמנא דישראל מקיימין האי ברית, נמוסי שמיא וארעא קיימין בקיומיהו, וכל זמנא דחס ושלום ישראל מבטלין האי ברית, שמיא וארעא לא מתקיימין, וברכאן לא משתכחין בעלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְאֶרְצָן עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם. וְכָל זְמַן שְׁחַם וְשָׁלוּם
מִבְּמַלְאִים אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת, אִין שָׁמַיִם וְאֶרְצָן
מִתְקַיְמִים, וְאִין נִמְצְאוֹת בְּרֻכּוֹת בְּעוֹלָם.

**בַּא רְאָה, לֹא שְׁלֹטוּ שְׂאֵר הָעַמִּים עַל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא
בְּשִׁבְטָלוֹ מֵהֶם אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת. וְזֶה בְּמָלוֹ מֵהֶם?
שְׁלֹא נִפְרְעוּ וְלֹא נִתְגַּלְּוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א יב)
וַיַּעֲזֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא.
וַיַּעֲזֹבוּ אֶת ה' מִמֶּשֶׁה עַד שִׁבְעָה דְבוּרָה וְנִדְבָה אֶת כָּל
יִשְׂרָאֵל לְדָבָר הַזֶּה, אֲזַי נִכְנְעוּ שׁוֹנְאֵיהֶם תַּחֲתֵיהֶם.**

בַּפְּרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנַדָּב עִם בְּרֻכּוֹ ה'

וְהִינּוּ מַה שְּׁשִׁנִּינוּ, שְׂאֵמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַיהוֹשֻׁעַ, וְכִי יִשְׂרָאֵל הֵם אֲטוּמִים וְלֹא
נִפְרְעוּ וְלֹא הִתְגַּלְּוּ וְלֹא מִקְיָמִים אֶת בְּרִיתִי, וְאַתָּה
רוֹצֵה לְהַכְנִיסֵם לְאֶרְצָן וְלְהַכְנִיעַ אֶת שׁוֹנְאֵיהֶם?
(יְהוֹשֻׁעַ ה) שׁוֹב מִלֹּא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית. וְעַד
שִׁנְפָּרְעוּ וְנִתְגַּלְּתָה הַבְּרִית הַזֹּאת, לֹא נִכְנְסוּ לְאֶרְצָן וְלֹא
נִכְנְעוּ שׁוֹנְאֵיהֶם. אֵף כֵּן, בֵּינָן שְׁהַתְּנַדְּבוּ יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹת הַזֹּאת, נִכְנְעוּ שׁוֹנְאֵיהֶם תַּחֲתֵיהֶם וְחִזְרוּ הַבְּרֻכּוֹת
לְעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב בַּפְּרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל
בְּהַתְּנַדָּב עִם בְּרֻכּוֹ ה'.

קָם אַחַר, פָּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ד) וַיְהִי בְּדֶרֶךְ בְּמִלּוֹן
וַיִּפְגְּשׁוּהוּ ה' וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוֹ. אֵת מִי? אֵת מוֹשֶׁה.
אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי אִתָּה הוֹלֵךְ לְהוֹצִיא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְלְהַכְנִיעַ מֶלֶךְ גְּדוֹל וְשְׁלִיט,
וְאַתָּה שְׁכַחַת מִמֶּךָ אֶת הַבְּרִית, שֶׁבָנָה לֹא נִמּוֹל?
מִיָּד - וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוֹ.

תָּא חֲזִי, לֹא שְׁלִיטוּ שְׂאֵר עַמִּין
עַל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא כַּד בְּטִילוּ מִנִּייהוּ
קְיָמָא דָּא. וְזֶה בְּטִילוּ מִנִּייהוּ.
דְּלֵא אֶתְפָּרְעֵן וְלֹא אֶתְגַּלְּיִין. וְעַל
דָּא כְּתִיב וַיַּעֲזֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
יְיָ וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא,
וַיַּעֲזֹבוּ אֶת יְיָ מִמֶּשֶׁה. עַד דָּאֲתַת
דְּבוּרָה וְאַתְנַדְּבַת לְכָל יִשְׂרָאֵל
בְּמַלְהָ דָּא, כְּדִין אֶתְכְּנְעוּ
שְׁנֵאִיהוֹן תַּחֲתֵיהוֹן.

וְהִינּוּ דְתַנִּינָן דְּאָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לַיהוֹשֻׁעַ וְכִי יִשְׂרָאֵל
אֲטִימִין אֲנֹנִן וְלֹא (בֵּא מ' א') (ע)
אֶתְפָּרְעוּ וְלֹא אֶתְגַּלְּיִיא וְלֹא
קְיָמִין קְיָמָא דִּילִי, וְאַתָּה בְּעִי
לְאֲעֵלֵא לְהוּ לְאַרְעָא וְלֹאֲכַנְעָא
שְׁנֵאִיהוֹן. (יְהוֹשֻׁעַ ה) שׁוֹב מִלֹּא
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית. וְעַד
דְּאֶתְפָּרְעוּ וְאַתְגַּלְּיִיא הֵאֵי בְּרִית
לֹא עָאֵלוּ לְאַרְעָא וְלֹא אֶתְכְּנְעוּ
שְׁנֵאִיהוֹן. אֲוִף הֵכָא כִּינָן
דְּאֶתְנַדְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּהֵאֵי אֶת
אֶתְכְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוֹן תַּחֲתֵיהוֹן
וּבְרַכָּאן אֶתְחִזְרוּ לְעֵלְמָא הַדָּא
הוּא דְכְּתִיב בַּפְּרַע פְּרַעוֹת
בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנַדָּב עִם בְּרֻכּוֹ יְיָ.

קָם אַחְרָא פָּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת
ד) וַיְהִי בְּדֶרֶךְ בְּמִלּוֹן וַיִּפְגְּשׁוּהוּ
יְיָ וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוֹ לְמֹשֶׁה.
אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְכִי אִתָּה אֲזִיל לְאַפְקָא יַת
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְלֹאֲכַנְעָא

מִלְּכָא רַב וְשְׁלִיטָא, וְאַתָּה אֲנִשְׁיִית מִנְּךָ קְיָמָא. דְּבְרִךְ לֹא אֶתְגֹּר, מִיָּד וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוֹ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ותקח צפורה צר

למדנו, ירד גבריאל בשלהבת של אש לשרף אותו, ונרמו לנחש אחד שורף לשאף אותו לתוכו. למה נחש? אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה הולך להרג את הנחש הגדול והחזק, ובגד לא נמול? מיד נרמו לנחש אחד להרג אותו, עד שראתה צפורה ומלה את בנה ונצול. זהו שכתוב ותקח צפורה צר. מה זה צר? אלא רפואה. ומה הרפואה? שכתוב ותכרות את ערלת בנה. שנצנצה בה רוח הקדש.

הראה להם ברית המילה - זו גרמה לי את המלכות הזו, משום ששמרתי אותה

קם אחר ואמר, (בראשית מה) ויאמר יוסף אל אחיו גִּשְׁו נָא אֵלַי ויִגְשׁוּ ויאמר וגו'. וכי למה קרא להם, והרי הם היו קרובים אליו? אלא בשעה שאמר להם אני יוסף אחיכם, תמהו שראו אותו במלכות עליונה. אמר יוסף, המלכות הזו, משום זה הרוחתי אותה. גִּשְׁו נָא אֵלַי ויִגְשׁוּ, שהראה להם את ברית המילה. אמר, זו גרמה לי את המלכות הזו, משום ששמרתי אותה.

מכאן למדנו, שמי ששומר את את הברית הזו, המלכות שמורה לו. מנין לנו? מבוע, שכתוב (רות ג) חי ה' שכבי עד הבקר. שיצרו היה מתגרה בו, עד שגשבע שבועה ושמר את הברית הזו, משום כך זכה שיצאו ממנו מלכים שליטים על עד דאומי אומא ונטיר להאי ברית, בגין כך זכה דנפקו מגיה מלכין שליטין על כל שאר מלכין, ומלכא משיחא דאתקרי בשמא דקודשא בריך הוא:

זוהר הקדוש ארמית

תאנא נחת גבריאל בשלהובא דאשא לאוקדיה, ואתרמיז חד חיויא מתוקדא לשאפא ליה בגויה. אמאי חיויא, אמר ליה קודשא בריך הוא את אזיל לקטלא חיויא וברבא ותקיפא וברך לא אתגור. מיד אתרמיז לחד חיויא לקטלא ליה, עד דחמת צפורה וגזרת לכרה ואשתזיב הדא הוא דכתיב ותקח צפורה צר. מהו צר, אלא אסוותא. ומאי אסוותא דכתיב ותכרות את ערלת בנה. דנצנצא בה רוח קודשא.

קם אחרא ואמר (בראשית מה) ויאמר יוסף אל אחיו גִּשְׁו נָא אֵלַי ויִגְשׁוּ ויאמר וגו'. וכי אמאי קרי להו והא קריבין הוו גביה. אלא בשעתא דאמר לון אני יוסף אחיכם. תוהו דחמו ליה במלכו עלאה. אמר יוסף מלכו דא בגין דא רווחנא ליה, גִּשְׁו נָא אֵלַי ויִגְשׁוּ, דאחזי להו האי קיימא דמילה, אמר דא גרמת לי מלכו דא בגין דנטרית לה.

מכאן אוליפנא מאן דנטיר להאי את קיימא מלכו אתנטרת ליה. מנלן מבוע דכתיב, (רות ג) חי יי שכבי עד הבקר דהנה מקטרג ליה יצריה עד דאומי אומא ונטיר להאי ברית, בגין כך זכה דנפקו מגיה מלכין שליטין על כל שאר מלכין, ומלכא משיחא דאתקרי בשמא דקודשא בריך הוא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

כָּל שְׁאֵר הַמַּלְכִים, וְהַמֶּלֶךְ הַמּוֹשִׁיחַ שְׁנִקְרָא בְשֵׁמוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פֶּתַח אַחַר וְאָמַר, כְּתוּב (תהלים כז) אִם תַּחֲנֶה עָלַי
מַחֲנֶה וְגו'. כִּךְ שְׁנִינוּ, בּוֹאֵת אָנִי בּוֹטֵחַ, מַה
זֶה בּוֹאֵת? זוֹ אוֹת הַבְּרִית הַמְּזַמֶּנֶת תְּמִיד אֶצֶל
אָדָם, וְנִרְמְזָה לְמַעֲלָה. וּמִשׁוּם כִּךְ נֶאֱמַר בּוֹאֵת,
כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב זֹאת אוֹת הַבְּרִית, זֹאת בְּרִיתִי, וְהַכֹּל
בְּדַרְגָּה אַחַת. וְשְׁנִינוּ, זֶה וְזֹאת הֵם בְּדַרְגָּה אַחַת
וְלֹא נִפְרָדִים. וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּךְ, הֲרֵי שְׁאֵר בְּנֵי
הָאָדָם כִּךְ, לָמָּה דוֹד בְּלִבְדוֹ וְלֹא אַחֵר? אֵלָּא
מִשׁוּם שֶׁהִיא אַחוּזָה בּוֹ וְנִרְמְזָה בּוֹ, וְהִיא כְּתוּב
הַמַּלְכוּת.

בֵּא רְאֵה, מִשׁוּם שְׂאֵת הַאֵת הַזֶּה לֹא שָׁמַר אוֹתָהּ
דוֹד הַמֶּלֶךְ פְּרָאוּי, הַמַּלְכוּת הַעֲבָרָה מִמֶּנּוּ כָּל
אוֹתוֹ הַזְּמַן. וְכִךְ לְמַדְנֹג, הַאֵת הַזֶּה נִרְמְזָה בַּמַּלְכוּת
שְׁלֹמְעֵלָה, וְנִרְמְזָה בִירוּשָׁלַיִם, הַקְּרִיָּה הַקְּדוּשָׁה.
בְּאוֹתָהּ הַשְּׂעָה שְׁדוּד עֵבֶר עָלֶיהָ, יֵצֵא קוֹל וְאָמַר:
דוֹד, בְּמַה שְׁנִקְשַׁרְתָּ תְּנוּתְךָ. אוֹתָךְ טוֹרְדִים
מִירוּשָׁלַיִם, וְהַמַּלְכוּת תּוֹסֵר מִמֶּךָ. מִנֵּין לָנוּ?
שְׁכָתוּב (שמואל ב יב) הַנְּנִי מִקִּים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ.
מִבֵּיתְךָ בְּמַדְיָק. וְכִךְ הִיָּה. בְּמַה שְׁעֵבֶר עָלָיו נֶעֱנַשׁ.
וְמַה דוֹד הַמֶּלֶךְ כִּךְ - שְׁאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל אַחַת
כְּמַה וְכְמַה.

זוהר הקדוש ארמית

פֶּתַח אִידֶךְ וְאָמַר כְּתִיב,
(תהלים כז) אִם תַּחֲנֶה עָלַי
מַחֲנֶה וְגו'. הֲכִי תֵאנָא בּוֹאֵת
אָנִי בּוֹטֵחַ, מַהוּ בּוֹאֵת, דָּא אַת
קְיִימָא דְזִמְיָא תְּדִיר גְּבִי בַר
נִשׁ וְאַתְרַמְיָא לְעֵילָא, וּבְגִינִי
כִּךְ אַתְמַר בּוֹאֵת כְּמַה דְכְּתִיב
זֹאת אוֹת הַבְּרִית. זֹאת בְּרִיתִי.
וְכֹלָא בְּחַד דְרַגְא. וְתֵאנָא זֶה
וְזֹאת בְּחַד דְרַגְא אָנוּן וְלֹא
מִתְפָּרְשֵׁן. וְאִי תִימָא אִי הֲכִי
הָא שְׁאֵר בְּנֵי עֲלָמָא הֲכִי.
אִמָּי דוֹד בְּלַחֲדוּי וְלֹא
אַחֵרָא. אֵלָּא בְּגִין דְאַחֲיָדָא
בִּיהַ וְאַתְרַמְיָא בִּיהַ וְהוּא
כְּתָרָא דְמַלְכוּתָא.

פרשת לך לך דף צד ע"א

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְהֵאִי זֹאת לֹא
נִטַר לִיהַ דוֹד מְלָכָא כְּדָקָא חֲזִי,
מְלָכוּתָא (דף צד ע"א) אַתְעֵדִי
מִנִּיהַ כָּל הַהוּא זְמַנָּא. וְהֲכִי
אוּלִיפְנָא הֵאִי זֹאת אַתְרַמְיָא
בַּמַּלְכוּתָא דְלְעֵילָא, וְאַתְרַמְיָא
בִירוּשָׁלַיִם קְרַתָּא קְדִישָׁא.
בְּהַהוּא שְׂעָתָא דְדוֹד עֵבֶר
עָלֶיהָ, נִפְקַ קְלָא וְאָמַר דוֹד
בְּמַה דְאַתְקַטַּרְתָּ תְּשַׁתְּרִי. לָךְ
טְרַדִין מִירוּשָׁלַיִם וּמַלְכוּתָא
אַתְעֵדִי מִינְךָ. מִנָּא לָן דְכְּתִיב,

(שמואל ב יב) הַנְּנִי מִקִּים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ. מִבֵּיתְךָ דִּיִּיקָא וְהֲכִי הוּא בְּמַה דְעֵבֶר בִּיהַ אַתְעֵנַשׁ,
וְמַה דוֹד מְלָכָא הֲכִי שְׁאֵר בְּנֵי עֲלָמָא עַל אַחַת כְּמַה וְכְמַה.